

**TMMOB
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI**

**2002-2003
ÇALIŞMA RAPORU**

**ANKARA
2004**

39. DÖNEM GENEL KURUL GÜNDEMİ

1. GÜN

1. Açılış ve Başkanlık Divanı Seçimi
2. Saygı Duruşu ve İstiklal Marşı
3. Açılış Konuşmaları
4. Konukların Konuşmaları
5. Komisyonların Seçimi
6. Çalışma Raporu ve Denetleme Kurulu Raporu'nun Okunması, Görüşülmesi ve Oylanması
7. TMMOB ZMO Tüzük Değişikliği Önerilerinin Görüşülmesi ve Oylanması
8. TMMOB ve ODA Örgütlülüğünün, Şubeleşme İstemlerinin Görüşülmesi
9. 2004 ve 2005 Yıllarında Uygulanacak Üyelik Ödentisi ve Diğer Ücretlerin Belirlenmesi Konusunda Yeni Yönetim Kurulu'na Yetki Verilmesi
10. Bütçenin Görüşülmesi ve Oylanması
11. Dilek ve Öneriler
12. ZMO Yönetim, Denetleme ve Onur Kurulu Adaylarının Belirlenmesi ve Duyurulması
13. TMMOB Yönetim, Denetleme ve Yüksek Onur Kurulu Adayları ve TMMOB Genel Kurulu Delege Adaylarının Belirlenmesi ve Duyurulması
14. Kapanış

2. GÜN

15. Seçimler

- a) ODA Yönetim, Denetleme ve Onur Kurulları
- b) TMMOB Yönetim, Denetleme ve Yüksek Onur Kurulları
- c) TMMOB Delegasyonu

38. DÖNEM YÖNETİM ORGANLARI

GENEL MERKEZ YÖNETİM KURULU

Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN
II. Başkan Özkan GÖKSEL
Yazman Gökhan GÜNAYDIN
Sayman Dr. Turhan TUNCER
Üye Doç. Dr. Cemil ERTUĞRUL
Üye Gülay SUBAŞI
Üye Baki Remzi SUIÇMEZ

ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN'in 5 Mayıs 2003 tarihinde istifası sonrası Yönetim Kurulu aşağıdaki şekilde oluşmuştur.

Başkan Gökhan GÜNAYDIN
II. Başkan Özkan GÖKSEL
Yazman Baki Remzi SUIÇMEZ
Sayman Dr. Turhan TUNCER
Üye Doç. Dr. Cemil ERTUĞRUL
Üye Gülay SUBAŞI
Üye Emin Argun BARAN

ODA ONUR KURULU

Medar KALKAN
Prof. Dr. Ali Vahap KATKAT
Prof. Dr. Serdar ÖZTEKİN
Nuri ARI
İbrahim ÖZYILMAZ

ODA DENETLEME KURULU

Erol KASNAKLI
Enver ÇETİN
Ahmet AKIN

TMMOB YÖNETİM KURULU

Ali Nazmi OZAN

TMMOB YÜKSEK ONUR KURULU

Yılmaz OKTAY

TMMOB DENETLEME KURULU ADAYI

Gönül Emel İNAL

38. DÖNEM ŞUBE YÖNETİM KURULLARI

ADANA

Ayhan BARUT	Şube Başkanı
Doç. Dr. Haydar ŞENGÜL	Şube 2. Başkanı
Abdullah DOĞAN	Yazman
Semih KARADEMİR	Sayman
Mustafa ALTIOKKA	Üye
Berkemal TUNCER	Üye
Haydar Ali TIMUROĞLU	Üye

ANTALYA

Prof. Dr. Nihat ÖZEN	Şube Başkanı
Vahap TUNCER	Şube 2. Başkanı
Halim ALKAN	Yazman
M. Zeki DEMİR	Sayman
Aziz UZUN	Üye
Hulusi YETER	Üye
Zafer ÇİFTÇİ	Üye

AYDIN

Galip ORHAN	Şube Başkanı
Prof. Dr. Hüseyin BAŞPINAR	Şube 2. Başkanı
Zeki OYMAK	Yazman
Zekeriya ALŞAN	Sayman
Kenan VARDAR	Üye

BALIKESİR

Naci BİLGİÇ	Şube Başkanı
Ali İhsan KÜÇÜK	Şube 2. Başkanı
Birgül ESKİTAŞÇIOĞLU	Yazman
Şükri YARIŞ	Sayman
Osman SEZEN	Üye

BURSA

İlhan DEMİRÖZ	Şube Başkanı
Ayhan SOLAK	Şube 2. Başkanı
S. Bülent ZOROĞLU	Yazman
Sönmez ERBİL	Sayman
Özkan KAMILOĞLU	Üye
Salih ÇALI	Üye
Veli TOKER	Üye

DENİZLİ

Gönül Emel İLHAN	Şube Başkanı
Ali İŞIKHAN	Şube 2. Başkanı
Rüştü Kürşat GÜNGÖR	Yazman
Enver SÜZGÜN	Sayman
Habib ÖZEL	Üye

DIYARBAKIR

Muhittin TUTKUN
Nurettin BAYRAM
Seyfi PARLAK
Mustafa KORKUTAN
İrfan ERDEMCI

Şube Başkanı
Şube 2. Başkanı
Yazman
Sayman
Üye

GAZİANTEP

Karaca BOZGEYİK
Şeref UYAN
Vasfi YILDIZ
Serpil KARADAĞ
Fatih YILDIRIM

Şube Başkanı
Şube 2. Başkanı
Yazman
Sayman
Üye

HATAY

Ahmet SEVER
M. Yusuf YARDIMCI
Galip AKTI
Pınar MISIRLIOĞLU
Yasemin BAŞKILIÇ

Şube Başkanı
Şube 2. Başkanı
Yazman
Sayman
Üye

İÇEL

İbrahim YALIN
Timur TURAN
Savaş YILDIRIM
Serdar VETEM
A. Kadir TAŞTAN
Berna YALÇIN
Seyit ÖZANANAR

Şube Başkanı
Şube 2. Başkanı
Yazman
Sayman
Üye
Üye
Üye

İSTANBUL

Zehra EYİCİL
Hüseyin ÜNÜVAR
Ahmet ATALIK
Hasan ARDIÇ
Muammer AKSOY
Tolga ERTUĞ
Hüseyin URAL

Şube Başkanı
Şube 2. Başkanı
Yazman
Sayman
Üye
Üye
Üye

İZMİR

Alaettin HACİMÜZZİN
Doç. Dr. Kamil Okyay SINDIR
Orhan DÜNDAR
Ahmet ÇAM
Erdal SEVİNÇ
Berrin ÇAYLAK
Ahmet Ali DÜNDAR

Şube Başkanı
Şube 2. Başkanı
Yazman
Sayman
Üye
Üye
Üye

KAYSERİ

Yılmaz ÇELİK TEN	Şube Başkanı
Cemal SUNULU	Şube 2. Başkanı
Adnan ŞAHAN	Yazman
Şükrü KARAHAN	Sayman
Aydın ÇALIŞKAN	Üye

KONYA

Vasfi DOLAK	Şube Başkanı
Ali ARPACI	Şube 2. Başkanı
Ali İhsan YILDIRIM	Yazman
Hasan Hüseyin ÖZAYTEKİN	Sayman
Doç. Dr. Fikret DEMİR	Üye
Mustafa ÇAĞLAYAN	Üye
Abdullah Hakan PENEKLİ	Üye

MANİSA

M. Celalettin ÖVÜNÇ	Şube Başkanı
Cemal YAVUZ	Şube 2. Başkanı
Fatih DÖNMEZ	Yazman
Erdem KUTLAR	Sayman
Mustafa ÖNCÜ	Üye
Ali IŞIK	Üye
Sücaettin İNCE	Üye

RİZE

Necati TERZİ	Şube Başkanı
Abdurrahman ÇEMBERCİ	Şube 2. Başkanı
Münevver MAMATİ	Yazman
İlhan KARAASLAN	Sayman
Mustafa CEVAHİR	Üye

SAMSUN

Ünal IŞIKER	Şube Başkanı
Murat AKAR	Şube 2. Başkanı
Ayşe ERTÜRK	Yazman
Ercan YANOĞLU	Sayman
Ekrem ORAN	Üye
Hasan ÇOBANCI	Üye
Havva YURDUNUSEVEN	Üye

TEKİRDAĞ

Temel GENÇTAN	Şube Başkanı
Müjgan KIVAN	Şube 2. Başkanı
Mine AKKÖSE	Yazman
İlhami Özcan AYGUN	Sayman
Mevlüt ARSLAN	Üye

TRABZON

İsmail ASLAN	Şube Başkanı
Güngör KÜÇÜKOSMANOĞLU	Şube 2. Başkanı
Abdulkadir BİRİNCİ	Yazman
Mehmet TAÇOĞLU	Sayman
Ekrem AKTAŞ	Üye

ŞANLIURFA

Atilla YAZAR	Şube Başkanı
Ramazan BOZDAĞ	Şube 2. Başkanı
Mehmet TURAN	Yazman
Abdullah MELİK	Sayman
Mehmet YILDIRIR	Üye

VAN

Cevdet ALTINDAĞ	Şube Başkanı
M. Necip ALTUNLI	Şube 2. Başkanı
Şeref DEMİR	Yazman
Mustafa DEMİROĞLU	Sayman
Suna AKKOL (GÖKDERE)	Üye

1. TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

39. DÖNEM (2004-2005) ÇALIŞMA PROGRAMI

1. GİRİŞ

Anayasa'nın 135. maddesi anlamında, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşu olan TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası; özelde tarım sektörü, genelde ise ülke yararına çalışmalar yapmaktadır. Tüzüğü gereği ZMO'nun amaç ve görevleri, tarım sektörünün sosyo – ekonomik ve politik bütününe ilişkindir. Tarımın ekonomik bir sektör olarak geliştirilmesi yanında, sektörün insan unsurunu oluşturan köylülerin ve ziraat mühendislerinin yaşama ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi temel öncelikler arasındadır. Bu çalışmaların yanında ZMO, demokratik – laik ve sosyal hukuk devletinin tüm kural ve kurullarıyla işletilmesi, insan hak ve özgürlüklerine saygı, ekonomik ve toplumsal yapının ulusal yararlar göz önüne alınarak oluşturulması ve laik düzenin korunması için sorumluluk üstlenmektedir.

2. ÇALIŞMA İLKE VE YÖNTEMLERİ

Yukarıda belirtilen çerçevede olmak üzere, geniş bir üye tabanının katılımı ile tarım sektörü ve ülke yararına programlar üretilmesi, yönetim kurullarına güç veren, onları daha üretken ve sorumlu olmaya zorlayan bir olgudur.

“Kamu kurumu niteliğindeki tüzel kişilik” olma sorumluluğu ve “demokratik kitle örgütü” yapısının getirdiği yükümlülük, Oda'mız çalışmalarında göz önüne alınması gereken önemli iki unsur olarak kabul edilmektedir.

Üyelerimizin mesleki ve ekonomik hak ve çıkarlarının savunulması yanında, demokratik – laik – sosyal hukuk devletinin halk yararına sonuçlar üretmesine yönelik katılımcı çabalar gösterilerek kamuoyunun yönlendirilmesi; bu bağlamda idari ve yargı yolları kullanılarak karar süreçlerine müdahalede bulunulması, ZMO'nun yarım asırlık geçmişindeki gücünü ve “belirleyicilik” niteliğini ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda, ZMO, Türkiye sorunlarına yönelik olarak, ülke ve halktan yana tavrını ortaya koymakta ve demokratik kitle örgütleri ile işbirliği içerisinde çalışmaktadır. ZMO, ülkemizin sorunları ve özellikle tarıma yönelik sorunların çözümlenmesinde üzerine düşen bütün görevleri yapma sorumluluğunu taşımaktadır.

Ülke kamu yönetiminin istikrar programları metinlerine sıkıştığı bir ortamda, emperyalist güçlerin dayatmalarıyla halka kapalı süreçlerde alınan kararlar, yurttaş yaşamını giderek daraltmaktadır. Mali ortodoksi politikaları kamusal harcamaları kısıtlamakta ve yönünü değiştirmekte, emekten sermayeye ve merkez ülkelerden çevreye kaynak transferini kurgulamaktadır.

Bu ortamda sürecin deşifasyonu, önemli bir görev olarak öne çıkmaktadır. ZMO, özellikle tarım alanındaki gelişmeleri, üzerindeki örtüyü kaldırarak yalınlaştırmakta ve gerçeği “anlaşılır” kılmaktadır.

ZMO önümüzdeki dönemde de dünyada ve Türkiye'deki gelişmeleri dikkatle izleyecek, gündemi önceleme çabalarını sürdürecektir, tarım ve diğer alanlarda yürütülen siyasetleri

değerlendirerek ülke ve halk yararına müdahalelerde bulunacak, tarım sektörü ile ilgili olanlar başta olmak üzere, tüm demokratik kitle örgütleri ile ortak çalışmalar yaparak emekten yana bir güçbirliği oluşturulmasına katkıda bulunacak, tarımın ve tarımcının yanında, Cumhuriyet'in kazanımlarını da koruyacak ve geliştirecektir.

Bunların yanında, yine meslek toplumumuzun hak ve yararlarının somut platformlarda savunulması, sahiplenilmesi, mevcut demokratik sistemin sağladığı katılım olanaklarının sorumluca değerlendirilerek üretken bir yapılanmanın gerçekleştirilmesi amaç edinilmiştir. Meslek toplumumuzca hizmet verilen kırsal kesim sorunlarının, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin ışığında irdelenerek, uygulanabilir çözümler üretilmesi ve yine önceki dönemlerde yapılanların devamı niteliğinde olmak üzere amaç edinilmiş bulunmaktadır.

3. MESLEKİ ÇALIŞMALAR

3.1. İSTİHDAM SAĞLAMA ÇALIŞMALARI

3.1.1. Ülkemizde günümüze değin 65.000 ziraat mühendisi ziraat fakültelerinden mezun olmuş olup, yaklaşık 5.000 meslektaşımızın vefatı sonrası yaşayan 60.000 meslektaşımız bulunmaktadır. ODA'mızın üye sayısı ise, 33.000'e yaklaşmış durumdadır. Meslektaşlarımızdan 10.000 kadarının istihdam dışı, 5.000 kadarının ise esnek istihdam ilişkileri içerisinde, "geçici" olarak nitelenebilecek işlerde çalıştığı bilinmektedir.

3.1.2. Buna karşın, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı verilerine göre, Türkiye'de yaklaşık 160.000 ziraat mühendisine iş sağlayabilecek tarım potansiyeli bulunmaktadır. Bu ortamda "istihdam dışı ziraat mühendisi" olgusu, Türkiye'nin kullanılmayan tarım potansiyeline vurgu yapmaktadır.

3.1.3. İstihdam sorunu, ülkenin tarım sektörünün üretim yapıları kuvvetlendirilerek geliştirilmesi yolu ile "kalıcı" olarak çözülebilir. Sağlanacak bu gelişme hıza koşut bir ziraat mühendisi arzı, sorunun boyutunun daha da artmaması açısından önemlidir. Buna karşın, 20'si faal olmak üzere sayıları 23'ü bulan Ziraat Fakültelerinin, yılda 3.000 dolayında kullandığı kontenjan, mesleki aşım süreçlerini hızlandırmaktadır. Ancak şurası özellikle not edilmelidir ki, toplam 76 üniversitenin 23'ünde ziraat fakültesi varken, bu sayı Tıp ve Hukuk Fakültelerinde 40'ı aşmış bulunmaktadır. Bu durum, yalnızca ziraat fakültelerinde değil, yükseköğretim sistemindeki genel aşımına işaret emektedir. Nitekim, yükseköğrenim görmüş kişilerin işsizlik oranı, genel işsizlik oranını 2'ye katlayarak, %25'ler düzeyine ulaşmış bulunmaktadır.

3.1.4. Ziraat mühendisliği istihdamına ilişkin çalışmalar, mevcut kazanımların korunarak geliştirilmesi yanında, dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmeler bağlamında, yeni çalışma alanlarının açılmasına gayret gösterilmesi düzleminde yürütülmektedir. Ayrıca, Ziraat mühendisliği eğitimi ve istihdamı arasındaki koşutluk dikkate alınarak, konu ile ilgili yapılan bütüncül çalışmalara, aşağıda "3.2." bölümünde değinilecektir. Bunun yanında, istihdamın arz ve talep yönünün buluşturulmasına yönelik çalışmalar da, bu kapsamda değerlendirilmelidir.

3.1.5. Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzüğe işlerlik kazandırılması, mesleki hakların korunması ve meslektaşlarımızın yararlarının savunulmasında gerekli görülmektedir. Tüzük' le ilgili zorunlulukların aranması, gerekli uygulamaların yaratılması ve izlenmesinde; kamuda ya da özel sektörde çalışan tüm

meslektaşlarımıza önemli görevler düştüğü bilinmelidir. Bu anlamda ODA' mız her kademedeki üyelerimizin katkısı ile, tüzüğe işlerlik kazandırılmasında üzerine düşen görevi başarı ile sonuçlandıracağı inancındadır. Uyarı, öneri ve katkılar ile gerçekleştirilecek olan tüzük uygulama ortamı, bu olgunun, ancak tüm üyelerimizce kaçınılmaz bir görev olarak algılanması ile işlerliğe kavuşacaktır.

Bu anlamda, şubelerce tüzüğün ikinci bölümünde yer alan “Genel Çalışma Alanları, Görev ve Yetkiler” başlığı altındaki bütün konularda ayrı ayrı veya birkaç konu birleştirilerek oluşturulacak olan çalışma grupları veya komisyonların kurulması ve Oda Genel Merkezine bildirilmesi, koordineli çalışma için gerekli görülmektedir.

3.1.6. Mesleğimizin ilgili alanına giren kamu kurum ve kuruluşlarının yönetmelik, genelge, yönerge vb. düzenlemelerinin tüzüğe aykırı hükümlerinin tüzüğe uygun hale getirilmesi, tüzükte bulunan ama mevcut düzenlemelerde yer almayan hükümlerin oluşturulması, bağlayıcı hale getirilmesi için, girişimlerde bulunulacaktır. Bu bağlamda, “Sunı Tohumlama, Tabi Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik” ve “Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” hükümlerine karşı Danıştay nezdinde açılan iptal davaları, önümüzdeki dönemde yürütülecektir.

3.1.7. Geçtiğimiz dönemde, “Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik”, 24.7.2002 tarih, 24825 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Anılan Yönetmelik uygulamaları, önüne çıkarılan tüm engellere karşın, etkinleştirilerek sürdürülmektedir. Serbest çalışan ve Ziraat Mühendisliği hizmeti üreten kişi ve kuruluşların mesleki etkinliklerinin TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası tarafından düzenlenmesiyle, Ziraat Mühendisliği hizmetlerinin ZMO standartları ve yönetmelikleri ile ülkemizde geçerli diğer standartlar, yönetmelikler ve ilkelere uygunluğunu sağlamak, meslektaşlar arasında haksız rekabeti önlemek, serbest Ziraat Mühendisliği hizmeti veren kişi ve kuruluşların mesleki denetimini yapmak, verilen hizmetleri kapasite ve yeterlilik açısından değerlendirme için gerekli kayıtların tutulmasını sağlamak ve ülkemizin Ziraat Mühendisliği alanındaki bilimsel – teknik görevinin envanterini oluşturup, çalışma alanlarımıza sahip çıkılmasına olanak tanımak amacıyla ZMO, SMM, MH ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği çalışmalarına işlerlik kazandırılacaktır.

3.1.8. İşsiz Ziraat Mühendislerinin istihdamına yönelik olmak ve bir anlamda yetki tüzüğüne işlerlik kazandırmak üzere; işsiz üyeler için ülke düzeyinde organizasyonlar oluşturulmasına ve işsiz Ziraat Mühendislerinin Oda üyeliğinin özendirilerek çalışmalara katılımının sağlanmasına çalışılacaktır.

3.1.9. Sektörle ilgili Bakanlıklar; Yerel Yönetimler, Birlikler ile ilişki kurularak, kamu kuruluşlarından yeni istihdam yaratılmasına öncülük edilmesine çaba gösterilecektir.

3.1.10. Tarımla ilgili gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşların saptanmasına Ziraat Mühendisliğinin uğraşı alanlarının en ince ayrıntısına kadar tespit edilerek, öğrenci gençliği ve işsiz meslektaşlarımızın bilgisine sunulmasına çalışılacaktır.

3.1.11. Tarımla ilgili kamu yönetimi ve Ziraat Fakültelerinin kaynak ve olanaklarından (Kurs, seminer, misafirhane, yemek, öğretim üyesi, geçici görevlendirme vb.) düzenlenecek protokoller çerçevesinde yararlanılarak; çalıştırılmak üzere, özel sektöre,

talep edilen Ziraat Mühendisleri için kısa süreli eğitim programları düzenlenmesi yönünde girişimlerde bulunulacaktır. Bu bağlamda, önümüzdeki dönemde, işsiz yüelerimize yönelik yabancı dil ve bilgisayar kursları açılacaktır.

3.1.12. Bakanlıklar, Yerel Yöretimler ve diğer kamu kuruluşlarının denetledikleri hizmetler ve etkinlik alanları ile ilgili olarak, Ziraat Mühendislerinin serbest çalışma olanaklarının geliştirilmesi doğrultusunda, yönetmelik ve benzeri yönetsel düzenlemeler yapılması ve bu tür düzenlemelerde mühendislik formasyonunun kullanılabilmesi için Oda üyeliğini zorunlu kılan hükümlerin yer almasına çaba gösterilecektir.

3.1.13. Yasa ve Tüzük ile mesleğimize tanınmış yetki ve hakların savunulup korunması, giderek ağırlaşan ve hiç bir meslektaşımızın hakemediği işsizlik sorununun, çözümüne katkı amacıyla; gerekli kamuoyu duyarlılığı ve desteği sağlamak açısından, yasal ve demokratik olanaklar sorumlulukla kullanılarak, ülke düzeyinde kitlesel nitelikli etkinlikler gerçekleştirilecektir.

3.1.14. Tüm bu çalışmaların daha planlı bir şekilde yürütülebilmesine olanak tanımak üzere, veri toplama ve alan araştırma çalışmaları, önümüzdeki dönemde tamamlanacaktır. ODA'mızın 33.000 üyesi olmakla birlikte, ziraat mühendisliği istihdamı, 60.000 yaşayan ziraat mühendisinin sorunudur. Bu bağlamda, ODA veri tabanı ile sınırlı kalmayarak, tüm ziraat fakültelerinden mezun bilgilerinin bilgisayar ortamında toplanması çalışması yürütülmektedir. Bu çalışmadan sonra, istihdam-gelir yapısı-sosyal statü vb. verileri derlemeye yönelik bir "Ziraat Mühendisliği Araştırma Projesi" kurgulanacak ve yürütülecektir.

3.2. ZİRAAT MÜHENDİSLİĞİ ÖĞRETİMİNE İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

3.2.1. Ziraat mühendisliği eğitim ve öğretimi, tüm dünyada yeniden yapılandırılmaktadır. Bu çerçevede, Avrupa Birliği, "Bologna deklarasyonu" çerçevesinde, ziraat mühendisliği eğitim-öğretiminin ortaklaştırılmasına yönelik bir Proje yürütmektedir. Bu Proje, akreditasyon açısından önemli sonuçlar üretmeye adaydır.

3.2.2. ODA'mız, eğitim - öğretim sisteminin değerlendirilmesi ve geliştirilmesine yönelik çalışmalara öncülük etmek dahil her türlü girişimde bulunmayı görev bilmektedir. Bu bağlamda, 12 - 16 Ocak 2004 tarihinde TÜBİTAK ve TİKA idarelerinin desteği alınarak yapılan ve yabancı/yerli bilim adamlarının ve ilgili tüm tarafların katılımı ile yapılan "Tarım ve Mühendislik" konulu Sempozyum, konu ile ilgili çalışmalarda bir dönüm noktası oluşturacak niteliktedir.

3.2.3. ODA'mız, önümüzdeki dönemde, bu Sempozyum'dan edinilen verilerin ışığında düzenleyeceği Çalıştaylar ile, konuyu tüm yönleriyle değerlendirecek ve somut çözüm önerileri ortaya koyacaktır. Bu çalışma, şu anda ziraat fakültelerinde aynı anda üç farklı sistemin geçerli olması gibi uygun olmayan gelişmeleri ortadan kaldırmaya yönelik te bir kanal açacaktır.

3.2.4. Önümüzdeki dönemde ayrıca, öncelikle tüm ziraat fakültelerinde ODA'mızın öğrenci temsilcilikleri kurularak, "ZMO Öğrenci Kurultayı" nın gerçekleştirilmesi

sağlanacaktır. Bu açılım, sorunun gerçek sahipleri ile birlikte çözülmesi anlayışının yaşama geçmesine olanak tanıyacaktır.

3.3. SENDİKA ÖRGÜTLENME VE ÇALIŞAN ÜYELERİNİN SORUNLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

3.3.1. Çalışanların ekonomik demokratik haklarını kazanması, grevli toplu sözleşmeli sendikal haklara sahip olmakla birlikte düşünülmesi gereken bir olgudur. Bu anlamda, toplumun demokratikleşmesi yönündeki çabaların bir parçası durumunda olan sendikal örgütlenme konusunun, diğer Mühendis Odaları ile TMMOB örgütlülüğü çerçevesinde ele alınmasına; bu amaçla oluşturulacak platformlarda yer alınmasına çalışacak, konuyla ilgili olarak Genel Merkez ve Şubelerde komisyonlar oluşturulacaktır.

3.3.2. Özel kesim ve kamuda çalışan meslektaşlarımızın sendikalaşması için her türlü çaba gösterilecek, örgütün bu konuda daha aktif kılınması sağlanacaktır.

3.3.3. Kamuda çalışan meslektaşlarımız arasında özlük ve ekonomik haklar bakımından yaratılmış bulunan farklılaşmanın giderilerek, ortak bir uygulamanın geçerli olmasına çaba gösterilmesi, bu çerçevede yan ödeme kararname, döner sermaye vb. uygulama yöntemlerinin yarattığı meslek ya da merkezde ve taşrada görevli meslektaşlarımız arası ayrımların ortadan kaldırılması için kamu yönetimi katında sürdürülmekte olan çabaların artırılması, çözüme yönelik tüm yolların aranması, gerekirse konu hakkında kamuoyu yaratacak demokratik etkinlikler sergilenmesine çalışılacaktır.

3.3.4. Özel kesimde çalışan meslektaşlarımızın izlenmesi, ücret ve toplumsal güvence sorunlarının belirlenip, çözümüne çalışılması, Oda üyeliklerinin belirlenmesi için TOBB gibi kuruluşlarla işbirliği yapılacaktır. Uzmanlık alanımıza yönelik girişimcilerde ticaret odası ve sanayi odasına kayıt ve belge için başvuru yapıldığında ZMO' dan da üyelikle ilgili belge istenmesi sağlanacaktır.

3.3.5. Kamu kesiminde yönetici konumunda bulunan üyelerimizle gerekli ve ilkeli ilişkiler geliştirilerek, yönetsel yetkilerini meslek yararları doğrultusunda kullanmalarına çalışılacaktır.

3.3.6. Yabancı ülkelerdeki Ziraat Mühendislerinin çalışma koşullarının, örgütlenme biçimlerinin ve yetki kullanım durumlarının araştırılması ve ülkemiz koşullarına göre düzenlenerek, ilgililere önerilmesi yönünde çalışılacaktır.

3.4. TEKNİK VE BİLİMSSEL ÇALIŞMALAR

3.4.1. Tarımla ilgili değişik konularda birikimleri ve uzmanlıkları bulunan Oda üyelerinin aktif katılımı ile oluşturulan çalışma grupları, gerek mesleki ve gerekse tarım sektörüne yönelik çalışmaların en önemli ögesi olmuştur. Bu çerçevede üretilen her türlü yazı, rapor, araştırma vb. ürünler, Odamızca düzenlenen kongre, sempozyum, panel gibi etkinliklerin temel taşı niteliğini taşımaktadır. Bu tür çalışmalar kapsamında, ülke tarımının yakın gündemini oluşturan tarımda yeniden yapılanma ile tarımsal boyutunun gündeme geleceği beklenen AB'ne uyum çalışmaları ile ilgili konulara özel önem verilmiş, 2003 yılı Tarım Haftası bu konuya özgülenmiştir. Geçmişte olduğu gibi bu tür

etkinlikler, uzmanlıkları olan meslektaşlarımız ve başka meslek insanlarından oluşan, çalışma grupları aracılığıyla planlanıp, örgütlenip, uygulanacaktır.

3.4.2. Tarım Haftası 2002’de, “Küreselleşme ve Türkiye Tarımı”, Tarım Haftası 2003’te, “AB Genişleme Sürecinde Türkiye, Tarımsal ve Kırsal Politikalar”, ODA’mızın 50. Yılı’nın kutlandığı Tarım Haftası 2004’te ise, “Tarım ve Mühendislik” konulu Uluslararası Sempozyum gerçekleştirilmiştir.

3.4.3. Tarım Haftası 2005’te, ODA’mızın 6. Teknik Kongresi yapılacaktır.

3.4.4. Mesleğimiz ve tarımla bağlantılı özel gün ve haftalar, daha önce olduğu gibi doyurucu, ciddi etkinliklerle değerlendirilecektir.

3.4.5. Başka kurum ve kuruluşların düzenlediği ve mesleğimizi doğrudan ya da dolaylı olarak ilgilendiren çalışmalara aktif olarak katılacaktır.

3.4.6. Sulama ve toprak gibi konularda özel çalışmalar yürütülecektir.

3.4.7. Tarım kesiminin her alanında oluşan gelişim ve değişimler periyodik bir yöntemle izlenecek, ürünler ve girdilerle ilgili üretim, maliyet, ithalat, ihracat ve teknolojik değerlendirme unsurlarını içerir verilerin değerlendirilmesine çalışılacak, gerektiğinde kamuoyuna yansıtılacaktır.

3.4.8. Tarım politika ve uygulamalarında oluşan değişimler uzman danışmanlar aracılığıyla izlenip değerlendirilecektir.

3.4.9. Kalkınma planları, hükümet programları, bütçe kanunları üzerinde geçmişten günümüze uzanan çizgide tarımın yeri incelenip, çıkarılacak bir kronolojik profil ile tanımlanmasına çalışılacaktır.

3.4.10. Parlamento ve hükümet gündeminde bulunan tarımla ilgili tasarıların araştırılıp, Oda görüşlerinin oluşturularak aktarılmasına, tarımla ilgili mevzuatın geliştirilmesi için yeni yasa önerileri yapılmasına, mevcut yasalardaki aksaklıkların tespiti ve öneri geliştirilmesine çalışılacaktır.

3.4.11. Ülkesel ve Bölgesel ölçekte ekonomik önemi olan ürünlerle ilgili gelişmeler, üretim yönlerinde yaptırılacak etüdler ve yerinde gerçekleştirilecek gözlemlere dayalı biçimde izlenecek, uygulama alanlarından sağlanan verilerle konuya ilişkin bilimsel ve teknolojik birikimler sentezlenerek, görüş oluşturulmasına çalışılacaktır.

3.4.12. Tarımsal üretim planlaması konusunda tarımsal ve hukuksal yapı temellerini gözetebilen bir model çalışması yapılması yönünde çalışılacaktır.

3.4.13. Tarımsal araştırma fonksiyonun gelişim doğrultusu ve bugün vardığı konumun ortaya çıkarılması, bu konuda benimsenmesi gereken temel yaklaşımların araştırılıp oluşturulmasına çalışılacaktır.

3.4.14. Gıda – Çevre Tarım ilişkileri ve amaç dışı tarım toprağı kullanımı konularını sürekli izleyecek, çevreyi bozucu, tarım toprağını kirletici ve yok edici yatırım

planlamalarını araştırarak ve kamuoyunu zamanında duyarlı kılabacak bir çalışmanın örgütlenmesi yönünde etkinlik gösterilecektir.

3.4.15. Kırsal alan örgütlenmesinin demokratik çözüme kavuşturulabilmesi için, ilgili kooperatif örgütlerle ilkeli ilişkilerin geliştirilmesi güncel sorun olan ülke ölçeğinde üst örgütlenmenin gerçekleştirilmesi çabalarına katkıda bulunulmasına çalışılacaktır.

3.4.16. AB ve GATT ile ilişkiler açısından tarımın yeri ve önemini ortaya çıkaracak, entegrasyon sürecinde tarımda olası sorunları belirleyecek, bunların en aza indirilmesi anlamında projeksiyonlar önerecek, değişimleri sürekli izleyecek bir özel çalışmanın konuyla ilgili tüm toplum kesimlerinin katılabilecekleri bir etkinliğe dönüştürülmesine çalışılacaktır.

3.4.17. Ülke ekonomisindeki yeri ve önemi devam eden tarım kesimine yönelik politikaların tartışılıp oluşturulması, kamu ve özel kesim sorumluluklarının planlanması, uygulama yaklaşımları geliştirilmesi, süregelen uygulamaların değerlendirilmesi ve benzeri sorumluluklarla yükümlü olacak ve "Ulusal Tarım Konseyi" diye adlandırılabilir bir üst örgütün, kamu yönetimi, üniversiteler, çiftçi örgütleri, kooperatifler ve meslek kuruluşu temsilcilerinden oluşması yönünde girişimde bulunulacaktır.

4. ÜLKE SORUNLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

4.1. Üke sorunlarının bir bütün ve tarımın sorunlarının da bu bütünün parçaları olduğu unutulmadan, toplumun sorunlarını gündemde tutmak, demokrasinin olanaklarını sorumluca kullanarak kitlemizin ve tarım kesiminin sorunlarına gerçekçi çözümler arayıp, ülke sorunlarının aşılmasına somut katkı sağlamak, demokrasi dışı tüm çaba ve niyetlerin karşısında kararlılıkla tavır takınmak kaçınılmaz sorumluluktur. Ülkemizin karşı karşıya bulunduğu sosyo-ekonomik koşulların, giderek mühendis ve mimarların temel görevlerini yerine getirmelerini dahi önleyici bir olumsuzluğa tırmandığı gözlenmektedir. Toplumumuzun genel yararları açısından olduğu kadar, meslek topluluğumuzun yararları bakımından da, ülkemizin her yöresinde barış ve kardeşlik ortamının egemen kılınması zorunludur. Odamız ülke bütünlüğü anlayışı çerçevesinde, Türkiye'nin her bölgesinde demokrasi, temel insan hakları ve barış ilkelerinin yaşama geçmesi için, her türlü katkıyı koymayı görev saymaktadır.

4.2. Tüm olumsuzluklara rağmen önemli somut kazanımlar edinmiş olan demokratikleşme sürecinin engellenmesi girişimlerine karşı, TMMOB örgütlülüğü gözetilerek demokratik kuruluşlar arası ilişkerde etkinlik sağlanacak, demokrasi amacına dönük ortak çalışmalara katılacaktır.

4.3. Toplumun demokratikleşmesine yönelik bütün çalışmalara katkıda bulunulması, yönetime katılma ile ilgili olarak genelde ulusal çıkarlar, özeldense çalışanlar ve kamu yararına somut öneriler üretilmesine çalışılacaktır.

4.4. İnsan hak ve özgürlüklerinin korunması ve geliştirilmesi ile toplumun sivilleşmesine yönelik tüm girişim ve çalışmalara katılınacak, toplumsal dayanışmanın sağlanabilmesi için duyarlı ve sağlıklı davranılacak, tersine gelişmelere duyarlı olunacak ve kesin tavır alınması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

4.5. Laik – Demokratik Cumhuriyetin ve insan haklarına dayalı hukuk devletinin çöktürülerek, çağ dışı karanlık senaryoların ülkenin yönetimine egemen olmasına yönelik çabalara karşı, her türlü dayanışma gerçekleştirilecek, Atatürk devrimlerinin ve ilkelerinin korunup savunulması bağlamında hiçbir ödün verilmeden gereken duyarlılık ve sorumluluk gösterilecektir.

5. ÖRGÜTSEL VE MESLEKİ ÇALIŞMALAR, ÖRGÜT YAPISININ GÜÇLENDİRİLMESİ

5.1. GENEL MERKEZ

Örgütsel yapının güçlendirilmesi ile ilgili olarak; “Üretken yapılanma, üretken kitle katılımının sağlanması ve daha kapsamlı çalışmalara yönelme”, temel yaklaşımının, geçmiş dönemlerde olumlu sonuç vermesi noktasından hareketle “Üye – Oda ve örgüt birimleri arası” ilkeli ilişkilerin daha da geliştirilmesi amaçlanmıştır. Bu anlamda, geçmiş dönemlerde başlatılan, mesleğine ve içinde bulunduğu topluma karşı sorumluluk duyan, yapıcı eleştiriler ve önerileri dile getiren ve çalışmalara somut olarak katılan, katkı koyan her düzeydeki üyelerle ilişkilerinin geliştirilmesi, “daha güçlü ve üretken” bir Oda’nın ön koşuludur.

5.1.1. ODA’nın üyeleri ile iletişimde, kullanım yaygınlığı giderek artan elektronik haberleşme ağının kullanılması için gerekli altyapı çalışmaları tamamlanmış ve bu tür iletişim etkin olarak kullanılmaya başlanmıştır.

5.1.2. Yine bu bağlamda, üye bilgilerinin güncelleştirilmesi ve elektronik dosya sistemine geçilmesine yönelik yazılım gerçekleştirilmiş, üye bilgilerinin fotoğraflarıyla birlikte güvenli bir şekilde elektronik ortama aktarılması çalışmaları sürdürülmektedir.

5.1.3. Önümüzdeki dönemde, Türkiye’nin 5 yerinde gerçekleştirilecek ve tüm Şubelerimizin katılacağı eğitim çalışmalarıyla, ODA örgütülüğümüzün bilgisayar kullanım gücü artırılabilecek, ODA işlerinde ve iletişimde hız ve tasarruf sağlanacaktır.

5.1.4. Genel Merkez, Şubeler ve İl Temsilcilikleri arasındaki işbirliği ve güçlü bağlar, yılda iki kez toplanan Danışma Kurulları yanında, yıl içinde Şube Başkanlıkları ve İl Temsilciliklerimizin bulunduğu illerde yapılan toplantılarla daha da artırılabilecektir.

Bu bağlamda karşılıklı etkileşim ve işbirliğinin sağlanması ve sürekli kılınması için Genel Kurul kararları çerçevesinde kurulmaları öngörülen yeni şubelerin gerekli ve yeterli hukuki ve fiziki altyapıları oluşturularak örgüte katılmaları sağlanacaktır.

Genel Merkez ve Şubeler arasında gelir – gider dengelerinin sağlanması, mali yönden bir merkezde bütünleşilerek, örgütün tamamının gereksinimlerinin karşılanmasına çalışılacaktır. Bu bağlamda, Oda gelirlerinin artırılması ile ilgili olarak, üye aidat ve bilirlirliklik %10’ ları ciddiyetle izlenecektir.

5.1.5. Oluşturulması gerekli görülen çalışma gruplarına veya komisyona şubelerin katılımı ve katkısı sağlanacak ve bu amaçla çalışma grubu veya komisyonda şubeler

adına sorumlu temsilci bulundurulacak veya aynı ad altında şubelerde Çalışma Grubu - Komisyonu" oluşturulacaktır.

5.1.6. Üst örgütümüz olan TMMOB' nin etkin bir yapıya kavuşturulması amacıyla, TMMOB' nin her düzeyde çalışmasına katılım boyutunun artırılmasına ve Oda görüş ve çalışmalarının TMMOB platformuna aktarılarak TMMOB' ince sahiplenip kamuoyuna yansıtılmasına çalışılacak, Oda' mız TMMOB Yönetim Kurulu Üyesinin Oda 8. yönetim kurulu üyesi anlayışıyla çalışması (bilgilendirme, katılım, öneri vb.) esas alınacaktır.

5.1.7. Şubeler ve illerde il temsilciliklerinin katkısıyla meslek, meslektaş sorunları, ülke tarımına yönelik konularda veya sosyal amaçlı bölge toplantıları ve benzeri etkinlikler yapılmasının planlanması sağlanacaktır.

5.1.8. Mesleki ve bilimsel etkinlikler arasında paralellik ve koordinasyon sağlanması, ülke ve bölge düzeyindeki önceliklerin belirlenmesi için, Genel Merkez – Şubeler arası bilgilendirme önceden gerçekleştirilecektir.

5.1.9. Bina, çalışma ortamı yeterli personel temini çerçevesinde; tarımla ilgili rapor, sayısal veri, mesleki sorunlar vb. hususların bilgisayara kaydedilmesi, değerlendirilmesi, çağdaş büro yönetim sistemi oluşturulmasına çalışılacaktır.

5.1.10. Ziraat Fakültelerinin değişik mühendislik ünvanları vermeleri ile ilgili olarak; Ziraat Mühendisliği yanındaki diğer yeni mühendislik disiplinler ile birlikte ortak çalışma olanakları yaratılmasına yardımcı olunacaktır.

5.1.11. Sivil toplum örgütleri ve tarımla ilgili meslek örgütleri ile ilkeli ilişki ve işbirliği olanaklarının TMMOB örgütlülüğü ve kamu kurumu niteliğinin yüklediği sorumluluk çerçevesinde geliştirilmesine çalışılacaktır.

5.1.12. Ankara ve tüm illerimizde, kamu ve özel iş yerlerinde, işyeri temsilciliği sistemi geliştirilerek kurumlaşma niteliği sağlanacaktır.

5.2. ŞUBELER ve İL TEMSİLCİLİKLERİ

Şubeler ve İl Temsilcilikleri de, özellikle kendi yörelerinde ortaya çıkan gelişmeleri izlemek ve Genel Merkezle işbirliği içinde yeni çalışma konu ve alanları ve önerileri üretmekte ödevlidirler.

5.2.1. İllerde bulunan kamu ve özel sektörde çalışan üyelerin ve özellikle işsiz üyelerin kayıtlarının düzenli olarak tutulması için, detaylı bilgileri kapsayan formların kullanılması sağlanacaktır.

5.2.2. Aidat ve bağış toplanması ve bilirkişilik gelirlerinden Oda payının alınması sağlanacaktır.

5.2.3. İl ve yörenin sosyo-ekonomik özelliklerinin gözönüne alınarak; sektörel ve sosyolojik konular yanında, mesleki gelişim ve değişmelerin izlenmesi, bunlarla ilgili verilerin derlenmesi, dökümanların toplanması ve konu hakkında ildeki üyelerin görüşlerini yansıtabilecek nitelikte yazılı metnin şubelere ve Genel Merkez' e gönderilmesi için gerekli iletişim sağlanacaktır.

5.2.4. Özellikle şubeler ölçeğinde – olanaklar ölçüsünde İl Temsilciliği düzeyinde – TMMOB' ne bağlı odalar ile daha yakın ilişkilerin kurulması ve geliştirilmesi, TMMOB' nin bölge çalışmalarına daha etkili ve belirleyici katkı ve katılımı sağlanacaktır.

5.2.5. İllerde bulunan Ziraat Fakülteleri ile devamlı işbirliği olanakları araştırılacak, ortak çalışmalar planlanılacak, bilim adamı üyelerin mesleki çalışmalara daha yoğun katılımları sağlanacaktır.

5.2.6. Şubelerdeki çalışma grup ve komisyonlarında, meslek içi değişik disiplinleri, işyeri ve yaş gruplarını temsil edecek şekilde bir yapı oluşturulmasına özen gösterilecektir.

5.2.7. Genel Merkez tarafından ülke ölçeğinde düzenlenmesi planlanan çalışmalar ve dönem boyunca izlenmesi gereken etkinliklerle ilgili olarak konuları şube özelinde izlemek, üye katkısı sağlamak ve benzeri fonksiyonları yerine getirmekle ödevli alt birimler oluşturulup çalıştırılması sağlanacaktır.

5.3. BASIN – YAYIN VE SOSYAL AMAÇLI ÇALIŞMALAR

5.3.1. Ziraat Mühendisliği disiplininin ve Oda çalışmalarının tanıtılması, Oda etkinlikleri ile üretilen bilimsel ve teknolojik birikim ve yaklaşımların ilgililere aktarılması ve kamuoyuna yansıtılması için yazılı ve görsel basın kuruluşları ile ilişkiler kurulacak, yazılı basın izlenecek, arşiv oluşturulacaktır. Bunun yanında, basın üyelerine, elektronik posta aracılığıyla sektörel konulardaki ODA görüşleri iletilecektir.

5.3.2. Tarım ve Mühendislik Dergisi ile Haber Bülteni'nin düzenli bir biçimde yayımlanması sürdürülecektir.

5.3.3. Oda – Üye ve üyelerin birbirleriyle ilişkilerinin geliştirilmesi ve dayanışma sağlaması yönünde Oda hizmet binası yanında, sosyal tesislerin geliştirilmesine çalışılacak, sosyal aktivitelerin nitelik ve niceliği yükseltilecektir.

5.3.4. Her ildeki Oda üyelerinin, kamu kuruluşlarının veya özel kuruluşların sosyal tesislerinden yararlanma olanakları yaratılması için girişimlerde bulunulacaktır.

5.3.5. Genel Merkez' deki organların komisyon üyelerinin ve Oda üyelerinin araştırma ve bilimsel çalışmalarına katkı anlamında, tarımla ilgili bütün eserlerin sağlanarak zengin bir kütüphane oluşturulması için fiziki yer sağlanması, sürekli yayınların izlenmesi yönünde çalışmalar geliştirilecektir.

5.3.6. Meslek ve tarımla ilgili özel gün ve zaman dilimlerinin toplumsal dayanışma anlamında değerlendirilerek, zaman zaman farklı yaklaşımlarla (Tarım Şöleni gibi) kutlanması yönünde çalışmalar yapılacaktır.

5.3.7. Tarımsal faaliyette bulunan holding ve anonim şirketler ile meslektaşlardan hibe, burs vs. gibi katkıların sağlanması yönünde çaba gösterilecektir.

5.3.8. Mesleğe ve Oda' ya katkıları olan meslektaşların genç üyelere tanıtılması ve onları onurlandıracak ödüller verilmesi yönünde çaba gösterilecektir.

5.3.9. Ülkenin değişik yörelerine mesleki ve turistik amaçlı geziler düzenlenmesi yönünde çalışılacaktır.

5.3.10. Çok sayıda meslektaşın katılacağı toplu yemekler ve benzeri organizasyonlar gerçekleştirilmeye çalışılacaktır.

5.3.11. Özel sağlık kurumları veya kişileri ile anlaşma yapılarak, üyelerin hizmetlerden indirimli olarak yararlanması olanakları yaratılması konusunda çalışmalar yapılacaktır.

5.3.12. Ulaşım şirketleriyle görüşmeler yapılarak üyelerimize indirim sağlanmaya çalışılacaktır.

2. MESLEK HAK VE YARARLARINA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

2.1. Cumhurbaşkanına Yapılan Ziyaret ve Sunulan Görüşler

ODA Yönetim Kurulu'muz, Türkiye tarımının durumu hakkında bilgi sunma ve meslektaşlarımızın özlük haklarına ilişkin sorunları açıklama amacıyla, 2 Nisan 2002 tarihinde Cumhurbaşkanı Sayın Ahmet Necdet SEZER'i ziyaret etti. Sayın Cumhurbaşkanını ziyaretimiz, çok olumlu bir ortamda ve son derece yararlı geçti.

Çankaya Köşkü'nde gerçekleşen kabulde, ODA'mızın tanıtımı yapıldı, Ülke tarımının ve meslektaşlarımızın sorunları anlatıldı ve 38. Döneme ilişkin gerçekleştirilmiş ve planlanan çalışmalar hakkında gerekli açıklamalarda bulunuldu. Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanı'na, AB Uyum sürecinin Türkiye Tarımına etkilerini değerlendiren bir dosya sunuldu.

Görüşme sırasında, IMF ve Dünya Bankası dayatmalarının Türk tarımına olan olumsuz etkileri, Tütün ve Şeker Yasalarının yaratacağı olumsuzluklar, AB uyum süreci ve Gümrük Birliği'nin yansımaları, tarım topraklarının korunması ve verimli kullanılmasının önemi ve yapılması gerekenler, işsiz meslektaşlarımızın istihdam gerekliliği ve kamuda çalışan meslektaşlarımızın ekonomik ve sosyal haklarının düzeltilmesi konuları hakkında meslek toplumu adına istemlerde bulunuldu.

Sayın Cumhurbaşkanımız, ülke tarımının geleceğinden duyduğu endişelerini ilgili yerlere ilettiğini, yetkileri çerçevesinde ulusal çıkarlar doğrultusunda gerekli çalışmaları yapmaya devam edeceğini, bu süreçte ODA'mızın görüşlerinden son derece yararlandığını ifade ettiler.

2.2. Tarım ve Köyişleri Bakanı İle Yapılan Görüşmeler ve Sunulan Görüşler

2.2.1. Ziyaretler

ODA'mız Yönetim Kurulu, 9 Haziran 2003 tarihinde, Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Sami GÜÇLÜ'yu ziyaret etti. Ziyaret kapsamında kamu ve özel sektörde çalışan meslektaşlarımızın sorunları ve çözüm önerileri Sayın Bakan'a iletildi; Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik ile Suni Tohumlama, Tabi Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine ilişkin ODA'mızın-meslektaşlarımızın uygulamaları ve görüşleri Sayın Bakan'a aktarıldı. Ayrıca, "Türkiye Tarımı'nın Sorunları" başlıklı bir dosya hazırlanarak; Reform Paketi Yeni Bir Yıkım Paketi mi?; Hububat Sektöründe Doğrular-Yanlışlar; Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanun Tasarısı Hakkında Görüşlerimiz; Organik Ürün ve Girdilerin Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Taslağı'na İlişkin Görüşlerimiz başlıklı Basın Açıklamaları ve ODA Görüşleri Sayın Bakan'a sunuldu.

Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Sami GÜÇLÜ, 8 Eylül 2003 günü saat 17:00'de ODA'mızı ziyaret etti. ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN'ın makamında gerçekleşen ve Bakanlık yetkilileri ile ODA'mız Yönetim Kurulu üyeleri Baki Remzi SUIÇMEZ, Gülay SUBAŞI ve Emin Argun BARAN'ında katıldığı Ziyaret kapsamında; ODA'mızın son dönemlerde gerçekleştirdiği yapıtlar Sayın Bakan'a takdim edildi ve ODA'mızı ziyaretlerinden duyulan mutluluk dile getirildi. Basın mensupların da hazır bulunduğu ziyaret sırasında Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Sami GÜÇLÜ, ODA'mız yayınlarının güncel konulara ilişkin oluşuna vurgu yaptıktan sonra, tarım sektörüne ilişkin değerlendirmelerde bulundu. "1000 Köye 1000 Tarım Gönüllüsü Projesi"nin tarım sorunlarını çözmeye aday değil, çözümüne vesile olacak mütevazı bir

girişim olduğunu vurgulayan Sayın Bakan, ODA'mızın fikri destek ve eleştirilerinin çalışmalarına katkı koyacağını sözlerine ekledi. "1000 Köye 1000 Tarım Gönüllü Projesi"ni ilke olarak desteklediğimizi, ancak bu Proje'nin başarılı olabilmesi için köylere gönderilen ziraat mühendislerinin kamu desteklemeleri için belirleyici rollerinin de sağlanması gerektiğini, ekonomik süreçler ile entegre edilmediği sürece Proje'den uluların yararın sağlanamayacağını ifade eden ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN ise; daha evvel benzer yaklaşımları gündeme getiren TUYAP Projesi'nin başarılı olamama nedeninin, Bakanlığın hazırladığı "Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi" belgesinde savlandığı gibi "ziraat mühendislerinin köylerde oturmak istememelerinden" değil, Proje'nin ekonomik süreçlerle doğru bir şekilde ilintilendirilememesinden ileri geldiğini belirtti. Bu görüşlere katıldığını belirten Sayın Bakan, tarım örgütleri ile daha çok iletişim içinde olmak istediklerini vurguladı. ODA Başkanı'mız ise, bu düşünceden duyulan memnuniyetini belirterek, Bakanlığımız uygulamalarının bu yönde gelişmediğini ifade etti. Bu bağlamda, ODA'mız görüşü sorulmadan Bakanlıkça Suni Tohumlama ve Tarım Alanlarının Amaç Dışı Kullanımı Yönetmeliklerinin çıkarıldığını ve sakıncalı hükümler taşıyan her iki Yönetmelik aleyhine ODA'mızın idari yargıda iptal davaları açtığını, görüş sorulsa idi, belki de yargı süreçlerine gidilmeden sorunların çözülebileceğini belirtti. Yasal mevzuatla ilgili bütün meslek kuruluşlarının fikrinin sorulması gerektiğini belirten Sayın Bakan, uygulamanın gelecekte bu şekilde olacağını, eleştiri-sorgulama olmadan doğru politikalara ulaşamayacağını, tarım sektörünün ideolojinin hayat sahası olmadığını, önceliklerde farklılıklar olabileceğini ancak tarımla ilgili temel konularda her zaman uzlaşma sağlanabileceğini söyledi ve Bakanlığın eleştirel akla duyulan gereksinimi vurguladı. ODA Başkanı'mızın, delinte pamuk tohumu kullanan üreticilerin 85.000 TL/kg. pamuk destekleme primine ek olarak % 10 destek alırken karşılaştıkları sorunları da iletmesi üzerine, Sayın Bakan, bu konuda kendilerine bir yazılı bilgi notu ulaştırılmasını ve konuyu incelettireceğini belirtti. ODA Başkanı'mızı 11 Eylül 2003 günü Tarım Sigortaları Yasa Taslağı'nın tartışılacağı toplantıya davet eden Sayın Bakan'ı, ODA Başkanı'mız da 16 Ekim 2003 günü düzenleyeceğimiz Su Ürünleri Sempozyumu'nun açış konuşmasını yapmak üzere Sempozyuma davet etti. Yaklaşık 1 saat süren ziyaret, iyi niyet ve birlikte çalışma dilekleriyle sona erdi.

2.2.2. Sunulan Görüşler

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na değişik tarihlerde sunulan görüşler aşağıdadır:

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın Yeniden Yapılanması Amacıyla 441 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin Değiştirilmesi Sürecinde TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası'nın Görüşü

I. Giriş

Devlet, uygulanacak plan ve programlar yapabilmek ve bunları yürütebilmek için kamu yönetimine dayanır. Kamu Yönetimi, devletin amaçlarını gerçekleştirecek biçimde, insanların ve araç-gereçlerin örgütlenmesi ve yönetimidir. Oldukça eski bir tarihçesi ve geniş kapsamı bulunan tarım sektörünün yönetimi, kamu yönetiminin görevleri arasında yer almaktadır.

Türkiye nüfusunun % 35'i kırsal alanda yaşayan, istihdamın ise % 45'ini tarım sektörünün sağladığı bir ülke konumundadır. Türkiye kırsalının hemen tek ekonomik faaliyeti olan tarım, bu özelliği nedeniyle, sermaye birikiminin de en önemli araçlarından. Ulusal gelire % 15 oranında katkı sağlayan tarım, dışarıda önemli bir paya sahip olmasının yanında, sanayi sektörüne girdi üretmekte ve ayrıca sanayi sektörü ürünlerinin tüketicisi konumunda bulunmaktadır.

Diğer taraftan, ülkenin idari bölünmesi, parçalı bir yapı sergilemektedir. Türkiye 81 il, 883 ilçe, 75.000'in üzerinde bucak, köy ve köy altı yerleşmeye sahiptir.

Kırsal alan yerleşmeleri böylesine parçalı, tarım sektörü sosyo-ekonomik yönden bu denli önemli olan Türkiye'de, sektörün çağdaş ve ussal olarak yönetilebilmesi, etkin bir tarımsal kamu yönetimi ile olanaklıdır. Bunu sağlamanın yolu ise, yönetsel yapı ve işleyişinin bilimsel yollarla araştırılmasıdır.

II. Kamu Yönetimi Bilimi Açısından Örgütlenme Gereksinimi ve Gerekli İlkeler

Kamu yönetim sisteminin toplumun gereksinimlerini karşılamada etkin bir araç durumuna dönüştürülebilmesinin başlıca koşullarından birisi, sistemin, gelişen ve değişen koşullara ayak uydurmasını sağlayıcı yönde sürekli yenilenmesidir. Kamu yönetimini yeniden yapılandırma gereksiniminin ardında yatan temel neden; varolan sistemin işleyişindeki temel sorunları saptayarak, sistemi öngörülen amaçları daha etkin ve ussal yollarla gerçekleştirebilecek bir niteliğe kavuşturmak düşüncesine dayanmaktadır.

Yönetimde yeniden düzenlemeyi zorunlu kılan değişkenler pek çoktur. Bunların en önemlilerinin başında hizmetlerin değişen ve gelişen koşullara uyarlı duruma getirilmesi gelmektedir. Bu uyarılığın sağlanması, hizmetlerin geliştirilmesine yol açarken; hizmet geliştirmesi de yapısal anlamda, örgütsel büyüme ile kendini göstermektedir. Sistemin verimli çalışması için, kamu yönetiminde örgütsel büyümenin, örgütün varoluş amaçlarıyla ilişkisinin sağlanması ve birimler arasında gerekli görev, yetki ve sorumluluk paylaşımının buna göre gerçekleştirilmesi gerekmektedir.

Yeniden yapılanma gereksinimine yol açan etkenlerden bir başkası, kamu yönetimi sistemi içinde yer alan kurumların gereksinimlerinde ve işleyiş düzenlerindeki süreç boyutunda beliren iç değişimlerle ilgilidir. Yeni teknolojilerin sisteme kazandırılması ve teknoloji kullanımından kaynaklanan sorunlar, yönetim-halk ilişkilerindeki değişimler, yönetim ile sosyoekonomik yapı ve siyasal düzen ilişkilerindeki uyumsuzluklar, devletin üstlenmesi gerekli görev ve sorumluluklar konusunda yönetim felsefesinde ortaya çıkan değişimler ve benzerleri de yönetimde yeniden yapılanmaya gidilmesini gerekli kılan öteki temel değişkenleri oluşturmaktadır. Bunların tek tek veya bütün olarak etkileşimleri sonunda ortaya çıkan yönetimde yeniden yapılanma yaklaşımında amaç, sistemi daha işe yarar bir duruma sokabilmektir.

Diğer taraftan, özellikle son yirmi yıllık dönem boyunca, Türkiye'de genel olarak kamu yönetiminde ve bu çerçevede tarımsal kamu yönetiminde önemli değişimler yaşanmaktadır. Değişimin analizi ise, değişim sürecinin dışsal kaynaklı olduğunu ortaya koymaktadır.

Bu bağlamda, yeniden düzenlemede temel ilke, düzenlemenin varolan sorunları giderici ve örgüte yeni bir canlılık getirerek; onu, yeni atılımlara hazırlayıcı nitelikte olmasıdır. Hiç kuşkusuz bu durum, yeni yapılanmanın, ciddi gereksinim ve gerekçelere dayandırılması gereğinden doğmaktadır. Bunu sağlamanın yolu ise, yönetsel yapı ve işleyişinin bilimsel yollarla araştırılmasıdır.

Yeni bir bakanlık kurularak ya da mevcut bakanlık yeniden yapılandırılarak ilgili kamu yönetimi örgütlenmesi oluşturulurken, öncelikle, genel olarak örgütlenmeye yönelik şu soruların yanıtlanması gereklidir.

1. Örgütün kuruluş nedeni,
2. Örgütün amaçları ve büyüklüğü,
3. Örgütün yasal yetkileri,
4. Örgütün kuruluş yeri ve yayılma alanı,
5. Örgütün büyüme ve genişleme olanakları,
6. Diğer örgütlerle olan ilişkinin niteliği ve biçimi,
7. Örgütün personel gereksinimi ve karşılanma durumu,

8. Örgüte gerekli olan kaynaklar ve karşılama yolları.

Bu sorularla ilgili olarak başlangıçta verilecek yanıtların ve saptanacak kararların doğruluğu ve isabeti ölçüsünde, örgütten beklenen yararlar sağlanabilecek ve başarılı bir örgütlenme gerçekleştirilecektir.

Tarım yönetiminde kamu örgütlenmesi, devletin tarım ile ilgili olarak belirlediği ve ülke gerçekleri ile bağdaşan amaçları ve bunlara uygun olarak hazırlanmış kalkınma plan ve programlarını gerçekleştirecek biçimde olmak zorundadır.

Örgütlenmenin başarılı olabilmesi için, yapılacak olan örgütlenmenin, saptanan amaçları ve bu amaçlara ulaşmak için yapılacak planlamaları gerçekleştirecek nitelikte olması gerekir. Bu nedenle, genel amaçları yanı sıra, planlarda görülen ve örgütü belirli vadelerle sınırlı hedeflere götüren nihai amaçların çok belirgin olarak ortaya konulması ve örgüt şemalarının bu amaçları, bu planları gerçekleştirecek nitelikte olması gerekmektedir. Örneğin; mülga Topraksu Genel Müdürlüğü yeniden kurulacaksa, geçmişte bu örgüt içinde su kaynaklarına ve tarımsal inşaat çalışmalarına daha çok ağırlık verildiği, toprak sınıflamasında yeni sistemlere geçilemediği ve ülke düzeyinde 1/5.000 ölçekli detaylı temel toprak etütlerinin yapılamadığı, toprak koruma çalışmalarının aksadığı unutulmamalıdır. Siyasi yapılanma, personel ve mali yapı durumu göz önüne alındığında; yeni örgütte de, toprak etütleri ve toprak koruma konuları ikinci plana itilirse, envanterini bilmeyen, veri tabanı bulunmayan, erozyonla savaşımın boyutlarını kavrayamayan, arazi kullanma planlaması ve tarımsal üretim planlaması yapamayan bir ülkenin topraklarını koruyamayacağı açıktır.

Örgütün yasal yetkileri açıklıkla ortaya konulmalı, yaptırım gücü kullanmasına olanak sağlanmalıdır. Yeni örgütlenmede görev kaymalarında sorun oluşturmayacak düzenlemeler yapılmalıdır. Çünkü, herhangi bir örgütteki görevin tamamını veya bir kısmının alınıp başka bir örgüte verilmesi sırasında, ekonomik, sosyal ve yönetim gerekleri dışında; yetkiyi bırakmama, yetkiyi paylaşmama isteği ön plana çıkar. Bu nedenle, ülkemizde çok az örgüt, gerçekten o örgüt için çizilmiş amaçlara uygun bir yapıya kavuşturulmuştur.

İyi bir örgütlenmede iki şey önemlidir. Birincisi, görev boşluğu olmaması, yani her görevin mutlaka bir sahibinin bulunması, hiçbir görevin açıkta kalmaması; İkincisi, bir görevin tek bir yerde yapılması, bir görevin tek sahibinin olmasıdır. Görevlerin sahibinin birden çok olması, görev geçişmelerine, görev girişikliklerine neden olmaktadır. Yeni örgütlenmede, bu iki sorun mutlaka çözülmelidir.

Tarım yönetimi konusunda tüm yönleri ve boyutları kapsayacak kurumsal bir yapıya olan gereksinim kadar, konu ile ilgili kamu örgütlenmesinin hangi düzeyde olması da önemlidir. Bu konuda en belirleyici unsurlar, ülkenin coğrafik yapısı, üretim özelliği ve geçmiş dönemlerin uygulamalarıdır. Örgütlenmede, örgütün ağırlığı hizmetin yapıldığı yerde olmalıdır. Tarım yönetimi ile ilgili merkez örgütü ise, daha çok planlayıcı, eşgüdüm sağlayıcı olmalıdır. Ulusal politika ve standartları belirleyen, hizmet detayı ile boğulmayan, etkili bir denetleme mekanizması sağlayan merkez örgütünün; taşra kuruluşları arasında dikey eşgüdüm, taşranın kendi kuruluşları arasında yatay eşgüdüm sağlanmalıdır. Bölge veya havza düzeyinde bir planlama çalışması yapılmadığı zaman, bölge örgütlerinin onlardan beklenen yararı gerçekleştirememesi nedeniyle; bölge ve havza planlama çalışmaları dışında bölge örgütlenmesine gidilmemelidir.

Örgütün büyüme ve genişleme olanakları saptanırken, asıl amaçları erteleyen bir yapılanmaya gidilmemelidir. Mevcut örgütler arasında yani Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı, Orman Bakanlığı, Çevre Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, DSİ Genel Müdürlüğü gibi kurum ve kuruluşların görev, yetki ve sorumlulukların doğru tanımlanmasını doğrudan etkileyecek şekilde, kurulacak bakanlık örgütü; "kırsal altyapı, tarımsal altyapı, tarım politikaları, bitkisel ve hayvansal

üretim, tarım piyasalarını düzenleme, su ürünleri ve balıkçılık, kırsal kalkınma, tarım reformu, tarımsal sulama, toprak koruma, gıda kontrol, tarımsal mücadele, tarımsal karantina, üretici örgütlenmesi, tarımsal araştırma-geliştirme” gibi görevleri yapacak şekilde yapılandırılmalı ve asıl işlevlerini ikinci plana itecek cazip görevlerden arındırılmalıdır.

Yapı ve yöntem boyutu dışında, başarılı bir örgütlenmede en önemli sorun, personel boyutu yani insandır. Çağın olanaklarını kullanan, bir yandan hizmet içi eğitimle sürekli geliştirilirken, öte yandan sorumluluk alanındaki yöneticilerinden en alt düzeydeki çalışanına kadar yurttaşlara örnek olma, öğretme ve gösterme ödevleriyle donatılmış, örgüt içi personel alımı ve yükseltme konularında bilimsel göstergelerin geçerli kılınması sonucu iyi bir örgüt ikliminde çalışan insanların varlığı, örgütün başarısını artıracaktır. Kariyer ve liyakat, norm kadro sistemi, yönetimde şeffaflık ve katılımcılık ile halkla ilişkiler, kurulacak örgütün yöneticilerinin mutlaka dikkate alması ve uygulaması gerekli etkinliklerdir.

Örgüte, amaçlarına uygun plan ve projeleri uygulayacak yeterli ve düzenli mali kaynak sağlanmalı; AB’ne uyum aşamasında FEOGA benzeri fon yönetimi kurulacaksa, fon gelirleri sağlam kaynaklarla oluşturulmalı; yanlış ve kötü uygulamalardan alınması cezalar ülke gerçeklerine uygun olmalı; fonun denetiminde etkin bir düzenlemeye gidilmeli; fonla ilgili tüm konular bir tüzük ya da yönetmelikle düzenlenmelidir.

Son olarak, örgütün ana hizmet birimleri ile bağlı ve ilgili birimler konusu açıklığa kavuşturulmalıdır. Tarım yönetimi konusundaki hizmetlerin değişik ölçülerde ve konularda, değişik bakanlıklar arasında dağılmış olması, konuyu etken bir eşgüdümünden noksan bıraktığı için politikalar bir noktada oluşturulamamakta ve bunun sıkıntıları örgütlenme eksikliği şeklinde değerlendirilmektedir.

III. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın Yeniden Yapılanması Konusunda TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası’nın Görüşleri

A. Tarımsal Kamu Örgütlenmesinin Geçmiş ve Mevcut Durumu

Türkiye’de Cumhuriyet yönetimi birlikte bir atılım içine giren tarım sektörü, dönemsel değişimlere koşut biçimde evrilmiştir. 1930’ların sanayi hamlesi öncesi ekonomiye temel teşkil ettikten sonra, 1950’lerde başlayan süreçte ithal ikamecilik politikaları ekseninde değişmiş, 1980’lerden sonra ise liberal açılımlara konu olmuştur.

Türkiye Cumhuriyeti’nde Tarım Bakanlığı, 1924 yılı başında kurulmuştur. 1928 yılında Tarım ve Ticaret Bakanlıkları birleştirilmiş, 1931 yılında tekrar ayrı bir Bakanlık şekline dönüştürülmüş ve 1937 yılında Bakanlık Görev ve Teşkilat Yasası çıkarılmıştır. 1974 yılında Bakanlığın adı “Gıda-Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı” olarak değiştirilmiş, 1981 yılında Orman Bakanlığı da Tarım Bakanlığı’na devredilerek Bakanlığın adı “Tarım ve Orman Bakanlığı” na dönüştürülmüş, 1983 yılında Köyişleri ve Kooperatifler Bakanlığının da katılmasıyla Bakanlık “Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığı” olarak yapılandırılmış ve 1985 yılında Yasası çıkarılmıştır. Aynı yıl yayımlanan “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” ile Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığına bağlı katma bütçeli ve tüzelkişiliği haiz Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü kurulmuş, Tarım Orman ve Köyişleri Bakanlığının Yol Su Elektrik ve Topraksu Genel Müdürlüklerinde kullanılan kadrolar, personeli ile birlikte Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğüne devredilmiştir. Yaklaşık 7 yıl sonra anılan Genel Müdürlük TKİB’den alınarak Başbakanlığa bağlanmıştır. 1991 yılında Orman Bakanlığı kurularak Bakanlık’tan ayrılmış ve nihayet, halen yürürlükte olan 7.8.1991 tarih, 441 sayılı “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmündeki Kararname” yayımlanmıştır.

441 sayılı KHK kapsamında oldukça ayrıntılı olarak sayılan görevler dışında; 2510 sayılı İskan Kanunu, 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu ve 1581 sayılı Kanunla ilgili

olarak 3143 sayılı Kanunda ve diğer mevzuatta belirtilen görevlerden Tarım ve Köy İşleri Bakanlığını ilgilendirenler, Bakanlık tarafından yerine getirilmektedir.

Böylesine kapsamlı bir görev alanına sahip olan Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, merkez ve taşra teşkilatından oluşur. Bakanlık Merkez Teşkilatı, "Ana Hizmet Birimleri"; Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Teşkilatlandırma ve Destekleme Genel Müdürlüğü, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü ile Dış İlişkiler ve Avrupa Topuluğu Koordinasyon Dairesi Başkanlığı'dır.

"İlgili Birimler", Toprak Mahsülleri Ofisi ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü, "Bağlı Birimler", Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü'dür. 58. Hükümetin kurulmasından sonra, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü de Bakanlığın Bağlı Birimleri arasında yer almaktadır.

Bakanlık Taşra Teşkilatı; 81 İl Müdürlüğü, 883 İlçe Müdürlüğü, 894 Köy Grubu Tarım Merkezi, 56 Tarımsal Araştırma Kuruluşu, 37 Üretim İstasyonu Müdürlüğü (Tarımsal Üretim ve Geliştirme Gn. Müd.), 1 Antalya Beymelek Su Ürünleri Üretim ve Geliştirme Merkezi Müdürlüğü, 1 Ankara Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü , 1 Ankara Tarım Alet Makinaları Test Merkezi Müdürlüğü, 1 Ankara Ders Araç ve Gereçleri Makina Eğitim Merkezi Müdürlüğü, 2 Ziraî Üretim İşletmesi ve Personel Eğitim Merkezi Müdürlüğü, 1 Ankara Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğü, 1 Kocaeli Tohum Sertifikasyon Test Müdürlüğü, 7 Ziraî Karantina Müdürlüğü, 40 İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü, 13 Tahafuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüğü, 11 Hayvan Park ve Pazar Kurumu Müdürlüğü, 20 Okul ve 7 Elsanatları Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve Enstitüsü'nde oluşmaktadır.

Ayrıca, Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esasları Hakkında 27/9/1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanun, Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ve İl İdaresi Kanunu hükümlerine uygun olarak, Bakanlığı temsilen İl ve İlçe seviyesinde taşra teşkilatı kurulabileceği gibi, bağlı kuruluşları da her bölge, İl ve İlçede gerektiği hallerde ayrı birimler halinde teşkilatlanabilir. Bakanlık; İl idare kurullarında Bakanlık İl Müdürleri, İlçe idare kurullarında Bakanlık İlçe Müdürleri temsil eder.

Bakanlık, hizmet alanına giren konularda mahalli idarelerle koordinasyonu sağlamakla sorumludur.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı dışında, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Orman Bakanlığı, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığı görev ve yetki alanları içinde tarım ile ilgili konuları bulunmaktadır.

Türkiye'de tarım alanında görev ve yetki sahibi KİT'ler; Toprak Mahsülleri Ofisi, Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş., TEKEL Genel Müdürlüğü ve Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü olarak sayılabilir. Hububat, şeker, tütün ve çay piyasalarını düzenleyen bu KİT'ler arasında, Bakanlık bünyesinde yalnızca Toprak Mahsülleri Ofisi ve 58. Hükümet sonrası Çay İşletmeleri Genel Müdürlüğü bulunmaktadır.

Tarımsal Amaçlı Kooperatiflerin (Tarımsal Kalkınma, Pancar Ekicileri, Sulama, Su Ürünleri, Tarım Satış, Tütün Tarım Satış, Tarım Kredi Kooperatifleri) sayısı 10095 olup, ortak sayısı ise 5 milyona yaklaşmıştır. 1163 sayılı Kooperatifler Yasası uyarınca faaliyetlerini sürdüren Tarımsal Kalkınma Kooperatiflerinin kuruluş etüdü, kooperatifin kurulacağı bölgenin sosyo-ekonomik yapısı ve tarım potansiyeli, kooperatif işletmeciliği için yeterli altyapının ve kurucuların kooperatifçilik bilincinin durumu gibi kriterler dikkate alınarak, Bakanlık İl Müdürlükleri tarafından yapılmaktadır.

Pancar Ekicileri Kooperatifleri dışında diğer tarımsal kalkınma kooperatiflerinin projeli yatırımları, Teşkilatlandırma ve Destekleme Genel Müdürlüğü'nce, fonlanmaktadır. Ayrıca Bakanlık İl Müdürlüklerince yapılan sosyo ekonomik

değerlendirmeler sonucunda, uygun bulunan kooperatiflere, ortakların mülkiyetinde uygulanmak üzere proje desteği verilmektedir.

Tarım Satış Kooperatifleri, üretici ortaklarının üretime yönelik gereksinimlerini karşılamak, ürünlerini satın alarak değerlendirmek, Bakanlar Kurulu ya da ilgili Bakanlığın kararı ile devlet destekleme alımları yapmak gibi çeşitli görevler üstlenmiştir. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın denetiminde çalışmaktadırlar. Bu kapsamda Tarım Satış Kooperatifleri, çeşitli ürün ve ürün gruplarında faaliyet göstermek üzere Tarış, Çukobirlik, Antbirlik, Fiskobirlik, Trakya Yağlı Tohumlar Birliği, Güneydoğubirlik, Karadenizbirlik, Marmarabirlik, Tiftikbirlik, Gülbirlik, Kozabirlik, Taskobirlik ve Kayıstıbirlik gibi birlikler oluşturmuşlardır.

Tarım satış kooperatifleri idari bakımdan merkezi otoriteye bağlıdır. Bu kapsamda ürün alım fiyatları kooperatif dışında belirlenmekte, finans yetersizliğinden doğan borçlanma gereği de mali yapılarının giderek bozulmasına neden olmaktadır. Bu yapı üzerine hazırlanan Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri ile ilgili yasa, 1 Haziran 2000 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu yasanın hükümleri, TSKB'nin öncelikle işleme tesislerinin özelleştirilmesine zemin hazırlama niteliğindedir.

B. Tarımsal Kamu Örgütlenmesindeki Yanlıklar ve Sorunlar

Türkiye kamu yönetiminin içinde bulunduğu durum, tarım sektöründe de kendisini hissettirmiş ve 1980'lerle birlikte başlayan geriye gidiş, tarım sektörünü giderek "yönetilemez" bir konuma doğru sürüklemiştir. Bu bağlamda, Türkiye'de tarım yönetimi ile ilgili örgütlenme, sadece Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na özgü, oraya ayrılmış bir alan değildir. Tarımsal kamu yönetiminde değişim sürecini şöyle özetlemek olanaklıdır;

Birinci aşama: Tarım Bakanlığı'nın 1984 tarihli reorganizasyonu ile Bakanlığın hemen tüm kurmay birimleri (Ziraat İşleri, Ziraat Mücadele, Hayvancılığı Geliştirme, Gıda İşleri, Veteriner İşleri, Su Ürünleri, Toprak-Su Genel Müdürlükleri) dağıtılmıştır. Süreç, tarımdaki etkin kamu yönetimini kırmıştır.

İkinci aşama: Tarım Bakanlığı'nın yönetim gücündeki aşınmaya koşut olarak, Türkiye'deki kamu örgütlenmesinin diğer birimleri de tarım yönetiminde söz sahibi olmuşlar, görevler ve yetkiler çeşitli kuruluşlar arasında (Bakanlar Kurulu, Yüksek Planlama Kurulu, Para Kredi ve Koordinasyon Kurulu, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Devlet Bakanlıkları, Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlıkları, Merkez Bankası, Ziraat Bankası ..) dağıtılmıştır. Bu dağıtımda yeterince net belirlenemeyen görevler yetki çatışmasını da beraberinde getirmiş, bu yapının üzerine eklenen eşgüdüm yetersizliği ise tarım yönetiminin etkisizliğini ve tarımın sahihsizliğini perçinlemiştir.

Üçüncü aşama: Yönetişim (governance) ilkesinin etkileri Türkiye'ye ve tarım sektörüne de yansımış, birçok görev ve yetki alanı zaten elinden çıkmış bulunan Bakanlık, kalanlarını da adeta bu alanda oluşturulan "Kurul"lara devretmiştir.

Bu kurullardan, "Tütün ve Tütün Mamüllerini ve Alkollü İçkiler Piyasasını Düzenleme Kurulu", "Şeker Kurulu" ve "Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerini Yeniden Yapılandırma Kurulu", kamu alanını özel sektöre devretme ve "işletici" özelliğinden sıyrılan kamunun, özel sektör işbirliği ile alanı düzenlemesi ve denetlemesi işlevine yönelmektedir. Bu kurullar, Bakanlığın idari vesayet denetimine kapalıdır.

Buna karşın, kurulmuş "Tarımda Yeniden Yapılandırma ve Destekleme Kurulu" ve kurulması içeriğinde bulunduğu yasa tasarısının akıbetine bağlı olan "Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu", Bakanlığın yetkisini "eşgüdüm" adı altında bürokrasinin diğer birimleri ile paylaşması anlamını taşımaktadır. Tarım politikaları ile ilgili en önemli kararların alınması, Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu'nun yetki alanına bırakılmaktadır.

Bu süreç içerisinde, tarım alanındaki özelleştirmeler, sektördeki kamu yönetimi açısından köklü bir değişikliğe ve ülkemiz adına olumsuz sonuçlara yol açmıştır.

Özetlemek gerekirse, Tarım politikaları, ağırlıklı olarak Yüksek Planlama Kurulu, Devlet Planlama Teşkilatı, Dış Ticaret ve Hazine Müsteşarlıkları tarafından belirlenmektedir. Dünya Bankası ve IMF Politikaları doğrultusunda oluşturulan “Tarımda Yeniden Yapılandırma ve Destekleme Kurulu” ile “Tarımsal Destekleme ve Yönlendirme Kurulu” içinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın politika belirleme yetkisi neredeyse tümüyle ortadan kalkmış ve Bakanlık belirlenen politikaların uygulayıcısı konumuna itilmiştir. Tütün, şeker, çay, fındık, pamuk, ayçiçeği gibi ürünlerle ilgili kamu örgütleri ve tarım satış kooperatifleri birlikleri, Devlet Bakanlarına ya da Sanayi ve Ticaret Bakanlığı’na bağlıdır. “Tütün Kurulu”, “Şeker Kurulu”, “Tarım Satış Kooperatifleri Birliklerini Yeniden Yapılandırma Kurulu” ile, bakanlığın politika belirleme gücü ortadan kaldırılmıştır. Kırsal ve tarımsal altyapı hizmetlerini yürüten Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü bir dönem Cumhurbaşkanı onayıyla Başbakanlığa bağlanmış, 2002 yılında tekrar bakanlığın bağlı kuruluşu olmuştur. Tarımsal finans örgütleri olan TC Ziraat Bankası ile Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği’nin bakanlıkla ilgisi olmadığı gibi, özleştirme ya da özelleştirme sürecinde tarımla bağları da kopartılmıştır. Dolayısıyla, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın tarımsal kamu yönetimindeki işlevi yok denecek düzeye indirilmiştir.

Bu süreçte, 3161 sayılı Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki Yasanın Orman Bakanlığı’nın kurulması üzerine değiştirilmesiyle, 7.8.1991 tarihinde yayımlanan 441 sayılı sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkındaki KHK, 1991 yılından günümüze değin, sürekli gündemde olmasına karşın yasalaştırılamamıştır.

“Konu ve ürün bazında” örgütlenmiş örgütlerin birleştirilerek “fonksiyonel (tarımla ilgili birçok benzer nitelikli faaliyetleri bir araya toplama)” çalışması amacıyla yeniden yapılandırılan Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanlığı sürekli tartışma konusu olmuştur. Rutin hizmetler yaklaşımından entegre tarımsal ve kırsal kalkınma yaklaşımına yönelen Bakanlık, TÜGEM, TEDGEM, KKGEM ve sonra TAGEM adı altında ana hizmetlerini oluşturmuş, bunlar konu ve ürün bazından sıyrılarak temel fonksiyon birimleri olarak düzenlenmiş ve APK Kurul Başkanlığı ile Bakanlığın Kurmay Heyeti oluşturulmuştur. Bu kuruluşlar, tarımla ilgili her türlü hizmetin makro düzeyde Bakanlık adına yapılması veya yaptırılması, taşra ve dış kuruluşlar arasındaki dikey ve yatay eşgüdümü sağlamakla görevlendirilmiştir.

Tarımsal faaliyetlerin konu ve ürüne göre değil, fonksiyonel ele alınmasının gerekçesinin tam olarak açıklanmaması sonucu, önemli sorunlar yaşanmıştır. Örneğin; bitki hastalıkları ve zararlıları ile mücadele konusunda örnek çalışmaları bulunan ve uzun yıllar başarılı sonuçlar alan Zirai Mücadele ve Karantina Genel Müdürlüğü’nün kapatılması ve zirai mücadele hizmetlerinin, hizmet bunun yerine hizmet alanları, işlevleri, çalışma yöntem ve araçları farklı olan ve farklı mesleki eğitim görmüş olan personeli istihdam eden Veteriner Hizmetleri ile birleştirilmesi sonucunda, her iki alanda da hizmetler gerilemiştir. Türkiye, gerek bitki sağlığı ve gerekse hayvan sağlığı açısından yaşanan önemli sorunları çözememiştir.

Yine, Topraksu Genel Müdürlüğü’nü ortadan kaldırarak, köye yönelik sosyal altyapı hizmetlerini öne çıkararak, tarımsal altyapı hizmetlerini ikinci plana iten bir yapılanmanın yanlışlığı ortadadır. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün yatırım bütçesinin sürekli azalması programındaki yatırımlarını gerçekleştirmesini engellemektedir. KHGM bünyesindeki tarımsal altyapı hizmetlerinin, bu hizmetlerle ilgisi olmayan köy sosyal hizmetleri ve köy altyapı hizmetleri ile birleştirilmesi sonucu etkenliği azalmıştır. Her ne kadar, tarımsal altyapı ile sosyal altyapı hizmetlerine bütçeden ayrı kalemlerden ödenek

ayrılsa da, sosyal altyapı hizmetlerinin temel ve yapılması zorunlu hizmetler olması, köylünün tümünü ilgilendirdiği ve kısa sürede prim yaptığı için, her düzeyde politikacının ilgisini çekmektedir. Sonuçta kaynaklar ve imkanlar büyük ölçüde bu yatırımlara gitmekte, tarımsal altyapı kısa sürede bitirilmesinin gerekliliğine karşın, bu hizmetler yeterince yapılamamaktadırlar. Ayrıca tarımsal altyapı hizmetleri içinde, müteahhit işlerinin çekiciliği karşısında, sulama ve arazi toplulaştırması işlerine ağırlık verilmekte, toprak etüt, sınıflandırma, koruma ve geliştirme hizmetleri geri plana itilmektedir.

Bu bağlamda, kapatıldıkların günden günümüze değin, Topraksu Genel Müdürlüğü, Gıda İşleri Genel Müdürlüğü, Ziraî Mücadele ve Karantina Genel Müdürlüğü, Hayvancılığı Geliştirme Genel Müdürlüğü, Veteriner İşleri Genel Müdürlüğü ve Su Ürünleri Genel Müdürlüğü'nün kaldırılmasının yanlışığın üzerinde görüş birliğı vardır.

1993 Yeniden Yapılanması sonrası, Bakanlığın taşra kuruluşları (İl, Şube Müdürlükleri ve Araştırma Enstitüleri vb) birbirleri ile yatay eşgüdüm, merkez kuruluşlarından olan Ana Hizmet Birimleri ve APK Kurul Başkanlığı ile dikey eşgüdüm sağlanamamıştır.

Bakanlığın taşra kuruluşlarının İl Müdürlüğü çatısı altında tek merkezden yönetilmesi, sevk ve idare birliğı sağlamış gibi gözükse de, bu kuruluşlar arasında eşgüdüm sağlandığını ve Bakanlığın görev alanına giren hizmetlerin il ölçeğinde bir bütün olarak planlandığını ve uygulandığını söylemek olanaklı değildir. İl Müdürlüklerine bağılı Şube Müdürlüklerinin görev, yetki ve sorumlulukları açık ve net olarak belirtilmediğı için, konular ve özellikle ürünler açısından, bir ürün ya da konu birden çok Şube Müdürlüğü'nün ilgi alanına girmekte ve o ürün ya da konunun gerçek sahibi bulunamadığı gibi, şubeler arasında da gerekli eşgüdüm sağlanamamaktadır.

İl Müdürlüklerinin doğrudan Bakanlık makamına bağılı olması ve diğere ana hizmet birimleriyle örgütsel bağı olmaması nedeniyle APK Kurul Başkanlığı, Makam ile taşra kuruluşları arasında eşgüdüm ve iletişimi sağlamak zorunda kalan bir ara kademe işlevi görmektedir. Bakanlığın bütçesini de yapan ve danışma birimlerinden olan APK Kurul Başkanlığı'nın, tarım sektörünün içinde bulunduğu sorunların çözümüne ilişkin kendisine verilen görevler çerçevesinde, tarımsal politikaların belirlenmesi, bakanlığın gelişen ve değişen koşullara uygun konununun belirlenmesi, gerekli plan-program ve projelerin hazırlanması, makro ekonomik araştırmalar yapması, tarımsal üretim planlaması, iç ve dış pazarlardaki gelişmelerin izlenerek üretimin yönlendirilmesi gibi görevleri günümüze değin gereğince yerine getirdiğı söylenemez.

Sonuç olarak, bir danışma birimi olan APK Kurul Başkanlığı icracı bir birim gibi çalışmak zorunda kalmış ve İl Müdürlükleri ile bu anlamda etkili bir ilişki kuramamış; ana hizmet birimleri ise, bazı alanlarda proje üretirken, birçok alanda danışma birimi niteliğinde görev yapmak zorunda kalmıştır.

Bakanlık bünyesinde yürütölen hizmetlerde de, gerek örgütlenme modeli gerek finansman ve gerekse yönetim konusunda yaşanan sorunlar nedeniyle gerekli hizmetler yeterince verilememektedir.

3155 sayılı yasa ile kurulan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Bakanlar Kurulu'nca belirlenen sulama alanlarında tarım reformu çalışmaları yürütmektedir. Uygulamada toprak dağıtımı, arazi toplulaştırma ve tarım dışı kullanıma tahsis konularının ön plana çıkması ve örgütün yapısı, çalışma yöntemi ve örgüt iklimindeki yetersizlikler nedeniyle yasada belirtilen kapsamlı ve önemli görevleri yerine getirememektedir.

4342 sayılı Mera Yasası, mera, yaylak, kışlak ile umuma ait çayır ve otlaklarla ilgili her türlü tasarruf hakkını Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na vermiştir. Bakanlık bünyesinde mera tespit, tahsis ve tahdit konularında çalışmak üzere 1998 yılında Çayır-Mera Daire Başkanlığı kurulmuştur. Daha önce Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce yürütölen mera hizmetleri, Bakanlık İl Müdürlükleri tarafından sekreteryası yürütölen, vali yardımcısı

başkanlığındaki "mera komisyonları"na bırakılmış; ancak bilgi ve deneyim birikimi, araç-gereç ile uzman teknik personel yetersizliği nedeniyle çalışmalar yeterince yürütülememektedir. Mera ile ilgili çalışmalarda kullanılan "Mera Fonu"nun tasfiye edilmesi ve Genel Bütçeye katılması şeklindeki yasal düzenleme sonucu, mera hizmetlerine ayrılan kaynaklar konusunda ciddi sıkıntılar yaşanmaktadır.

Gündemde olmasına karşın bir türlü çıkarılamayan Yerel Yönetimler ya da Mahalli İdareler Yasası ile bağlantılı olarak, tarım, gıda, kırsal ve tarımsal altyapı hizmetlerinin İl Özel İdarelerine devredilmesi istenmektedir. Tarımsal altyapı hizmetlerinin ileri teknoloji ve bölgesel-havzasal planlama gerektirmesi nedeniyle il özel idarelerince gerçekleştirilemeyeceği; köy yolu ve içme suyu hizmetlerinde % 80-82 dolaylarında, tarımsal altyapı hizmetlerinde ise % 10-15 dolayında gerçekleşme olduğu; mahalli yöneticilerin ve siyasilerin köy içme suyu ve yol gibi konularda yoğun istekte bulunmaları nedeniyle, tarımsal altyapı ve iskan hizmetlerinin geri plana itildiği; hazırlanan yasa tasarılarında çeşitli sektör hizmetlerinin tek çatı altında toplanarak başarı sağlanmasının düşünüldüğü, ancak, bunun en acı tecrübesinin KHGM'nde yaşandığını ve yaşanmakta olduğunu; denenmiş tekrar denemek yerine il özel idarelerinin finans, program ve koordinasyonu yapacak şekilde organize edilmesi ve gelirlerini artırarak mahallinde yapılacak yatırımları ihtisas sahibi kuruluşlara yaptırmasının daha uygun olacağı gerekçeleriyle, bu hizmetlerin il özel idarelerine bağlanması konusu yeniden değerlendirilmelidir.

DSİ Genel Müdürlüğü, sulama ağı kurduğu arazilerde toplulaştırma projelerini ve yerleri kamulaştırılanların iskan hizmetlerini kendisi yapmak veya yaptırmak üzere kuruluş yasasında değişikliğe gidilmesine çalışmaktadır. Haklı bir istek olarak görülebilecek bu değişikliğin, uygulamada daha büyük karışıklıklara ve sorunlara yol açması güçlü bir olasılıktır. Çünkü, DSİ'nin de yatırım bütçesi sürekli azaltılmakta ve bunun içinde tarım sektörüne ayrılan pay çok düşük oranlarda kalmaktadır. Nitekim, DSİ bütçesinin istenilen düzeyde gerçekleşmemesi nedeniyle artan personel, işletme, bakım ve onarım masraflarından kurtulabilmek için kendi yapacağı veya yaptıracığı tesislerle ilgili işletme, bakım ve onarım işlerini "sulama birlikleri" başta olmak üzere belediye, köy gibi tüzel kişiliği olan kurumlara devrettiği bir gerçektir. Gerekli yasal ve yapısal yetersizlikler nedeniyle DSİ ile Sulama Birlikleri ilişkileri kurumsallaşamamıştır ve ciddi sorunlar yaşanmaktadır. Bu nedenle, bu yapısı ile arazi toplulaştırma hizmetlerinin DSİ'ce yapılması veya yaptırılması akılcı olmayacaktır.

Bu durumda, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın yeniden yapılanması ve hangi düzeyde, hangi işlevlerle, nasıl yeniden yapılandırılacağı öncelikli sorundur.

C. Avrupa Birliği Uyum Sürecinde Tarımsal Kamu Yönetimi Modelleri

AB tarım politikaları, Ortak Tarım Politikası (*Common Agricultural Policy*) ile belirlenen ilkeler doğrultusunda yürütülmektedir. OTP altında, ürünler ve ürün grupları ile ilgili olarak belirlenen ortak piyasa düzenleri (*common market order*), kapsamına aldığı ürünlerle ilgili detaylı düzenlemeler içermektedir. Tarım politikalarının finansmanı, Avrupa Tarımsal Garanti ve Yönverme Fonu (*FEOGA: Agricultural Guarantee and Guidance Fund*)¹ tarafından karşılanmaktadır.

Bu sürecin yönetimi ise, AB kurumsal yapılarının organizasyonu ile sağlanmaktadır.

kurum ve kuruluşlar olarak AB Konseyi, Komisyonu, Tarım Komitesi sayılabilir.

Ekonomik birlikten siyasi birliğe doğru evrilen AB üyesi ülkeler, ulusüstü yapılara karşın, ulus devlet özelliklerini sürdürmektedirler. Bu çerçevede AB üyesi ülkelerin

¹ FEOGA Fonu'nun finansman kaynakları arasında, GSMH'dan ayrılan yüzdelere en büyük paya sahiptir (% 42.3). Bunu katma değer vergisi (%38.1), tüketim vergileri (% 13.0), tarımsal vergiler (% 2.1) ve diğer (% 4.3) kaynaklardan elde edilen gelirler izlemektedir

tümünde çeşitli adlar altında örgütlenmekle birlikte tarım alanından sorumlu Bakanlıklar, müdahale kurumları (*intervention agencies*), ödeme kurumları (*paying agencies*), üretici birlikleri, lisanslı depolar (licensed warehouses), akredite laboratuvarlar, şirketler bulunmakta ve sürecin yürütülmesinde önemli rol oynamaktadırlar.

ODA'mızca gerçekleştirilen "karşılaştırmalı tarımsal kamu yönetimi" çalışmaları, yukarıda sözü edilen yapılanmanın, ülkelere göre farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır. Başka bir deyişle AB, Ortak Tarım Politikası ile uyulması zorunlu genel ilke ve esasları belirlerken, ülkeleri kendi özelliklerine uyan tarımsal kamu yönetimi yapıları oluşturmaları doğrultusunda özgür bırakmaktadır. Bir karşılaştırma olanağı vermesi bakımından, Hollanda (Tarım, Doğal Kaynaklar Yönetimi ve Balıkçılık Bakanlığı), İrlanda (Tarım, Gıda ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı) ve Danimarka (Gıda, Tarım ve Balıkçılık Bakanlığı) teşkilat şemaları ekte sunulmaktadır (Ek 1, 2, 3).

Şemaların incelenmesinden de görüleceği üzere, her üç ülke, kendi gereksinimlerine uygun olacak şekilde Bakanlık yapılarını kurgulamışlardır. Bu yapıların birbirinden önemli farklılıklar taşıdığı açıktır. Bununla birlikte, AB'nin "olmazsa olmaz" politika ve kurumsal düzenlemelerini, kendi yapılarında bulundurmaktadırlar.

Ödeme kuruluşları (*paying agencies*), FEOGA Fonu tarafından karşılanan tarım politikaları ödemelerinin uygulanmasından sorumludurlar. Bu bağlamda ödeme kurumları ödemeye konu olacak faaliyetlerin piyasa düzenlerine uygunluğunu, ödemelerin doğru olarak yapıp yapılmadığını, muhasebe kurallarına ve belge düzenine tam olarak uyulup uyulmadığını kontrol eder.

AB'ne üye ülkelerde halen 90'ın üzerinde ödeme kurumu bulunmaktadır. Bu çerçevede, ülkeler değişik sayıda ödeme kurumu oluşturabilmektedirler.²

Müdahale kuruluşları (*intervention agencies*) ise, AB Ortak Tarım Politikası çerçevesi içerisinde, tarımsal ürünlerin fiyat düzenlemeleri, üretim ve pazarlama aşamalarında verilen sübvansiyonlar, müdahale alımları, kalite kriterleri, fiyatlardaki aylık artışlar, depolama, iç ve dış satışlar gibi tüm faaliyetlerden sorumludurlar.

AB üyesi ülkelerin tümünde müdahale kurumu bulunmaktadır.³ Bununla birlikte, ülkelerin sahip oldukları müdahale kurumlarının hem sayısı hem de organizasyon yapıları önemli farklılıklar göstermektedir. Örneğin Fransa'da birden çok müdahale kurumu varken, Belçika'da yalnızca bir müdahale kurumu bulunmaktadır.

Yine bir örnek oluşturması bakımından, Belçika'daki tek müdahale kuruluşu olan BIRB (Belçika Müdahale ve İhracat İadeleri Ofisi) ve Fransa'da bulunan müdahale kuruluşlarının hububat alanında çalışması ONIC (Fransa Müdahale Kurumu)'in teşkilat şemaları, yazımız ekinde sunulmaktadır (Ek 4,5).

Bilindiği üzere Türkiye, 1999 yılının Aralık, Ayı'nda gerçekleştirilen Helsinki Zirvesi'nin ardından AB'ne aday ülke konumuna alınmıştır. AB Komisyonu tarafından hazırlanan "Katılım Ortaklığı Belgesi" nin ardından Türkiye, AB'ne tam üyelik süreci

² Örneğin Almanya'da 23, İspanya'da 19, Fransa'da 12, İngiltere'de 7, Hollanda'da 9, Finlandiya - İsveç - Danimarka - Yunanistan'da 1'er adet ödeme kurumu bulunmaktadır.

³ Belçika Müdahale ve İhracat İadeleri Ofisi (BIRB: *Belgian Office of Intervention and Refunds*), İsveç Tarım Ofisi (JORDBRUKSVERKET: *The Swedish Board of Agriculture*), Hollanda Müdahale Kurumu (LASER: *Dienst Landelijke Service bij Regelingen*), Almanya Tarım ve Gıda Kurumu (BLE: *Federal Agency for Agriculture and Food*), Avusturya Müdahale Kurumu (AMA: *Agrarmarkt Austria - Market Organisation and Intervention Agency*), Finlandiya Müdahale Birimi (INTERVENTIO: *The Intervention Unit*), Fransa Ulusal Hububat Müdahale Ofisi (ONIC: *Office National Interprofessionnel des Cereals*), İtalya Tarım Piyasaları Müdahale Kuruluşu (AIMA: *Intervention Agency for the Agricultural Markets*), İrlanda Tarım, Gıda ve Kırsal Kalkınma Bakanlığı (*Department of Agriculture, Food and Rural Development*) İngiltere Çevre, Gıda ve Köyişleri Bakanlığı (DEFRA: *Department for Environment, Food and Rural Affairs*)

içinde kısa ve orta vadede gerçekleştirilmesi öngörülen çalışmalarını kapsayan “Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programı” yayımlamıştır.

Bu alanda yapılabilecek çalışmaların genel çerçevesini çizen yönlendirici bir nitelik taşıyan Program’da yer alan çalışmaların zamanında ve öngörülen hedefler doğrultusunda yürütülmesinden tüm kamu kurum ve kuruluşları sorumludurlar. Bu çerçevede, Ulusal Program hükümleri, “yönetimin devamlılığı” ilkesi bağlamında, tüm Hükümetler için geçerli bir taahhüt niteliğini taşımaktadır. Kaldı ki 58. Hükümet’in aksine bir açıklaması da söz konusu değildir.

Bununla birlikte, “Acil Eylem Planı” adı altında kamuoyuna açıklanan belgenin, UP’ın kimi hükümleri ile önemli çelişkiler taşıdığı saptanmıştır. Konu, tarımsal kamu yönetimi boyutuyla şöyle değerlendirilebilir;

UP, Toprak Mahsülleri Ofisi’nin 2002 yılı ve sonrasında, AB üyesi ülkelerde benzerleri bulunan bir müdahale kuruluşu yapısına dönüştürüleceği taahhüdünü taşımaktadır. Buna karşılık AEP, tüm tarımsal KİT’lerin ivedilikle özelleştirileceğini ifade etmektedir. Bu bağlamda, bu çelişkinin giderilerek, TMO’nun müdahale kuruluşuna dönüşümüne yönelik çalışmalara etkin desteğin sağlanması gerekmektedir.

Konu ile ilgili bir başka hüküm de, SAPARD tarafından geliştirilmektedir.

Avrupa Birliği 13 ülkeli bir “Genişleme Programı” yürütmektedir. Bu çerçevede AB, Tarım ve Kırsal Kalkınma İçin Özel Katılım Programı (*SAPARD : Special Accession Programme for Agriculture and Rural Development*) kapsamında, üye ülkelerden, organizasyonunda ve denetiminde kolaylık sağlaması açısından, ülke çapında yalnızca bir müdahale kurumu ve yine yalnızca bir ödeme kurumu oluşturmalarını ve akredite etmelerini istemektedir. Bu belirleme, Türkiye tarımsal kamu yönetiminin yeniden yapılandırılması açısından son derecede büyük önem taşımaktadır.

Aday ülkelerin yapılarına bakıldığında, coğrafi açıdan büyük ve yüksek tarım potansiyeline sahip ülkelerin birden fazla müdahale kurumu ve ödeme kurumuna sahip olduğu (Fransa örneği), buna karşılık görece olarak küçük ülkelerin bir tek müdahale kurumuna sahip olduğu (Belçika örneği) görülmektedir.

AB üyesi ülkelerde bulunan müdahale kurumları, ülkelerin ekolojik özelliklerine göre, bu ürünlerin tümü ya da bir kısmı için faaliyette bulunmaktadırlar. Bazı ülkelerde ise, yukarıda da belirtildiği gibi, birden fazla olacak şekilde kurulan müdahale kurumları, bu ürün - ürün gruplarını ihtisaslarına göre paylaşarak faaliyetlerini sürdürmektedirler.

Türkiye için yalnızca bir müdahale kurumu yapılandırılması söz konusu olduğunda, sözü edilen müdahale kurumunun çok geniş bir ürün yelpazesinde çalışacağı düşünülmelidir. Bunlar hayvancılık ürünleri (et ve süt ürünleri, yumurtacılık ve kümes hayvancılığı) tarla bitkileri (hububat, bakliyat, yağlı tohumlar, şeker pancarı, tütün, keten – kenevir, çay, yem bitkileri, tohumculuk), bahçe bitkileri (taze ve işlenmiş meyve-sebze, kuru üzüm, muz, şarap) olarak gruplandırılabilir.

Şüphesiz müdahale kurumları, yukarıda sayılan ürün grupları için farklı şekillerde çalışacak şekilde kurgulanmış olan ortak piyasa düzenleri uyarınca iş ve işlemlerini yerine getireceklerdir.

Toprak Mahsülleri Ofisi’nin, Tarım Ürünleri Müdahale Kurumu’na dönüştükten sonra yukarıdaki gibi genişleyen görev alanını yönetebilmek için, farklı uzmanlık alanlarından oluşacak şekilde yeni bir insan kaynakları yönetimine, buna uygun bir organizasyon yapısına gereksinimi olacaktır. Böylesine büyük bir görev ve işlev alanının, bir tek müdahale kurumu ile yerine getirilip getirilmeyeceği tartışılmalı, AB ile görüşmelere, bu tartışma sonucunda verilen karara göre devam edilmelidir.

Tarım Ürünleri Müdahale Kurumunun yönetim yapısı da önem arz etmektedir. Halen AB üyesi ülkelerde bulunan müdahale kurumları birbirinden farklı özellikler göstermektedirler. AB tüzükleri, bu konuda genel ilkeleri belirlerken, ilkelere uygun

olmak koşulu ile uygulama konusunda üye ülkelere serbesti tanımaktadır. Başka bir deyişle, üye ülkeler kendi ülkelerinin sosyo – ekonomik koşullarını dikkate alarak, müdahale kurumlarını yapılandırmaktadırlar.

Bu çerçevede, kimi ülkelerde müdahale kurumlarının yönetimleri özel sektör ve kamunun temsilcilerinden oluşurken (Belçika), kimi ülkelerde müdahale kurumları Tarım Bakanlıklarının altında (Finlandiya) örgütlenmekte, kimi ülkelerde ise birden fazla Bakanlığın (Fransa’da Tarım ve Maliye Bakanlıklarının) gözetim ve denetimi altında çalışmaktadırlar.

Diğer taraftan, ülkeler zaman içinde müdahale kurumlarının yapılanmalarını değiştirebilmektedirler. Bu kapsamda olmak üzere İngiltere son zamanlarda bir yapı değişikliği gerçekleştirmiş, Hollanda ise 1983 yılından bu yana üçüncü organizasyon yapısını kurmuştur.

Bu bağlamda Türkiye Tarım Ürünleri Müdahale Kurumu’nun, kapsamına alacağı ürün gruplarının temsilcilerinden (üretici birlikleri, kooperatifler, meslek odaları, özel sektör vb) oluşan bir Daimi Konsey’e sahip olması,⁴ bununla birlikte, ülkenin sosyo – ekonomik koşulları değerlendirilerek; tarım piyasalarındaki spekülasyon eğilimlerinin bulunması ve ürün bazında üretici birliği yapılanmasının eksikliği de göz önüne alınarak, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bünyesinde yapılandırılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

Tüm bu çerçevede, Tarım Ürünleri Müdahale Kurumunun temel işlevleri aşağıdaki gibi sayılabilir;

- Kapsamına aldığı ürünlerde piyasa regülasyonu sağlamak,
  - Çeşitli ürünlere ilişkin kota sistemi tespit etmek ve uygulamak,
  - Gerekliğinde müdahale alımları yapmak,
  - Müdahale alımları ile oluşturduğu kamu stoklarını, kendi depolarında ya da sözleşme yaparak özel sektör depolarında uygun bir şekilde muhafaza etmek, Komisyon ihaleleri sonuçları uyarınca satışa vermek,
  - Özel sektör depolamasına yardımcı önlemler geliştirmek,
  - İthalat ve ihracat sertifikaları düzenlemek,
  - İlgili ürünlere ihracat iadesi sağlamak,
  - Tohumluk üretimini desteklemek,
  - Ürünlerin pazarlanmasını kolaylaştırmak için kanallar açmak, gerektiğinde bu amaçla nakdi yardım yapmak (taşıma – ayıklama - ambalajlama giderlerinin ödenmesi),
  - İlk ürünlerin işlenmiş ürünlere dönüşmesini sağlamak üzere işleyicilere yardımda bulunmak,
  - Temel besin maddelerinin çocuklar ve gençler tarafından tüketimini sağlamak üzere promosyonlar düzenlemek / düzenlettirmek (okullarda süt dağıtımı gibi),
  - Muhtaç kesimlere et – süt – makarna gibi temel besin maddeleri dağıtmak üzere gerekli organizasyonları yapmak / yaptırmak,
  - Arıcılık – balıkçılık gibi yardımcı tarımsal uğraşların gelir getirici özelliklerini artırıcı önlemler (üretim ve pazarlama yardımı gibi) almak,
  - Yem amacıyla kullanılacak kuru ot üretimini desteklemek,
- Ayrıca ve önemle birkaç konunun altının çizilmesinde yarar görülmektedir. Bunlardan birincisi, AB ortak piyasa düzenine uygun olarak çalışacak bir müdahale sisteminin, oldukça güçlü bir bütçe desteğine gereksinim duymasındır. Topluluk, FEOGA Fonu aracılığı ile tarımını finanse etmektedir. Üyelik öncesi sağlanan fonların

⁴ Örneğin Belçika Müdahale Kurumu başkan ve 19 üyeden oluşan bir Yönetim Kurulu tarafından yönetilmektedir.

yetersizliği bilinmekte olup; bunun yanında AB, 2002 – 2006 yılları için bütçesini sabitlemiş ve yeni katılan ülkelere yönelik önemli bütçe kısıtları getirmiştir.

Bu bağlamda, cari AB sisteminin tüm ürünler bazında uygulandığında ortaya çıkacak maliyetlerin, yapılacak detaylı bir araştırma ile hesaplanmasında yarar görülmektedir.

D. Ulusal Ve Etkin Tarımsal Kamu Yönetimi Konusunda TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası'nın Önerileri

ODA'mızın tarımsal kamu yönetiminin yeniden yapılanması konusundaki görüşleri geçmiş yıllarda kamuoyuna yansımıştır. ODA'mız, 1983 sonrası yaşanan re-organizasyon konusundaki kaygılarını Bakanlığa yazılı olarak iletmisti. Günümüzde de, yalnızca "fonksiyonel" bazda yeniden yapılanmanın gündeme getirilmesi üzerine, çekincelerini belirtmeyi görev saymaktadır.

Günümüzde, yerel ve küresel boyutta yaşanan gelişmeler ve doğanın uyarıları göz önüne alındığında, tarım yönetimi konusunu tüm yönleriyle ve boyutlarıyla kapsayacak kurumsal bir yapıya duyulan gereksinim ortadadır. Bu nedenle, tarımsal politikaların oluşturulması ve uygulanması, kırsal ve tarımsal altyapının oluşturulması, piyasaların düzenlenmesi, çiftçilerin örgütlenmesi, araştırma-yayım ve eğitim hizmetleri, destekleme ve yönlendirme hizmetleri, koruma ve kontrol hizmetleri, girdi sağlanması ve dağıtılmasına katkı, tarımsal sanayinin gelişimine katkı gibi tarımsal konulara bütüncül yaklaşacak, inisiyatif alacak, eşgüdüm sağlayacak bir örgütlenme ile hizmetlerin etkinliği ve verimliliği artacak, plan ve hedeflerin ülke ve sektörün gereksinmelerine göre yapılması sağlanacak, varolan görev, yetki ve sorumluluk kargaşası büyük ölçüde ortadan kalkacaktır. Bu bağlamda, Tarım Bakanlığı'nın gereksiz görevlerden arındırılarak yalnızca tarıma hizmet eden bir yapıya kavuşturulması, genel nitelikli bir bakanlık olma yerine özel amaçlı bir bakanlık durumuna dönüştürülmesi gerekmektedir.

Tarım (ve Köyişleri) Bakanlığı'nın sahip olması gereken görev, yetki ve sorumluluklarına bakıldığında, yeniden yapılanmaya ne yalnızca ürün ya da konu bazında, ne de yalnızca fonksiyonel bazda yaklaşmanın doğru olmadığı görülecektir. Bakanlığın ana hizmet birimleri fonksiyonel yapılandırılabilceği gibi, ana hizmet birimlerinden bazıları ya da bağlı ve ilgili kuruluşları ürün ve konu bazında da yapılandırılabilir.

Önemli nokta ise, yönetiminde yeniden yapılanmayı kamu örgütlenmesi boyutuna indirgemeyip konuya bütüncül bakma gereğidir. Ulusal Tarım Politikaları, Ulusal Gıda Güvenliği ve Güvencesi Politikası, Ulusal Toprak ve Su Politikası gibi sektörü içeren ulusal politikalar mevcut olduğu takdirde, kurulacak yeni örgüt başarılı olacaktır.

Bu bağlamda, öncelikle, kamu yararı ilkesi doğrultusunda, emekçi sınıfların çıkarına uygun bir "Ulusal Tarım Politikası" belirlenmeli, uzun ve kısa dönemli planlamalarla bu politikanın gereklerinin yaşama geçirilmesi sağlanmalıdır. Türkiye tarım siyasalarını, IMF ve Dünya Bankası'nın belirlediği teslimiyetçi döneme son verilmelidir.

Ulusal Tarım Politikası'nın ana ilkelerinin; Türkiye tarımsal üretiminin düşük maliyetle ve yüksek verimle sürdürülerek gıda güvenliğinin sağlanması, üretim planlamasının yapılması, gerektiğinde siyasaların "kamusal karışmacılık" temelinde yönlendirilmesi, ekolojik sınırlamaları olan ürünler dışında tarımsal dışarıya son verilmesi, tarımsal gıda sanayinin geliştirilmesi, tarımsal dışarıya işlenmiş ürünler bazında gerçekleştirilmesi, üreticilerin gerçek halk kooperatifleri altında örgütlenmesinin sağlanması, tarımsal pazarlama kanallarının üretici ve tüketici yararını sağlayacak şekilde kurgulanması, tarım üreticilerinin yaşam düzeylerinin yükseltilmesi gibi temel amaçları kapsamaması gereklidir.

Toprak yönetiminden bitkisel ve hayvansal üretime, kırsal altyapıdan tarımsal altyapıya kadar, üretim-işleme-pazarlama-örgütlenme süreçlerinde tarım sektörünü tüm boyutlarıyla kapsayacak bir Tarım Bakanlığı'nın kurulması gereklidir. Bu tür bir

düzenleme Sanayi ve Ticaret Bakanlığı bünyesindeki Tarım Satış Kooperatiflerinin ve T.C. Ziraat Bankası'nın da Tarım Bakanlığı'na bağlanmasını gerektirir.

Bu bağlamda yeniden yapılanmadaki temel belirleyiciler, Ülkede uygulanan makroekonomik politikalar, uluslararası ilişkilerin niteliğine bağlı olarak yapılacak siyasi seçimler ile ülke gereksinimlerinin giderilmesine yönelik siyasi seçimler olacaktır.

Bu nedenle tarım sektörümüzü geliştirmek, toprak ve su kaynaklarımızı koruyarak geliştirmek isteyen tüm kişi, kurum ve kuruluşların güç birliği yaparak uygun ortamı yaratmaları gerekmektedir. Ülke ve dünya boyutunda yaşanan gelişmeler ve doğanın uyarıları göz önüne alındığında bu konuda ODA'mızın amacı, kimin yaptığını tartışmak yerine, yapılan düzenlemelerin doğruluğudur.

Sonuç olarak, Ülkemizde tarım sektörünün sorunlarının çözülmesi, üreten, kazanan ve rekabet edebilen bir üretici topluluğunun varlığı için gerekli yasal, kurumsal ve parasal düzenleme önerilerimiz şunlardır:

Yasal Düzenlemeler

Öncelikli olarak, tarımla ilgili tüm yasal düzenlemelerin genel ilkelerini açıklayan, bir anlamda "Tarım Anayasası" olarak ta nitelendirilebilecek çerçeve nitelikli bir "Tarım Yasası"na gereksinim bulunmaktadır. Böyle bir çerçeve yasa ve sonrasında bu çerçeve yasayı dayanak olarak alacak tüm yasa altı hiyerarşiye sahip genel düzenleyici işlemler (tüzük, yönetmelik, genelge vb...) oluşturulmalı ve çerçeve yasaya aykırı hükümlerin oluşmasına izin verilmemelidir.

Tarımsal üretim, pazarlama, tarımsal eğitim ve yayım gibi çok önemli birçok konuda ilerlemeler sağlayacak "Üretici Birlikleri Yasası" ivedilikle çıkarılmalıdır. Üretici birliklerinin kooperatif yapıya rakip değil onu destekleyecek bir yapıda oluşturulması ise, temel gereklerden birisidir. Kooperatif ve üretici birliği bütünlüğü, bilgi ve dayanışma temelli olmak üzere, üretimden pazarlamaya, ürününe ve ürününün katma değerine sahip çıkan bir üretici yapısı için gerekli olarak değerlendirilmektedir.

"Arazi Kullanımı ve Toprak Koruma Yasası" ve "Arazi Toplulaştırma Yasası" tasarıları ivedilikle yasalaşmalıdır.

Bu bağlamda belirlenecek görev ve yetkiler doğrultusunda, 441 sayılı KHK, "Tarım Bakanlığı Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yasa" adıyla yeni bir yasa olarak düzenlenmeli ve Bakanlığın görev, yetki ve sorumlulukları, çerçeve nitelikli "Tarım Yasası"nda belirtilen görevleri yerine getirecek şekilde örgütlenmelidir.

Kurumsal Düzenlemeler

Etkin ve verimli bir tarım kamu yönetimi için, kamusal tarım planlaması yapacak ve bunu yaşama geçirecek nitelikte olmak üzere, tarımla ilgili yetki ve görevlerin bir şemsiye altında toplanması ve idari yapının bu doğrultuda yeniden yapılandırılması gerekli görülmektedir.

Bu bağlamda, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın en önemli faaliyeti, ülke beş yıllık kalkınma planları hedef ve ilkelerine uygun olarak, tarım alanında kamu planlaması yapması ve bu planları yaşama geçirecek araçları geliştirmesi, önlemleri alması olarak değerlendirilmektedir. Şüphesiz, tüm ülke için ekolojik-coğrafi-sosyolojik-ekonomik-kültürel vb. tüm etkenlerin ve sektörlerarası ilişkilerin değerlendirilmesi sonucunda oluşturulması gereken tarımsal kamu planları, oldukça yoğun bir bilimsel uğraş sonrasında ortaya çıkacaktır. Bu çalışmalar, yalnızca DPT'nin hazırladığı plan çerçevesi ile sınırlı kalmayıp, bu planlara yön verici bir nitelik kazanmalıdır.

Türkiye bitkisel üretim deseninde önemli yere sahip şeker pancarı, tütün, çay, yağlı bitkiler ve endüstri bitkilerinin bir bölümü, farklı kuruluşların ve/veya kurulların sorumluluk alanına girmekte ve bu yönüyle de Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın yetki ve görev alanının dışında bulunmaktadır. Yine aynı bağlamda, üretilen ürünlerin pazarlanması kanallarında söz sahibi olan hal ve borsa yapılanmasında da, Tarım ve

Köyişleri Bakanlığı yetki sahibi değildir. Bu noktada, doğrudan ticaret ile ilgili alanların Tarım ve Köyişleri Bakanlığı görev alanı dışında kalması doğaldır. Bununla birlikte, gerek üretim planlaması, gerekse bunun başarılabilmesi için ürünlerin getirisinin düzenlenmesi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın çalışmalarının önemli bir alanını oluşturmaktadır. Bu nedenle, üretim ve pazarlama ayaklarında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın yetki ve görev alanını genişleten düzenlemelere gereksinim duyulmaktadır.

Bakanlık bünyesinde bulunan Zirai Mücadele ve Karantina Genel Müdürlüğü, 1984 reorganizasyonu ile kapatılmış ve Bakanlık Teşkilatı içinde olacak şekilde yeniden düzenlenmiştir. Ancak aradan geçen zaman göstermiştir ki, bu yapı ülkede uygulanan zirai mücadele hizmetlerinin etkinliğini sınırlamıştır. Yetmişmiş personel emekli olmuş veya teşkilattan ayrılmış, yeni uzman personel takviyesi ise mümkün olamamıştır. Bu süreçte, başta süne-kıymil mücadelesi olmak üzere, devlet eli ile yürütülen zirai mücadele hizmetlerinde doğurduğu etkinlik kaybı, ürünün kalite ve kantitesi üzerinde olumsuz sonuçlar ortaya koymaktadır. Bu nedenle, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı teşkilatı içinde Zirai Mücadele ve Karantina Genel Müdürlüğü'nün yeniden kurulması gerekmektedir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı bünyesinde yer alan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, SAPARD Fonu kapsamında kırsal ve tarımsal altyapı hizmetlerini yürüten, bölgesel örgütlenmesi ve deneyimiyle AB fonlarının dağıtımını üstlenen, kırsal ve tarımsal altyapı hizmetlerini bir bütün olarak yerine getiren, örgütsel ve ödenek yapısıyla tarımsal altyapı hizmetlerine ağırlık veren, katma bütçeli ve bölgesel örgütlenmeye sahip bir genel müdürlük olarak yeniden yapılandırılmalıdır. Bu süreçte, hizmet alanının sınırlılığı, örgüt yapısının KHGM hizmetleriyle yakınlığı ve ülkesel dağılımı, personel ve makine varlığı dikkate alınarak Tarım Reformu Genel Müdürlüğü lağvedilerek bu Genel Müdürlük içinde yer almalıdır. Yine, TÜGEM bünyesinde 2001 yılında kurulan "Tarım Araçlarını Değerlendirme Dairesi Başkanlığı", hizmet alanının niteliğinin ayınlığı nedeniyle bu Genel Müdürlük içerisinde değerlendirilmelidir. Bu düzenlemeler sonucu, mevcut genel müdürlük, AB uyum sürecine uygun bir Kırsal Kalkınma Genel Müdürlüğü niteliğine kavuşacaktır.

Gıda maddeleri üretimi ve denetimi konusunda; ya Sağlık Bakanlığı ile yaşanan sorunlar giderilmeli ya da Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü güçlendirilmeli veya bu konuda görev tanımı belirlenmiş Gıda İşleri Genel Müdürlüğü yeniden kurulmalıdır.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın ilgili birimi olan Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne bağlı çiftlikler, hem bitkisel ve hayvansal üretim materyallerinin sağlanması, hem de demonstrasyona dayalı tarımsal eğitim ve yayım faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi açısından önemli imkanlara sahip işletmelerdir. Önemli arazi-teknoloji ve makine parkına da sahip olan bu işletmelerin, konuşlandırıldıkları yörelerde tarımsal kalkınma faaliyetlerini organize etmeleri ve bu yoldaki çalışmalarına ivme katmaları gerekmektedir. Bu bağlamda, yörelerindeki üreticilerin üretici birlikleri ya da kooperatifler altında örgütlenmelerini teşvik ederek, sözü edilen kooperatif ya da birlikleri çiftliklere ortak ederek, tarımsal merkezi planlamanın alanda uygulanmasını sağlayacak bir yapıya kavuşturulmaları, bu doğrultuda olacak şekilde yeniden yapılandırılmaları gerekmektedir. Yine bu paralelde olmak üzere, çiftliklerin teknolojik imkanları artırılmalı, buna yönelik önlemler alınmalıdır. Böyle bir yapıya kavuşturulan çiftlikler, hem ziraat fakültelerinde okuyan öğrencilerin staj, hem de bakanlık merkez ve taşra teşkilatlarında çalışan mühendislerin hizmet içi eğitimlerinin gerçekleştirildiği mekanlar olarak düzenlenmelidir.

Çağdaş tarım sistemine sahip ülkelerde, alan sorumluluğu esasına dayanan bir eğitim-yayım sistemi yapılandırılmış ve çalışmalar bu esas doğrultusunda yürütülmektedir. Buna karşın Tarım ve Köyişleri Bakanlığı taşra teşkilatı, konu uzmanlığına dayanan bir eğitim-yayım sistemi izlemektedir. Bu yapılanma, iki yönden sakıncalar taşımaktadır. İlk olarak,

son iki yıla kadar Ziraat Fakültelerinde uzmanlığa dayanan bölümleşmenin rasyonel ilkelerin ötesinde artırılması, yalnızca konusunu bilen ve genel bilgi alanında eksiklikleri bulunan mühendislerin yetişmesine neden olmuştur. Her ilçede tüm bölümlerden mezun ziraat mühendisi istihdam etmek mümkün olmadığından, konu uzmanlığı alanlarında bilgi eksikliği ortaya çıkmaktadır. İkinci sakınca ise, konu uzmanlığı esasına dayanan organizasyon sisteminin alanda etkin sonuçlar verememesinden kaynaklanmaktadır. Bu bağlamda, yörenin gereksinim duyduğu uzmanlık bilgisine sahip olacak şekilde personel donanımı sağlanacak taşra teşkilatının, alan sorumluluğu esasına göre çalışmasının, alanda olumlu sonuçlar doğuracağı umulmaktadır.

Bunların dışında, ülkenin 1.7 milyon hektar tarım alanını sulamaya açacak olan GAP Projesi'nden söz etmek gerekmektedir. Proje ile ilgili çalışmalar, GAP Bölge Kalkınma İdaresi tarafından yürütülmektedir. Bu denli önemli bir tarım potansiyeli yaratacak Proje'nin yönetiminde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın temsil edilmemesi, son derecede olumsuz sonuçlar doğurmaktadır. Günümüzde sulamaya açılan bölgelerde uygulanan yanlış sulama teknikleri nedeniyle toprakların bir kısmı tuzlanmaya başlamış, üretim planlaması uygulaması gerçekleştirilememiştir. Bu sorunların uygun yönetim teknikleri ile aşılabilmesi için, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın etkin bir taraf olduğu yeni bir yapılanmaya gereksinim duyulmaktadır.

Tarımsal araştırma geliştirme faaliyetlerine hız verilmeli, mevcut araştırma enstitüleri gerçek işlevlerini yerine getirecek şekilde yeniden yapılandırılmalı, araştırma-ekolojik bölge eşliği sağlanmalıdır. Böylece genetiğin olanakları, üretim bölgelerinde en uygun sonuçlar verecek şekilde kullanılmalı, Türkiye tohumculuğu geliştirilerek içinde bulunduğu dışa bağımlı yapıdan kurtarılmalıdır.

TİGEM'ler, üretimi geliştiren girdiyi sağlayan, bilgiyi geliştiren ve üreticinin kullanımına sunan kamusal çiftlikler haline dönüştürülmelidir.

Tarımsal KİT'ler, özerk-rasyonel bir yapıya kavuşturulmalı, gerekli altyapı kurularak gerçek üreticilere devredilmelidir. Bu süreçte gerekli çalışmaları Bakanlık yürütmelidir.

Tarım alanındaki özelleştirmelere son verilmeli, yaşanan deneyimler ışığında, üretim ve üretici açısından olumlu sonuçlar ortaya koymayan, verilen taahhütlere uyulmayan, üretici ve tüketici kesimlerin çıkarları aleyhine özel sektör tekelleri oluşturan geçmiş özelleştirmeler incelenerek, alanın kamu yararı ilkesi doğrultusunda düzenlenmesine özen gösterilmelidir.

Uluslararası ilişkiler ve olası AB Üyeliği ile dış kaynaklı projeler konusunda; dış projeler ana hizmet birimi, bağlı ya da ilgili kuruluşlarca yürütülmeli, bakanlık birimleri arasında veya diğer kuruluşlarla yürütülen uluslararası ilişkiler ve olası AB üyeliği çalışmalarının eşgüdümü APK Kurul Başkanlığı bünyesindeki bir Daire Başkanlığı tarafından yürütülmelidir.

Küreselleşme olgusu çerçevesinde geliştirilen yönetim ilkesinin bir uygulama aracı olarak giderek sayıları artan Kurul tipi yapılanma, kamu görevlileri, sivil toplum örgütleri ve özel şirket temsilcilerinden oluşturulmaktadır. Tüm dünya uygulaması göstermektedir ki, kurul tipi örgütlenme bir anlamda merkezî hükümet teşkilatını dışlayan bir süreç izlemekte ve Bakanlıklar/Genel Müdürlüklerden çıkarılmayan kararlar, farklı çıkarları temsil eden yapısı nedeniyle, bu yapıda sayısal ve psikolojik olarak baskın taraf lehine olmak üzere, kurullardan çıkarılabilmektedir. Bu nedenle, kurul tipi yapılanmalar yerine, kamu yararı kavramını birinci önceliği sayan, danışma ve bilimsel kapasite yeteneği artırılmış, esnek kamu yönetimi düzenlemelerinin gerçekleştirilmesi, ülke çıkarları açısından daha doğru olarak değerlendirilmektedir.

Parasal Düzenlemeler

Ülke tarımının altyapı ve üstyapı sorunlarının çözümü, yukarıda belirtildiği gibi etkin bir kamu yönetimi organizasyonu ve tarımsal yatırımlar ile olanaklıdır. Bu gereğin yerine getirilebilmesi, finansman gereksinimini ortaya koymaktadır.

Tarım sektörü için sosyo ekonomik yönden AB'den daha önemli bir yere sahip Türkiye'nin de, AB'ne bir yapılanmaya gitmesi gerekli görülmektedir. Giderek daralan bütçe imkanları ile yıllardır geliştirilememiş bir tarım yapısına ivme katmak mümkün görülmemektedir.

AB ülkelerinde, tarım politikalarının işletilebilmesi için bir fon (FEOGA : Tarımsal Garanti ve Yönlendirme Fonu) tesis edilmiştir. Tüm tarımsal altyapı yatırımları ve müdahale sisteminin finansmanı, bu fon aracılığıyla yürütülmektedir.

Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik durum, tüm sektörlerde üretime yönelik bir planlama- uygulama atağının başlatılması ile aşılabılır. Halen Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu aracılığıyla yürütülen faaliyetler, Köylere Hizmet Götürme Birlikleri aracılığıyla Kaymakamlar başkanlığında yapılan yerel tarımsal faaliyetler (kovan dağıtımı, sera yapımı vb..) ve son zamanlarda gerçekleştirilen yoksulluk yardımı gibi faaliyetlerin tümü, soruna geçici çözümler bulmaya yöneliktir. Bu bağlamda, sürdürülebilir değildir.

Yoksulluk yardımları yerine, bütüncül tarımsal kalkınma planının bir parçası olarak, özellikle küçük üreticileri ve yoksul grupları hedefleyen projelerin, Tarım Fonu tarafından finanse edilerek ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın koordinasyonunda yürütülmesi, kırsal geri kalmışlık ve yoksulluk sorununu çözmeye yönelik kalıcı bir uygulama niteliğinde olacaktır.

Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde, Orta ve Doğu Avrupa Ülkelerinin uyumu aşamasında gündeme getirilen ve değişen destekleme politikaları çerçevesinde kırsal kalkınma desteklerine ağırlık veren SAPARD Programı fonlarından yararlanma koşulları araştırılmalı, bu fon kapsamındaki alanlara yönelik altyapı hizmetleri çalışmaları desteklenmelidir.

Bu bağlamda Türkiye, gerek FEOGA Fonu, gerekse SAPARD Fonu'na uyumlu bir yasal ve parasal düzenlemeye gitmelidir.

***

ZİRAAT MÜHENDİSLERİNİN SORUNLARI

Sayın Bakanım,

Bilindiği üzere, TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI, Anayasa'mızın 135. maddesi anlamında, kamu kurumu niteliğindeki bir meslek kuruluşudur. 1982 Anayasası ile kamu çalışanlarının üyelikleri isteğe bağlı kılınmış olmakla birlikte, özel olarak faaliyet gösteren mühendisler, ODA'mıza üye olmak durumundadırlar.

Kamu çalışanı ve/veya özel sektör çalışanı olmak üzere, ODA'mıza kayıtlı 30.000'e yakın mühendis bulunmaktadır.

Ülkemiz tarımının özellikle son yirmi yıllık süre diliminde içine girdiği sıkıntılar, ziraat mühendisliği mesleğine de yansımıştır. ODA'mız Tüzüğü'nün, meslek ve meslektaş sorunlarının çözümü için çalışma konusunda Yönetim Kurulu'nu görevlendirmesinden hareketle, ziraat mühendisliği mesleğinin öne çıkan sorunlarını sizlere arz etmeyi görev sayıyoruz.

1 - Özel sektör çalışanı meslektaşlarımızın sorunları:

Son yıllarda mesleğimizde ortaya çıkan istihdam sorunları, özel faaliyet alanlarındaki kimi açılımlarla, kısmen de olsa giderilmeye başlanmıştır.

1.1. Bunlardan en önemlisi, 560 sayılı KHK uyarınca gıda işyerlerinde sorumlu yönetici olarak çalışma konusunda açılan alandır. Çok sayıda üyemiz bu olanaktan yararlanmakla birlikte, ortaya çıkan kimi sorunlar da giderek artan oranda kendisini hissettirmektedir.

Bunlardan en başta gelenleri, sorumlu yöneticilerin sosyal güvenlik konuları ile maaşlarını almaları konularında yaşanan sıkıntılardır. Bunların çözümü, hukukçular eşliğinde hazırlanan tip sözleşmeler ve buna paralel şekilde sürdürülen denetim uygulamaları ile mümkündür.

ODA'mız bu konu ile ilgili olarak, 14 – 15 Haziran 2003 tarihlerinde Samsun'da, Türkiye'nin her tarafından konu ile ilgililerin bir araya geleceği bir çalışma toplantısı düzenleyecektir. Bu toplantıda ulaşılan sonuçlar, Bakanlığımıza sunulacaktır.

Bu çerçevede, ODA'mız ve Bakanlık temsilcilerinin bir araya gelmesi ile oluşturulacak bir Komisyon'un ortak çalışmasının, sorumlu yöneticilerinin sorunlarının çözülmesinden son derece yararlı sonuçlar üreteceğine inanıyoruz.

1.2. İkinci önemli alan ise, özellikle zirai mücadele ilacı olmak üzere, çeşitli tarımsal girdileri toptan ve perakende satan ziraat mühendislerinin sorunları ile ilgilidir.

Bu konudaki ayrıntılı düzenlemeleri içeren Zirai Mücadele İlaçlarının Toptan ve Perakende Satılması ve Depolanması Hakkında Yönetmelik, 7472 sayılı "Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun" ve bu Kanun uyarınca çıkarılan ve Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulu incelemesinden geçerek kesinleşen "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük"e aykırı hükümler içermektedir. Bu konuda hukukçularımız ile birlikte hazırlanan Rapor Bakanlığımıza sunulmuş olup, ayrıca dosyamızda da bulunmaktadır.

Daha evvel iptal davasına konu edilip iptal edildiği halde yeniden iptal kararı öncesi hükümlere benzer hükümler içerecek şekilde çıkarılan Yönetmeliğin, hukuki bir inceleme sonrasında, ilgili Yasa ve Tüzük'e aykırı hükümlerinin ayıklanmasında yarar bulunmaktadır.

Bu konu ile ilgili bir başka önemli konu ise, 24 Temmuz 2002 gün, 24825 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulaması ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik" uygulamaları ilişkindir.

ODA'mızın yürütücüsü olduğu ve yayım tarihinden itibaren yürürlükte olan Yönetmelik, ODA'mıza TMMOB Yasası ve ODA Tüzük'ünden kaynaklanan mesleki denetim uygulaması yapma ve bu çerçevede bayilerin uyacakları mesai saatlerini belirleme yetkisi vermektedir. ODA'mız, bu çerçevede, kamu yararı ilkesini gözeterek ve katılımcı bir anlayışla belirlediği mesai saatlerini, uygulanmasını sağlamak ve denetlemek üzere, Şube Başkanlıklarına / İl Temsilciliklerine duyurmuştur.

Ancak Bakanlığımız, bu uygulamanın doğru bulunmadığını ifade etmektedir.

Konu ile ilgili geniş açıklamalar, hazırladığımız Rapor'da yer almaktadır (EK 1). Tümünüyle hukuka uyarlı uygulamamız konusunda Bakanlığımızda oluşan tereddütleri gidermek üzere, yine kurulacak bir ortak Komisyon vasıtasıyla çalışma yapılmasına ODA'mız her zaman açık olacaktır.

1.3. Diğer bir önemli konu ise, Bakanlığımızca değişiklik tasarısı hazırlanma çalışmaları yapılan, "Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı" na ilişkindir.

Adı geçen Taslak'a konu edilen hizmetler, yukarıda sözü edilen Yasa'mız ve Yetki Tüzüğü'müz ile Ziraat Mühendislerine açık olup, halen uygulanmakta olan Yönetmeliği değiştirmeye aday taslağın içerdiği meslek taassubu anlayışı ile alanın yalnızca bir meslek grubuna özgülenmesine çalışılması, hukuka uyarlı değildir.

Bu konuda hazırlanan ve Bakanlığımıza sunulan yazı, Rapor ve A.Ü. Ziraat Fakültesi Raporu, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve Adnan Menderes Üniversitesi Ziraat Fakültesi yazıları, dosyamız ekindedir (EK 2).

Bu konuda hukuka aykırı işlemin Yönetmelik'e konu edilmeyeceğine olan güvenimiz tamdır.

2 – Kamu sektörü çalışanı meslektaşlarımızın sorunları

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'mız, kamuda çalışan birçok meslektaşımızın işvereni konumundadır.

Bilindiği üzere, 18.4.1999 gün, 23670 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Devlet Memurlarının Görevde Yükselme Esaslarına Dair Yönetmelik" esasları doğrultusunda "Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Personeli Görevde Yükselme Yönetmeliği" hazırlanarak 18.8.1999 gün, 23970 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmelik gereği yapılması gereken görevde yükselme eğitime alınacaklar, mülakat şeklinde yapılan ön eleme sınavıyla belirlenmiştir. Yönetmelikte yeri olmamasına karşın Bakanlığımız Personel Genel Müdürlüğü'nce yayımlanan 2000/5 no'lu Genelge'ye dayanılarak yapılan bu mülakatın hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle Danıştay 5. Dairesi'nde açılan davada, Mahkeme 6.12.2001'de "yapılan sınavın nesnel bir yöntemle yapılmak yerine; yargı denetimine kapalı, içeriği – kapsamı – değerlendirme esasları belirsiz olan mülakat sınavı türünde yapılmasında hukuka uygunluk bulunmamaktadır" gerekçesiyle yürütmeyi durdurulmasına karar vermiştir. Dava esastan devam etmektedir.

Bu karar ortada iken, Bakanlığımız Personel Genel Müdürlüğü'nce yayımlanan "Görevde Yükselme Eğitimi" konulu 2003/1 no'lu Genelge'nin 8. maddesinde yine mülakata yer verilmektedir.

Görevde yükselme eğitiminin nesnel – bilimsel esaslara dayanmasını zayıflatan bir gelişme olarak değerlendirilen mülakat şeklinde ön eleme sınavı yapma uygulamasının, sistemden çıkarılmasında yarar görülmektedir.

Arz ederim.

Gökhan GÜNAYDIN

Başkan

Yönetim Kurulu adına

TÜRKİYE TARIMININ SORUNLARI

Sayın Bakanım,

Tarımsal üretim ve dış ticaret istatistikleri, ülkemiz tarımının 1980'lerden beri bir aşınma yaşadığını ortaya koymaktadır. Bu yapı, hem ekonomik anlamda sektörün çöküşüne işaret etmekte hem de sektörün sosyolojik boyutunu oluşturan köylü – çiftçi ailelerinin yaşam koşullarının her geçen gün daha da ağırlaşmasına neden olmaktadır.

ODA'mız, Tüzüğü'nün yüklediği görev doğrultusunda, tarım sektöründeki gelişmelere ilişkin bilimsel çalışmalar yaparak görüş oluşturmakta ve hazırladığı raporlar – basın açıklamaları – basın toplantıları vb. yoluyla kamuoyunu aydınlatmaktadır.

Bu çerçevede, son döneme ilişkin ODA'mız çalışmaları konusunda bilgi arz etmek isteriz.

1 – Tarımsal Kamu Yönetiminde Değişim

Ülke tarımının bugün içinde bulunduğu yönetim zorluğunun kaynakları arasında, 1984 tarihli "Tarım Bakanlığı reorganizasyonu" çalışmalarının payı olduğu konusunda görüş birliği vardır.

Ülkemiz kamu yönetimi, aşağıda belirtilen yasa tasarıları ile yeni bir değişimin eşliğindedir;

- Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı,

▪ Merkezi İdare İle Mahalli İdareler Arasında Görev, Yetki ve Kaynak Paylaşımı ile Hizmet İlişkilerinin Esasları Hakkında Kanun Tasarısı,

▪ Kamu Sermayeli Şirketler Hakkında Kanun Tasarısı

Bu tasarıların, tarımsal kamu yönetimini güçlendirmek yerine daha da zayıflatıcı – parçalayıcı hükümler taşıdığından endişe ediyoruz. Bu konuda yapılan çalışmalar sonrasında hazırlanan görüşler ile gerçekleştirilen Basın Toplantısı notu yazımız ekinde sunulmaktadır (Ek 1).

2 – Hububat Sektöründeki Gelişmeler

Ülkemiz ekili alanlarının yaklaşık % 75'i hububat ürünlerine ayrılmış durumda olup, çiftçilerimizin hemen tamamı hububat sektörü ile ilgili bir faaliyet içerisinde bulunmaktadır.

Bu bakımdan hububat sektöründeki yapısal sorunlar ve fiyat düzeyi, ülkemizin sosyo ekonomik ve politik yaşamının duyarlı bir alanını oluşturmaktadır.

Bu çerçevede, 30 Mayıs 2003 günlü Resmi Gazete’de yayımlanan “2003 – 2004 Dönemi Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı” nın ardından konu ile ilgili ODA’mız değerlendirmeleri, bir Basın Açıklaması ile kamuoyuna duyurulmuştur (EK 2).

3 – Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı

Yedinci ve Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planları’nın öngördüğü yasal düzenlemelerden birisi olan “Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Yasası” nın yasama sürecinden geçerek yürürlüğe girmesi, ODA’mızın uzun yıllardır gündeme getirdiği bir konudur.

57. Hükümet döneminde hazırlanan fakat TBMM gündemine getirilemeyen ve genelde olumlu hükümler içeren tasarının, sakıncalı maddelerinin belirtilip ODA’mız önerilerinin ortaya konulduğu “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanun Tasarısı Hakkında TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI’nın Görüşü”, yazımız ekinde sunulmaktadır (EK 3).

4 – Organik Tarım

Dünya tarımının açılım alanlarından birisi, kuşkusuz organik tarımdır. Bununla birlikte, organik ürünlerin üretim – sertifikalandırma – pazarlama süreçleri, ülkemiz açısından bazı duyarlı konuları kapsamaktadır.

Bu çerçevede, Bakanlığımız APK Kurul Başkanlığı tarafından hazırlanan “Organik Ürün ve Girdilerin Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Taslağı” ODA’mız tarafından incelenmiş ve oluşturulan görüşler yazımız ekinde sunulmuştur (EK 4).

5 – Çiftçi Borçlarının Yeniden Yapılandırılması

“T.C. Ziraat Bankası A.Ş. ve Tarım Kredi Kooperatifleri Tarafından Üreticilere Kullanılan ve Sorunlu Hale Gelen Tarımsal Kredilerin Yeniden Yapılandırılmasına İlişkin Yasa”, toplam 3.2 katrilyon TL düzeyindeki çiftçi borcunu, tarımsal TEFE uygulaması ile 1.4 katrilyona indirmektedir.

Yasa genel olarak olumlu olarak değerlendirmekle birlikte, 900 trilyon TL ana paranın yanında 500 trilyon TL faiz uygulamasına devam edildiği bilinmektedir. Ekonomik krizden en olumsuz etkilenen sektörün tarım ve toplum kesiminin çiftçi – köylü olduğu değerlendirildiğinde, faiz uygulamasından tümüyle vazgeçmenin daha doğru bir yaklaşım olacağı ortaya çıkmaktadır.

Ayrıca % 10 peşin ve % 30 ilk taksit olmak üzere borcun % 40’ının Eylül 2003 Ayı’na kadar ödenecek olması, uygulamanın başarısını sınırlayıcı bir etmen olarak değerlendirilmektedir.

Diğer bir konu da, Tarım Kredil Kooperatifleri’nin uygulama ile oluşacak kayıplarının Hazine’ce karşılanacağı hükmünün tasarıda yer almamasıdır. Bu durum, TKK’lerinin birçoğunun iflas etmesi sonucunu doğurabilecektir.

Bunun yanında, TİGEM ve TARIŞBANK'a borçlu olan çiftçilerin de bir an evvel uygulama kapsamı içine alınmasında yarar görülmektedir.

6 – Tarımsal Destek Uygulamaları

2003 yılı bütçesinden tarıma ayrılan pay, 2,5 katrilyon TL düzeyindedir. 145 katrilyon TL toplam bütçe büyüklüğünün ancak % 1.5'ünü oluşturan ve 1.8 milyar \$'lık bir düzeyi ifade eden kaynak büyüklüğünün, önemli sıkıntılar içerisinde bulunan tarım sektörünün sorunlarını çözebilecek bir kaynak aktarımından uzak olduğu ortadadır.

Devlet bütçesinin içinde bulunduğu kısıtlar, kaynak kullanımı konusundaki duyarlılık düzeyini yükseltmiştir. Bu bağlamda, 2,5 katrilyonluk payın 1,6 katrilyonunun Doğrudan Gelir Desteğine özgülmesi, ayrıca irdelenmeye değerdir.

Üretimden bağı koparılmış bir DGD uygulaması ve buna bağlı mazot desteği, desteğin toprak işleyene ulaşması bakımından olagelen sıkıntıların süreceğini göstermektedir.

Dünya Ticaret Örgütü'nün "iç destekler" düzenlemeleri gereği *de minimis* sınırları içinde bulunan Türkiye, iç destek kompozisyonunu dilediğince düzenlemek hakkına sahiptir.

Bu bağlamda, eksikliği duyulan girdi ve pazarlama desteklerinin sürdürülmesinde ve DGD'nin buna bağlı ve çiftçi gelir kayıplarını telafi edici şekilde uygulanmasında yarar bulunmaktadır.

Arz ederim.

Gökhan GÜNAYDIN

Başkan

Yönetim Kurulu Adına

***

T.C.

TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞINA

(Araştırma Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı)

İLGİ : 04.11.2002 gün, 4331 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde gönderilen "Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Üniversiteler ve Sivil Toplum Örgütleri Arasında Tarımsal Araştırma, Eğitim ve Yayım Konusunda Yapılacak İşbirliği Hakkında Yönetmelik" tarafımızdan incelenmiştir.

Bakanlık, üniversiteler ve sivil toplum örgütlerinin "sahip oldukları bilgi ve beceri ile her türlü imkan ve kaynaklarını, ulusal ve bölgesel düzeyde yaşanan tarımsal sorunların çözümünde, bir disiplin içerisinde ve belli bir amaç doğrultusunda müştereken kullanmalarının ilke ve şartlarını belirlemek" amaç maddesini taşıyan Yönetmelik, bu amacı gerçekleştirmeye yönelik olarak bir "Tarımsal Araştırma, Eğitim ve Yayım Platformu" oluşturmaktadır. Platformun organları ise, dikey bir organizasyon yapısı içinde yukarıdan aşağıya doğru olmak üzere Tarımsal Araştırma, Eğitim ve Yayım Yürütme Kurulu (TAEYYK), Tarımsal Araştırma, Eğitim ve Yayım Komitesi (TAEYK) ile Tarımsal Araştırma, Eğitim ve Yayım Bölge Çalışma Kurulu (TAEYBÇK) olmak üzere belirlenmiştir.

Genel olarak bir merkezi kamu yönetim yapısının, karar alma süreçlerine ilgili tüm tarafları katma çabası, politikalara olumlu yansıyan bir tutum olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte, adı geçen Yönetmelik'te, bu temel amaca ulaşma etkinliğini kısıtlayan kimi hükümlerin varlığı dikkat çekmektedir.

Doğru kararların oluşturulmasına ODA'mızın katkısını sağlamak açısından, bu hükümlere yönelik değerlendirmelerimiz aşağıda sunulmaktadır.

1 - Yönetmelik, çalışma toplantısı yapma etkinliği oldukça sınırlı bir bürokratik mekanizma kurgulamaktadır. Yönetmelik hükümlerine göre, yılda en az olmak üzere TAEYYK bir, TAEYK ve TAEYBÇK ise iki toplantı yapacaklardır. 21 Aralık 1999 gün, 23913 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan 99/13759 sayılı Kararname ile kurulan “Tarımda Yeniden Yapılandırma ve Destekleme Temposu” nun dahi, aradan geçen zaman diliminde yeterince etkin bir çalışma temposu oluşturamadığı düşünüldüğünde, Yönetmelik’in kurguladığı yapının da benzer sonuçlar üreteceğini tahmin etmek güç değildir.

2 - Kurulların ağırlıklı olarak Bakanlık temsilcilerinden ve akademisyenlerden oluşturulduğu görülmektedir. TAEYYK’nun 12 üyesinin 7’si Bakanlık, 5’i üniversite temsilcisi; TAEYK’nun 20 üyesinin 6’sı Bakanlık, 14’ü üniversite temsilcisi, TAEYBÇK’nun ise 18 üyesinin 3’ü Bakanlık, 6’sı üniversite temsilcisidir. Yalnızca son Kurul’da, ODA’mız ile birlikte TMMOB’ne bağlı üç ODA temsilcisine ve Türkiye Ziraat Odaları Birliği temsilcisine yer verilmiştir. Bu yapının demokratik olmadığı açıktır.

3 - Yönetmelik’in “Yetki ve Sorumluluk” başlıklı 18. maddesi, tarımsal işbirliği anlayışının yerleştirilmesinde ve uygulamaların yapılmasındaki yetki ve sorumluluğun, eşit olarak Bakanlık ve YÖK’e ait olduğu belirtilmektedir. Bu durum, Yönetmeliğin sivil toplum örgütlerini de kapsayan başlığının, Yönetmeliğin içeriğine uygun olmadığını ortaya koymaktadır. Yetki ve sorumluluk taşımayan birimlerin, herhangi bir yetki mekanizmasında etkin olarak yer almalarını beklemek herhalde pek olanaklı değildir.

4 - Yönetmelik’te, hukuki dayanak maddesinde TMMOB Yasası’na değinilmemesi, tanımlar maddesinde sivil toplum örgütü tanımının yapılmaması gibi bazı “teknik” eksiklikler bulunmakla birlikte, ilk üç maddede özetlenen yapı, bu eksiklikleri önemsiz kılmaktadır.

Sonuç olarak; Tarım ve Köyişleri Bakanlığımızın, toplumumuzun büyük bir kesimini ilgilendiren bir konu olan “tarım politikalarını oluşturma” sürecinde, görev ve yetki alanını, herhangi bir çıkar grubu ile doğrudan – dolaylı ilgisi olmayan sivil toplum örgütleri ile paylaşması, politikaların çok yönlü süreçler düşünülerek oluşturulması bakımından önem taşımaktadır.

Bununla birlikte, Anayasal bir meslek kuruluşu olan Ziraat Mühendisleri ODASI başta olmak üzere, TMMOB’ne bağlı ve tarımla ilgili diğer meslek odalarının ve üretici örgütüllüğünü temsil eden Türkiye Ziraat Odaları Birliği’nin, “sivil toplum örgütü” tanımının dışına taşıdığına inanıyoruz. Bakanlığımızın, üretici – mühendis düzeyinde sektörün sosyolojik boyutunu temsil eden ve gerçekleştirdikleri bilimsel çalışmaları ile tarımsal kamu yönetimine katkı oluşturmaya çalışan ODA’mızın ve TZOB’un katkılarına açık bir yapıyı yaşama geçirmesinin, ülke tarımının ve köylüsünün yararına sonuçlar vereceğine yürekten inanıyoruz.

Arz ederim.

Prof. Dr. Gürol ERGİN

TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI

Yönetim Kurulu Başkanı

***

“Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasa Tasarısı” Hakkında TMMOB Ziraat Mühendisleri Odasının Görüşü

Toprağı koruma amacına aykırı düzenlemeler içeren Tasarı hakkındaki görüşümüz aşağıda sunulmaktadır.

7. ve 8. BYKP'nın öngördüğü yasal düzenlemelerden birisi olan "Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası"nın bir an önce TBMM gündemine getirilmesi ve yasalaşması, ODA'mızın yıllarca gündeme getirdiği bir konudur.

Bu bağlamda, 57. Hükümet döneminde koalisyon partileri arasındaki çekişme nedeniyle TBMM gündemine getirilemeyen ve genelde olumlu ögeler içeren tasarının, sakınca yaratabilecek maddelerinin aşağıda önerdiğimiz düzenlemeler doğrultusunda gözden geçirilerek TBMM gündemine getirilmesi ODA'mızın istemidir.

1) Anayasamızın 44., 45. ve 166. maddelerine işlerlik kazandıracak "Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası"nın özü; doğal, sınırlı ve yok edilebilir canlı bir kaynak olan toprağın korunması, geliştirilmesi ve planlı kullanımıdır. Bu bağlamda, toprağın korunması ve tarımsal niteliği yüksek toprakların tarım dışı amaçlı kullanılmaması amacıyla, Anayasamızın 35. maddesine uygun şekilde kamu yararı doğrultusunda topraktaki mülkiyet haklarının kısıtlanması doğal olarak gündeme getirilmektedir.

Yasa Tasarısının Geçici 33. maddesi ise; Anayasaya, toprakları koruyucu hükümler içeren diğer ilgili Yasalara, Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasa Tasarısının özüne aykırıdır.

Geçici 33. madde; Yasanın yürürlük tarihinden önce izin alınmadan tarım arazilerini tarım dışı kullanıma açan kişi, kurum ve kuruluşları, para cezası karşılığı af ettiğini açıklayan, imar affı niteliğinde bir düzenlemedir.

Böyle bir düzenleme;

- ODA'mızın İzmit ve Düzce'de toprakları yok eden şirketlere karşı açtığı iptal davaları sonucu Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun toprakların korunmasının en üstün kamu yararı olduğu şeklinde verdiği kararları yok sayan bir düzenlemedir.

- Toprağı yağmalayan ve talan edenlerin beklentilerini karşılamaya yönelik bir düzenlemedir.

- Tasarı, yasanın yürürlük tarihinden sonra izinsiz kullanımlara çok ağır cezai yaptırımları gündeme getirirken, af için bir başlangıç tarihi sınırlaması konulmaması nedeniyle yeni talan ve yağmalara çağrı niteliği taşıyan bir düzenlemedir.

- Geçici maddenin tasarıda kalması durumunda, topraklarımızı koruyucu bir yasa şeklinde değil, toprak talanına yasal kılıf hazırlayan bir yasa olarak kamuoyu gündemine gelecek ve olumlu düzenlemelerin de çıkmasını geciktirecek bir düzenlemedir.

- Geçici maddeyi içeren tasarının yasalaşması durumunda, Anayasa Mahkemesi'nde iptal edilecek bir düzenlemedir.

Bu nedenlerle, Geçici 33. maddenin tasarıdan çıkarılması ve af niteliğindeki bir düzenlemenin başka maddelere içerilmemesi gerekmektedir.

2) Yasa Tasarısındaki bazı tanımların, bilimsel ve kurumsal çevrede kavram birlikteliği sağlanması amacıyla gözden geçirilmesi gerekmektedir. Örneğin;

- Madde 3/i'de yer alan "Özel Ürün Arazisi" tanımı, "Özel Ürün Arazisi: Mutlak ve öncelikli tarım alanları dışında yöreye özgü özel tek ve çok yıllık bitkilerin yetiştirildiği arazileri" şeklinde değiştirilmelidir.

Çünkü; özel ürün arazileri, yalnızca sulu koşullarda özel bitkisel ürünlerin (Pirinç gibi) ve su ürünleri yetiştiriciliği ve avcılığının yapılabildiği alanları kapsamamakta; örneğin, tıbbi ve aromatik bitkiler gibi kimi ekonomik ve stratejik doğal bitkiler gerek sulu ve gerekse kuru koşullarda ve sadece özel ortamlarda (kendi özel habitatlarında) üretilmektedir.

Mülga TOPRAKSU ve devamında KHGM tarafından yapılan etütlere göre hazırlanan ve halen konuyla ilgili tüm kesimlerin kullandığı haritalarda, "yöre ekolojisine uygun meyve, asma, fındık, fıstık, gül, çay ve benzeri ürünler", özelliklerine uygun simgeler kullanılarak "özel ürün arazisi" olarak belirlenmiştir (Örneğin: Zf: fındık).

Tasarının Madde 9/a bendinin ikinci fıkrasında yer alan “Çay, fındık, zeytin, haşhaş gibi özel kanunlarla üretimi planlanan tarımsal faaliyetler hakkında ilgili kanun hükümleri uygulanır.” hükmü de, özel ürün arazilerinde yetiştirilen bu ürünlerin özel ürünler olduğunu kanıtlamaktadır.

- Madde 3/j’de yer alan “Dikili Tarım Arazisi” tanımı kaldırılmalı ve “Özel Ürün Arazisi: Mutlak ve öncelikli tarım alanları dışında yöreye özgü tek ve çok yıllık bitkilerin yetiştirildiği arazileri” tanımı konulmalıdır.

Çünkü; Dikili Tarım Arazisi, “mutlak ve özel ürün arazileri dışında kalan” arazileri kapsamaktadır. Aynı tanımda, yöre ekolojisine uygun meyve, asma, fındık, fıstık, gül, çay ve benzeri gibi çok yıllık ağaç, ağaççık ve çalı formundaki bitkilerin tarımı yapılan alanlar Dikili Tarım Arazisi olarak belirlenmektedir. Oysa bu araziler, yukarıda belirtildiği gibi özel ürün arazileridir.

- Madde 3/k’de yer alan “Marjinal Tarım Arazisi” tanımı kaldırılmalı ve yerine “Öncelikli Tarım Arazisi: Mutlak ve özel ürün alanları yanında yöresel ekolojik ve ekonomik önemi nedeniyle tarımda kalması uygun görülen arazileri” tanımı konulmalıdır.

Çünkü; Marjinal Tarım Arazisi tanımı gereksizliğin ötesinde, keyfiliğe izin verebilecek, tehlikeli bir tanımdır. Tarım arazileri, uluslararası bilimsel ve teknik arazi sınıflama yöntemlerine dayalı olarak tanımlanmış ve/veya tanımlaması yapılacak olan arazileri kapsar. Örneğin; arazi yetenek sınıflaması yöntemine göre ilk 4 sınıfta (I, II, III. ve IV. Sınıf) yer alan araziler işlemeli tarıma uygun arazileridir. Marjinal tarım arazisi tanımı, nitel ya da nicel yöntemlere göre yapılan sınıflamalara uymamakta, “geleneksel toprak işlemeli tarımın yapıldığı, yerel önemi olan” gibi belirsiz ve keyfiliğe yol açabilecek bir tanımlamadır.

1998 yılında KHGM tarafından ODA’mızdan görüş istenilen tasarı hakkındaki görüşümüz doğrultusunda önerdiğimiz “Özel Ürün Arazisi” ve “Öncelikli Tarım Arazisi” tanımları, üzerinde uzlaşma sağlanan ve KHGM İl Arazi Varlığı Kitaplarında kullanılan tanımlardır.

Madde 3/n’de yer alan “Erozyona Duyarlı Alanlar” tanımında; “...bozulmuş veya yanlış arazi kullanımı nedeniyle yapay olarak bozulma riski taşıyan erozyon şiddeti artmış veya bozulma ihtimali olan araziler ile siltasyondan ...” şeklinde bir düzeltme yapılabilir.

3) Madde 5’deki Orman ve Çevre Bakanlıkları ile Kültür ve Turizm Bakanlıklarının birleşmesi sonucu, yeni yapılanma maddede işlenmelidir. Bu tür değişiklikler ileride de olabileceğinden, ya maddede geçen “15 üye” sayısı metinden çıkarılmalı, ya da Orman ve Çevre Genel Müdürlükleri ayrı ayrı kurula üye olarak yazılmalıdır.

Bu maddede sivil toplum örgütleri için getirilen “ulusal ölçek” konusunda; ulusal ölçekte örgütlü birden fazla sivil toplum kuruluşunun varlığı nedeniyle, ya katılımcı örgüt isimlendirilmeli ya da STK’ların oluşturacağı bir Platformdan dönüşümlü örgüt katılımı sağlanması yolunda bir düzenleme yapılmalıdır.

4) Madde 22/g fıkrasının sonuna, arazinin işlemler bitinceye kadar satışına izin verilmemesini sağlamak amacıyla, “... zarar gören arazilerde tapuya şerh işlenir, sorun ...” ifadesi eklenmelidir.

5) Bugünkü yapısı ile gerek TKB gerekse KHGM’nin böyle bir yasayı uygulayabilecek yeterli altyapıya sahip bulunmaması nedeniyle, yeni toprak sınıflama sistemini bilen ve uygulayabilen, AB normlarına uygun çalışmalar yapabilecek nitelikte, 81 ilde en azından 81 toprak etüt uzmanı sağlanmadan uygulamaya geçilmesi önemli sorunlar yaratabilecektir. Bu bağlamda; son teknolojileri kullanarak toprak etüt ve haritalama yenileme ve güncelleştirme ile veri tabanı oluşturulması çalışmalarını yürütebilecek, yeterli ve yetkin personele, bilgisayar, araç-gereç ve laboratuvar olanaklarına sahip kurumsal bir yapılanmaya ivedilikle gereksinim vardır.

6) Madde 24’de, yasanın işlerliği için öngörülen 13 alt düzenlemenin üç ay gibi çok kısa sürede bitirilmesi öngörülmektedir. Sürenin yetersizliği dikkate alınarak, sağlıklı ve uygulanabilir metinler oluşturulması amacıyla bu süre 6 ay gibi bir süreye çekilebilir.

7) Üçüncü Bölümde yer alan Madde 25 ve 26; mera ve ormanların belirlenmesi, korunması ve kullanımının 4342 ve 6831 sayılı kendi alanına özgü yasalarla düzenlenmesi ve tasarıda mera ve ormanlara özel yeni bir düzenleme getirilmemesi nedeniyle gereksizdir. Madde 27 ise, diğer maddelerdeki düzenlemelerin tekrarı niteliğindedir. Bu nedenle Madde 25, 26 ve 27 tasarıdan çıkarılabilir.

8) Madde 24 ve 32’de Toprak Kirliliği Yönetmeliği terimi “Toprak Kirliliğini Kontrol Yönetmeliği” olarak değiştirilmelidir.

9) Madde 20’de yalnızca çiftçi eğitiminden bahsedilmektedir. Oysa, toprak kullanımı ve korunması yanında sürekliliğinin sağlanması, yalnızca çiftçilere ait bir olgu değildir ve tüm toplum kesimlerinin ilköğrenim çağından itibaren bu konuda eğitilmesi ve bilgilendirilmesi gereklidir. Bu nedenle, tüm kesimlerin eğitimini kapsayıcı bir düzenlemeye gidilmelidir.

10) Tasarıda yer alan şekilsel yanlışlıklar (Örneğin; Madde 23’den sonraki ana başlık düzenleri (Kısım-Bölüm), Madde 3 ve Madde 22’de fıkra numaralaması sırasında “ç, ğ, ö, ş ve ü” harflerinden de yararlanılması gibi), Yasa hazırlama tekniğine uygun şekilde düzeltilmelidir

***

Bombus Yönetmeliği İle İlgili TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası’nın Görüşleri

BİRİNCİ BÖLÜM:

Yönetmeliğin ismi: Mevzuat tekniği açısından Bombus yönetmeliği isimi uygun değildir, içerikte de Bombus arısı ifadesi kullanılmıştır. Bu nedenle yönetmeliğin adının Bombus Arısı Yönetmeliği, Bombus Arısı Yetiştiriciliği Yönetmeliği, Bombus Arısı Üretim Yönetmeliği tarzında bir başlık ile değiştirilmesi uygun görülmektedir.

Amaç: Bombus arısı kullanımındaki en önemli amaç, seralarda döllenme amacı ile kullanılan hormon kullanımının azaltılarak, bitkisel üretimdeki kaliteyi arttırmak, tüketiciye sağlıklı ve güveniler tarımsal ürünler sunmaktır. Bu nedenle amaç kısmının bu çerçevede geliştirilmesi uygun görülmektedir.

Amaçlar arasında yayım ve eğitim hizmetleri düzenlemek de yer almasına karşın yönetmeliğin içeriğinde böyle bir hususa yer verilmemiştir.

Kapsam: Bombus arılarının yapay tohumlama konularını kapsadığı belirtilmektedir. Ancak Bombus arılarında yapay tohumlama yapılmamaktadır. Bu konudaki yanlışlığın giderilmesi gerekmektedir.

İslah: Bombus arısı doğal popülasyondur bu nedenle ne yapay tohumlama ne de ıslah söz konusudur. İslah konusu bal arısı ile karıştırılmıştır

Polinasyon ile alet, makine ve malzeme standardizasyonu : Yayım, projelendirme gibi konuların yönetmeliğin adı ve amacı ile ilgisi yoktur. Bu nedenle bu ifadelerin kapsamdan çıkartılması uygun görülmektedir. Bombus ile sözü edilen konuların hiçbir ilişkisi yoktur.

Kapsam kısmında yer alan “ örtü altı tarımını geliştirici tedbirleri, ticari maksatla Bombus yetiştiriciliğinde kalite kontrolü ” ifadesi; örtü altı tarımında Bombus arısı kullanımını artırıcı tedbirlerin alınması, şeklinde düzeltilmelidir.

Kapsam kısmında yer alan Bombus arılarında yapay tohumlama konularını kapsamaktadır ifadesi tamamen çıkartılmalıdır. Çünkü Bombus arılarında yapay tohumlama uygulaması yoktur.

Yasal Dayanak:

Tanımlar:

Firma : Laboratuvar şartlarında Bombus arısı üretimi, Bombus arısı ithalatı ve ihracatı yapmak amacı ile Bakanlıktan izin almış tüzel kişi olarak düzeltilmelidir.

Arıcılık tanımının yeniden yapılması gerekmektedir. Bombus arısının ürünü olmadığından tanım düzeltilmelidir. Bombus yetiştiriciliği ile burada adı geçenler ilgili değildir. Bu konu için arıcılık terimi yanlıştır, çıkartılmalıdır. Bombus arıcılığının tanımı yapılmalıdır.

Taze polen ifadesi yönetmelik içeriğinde geçmediğinden bu tanımın tanımlar kısmından çıkartılması uygun görülmektedir. Mevzuat hazırlama tekniği açısından mevzuatın içinde yer almayan ifadelere tanımlar kısmında yer verilmesi uygun değildir.

Polinatör, ifadesi de yönetmelik içerisinde geçmediğinden tanımlar kısmından çıkartılması gerekmektedir.

Kovan: Bombus arıcılığında bal arısında olduğu gibi kovan olmaz, polen ve şurup bulunan arı barınağı ile tanımlanan kovan tanımı bal arıcılığında kullanılan bir terimdir bu nedenle kovan kelimesinin de tanımlardan çıkartılması gerekmektedir. Polen, şurup, kovan gibi madde ve malzemelerin yönetmelikte yer alması gereksizdir ve yetiştiriciyi ilgilendirir.

Seracı tanımında yer alan ifade bozukluğu giderilmelidir. (Serada meyve ve sebze yetiştiren üretici gibi bir ifade kullanılabilir.)

Arıcılık tanımı içerisinde ; arı ürünleri ifadesi yer almaktadır Bombus arısının ürünü yoktur bal arısı ile karıştırılmıştır. Bal arıcılığı ile karıştırılmıştır, bombus ile ilgili değildir.

Tanımlar kısmında Bakanlığın hangi Genel Müdür'üğünün bu yönetmelik ile ilgili işlerden sorumlu olacağı yazılmalıdır.

İKİNCİ BÖLÜM

Bombus Arısı Üretim İzni:

Madde5-

Bombus arısı üretimini ve dağıtımını yapacak gerçek ve tüzel kişiler; öncelikli olarak aşağıdaki işlemleri takip eder. İfadesindeki takip eder ifadesi yerine gerçekleştirir veya yapar ifadesinin konulması gerekmektedir. Lisans alabilmek için başvuru şekli anlatılmamaktadır. Şu belgelerle Bakanlığa başvurulur' şeklinde değiştirilmeli.

Üretim yapacağı laboratuvarlarda gerekli şartları sağlar . Bu şartlar nedir? Ne olmalıdır bu konudaki belirsizlik giderilmelidir. Yetiştirme yönetmelik konusu olmamalıdır. Yatırımı yapanın düşüneceği bir iştir.

Üretim teknolojisini dışarıdan alacak ise, Bombus firması ile üretim sözleşmesi yapar. Önce-likle cümle düşüklüğü giderilmelidir. Kim dışarıdan alacak ise, Teknoloji ithal edecek firma niçin bombus firması ile üretim sözleşmesi yapsın. Buna gerek yoktur. Ayrıca üretim sözleşmesi yapmaz ise ne olur?ne gibi yaptırım uygulanır? Bu ifadenin düzeltilmesi gerekmektedir.

Madde 6-

İşletme incelemesi: Bakanlık ve Üniversiteden teknik elemanların oluşturduğu inceleme heyeti işletmeyi inceler. Bakanlığın ilgili birimi ile Üniversite'nin hangi fakülte ve hangi bölümlerinin inceleme heyetinde yer alacağı açıkça belirtilmelidir.

İşletmenin incelenmesinde dikkat edilecek kriterler ile doldurulacak formların ne olduğu ve hangi kriterlere göre işletme izni verileceği, bu kriterlere uymayanlara ne gibi idari yaptırımlar uygulanacağı bu maddede belirtilmelidir.

İşletme tanımının ne olduğu tanımlar bölümüne eklenmelidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Madde 7-

Bombus arılarının doğadan toplanması: Bombus arılarının doğadan toplanması ve doğadan toplanan arıların yurt dışına çıkartılması Bakanlık tarafından yasaklanmıştır ifadesi yer almıştır, ancak bu konudaki yaptırım belirtilmemiştir. Yasağa rağmen doğadan toplayanlara ve yurt dışına çıkarılmalara ne gibi bir yaptırım uygulanacaktır? Bu yönetmelikte yer almalıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Madde 8-

Dördüncü Bölümde iki ayrı başlık yer almış, başlıktaki özel hükümler ifadesi kaldırılmalıdır.

Yurtiçinde arı ve arı ürünlerinin nakli: Bambus arısının ürünü olmadığından bu başlığın düzeltilmesi gerekmektedir.

Bombus arısı yetiştiriciliği laboratuvar şartlarında yapılan bir üretim şeklidir bu neden ile bunlarda menşe şahadetnamesine gerek yoktur, Veteriner sağlık raporuna gerek yoktur, bu nedenle nakil sırasında denetim olmaz, laboratuvar şartlarında kontrol yapılır. Bu nedenle nakillerde sağlık raporu mecburiyeti ile menşe şahadetnamesi istenmesi gibi hususlar yönetmelikten çıkartılmalıdır.

Bombus yetiştiriciliği, ticareti, kullanımı sera üreticisi ile yetiştirici firma arasında yapılan bir hizmet sözleşmesi ile yapılır. Nakil ve sağlık belgesi burada geçerli değildir. Bir meslek grubunun hiç bilmedikleri bir konuda söz sahibi olma çabası gibi görünen bu madde zamanlı olması gerekli uygulamaların aksamasına yol açacağından hüküm konulmamalıdır. Kaldı ki sağlık raporu verecek bilgi yoktur ve de kullananın çok yetiştireni bağlayan ekonomik bir durumdur.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Yapay Tohumlama Usul ve Esasları Bombus arılarında yapay tohumlama olmadığından beşinci bölümün tamamen yönetmelikten çıkartılması gerekmektedir.

ALTINCI BÖLÜM

Madde 13-

Örtü altı tarımını ve tozlaşmayı geliştirici tedbirler bakanlık tarafından alınır. Böyle tek cümlelik bir ifadenin yönetmelikte Bölüm başlığı olarak yer alması uygun değildir.

Bu ifadenin örtü altı tarımında tozlanma amacı ile Bombus arısı kullanımını artırıcı tedbirler alınır ifadesi şeklinde yönetmeliğin amaçları arasında yer alması uygun değildir.

Bu nedenle Altıncı Bölümünde tamamen iptal edilmesi uygun görülmektedir.

YEDİNCİ BÖLÜM

Zirai Mücadele Tedbirleri

Madde 14- Laboratuvar şartlarında yapılan Bambus Arısı Yönetmeliği içinde Zirai mücadele Tedbirlerinin yer almasına gerek yoktur. Bambus arısı kullanan üretici mücadeleden 7 gün önce mücadeleden haberdar olmasının pratikte ne gibi bir anlamı ve faydası vardır, anlaşılabilirliği.

Buradaki amaç doğal popülasyonun korunması ise bu yönetmeliğin konusu değildir. Bu madde bal arıcılığı için geçerlidir.

Madde 15 a bendinde balarılara olan etki ifadesi, yanlış kullanılmıştır, yönetmelik bal arıları ile ilgili bir yönetmelik değildir. Kitle iletişim araçları ile hangi üretici yapacağı ilaçlamayı seracıya duyurabilir ? Pratikte uygulanabilirliği ve yaptırımı olmayan böyle ifadelerin yönetmelikte yer alması uygun değildir.

c bendinde gerek havadan gerekse yer aletleri ile yapılan ilaçlamada ilaçlanan sahanın dışına ilaç bulaştırılmaz ifadesi yer almaktadır, ancak rüzgar vb gibi iklim olayları nedeni ile bu mümkün değildir. Zirai mücadele ile ne seraların ne de bombus yetiştiriciliğinin ilgisi vardır.

Madde17

Seracı, yetiştirici ve ilaç tatbik eden elemanların arıların ilaçlardan etkilenmesi ve doğabilecek zararların önlenmesi için eğitim çalışmasına ağırlık verilir. Cümledeki anlam bozukluğunun giderilmesi gerekmektedir. Kim eğitim çalışmalarına ağırlık verecektir? Eğitim çalışmasına ağırlık verilmez ise ne olacaktır? Eğitim ve yayım Bakanlığın görevi değil midir? Bu ifadenin tamamen düzeltilmesi yada çıkartılması gerekmektedir. Bu konu açıkta yetiştiricilik için geçerlidir. Bombus yetiştiriciliği ile ilgili değildir.

Yedinci Bölümde yer alan ifadelere uyulmadığında yaptırım ne olacaktır, bunların kontrolü ve denetimi nasıl yapılacaktır? Bu aşamada yönetmeliğin yaptırımı ne olacaktır. Bu konuların hepsi belirsizdir?

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Denetim: Yurtiçi denetim, ithalat ve ihracat kontrolleri 560 sayılı KHK kapsamında yapılır denilmektedir. Ancak 560 sayılı KHK sadece gıda ürünlerini kapsamaktadır. Bu nedenle denetimin 560sayılı KHK kapsamında değerlendirilmesi yanlıştır.

Yurt içi denetimden ne kastedilmektedir, laboratuvar şartlarındaki üretim mi, zirai mücadele mi?, diğer bölümlerde yer alan yapay tohumlama mı?, arı naklindeki denetim mi? Buralardaki belirsizlik giderilerek yönetmeliğin daha anlaşılır hale getirilmesi ve net ifadelerin kullanılması sağlanmalıdır.

560 sayılı Kanun Hükmünde Kararname gıda ürünlerini kapsamaktadır. Bombus arısı ile ilgisi yoktur, Bombus arısı bir gıda ürünü de olmadığından denetimlerin bu kapsamda değerlendirilmesi hususundaki yanlışlık giderilmelidir.

560 sayılı KHK kapsamında yurt içi denetimler gıda üreten işletmelerde yapılmaktadır. Bombus arısı ise tozlanma amacı ile kullanılan bir canlıdır.

Denetim kısmının yönetmelikte yer alan diğer bölümleri için de yapılması gerekmektedir.

Yönetmelik içerisinde yer alan madde başlıkları bazı maddelerde var bazı maddelerde ise yok, Bu konuda bir standart sağlanmalı, maddelerden önce madde başlıkları yönetmelikte yer almalıdır.

Amacı, kapsamı, kuralları, suç tanımları ve cezaları açık olmalı ve düzgün bir dille bir felsefeye uygun, doğru tekniklere göre yazılması gerekir. Yönetmelikte Bombus arısının ne olduğu, nerede ve nasıl kullanıldığı, nasıl yetiştirildiği dikkate alınmamıştır.

Taslak yönetmelikte söylenen ve tek uyulabilecek madde nakil ve sağlık raporu alınmasını emreden maddedir ki o da hiçbir hizmet verilemediği halde hak edilmeden bir grup Bakanlık/kamu elemanının para kazanmasını sağlayacaktır. Hizmet sunacak firma büyük yatırım yapmış olacağından sera üreticisi de verimini düşüneceğinden, diğer bir deyişle tamamen ekonomik bir konu olduğundan ve Bakanlığın ticari bir faaliyette taraf olmaması gerektiğinden böyle bir yönetmeliğin gerekliliği de tekrar tartışılmalıdır. Üretici şikayetlerinin gideceği yer ikili sözleşme nedeniyle mahkemelerdir. Bakanlığın burada tek görevi ithalatçı, ihracatçı ve/veya ticari hizmet veren firmaları ruhsatlandırmaktır.

***

“Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi”ne İlişkin TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası’nın Görüşleri

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı, “Köy Merkezli tarımsal Üretime Destek Projesi” ya da “1000 Köye 1000 Tarım Gönüllüsü” adı altında bir Proje’yi yaşama geçirmeye çalışıyor.

Bakanlık metinlerine göre, Proje şu saptamalardan yola çıkıyor;

i) Tarımsal verimliliği yüksek, kaynakları etkin kullanan, rekabet gücü yüksek, sürdürülebilir bir tarım sektörü oluşturmak için,

ii) Köylülükten çiftçiliğe geçilmeli,

iii) Üretim piyasa koşullarında talebe uygun olarak yönlendirilmeli,

iv) Bunlar için, çağdaş yöntem ve teknoloji, yani modern bilgi devreye sokulmalıdır.

v) Bunun için de, tarımsal danışmanlık ve tarımsal yayım hizmetlerini yerine getirecek yaklaşık 1000 gönüllü ziraat mühendisi ve veteriner,

vi) Başvuru – mülakat sürecini aştıktan sonra,

vii) TİGEM, Araştırma Enstitüleri ve üniversitelerde uygulamalı oryantasyon eğitimine tabi tutulacak,

viii) Her beş köye üç yıl süre ile “şarta bağlı - geçici sözleşmeli” olarak görevlendirileceklerdir.

ix) Muhtar ve Tarım İlçe Müdürlüğü'nden bir kişi tarafından oluşturulacak heyetin düzenleyeceği performans karnesi, personelin sözleşmesinin uzatılmasında esas alınacaktır.

x) Üç yıllık uygulamadan sonra, mesleki yeterliliğini kanıtlamış olanlara, tarımsal üretim kredisi verilecektir.

Yine Bakanlık metinlerinde, benzer amaçlarla 1984 – 1993 yılları arasında uygulanmış olan TYUAP Projesi'nde başarının beklenen düzeyde gerçekleşmemesinin nedenleri olarak;

i) Proje kapsamında istihdam edilen personelin köylerde yaşamak istememeleri,

ii) Devlet memuru statüsünde istihdam edilmeleri, süreç içinde siyasi tasavvutlarla kent merkezine tayin edilmiş olmaları,

iii) Personelin, köylülerin talep ettikleri bilgilerin tümüne sahip olmamaları gösterilmektedir.

Bu kapsamda, adı geçen Proje kapsamında köy grup teknisyenleri için inşa edilen yaklaşık 1200 binadan uygun olanlar ve satın alınan 1800 motosiklet, “tarım gönüllüleri” nin kullanımına verilecektir.

5'i Bakanlık görevlisi, 4'ü sektör temsilcisi 9 kişiden oluşan Proje Koordinasyon Kurulu, Proje'nin yürütülmesinde Bakan'a karşı sorumlu olacak olup, Proje'nin kaynakları;

i) Bakanlık tarafından oluşturulacak,

ii) Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Fonu'ndan aktarılacak,

iii) İl Özel İdaresi bütçelerinden aktarılacak tutarlar,

iv) Bağış ve yardımlar,

v) Diğer gelirler

olarak sayılmaktadır.

Yine Bakanlık belgeleri, Proje'nin önemli aşamalarını şu şekilde saymaktadır;

i) Tarım danışmanlarının görev yapacağı köy veya beldenin saptanması

ii) Seçilen köy muhtarı ve Belde Belediye Başkanı'ndan taahhüt senedi alınması,

iii) İl Özel İdare Müdürlükleri ile Tarım İl Müdürlükleri arasında Protokol imzalanması,

iv) Protokol yapılan illerde, ilana çıkılarak, 22 Eylül – 3 Ekim 2003 tarihleri arasında müracaatların alınması,

v) Mülakat komisyonlarının saptanması,

vi) İl Özel İdarelerine kaynak aktarılması,

vii) Bakanlık Temsilcisi, Tarım İl Müdürü, Valilik Temsilcisi ve bir muhtardan oluşan Komisyon aracılığıyla 08 – 17 Ekim 2003 tarihleri arasında mülakatların yapılması, danışmanlardan fiyat tekliflerinin alınması, danışmanların seçilmesi,

viii) 17 Ekim 2003 tarihinde sözleşmelerin imzalanarak danışmanların göreve başlatılması,

ix) 20 Ekim – 2 Kasım 2003 tarihleri arasında intibak eğitimlerinin yapılması.

Bu çerçevede, Türkiye’de 81 ile bağlı 880 ilçede, toplam 1000 danışman istihdam edilecektir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI, İlke olarak;

i) Meslektaşlarımıza istihdam olanağı yaratması,

ii) Tarımın gereksinim duyduğu bilgiyi, toprak ile buluşturmayı amaçlaması nedeniyle desteklemektedir.

Bununla birlikte, tarımın ekonomik bir sektör olarak desteklenmediği, üretim yapılarının kırıldığı ve giderek dışa bağımlı süreçlerin hakim olduğu bir dönemde, köylere gönderilecek mühendislerin, tarımsal yapıda kayda değer bir değişme yaratmasının oldukça güç olduğunu değerlendirmektedir.

Bu olumsuz genel çerçevenin, olabildiğince doğru yaklaşımlar ile doldurulması durumunda, sektöre mütevazı bir katkı sağlanması olanaklı olabilir. Bunun için;

i) Köylere gönderilecek mühendislerin seçiminde, objektif ölçütlere uyulmalıdır. Mülakat sistemi, bu kapsamdaki en uygun olmayan yöntemdir. Seçim, bilgi ölçen bir yazılı sınav sistemi ile gerçekleştirilmeli, oryantasyon eğitimi sonuçları uyarınca belirlenen başarı sıralamasına göre görevlendirme yapılmalıdır.

ii) Bu bağlamda, mülakat sisteminin, siyasi iktidar tarafından kayırmacılık temelinde kullanılacağından derin endişe duyulmaktadır.

iii) TMMOB Yasası ve ODA’mız Tüzüğü hükümleri uyarınca, “şarta bağlı – geçici sözleşmeli” konumunda istihdam edilecek ziraat mühendislerinin, ODA’mız üyesi olmaları zorunludur. Bu gereğe, mutlaka uyulmalıdır.

iv) Objektif ölçütlere göre seçilen ziraat mühendisleri, görevlendirilecekleri bölgelerin ekolojik koşulları ve onun belirlediği üretim yapılarına göre düzenlenmiş, uzun süreli ve etkin bir hizmet içi eğitim sürecinden geçirilmelidirler. Ziraat Mühendisleri ODASI, bu süreçte üzerine düşen her türlü işlevi yerine getirmeye hazırdır.

v) Tüm bu aşamalardan sonra köylerde görevlendirilecek ziraat mühendislerinin işlevlerinin, ekonomik süreçlerle ilintilendirilmesinin zorunlu olduğu değerlendirilmektedir. Başka bir deyişle, planlama ve destekleme sistemlerinde etkili olmayan ziraat mühendisi varlığının, köylerimizin içinde bulunduğu sosyo-ekonomik koşullar dikkate alındığında, olumlu sonuçlar doğurması beklenemez.

vi) Bu bağlamda, TYUAP Projesi’nin başarısını sınırlayan etmenler olarak Bakanlık metinlerinde sayılan nedenler, kapsamlı ve ekonomi – politik temelde yapılmış bir analiz sonuçlarını yansıtmaktan uzaktır.

vii) TYUAP Projesi’nde kullanılan bina ve araç – gerecin bir çoğunun kullanılamaz durumda olduğu bilinmektedir. Bu bağlamda, Proje’ye, uygun mekan – araç/gereç sağlama yeteneğinin kazandırılması gerekli görülmektedir.

viii) Proje’nin finansman ayağının, belirsiz ve yetersiz olduğu değerlendirilmektedir. Bu doğrultuda, Proje’nin, devlet bütçesinden ayrılmış belirli kaynaklar üzerine inşa edilmesinde yarar görülmektedir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI, Proje’nin tüm aşamalarını yakından izleyerek kamusal denetim işlevini yerine getirecek; objektif ölçütlere uygun ziraat mühendisi istihdamının, sektörün gereksinim duyduğu bilginin alana aktarılmasında etkin olması açısından gerekli düzenlemelerin yaşama geçirilmesine katkı sağlayacaktır.

Gökhan GÜNAYDIN
Başkan

***

T.C.
TARIM VE KÖYİŞLERİ BAKANLIĞI
TARIMSAL ÜRETİM VE GELİŞTİRME GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NE
ANKARA

İLGİ: 12.05.2003 gün, 518 sayılı yazımız.

Genel Müdürlüğü'nüz tarafından hazırlanmış olan, "Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı" na ilişkin ODA'mız görüşleri, ilgi yazımız ekinde Bakanlığınıza sunulmuştur.

Aynı doğrultuda olmak üzere, A.Ü.Z.F. Zootečni Bölümü tarafından hazırlanmış olan Görüş Raporu (EK - 1) ve Dünya'daki örnek uygulamaları gösteren belgeler (Ek - 2) ile E.Ü.Z.F. Zootečni Bölümü yazısı (Ek - 3), yazımız ekinde sunulmaktadır.

Bu düşüncelerle, 24.01.1992 gün, 21121 Sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Ziraat Mühendisleri'nin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" hükümlerine açıkça aykırı düzenlemeler getiren ve temel olarak çalışma alanının Veteriner Hekimliğe özgülenmesi ile Ziraat Mühendislerinin yetkilerinin ellerinden alınması amacıyla odaklanan Tasarı'nın, gündemden kaldırılacağı inancıyla, saygılarımı sunarım.

Gökhan GÜNAYDIN

Başkan

EK: 1- AÜZF. Görüşü

2 - Dünya Uygulamaları

3 - EÜZF Görüşü

***

"Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik Taslağı" Hakkında TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası'nın Görüşleri

Tarım ve Köyişleri Bakanı'mızın yürütücüsü olduğu ve 15.11.2002 gün, 24937 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren "Suni Tohumlama, Tabii Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" (Ek 1) in, Bakanlığımızca bazı kuruluşlara gönderilen 30.04.2003 gün, 26593 sayılı yazıda (Ek 2) belirtilen "uygulamada karşılaşılan bazı sorunlar" gerekçesi ile değiştirilmeye hazırlanıldığı öğrenilmiştir.

Hazırlanan "Yönetmelik Değişiklik Taslağı" (Ek 3) hakkında, 10 Mayıs 2003 tarihine kadar Kuruluşların görüşleri istenilmektedir.

Söz konusu değişiklik taslağında yer alan tüm hükümler, Yönetmeliğin düzenlediği çalışma alanlarını, hukuka ve mevzuat hükümlerine aykırı olarak yalnızca veteriner hekimlere özgüleme düşüncesine yöneliktir. Taslağın, 30.000 ziraat mühendisi üyesi olan ODA'mıza gönderilmemesi de, haksız değişiklik taslağına gelecek haklı itirazları önlemek ve kısa süre içerisinde toplanan göstermelik görüşlerle yönetmeliği yürürlüğe sokma çabasının bir ürünü olarak değerlendirilmektedir.

Söz konusu Taslak, Mesleğimizin Yetki Tüzüğü, Değişiklik / İptal / Ekleme Maddelerinin İncelenmesi ve Genel Değerlendirme başlıkları altında irdelenecektir;

A) Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük'ün değerlendirilmesi

Değişiklik taslağı hakkındaki ayrıntılı incelemelere girişmeden önce, 7472 sayılı "Ziraat Yüksek Mühendisliği Kanunu" nun öngördüğü doğrultuda, 24.01.1992 gün ve 21121 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren, "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" ün (Ek-4) konu ile ilgili olarak düzenlemeler getiren 21. maddesine değinmek isteriz. Anılan madde hükmü aynen şöyledir;

"Zootečni

Madde 21 – Zootečni alanında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri, hayvan neslinin ıslahı, geliştirilmesi, çoğaltılması, ithal ve ihracı, hayvan ürünleri üretimi ve pazarlanmasıyla ilgili konularda faaliyette bulunmaya yetkilidirler."

Görüldüğü gibi, adı geçen Yönetmelik, Yetki Tüzüğü'müzün belirttiği "hayvan neslinin ıslahı, geliştirilmesi, çoğaltılması.." çalışma alanlarına ilişkin düzenlemeler getirmekte olup, mevzuat hiyerarşisinde yönetmelikten daha üst bir düzenleme türünü teşkil eden ve bu bağlamda hükümlerine aykırı yönetmelik hükmü oluşturulması mümkün olmayan Tüzük hükümlerine aykırı olarak, Yönetmelik değişikliği tasarısı ile çalışma alanının veteriner hekimlere özgülenmesi ve ziraat mühendislerinin dışlanması, hukuk düzeni içinde olanaklı değildir.

Kaldı ki, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve ODA'mızın ortak çalışması ile oluşturulan "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" ün iptaline ilişkin olarak Veteriner Hekimler Derneği Danıştay nezdinde dava açmış; izlenen hukuki süreç sonucunda, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 14.4.1995 gün, E:1993/292, K:1995/381 sayılı kararı ile Tüzük son şeklini almıştır. Bu bağlamda, Türk Hukuk Düzeninin İdari Hukuk alanında, en üst düzeyde yargı kararı ile kesinleşen Tüzüğümüz, her türlü itiraza kapalı bir hukuki metin durumundadır.

Bu belirlemelerden sonra, Yönetmelik'in halen yürürlükte olan hali ile değişiklik taslağında getirilen düzenlemeler aşağıda incelenmektedir;

B) Taslağın Getirdiği Değişiklik / İptal / Ekleme Maddelerinin İncelenmesi

1) Üçüncü madde değişikliği (Hukuki Dayanak)

Mevcut yönetmelik :

Hukuki Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik 28/2/2001 tarihli ve 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanununa dayanılarak hazırlanmıştır.

Değişiklik taslağı :

28.02.2001 tarih ve 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu ve 18 Mart 1954 tarih ve 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun ve 16 Mayıs 1986 tarih ve 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabıtası Kanunu, bu yönetmeliğe hukuki dayanak teşkil eder.

2) Beşinci madde b bendi değişikliği (Uygulama Esasları)

Mevcut yönetmelik :

Uygulama Esasları

Madde 5

b) Çift tırnaklı, tek tırnaklı ve diğer memeli hayvanlarla, kanatlı ve suda yaşayan hayvanlar ve bal arılarında suni tohumlamayı açılan kursları başarıyla tamamlayanlar yapar.

Değişiklik taslağı :

Çift tırnaklı, tek tırnaklı ve diğer memeli hayvanlarda suni tohumlamayı veteriner hekim ve veteriner hekimin sorumluluğunda, Bakanlık ya da veteriner fakülteleri

tarafından verilen kurslara katılan Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Meslek Yüksek Okulu mezunu teknikerler ile veteriner sağlık teknisyenleri yapar.

Ancak veteriner hekim bulunmayan İllerde ve İlçelerde suni tohumlamayı alınacak izinle Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Yüksekokulu Mezunları teknikerler ile veteriner sağlık teknisyenleri yapabilirler.

Kanatlı ve suda yaşayan hayvanlar, ipek böceği ve arı'da suni tohumlamayı bu konularda eğitim almış meslek lisesi, yüksek okul ve fakülte mezunları yapar.

3) Altıncı madde c ve e bendi değişiklikleri (Sunî Tohumlama Kursu)

Mevcut yönetmelik :

Sunî Tohumlama Kursu

Madde 6

c) Hayvancılıkla ilgili konularda eğitim veren meslek lisesi, yüksek okul ve fakülte mezunları ticari olarak suni tohumlama yetkisi almak için, diğer lise ve üstü eğitim almış olanlar ise, kendi sürülerinde suni tohumlama yapabilme yetkisi alabilmek için suni tohumlama kursuna katılabilirler.

e) Kurs giderleri kamuda çalışanlar hariç kursa katılanlar tarafından karşılanır.

Değişiklik taslağı :

c) Çift tırnaklı ve tek tırnaklı hayvanlar ve diğer memeli hayvanlarla ilgili suni tohumlama kursuna, Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Meslek Yüksek Okulu mezunu teknikerler ve veteriner sağlık teknisyenleri yapar.

Kanatlı ve suda yaşayan hayvanlar, ipek böceği ve arı ile ilgili suni tohumlama kursuna, bu konularla ilgili eğitim veren meslek lisesi, yüksek okul ve fakülte mezunları katılır.

e)Kurs giderleri, kamuda çalışanlar hariç, kursa katılanlar tarafından karşılanır ve kurs ücretleri Bakanlık tarafından her yıl belirlenir.

4) Yedinci madde ilk paragraf, (b) bendi ikinci fıkrası, (c) bendi ikinci fıkrası, (d) bendi değişikliği, (e) ve (f) bentleri iptali ve (e) bendi eklemesi (Sunî Tohumlama İzni)

Mevcut yönetmelik :

Sunî Tohumlama İzni

Madde 7 — Suni tohumlama yapmak için İl Müdürlüklerinden izin almak zorunludur. Suni tohumlama izni almak isteyen kişi ve kuruluşlar ekinde aşağıdaki belgeler bulunan bir dilekçe ile İl Müdürlüğüne müracaat eder. Suni tohumlama izni verilmesi için gerekli şartları taşıyanlara ilgili Şube Müdürünün teklifi ve İl Müdürünün onayı ile suni tohumlama yapma izni verilir. Tüzel kişiliklerin suni tohumlama yapma izni, sertifikası bulunan ve kurs gören ilgili eleman adına verilir. İl Müdürlükleri verilen suni tohumlama izinlerini aylık olarak Bakanlığa bildirir.

b) Özel Hayvan Hastaneleri adına verilen dilekçelerin ekinde;

(2) Hastane adına suni tohumlama yapacak kişiye ait suni tohumlama sertifikasının fotokopileri ile iş sözleşmesinin fotokopileri.

c) Suni Tohumlama Yapmak Üzere Kurulmuş Olan Şirketler adına verilen dilekçelerin ekinde,

(2) Şirket adına suni tohumlama yapacak kişiye ait suni tohumlama kurs sertifikası ile iş sözleşmesi fotokopisi.

d) Birlikler, kooperatifler ve hayvancılık işletmeleri adına verilen dilekçelerin ekinde;

Birlikler, kooperatifler ve hayvancılık işletmeleri adına suni tohumlama yapacak kişiye ait suni tohumlama kurs sertifikası ve iş sözleşmesi.

e) Ticari amaçlı suni tohumlama yapmak isteyen kişiler kurs sertifikalarını, kuruluşlar ise, çalıştıracakları kişilerin kurs sertifikalarını ve noter onaylı iş akitlerini ekledikleri bir dilekçe ile faaliyet merkezi olarak seçtikleri İl Müdürlüğüne başvurarak izin almak zorundadırlar,

f) Hayvancılık alanında eğitim almış yüksek okul mezunu kişilerden serbest çalışmanın koşullarını yerine getirenler ile şirketler ve hayvancılık yapanların oluşturduğu birlik ve kooperatiflerle iş akdi olanlara ticari amaçlı tohumlama yetkisi verilir. Kursu tamamlayan fakat hayvancılıkla ilgili eğitim veren bir okuldan mezun olmayanlar da kendi sürülerinde tohumlama yapabilirler.

Değişiklik taslağı :

Madde 7 - Suni tohumlama yapmak için İl Müdürlüklerinden izin almak zorunludur. Suni tohumlama izni almak isteyen kişi ve kuruluşlar ekinde aşağıdaki belgeler bulunan bir dilekçe ile İl Müdürlüğüne müracaat eder. Suni tohumlama izni verilmesi için gerekli şartları taşıyanlara ilgili Şube Müdürünün teklifi ve İl Müdürünün onayı ile suni tohumlama yapma izni verilir. Tüzel kişiliklerin suni tohumlama yapma izni, veteriner hekimin adına verilir. İl Müdürlükleri verilen suni tohumlama izinlerini müracaatı takiben ay sonuna kadar Bakanlığa bildirir.

b)

2 – Hastane adına suni tohumlama yapacak veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesi

c)

2 – Şirket adına suni tohumlama yapacak veteriner hekimin meslek odası onaylı iş sözleşmesi

d) Birlikler, Kooperatifler ve hayvancılık işletmeleri adına verilen dilekçelerin ekinde, suni tohumlama yapacak veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesi

e) Kanatlı ve suda yaşayan hayvanlar ile arılar ve ipekböceklerine suni tohumlama yapacak kişiler dilekçelerinin ekinde, diploma fotokopisi .. bulunur.

5) Dokuzuncu madde değişikliği (Uygulama Ücreti Tespiti)

Mevcut yönetmelik :

Uygulama Ücreti Tespiti

Madde 9 — Bakanlık tarafından suni tohumlama, ovum ve embriyo transferi ve diğer biyoteknolojik faaliyetler ücret karşılığında yapılır. İl Müdürlüklerince yapılacak olan suni tohumlama, tabii tohumlama ovum ve embriyo transferi uygulamalarında beher hayvan başına alınacak ücret miktarı, İllerde, İl Müdürünün başkanlığında kurulacak komisyon tarafından tespit edilerek, Valilik onayı ile yürürlüğe girer.

Değişiklik taslağı :

Madde 9 –Bakanlık tarafından suni tohumlama, ovum ve embriyo transferi ve diğer biyoteknolojik faaliyetler ücret karşılığında yapılır. İl Müdürlüklerince yapılacak olan suni tohumlama, tabii tohumlama ovum ve embriyo transferi uygulamalarında beher hayvan başına alınacak ücret miktarı, İllerde, İl Müdürü başkanlığında, Proje ve İstatistik Şube Müdürü, Hayvan Sağlığı Şube Müdürü, Destekleme Şube Müdürü ve İdari ve Mali İşler Şube Müdüründen oluşacak komisyon tarafından tespit edilir ve Valilik onayı ile yürürlüğe girer.

Bu Komisyon İl Müdürünün talebi ile toplanır. Kararlar toplantıya katılanların çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde, Komisyon Başkanının oyu belirleyici olur.

6) Onuncu madde iptali (Ücret Tespit Komisyonu)

Mevcut yönetmelik :

Ücret Tespit Komisyonu

Madde 10 — Ücret Tespit Komisyonu; Vali Yardımcısının başkanlığında olmak üzere İl Müdürü, Proje ve İstatistik Şube Müdürü, Hayvan Sağlığı Şube Müdüründen teşekkül eder.

Bu komisyon İl Müdürünün talebi ile toplanır. Kararlar toplantıya katılanların çoğunluğu ile alınır. Oyların eşitliği halinde Komisyon Başkanının oyu belirleyici olur.

7) Yirmibeşinci madde değişikliği (Sperma İthalatı)

Mevcut yönetmelik :

Sperma İthalatı

Madde 25 — Sperma ithalatı yapacak gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar Bakanlığın iznini almak zorundadır.

Değişiklik taslağı :

Madde 25 — Sperme, ovum ve embriyo ithalatı yapacak gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar Bakanlıktan izin almak zorunda olup, ithalatla ilgili esas ve usuller, teknik ve sağlıkla ilgili şartname Bakanlıkça çıkarılacak talimatla belirlenir.

8) Yirmialtı, Yirmiyedi, Yirmisekiz, Yirmidokuz, Otuz ve Otuzbirinci maddelerin iptali

Mevcut yönetmelik :

Madde 26 — İthalatı yapan kişi ve kuruluşlar sperma ithalatını müteakip 1 ay içinde yurt içinde bulunan Bakanlığa bağlı kontrol laboratuvarlarında ya da veteriner fakültelerinin ilgili birimlerinde sağlık ve kalite yönünden muayene ettirerek uygunluk belgesi almak zorundadırlar. Müracaat esnasında, uygunluk belgesini almadan satılmayacağına dair yazılı taahhütname vereceklerdir.

Madde 27 — En geç 45 gün içinde ithal edilen spermaya ait uygunluk belgesi Bakanlığa iletilmek zorundadır. Bu belge getirilmediği takdirde yapılan ithalat sonu getirilen spermaların kullanılmasına izin verilmez.

Madde 28 — Boğa sperması ithalatı yapacak gerçek ve tüzel kişi ve kuruluşlar, doz miktarını da belirterek hangi ırka ait sperma ithal edeceğini gösterir kaşeli ve imzalı dilekçelerine aşağıdaki belgeleri ekleyeceklerdir.

a) Sperma ithalatı yapabileceğini belirtir Ticari Sicil Gazetesi veya fotokopisi,

b) Spermanın alındığı kuruluş tarafından verilen, imza sahibinin adı ve soyadı belirtilerek imzalanmış ve kaşelenmiş, Damga Vergisi Kanununa uygun olarak damga pulu yapıştırılmış 1 adet asıl 2 adet fotokopi olmak üzere 3 nüsha proforma fatura,

c) Spermanın üretim tarihi veya operasyon numarası, hayvanın ırkı, adı, kulak numarasının okunaklı şekilde kodlandığına dair üretici kuruluş tarafından onaylanmış belge,

d) Her yıl Resmî Gazete’de yayımlanan İthalat Rejimi Kararnamesindeki örneğe uygun olarak düzenlenmiş, Damga Vergisi Kanununa uygun olarak damga pulu yapıştırılmış, ithalatçı kuruluş tarafından imza sahibinin adı ve soyadı belirtilerek imzalanmış ve kaşelenmiş 4 nüsha kontrol belgesi,

e) Noterden tasdikli imza sirküleri,

f) Konsolosluk tasdikli 1 adet asıl, 1 adet fotokopi olmak üzere 2 nüsha sağlık sertifikası ve yeminli büro tarafından yapılmış iki adet Türkçe tercümesi,

g) Sperması getirilen boğaların ait olduğu ıslah organizasyonu tarafından onaylanarak imzalanmış 1 adet asıl, 2 adet fotokopi olmak üzere pedigrileri,

h) Sperması getirilecek boğaların döl kontrolünü tamamladığına dair, ait olduğu ıslah organizasyonu tarafından onaylanarak imzalanmış belge.

Pedigriler en fazla 1 yıl öncesine ait olacaktır. Bir yıl içinde uygunluğu Bakanlık tarafından onaylanmış boğadan tekrar sperma getirileceğinde o boğaya ait pedigrinin aslı aynı yıl içinde istenmeyecektir.

Sperma ithalatında uyulması gereken teknik ve sağlıkla ilgili şartname Bakanlık tarafından talimatla belirlenir.

Madde 29 — Sperma ithal eden kişi ve kuruluşlar spermayı Bakanlıktan suni tohumlama yapma izni almış kişi ve kuruluşlara vermek, alıcılarla ilgili kayıt tutmak ve bu kayıtları Bakanlığa göndermek zorundadırlar.

Madde 30 — Diğer hayvan türlerinin sperma ithalatına ilişkin hususlar, Bakanlık tarafından talimatla belirlenir.

Oyum ve Embriyo İthalatı

Madde 31 — Ovum ve embriyo ithalatı yapacak kişi ve kuruluşlar Bakanlıktan izin almak zorundadırlar. İthalat için aşağıdaki belgeler Bakanlığa ibraz edilmelidir.

a) İthal edilen ovum ve embriyonun ithalatçı ülkenin onayladığı bir kurum tarafından elde edildiğine ve işlendiğine dair resmi makamlarca onaylanmış belge,

b) Ovum ve embriyonun elde edildiği kurumun ismi, hayvanın ırkı, elde edildiği ve işlendiği tarihin belirtildiği resmi makamlarca onaylı belge,

c) Ovum ve embriyo ithalatı yapabileceğini belirtir Ticari Sicil Gazetesi'ni veya noter onaylı fotokopisi,

d) Ovum ve embriyo ihracatını yapan kuruluş tarafından imza sahibinin adı ve soyadı belirtilerek imzalanmış ve kaşelenmiş, Damga Vergisi Kanununa uygun olarak damga pulu yapıştırılmış 1 adet asıl, 2 adet fotokopi olmak üzere 3 nüsha proforma fatura,

e) Her yıl Resmî Gazete'de yayımlanan İthalat Rejimi Kararnamesindeki yayınlanan örneğe uygun olarak düzenlenmiş Damga Vergisi Kanununa uygun olarak damga pulu yapıştırılmış, ithalatçı tarafından imza sahibinin adı ve soyadı belirtilerek imzalanmış ve kaşelenmiş 4 nüsha kontrol belgesi,

f) Noterden tasdikli imza sirküleri,

g) Konsolosluk tasdikli 1 adet, asıl 1 adet fotokopi olmak üzere 2 nüsha sağlık sertifikası ve yeminli büro tarafından yapılmış 2 nüsha Türkçe tercümelere,,

h) Ovum ve embriyonun damızlık değeri belirlenmiş, sağlıklı ana ve babadan elde edildiğine dair ait olduğu ıslah organizasyonu tarafından onaylanarak imzalanmış belge,

ı) Müracaat esnasında her belgeye ait Türkçe tercümelere,

i) Ovum ve embriyo ithalatında uyulması gereken teknik ve sağlıkla ilgili şartname Bakanlık tarafından belirlenir.

9) Otuzikinci madde (b) ve (c) bentleri değişiklikleri (Oyum ve Embriyo Transferi Uygulama Esasları)

Mevcut yönetmelik :

Oyum ve Embriyo Transferi Uygulaması Esasları

Madde 32 - Ovum ve embriyo transferi uygulaması aşağıdaki esaslar dahilinde yapılacaktır.

b) Ovum ve embriyo transferi uygulaması, bu konuda eğitim almış uzman kişilerce yapılır.

c) Ovum ve embriyo uygulaması sonucu doğan her yavru ile ilgili kayıtların tutulması şarttır.

Değişiklik taslağı :

Madde 32 – Ovum ve embriyo transferi uygulaması aşağıdaki esaslar dahilinde yapılacaktır.

b) Ovum ve embriyo transferi uygulaması, konusunda eğitim aldığını belgeleyen veteriner hekimler tarafından yapılır.

c) Ovum ve embriyo transferi yapan kişi ve kuruluşlar uygulamaları ile ilgili belgeleri İl Müdürlüğüne vermek ve doğan her yavru ile ilgili kayıtları tutmak zorundadır.

C) Taslağın Getirdiği Düzenlemelerin Genel Değerlendirmesi

Taslağın getirdiği düzenlemeler, üç ana başlık altında toplanabilir;

1) Yönetmeliğin hukuki dayanağının, Hayvan Islahı Kanunu yerine veterinerlik mevzuatına dayandırılması,

2) Yönetmeliğe konu iş ve işlemlerde, “hayvancılıkla ilgili konularda eğitim veren meslek lisesi, yüksekokul ve fakülte mezunları” yerine veteriner hekimlerin yetkilendirilmesi,

3) İş sözleşmelerinin onaylanmasında veteriner hekimler meslek odasının yetkilendirilmesi.

Görüldüğü gibi tüm değişiklikler, mevcut mevzuat hükümlerine aykırı olarak, konu ile ilgili eğitim almış ve yıllardır bu alanda başarılı çalışmalar yapmış olan ziraat mühendislerinin yetkilerinin gasp edilmesi ve konu çalışmaların veteriner hekimlere özgülenmesi amacına uygun olarak yapılmıştır. Başka bir deyişle, kaba bir meslek taassubu düşüncesi, yönetmelik düzenlemesine konu edilmeye çalışılmakta; bu kapsamda taslak ODA'mıza gönderilmeyerek adeta bir oldu - bitti yaratılmaya çalışılmaktadır.

Açıkça hukuka aykırı anılan taslağın yürürlüğe girmesinin engellenmesi için öncelikle Bakanlığımız nezdinde gerekli girişimlerde bulunulacak, bu kapsamda gerekmesi durumunda idari yargı yolları kullanılacaktır.

Gökhan GÜNAYDIN

Başkan

***

Organik Ürün Ve Girdilerin Üretimi, Tüketimi Ve Denetlenmesine Dair Kanun Taslağı İle İlgili Oda'mız Görüşleri

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı APK Kurul Başkanlığı tarafından hazırlanan "Organik Ürün ve Girdilerin Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun " Taslağı Oda' mız tarafından incelenerek görüşlerimiz oluşturulmuştur.

11 Temmuz 2002 Tarihi ve 24812 Sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren "Organik Tarımın Esasları ve Uygulamalar İlişkin Yönetmelik" çerçevesinde organik tarımın uygulanması ve geliştirilmesi ile ilgili stratejileri belirlemek üzere oluşturulan ve yılda 2 defa olağan olarak toplanması gereken ancak yönetmeliğin yayımlanmasından itibaren geçen 11 aylık süre içerisinde Bakanlık tarafından toplantıya çağrılmayan Organik Tarım Ulusal Yönlendirme ve Organik Tarım Ulusal Ticaret Komitesi' nin toplanarak öncelikle yönetmelik ile ilgili aksaklıkların ortaya konulması, ülkemizde organik tarımın geliştirilmesine yönelik stratejileri ve hedeflerin belirlenmesi ve organik tarım ile ilgili kanun taslağının konunun paydaşları arasında tartışılarak ülke ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde hazırlanması açısından büyük katkılar sağlayacaktır.

Ulusal Yönlendirme Komitesi ve Ulusal Ticaret Komitesi 'nin katılımı ve değerlendirmesi dışında oluşturulan kanun taslağında bazı konuların eksik kalacağı endişesini taşımaktayız.

Usul yönünden bakanlıklar tarafından hazırlanan kanun tasarısının ve değişikliklerinin Avrupa Birliği Genel Sekreterliği ve Adalet Bakanlığı'nın görüşlerine sunulması gerekmektedir.

24 Mart 2001 Tarih ve 24352 Sayılı "Avrupa Birliği Müktesebatının Üstlenilmesine İlişkin Türkiye Ulusal Programının Uygulanması, Koordinasyonu ve İzlenmesine Dair Karar " a göre Kamu kurum ve kuruluşlarınca, mevcut yasalarda değişiklik yapılmasının veya yeni yasa çıkarılmasının öngörülmesi halinde, yasa tasarıları, Avrupa Birliği Genel Sekreterliği koordinasyonunda AB müktesebatına uyum açısından da önceden incelenecektir. Bu neden ile dağıtım listesinde yer almayan Avrupa Birliği Genel Sekreterliği' nin de kanun tasarısı ile ilgili görüşünün alınması gerekmektedir.

Ayrıca Bakanlıklar tarafından hazırlanan kanun tasarılarının Türk Hukuk Sistemine ve kanun tekniğine uygunluğunu inceleme ve bu konuda görüş bildirme görevinin 29/3/1984 tarihli ve 2992 sayılı Kanunla Adalet Bakanlığı'na verilmiş olması nedeniyle; bütün kanun ve kanun hükmünde kararname tasarıları hakkında Adalet Bakanlığı'nın görüşlerinin alınması zorunludur. Bu nedenle dağıtım listesinde adı bulunmayan Adalet Bakanlığı'nın tasarısı hakkındaki görüşlerinin alınması gerekmektedir.

“Organik Ürün ve Girdilerin Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun ” Taslağı önce genel olarak bazı başlıklar altında değerlendirilmiş, daha sonra her madde için görüş ve önerilimiz bildirilmiştir.

Hukuki Açıdan;

3046 Sayılı “Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esaslarına İlişkin Kanun ” ile Bakanlıkların Merkez teşkilatında kurulacak birimler bütün bakanlıklar için belirlenmiş iken Taslak Kanun ile ayrı bir birim kurulmak istenmektedir. Bu Kanuna göre Bakanlık ve bağlı kuruluşların merkez teşkilatında bu sayılanlar dışında hiyerarşik kademe teşkil edilemez. Bu nedenle Organik Ürün Sekreterliği olarak tanımlanan bir birimin Bakanlık Merkez Teşkilatında kurulması yasal açıdan mümkün değildir.

560 Sayılı Gıdaların Üretilmesi, Tüketilmesi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükümünde Kararname ile tütün ve sadece ilaç olarak kullanılanlar hariç olmak üzere; içkiler ve cikletler ile hazırlama ve işleme gereği kullanılan maddeler dahil, insanlar tarafından yenilen ve içilen ham, yarı veya tam işlenmiş her türlü maddenin denetimi, gıda maddesi üreten işyerlerinin denetimi, her türlü gıda maddesi satan işyerlerinin denetimi yapılmaktadır. Dolayısı ile organik gıda maddelerinin üretimi işlenmesi ve satışının da bu KHK dışında değerlendirilmesi uygun değildir.

Herhangi bir tarımsal gıda ürününün Fabrikaya girişten tüketiciye ulaşıncaya kadar olan süredeki bütün işlemler 560 Sayılı KHK ‘ ye ve gıda kodeksine uygun olarak denetlenmektedir. 560 Sayılı KHK bütün gıda ürünlerini kapsamaktadır. Organik tarım ile ilgili söz konusu taslak Kanun ile tarladan fabrikaya ulaşıncaya kadar olan üretim dönemi denetlenebilir bu aşamadaki uygulama esasları belirlenir. Fabrikadan tüketiciye ulaşıncaya kadar olan süreç ile 560 Sayılı KHK uygulamalarına ilave olarak ancak ek kontrol mekanizmaları ile bir denetim getirilebilir. Bu nedenle 560 Sayılı KHK yi yok sayan bir uygulama ile Kanun Tasarısının hazırlanması yanlış görülmektedir.

Kanun Taslağında bu kanuna göre üretici Birliği Kurulacağı ifade edilmektedir.

Üretici örgütlerinin veya birliklerinin “Organik Ürün ve Girdilerin Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun” kapsamında kurulması mümkün değildir. Üretici Birlikleri Kanun Tasarısı çalışmaları da Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yürütülmekte olup konunun bu çerçevede değerlendirilmesi gerekmektedir.

İçerik Açısından

AB mevzuatına uygun olarak hazırlandığı bilinen ve 11 Temmuz 2002 Tarih ve 24812 Sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “ Organik Tarımın Esasları ve Uygulamalar İlişkin Yönetmelik”in içeriği ile hazırlanan Kanun Taslağı arasında çelişen bazı durumlar yer almaktadır.

Söz konusu yönetmelik kontrol işlemlerinde laboratuvar analizleri ile kontrol ve denetimi şart koyarken Kanun Taslağında gerekli görülmesi halinde laboratuvar analizlerine yer vermesi, suiistimallere ve AB mevzuatı ile çelişkili bir duruma neden olacaktır. Gerekli görülmesi halinde ifadesi inisiyatif içeren bir ifadedir. Kanunda bu tarz ifadelerin yer alması uygun olmadığından bu tarz ifadelerin kullanılmaması gerekmektedir.

Söz konusu Yönetmeliğe göre organik tarım ile ilgili dört farklı komite oluşturulmuşken, Kanun Taslağında sadece Organik Tarım Komitesine yer verilip diğerlerine yer verilmemesi konusundaki eksiklik giderilmelidir.

İsmi, “Organik Ürün ve Girdilerin Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun” olarak belirlenen taslağın içeriği incelendiğinde organik ürünlerin ve girdilerin üretilmesine ilişkin uygulama esaslarının kanun taslağında yer almadığı görülmektedir. Bu nedenle kanun başlığı ile içeriğinin uyumu açısından taslağının içeriğine eksik kalan kısımların ilave edilmesi gerekmektedir.

Söz konusu Yönetmeliğe göre organik tarım sözleşmeli tarım esasına dayanmaktadır ve Bakanlığın çıkardığı konu ile ilgili Tebliğ hükümlerine göre yaptırılır. Kanun Taslağında ise sözleşmeli üretimden bahsedilmemektedir. Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu ile yapılan Sözleşme farklı bir uygulamadır.

Mevzuat Tekniği Açısından;

Kanun tasarısının genelinde mevzuat hazırlama tekniğine uyulmadığı görülmektedir.

Kanun taslaklarında yer alması gereken kısım ve bölümlerin taslakta yer almadığı ,

Tanımlarda yer alan bazı tanımların taslak içeriğinde kullanılmadığı, taslak içinde yer alan bazı tanımlarında tanımlar kısmında açıklanmadığı,,

Maddelere içeriği kısaca anlatan maddeye uygun başlıklar konulması gerekirken, madde içeriğinde yer almayan ifadelerin madde başlığı olarak kullanıldığı,

Tanımlarda alt açılımlara yer verildiği,

Taslakta kullanılan bazı ifadeler madde açılımlarında açıklandığı üzere, anlatılmak istenilenin dışında anlamlar taşıdığı görülmektedir.

Bu nedenlerle Söz konusu taslağın Kanun, Kanun Hükmünde Kararname , Tüzük ve Yönetmelik Tasarılarının Hazırlanmasına İlişkin Esaslar doğrultusunda yeniden oluşturulması gerekmektedir.

Bu genel değerlendirmelerden sonra Maddeler bazında Oda'mız görüşleri ve önerileri aşağıda yer almaktadır.

Madde 1 de yer alan Kanun Taslağının Amaç Bölümüne geçilmeden önce, mevzuat tekniği açısından

BİRİNCİ KISIM

Genel Hükümler

Birinci Bölüm

Amaç, Kapsam, Tanımlar,

Şeklinde bir başlık konulduktan sonra Madde 1 e geçilmesi gerekmektedir.

Madde 1'de Kanunun amacı yer almaktadır. Organik tarımın ile havanın, suyun ve toprağın korunarak, ekolojik dengenin korunması ve sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması, bu bağlamda çevrenin korunması organik tarımsal üretimin en önemli amaçlardan bir tanesidir. Amaç kısmı bu yönü ile eksik kalmıştır konunun çevre ile ilgili boyutu amaç kısmına ilave edilmelidir.

Madde 2, Ormanlardan toplanan ürünler de mevzuata uygun şekilde üretildiği ve toplandığı taktirde organik ürün olarak değerlendirilebilmektedir. Bu nedenle Kapsam kısmına orman ve diğer alanlardan ürün toplanması ilave edilmelidir.

Madde 3

"Bu Kanunda yer alan terimlerin tanımı aşağıda belirtilmiştir:" in yerine, Bu Kanunda geçen; ifadesi yer aldıktan sonra tanımlara geçip, ifade eder şeklinde bitirilmelidir.

Tanımlar kısmında;

- a) Bakanlık,
- b) Organik Ürün Genel Sekreterliği,
- c) Organik Üretim,
- d) Organik Üretim ve Yetiştirme Tekniği,
- e) Organik Ürün,
- f) Organik Girdi,
- g) Organik Tarım Komitesi,
- h) Kontrol ve Sertifikasyon kuruluşu,
- ı) Kontrolör,
- J) Sertifikatör,
- k) Denetçi,
- l) Kontrol,

- m) Sertifikasyon,
- n) Sertifika,
- o) Danışman Kuruluş,
- p) İşletme,
- r) Müteşebbis,
- s) Organik ürün etiketi yer almaktadır.

Mevzuat tekniği açısından sıralamada Bakanlıktan sonra organik üretim değil, Organik Tarım Komitesi, Danışman Kuruluş, Kontrol Sertifikasyon Kuruluşu, Denetçi, Müteşebbis Kontrolör vs ye yer verilip daha sonra organik üretim, organik girdi gibi tanımlara daha sonra geçilmelidir.

b) Organik Ürün Genel Sekreterliği: Bakanlık merkez teşkilatında bu kanunda belirtilen hizmetleri koordine etmek ve yürütmek üzere kurulan birimdir.

Bakanlıkların Kuruluşlarını düzenleyen 27/ 9/ 3046 Sayılı “ Bakanlıkların Kuruluş ve Görev Esaslarına İlişkin Kanun “ ile kamu hizmetlerinin düzenli, süratli, etkili, verimli ve ekonomik bir şekilde yürütülebilmesi için bakanlıkların kurulmasına, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin esas ve usulleri düzenlemektir.

Bu Kanun ile yapılan düzenlemeler Milli Savunma Bakanlığı hariç diğer bakanlıkların merkez, taşra, yurt dışı teşkilatları ile bağlı ve ilgili kuruluşlarını kapsamaktadır.

Bu Kanuna göre ; Bakanlık merkez, taşra, yurt dışı teşkilatları ile bağlı ve ilgili kuruluşlarının hiyerarşik kademeleri; hizmetin özelliklerinden kaynaklanan farklılıklar dikkate alınmak kaydıyla;

Bakanlık merkez teşkilatında:

Müsteşarlık,

Müsteşarlığa bağlı Genel Müdürlük,

Kurul Başkanlığı veya Daire Başkanlığı,

Genel Müdürlük veya Kurul Başkanlığına bağlı Daire Başkanlığı,

Şube Müdürlüğü,

İhtiyaca göre kurulacak şeflik olarak belirlenmiştir

Bu Kanuna göre Bakanlık ve bağlı kuruluşların merkez teşkilatında bu sayılanlar dışındaki hiyerarşik kademe teşkil edilemez. Bu nedenle Organik Ürün Sekreterliği olarak tanımlanan bir birimin Bakanlık Merkez Teşkilatında kurulması yasal açıdan mümkün değildir.

Yukarıda sayılan gerçeklerden dolayı tanımlar kısmında yer alan Organik Ürün Genel Sekreterliği tanımının tanımlar kısmından çıkartılması gerekmektedir.

c) Organik Üretim: Bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşunun denetiminde; toprak, su, bitki, canlı ve doğal kaynakların organik üretim ve yetiştirme teknikleri kullanılarak üretilmesi, ile orman, doğal alan ve kaynaklardan ürün toplanması veya elde edilmesi bu ürünlerin işlenmesi, tasnifi ambalajlanması, muhafazası, depolanması, taşınması, yurtiçinde ve dışıda pazarlanması ve tüketiciye ulaşmaya kadar olan bütün işlemlerin bu kanun kapsamında çıkartılacak yönetmelik hükümlerine göre yapılmasıdır.

Bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşunun denetiminde; toprak, su, bitki, canlı ve doğal kaynakların organik üretim ve yetiştirme teknikleri kullanılarak üretilmesi, ifadesinden toprak, su ve doğal kaynakların kontrol ve sertifikasyon kuruluşları denetiminde üretilebileceği anlamı çıkmaktadır. Bu ifadenin düzeltilmesi gerekmektedir. (Bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşunun denetiminde; toprak, su, bitki, canlı ve doğal kaynakların kullanılarak organik üretim ve yetiştirme teknikleri ile organik ürün üretilmesi, gibi bir düzeltme yapılabilir)

Ayrıca organik üretim tanımı içerisinde tasnif, muhafaza, ambalajlama, taşıma, pazarlama konularının yer almaması gerekmektedir. Bu nedenle organik üretim tanımının tekrar düzenlenmesi gerekmektedir.

e) Organik ürün : Mütешеbbis tarafından organik üretim ve yetiştirme tekniğiyle üretilmiş, işlenmiş, ambalajlanmış, etiketlenmiş, ham, yarı ve tam mamul madde halinde her türlü ürün olarak tanımlanmaktadır.

Ancak organik ürünün mutlaka kontrol ve sertifikasyon kuruluşunun denetiminde üretilmesi ve sertifikalandırılması gerekmektedir. Bu nedenle bu doğrultuda tanımının yeniden yapılması gerekmektedir.

Ayrıca tanımlar kısmında mütешеbbis ve işletme ayrı ayrı tanımlandığından mütешеbbis in yanına işletmenin de ilave edilmesi gerekmektedir.

Ormandan toplanan bazı ürünler ile doğada kendiliğinden yetişen bazı tıbbi ve aromatik bitkiler de mevzuata uygun işlemler yapıldığında organik ürün olarak değerlendirilmektedir bu nedenle organik ürün tanıma doğadan ve ormandan toplanan ürünlerin de eklenmesi gerekmektedir.

g) Organik Tarım Komitesi: Organik Ürün Genel Sekreterliği bünyesinde kontrol ve sertifikasyon kuruluşları ve onların faaliyetlerini denetleyen komite olarak tanımlanmaktadır. Organik Ürün Genel Sekreterliği diye bir birimin kurulması yasal açıdan mümkün olmadığından bu tanımın değiştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca Organik Tarım Komitesinin görevi sadece kontrol ve sertifikasyon kuruluşlarını denetlemek ile sınırlı değildir. Organik Tarım Komitesi, organik tarım ile ilgili mevzuatların uygulanmasından, kontrol ve sertifikasyon kuruluşlarına yaptırım uygulamaya, Türkiye’de organik tarımın yaygınlaştırılmasından sorumlu olmaya, organik tarım ile ilgili eğitim yapmaya, AB deki organik tarım mevzuatlarını incelemeye, organik tarım ile ilgili toplantı panel vs düzenlemeye kadar çok çeşitli görevlere sahip bulunmaktadır. Bu neden ile tanımın bu hususlar da dikkate alınarak yeniden yapılması gerekmektedir.

AB mevzuatına uygun olarak hazırlanan “Organik Tarımın Esasları ve Uygulamalar İlişkin Yönetmelik ”te Organik Tarım Komitesi yanında Organik Tarım Ulusal Yönelendirme Komitesi, Organik Tarım Ulusal Ticaret Komitesi, Organik Tarım Proje ve Araştırma Ulusal Komitesi bulunmaktadır. Bu nedenle Kanun Taslağının içinde bu komitelerin oluşumuna da yer verilmelidir.

h) Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu: Organik ürün üretiminden son tüketiciye ulaşmaya kadar olan tüm aşamalarının mevzuata uygunluğunu kontrol eden ve sertifikalandıran Bakanlık tarafından yetki verilmiş resmi veya özel tüzel kuruluşlardır ifadesi yer almaktadır.

Hukuk ve mevzuat dilinde resmi veya özel tüzel kuruluşlar diye bir terim kullanılmamaktadır. Bu ifadenin gerçek veya tüzel kişiler olarak değiştirilmesi gerekmektedir.

l) Kontrolör: Bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşu adına üretimden tüketime kadar her aşamada organik üretim ve yetiştirme tekniğinin mevzuata göre uygulanmasını takip eden, Bakanlık tarafından yetki verilmiş resmi veya özel kişidir ifadesinde yer alan resmi veya özel kişi, kişi olarak değiştirilmelidir.

j) Sertifikatör: Bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşu adına kontrolü tamamlanmış ürünün organikliğini gösterir belgeyi imzalayarak tanzim eden Bakanlık tarafından yetki verilmiş resmi veya özel kişidir ifadesinde yer alan resmi veya özel kişi, kişi olarak değiştirilmelidir.

k) Denetçi: Organik Tarım Komitesi üyesidir.

Halen uygulamada olan AB mevzuatına göre hazırlanan “ Organik Tarımın Esasları ve Uygulamalar İlişkin Yönetmelik ” çerçevesinde Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşlarının ve mütешеbbislerin denetimi Organik Tarım Komitesi tarafından

yapılmakta ancak bunun yanında Bakanlık kontrol ve sertifikasyon kuruluşları ile müteşebbislerin denetimini Tarım İl Müdürlüklerindeki organik tarım ile ilgili personele, başka bir kurum veya kontrol ve sertifikasyon kuruluşuna yaptırabilmektedir. Bu nedenle bu tanımın kapsamının genişletilerek Bakanlığın veya Organik Tarım Komitesinin yetkilendireceği kişiler olarak değiştirilmesi gerekmektedir.

Uygulamada da ortaya çıkmaktadır ki bütün denetimlerinin Komite üyeleri tarafından yapılması mümkün görülmemektedir.

Tanımlar kısmında denetçi ifadesi yer almaktadır bu nedenle denetçi tarafından yapılan denetimin ne olduğunun da tanımlar kısmına eklenmesi gerekmektedir.

l) Kontrol: Kontrol tanımının üçüncü satırında yer alan gerekli görülmesi halindeki kısım çıkartılmalıdır. Bu durum suiistimallerin önlenmesi ve ürünün organik olmasının garantisini açısından son derece önemlidir. m fıkrasına göre de ürünün sertifikasyon aşamasına geldiğinde bütün kontrol yöntemlerinin yapılmış olması gerekmektedir ifadesi yer almaktadır. Bu nedenle tanımlar arasındaki çelişkili ifadelerin giderilmesi gerekmektedir.

m) Sertifikasyon: Bütün kontrol yöntemlerini uygulayarak elde edilen organik ürünün mevzuatına uygun olarak geldiği aşamanın belgelenmesidir. Bu cümledeki düşüklük yeni tanım ile giderilmelidir.

o) Danışman Kurulu: Organik ürün konusunda tecrübeli yeterli teknik personele sahip; eğitim, yayım, ve tanıtım hizmeti yapan Bakanlık tarafından yetki verilmiş resmi veya özel kuruluştur. Tanımın başında yer alan organik ürün konusunda tecrübeli ifadesi, organik tarım konusunda tecrübeli olarak değiştirilmelidir.

p) İşletme: Bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşu sözleşmesi ve kontrolü dahilinde, organik ürün üreten, işleyen ve pazarlayan resmi veya özel yerdir. İşletmeler faaliyet alanına göre üç gruba ayrılır.

- Organik üretim yapan işletme,
- Organik ürün işleyen işletme,
- Organik ürün pazarlayan işletme,

Mevzuat tekniği açısından bu üç işletmeninde aynı fıkra da ayrı başlıklar halinde yer alması yanlıştır. Bu nedenle her bir tanımın ayrı fıkralarda yer alması gerekmektedir.

Tanımlar kısmında organik ürün ile organik girdi ayrı ayrı yer almaktadır. Organik ürün dendiği zaman her zaman organik girdi anlaşılmalıdır. Bir işletme sadece organik girdi de üretebilir bu nedenle işletme tanımına organik girdi üreten ibaresi de eklenmelidir.

Organik üretim yapan işletme: Bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşu sözleşmesi ve kontrolü dahilinde; toprak, su, bitki, canlı gibi doğal kaynakları organik üretim ve yetiştirme teknikleri kullanılarak üreten, ayrıca orman ve doğal kaynaklardan organik ürün toplayan gerçek veya tüzel, resmi veya özel kişilere ait yerdir.

Tanımlar kısmının c) fıkrasındaki hata burada da yer almaktadır. Bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşu sözleşmesi ve kontrolü dahilinde; toprak, su, bitki, canlı gibi doğal kaynakları organik üretim ve yetiştirme teknikleri kullanılarak üreten, ifadesinden toprak, su, bitki, canlı gibi doğal kaynakların organik üretim ve yetiştirme teknikleri kullanılarak üretilmesinin mümkün olduğu anlamı çıkmaktadır. Bu nedenle bu ifadenin noktalama işaretlerine de dikkat edilerek yeniden düzenlenmesi gerekmektedir.

Dahilinde yerine denetiminde kelimesi yer almalı, gerçek veya tüzel, resmi veya özel kişilere ait yerlerdir, ifadesi ise gerçek veya tüzel kişilerdir şeklinde düzeltilmelidir. Resmi veya özel kişi hukuk ve mevzuat dilinde kullanılmamaktadır.

Organik üretim yapan işletme direkt kontrol ve sertifikasyon kuruluşu ile sözleşme yapmayabilir. Pratikte devam eden uygulama bu yöndedir. Özellikle büyük işletmeler direkt olarak kontrol ve sertifikasyon kuruluşu ile sözleşme yapabildiği gibi, küçük

işletmeler müteşebbis ile sözleşmeli üretim kapsamında sözleşme yapmakta, müteşebbis ise organik tarım mevzuatına uyacağı yönünde KSK sözleşme yapmaktadır. Bu neden ile bu tanımın da bu hususlar dikkate alınarak düzeltilmesi gerekmektedir. Tanımlar kısmında sözleşmeden ne anlaşıldığının açık olarak yazılması gerekmektedir.

Organik ürün işleyen işletme: Her türlü organik ürünü hammaddeden başlayarak tasnif, işleme, değerlendirme, dayanıklı hale getirme işlemlerinin yapıldığı ve depolandığı tesisler ile bu tesislerin tamamlayıcısı sayılacak gerçek veya tüzel, resmi veya özel kişilere ait yerdir.

Tanımda tasnif, işleme, değerlendirme, dayanıklı hale getirme işlemlerinin organik tarım mevzuatlarına uygun olarak yapıldığı ilave edilmelidir. Organik üretilen ürünü herhangi bir işleme tabii tutmadan sadece mevzuata uygun şekilde depolayan işletmelerin de bu tanımda yer alması uygun değildir.

Tanımdaki resmi veya özel kişiler kelimeleri çıkartılmalıdır.

Organik ürünü pazarlayan işletme: Organik ürünü toptan veya perakende pazarlayan gerçek veya tüzel, resmi veya özel kişilere ait yerdir.

Tanıma organik ürünleri mevzuata veya çıkarılacak yönetmeliklerine uygun şekilde pazarlayan kelimesi konulmalı, resmi veya özel kişi kelimeleri ise kaldırılmalıdır.

r) Müteşebbis: Bir kontrol ve sertifikasyon kuruluşu sözleşmesi ve kontrolü dahilinde, organik ürün üretimi yapan veya orman ve doğal alanlardan ürün toplayan, organik ürünü işleyen ambalajlayan, etiketleyen, depolayan, taşıyan ve pazara hazır hale getiren iç veya dış pazarda pazarlayan, pazarlamada aracılık eden gerçek veya tüzel, resmi veya özel kişidir.

Müteşebbisler faaliyet alanına göre üç gruba ayrılır.

Üretici müteşebbis,

İşleyici müteşebbis,

Pazarlayıcı müteşebbis,

Mevzuat tekniği açısından bu üç işletmeninde aynı fıkrada yer almaması ayrı fıkralarda yer alması gerekmektedir.

Müteşebbis ile işletme tanımları arasında bariz bir fark görülmektedir bu nedenle bu tanımların tekrar irdelenmesi gerekmektedir.

Dahilinde ifadesi yerine denetiminde kelimesi kullanılmalıdır.

Müteşebbis tanımının son cümlesinde yer alan resmi veya özel ifadesi tanımdan çıkartılmalıdır.

Üretici müteşebbis: Organik üretim yapan işletmeleri işleten gerçek veya tüzel, resmi veya özel kişidir.

İşleyici müteşebbis: Organik ürün işleyen işletmeleri işleten gerçek veya tüzel, resmi veya özel kişidir.

Pazarlayıcı müteşebbis: Organik ürünü pazarlayan işletmeleri işleten gerçek veya tüzel resmi veya özel kişidir.

Yukarıdaki üç tanımında son cümlesinde yer alan resmi veya özel kelimeleri tanımdan çıkartılmalıdır.

Organik üretim yapan işletme, organik ürün işleyen işletme, organik ürün pazarlayan işletme, tanımları ile üretici müteşebbis, işleyici müteşebbis, pazarlayıcı müteşebbis, tanımları arasında pek farklılık bulunmamakta ayrıca, üretici müteşebbis, işleyici müteşebbis, pazarlayıcı müteşebbis, ifadeleri de kanun taslağında hiç geçmemektedir. Bu nedenle bunların ayrı ayrı tanımlanmasına gerek yoktur.

Kanun içeriğinde yer almayan ifadenin tanımlar kısmında yer almasına da gerek yoktur.

s) Organik ürün etiketi: Organik ürünün ambalaj üzerinde veya garanti belgesinde yer alan ürünü tanıttıcı her türlü yazılı veya basılı bilgidir.

Ambalaj kelimesi, ambalajı olarak düzeltilmelidir. Garanti belgesinde ifadesi sertifikasında olarak değiştirilmelidir.

(Organik ürünün ambalajı üzerinde yer alan ürünün organik olduğunu gösteren ve çıkarılacak yönetmeliklerle içeriği belirlenen ürünü tanıtan basılı bilgidir) şeklinde bir tanımlama yapılabilir.

Madde 3 te yer alan tanımlardan sonra, işletme ve müteşebbis ifadesi yer almış ve Madde 4 e geçilmiştir. Birinci madde de ifade ettiğimiz gibi amaç, kapsam ve tanımların yer alması gereken birinci kısımdan sonra da ana başlık düzenine uyulmamıştır, tasarımlarda sırasıyla, amaç, kapsam, tanımlar, kuruluş, organlar, nitelikler, görev, yetki, sorumluluklar, cezai hükümler, tüzük, yönetmelik, ek maddeler, kaldırılan hükümler, geçici hükümler, yürürlük ve yürütme maddesi hükümleri yer alır. Bu nedenle kanun taslağındaki bütün ana başlık ve alt başlık düzenlerinin tekrar gözden geçirilerek mevzuat hazırlama tekniğine uygun hale getirilmesi gerekmektedir.

Tanımlar kısmında yer alan bir ifade başlık olarak kullanılmamalıdır. Madde 4 için konunun içeriği ifade edecek bir başlık verilmesi gerekmektedir.

1. Paragraf üçüncü satırda yer alan organik ürün konusunda faaliyet gösteren ifadesi organik tarım veya organik üretim şeklinde düzeltilmelidir.

3. paragraf ikinci satırda yer alan ile ifadesi anlam bozukluğuna neden olduğundan cümleden çıkartılmalıdır.

4. satırda yer alan Orman Bakanlığı ifadesi Orman ve Çevre Bakanlıklarının birleştirilmesi nedeniyle Orman ve Çevre Bakanlığı olarak düzeltilmelidir.

5. satırda yer alan özel hukuki hükümlerine ifadesi özel hukuk hükümlerine olarak düzeltilmelidir.

6. paragrafta bu kanuna göre kurulan birlikler yer almaktadır. Ancak Üretici Birlikleri Üretici Birlikleri Kanunu ile kurulmaktadır. "Organik Ürün ve Girdilerin Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun " ile üretici birliği kurulması mümkün görülmektedir. Bu konu Üretici Birlikleri Kanun Tasarısı ile düzenlenmelidir.

7. paragraf ikinci satırda yer alan teknik ve sağlık personeli ifadesi teknik ve / veya sağlık personeli olarak düzeltilmelidir. Sadece bitkisel üretim yapanların sağlık personeli, sadece hayvansal üretim yapanların da teknik personel çalıştırmasına gerek olmayabilir.

8. paragrafta organik ürün işleyen ve pazarlayan işletmeler Bakanlıktan çalışma izni ve sicil almak zorundadır ifadesi yer almaktadır. Ancak 560 Sayılı GIDALARIN Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair KHK ile bu izin Sağlık Bakanlığı ve Tarım Bakanlığında alınmaktadır. Bu konunun burada dikkate alınması gerekmektedir.

9. Paragraf birinci satırda yer alan ilk kurulumunda ifadesi ilk kuruluşunda olarak, son satırda yer alan üretimin ürünün cinsi ifadesi ise üretilen ürünün cinsi olarak düzeltilmelidir.

10. paragraf ikinci satırda yer alan müdürün taşıma gereken ifadesi müdürün taşıması gerek olarak düzeltilmelidir, son satırda geçen özel mevzuatın hangi mevzuat olduğu açıkça belirtilmelidir.

Paragrafta geçen sicil ifadesinden ne anlaşıldığı tanımlar kısmında açıklanmalıdır.

11. paragraf birinci satırda yer alan belediyeler sınırları, ifadesi belediye sınırları olarak düzeltilmelidir. Belediye sınırları içinde ve dışında dedikten sonra tekrar mücavir alan sınırları içinde ve dışında ifadesine gerek yoktur.

12. paragrafta işletmelerin denetimi denmektedir. Ancak tanımlara göre üç farklı işletme tipi bulunmaktadır. Bunun net olarak belirtilmesi gerekmektedir.

Madde 5 in konu başlığı olan Organik Ürün Genel Sekreterliği, Kontrol ve Sertifikasyon Kuruluşu, Danışman Kuruluş ifadesi düzeltilmelidir. İçerikte Organik ürün Genel Sekreterliği ile ilgili bir ifade bulunmadığı halde başlıkta bu terim kullanılmaktadır. Mevzuat tekniğine göre madde içeriğine uygun bir madde başlığı seçilmelidir.

5. Madde üçüncü paragrafta geçen, Türk Lirası başka bir yerde lira olarak geçmiştir. Terim birliğinin sağlanması açısından aynı tarz ifadelerin kullanılması gerekmektedir.

3. paragrafta geçen organik ürün hizmetlerinde ifadesi yerine organik tarım hizmetlerinde veya organik tarımın yaygınlaştırılması ifadesi şeklinde düzeltilmelidir.

7. Maddenin başlığı organik ürünlerin satışı, denetimi, ithalatı ve ihracatı olarak geçmektedir, kanun taslağının ismi "Organik Ürün ve Girdilerin Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesi olduğu için madde başlığı organik ürünlerin satışı, denetimi, ithalatı ve ihracatı olarak düzeltilmelidir.

7. Madde beşinci maddede yer alan organik ürünlerin ithalatında kısmı organik ürünlerin ve girdilerin ithalatında olarak düzeltilmelidir.

7. Madde son paragrafta yer alan organik ürünlerin ihracatında kısmı da organik ürünlerin ve girdilerin ihracatı olarak düzeltilmelidir.

8. Madde birinci paragraf üçüncü satırda yer alan mal memurluğunca ifadesi mal müdürlüğü tarafından olarak düzeltilmelidir.

8. Madde beşinci paragrafta müteşebbisler ifadesinin yanına işletmelerde eklenmelidir. Tanımlar kısmında yer aldığı üzere işletme ve müteşebbis tanımı ayrı ayrı yapılmıştır. Ya iki tanım birleştirilmeli yada cezai hükümler, para cezası ve itiraz kısmına işletmeler ilave edilmelidir.

Madde 8 de sertifikelere verilecek cezai hükümler de eklenmelidir.

Madde 8 birinci paragrafta cezaların mal memurluğu tarafından verildiği ifade edilmektedir. Ancak aynı maddenin son cümlesinde idari para cezaları İl Müdürlüğü tarafından tahsil edilir denmektedir. Bu çelişkinin de giderilmesi gerekmektedir.

Madde 8 beşinci paragrafta müteşebbisler uyarılır, altıncı paragrafta kontrolörler yazılı olarak ikaz edilir, dokuzuncu paragrafta firmalar yazılı olarak uyarılır ifadesi yer almaktadır. Bu uyarıları hangi merci yapacak bu açıkça belirtilmelidir. Bunun yanında Kanunda terim birliği sağlanması açısından uyarı ,ikaz gibi farklı kelimelerin yerine ortak bir kelimenin kullanılması gerekmektedir.

Madde 9 Yönetmelikler başlığı altında yer almıştır, Başlıktan önce bölüm numarası verilmelidir.

Madde 9 Birinci paragraf son satırda yer alan Tarım Bakanlığınca ifadesi Tarım ve Köyişleri Bakanlığı olarak düzeltilmelidir.

Madde 9 birinci paragrafta ilgili yönetmeliğin bir yıl içinde çıkarılacağı ifade edilmektedir. AB Normlarına göre yeni çıkan bir yönetmelik uygulamadır, bu nedenle bu sürenin daha kısa tutulması uygun görülmektedir.

Madde 10 da yer alan Çevre Bakanlığı, Orman ve Çevre Bakanlığı olarak düzeltilmelidir.

Madde 11 den önce Son Hükümler olarak Kısım Başlığı eklenmelidir.

Kanun Taslağına Özel Hükümler eklenerek alınan cezalar her yıl Bütçe Kanunları ile belirlenir, alınan ceza bedelleri organik tarımın geliştirilmesi amacı ile özel ödenek olarak kaydedilir şeklinde bir ifadenin yer alması organik tarımın geliştirilmesi açısından fayda sağlayacaktır.

Kanun Taslağına bir geçici madde eklenerek, Bu Kanuna kadar çıkarılacak yönetmelikler devreye girinceye kadar Organik Tarımın Esasları ve Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin Kanun' a aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam edilir. Hüküm eklenmelidir.

2.3. Çeşitli Bakanlıklar ve Kuruluşlarla Yazışmalar

2.3.1. Çaykur'da Çalışan Ziraat Mühendislerinin Sorunları

18 Ekim 2001 tarih ve 24557 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Bağlı Ortaklıkların 2002 yılına ait Genel Yatırım ve Finansmanına ilişkin 18 Ekim 2001 tarih ve 2001/3151 sayılı kararı 4/b maddesinde: *“Teşebbüs ve Bağlı ortaklıklar bir önceki yılda vize edilen toplam geçici işçi sayısını ve süresini (Adam/Ay) aşacak şekilde geçici işçi çalıştıramazlar. Geçici işçiler için gereklerine bağlı olarak yıl içerisinde azami 11 ay çalıştırılabilecektir.”* denilmesi ve Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda ÇAYKUR'da 9 yıldır sürekli çalışan Ziraat Mühendislerinin bir (1) ay ücretsiz izin programına dahil edilmesi üzerine; ODA'mız, ÇAYKUR'dan sorumlu Devlet Bakanı Sayın Edip Safer Gaydalı'dan Meslektaşlarımızın 9 yıldır sürekli olarak ÇAYKUR'da çalıştırlmalarından 30 yaş sınırını aşmaları ve diğer kamu kurum ve kuruluşlarının açtıkları sınavlara katılma hakkını kaybettikleri, bu nedenle çay sektöründe ihtisaslaşan Ziraat Mühendislerinin özlük haklarının korunması ve geliştirilmesi için özellikle (II) sayılı cetvele tabi mühendis pozisyonlarına aktarılması hususunun sağlanması için yazılı istemde bulundu.

Sayın Edip Safer Gaydalı
Devlet Bakanı - ANKARA

Çok Sayın Bakanım,

18 Ekim 2001 tarih ve 24557 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan, Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve Bağlı Ortaklıkların 2002 yılına ait Genel Yatırım ve Finansmanına ilişkin 18 Ekim 2001 tarih ve 2001/3151 sayılı kararı 4/b maddesinde: *“Teşebbüs ve Bağlı ortaklıklar bir önceki yılda vize edilen toplam geçici işçi sayısını ve süresini (Adam/Ay) aşacak şekilde geçici işçi çalıştıramazlar. Geçici işçiler için gereklerine bağlı olarak yıl içerisinde azami 11 ay çalıştırılabilecektir.”*denilmektedir.

Bakanlar Kurulu Kararı doğrultusunda, ÇAYKUR'da 9 yıldır sürekli çalışan Ziraat Mühendislerinin bir (1) ay ücretsiz izin programına dahil edildiğini öğrenmiş bulunuyoruz.

Öncelikle belirtmek gerekir ki, iş kanunlarımızda geçici ve daimi işçi kavramlarına yer verilmemiş; “sürekli” ve “süreksiz” işler “mevsimlik” ve “daimi işler” deyimleri üzerinde durulmuştur. İş Hukuku uygulamalarında bir kimse geçici işçi olarak işe alınmış olup ta sürekli bir şekilde çalıştırılmış ise o işçinin geçici olduğu görüşüne değer verilmemektedir. Böyle bir işçinin daimi işçi haklarına sahip olduğu görüşü Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin kararlarında bir çok kez tespit edilmiştir. (YARG. 9. H.D. 1968/3048 K. YARG. 9. H.D.1999/6654 K.)

Siz değerli Bakanımızın, yukarıdaki nedenleri de dikkate alarak, konuyu çözüme kavuşturacağınıza ve meslektaşlarımızı ücretsiz izin programı dışında tutacağınıza inancımız tamdır.

Sayın Bakanımız, çay bahçelerinin ıslahı ve kaliteli çay üretiminin temini amacı ile Bakanlar Kurulunun 15.12.1993 tarih ve 93/5096 sayılı kararnamesi ile yürürlüğe konulan ve duyulan ihtiyaç üzerine 07.10.1998 tarih ve 98/11807 sayılı Bakanlar Kurulu kararı ile 10 yıla uzatılan “Gençleştirme Budaması” projesinde bugün itibari ile 251 adet Ziraat Mühendisi ÇAYKUR'da işçi statüsünde istihdam edilmektedir.

Dokuz yıldır devam eden bu projedeki Ziraat Mühendisleri ilk iki yılı asgari ücretle çalışarak 767 bin dekar arazide 204.000 üretici ile birebir yoğun bir çalışma içerisindeymiş, çalışma alanlarının yeniden tespiti, bu alanların 1/5 oranında budanması ve

trilyonlarca lira tutan üretici gelir kayıplarının düzenlenmesindeki sorumluluklarını büyük bir başarı ile yerine getirmiş, bu çalışmalar TBMM KİT Komisyonu, Başbakanlık Yüksek Denetleme Kurulu raporlarında da taktirle belirtilmiştir. Kaliteli ürün temini için sürekli olması teknik bir zorunluluk olan Budama Projesine ek olarak meslektaşlarımız:

- Kaliteli yaş çay alımı ve alım yeri kontrolünde,
  - 24 saat vardiyeli yaş çay analizlerinde,
  - Yaş çay tahakkuku ve yaş çay parası ödemelerinde,
  - Çay alanlarının devir işlemlerinde,
  - Çay alanlarını etkileyen doğal afetlerin açmış olduğu hasarları tespit çalışmalarında,
  - Gübreleme, bakım, budama, hasat gibi tarımsal teknikleri yıl boyunca periyodik eğitim seminerleri ile üreticilere aktarmakta,
  - Siyah çay kalite kontrol mühendisliğinde,
  - İşletme vardiya mühendisliğinde,
  - Sorumlu oldukları alanların toprak analizlerini rutin olarak yapmak ve gerekli ıslah tedbirlerini almakta,
  - Tarım kısım müdürlüklerinin bilgisayar alt yapısının kurulması ve işletilmesinde,
  - Zaman zaman memur personelin eksikliklerinde doğan problemlerin aşılmasında,
  - Bölgede uygulanabilecek çay dışındaki Tarımsal faaliyetler hakkında üreticilere teknik bilgi desteğinde bulunmak,
- gibi süreklilik arz eden çay üretiminin bütün aşamalarındaki görevleri etkin olarak ve başarı ile devam ettirmektedir.

Çay sektöründe günümüzde ve gelecekte karşılaşılabilecek sorunların aşılmasında büyük bir deneyime sahip meslektaşlarımızın mühendislik hizmetlerinin katkısı yaşamsal önem arz etmektedir.

Meslektaşlarımız 9 yıldır sürekli olarak ÇAYKUR'da çalıştıklarından 30 yaş sınırını aşmışlardır. Bu nedenle diğer kamu kurum ve kuruluşlarının açtıkları sınavlara katılma hakkını kaybetmişlerdir.

Siz değerli Bakanımızdan çay sektöründe ihtisaslaşan Ziraat Mühendislerinin özlük haklarının muhafazası ve geliştirilmesi için, özellikle (II) sayılı cetvele tabi mühendis pozisyonlarına aktarılması hususunu sağlamanızı bekliyoruz.

Derin Saygılarımla,

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Başkan

2.4. TBMM'ye Sunulan Görüşler

TBMM'ye çeşitli tarihlerde sunulan ODA görüşleri aşağıdadır.

“Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı” Hakkında TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası'nın Görüşü

Halen Esas Komisyon olan “Plan ve Bütçe Komisyonu” ve Tali Komisyon olan “Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu”nda 1/360 sıra sayısı ile görüşülen yasa tasarısı, geçmiş dönemde gündeme getirilen tasarılarla önerilen değişiklikleri içermektedir. Bu düzenlemeler, çeşitli yasalarda belirtilen koruma tedbirlerini bir çırpıda hükümsüzleştirerek ve sektörün teşvik edilmesi söylemiyle yerli ve daha çok yabancı sermayenin istismarına sunarak maden sahalarımızın süratle üretime açılmasını öngörmektedir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, yapılan değişiklikleri aşağıda maddeler halinde özetlenen gerekçelerle uygun bulmamaktadır:

1. Doğal Kaynakları Koruyan Yasalarda Değişiklik Yapılması İle İlgili Düzenleme

3213 sayılı Maden Kanununun 7. maddesi hakkındaki değişiklikte yer alan; "orman, ağaçlandırma, milli parklar, tarım alanları, su havzaları, mera alanları, sulak alanlar, sit alanları ve karasularında, madencilik faaliyetlerinin hangi kriterlere göre yürütüleceği ilgili bakanlıkların uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik ile belirlenir." hükmü son derece sakıncalıdır.

Böyle bir hüküm madencilik çalışması adına kamu yararı ve idari yargı kararlarını hiçe sayacak ve bu husus içinden çıkılmaz kargaşa ve sorunlara yol açacaktır. Son sözün Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına verilmesi ve bu alanlarda madencilik mantığı öne alınarak düzenleme yapılması, her biri ayrı uzmanlık isteyen konularda uzman olmayan kişilerin karar vermesi, telafisi olanaksız zararlar verebilecektir. Madencilik, uygun önlemler alınmazsa su alanlarını kirleten, sit alanlarını bozan, zeytinlik ve mera alanlarını yok eden bir uğraş iken; madencilikle ilgilenenler için, sit alanı, su havzası, zeytinlikler vs madenciliği engelleyen hususlardır.

Her türden ve her ölçekte koruma tedbirini madenciliğin önünde engel olarak gören tasarımı hazırlayan zihniyet; madencilik sektörünün geliştirilmesi söylemiyle söz konusu yasalar ile sınırlı da olsa korunan tarım topraklarımızı, mera alanlarımızı, ormanlarımızı, milli parklarımızı, tabiat parklarımızı, tabiat anıtlarımızı, sit alanlarımızı, ağaçlandırma alanlarımızı, kıyılarımızı, sulak alanlarımızı, su havzalarımızı, turizm bölgelerimizi sıradan madencilik faaliyet sahası olarak kabul ederek, bütün bu değerlerimizi büyük bir talan ve tahribata açık hale getirmek amacındadır.

Önerimiz: Orman ve ağaçlandırma alanlarında, milli park ve tabiat parkı alanlarında, tarım alanlarında, su havzalarında, mera alanlarında, sulak alanlarda, askeri yasak ve güvenlik bölgelerinde, kıyılarda, özel çevre koruma bölgelerinde, turizm alanlarında ve SİT alanlarında madencilik faaliyetlerinde bulunulması, ilgili kanun hükümlerine göre izne tabidir.

Madencilik faaliyetlerinin doğrudan yada dolaylı olarak etkileyen diğer Bakanlıkların görev alanına giren yasal düzenlemeler, Bakanlık ve ilgili diğer Bakanlıklarca müştereken hazırlanan yönetmeliklerle belirlenir. İzinsiz madencilik faaliyetinde bulunanlar için kamu malına zarar vermektен kovuşturma açılır ve 12. madde hükümleri uyarınca işlem yapılır.

2. Zeytinlik Alanların Yok Olmasına Yol Açacak Değişiklik Yapılması İle Düzenleme

Yeraltı servet ve kaynaklarının işletilmesine yönelik faaliyetlerin muaf tutulduğu madde, 3573 Sayılı Zeytinciliğin İslahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Yasa'nın 20. Maddesinde (Değişik: 28.02.1995 – 4086/5 md.): "Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 kilometre mesafede, zeytinyağı fabrikaları hariç, zeytinliklerin vejetatif ve generatif gelişmesine mani olacak kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve işletilemez." şeklinde düzenlenmiştir. Bu alanlarda Bakanlığın iznine bağlı olarak yalnızca zeytinyağı fabrikaları ile küçük ölçekli tarımsal sanayi işletmeleri yapımı ve işletilmesi olanaklıdır. Bu yasayla, Zeytinlik alanlarda yerleşim ve sanayi tesisleri yapılması yasaklanmıştır. Maden tasarısı ile getirilen değişiklik sonucu 600 bin hektar olan zeytinlikler önemli ölçüde zarar görecektir.

Zeytinin anayurdu Anadolu'dur ve zeytin ağacı tüm kutsal kitaplarda yer alan kutsanmış tek ağaçtır. Verimli topraklar, zengin su kaynakları ve hafif rüzgar ortamında yetişen Zeytin ağacı, zahmetli büyümekle birlikte uzun ömürlü bir ağaç olup, olgun bir zeytin ağacından 15-20 kg. zeytin elde edilmektedir. Ortalama 5 kg. zeytinden 1 lt. zeytinyağı çıkarıldığı düşünülürse, 1 zeytin ağacı yılda ortalama 3 ya da 4 lt. zeytinyağı üretebilmektedir. En fazla yağ içeren meyvelerden biri olan zeytin, ağırlığının %20-30'u kadar yağ içermektedir.

Atatürk, Yalova Millet Çiftliği'ni (Yalova Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü) 1929 yılında ziyaret ettiğinde, yörenin tek geçim kaynağı olan zeytinciliğin geliştirilmesi ve çiftlik yakınında bulunan verimden düşmüş 4.000 ağacın gençleştirilerek örnek bir zeytinlik durumuna getirilmesi talimatını vermiştir. Bunun üzerine, çiftlikte hızlı bir budama, gübreleme, bakım ve sulama çalışması yapılarak zeytinlikler verimli duruma getirilmiştir. 1937 yılında "Zeytincilik istasyonu" kurulmuş, 1939 yılında "3573 Sayılı Zeytinciliğin İslahı ve Yabancılarının Aşılattırılması Hakkında Yasası" çıkarılmıştır. 1970 yılından sonra, bedelsiz yabancı zeytin ağacı dağıtımına son verilmesi nedeniyle, bugün en az 130 milyona ulaşması gereken zeytin ağacı sayımız 90 milyon dolayında kalmıştır.

Dünya'da en önemli zeytin üreticisi ülkeler arasında İspanya, İtalya, Yunanistan, Portekiz, Tunus, Türkiye, Suriye, Fas ve Cezayir sayılmaktadır. Türkiye dünya sofralık zeytin üretiminde ikinci, yağlık zeytin ile zeytinyağı üretiminde ise 4. büyük üretici konumundadır.

Dış Ticaret Müsteşarlığı tarafından yayınlanan istatistiklere göre zeytinyağı, dışsattım değeri yüksek ilk 20 madde arasında yer almaktadır. Bu nedenle 1998 yılı içerisinde, zeytinyağı dışsattımının artırılmasına yönelik olarak "Zeytinyağı Dış Tanıtım Komitesi" oluşturulmuştur.

Zeytin ağacının özelliğinden kaynaklanan periyodisiteden dolayı zeytin üretimi yıllara göre inişli çıkışlı bir grafik izlemekte ve üretime bağlı olarak bir yıl düşük (yok yılı) bir yıl bol (var yılı) ürün alınmaktadır. Bu durum, dışalım ve dışsattımı doğrudan etkilemektedir.

Hemen tüm bilimsel araştırmalar, insan vücudu için en sağlıklı yağın zeytinyağı olduğunu ortaya koymaktadır. Özellikle hem kalp ve damar sertliği ve hem de kanser riskini azaltma açısından tüketimi en çok önerilen yağ, zeytinyağıdır. Hemen hiçbir kalp-damar rahatsızlığından ölüm olayının görülmediği Girit'te kişi başına yılda 23 kilo, biz de ise 2 kilodan daha az zeytinyağı tüketilmektedir. Türkiye'nin zeytinliklerini mahvetmesi değil, aksine bugün 90 milyon dolaylarındaki zeytin ağacı sayısının 200 milyonun üzerine çıkarılması gerekmektedir.

Çok daha düşük değerdeki diğer bitkisel yağlara her yıl 500.000 tonun üstünde dış alım karşılığında petrolden sonra en yüksek miktarda döviz harcanırken, zeytinlik alanlarımızın yok edilmesini sağlayıcı düzenlemeler kesinlikle kabul edilemez.

Ülkemizde yaklaşık 400.000 çiftçi ailesi geçimini tümüyle zeytincilikten sağlamakta ve 1.200.000 tarım işçisi zeytincilik dolayısıyla iş olanağı bulmaktadır. Zeytin ve zeytinyağı sektörü bütün olarak düşünüldüğünde, 6-7 milyon yurttaşımız geçimini bu sektörden sağlamaktadır.

Maden tasarısı ile getirilen bu değişiklik sonucu, önemli bir tarım, sanayi, ticaret ve istihdam alanı olan zeytincilik sektörü, 600 bin hektar olan zeytinlikler, yaklaşık 90-95 milyon zeytin ağacı büyük ölçüde zarar görecektir.

Yine, madencilik faaliyeti nedeniyle "feda edilmesi zorunlu" her zeytin ağacının iki mislinin yetiştirilmesi için, tasarıda herhangi bir koşul yer almamaktadır.

Zeytinlik alanlarının dışındaki tüm sahalarda aramalar bitmiş, madenler çıkarılmış, yeni rezerv bulunması ve üretim olanaklı değil de, "sıra zeytinliklere gelmiş" mantığı, son derece yanlış ve sakıncalıdır. Madencilik eğer 'kamu yararı' sayılacaksa, unutulmamalı ki zeytincilik de 'kamu yararı'na bir faaliyettir. Ülkemizde 'kamu yararı' adına yapıldığı belirtilen bir çok düzenlemeler, Danıştay'a açılan davalarla iptal edilmiştir. Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurul Kararları, nitelikli tarım topraklarını, nitelikli tarım arazilerini korumayı 'kamu yararına uygun' bulmuştur. Nitekim, "Altın sıvı" olarak adlandırılan Zeytinyağı ve Zeytin ağacının kendisi en değerli madendir. Yeraltının bilinmeyen zenginliği için yeryüzünün paha biçilmez hazinesi feda edilmemelidir.

Bu nedenle, ulusal çıkarlara aykırı olarak hazırlanan ve zeytinliklerin mahvolmasına yol açacak nitelikteki tasarı, aynı zamanda, zeytin üretiminde rakip ülkeler ve zeytin ve zeytin mamulleri üreten, pazarlayan uluslararası firmaların planlı bir şekilde zeytinliklerimizi yok etmesine fırsat verecek bir düzenlemedir.

Zeytinlik alanlarda, varlığı bilinen stratejik madenlerden ülkenin stratejik ve yaşamsal gereksinimlerine dayanarak ve bu gereksinimlerin karşılanacağı kadar üretimini gerçekleştirecek düzenlemeler MTA tarafından yapılabilir. Ancak bu durum, gereksinimin doğduğu anda ve gerekli önlemler alınarak gündeme getirilmelidir.

“Altın sıvı” olarak adlandırılan Zeytinyağı ve Zeytin ağacının kendisi en değerli madendir. Yeraltının bilinmeyen zenginliği için yeryüzünün paha biçilmez hazinesi feda edilmemelidir.

Önerimiz: Madde tasarıdan tümüyle çıkarılmalı ve 3573 sayılı yasa korunmalıdır.

3. Meraların Yok Olmasına Yol Açacak Değişiklik Yapılması İle Düzenleme

4342 Sayılı Mera Yasası'nın Tahsis Amacının Değiştirilmesi başlıklı 14. Maddesinde yer alan; “Tahsis amacı değiştirilmedikçe mera, yaylak ve kışlaktan bu Kanunda gösterilenden başka şekilde yararlanılamaz. Ancak, bu Kanuna veya daha önceki kanunlara göre mera yaylak ve kışlak olarak tahsis edilmiş olan veya kadimden beri bu amaçla kullanılan arazilerden; a) Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın talebi üzerine; 3213 sayılı Maden Kanunu ve 6326 sayılı Petrol Kanunu hükümlerine göre verimliliği kesinlikle saptanan maden ve petrol arama, ön işletme ve işletme faaliyeti için zaruri olan, b) Turizm Bakanlığı'nın talebi üzerine, turizm yatırımları için zaruri olan, c) Kamu yatırımları yapılması için gerekli bulunan, d) İmar planlarının hazırlanması, toprak muhafazası, için kaynaklarının korunması, milli birlik ve muhafaza ormanı kurulması, doğal tarihi ve kültürel varlıkların korunması, sel kontrolü, akarsular ve kaynakların düzenlenmesi için ihtiyaç duyulan yerler, ilgili Bakanlığın Bakanlığa talebi, Maliye Bakanlığı'nın ve valiliğin uygun görüşü üzerine Bakanlıkça tahsis amacı değiştirilebilir ve süz konusu yerlerin hazine adına tescili yapılır. Bu maddenin(a) bendi kapsamında başvuruda bulunan işletmeciler, faaliyetlerini çevre mera alanlarına zarar vermeyecek şekilde yürütmekle ve kendilerine tahsis edilen yerleri tahsis süresi bitiminde eski vasfına getirmekle yükümlüdür. Bu yerler tahsis süresi bitiminde özel sicile kaydedilir. Komisyon gerektiğinde “3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanunu'nun uygulanmasını Bakanlıktan talep edilir.” hükümleri, meraların tahsis amacındaki istisnaları düzenlemektedir.

“Verimliliğin saptanması arama faaliyetini engelliyor” mantığıyla 4342 sayılı Mera Kanununun 14. maddesinin (a) bendi değiştirilerek, maden ve petrol aramaya yönelik tüm faaliyetlerin “herhangi bir izne ve kısıtlamaya tabi olmadan yürütüleceğini” öngörmektedir. Maden Yasası Tasarısı'nın 17 nci maddesinde, kira ve ecrimisil bedeli alınacak alanlar arasında meralar da sayılmıştır. Bu düzenleme bile bir izin alınmasını gerektirdiği için, 17 nci madde ile 32 nci madde arasında bir çelişki mevcuttur.

Mera Yasası ile meraların vasfı değiştirilmemekte, yalnızca tahsis amacı değiştirilmektedir ve zorunlu kullanımlar dışında süre sonunda arazi yine mera koşullarına uygun duruma getirilmek zorundadır. Maden ve petrol aramaya yönelik tüm faaliyetlerin herhangi bir izne ve kısıtlamaya tabi olmadan yürütülmesini öngören 32 nci maddede, “ancak” ifadesiyle başlayıp, oluşacak zararların giderilme yolları da belirtilmektedir. Hayvancılık sektörünün tamamlayıcısı olan ve doğal yapısıyla erozyonu önlemede önemli bir işlev gören Mera Yasası kapsamına giren alanlarda, sondajlı arama ve rezerv geliştirme ya da ön-işletme faaliyetleri, bu alanların kuşaklar boyunca geri dönemeyeceği ölçüde yok oluşuna neden oluşturacağından, sondajlı aramalara izin verilmemesi gerekir. Bu düzenleme ile mera, yayla ve kışklarlarda biyolojik çeşitliliğin korunması konusunda sorumsuz uygulamalar yapılabilecektir.

Önerimiz: Madde tasarıdan çıkarılmalıdır.

4. Maden Alanlarının Kamulaştırılması Yöntemi

Maden Kanununun 46 maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen son fıkrasının yerine gelmek üzere eklenen; “İşletme ruhsatı sahasında işletme faaliyetleri için gerekli olan özel mülkiyete konu taşınmazın, taraflarca anlaşma sağlanamaması halinde, işletme ruhsatı sahibinin talebi üzerine işletme ruhsatı sahibi lehine kamulaştırılmasına Bakanlıkça karar verilebilir. Bakanlıkça verilen kamulaştırma kararı kamu yararı hükmündedir.” şeklindeki fıkra, uygun bir düzenleme değildir.

Yatırımcının talebi üzerine ruhsat sahasının üzerindeki taşınmazlara ilişkin olarak Bakanlıkça verilen kamulaştırma kararının, kamu yararı hükmünde olması, tartışmaya açık bir konudur.

İki özel ya da tüzel kişi hakkında, taşınmaz mülk sahibi aleyhine kamu gücü kullanılırken kamu yararının olduğunun peşinen kanunda yer alması, hukuki açıdan uygun değildir. Bakanlık, yalnızca ruhsat tahsis eden kuruluştur. Kamulaştırmadan yararlanan ise, başka bir gerçek ya da tüzel kişidir. Kamulaştırmanın yapılabilmesi için kamu yararı arandığı için, özel çıkarlar için kamulaştırma yapılması hukuka aykırı olacaktır. Ruhsat sahibi ile taşınmaz sahibi arasındaki anlaşmazlığa Bakanlığın taraf olması doğru değildir ve anlaşmazlığın genel hükümlere göre çözülmesi daha uygun olacaktır.

Önerimiz: Madde yeniden düzenlenmelidir.

5. ÇED Yönetmeliği'nin Kapsamının Sınırlandırılması

Tasarıda yer alan “..Madenlerin işletilmesi hususunda ÇED uygulaması ile ilgili usul ve esaslar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.” hükmü uygun bir düzenleme değildir.

İşletme aşamasında ise; ÇED uygulama ve esaslarının Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının uygun görüşü alınarak Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği hüküm altına alınmaktadır.

Bu durumda; çevreyi madencilik faaliyetlerine göre düzenleme mantığı ağır basacak, madencilik faaliyetleri Çevre Yasası esaslarına göre yürütülmeyecek, çevreye ilişkin düzenlemeler madencilik faaliyetlerine göre yeniden yapılacaktır. Madencilik işletmeleri ve kuruluşları tarafından çevreye ilişkin düzenlemeler, gereksiz ve madencilik faaliyetlerini engelleyen, maliyeti artırıcı bir unsur olarak görüldüğünden, çevreyi korumaya yönelik düzenlemeler ortadan kaldırılacaktır.

Önerimiz: Madde tasarıdan çıkarılmalı ve maden arama ve işletme çalışmaları ÇED kapsamında değerlendirilerek, ilgili kurumlardan görüş istenmelidir.

6. Tuğla-Kiremit ve Kil Ocaklarına Yönelik Düzenleme

“Tuğla-Kiremit sanayinde kullanılan killer için tuğla-kiremit kili ruhsatı alınması zorunludur. Bu ruhsatlar için 50 hektarı geçmeyecek şekilde doğrudan işletme ruhsatı talebinde bulunulur.” hükmü ile, özellikle alüvyal ovalardaki nitelikli toprakları yok eden tuğla-kiremit ve kil ocaklarına, Maden Yasası kapsamına alınarak, izin verilmektedir.

Tuğla-Kiremit sanayinde kullanılan killer için, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü alınarak zaten işletme ruhsatı verilmektedir. Tuğla-kiremit kili bir arama faaliyeti değil, doğrudan araziden malzeme alınması faaliyetidir. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın uygun görüşü aşamasında tarımsal niteliği düşük ancak, tuğla-kiremit kili niteliği yüksek seçenekli araziler önerilmektedir. Bu nedenle, ruhsatı güvence altına almak gerekçesiyle Tasarıda 50 hektar büyüklüğündeki bir alana doğrudan işletme ruhsatı verilmesi son derece sakıncalıdır. Nitekim, 28-29 Mayıs 2002 tarihlerinde tasarı ile ilgili Alt Komisyonunda ilgili tüm kesimlerin katıldığı toplantılar sonucu oluşan Komisyon görüşünde, Tuğla-kiremit kilinin Maden Kanunu kapsamı dışına çıkarılması gerektiği belirtilmiştir.

Önerimiz: Tuğla-kiremit kili Maden Kanunu kapsamı dışına çıkarılmalıdır.

7. Hazine Arazilerine İlişkin Düzenleme

“Hazinenin özel mülkiyetinde veya devletin hüküm ve tasarrufu altındaki her türlü yerde madencilik faaliyetleri için kira, ecrimisil bedeli alınmaz.” hükmü ile; tüm toplumun malı olan hazine arazilerinin madencilik faaliyetlerine açılmasındaki tüm sınırlamalar kaldırılmaktadır.

Tüm toplumun malı olan hazine arazilerinin madencilik faaliyetlerine açılmasındaki tüm sınırlamaların kaldırılması ve hazine arazilerinin satışı ile hazine adına kayıtlı tarım arazilerinin satışı iki ayrı yasa ile düzenlenmişken, hazine arazilerinin madencilik faaliyetlerine bedelsiz devredilmesi uygun değildir.

Önerimiz: Bu hükümler tasarıdan çıkarılmalıdır.

8. Bilimsel ve Teknik Kurul Kararlarına İlişkin Düzenleme

“Madenlerin aranması, işletilmesi, zenginleştirilmesi, entegre tesislerin kurulması ve çalıştırılmasının her hangi bir evresinde ortaya çıkacak faaliyetleri engelleyici durumlarda Bakanlığın teklifi ile Başbakanlık Müsteşarı veya Müsteşar Yardımcısı Başkanlığında, Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu tarafından belirlenecek en fazla beş uzman, sorunun ilgili olduğu kurum veya kuruluşlar ile Maden İşleri Genel Müdürlüğünün üst düzey yöneticilerinin katılımı ile en fazla dokuz kişiden oluşan bilimsel ve teknik kurul tarafından incelenerek karara bağlanır. Bu kurulca alınan kararlar resmi gazetede yayımlanır. Bu karar ilgililere tebliğ yerine geçer.” hükmü ile kurulan “Bilimsel ve Teknik Kurul”, madencilik faaliyetleri sırasında ortaya çıkacak sorunları çözmekle görevlendirilmiştir. Bu kurulun öneri yapması doğal karşılanabilir, ancak aldığı kararların Resmi Gazete’de yayımlanması tartışmaya açıktır ve yanlıştır. Kurul kararları hakkında yargı yolunun açık tutulması gerekmektedir. Yargı aşamasında “bilirkişi” olarak çağrılabilir insanlardan oluşan bu kurul, yalnızca danışma / uzlaştırma kurulu olarak çalışabilir.

Sonuç olarak;

Ülkemiz ve insanımız için son derece önemli olan zeytinliklerin a) doğal dengeye zarar veren sanayileşmeden korunması, b) aşırı yapılaşmadan korunması, c) hayvan zararından korunması gerekmektedir. Madencilik Yasa Tasarısı ile yapılan düzenlemelerin yasalaşması durumunda, buna, d) maddesi olarak, “madencilik çalışmalarından korunma” da eklenmelidir.

Tarım alanlarımız, meralarımız, ormanlarımız da, yeni maden yasası ile yok edilecek ulusal kaynaklarımız arasındadır.

Bu nedenle; Maden Yasası Tasarısının ulusal çıkarlarımız doğrultusunda, tek taraflı bakış açılarından uzak ve önyargısız olarak yeniden değerlendirilmesi gerekmektedir

***

T.C.

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

İNSAN HAKLARINI İNCELEME KOMİSYONU BAŞKANLIĞI

ANKARA

İLGİ : 19.02.2003 gün, A.01.1.İHK/1988 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan, başörtülü resim verdiği için ODA’mıza üyelik kaydı yapılmayan Zübeyde ACUNGAN’ın dilekçesi incelenmiştir.

Türk Mimar ve Mühendis Odaları Birliği’ne bağlı olan ODA’mız, Anayasa’nın 135. maddesinde tanımlanmış ve özel yasayla kurulmuş, kamu kurumu niteliğinde bir meslek

kuruluşudur. Bu niteliğinin bir sonucu olarak, ODA'mızın üyelerine verdiği belgeler kamuya açık resmi belgelerdir ve bu bağlamda ilgili mevzuat ile belirlenmiş normları taşımaları zorunludur.

25.10.1982 gün, 17849 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında Çalışan Personelin Kılık ve Kıyafetine Dair Yönetmelik" in 5. maddesi, kadınların kılık ve kıyafette uyacakları hususlarla ilgili olarak "görev mahallinde baş daima açık, saçlar düzgün taranmış veya toplanmış.."; aynı Yönetmelik'in 10. maddesi resmi belge fotoğrafları ile ilgili olarak "her türlü resmi belgelere yapıştırılacak fotoğrafların, bu yönetmelik hükümlerine uygun kılık – kıyafetlerle çekilmiş olması zorunludur" hükmünü getirmektedir.

TMMOB'ne bağlı tüm ODA'larda, resmi belge fotoğrafları ile ilgili olarak, mevzuata uyarlı uygulamalar yapılmakta olup, uygulamanın tüm ODA'lardaki birliği, TMMOB tarafından denetlenmektedir. Nitekim TMMOB 13.02.1995 gün, 128 sayılı yazısında, Anayasa'nın 124, 135 ve 174. maddelerine atıf yaparak, bağlı ODA' ların verecekleri belgelere yapıştırılacak fotoğrafların son altı ay içinde başı açık, sakalsız ve düzgün bir kıyafetle olacak şekilde çekirilmiş olmasını şart koymaktadır. İlgilinin dilekçesinde sözü edilen kurumların uygulamalarının ise, geçerli mevzuat hükümleri karşısında değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Başkan

***

748 sayı, 29.07.2003 tarih.

ŞUBE BAŞKANLIĞI' NA

Bilindiği üzere, 2942 sayılı Kamulaştırma Knunu' nun 4650 sayılı yasa ile değiştirilen 15. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, kamulaştırma bilirkişi kurulu, her il için ODA' mız tarafından saptanarak Valiliklere bildirilmektedir.

Bu bağlamda, kamulaştırma işlemlerinde bilirkişi raporlarının, bu kurulda yer alan ODA' mız üyesi bilirkişiler tarafından düzenlenmesi bir yasal zorunluluktur.

Buna karşın, bazı illerde mahkemelerin, kamulaştırma ile ilgili davalarda ODA' mızın sunduğu bilirkişi listesinde yer almayan, bilirkişilikten istifa etmiş olan ve hatta ODA üyesi dahi olmayan mühendisleri bilirkişi olarak atadığına ilişkin; il, mahkeme ve dosya no barındıran bilgilerin ODA' mıza ulaşması üzerine; konu ODA' mız tarafından Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığı ile Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığı' na iletilmiştir.

Bu başvuruların sonucunda, Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından, başvuruya konu olan hakimler hakkında soruşturma başlatılmış ve bu kapsamda ODA Başkanı' mız, meslektaşlarımız adı geçen hakimlerden yakıncı olduğumuza yönelik ifade vermiştir.

Konunun Şubelerimiz tarafından titizlikle takip edilerek, meslek alanımıza yasalara aykırı müdahalelerin önlenmesi konusunda artan bir işbirliği içinde bulunulması gerekmektedir.

Bilgilerinizi rica ederim.

Saygılarımla.

Gökhan GÜNAYDIN
Başkan

Dağıtım :
Tüm Şube Başkanlıkları

530 Sayı, 14.05.2003 tarih.

ADLİ YARGI ADALET KOMİSYONU BAŞKANLIĞI'NA
İSTANBUL ADALET SARAYI
Eminönü – Sultanahmet / İSTANBUL

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4650 sayılı yasa ile değiştirilen 15. Maddesinin 1. fıkrasına göre "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı ihtisas odalarından her biri tarafından, üyelerinin oturdukları yeri göz önünde bulundurarak her il için onbeş ila yirmibeş, ayrıca il merkezleri için il, ilçeler için ilçe idare kurullarınca bu bölgelerde oturan ve mühendis veya mimar olan taşınmaz mal sahipleri arasından onbeş bilirkişi her yıl ocak ayının ilk haftasında seçilerek isim ve adreslerini bildiren listeler valiliklere verilir." İkinci fıkraya göre "Valilikçe onanan listelerden, odalar tarafından seçilenler il merkezi ve ilçelerdeki asliye hukuk mahkemelerine, idare kurulu tarafından seçilenler de seçtikleri yerin asliye hukuk mahkemelerine bildirilir." 4. Fıkra göre ise "Bilirkişi kurulu; kamulaştırmaya konu olan yerin cins ve niteliğine göre, üçü odalar listesinden, ikisi de idare kurulu listesinden seçilmek suretiyle beş kişiden oluşur."

Bu belirttiğimiz yasa hükümlerine rağmen yapmış olduğumuz tespitlere göre İstanbul'da bazı mahkemeler kamulaştırma ile ilgili davalarda odamızın sunduğu bilirkişi listesinde yer almayan ve hatta oda üyesi dahi olmayan mühendisleri bilirkişi olarak atamaktadırlar. Ayrıca oda üyesi olup, oda bilirkişi listesinde yer alan ve fakat bilirkişilik görevinden ayrılma talebinde bulunup, talebi tarafımızdan kabul edilen şahıslar, bu durum İstanbul Valiliği'ne tarafımızca iletilmesine rağmen, istifalarında bir yıl sonra dahi halen bilirkişi olarak atanmaktadırlar.

Çatalca 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2002/87 E., 2002/383 E. Ve 2002/86 E. Sayılı dosyalarında görülen davalar doğruya Kamulaştırma Kanunu ile ilgili olmasına rağmen ODA Bilirkişi listesinde yer almayan şahıslar bilirkişi olarak atanmışlardır.

Kartal 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2002/444 E. Sayılı dosyasında görülen davada bilirkişi listesinde yer alan ve fakat istifa eden ve bu durumu tarafımızca İstanbul Valiliği'ne bildirilmiş olan bir kişi istifasının üstünden bir yıla yakın bir zaman geçmiş olmasına rağmen bilirkişi olarak atanmıştır.

ODA bilirkişi listesinde yer almayan ve hatta bazıları ODA üyesi dahi olmayan bu şahıslar büyük miktarda bilirkişilik geliri elde etmektedirler. Bu durumda yasal olarak

bilirkişilik görevine atanması gereken bilirkişi listesinde yer alan ODA'mız üyeleri mağdur olmaktadır.

Tüm bu nedenlerle Başkanlığı'nıza başvurarak bu mahkemeler ve hakimleri hakkında gerekli incelemenin yapılmasını talep etme zorunluluğumuz doğmuştur.

Gereğinin yapılmasını ve tarafımıza bilgi verilmesini saygılarımızla dileriz.

Gökhan GÜNEYDİN

Başkan

528 sayı, 14.05.2003 tarih.

HAKİMLER SAVCILAR YÜKSEK KURULU BAŞKANLIĞI'NA ANKARA

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4650 sayılı yasa ile değiştirilen 15. Maddesinin 1. fıkrasına göre "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı ihtisas odalarından her biri tarafından, üyelerinin oturdukları yeri göz önünde bulundurarak her il için onbeş ila yirmibeş, ayrıca il merkezleri için il, ilçeler için ilçe idare kurullarınca bu bölgelerde oturan ve mühendis veya mimar olan taşınmaz mal sahipleri arasında onbeş bilirkişi her yıl ocak ayının ilk haftasında seçilerek isim ve adreslerini bildiren listeler valiliklere verilir." İkinci fıkraya göre "Valilikçe onanan listelerden, odalar tarafından seçilenler il merkezi ve ilçelerdeki asliye hukuk mahkemelerine, idare kurulu tarafından seçilenler de seçildikleri yerin asliye hukuk mahkemelerine bildirilir." 4. Fıkraya göre ise "Bilirkişi kurulu; kamulaştırmaya konu olan yerin cins ve niteliğine göre, üçü odalar listesinden, ikisi de idare kurulu listesinden seçilmek suretiyle beş kişiden oluşur."

Bu belirttiğimiz yasa hükümlerine rağmen yapmış olduğumuz tespitlere göre İstanbul'da bazı mahkemeler kamulaştırma ile ilgili davalarda ODA' mızın sunduğu bilirkişi listesinde yer almayan ve hatta ODA üyesi dahi olmayan mühendisleri bilirkişi olarak atamaktadırlar. Ayrıca ODA üyesi olup, ODA bilirkişi listesinde yer alan ve fakat bilirkişilik görevinden ayrılma talebinde bulunup, talebi tarafımızdan kabul edilen şahıslar, bu durum İstanbul Valiliği'ne tarafımızca iletilmesine rağmen, istifalarından bir yıl sonra dahi halen bilirkişi olarak atanmaktadırlar.

Çatalca 1. Asliye Hukuk Mahkemesinin 200/87 E., 2002/383 E. ve 2002/86 E. sayılı dosyalarında görülen davalar doğrudan doğruya Kamulaştırma Kanunu ile ilgili olmasına rağmen ODA Bilirkişi listesinde yer almayan şahıslar bilirkişi olarak atanmışlardır.

Kartal 3. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 2002/444 E. sayılı dosyasında görülen davada bilirkişi listesinde yer alan ve fakat istifa eden ve bu durumu tarafımızca İstanbul Valiliği'ne bildirilmiş olan bir kişi istifasının üstünden bir yıla yakın bir zaman geçmiş olmasına rağmen bilirkişi olarak atanmıştır.

ODA bilirkişi listesinde yer almayan ve hatta bazıları ODA üyesi dahi olmayan bu şahıslar büyük miktarda bilirkişilik geliri elde etmektedirler. Bu durumda yasal olarak bilirkişilik görevine atanması gereken bilirkişi listesinde yer alan ODA'mız üyeleri mağdur olmaktadır.

Tüm bu nedenlerle Başkanlığı'nıza başvurarak bu mahkemeler ve hakimleri hakkında gerekli incelemenin yapılmasını talep etmek zorunluluğumuz doğmuştur.

Gereğinin yapılmasını ve tarafımıza bilgi verilmesini saygılarımızla dileriz.

Gökhan GÜNAYDIN
Başkan

529 sayı, 14.05.2003 tarih.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ'NE
Atatürk Bulvarı No:131 K:9 06640 Bakanlıklar / ANKARA

2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 4650 sayılı yasa değiştirilen 15. maddesinin 1.fıkrasına göre "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı ihtisas odalarından her biri tarafından, üyelerinin oturdukları yeri göz önünde bulundurarak her il için onbeş ila yirmibeş, ayrıca il merkezleri için il, ilçeler için ilçe idare kurullarınca bu bölgelerde oturan ve mühendis veya mimar olan taşınmaz mal sahipleri arasından onbeş bilirkişi her yıl ocak ayının ilk haftasında seçilerek isim ve adreslerini bildiren listeler valiliklere verilir." İkinci fıkraya göre "Valilikçe onanan listelerden, odalar tarafından seçilenler il merkezi ve ilçelerdeki asliye hukuk mahkemelerine, idare kurulu tarafından seçilenler de seçildikleri yerin asliye hukuk mahkemelerine, idare kurulu tarafından seçilenler de seçildikleri yerin asliye hukuk mahkemelerine bildirilir." 4. fıkraya göre ise "Bilirkişi kurulu; kamulaştırmaya konu olan yerin cins ve niteliğine göre, üçü odalar listesinden, ikisi de idare kurulu listesinden seçilmek suretiyle beş kişiden oluşur."

Bu belirttiğimiz yasa hükümlerine rağmen yapmış olduğumuz tespitlere göre İstanbul'da bazı mahkemeler kamulaştırma ile ilgili davalarda ODA' mızın sunduğu bilirkişi listesinde yer almayan ve hatta ODA üyesi dahi olmayan mühendisleri bilirkişi olarak atamaktadır. Ayrıca ODA üyesi olup, ODA bilirkişi listesinde yer alan ve fakat bilirkişilik görevinden ayrılmaya talebinde bulunup, talebi tarafımızdan kabul edilen şahıslar, bu durum İstanbul Valiliği'ne tarafımızca iletilmesine rağmen, istifalarından bir yıl sonra dahi halen bilirkişi olarak atanmaktadır.

Muhtemelen Kamulaştırma Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının son cümlesi gereği, Birliğinizin de görüşü alınarak Maliye Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın birlikte hazırlayacakları ve bilirkişi olarak görev yapacakların niteliklerini ve çalışma esaslarını düzenleyecek yönetmeliğin henüz çıkmamasından kaynaklanan durumun yararlanarak yapılan bu ihlallere son verilmesi için Birliğiniz tarafından Adalet Bakanlığı'na bir yazı yazılarak durumun bildirilmesine ve Adalet Bakanlığı'ndan Asliye Hukuk Mahkemelerine bu konuya ilişkin bir genelge gönderilmesinin talep edilmesini dilemekteyiz.

Gereğinin yapılmasını saygılarımızla arz ederiz.

Gökhan GÜNAYDIN
Başkan

2.6. “Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları Ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik” Resmi Gazete’de Yayımlanarak Yürürlüğe Girdi

Genel Merkez tarafından hazırlanarak 37. Dönem Danışma Kurullarında görüşülen ve Adana ve İçel Bölge Toplantıları ile geliştirilerek 38. Dönem Danışma Kurulu’nda onaylanan ve Resmi Gazete’de yayımlanmak üzere TMMOB Hukuk Müşavirliği’nin görüşü alınan “Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik”, 24 Temmuz 2002 tarih ve 24825 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Meslek alanımızda önemli düzenlemeler içeren bu yönetmelik, aşağıda meslektaşlarımızın bilgisine sunulmaktadır.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ziraat Mühendisleri Odasından :

Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Hukuki Dayanak ve Tanımlar

Amaç

Madde 1 — Bu Yönetmelik, Türkiye’deki Ziraat Fakültelerini bitiren Ziraat Yüksek Mühendisleriyle Ziraat Mühendislerinin ve Yükseköğretim Kurulunca denkliği kabul edilmiş yabancı ülkelerdeki Yükseköğretim Kurumlarından mezun olan Ziraat Mühendislerinin hizmet alanlarındaki çalışmalarını kamu yararı ilkesine, çalışma alanlarıyla ilgili genel düzenleyici işlemlere, meslek etiğine ve Türkiye tarımı ve tarımcısının yararına olacak şekilde gerçekleştirmelerini sağlamaya yönelik mesleki denetim kurallarını oluşturmak ve uygulamasını sağlamak ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Ziraat Mühendisleri Odası’nın disiplin işlerini düzenlemek üzere hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2 — Bu Yönetmelik, Türkiye sınırları içerisinde, 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulmuş bulunan Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzükte belirtilen hizmet alanlarında mesleki etkinlikte bulunan Ziraat Mühendislerinin uymak zorunda oldukları meslek kurallarına, mesleki denetim mekanizmalarına ve disiplin uygulamalarına ilişkin işlemleri kapsar.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Kanununun 33 üncü maddesi uyarınca Oda üyesi olmak zorunda olmayan meslek mensupları da Odaya kayıtlı meslek mensuplarının ödevleriyle yükümlü olduklarından, bir olay nedeniyle bağlı buldukları kamu kurumlarınca disiplin soruşturması açılıp açılmaması ya da disiplin cezası alıp alınması bu Yönetmeliğe göre işlem yapılmasını engellemez. Bu durumda ilgiliye ve ilgilinin çalıştığı kuruluşun en üst amirine, Odaya kayıtlı üyelerin tabi olacağı işlem ve alabileceği cezalar bildirilir.

Hukuki Dayanak

Madde 3 — Bu Yönetmelik, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu, 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun, Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin

Tüzük ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Disiplin Yönetmeliği hükümlerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

Madde 4 — Bu Yönetmelikte geçen;

- a) Bakanlık : Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzükte düzenlenen Ziraat Mühendisliği hizmet alanından sorumlu Bakanlık,
- b) Müdürlük : Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzükte düzenlenen Ziraat Mühendisliği hizmet alanından sorumlu Bakanlığın taşra teşkilatı İl ve İlçe Müdürlüklerini,
- c) TMMOB : Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğini,
- d) Oda : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odasını,
- e) Yüksek Onur Kurulu : Kuruluş ve çalışma şekli TMMOB Tüzüğü ya da Ana Yönetmeliği ve TMMOB Disiplin Yönetmeliğinde belirtilen ve Odaların gösterecekleri birer aday arasından TMMOB Genel Kurulunca seçilen beş asil, beş yedek üyeden oluşan Kurulu,
- f) Oda Onur Kurulu : Kuruluş ve çalışma şekli TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Tüzüğünde ya da Ana Yönetmeliğinde belirtilen ve Oda Genel Kurulunca seçilen beş asil ve beş yedek üyeden oluşan Kurulu,
- g) Şube : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası organizasyon yapısı içinde, Şube Başkanlığı birimini temsil eden Şube Yönetim Kurullarını,
- h) İl Temsilciliği : TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası organizasyon yapısı içinde, İl Temsilciliği birimini temsil eden İl Temsilcisi / Temsilci Yardımcısını,
- i) Ziraat Mühendisi : 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun ve bu Kanun uyarınca yürürlüğe konulmuş bulunan Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzükte belirtilen hizmet alanlarında mesleki etkinlikte bulunan Ziraat Mühendislerini,
- ii) Denetçi : Bu Yönetmelik hükümleri uyarınca, denetim işlevini yerine getirmek üzere Şube Yönetim Kurulları tarafından seçilecek Ziraat Mühendislerini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Mesleki Denetim ve Disiplin Uygulamaları, Genel İlkeler, Yetkili Kurullar ve İşleyişleri

Mesleki Denetim ve Disiplin Uygulamalarına Konu İşlemler

Madde 5 — Bu Yönetmeliğin ikinci maddesi kapsamında sürdürülen tüm iş ve işlemler, mesleki denetim ve disiplin uygulamalarına konudurlar. Mesleki denetim uygulamaları sonucunda, sürdürmekte oldukları faaliyetlerle ilgili olarak yürürlükte bulunan genel düzenleyici işlemlerin tüm kuralları ile birlikte; TMMOB Kanununa, Tüzüğüne ya da Ana Yönetmeliğine ve Genel Kurul Kararlarına, 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanuna, Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzüğe, Oda Tüzüğüne ya da Ana Yönetmeliğine, Oda Yönetmeliklerine ve Oda Genel Kurul kararlarına aykırı hareketleri görülen, meslekle ilgili işlerde gerek kasten gerekse ihmal göstermek suretiyle maddi ya da manevi zarara neden olan, akdettiği sözleşmelere uymayan ve meslek onuruyla bağdaşmayan hareketleri saptanan Ziraat Mühendisleri, suçları ile uyarılı çeşitli disiplin cezalarına tabi tutulurlar.

Suçların ve cezaların açık olması esastır. Hiç kimse aynı olaydan ötürü ikinci kez cezalandırılmaz.

Hakkında kovuşturma açılmış kişi, yöneltilen suçtan dolayı karar kesinleşene kadar Onur Kuruluna sevk edilmiş olmaktan ötürü suçlanamaz ve mesleğini uygulama konusunda herhangi bir kısıtlamaya tabi tutulamaz.

Mesleki Denetim ve Disiplin Uygulamalarında Yetki

Madde 6 — Mesleki denetim ve disiplin uygulamalarında yetkili kurullar Oda Şube Yönetim Kurulu, Oda Genel Merkez Yönetim Kurulu, Oda Onur Kurulu ile Yüksek Onur Kuruludur.

Oda Onur Kurulunca verilen ağır para, meslek uygulamasının yasaklanması ve Odadan ihraç cezaları ile itiraz edilen diğer cezalar Yüksek Onur Kurulu'nun kararıyla kesinleşir.

Yüksek Onur Kurulunun yetkisinde bulunan işlemler bu Kurul tarafından onaylanmadan kesinleşmez ve Oda kurullarınca uygulamaya konamaz.

Oda Şube Yönetim Kurulu

Madde 7 — Oda Şube Yönetim Kurulu, mesleki denetim uygulamaları ve ilk inceleme - soruşturma işlemlerinin, Oda Genel Merkezi adına organize ve etkin bir şekilde yürütülmesinde görevli, yetkili ve sorumludur.

İlk inceleme - soruşturma işlemleri bildirim üzerine yapılır. Oda Şube Yönetim Kurulu, kendisine gelen bildirimleri Oda Genel Merkezine iletir ve Oda Genel Merkezi tarafından görevlendirilmesi üzerine ilk inceleme kapsamındaki soruşturma - kovuşturma işlemlerini, soruşturmaya başlama anında ve talep edilmesi halinde soruşturmanın tüm aşamalarında Oda Genel Merkezine bilgi vermek kaydıyla, Yönetim Kurulu üyeleri vasıtasıyla bizzat yürütebileceği gibi, bu iş ve işlemleri, denetçiler eliyle de yerine getirebilir.

Bu durumda işin niteliğine göre görevlendirilen 1 ila 3 denetçi, ilk inceleme - soruşturma işlemlerini yürütür ve hazırlanan rapor Oda Şube Yönetim Kurulu tarafından Oda Genel Merkezine gönderilir. Oda Şube Yönetim Kurulu, ilk inceleme - soruşturmaya konu olan eylem ya da işlemin Onur Kuruluna sevk edilmesi veya kovuşturmaya gerek bulunmadığı yolundaki görüşünü, gerekçelendirerek ve rapor ile birlikte Oda Yönetim Kuruluna iletir.

Ayrıca Oda Şube Yönetim Kurulu, mesleki denetim uygulamalarını, periyodik olarak ve resen, Yönetim Kurulu üyeleri ve denetçiler aracılığıyla yürütür.

Denetçiler

Madde 8 — Oda Şube Yönetim Kurulları, Oda Genel Kurul tarihini izleyen bir ay içinde, 5 üyeden oluşan bir denetçi heyeti seçerek Oda Genel Merkezine bildirir.

Denetçiler, deneyim unsuru göz önünde tutulmak suretiyle, kamuda veya özel sektörde en az beş yıldır fiili olarak Ziraat Mühendisliği mesleğini, mesleği ile ilgili faaliyetleri nedeni ile herhangi bir hukuki ceza almaksızın başarı ile icra eden, Oda tarafından herhangi bir disiplin cezası ile cezalandırılmamış üyeler arasından seçilir. Denetçi listesinin mesleğin farklı uzmanlık alanlarından oluşturulmasına özen gösterilir.

Denetçilere, Oda Genel Merkezi tarafından, görevli ve yetkili olduklarını belirleyen yazılı ve resmi bir belge verilir.

Denetçilerin görev süresi kendilerini seçen Şube Yönetim Kurulunun görev süresi ile sınırlıdır. Oda Yönetim Kurulu, gerekli görmesi halinde, Oda Onur Kurulunun da uygun görüşünü alarak denetçinin görevine son verebilir.

Seçilen denetçiler, kendilerini seçen Şubenin değil, Odanın denetçileridirler. Oda Yönetim Kurulu tarafından görevlendirilmeleri halinde, Türkiye'nin herhangi bir bölgesindeki soruşturma - kovuşturma işlemini yürütüp sonuçlandırmakla yükümlüdürler. Denetçilerin görevleri kapsamındaki masrafları, Oda tarafından karşılanır.

Denetçiler yapacakları teknik kontrollerde, mevcut mevzuat hükümleri uyarınca görev yaparlar.

Oda Yönetim Kurulu

Madde 9 — Oda Yönetim Kurulu, mesleki denetim uygulamaları ile disiplin uygulamaları kapsamındaki ilk inceleme – soruşturma ve kovuşturma işlemlerinin tüm aşamalarının organize ve etkin bir şekilde yürütülmesinden asıl olarak sorumludur.

Oda Yönetim Kurulu; üyeler, üçüncü şahıslar, kamu kurum ve kuruluşları, özel kuruluşlar tarafından bizzat kendisine iletilen veya İl Temsilcilikleri ile Şube Yönetim Kurulları tarafından aktarılan konularda soruşturmaya gerek olup olmadığına, Oda Onur Kuruluna itiraz yolu açık olmak üzere, karar verir.

Oda Yönetim Kurulu, gerekli görmesi halinde, ilk inceleme – soruşturma işlemlerini yürütmek üzere Şube Yönetim Kurullarının üyelerini ya da denetçileri görevlendirebilir. Şube Yönetim Kurulları tarafından yürütülmekte olan ilk soruşturma işlemlerinin herhangi bir aşamasında, soruşturmayı yürüten Yönetim Kurulu üyelerinin veya denetçilerin değiştirilmesine karar vererek, Şube içinden veya başka bir Şubeden olmak üzere, resen denetçi atayabilir. Söz konusu kararın tebliği ile, soruşturma yeni denetçiler ile yürütülür.

İlk inceleme – soruşturma sonrasında hazırlanan rapor ve konu ile ilgili Şube görüşünün kendisine ulaşmasından sonra, Oda Yönetim Kurulu, soruşturma açılmasını gerekli görmesi halinde, veya aksi kararının Oda Onur Kuruluna itiraza konu olması ve Oda Onur Kurulunun soruşturma açılması yolunda karar vermesi durumunda, soruşturma konusunu, işlemler dosyası ile birlikte Oda Onur Kuruluna gönderir.

Oda Yönetim Kurulu, yazılı uyarma ve kanunda belirtilen hafif para cezası hariç olmak üzere, Oda Onur Kurulunun vereceği ceza kararlarını, Yüksek Onur Kuruluna gönderir.

Mesleki denetim ve disiplin uygulamaları ile ilgili tüm sekreteryaya işlemlerinin yürütülmesi ve masrafların karşılanması da, Oda Yönetim Kurulunun yükümlülüğündedir.

Oda Onur Kurulu

Madde 10 — Oda Onur Kurulu, Oda Genel Kurulunca seçilen beş asil ve beş yedek üyeden oluşur.

Onur Kuruluna aday olabilmek için meslekte en az on yılını doldurmuş olmak ve herhangi bir disiplin cezası almamış olmak zorunludur.

Oda Onur Kurulu, Oda Yönetim Kurulunca ya da Oda Yönetim Kurulu tarafından soruşturmaya gerek olmadığı kararına karşı gelen kişi ya da kuruluşlarca kendisine yansıtılan konuları ya da Yüksek Onur Kurulu tarafından bozulan kararları inceleyerek karara bağlar. Onur Kurulu, gerekli gördüğü takdirde, seçeceği denetçiler aracılığı ile konu ile ilgili ek araştırmalar yapabilir.

Onur Kurulunun kararları, gerekçeleri ile beraber uygulanmak, ya da Yüksek Onur Kurulunun onayına sunulmak üzere, işlemler dosyasıyla birlikte Oda Yönetim Kuruluna teslim edilir.

Onur Kurulu, incelemeleri sonucunda, verilmesinde sıra gözetmeksizin, suçu oluşturan eylemin ağırlığına göre, aşağıda yazılı disiplin cezalarını verebilir;

- a) Yazılı uyarma,
- b) Kanunda belirtilen hafif para cezası,
- c) Kanunda belirlenen ağır para cezası,
- d) Onbeş günden altı aya kadar serbest meslek uygulamasından uzaklaştırma,
- e) Oda üyeliğinden çıkarma veya üye olma zorunluluğu bulunmayanlar için meslekten men,

Bu cezalardan (a) ve (b) bentlerinde belirtilenler kesindir. (c), (d) ve (e) bentlerinde belirtilen cezalara karşı ise, kararın bildirilmesi tarihinden itibaren 15 gün içinde, Oda Yönetim Kurulu yoluyla Yüksek Onur Kuruluna hak arayıcı başvurma yapılabileceği

gibi, bu cezaların uygulanabilmesi için de, Yüksek Onur Kurulunca onaylanmış olması gerekir.

Yüksek Onur Kurulu

Madde 11 — Yüksek Onur Kurulu, TMMOB Tüzüğü ya da Ana Yönetmeliğinde belirtilen ilke ve esaslar doğrultusunda kurulur ve çalışır.

Oda Onur Kurullarınca verilen ağır para, meslek uygulamasının yasaklanması ve Odadan ihraç cezaları ile itiraz edilen diğer cezalar Yüksek Onur Kurulunun kararıyla keskinleşir.

Yüksek Onur Kurulunun yetkisinde bulunan işlemler bu Kurul tarafından onaylanmadan keskinleşmez ve Oda kurullarınca uygulamaya konamaz.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

İlk inceleme – Soruşturma, Kovuşturma, Yöntemi ve Uygulanması

Disiplin İşlemlerinde Genel Kural

Madde 12 — Disiplin işlemleri soruşturma ve kovuşturma olarak iki bölümdür. Disiplin kovuşturmasına yer olmadığına ya da Onur Kuruluna sevk edilmesine karar verilebilmesi için Oda Yönetim Kurulu ya da görevlendireceği Şube Yönetim Kurulu tarafından ilk incelemenin ya da soruşturmanın bizzat ya da denetçiler eliyle yapılmış olması gerekir.

Disiplin soruşturma ve kovuşturmalarında ilgiliye, kendisine yöneltilen suçun açık ve yazılı olarak bildirilmesi, yazılı savunmasının istenmesi ve bu savunma için 15 (onbeş) günlük bir süre tanınması zorunludur.

Soruşturma, Soruşturmaya Başlanması ve Zaman Aşımı

Madde 13 — Soruşturma, bildirim üzerine ya da Yönetim Organlarınca yapılır.

Soruşturma suçların işlenmesinden itibaren 2 (iki) yıl içinde başlamak zorundadır. Disiplin cezası gerektiren eylem, aynı zamanda genel kanuni bir suç oluşturuyor ve bu suç için, kanun daha uzun bir zaman aşımı süresi koymuş bulunuyorsa, bu zamanaşımı süresi uygulanır ve bu durum soruşturma açılmasında belirtilir.

Bildirim

Madde 14 — Sözlü ya da yazılı bildirim, herhangi bir kişinin ilgili Oda birimlerine başvurması ve hakkında bildirimde bulunduğu meslek mensubunu belirtip iddialarını açıklamasıyla yapılmış olur.

Herhangi bir Ziraat Mühendisinin, Odaya üye olmaksızın Serbest Ziraat Mühendisliği ile ilgili alanlarda çalışıyor olmasının saptanması halinde veya Odaya üye olsun – olmasın, yürütmekte olduğu faaliyetlerin gerektirdiği kurallara ve meslek etiğine aykırı tutum ve davranışlarda bulunması halinde, tüm gerçek ve tüzel kişiler, durumu açıklayıcı yazılı başvurularını, İl Temsilciliği, Şube ve Oda Genel Merkezinden herhangi birine iletirler. Başvurunun İl Temsilciliği ya da Şube Başkanlığına yapılması durumunda, yazılı başvuru ve ekleri derhal Oda Genel Merkezine iletir.

Söz konusu yazılı bildirimde, bildirim yapan kişinin açık kimliği, adresi, hakkında bildirimde bulunulan kişinin kimliği, bildirim konusu, maddi olaylar ve bildirim gününün belirtilmesi ve varsa konuyla ilgili kanıtların belirtilmesi zorunludur. Aksi halde bu hususların yazılı bildirim yapan kişiden sağlanması Oda Yönetim Kuruluna aittir. Sözlü bildirim durumunda bu bilgilerin istenmesi ve bildirimde bulunan kişi ve ilgili Oda birimi yöneticilerinden birisi tarafından imzalanarak bir tutanak tutulması zorunludur. Bildirimde bulunan kişinin kimliği, adresi ve imzası bulunmayan istekler işleme konulmaz.

Bildirimde bulunan kişinin kimliği zorunluluk olmadıkça saklı tutulur. Disiplin kovuşturmasına yer olmadığı kararı verilen durumlarda, hakkında soruşturma yapılan kişinin isteği üzerine bildirimde bulunan kişinin kimliği kendisine açıklanır.

Yönetim Kurullarınca Soruşturma ve Mesleki Denetim Uygulamalarının Yapılması

Madde 15 — Oda Yönetim Kurulu, bildirim olmasa bile mesleğin, meslektaşların, TMMOB'nin ve Odanın onur ve itibarını sarsıcı her türlü eylem, beyan ya da yayında bulunan, bu Yönetmelik kapsamındaki kişiler hakkında soruşturma açabilir.

Oda Şube ve Oda Genel Merkez Yönetim Kurulu, mesleki denetim uygulamalarını da, herhangi bir bildirimde gerek olmaksızın, organları aracılığıyla ve periyodik olarak gerçekleştirebilir.

İlk İnceleme ve Denetçi Atanması

Madde 16 — Oda Yönetim Kurulu, ivedi durumlar dışında bildirim yapıldığından itibaren en geç 2 (iki) ay içinde konuyu inceleyerek;

a) Bildirimi değersiz görürse, soruşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin kararını bildirimde bulunan tarafa bildirir.

b) Bildirimi soruşturmaya değer gördüğünde ise Yönetim Kurulu şu iki yoldan birini izler.

(1) Oda Yönetim Kurulu hakkında bildirim yapılan kişiye bildirim konusunu yazılı olarak bildirir ve tebliğ tarihinden başlayarak 15 (onbeş) gün içinde ilgilinin açıklamasını ve varsa kanıtlarını bildirmesini ister. İlgilinin yanıtından sonra ya da yanıt gelmemesi durumunda, 15 (onbeş) günlük sürenin bitiminden sonra dosyayı Onur Kuruluna sevk edip etmeyeceğine karar verir.

(2) Oda Yönetim Kurulu, bildirimi inceleyerek gerekli gördüğü durumlarda Denetçi Listesinden seçeceği 1 ila 3 denetçi aracılığı ile soruşturma yapılmasını sağlamak üzere, denetçinin bağlı bulunduğu Şube Yönetim Kuruluna talimat verir. Denetçi sayısının belirlenmesinde, soruşturma konusunun önem ve hacmi dikkate alınır. Denetçinin atandığına dair Oda Yönetim Kurulu kararı bulunmak zorundadır. Denetçi bu kararın örneğini, hakkında suçlamada bulunulan kişiye bildirmek zorundadır. Denetçi raporunu hazırlayarak bağlı olduğu Şube Yönetim Kuruluna sunar. Şube Yönetim Kurulu, soruşturma konusundaki görüşü ile birlikte denetçi raporunu Oda Yönetim Kuruluna iletir.

c) Bildirimin Oda birimlerine ulaşmasından itibaren 2 (iki) ay içinde işlem görmemiş ya da Oda Yönetim Kurulunca ek süre tanınmamış dosyalar Oda Onur Kuruluna aktarılır. Ek süre 2 (iki) ayı geçemez.

Soruşturmanın Yöntemi

Madde 17 — Denetçi, hakkında soruşturma açılan kişiye suçlamayı açık ve anlaşılır bir biçimde yazılı ve gizli olarak tebliğ eder ve tebliğinden itibaren 15 (onbeş) gün içinde yazılı açıklamada bulunmasını ister. İlgili kişi haklı gerekçeler göstererek 1 (bir) ayı geçmemek üzere ek süre isteyebilir. Bu süreler içinde savunmasını vermeyen kişi, savunma hakkında vazgeçmiş sayılır. Gerekli görülen durumlarda suçlanan kişinin sözlü anlatımlarına başvurulur.

Denetçi, kişinin lehinde ve aleyhindeki bütün kanıtları toplamakla yükümlüdür. Bu nedenle olayla ilgili tüm kişilerin ya da kuruluş yöneticilerinin bilgilerine başvurabilir. Resmi makamlardan belgeler isteyebilir. Tanıkların sözlü anlatımlarına, bu anlatımları yazıya dönüştürmek koşuluyla başvurabilir.

Denetçinin bu amaçla yaptığı tüm yazışmalar GİZLİ kaydı ile yapılır.

Denetçi, suçlanan kişinin anlatımının alınmasından ya da bunun için öngörülen sürenin dolmasından itibaren 20 (yirmi) gün içinde soruşturma dosyasını tamamlayarak Şube Yönetim Kurulu aracılığıyla Oda Yönetim Kuruluna sunar.

Oda Yönetim Kurulu, soruşturma raporunu eksik görürse, eksikliği uzatmasız en çok 20 (yirmi) gün içinde tamamlar.

Disiplin Kovuşturmasına Yer Olmadığına İlişkin Karar

Madde 18 — Oda Yönetim Kurulu, dosyayı inceleyerek, bildirimde bulunulan kişi hakkında disiplin kovuşturması açılmasını gerektirecek bir nedenin olmadığını saptadığı takdirde, disiplin kovuşturması açılmasına yer olmadığına gerekçeli olarak karar verir. Bu kararda bildirimde bulunulananın adı ve adresi ile yöneltilen eylem, inceleme ve kanıtlar belirtilir.

Karar, bildirimde bulunan ilgili ile hakkında soruşturma açılmış üyeye bildirilir.

Soruşturma ve Kovuşturmaya Yer Olmadığı Kararına İtirazlar

Madde 19 — Oda Yönetim Kurulunun soruşturma ve kovuşturma açılmasına yer olmadığına ilişkin kararlarına karşı, ilgililer, bildirim tarihinden itibaren 15 (onbeş) gün içinde, Oda Onur Kuruluna itiraz edebilirler. İtiraz dilekçesi, ilgili dosya ile birlikte Oda Yönetim Kurulu aracılığı ile Oda Onur Kuruluna gönderilir.

Oda Onur Kurulu tarafından dosya üzerinde yapılacak inceleme sonunda, bildirim ya da istem konusu incelemeye değer nitelikte görülürse, dosya incelemeye alınır. Oda Yönetim Kurulu ve itiraz sahibi Onur Kurulunun bu kararına uymak zorundadır. Bu durumda soruşturma Onur Kurulu tarafından tamamlanır.

Oda Onur Kurulunun soruşturma ya da kovuşturmaya yer olmadığına ilişkin kararlarına karşı, Oda Yönetim Kurulu ya da ilgili kişi Yüksek Onur Kuruluna itiraz edebilir.

Oda Onur Kurulu kendisine gelen dosyaları 2 (iki) ay içinde karara bağlar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Disiplin Suçları ve Cezalar

Ceza Uygulamaları

Madde 20 — Bu Yönetmelikte belirtilen yöntem ve biçimlerde sürdürülen mesleki denetim faaliyetleri ve disiplin uygulamaları sonucunda, cezalandırılması gerekli görülen Ziraat Mühendislerine, eylemleri ile uyarılı uyarı, para, meslek uygulamalarından yasaklama ve Oda üyeliğinden çıkarma cezaları verilebilir.

Yazılı Uyarı Cezaları

Madde 21 — Yazılı Uyarı cezası; Ziraat Mühendisinin mesleğini uygularken meslektaşları, üçüncü kişiler, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ve Oda birimleriyle daha düzenli ve uyumlu bir tutum içinde olması gerektiğinin yazı ile bildirilmesidir.

Ceza aşağıdaki durumlarda verilir;

a) Bu Bölümün diğer maddelerinde belirtilen disiplin suçları kapsamına girmeyen ve Ziraat Mühendisliği mesleği ve Oda ile ilgili kanun, tüzük ya da ana yönetmelik ve yönetmeliklerin verdiği görevleri yerine getirmemek,

b) Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği ya da Oda birimlerinin, organlarının çalışmalarını aksatıcı tutum ve davranışlarda bulunmak,

c) Oda organlarına seçilmiş üyeler için kanun ya da yönetmeliklerin kendilerine yüklediği görevleri yapmamak,

d) Onur Kuruluna sevk edilen bir üyeye ilişkin karar kesinleşmeden bu üyenin haklarını sınırlayıcı davranışlarda bulunmak,

e) Oda tarafından belirlenen mesai saatlerine uymamak.

Para Cezaları

Madde 22 — Para cezalarında uygulanacak cezanın tutarı, olayın doğurduğu sonuçlara göre takdir edilir.

Para cezası aşağıdaki durumlarda verilir;

- a) Meslek mensupları arasında haksız rekabete neden olacak davranışlarda bulunmak,
- b) Büro tescilli ve tescil yenilemesi gerektiren durumlarda, tescilsiz mesleki etkinliklerde bulunmak, Serbest Ziraat Mühendisliği ile ilgili yönetmelik ve talimatlara uymamak,
- c) Mesleki denetim uygulamasına aykırı davranmak,
- d) Odacı belirlenmiş asgari ücretin altında ücret almak,
- e) Yazılı uyarı cezası almış olmasına karşın, Oda tarafından belirlenen mesai saatlerine uymamak eylemini sürdürmek,
- f) Ruhsatnamede yazılı olan adres dışında ilaç, gübre ve tohum gibi tarımsal girdileri satmak ve bu kuruluşların sorumlu müdürlüğünü yapmak,
- g) Sahte ilaç, sahte gübre, son kullanma tarihi geçmiş zirai mücadele ilacı, ambalajsız veya ambalajı açılmış ilaç ve gübre satmak ve bu kuruluşların sorumlu müdürlüğünü yapmak,
- h) Zirai mücadele ilaçları, tohum, gübre satışı yapan veya bu kuruluşlarda sorumlu müdürlük ya da gıda işletmelerinde sorumlu yöneticilik yapan Serbest Ziraat Mühendisleri için, ruhsatnamelerini her yıl için belirlenen süre içinde Odaya vizeletmemek,
- i) Uzmanı olmadığı konularda etkinlik yaparak ya da meslek uygulaması sırasında haksız kazanç sağlayarak üçüncü şahısları zarara uğratmak,
- j) Ziraat Mühendisliği disiplini ilgilendiren projelerde, bir mühendis tarafından ya da sorumluluğunda yapılması gereken, ancak yetkisiz kişilerce yapılan projelere imza atmak ya da attırmak, imzacılık yapmak,
- k) Onur Kuruluna sevk edilen bir üye ile ilgili karar kesinleşmeden bu üyenin haklarını sınırlayarak ilgili üyenin ekonomik zararına neden olmak ya da mesleki itibarını zedelemek.

k) Daha önce uyarı cezası aldığı halde uyarı gerektiren suç u yinlemek.

Meslek Uygulamasının Yasaklanması Cezası

Madde 23 — Meslek uygulamasının yasaklanması cezası ilgilinin geçici bir süre için Ziraat Mühendisliği ile ilgili bir işte çalışma yapmasının yasaklanması ve üyelik haklarının bu süre içinde kullandırılmamasıdır. Yasaklama süresi 15 (onbeş) günden az 6 (altı) aydan çok olamaz. Sürenin verilmesinde asgari süre gözönünde bulundurulur, ancak aynı olaydaki birden fazla etkenin bulunması durumunda ceza ağırlaştırılır. Aynı suçun tekrarı durumunda ceza bu kez iki katı olarak uygulanır.

Serbest meslek uygulamasından yasaklama cezaları aşağıdaki durumlarda verilir;

- a) Para cezasıyla cezalandırılmış bir suç u bilinçli olarak yinlemek,
- b) Kişisel ya da bir grup adına çıkar sağlamak için Ziraat Mühendisliği mesleğini bilime ve meslek tekniğine aykırı biçimde uygulayarak kamuya, halka, üçüncü şahıslara zarar vermek,
- c) Temelsiz suçlamalarla Ziraat Mühendisliği mesleğini, meslek mensuplarını ya da Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği, Odalar ya da bunların alt birimlerini kamuoyunda küçük düşürmek ya da etkinliklerini engellemek.

Odadan İhraç Cezası

Madde 24 — Odadan ihraç cezası, genel hükümlere göre medeni haklarını kaybetmiş olan, daha önce meslek uygulamasının yasaklanması cezasıyla cezalandırılmış olan ve aynı nitelikte suç u bilinçli olarak yineleyen, meslek topluluğuna zarar vermeyi sürdürerek meslek topluluğuna kazanılamayacağına kanaat getirilen üyeye verilir.

Cezalarda Uyum

Madde 25 — Nitelikleri itibari ile benzer eylemlerde bulunanlara benzer disiplin cezaları verilir. Disiplin cezalarının verilmesinde ya da onaylanmasında Kurullar takdir haklarını kullanırlar, ancak takdirlerini gerekçelerinde belirtirler.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Oda Onur Kurulunun Çalışma Yöntemi

Onur Kurulunun Toplantıya Çağırılması ve Toplanması

Madde 26 — Oda Onur Kurulu aşağıdaki durumlarda toplanır:

a) Çağrısız toplantılar bir çalışma döneminde asıl ve yedek üyelerin katılımıyla en az dört defa toplanır.

(1) Onur Kurulu, Oda Genel Kurulu tamamlanıp seçim sonuçlarının açıklanmasını izleyen 30 (otuz) gün içinde toplanır. Oda Yönetim Kurulu asıl ve yedek üyelere toplantı tarihini bildirir. Bir önceki dönemde işlemleri tamamlanmamış dosya olması ve bir önceki dönem Kurulundan yeni dönem Kuruluna seçilen üye olmaması durumunda, bir önceki dönem Kurulundan bir üyenin devreden dosyalarla ilgili bilgi vermek üzere ilk toplantıya katılımı sağlanır.

(2) Oda Onur Kurulu çalışma dönemi içinde yapacağı diğer çağrısız toplantıların tarihlerini kendisi belirler.

b) Oda Onur Kurulu, Oda Yönetim Kurulundan gelecek dosyalarla ya da Oda Yönetim Kurulunun soruşturmaya yer olmadığı kararına karşı itiraz üzerine Oda Yönetim Kurulu tarafından ve Onur Kuruluna sevk kararı ya da bu karara itiraz tarihinden itibaren en geç 10 (on) gün içinde asıl ve yedekleriyle birlikte toplantıya çağrılır. Asıl üyelerin toplantıya katılamamaları durumunda yedekler aldıkları oy sırası ile asıl üye olarak göreve devam ederler.

c) Çağrısız toplantılardan ikisine, çağrı üzerine yapılan toplantılardan üst üste üçüne katılmayan asıl üyenin üyeliği düşer, yerine en çok oy almış yedek üye asıl üye olarak göreve devam eder.

Görüşme Yöntemi

Madde 27 — Oda Onur Kurulu, aşağıda belirtilen şekilde toplanır:

a) Çağrısız toplantılarda;

Kurul asıl ve yedek üyelerin çoğunluğuyla toplanır. Her toplantıda toplantıları yönetmek için bir Başkan ve tutanakları düzenlemek için bir Sekreter üye seçilir.

b) Çağrılı toplantılarda;

(1) Kurul, kendisine bir ya da birkaç konu verildiğinde, yapacağı ilk toplantıda konuları sonuçlandırılmaya kadar görev yapmak üzere, aralarından bir Başkan ve gerektiği kadar Raportör seçer.

(2) Raportörler ilgili dosya üzerindeki çalışmalarını 15 (onbeş) gün içinde tamamlarlar ve dosya özetini hazırlayarak Onur Kurulu toplantısına hazır ederler. Dosya özetlerinde usule uygunluk ve Raportörün görüşü bulunmak zorundadır.

(3) Kurul üye tam sayısı ile toplanır ve kararını oy çokluğu ile alır. Oylarda eşitlik olursa Başkanın tarafı çoğunlukta sayılır.

(4) Kurul kendisine sevk edilen konuları ilgili ilk toplantıdan itibaren 3 (üç) ay içinde karara bağlar.

Yüksek Onur Kuruluna Sevk İşlemleri

Madde 28 — Yüksek Onur Kurulu kararı gerektiren dosyalar ile yazılı uyarı ve hafif para cezaları dışındaki itiraz edilen kararlar, karara itiraz süresinin dolmasından itibaren 10 (on) gün içinde Yüksek Onur Kuruluna sevk edilir.

Dosyalar Yüksek Onur Kuruluna iki nüsha olarak ve aslı gibidir kaydıyla gönderilir.

Dosyalama

Madde 29 — Onur Kuruluna ait dosyalar Oda Yönetim Kurulu Yazman (Sekreter) Üyesi ya da Oda Genel Sekreteri tarafından ayrı bir yerde tutulur ve Onur Kurulu üyeleri dışında hiç kimseye verilmez.

Kurul tarafından aşağıdaki dosyalar tutulur;

- a) Karar ve toplantı tutanakları dosyası,
- b) Yazışma dosyası,

Bu dosya ve dokümanlar Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Arşiv ve Dokümantasyon Yönergesinde belirtilen şekil ve sürelerde saklanır.

Duyurular

Madde 30 — Duyuruların yapılmasında aşağıdaki hususlara uyulur:

a) Bu Yönetmelikte öngörülen suçlar ayrıca 765 sayılı Türk Ceza Kanununa göre bir suç niteliği taşıyorsa, Oda Yönetim Kurulunca Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulması zorunludur.

b) Oda tarafından uygulamaya konulan cezanın kişi, kurum ve kuruluş yetkililerince uygulanmaması durumunda, bu kişiler hakkında Cumhuriyet Savcılığına suç duyurusunda bulunulur ve bu durumun kamuoyuna duyurulması sağlanır.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Bildirimler

Madde 31 — Bütün bildirimler 7201 sayılı Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılır.

Genel Usul

Madde 32 — Bu Yönetmeliğin uygulanmasında 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ile 4722 sayılı Türk Medeni Kanununun Yürürlüğü ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun hükümleri geçerlidir.

Açıklayıcı Genelgeler

Madde 33 — Oda Yönetim Kurulu gerekli gördüğü durumlarda Oda Onur Kurulunun görüş ve önerileri doğrultusunda Yönetmelik hükümlerini açıklayıcı ya da uygulamaları yönlendirici genelgeler yayınlar.

Hüküm Bulunmayan Haller

Madde 34 — Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde, Oda Tüzüğü ya da Ana Yönetmeliği, TMMOB Tüzüğü ya da Ana Yönetmeliği ve TMMOB Disiplin Yönetmeliği hükümleri uygulanır.

Yürürlük

Madde 35 — Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

Madde 36 — Bu Yönetmelik hükümlerini Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu yürütür.

***

ŞUBE BAŞKANLIĞI'NA / İL TEMSİLCİLİĞİ'NE

İLGİ: 06.05.2003 gün, 513 sayılı yazımız.

İlgi yazımızla, ODA'mız Yönetim Kurulu'nun yürütücüsü olduğu ve 24.07.2002 gün, 24825 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan "Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik" hükümleri gereği, Yönetmelik'e konu özel hizmet alanlarında çalışanların

uyumla yükümlü oldukları mesai saatlerinin belirlenmesi konusunda Şubelerimizin ve İl Temsilciliklerimizin görüş ve önerileri istenilmiştir.

Bu çerçevede Şubelerimiz / İl Temsilciliklerimiz, illerinde bulunan bayiler ile toplantılar düzenlemişler, toplantılar sonrasında alınan kararları tutanaklara bağlayarak Genel Merkez'imize iletmışlerdir.

Sözü edilen görüşlerin / raporların / tutanakların incelenmesi sonucunda, tüm Türkiye çapında uygulanmak üzere, aşağıda belirtilen mesai saatlerinin uygulanması konusunda bir çoğunluk görüşünün ortaya çıktığı anlaşılmaktadır.

31 Ekim 2003 tarihine kadar uygulanacak yaz mesaisi:

Hafta arası : 07⁰⁰ - 19³⁰
Hafta sonu : Cumartesi günleri - 07⁰⁰ - 13⁰⁰
Pazar günleri - Kapalı

Ulusal tatil günlerinde ve dini bayramların ilk iki gününde kapalı

Ülkemizin coğrafi / ekolojik / sosyolojik farklılıklarının dikkate alınması sonucunda, yukarıda belirtilen mesai saatlerinin, üreticinin tarımsal girdiye ulaşma hakkı, bayilerin piyasa koşullarında – kamu yararı ilkesini gözeterek çalışması yanında Anayasal bir hak olan dinlenme hakkının rekabeti bozmayacak şekilde kullanılması ilkeleri açısından en uygun ortak çözüm olduğu değerlendirilmektedir.

Bunun yanında, sektörün kendine özgü koşulları ve bayi – üretici ilişkilerinin varolan yapısı, “nöbetçi bayi” uygulamasında yetkinin Şubelerimize / İl Temsilciliklerimize bırakılmasını yararlı kılmaktadır. ODA'mızın sözü edilen yetkili birimleri, katılımcı bir yapıda, illerine özgü koşulları değerlendirerek nöbetçi bayi uygulamasının yapılıp yapılmayacağına karar vereceklerdir.

Söz konusu Yönetmeliği'mizin genel düzenleyici işlemler hiyerarşisi çerçevesinde, düzenlediği alan ile ilgili Yasa ve Tüzüklere uyarlı hükümler taşıması ve alan itibarıyla daha özel düzenlemeler getiren diğer Yönetmelik hükümleri ile de bağlı olması bir zorunluluktur. Bu yasal çerçeve, Yönetmelik hükümlerinin uygulanması sırasında kimi sıkıntılar ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu kapsamda;

- Tarımsal ilaç / gübre ve tohumların aynı işyerinde satılması,

- “Kazanılmış hak” kavramı çerçevesinde, üyemiz olmayan kişilerin sektördeki varlıkları gibi konuların, Yönetmeliğin uygulanmasını kolaylaştırıcı tarzda yeniden düzenlenmesi gerekmektedir. Bu konular, Tarım ve Köyişleri Bakanı'mızdan alınacak randevu çerçevesinde kendisine iletilecek ve çözüm yolları aranacaktır.

Aynı kapsamda olmak üzere, özel sektörde çalışan ziraat mühendislerinin ODA'mıza üyeliğinin bir yasal zorunluluk oluşturması nedeniyle, üye olmayan böyle kişiler var ise üyeliklerinin sağlanması; da, yönetmelik uygulamalarının etkinliğini sağlamak bakımından önem taşımaktadır.

ODA'mız, bugüne kadar genel bir düzenlemeye konu olmamış bir alanda, Anayasal anlamda kamu kurumu niteliğinden doğan yetki ve sorumluluğu çerçevesinde, hukuka uyarlı ve kamu yararını amaçlayan bir düzenleme – denetim uygulaması başlatmış bulunmaktadır. Uygulamanın başarısı, sektör ilgilileri ile yapılacak işbirliğinin etkinliğine koşut olarak gelişecektir.

Bu bağlamda, yaptırım uygulamasına yönelmeden önce, ODA'mızın çabalarının sektördeki herkesin ortak yararını amaçladığı konusunda bilgilendirme – ikna çalışmaları yapılmalı ve düzenlenecek toplantılarla sıkıntılarla aşılması sağlanmalıdır.

Yazımızın alınmasıyla, 31 Ekim 2003 tarihine kadar uygulanacak yaz dönemi mesai saatlerinin iliniz içinde ilan edilmesi ve uygulamanın denetlenmesi gerekmektedir.

Gereğini rica ederim.

S a y g ı l a r ı m l a
Gökhan GÜNAYDIN
Başkan

2.7. Gaziantep'te Nitelikli Tarım Topraklarının Korunması Girişimi

Gaziantep IV. Organize Sanayi Bölgesi kurulması amacıyla yer seçimi yapılan I. sınıf sulu tarım arazilerinin korunması için, yöre çiftçisinin ve Gaziantep Şube Başkanlığı'nın istemi üzerine, arazi, Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ tarafından yerinde incelendi. Köy Hizmetleri Genel Müdürü ziyaret edilerek ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN tarafından, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 1997 yılında verilen izin iptali amacıyla arazinin yeniden incelenmesi istemi iletili. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü teknik personeline yapılan yeniden inceleme sonrası, arazinin I. sınıf sulu tarım arazisi olduğu ve mutlak tarım arazisi olarak belirlenmesi gerektiği Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na bildirildi. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'na ve Gaziantep Tarım İl Müdürlüğü'ne bir yazı yazılarak, Gaziantep Sanayi Müdürlüğü ile irtibata geçilerek söz konusu yerde herhangi bir uygulama varsa durdurulması ve bu alan ve diğer alternatif alanların Tarım İl Müdürlüğü'nce düzenlenecek Tarımsal Etüt Raporu sonucuna göre değerlendirilmesi gerektiği bildirildi.

3. ÖRGÜTSEL ETKİNLİKLER

3.1. 50. Yıl Etkinlikleri

ODA'mızın kuruluşunun 50. Yılı bir dizi etkinlikle kutlandı.

50. Yıl Amblemi belirlendi.

Milli Piyango 9 Ocak çekilişi, üzerinde ODA'mızın logo'su olan biletlerle gerçekleştirildi.

10 Ocak 2004 günü Atatürk Kültür Merkezi'nden Anıtkabir'e, "Büyük Tarımcı Yürüyüşü" yapıldı. Anıtkabir'de Mozoleye çiçek konuldu ve Şeref Defteri imzalandı.

Aynı gün, Ahmet Taner Kışlalı Spor Salonu'nda Birinci Makarna – Şarap Günleri Organizasyonu gerçekleştirildi ve Başak Şenliği yapıldı.

11 Ocak 2004 günü; Şubeler Arası Futbol Turnuvası Yarı Final ve Final Maçları yapıldı ve kazananlara ödülleri verildi.

12-16 Ocak 2004 tarihleri arasında Uluslararası Tarım ve Mühendislik Sempozyumu gerçekleştirildi.

12 Ocak günü Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü'nün katkılarıyla "Saraydan Kız Kaçırma" operası sahnelendi.

13 Ocak 2004 akşamı verilen Kokteyl'in ardından Devlet Opera ve Balesi GM katkılarıyla Şan Konseri izlendi.

15 Ocak 2004 akşamı verilen Kokteyl'in ardından "Grup Günebakan" Şiir ve Müzik Dinletisi izlendi.

17 Ocak 2004 günü Briç Turnuvası Final Maçları yapıldı ve kazananlara ödülleri verildi.

23 Ocak 2004 günü ise Ankara Park Otel'de Başak Balosu gerçekleştirildi.

3.2. Danışma Kurulu Toplantıları

38. Dönem 1. Danışma Kurulu Toplantısı 25-26 Mayıs 2002 günleri Samsun'da, II. Danışma Kurulu Toplantısı 15-16 Mart 2003 günleri Ankara'da, III. Danışma Kurulu Toplantısı 11-12 Ekim 2003 tarihlerinde Bursa'da yapıldı.

Danışma Kurullarına katılım durumu ile görüşülen konular ve alınan kararlar aşağıdadır.

3.1.1. 38. Dönem 1. Danışma Kurulu Toplantısı (Samsun)

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası 38. Dönem I. Danışma Kurulu Toplantısı, 25-26 Mayıs 2002 tarihlerinde Samsun'da yapıldı. Toplantının açılışını ODA'mız Samsun Şube Başkanı Ünal İŞİKER, 19 Mayıs Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yunus PINAR, Oda Başkanımız Prof. Dr. Gürol ERGİN, geçmiş dönem başkanlarımız Mehmet YÜCELER ve Şerafettin TAV yaptı.

ODA sorunları ve 37. Dönem IV. Danışma Kurulunda alınan kararların gerçekleştirme durumunun tartışıldığı ve gelecek dönemde yapılması gereken etkinliklerin kararlaştırıldığı Toplantıya; geçmiş dönemlerde görev yapmış Oda Başkanlarımız Mehmet YÜCELER ve Şerafettin TAV; Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN, II. Başkan Özkan GÖKSEL, Yazman Üye Gökhan GÜNAYDIN, Sayman Üye Dr. Turhan TUNCER, Yönetim Kurulu Üyeleri Doç. Dr. Cemil ERTUĞRUL, Gülay SUBAŞI ve Baki Remzi SUIÇMEZ, Genel Sekreter İlhan HAN; Denetleme Kurulu Üyeleri Erol KASNAKLI, Ahmet AKIN ve Enver ÇETİN ile Ebubekir ÇAĞDAŞ, Dr. Erol ÜÇYILDIZ ve Hilmi ÖRÜN; TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Nüvit SOYLU,

Ankara İşyeri Temsilcileri Cahit YILMAZ, Kamil BAYRAM, Serdar AÇIKGÖZ, Selda ÜNAL, Serap DİKER, Belkiye KAYA ve A. Sadi ULUSOY; Adana Şubemizden Ayhan BARUT, Abdullah DOĞAN ve Mustafa ALTIOKKA; Antalya Şubemizden Prof. Dr. Nihat ÖZEN; Aydın Şubemizden Galip ORHAN; Balıkesir Şubemizden Naci BİLGİÇ, A. İhsan KÜÇÜK ve Şükrü YARIŞ; Bursa Şubemizden İlhan DEMİRÖZ; Denizli Şubemizden Gönül Emel İNAL; Diyarbakır Şubemizden Muhittin TUTKUN, Seyfi PARLAK ve Mustafa KORKUTAN; Erzurum Şubemizden Yrd. Doç. Dr. Binali ÇOMAKLI ve Metin TURAN; Gaziantep Şubemizden Karaca BOZGEYİK ve Fatih YILDIRIM; Hatay Şubemizden Ahmet SEVER, Pınar MISIRLIOĞLU ve Yasemin BAŞKILIÇ; İçel Şubemizden İbrahim YALIN; İstanbul Şubemizden Ahmet ATALIK ve Muharrem AKSOY; İzmir Şubemizden Alaettin HACİMÜZZİN ve Orhan DÜNDAR; Kayseri Şubemizden Yılmaz ÇELİKTEN, Şükrü KAHRAMAN ve Cemal SUNULU; Konya Şubemizden Vasfi DOLAK, Dr. H. Hüseyin ÖZAYTEKİN ve Mustafa ÇAĞLAYAN; Manisa Şubemizden M. Celalettin ÖVÜNÇ ve Erdem KUTLAR; Rize Şubemizden Necati TERZİ ve İlhan KARAASLAN; Samsun Şubemizden Ünal İŞİKER, Murat AKAR, Ercan YANOĞLU, Hasan ÇOBANCI, Ümit TUNÇDEMİR, Kenan ATAGÜN, Havva YURDUNUSEVEN, Ziya ÇEBİ, Ayşe ERTÜRK, Dilek KÖMPE, Seda TÜRKMEZ, Emine HARMAN, Ekrem ORAN, Ali Fera YANILMAZ, H. Basri AKTÜRK, Selman ÇUBUKÇUOĞLU, Hüseyin EROL, Yılmaz AYAZ, Fatma BÜYÜKAKKUŞ ve M. Tuba İŞİKER ; Şanlıurfa Şubemizden Atilla YAZAR ve Abdullah MELİK; Tekirdağ Şubemizden Prof. Dr. Temel GENÇTAN ve Mine AKKÖSE; Trabzon Şubemizden İsmail ASLAN ve Mehmet TAÇOĞLU; Van Şubemizden Cevdet ALTINDAĞ, M. Necip ALTUNLI ve Mustafa DEMİROĞLU; Giresun İl Temsilcimiz Kutsi YAŞAR ve İsmail ÖZTÜRK; Ordu İl Temsilcimiz Zekeriyya KIRDAR, Tokat İl Temsilcimiz Eyüp AKSA ile Çorum İl Temsilcimiz Ö. Özgür YALÇIN katıldı.

Birinci gün, Danışma Kurulu Toplantısı yapıldı. Toplantıda, 37. Dönem IV. Danışma Kurulunda alınan kararların gerçekleştirme durumu ve yeni gündem maddeleri görüşülerek, gelecek Danışma Kuruluna kadar yapılacak çalışmalar belirlendi. İkinci gün, Samsun Şubesi sosyal etkinlikleri çerçevesinde Hasan Uğurlu ve Derbent barajlarını kapsayan bir gezi düzenlendi.

93 meslektaşımızın katılımıyla yapılan ve yerel ve ulusal basın yoluyla kamuoyuna yansıyan Toplantının yoğun bir katılım ve başarıyla gerçekleşmesinde, Genel Merkez Yönetimi ile Samsun Şube Başkanlığının uyumlu, yapıcı, katılımcı ve eşgüdümlü çalışmaları etkili oldu. İki gün boyunca, katılımcı bir ortamda gerçekleşen yoğun ve verimli bir çalışma sonucu, meslek ve Oda amaçlarına yönelik çok sayıda ilke kararı alınmıştır. Danışma Kurulu'nda alınan kararların geniş bir özeti aşağıdadır.

"Küreselleşme ve Türkiye Tarımı Yılı" İlan Edilen 2002 Yılı Etkinlikleri

7-8 Ocak 2002 tarihlerinde Ankara'da, Genel Merkez'in Tarım Haftası '2002 Etkinliği olarak düzenlediği "Küreselleşme ve Türkiye Tarımı" konulu Sempozyum gerçekleştirildi.

18 Nisan 2002 tarihinde Ankara'da, Genel Merkez'in düzenlediği "Küreselleşme Sürecinin Türkiye Tütün Sektörüne Etkileri" konulu Panel gerçekleştirildi.

10 Mayıs 2002 tarihinde Çanakkale'de, Çanakkale İl Temsilciliği ve 18 Mart Üni. Ziraat Fakültesi'nin birlikte düzenlediği ve Genel Merkez'in desteklediği "Küreselleşme ve Türkiye Tarımı" konulu Panel gerçekleştirildi.

2002 yılı içerisinde "Küreselleşme ve Türkiye Tarımı" konulu etkinlikler devam ettirilecektir.

560 Sayılı KHK ve Uygulama Sonuçları

Sorumlu Yöneticilik Belgesinin Genel Merkezce verilmesine, yıllık vizelerin Genel Merkezce gönderilen listelere göre Şube Başkanlıklarınca onaylanmasına ve denetlenmesine, vize ücretinin Şube Başkanlıklarına gelir olarak kalması uygulamasına devam edilecektir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca vizelerin kontrolü konusunda bir genelge çıkarılması konusunda Genel Merkez tarafından gerekli girişimlerde bulunacak ve İl bazında ikili görüşmelerle çözüm arayışına gidilecektir.

560 sayılı KHK kapsamındaki soğuk hava depolarında Ziraat Mühendislerinin çalışabilmesi için Genel Merkez gerekli girişimlerde bulunacaktır.

Serbest çalışanların sigortalarının yaptırılması, sağlık hizmetlerinden yararlanmaları ve işe giriş-çıkış koşullarının güvence altına alınması amacıyla Genel Merkez tarafından Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ile gerekli yazışmalar yapılarak ve sigorta sorununun çözümü için bir Tebliğ çıkarılması konusunda gerekli girişimlerde bulunulacak ve bu süreçte Kenan ATAGÜN'ün hazırlayacağı Rapor ivedilikle Genel Merkezce gönderilecektir.

Genel Merkez tarafından "Sorumlu Yöneticilik Uygulamaları" konulu bir kitap hazırlanacaktır.

Sorumlu Yönetici Eğitim Programlarının düzenlenmesine devam edilecektir.

Bitki Koruma Çalışmaları

Samsun Şubesi'nin konu ile görüşlerini içeren bir Rapor Ümit TUNÇDEMİR tarafından Danışma Kurulu'na sunuldu ve Genel Merkezce iletilmiştir.

TKKMB ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı arasında imzalanan 1 yıl süreli protokolün uzatılmaması, Kooperatif ve Birlikler ile Ziraat Mühendisinin çalıştırılması ile Tarım kredi kooperatiflerinde çalışan meslektaşlarımızın 7-8 köyde görevlendirilmesi ve sayıca yetersizliği nedeniyle ilaç-gübre satışındaki olumsuzlukların giderilmesine yönelik gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

Sıvı gübrelerin sokakta satışının önlenmesine yönelik Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca bir Genelge çıkarılması için girişimde bulunulacaktır.

Zirai mücadele konusunda son yaşanan gelişmelerin zirai mücadele bayiliği yapan meslektaşlarımıza fatura edilmesinin kolaycılık olduğu, sorunun köklü çözümü için i) reçete sistemine geçilmesi ve tavsiye dışı ilaç kullanılmaması, ii) ürün hasadında ilaçların son kullanım süresine dikkat edilmesi, iii) denetimin tarladan başlayarak tüketiciye ulaşana kadar yapılması, iv) ilaç ithalinde kontrol sistemine geçilmesi, v) işletmelerde ziraat mühendisi istihdam edilerek satışa sunulan ürünlerde etiket sistemine geçilmesi ve etikete sorumlu ziraat mühendisi ve üretici firmanın adının yazılması, vi) Zirai Mücadele ve Karantina Genel Müdürlüğü ve Bölgesel Araştırma Enstitülerinin açılması ve personel ve ekipmanca güçlendirilmesi ve etkin hizmet içi eğitim programlarının düzenlenmesi konusunda görüş birliğine varılmıştır.

Bitkisel Düzenleyici Maddeler (Hormonlar) konusunda Genel Merkez eşgüdümünde bir Komisyon oluşturularak konunun tüm yönleriyle incelenmesi ve hazırlanacak Raporun kamuoyuna duyurulması kararlaştırılmıştır.

Mesleki Denetim Uygulamaları

Genel Merkez tarafından hazırlanan "Ziraat Mühendislerinin Özel Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları Yönetmeliği" Resmi Gazete'de yayımlanmak üzere TMMOB Hukuk Müşavirliği'nin görüşü alındıktan sonra yürürlüğe girecektir.

Adana Şubesi tarafından Mesleki Denetim Uygulama Yönetmeliği kapsamında uygulamaların başlatılması, yönetmeliğin el kitapçığı olarak ilgililere dağıtılması ve üretici ve satıcılara ODA Kaşeli Kontrol Defteri dağıtılması nedeniyle, sorun çıkmaması

için, eşzamanlı olarak tüm Şubelerin yönetmelik kapsamında çalışmalara başlamaları kararlaştırılmıştır.

TARGEV tarafından ODA'mızın katkılarıyla hazırlanan "Ziraat Mühendislerinin Kamu Dışı Hizmetleriyle İlgili Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik" Taslağı, yayımlanmak üzere Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na sunulmuş olup, bir an önce çıkarılması için gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

Tohum Bayiliği

Tohum Bayiliği ve Zirai Mücadele İlaç Bayiliği için, satıcı aynı kişi olsa bile ODA'dan ayrı belgeler alınacaktır.

Tohum Bayilerinin denetimi ve kaçak satışların önlenmesi amacıyla sorunun Manisa ve İçel Şubesi tarafından birer Rapor şeklinde Genel Merkez'e iletilmesi ve Genel Merkez'in gerekli girişimlerde bulunması kararlaştırılmıştır.

Sulama Birliklerinde Çalışan Meslektaşlarımızın Sorunları

Sulama Birliklerinde Genel Sekreter unvanlı Ziraat Mühendislerinin eğitimi daha düşük kimselerin emrinde çalıştığı, sosyal güvenlik sorunu bulunduğu, Belediyelere bağlı Birliklerde kadro karşılığı çalışılırken diğer Birliklerde kadrosuz çalışmanın sorun oluşturduğu ve tüm Birliklere kadro verilmesi gerektiği görüşülerek; kadrolu çalışan ve çalışmayan meslektaşlarımızın Adana Şubesi tarafından Genel Merkez'e bildirilmesi kararlaştırılmıştır.

Genel Merkez görüşü olarak, sulama konusundaki örgütlenme modellerinden, İller İdaresi Yasası'na göre çalışan Sulama Birlikleri yerine, demokratik yöntemlerle çalışan Sulama Kooperatiflerinin yaygınlaşması gerektiği belirtilmiştir.

Su Ürünleri Sektörünün ve Su Ürünleri Mühendislerinin Sorunları

Su Ürünleri Mühendislerinin Akvaryum Balık Yetiştiriciliği noktalarında çalıştırılmaması ve ihracat belgesi imzalayamama konusunun yetki ve yasal dayanak yönünden Manisa Şubesi'nce incelenmesi ve hazırlanacak raporun Genel Merkez'e gönderilmesi kararlaştırılmıştır.

Su Ürünleri Mühendislerinin tüm yetki alanlarının incelenerek sorunlarının giderilmesi için Su Ürünleri Fakülteleri ve Üyelerimizin konuyu araştırıp çözüm önerileri geliştirmeleri ve bu sürecin ODA'mızca desteklenmesi ile Su Ürünleri Mühendislerinin ODA'mıza üye olmamaya yönelik tutumlarını yeniden değerlendirmeleri gerektiği belirtilmiştir.

37. Dönem IV. Danışma Kurulu'nda alınan karar gereği; İzmir ve Samsun Şubesi ile Giresun İl Temsilciliğinin ortak çalışmasıyla, su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların her yönüyle değerlendirileceği ve su ürünleri üretiminde ulusal bir politika belirlenmesi konusunda bir Raporun hazırlanması ve kamuoyuna duyurulmak üzere Genel Merkeze gönderilmesi çalışmalarının son durumu değerlendirilmiştir.

Su ürünleri sektörüyle ilgili tüm kesimlerin katılacağı bir Sempozyum veya Kongre'nin Genel Merkez, ilgili Şubeler ve İller ile ilgili Fakültelerin katılımıyla düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Ziraat Mühendisliği Eğitim Programları

Ziraat Fakültesi sayısının azaltılması ve Ziraat Mühendisliği öğreniminde kalitenin yükseltilmesi amacıyla, TBMM, YÖK ve ilgili Rektörlükler düzeyinde gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

Yaygın bir istihdam sorunu yaşanmasına karşın, çeşitli mühendislik disiplinleri içerisinde yalnızca "İşsiz Ziraat Mühendisleri Derneği"nin kurulmasının, mesleğin tercih edilmesini olumsuz etkilediği vurgulanmıştır.

Eğitim Programlarının Avrupa Birliği'ne uyumunun sağlanması yoluyla denklik sorununun çözülmesi gerektiği belirtilmiştir.

Eğitim Programlarından Ziraat Mühendisliği nosyonunu veren derslerin çıkarılmasının gelecekte TMMOB bünyesinde yer almada sorun oluşturacağı belirtilmiştir.

2002 yılı Eylöl ya da Ekim aylarında, Genel Merkez tarafından Ankara'da sorunun her yönüyle tartişılacağı bir Sempozyum düzenlenecektir.

şube Çalışmaları- şubelerin Güçlendirilmesi-Bölgesel Projelerin Hazırlanması

Kamulaştırma Yasası'ndaki değişiklik sonrası şube gelirlerinin azalması nedeniyle, mali güçlük içerisine giren şubelerin durumlarını Genel Merkez'e bildirmeleri ve rutin çalışmalarını Genel Merkez katkısıyla yürütmeleri kararlaştırılmıştır.

TMMOB'a uyumlu olarak bütçe sistemine geçilmesi, yıllık tahmini bütçelerin hazırlanarak tüm gelirlerin Genel merkez'e gönderilmesi ve şubelere ödenek dağılımının ve bütçe onayının Genel Merkez'ce yapılması, şubelerin gelirlerine göre harcama yapılması konuları tartişılmıştır.

Yakın şubelerin ya da şube yakınındaki illerin bölgesel düzeyde toplantılar düzenlenmesi, bölgesel sorunları gündeme getirmeleri ve çözüm önerileri geliştirmeleri, uygulanabilir ve ekonomik projelerin Genel Merkez incelemesinden geçtikten sonra il ya da bölge düzeyinde şube Başkanlıklarınca yürütülebileceği kararlaştırılmıştır.

Genel Merkez-şube Başkanlıkları-İl Temsilciliklerinin Elektronik Ortamda İletişiminin etkin olarak sağlanması için gerekli duyarlılığın gösterilmesi ve web sitesi kuracak şube Başkanlıkları ya da İl Temsilciliklerinin www.tmmobzmo.org.tr – il adı (Örneğin; istanbul).org.tr adresini edinmeleri gerektiği kararlaştırılmıştır.

Gelir-gider çizelgelerinin her ay aksatılmadan Genel Merkez'e gönderilmesi, şubelerin demirbaş defterlerini güncellemeleri ve fotokopilerinin Genel Merkez'e gönderilmesi ve harcamalarda azami tasarruf yapılması kararlaştırılmıştır.

şube Hizmet Binalarının Alınması

37. Dönem IV. Danışma Kurulu'ndan sonra Aydın, Bursa ve Manisa şubesi mülkiyet ve Hatay şubesi ile Çanakkale ve Kırşehir Temsilciliği kiralık çalışma binalarına kavuşmuştur.

Hizmet binası olmayan şube Başkanlıklarımızın ivedilikle gerekli girişimlerde bulunmaları ve Genel Merkezce desteklenmesi kararlaştırılmıştır.

ZMO Tüzüğü'nün 62. Maddesi

İllerarası nakilde 2 ay içinde beyanda bulunulmaması durumunda seçimlerde oy kullanılamaması durumu tartişılarak, beyanda kişisel iradeye dayalı kişi dilekçesinin esas olduğu, güncelleme seçim öncesi olduğu için kişi iradeyle listenin güncelleştirilebildiği, Genel Merkez'ce illere gönderilen listelerde aynı kişi mükerrer yer almadığı için bir kişinin farklı illerde oy kullanamayacağı ve bu nedenlerle seçimlerde Genel Merkez tarafından gönderilen listenin dikkate alınması gerektiği kararlaştırılmıştır.

Üye Kayıtları ve Aidatlar

Kamuda çalışan mühendislerin ilgili ODA'ya zorunlu üyeliğini bilinçli olarak kaldıran ve 12 Eylöl Rejimi tarafından Anayasaya konulan maddenin değiştirilmesine yönelik olarak TBMM'de yürütölen Anayasa Değişikliği Paketi çalışmalarına, TMMOB'nin müdahil olması için gerekli girişimlerde bulunulması kararlaştırılmıştır.

ODA'ya üye olmayanlardan üyelik başvurusu sırasında 5 yıl öncesine yönelik aidatın tümünün alınmasının "alınmayan hizmetin bedelini ödeme" mantığıyla açıklanamayacağı, aksine "aidatını ödeyenlere haksızlık edilmemesi ve elde edilecek çıkarların (belge, bilirkişilik vb) karşılığı" olarak değerlendirilmesi gerektiği, istihdam sorunu nedeniyle işe giriş için belli bir süre beklenmesi ve Borçlar Yasası gereği geriye yönelik 5 yılın aidatının alınması şeklindeki Danışma Kurulları önerisi olan bu uygulamaya Genel Kurul'un verdiği yetkiye dayanarak Genel Merkez Yönetim Kurulu tarafından devam edileceği, gelecek Genel Kurullarda farklı bir kararın alınması durumunda uygulamanın değişebileceği kararlaştırılmıştır.

Genel Merkez dışında kesinlikle üye yapılmaması ve üyelik belgesi verilmemesi kararı anımsatılmıştır.

Üye aidatlarının toplanmasında azami titizliğin gösterilmesi, ödeme yapmayan üyelerin adreslerinin doğru olarak tespitinden sonra icra takibi için Genel Merkeze bildirilmesi ve Genel Merkez’ce icra işlemi başlatılması uygulamasına devam edilmesi kararlaştırılmıştır.

Üye aidatları, komisyona gerek kalmaksızın kredi kartlarıyla ödenebilecektir.

Bilirkişilik Konusu

4650 sayılı Kamulaştırma Yasası’nda Değişiklik Yapılması Hakkında Yasa’ya uygun işlemlerin Genel Merkez ve Şube Başkanlıkları ve İl Temsilcilikleri tarafından yerine getirilmesine devam edilecektir.

Ziraat Mühendisleri kökenli Mülk Bilirkişilerinin ve Tespit vb. davalara giden Ziraat Mühendislerinin % 10 Oda payını ödemesi gerektiği için, konu titizlikle izlenecek ve denetlenecektir.

Şube Başkanları ve İl temsilcilerinden istenen bilgilerin doğru ve hızlı biçimde Haziran ve Aralık ayları sonu itibarıyla listeler halinde Genel Merkeze gönderilecek ve % 10 Oda payını ödemeyenler icraya verilecektir.

Bilirkişi ücreti konusu Kamulaştırma Yasası ile belirlendiği için, Genel Merkez tarafından bu konu düzenlenememektedir.

Havuz sistemi yaygınlaştırılmalı ve etkili işletilmelidir.

Bilirkişi eğitim programlarının düzenlenmesine devam edilecektir.

TZOB ve Diğer Örgütlerle Ortak Çalışmalar

Hatay Şubesi’nin bu önerisi tartışılarak, bu konuda toplantı, platform çalışmaları ve ortak yayınlar yapıldığı, ortak çalışmalara devam edilmesi gerektiği kararlaştırılmıştır.

Türkiye’de Bağcılık ve Zeytinciliğin Sorunları

Bağcılık sektörüyle ilgili tüm kesimlerin katılacağı bir Sempozyum veya Kongre’nin, Manisa Şubesi’nin eşgüdümünde, 2002 Eylül ya da Ekim aylarında, Genel Merkez ve Ege Bölgesi Şubeleri ve ilgili illerin katılımıyla düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Zeytincilik sektörüyle ilgili tüm kesimlerin katılacağı bir Sempozyum veya Kongre’nin, Manisa Şubesi’nin eşgüdümünde, 2002 Eylül ya da Ekim aylarında, Genel Merkez ve Ege Bölgesi Şubeleri ve ilgili illerin katılımıyla düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Fındık Sektörünün Sorunları

37. Dönem IV. Danışma Kurulu’nda alınan karar gereği; Trabzon ve Samsun Şubesi ile Giresun ve Ordu İl Temsilciliğinin ortak çalışmasıyla, fındık sektöründe yaşanan sorunların her yönüyle değerlendirileceği bir Raporun hazırlanması ve kamuoyuna duyurulmak üzere Genel Merkeze gönderilmesi çalışmalarının son durumu değerlendirilmiştir.

Samsun Şubesi’nin konu ile görüşlerini içeren bir Rapor Selman ÇUBUKÇUOĞLU tarafından Danışma Kurulu’na sunuldu ve Genel Merkeze iletilmiştir.

Samsun Şubesi’nin eşgüdümünde, Fındık sektörüyle ilgili tüm kesimlerin katılacağı bir Sempozyum veya Kongre’nin Genel Merkez ve ilgili Şubeler ve illerin katılımıyla düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Şeker Pancarı ve Tütün Sektörü

Şeker ve tütün sektöründe yaşanan yasal ve kurumsal sorunların gündemde kalmasına ve çözümlenmesine yönelik etkili girişimlere devam edilmesi kararlaştırılmıştır.

Termik Santraller ve Etkileri

Samsun’da kurulmakta olan iki adet mobil santralin faaliyete geçmesini engellemek için Genel Merkez ve Samsun Şubesi’nin eşgüdüm içerisinde yürüttüğü etkinliklere, çeşitli kuruluşlarla işbirliği içerisinde devam edilmesi kararlaştırılmıştır.

Karadeniz'de Trolle Avcılık ve Deniz Salyangozu Sorunu

Samsun Şubesi'nin konu ile görüşlerini içeren bir Rapor Süleyman DEMİR tarafından Danışma Kurulu'na sunuldu ve Genel Merkeze iletilmiştir.

Samsun Şubesi'nin eşgüdümünde, KTÜ, 19 Mayıs Üni., 9 Eylül Üni. ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın katılımıyla, konunun her yönüyle tartışılacağı bir Sempozyum düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

Ekolojik / Organik Tarım

Organik Tarım konusunun ülke gündemine taşınmasına yönelik çeşitli etkinliklerin yapılması kararlaştırılmıştır.

Çay Sektörünün Özelleştirilmesi ve AB Üyelikinin Çay Tarımına Etkileri

37. Dönem IV. Danışma Kurulu'nda alınan karar gereği; Rize ve Trabzon Şubesi ile Giresun İl Temsilciliğinin ortak çalışmasıyla, çay sektöründe yaşanan sorunların her yönüyle değerlendirileceği bir Raporun hazırlanması ve kamuoyuna duyurulmak üzere Genel Merkeze gönderilmesi çalışmalarının son durumu değerlendirilmiştir.

Rize Şubesi'nin eşgüdümünde, Çay sektörüyle ilgili tüm kesimlerin katılacağı bir Sempozyum veya Kongre'nin Genel Merkez ve ilgili Şubeler ve İllerin katılımıyla düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

TMMOB Ziraat Mühendisliği Öğrencileri Kolu Yönergesi

Genel Merkez tarafından hazırlanan ve yürürlüğe konulan "TMMOB Ziraat Mühendisliği Öğrencileri Kolu Yönergesi" kapsamında, Genel Merkez ve Ziraat Fakültesi olan illerde Öğrenci Kolu kurulması çalışmalarına devam edilecektir.

TMMOB Ziraat Mühendisliği Öğrencileri Burs Yönetmeliği

Genel Merkez tarafından hazırlanan ve 38. Genel Kurul kararı ile yürürlüğe giren "TMMOB Ziraat Mühendisliği Öğrencileri Burs Yönetmeliği" kapsamında Ziraat Mühendisleri ile birlikte ODA'mız üyesi Su Ürünleri Mühendisleri ve Tütün Teknolojisi Mühendislerine de burs verilmesi uygulamalarına devam edilecektir.

Adana Şube Meclisi Çalışmaları

ODA Tüzüğünde yer almamasına karşın, Adana Şubesi tarafından uygulamaya sokulan ve üyelerin yönetimle birlikte demokratik karar süreçlerine katılımını sağlamak amacıyla oluşturulan Şube Meclisi çalışmaları hakkında bilgi verilmiştir.

3.1.2. 38. Dönem 2. Danışma Kurulu Toplantısı (Ankara)

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası 38. Dönem II. Danışma Kurulu Toplantısı 15-16 Mart 2003 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirildi. Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyeleri, Genel Sekreter, Geçmiş dönemlerde görev yapmış Oda Başkanlarımız, 22 Şube Yönetimi, ve Çorum, Eskişehir, Kırşehir, Çankırı, Kırıkkale İl Temsilciliklerimizden oluşan 118 meslektaşımızın katıldığı toplantıda ODA sorunları, Samsun Danışma Kurulunda alınan kararların gerçekleşme durumu tartışıldı ve gelecek dönemde yapılması gereken etkinlikler kararlaştırıldı.

Toplantının açılışını Oda Başkanımız Prof. Dr. Gürol ERGİN ve Köy Hizmetleri Genel Müdürü Ali ALTUNTAŞ yaptı. Geçmiş dönemlerde görev yapmış Bakanlarımızdan Sayın Mahmut ERDİR, Geçmiş Dönem Bakanlarımızdan ve Oda Başkanlarımızdan Mehmet YÜCELER, CHP Osmaniye Milletvekili Necati UZDİL, Geçmiş Dönem Oda Başkanlarımızdan Şerafettin TAV, Dr. Avni BAŞDOĞAN, Orhan AKBULUT, Prof. Dr. Duran TARAKLI ve Sami DOĞAN, Oda Başkanımız Prof. Dr. Gürol ERGİN, II. Başkan Özkan GÖKSEL, Yazman Üye Gökhan GÜNAYDIN, Sayman Üye Dr. Turhan TUNCER, Yönetim Kurulu Üyeleri Doç. Dr. Cemil ERTUĞRUL, Gülay SUBAŞI ve Baki Remzi SUIÇMEZ, Genel Sekreter İlhan HAN; Onur Kurulu Üyeleri Medar KALKAN, Denetleme Kurulu Üyeleri; Enver ÇETİN, Erol KASNAKLI ve

Ahmet AKIN, TMMOB Onur Kurulu Üyesi Yılmaz OKTAY'ın katıldığı II. Danışma Kurulu Toplantısı'na; Ankara'dan Burhanettin AHİPAŞAOĞLU, Dr. Nüvit SOYLU, Hacı YAYLAGÜL, Sait Beyhan ÇINGİ, Halil İbrahim YILMAZ, İbrahim GÜNAYDIN, Bekir ÇAĞDAŞ, Kamil Nabi ÇİZMECİ, Osman ERCAN, Zeki UZUNTAŞ, Ali TOSUN, Kamil BAYRAM, A.Temel BECER, Nevzat ERDOĞAN, Bengü ERSAN, Emin Argun BARAN, Ahmet TUNALI, Ömer ŞİMŞEK, Caner AKSAKAL, İ. Hakkı SARIKAYA, Hamdi ARPA, Belkiyse KAYA, A. Sadi ULUSOY, Dr. Dilek ÖNDEŞ, Ayşe KARABULUT, Ali İhsan İLHAN; Adana Şubemiz'den Ayhan BARUT, Doç. Dr. Haydar ŞENGÜL, Zeliha BARUT, Vedat DOĞAN, Saim İNCE, Güven BURMA, Mehmet DÜZGÜN, Hamdi MART; Antalya Şubemiz'den Prof. Dr. Nihat ÖZEN, Cuma Ali GAFFAROĞLU, Vahap TUNCER, Nuri ARI; Aydın Şubemiz'den Galip ORHAN, Zeki OYMAK; Balıkesir Şubemiz'den Naci BİLGİÇ, Ali İhsan KÜÇÜK, Osman SEZEN, Ferhat YILMAZ, Mine YILMAZ; Bursa Şubemiz'den İlhan DEMİRÖZ; Denizli Şubemiz'den Gönül Emel İNAL, Rüşti GÜNGÖR; Diyarbakır Şubemiz'den Muhittin TUTKUN, Nurettin BAYRAM, Sedat EREN, Sezer GÜRAN, Mustafa KORKUTAN; Erzurum Şubemiz'den Yrd. Doç. Dr. Binali ÇOMAKLI, Yard. Doç. Dr. Metin TURAN, Selahattin AKIN, Abdullah KELEŞOĞLU; Gaziantep Şubemiz'den Karaca BOZGEYİK, M. Fatih YILDIRIM; Hatay Şubemiz'den Yasemin BAŞKILIÇ, Pınar MISIRLIOĞLU; İçel Şubemiz'den İbrahim YALIN; İstanbul Şubemiz'den Zehra EYİCİL, Hasan ARDIÇ; İzmir Şubemiz'den Alaattin HACİMÜZZİN, Orhan DÜNDAR; Kayseri Şubemiz'den Yılmaz ÇELIKTEN, Şükrü KAHRAMAN, Zeki MUTLU; Konya Şubemiz'den Vasfi DOLAK, H. Hüseyin ÖZAYTEKİN, Mustafa ÇAĞLAYAN; Manisa Şubemiz'den M. Celalettin ÖVÜNÇ, Cemal YAVUZ; Rize Şubemiz'den Necati TERZİ; Samsun Şubemiz'den Ünal İŞIKER, Ümit TUNÇDEMİR, Kenan ATAGÜN, Ayşe ERTÜRK, Ercan YANOĞLU, Murat SARAÇ, Havva YURDUNUSEVEN; Tekirdağ Şubemiz'den Prof. Dr. Temel GENÇTAN, Mine AKKÖSE, Talat AKKÖSE; Trabzon Şubemiz'den İsmail ASLAN, Mehmet TAÇOĞLU; Şanlıurfa Şubemiz'den Atilla YAZAR, Ramazan BOZDAĞ, Abdullah MELİK; Van Şubemiz'den Cevdet ALTINDAĞ, Şeref DEMİR, Şevket AKDEMİR; Kırşehir il Temsilcimiz Uğur ATAĞ, Eskişehir İl Temsilcimiz Feyyaz UYSAL katıldı.

İkinci gün Beypazarı'na bir gezi düzenlendi..

İki gün boyunca, katılımcı bir ortamda gerçekleşen yoğun ve verimli bir çalışma sonucu, meslek ve Oda amaçlarına yönelik çok sayıda ilke kararı alındı. Danışma Kurulu'nda alınan kararların geniş bir özeti aşağıdadır.

"AB Uyum Sürecinde Türkiye Tarımı Yılı" İlan Edilen 2003 Yılı Etkinlikleri

"AB GENİŞLEME SÜRECİNDE TÜRKİYE - Tarımsal ve Kırsal Politikalar Sempozyumu", 8-9 Ocak 2003 tarihlerinde Ankara'da Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığı Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi.

560 Sayılı KHK ve Uygulama Sonuçları

560 Sayılı KHK ve buna bağlı olarak yayımlanan "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelik" ve bu kapsamda verilen Sorumlu Yöneticilik uygulamalarında karşılaşılan sorunların çözülmesi amacıyla TMMOB koordinatörlüğünde Ziraat, Kimya, Makine, Petrol ve Gıda Mühendisleri Odalarının davet edildiği çalışma grubu toplantılarına, ODA'mız II. Başkanı Özkan GÖKSEL katılmıştır. Bu konuda daha önce gerek bireysel, gerekse Şube Başkanlıkları ve İl Temsilcilikleri tarafından ortaya konulan sorunlar ve Samsun Şube Başkanlığınca hazırlanan rapor doğrultusunda uygulamada karşılaşılan sorunlar toplantılarda gündeme taşınmıştır. 04.03.2003 tarihinde yapılan son toplantıda anılan Çalışma Grubu'nun faaliyetleri Ziraat,

Kimya, Makine ve Gıda Mühendisleri Odalarından oluşacak temsilcilerle devamlı hale getirilmesi kararlaştırılmıştır.

560 sayılı KHK kapsamında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca vizelerin kontrolü konusunda bir genelge çıkarılması, tek tip sözleşme yapılması, soğuk hava depolarında Ziraat Mühendislerinin çalışabilmesi, serbest çalışanların sigortalarının yaptırılması, sağlık hizmetlerinden yararlanmaları ve işe giriş-çıkış koşullarının güvence altına alınması amacıyla gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

Sorumlu Yöneticilik Belgesinin Genel Merkezce verilmesine, yıllık vizelerin Genel Merkezce gönderilen listelere göre Şube Başkanlıklarınca onaylanmasına ve denetlenmesine, vize ücretinin Şube Başkanlıklarına gelir olarak kalması uygulamasına devam edilmektedir.

Sorumlu Yönetici Eğitim Programlarına meslektaşlarımızın talepleri doğrultusunda devam edilmektedir.

Genel Merkez tarafından "Sorumlu Yöneticilik Uygulamaları" konulu kitap hazırlanması çalışmaları, yapılacak Bölge Toplantıları ve ilgili Odalarca yürütülen çalışmalar sonuçlandırıldığında gündeme alınacaktır.

Bitki Koruma Çalışmaları

Sıvı gübrelerin sokakta satışının önlenmesi, TKKMB ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı arasında imzalanan 1 yıl süreli protokolün uzatılmaması, Kooperatif ve Birliklerde en az 1 Ziraat Mühendisinin çalıştırılması ile Tarım kredi kooperatiflerinde çalışan meslektaşlarımızın 7-8 köyde görevlendirilmesi ve sayıca yetersizliği nedeniyle ilaç-gübre satışındaki olumsuzlukların giderilmesine yönelik gerekli girişimlerde bulunulmasına karşın bir gelişme sağlanamamıştır.

Bitkisel Düzenleyici Maddeler (Hormonlar) konusunda Genel Merkez eşgüdümünde bir Komisyon oluşturularak konunun tüm yönleriyle incelenmesi ve hazırlanacak Raporun kamuoyuna duyurulması çalışmaları devam etmektedir.

Mesleki Denetim Uygulamaları

Genel Merkez tarafından hazırlanan "Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik", 24 Temmuz 2002 tarih ve 24825 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yönetmeliğe açıklık getirici bir Genelge Genel Merkez tarafından yayımlanacaktır.

Haksız rekabet içindeki diğer meslek gruplarının yönetmelik kapsamına alınması için Genel Merkez Tarım ve Köyişleri Bakanlığı nezdinde girişimde bulunacaktır.

Yönetmelik kapsamındaki uygulamalar hakkında 1 Şubat 2003 tarihinde Adana'da, Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan GÜNAYDIN, Adana, Mersin, Gaziantep ve Hatay Şube yöneticileri ve meslektaşlarımızın katılımıyla bir Bölge Toplantısı gerçekleştirilmiştir.

TARGEV tarafından ODA'mızın katkılarıyla hazırlanan "Ziraat Mühendislerinin Kamu Dışı Hizmetleriyle İlgili Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik" Taslağı, yayımlanmak üzere Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na sunulmuş olup, bir an önce çıkarılması için gerekli girişimlerde bulunulmaktadır.

Tohum Bayiliği

Tohum Bayilerinin denetimi ve kaçak satışların önlenmesi amacıyla Manisa ve İçel Şubesi tarafından hazırlanacak Rapor Genel Merkez'e iletilmemiştir.

Tohum Bayiliği ve Zirai Mücadele İlaç Bayiliği için, satıcı aynı kişi olsa bile ODA'dan ayrı belgeler alınmaktadır.

Sulama Birliklerinde Çalışan Meslektaşlarımızın Sorunları

Sulama Birliklerinde kadrolu çalışan ve çalışmayan meslektaşlarımızın Adana Şubesi tarafından Genel Merkez'e bildirilmesi kararlaştırılmasına karşın bir gelişme sağlanamamıştır.

Genel Merkez görüşü olarak, sulama konusundaki örgütlenme modellerinden, İller İdaresi Yasası'na göre çalışan Sulama Birlikleri yerine, demokratik yöntemlerle çalışan Sulama Kooperatiflerinin yaygınlaşması gerektiği belirtilmiştir. Bu bağlamda; 21 Mart 2003 tarihinde Ankara'da TÜSKOOP BİR, TOOB ve ATO ile birlikte ortak bir "Ulusal Sulama Yönetimi" konulu bir Sempozyum düzenlenmiştir.

Su Ürünleri Sektörünün ve Su Ürünler Mühendislerinin Sorunları

Su Ürünleri Mühendislerinin Akvaryum Balık Yetiştiriciliği noktalarında çalıştırılmaması ve ihracat belgesi imzalamama konusunda Manisa Şubesi tarafından hazırlanacak Rapor, Genel Merkez'e iletilmemiştir. İlgili Yönetmelik hakkındaki ODA Görüşümüz Genel Merkezimiz tarafından TKB Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'ne iletilmiştir.

37. Dönem IV. Danışma Kurulu'nda alınan karar gereği; İzmir ve Samsun Şubesi ile Giresun İl Temsilciliğinin ortak çalışmasıyla, su ürünleri sektöründe yaşanan sorunların her yönüyle değerlendirileceği ve su ürünleri üretiminde ulusal bir politika belirlenmesi konusunda bir Raporun hazırlanması ve kamuoyuna duyurulmak üzere Genel Merkeze gönderilmesi çalışmalarında bir gelişme sağlanamamıştır.

Su ürünleri sektörüyle ilgili tüm kesimlerin katılacağı bir Sempozyum veya Kongre'nin Genel Merkez, ilgili Şubeler ve İller ile ilgili Fakültelerin katılımıyla düzenlenmesi kararı gerçekleştirilememiştir.

Ziraat Mühendisliği Eğitim Staj ve İstihdam Politikaları

Ziraat Fakültesi sayısının azaltılması ve Ziraat Mühendisliği öğreniminde kalitenin yükseltilmesi amacıyla, TBMM, YÖK ve ilgili Rektörlükler düzeyinde gerekli girişimlerde bulunmaktadır.

2002 yılı Eylül ya da Ekim aylarında Genel Merkez tarafından Ankara'da sorunun her yönüyle tartışılacağı bir Sempozyum düzenlenmesi kararı; Ziraat Fakültelerinde 2002-2003 Öğrenim Dönemi'nde yeni lisans programının uygulamaya başlaması nedeniyle 2004 yılına ertelenmiştir.

Genel Merkez Ziraat Fakültelerini bir araya getirerek ZMO'nun görüşünü oluşturmali ve görüş YÖK'e sunularak gelişmeler izlenmelidir.

Şube Oluşumu, Şube Çalışmaları – Şubelerin Güçlendirilmesi – Bölgesel Projelerin hazırlanması

Şube olma koşulları ildeki meslektaş sayıları, şube olmanın maliyeti gibi somut ölçütlere göre değerlendirilecek ve konu Genel Kurula sunulacaktır.

Kamulaştırma Yasası'ndaki değişiklik sonrası Şube gelirlerinin azalması nedeniyle, mali güçlük içerisinde giren Şubelerin durumlarını Genel Merkez'e bildirmeleri ve rutin çalışmalarını Genel Merkez katkısıyla yürütmeleri kararı uygulanmaktadır.

Yakın Şubelerin ya da Şube yakınındaki illerin bölgesel düzeyde toplantılar düzenlemesi, bölgesel sorunları gündeme getirmeleri ve çözüm önerileri geliştirmeleri, uygulanabilir ve ekonomik projelerin Genel Merkez incelemesinden geçtikten sonra il ya da bölge düzeyinde Şube Başkanlıklarınca yürütülmesi çalışmaları devam etmektedir.

Genel Merkez-Şube Başkanlıkları-İl Temsilciliklerinin Elektronik Ortamda İletişiminin etkin olarak sağlanması için gerekli duyarlılığın gösterilmesi ve web sitesi kuracak Şube Başkanlıkları ya da İl Temsilciliklerinin Genel Merkezle uyumlu web sitesi adresi edinmeleri kararı uygulanmaktadır.

Gelir-gider çizelgelerinin her ay aksatılmadan Genel Merkez'e gönderilmesi, Şubelerin demirbaş defterlerini güncellemeleri ve fotokopilerinin Genel Merkez'e gönderilmesi ve harcamalarda azami tasarruf yapılması kararı bazı sorunlar yaşanmakla birlikte uygulanmaktadır.

Şube Hizmet Binalarının Alınması

38. Dönem I. Danışma Kurulu'ndan sonra Şanlıurfa ve Tekirdağ Şubesi mülkiyeti ODA'mıza ait çalışma binalarına kavuşmuştur.

Diğer Şubelerimiz hizmet binası alımı konusuna öncelik vermemelidir.

Üye Kayıtları ve Aidatlar

Genel Merkez dışında kesinlikle üye yapılmaması ve üyelik belgesi verilmemesi kararı uygulanmaktadır. Üye aidatlarının toplanmasında azami titizliğin gösterilmesi, ödeme yapmayan üyelerin adreslerinin doğru olarak tespitinden sonra icra takibi için Genel Merkeze bildirilmesi ve Genel Merkez'ce icra işlemi başlatılması uygulamasına devam edilmektedir. Üye aidatları, komisyona gerek kalmaksızın kredi kartlarıyla ödenebilmektedir.

Bilirkişilik Konusu

4650 sayılı Kamulaştırma Yasası'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Yasa'ya uygun işlemlerin Genel Merkez ve Şube Başkanlıkları ve İl Temsilcilikleri tarafından yerine getirilmesine devam edilmektedir.

4650 sayılı "Kamulaştırma Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" un 8. maddesi ile 2942 sayılı "Kamulaştırma Kanunu" nun 15. Maddesindeki "Bilirkişi olarak görev yapacakların nitelikleri ve çalışma esasları Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin görtüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın birlikte hazırlayacakları bir yönetmelikte belirlenir" hükmü kapsamında hazırlanacak yönetmeliğe ilişkin ODA'mız görüşleri TMMOB'a ulaştırılmıştır. Bu konuda ayrıca TMMOB tarafından alınan bir karar doğrultusunda bir Çalışma Grubu oluşturulmuştur.

Yeni Kamulaştırma Yasası'nın uygulanmasında karşılaşılan sorunlar ve çözüm yollarının açıklığa kavuşturulması amacıyla Ankara'da ilgili kuruluş ve Odaların geniş katılımlı bir Sempozyum düzenlemesi çalışmaları devam etmektedir.

Kamulaştırma Yasası kapsamında meslektaşlarımızca Rapor hazırlanması dışında mahkemede raporun savunulması sorun yaratmaktadır. Bu konuda Genel Merkez Yargıtay'a başvurarak konunun yeniden düzenlenmesini isteyecektir.

Ziraat Mühendisi kökenli Mülk Bilirkişilerinin ve Tespit vb. davalara giden Ziraat Mühendislerinin % 10 Oda payını ödemesi gerektiği için, konu titizlikle izlenmekte ve denetlenmektedir.

Şube Başkanları ve İl temsilcilerinden istenen bilgilerin doğru ve hızlı biçimde Haziran ve Aralık ayları sonu itibarıyla listeler halinde Genel Merkeze gönderilmesi ve % 10 Oda payını ödemeyenlerin icraya verilmesi konusunda gerekli duyarlılık gösterilmektedir.

Bilirkişi eğitim programlarının düzenlenmesine devam edilmektedir.

TZOB ve Diğer Örgütlerle Ortak Çalışmalar

Çeşitli toplantı, platform çalışmaları ve ortak yayınlar ile ortak çalışmalara devam edilmektedir. ODA'mızca düzenlenen "AB Genişleme Sürecinde Türkiye Tarımı" Sempozyumu Sonuç Bildirgesi, tarımla ilgili 14 adet örgütün ortak imzasıyla yayımlanmıştır.

Türkiye'de Bağcılık ve Zeytinciliğin Sorunları

Manisa Şubesi'nin eşgüdümünde, 2002 Eylül ya da Ekim aylarında, Genel Merkez ve Ege Bölgesi Şubeleri ve ilgili illerin katılımıyla Bağcılık sektörüyle ilgili tüm kesimlerin

katılacağı bir Sempozyum veya Kongre'nin düzenlenmesi çalışmaları İzmir Şubesi'nin girişimleriyle devam etmektedir.

Manisa Şubesi'nin eşgüdümünde, 2002 Eylül ya da Ekim aylarında, Genel Merkez ve Ege Bölgesi Şubeleri ve ilgili illerin katılımıyla Zeytincilik sektörüyle ilgili tüm kesimlerin katılacağı bir Sempozyum veya Kongre'nin düzenlenmesi kararı gerçekleştirilememiştir.

Fındık Sektörünün Sorunları

Samsun Şubesi'nin eşgüdümünde, Fındık sektörüyle ilgili tüm kesimlerin katıldığı bir "Türkiye'de Uygulanan Fındık Politikaları ve Fındığın Geleceği Konferans-Panel'i", 16 Ekim 2002 tarihinde Samsun'da gerçekleştirilmiştir.

37. Dönem IV. Danışma Kurulu'nda alınan karar gereği; Trabzon ve Samsun Şubesi ile Giresun ve Ordu İl Temsilciliğinin ortak çalışmasıyla, fındık sektöründe yaşanan sorunların her yönüyle değerlendirileceği bir Raporun hazırlanması ve kamuoyuna duyurulmak üzere Genel Merkeze gönderilmesi çalışmalarında bir gelişme sağlanamamıştır.

Karadeniz'de Trolle Avcılık ve Deniz Salyangozu Sorunu

Samsun Şubesi'nin eşgüdümünde, KTÜ, 19 Mayıs Üni., 9 Eylül Üni. ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın katılımıyla, konunun her yönüyle tartışılacağı bir Sempozyum düzenlenmesi kararı gerçekleştirilememiştir.

Ekolojik / Organik Tarım

ODA'mız, TKİB Organik Tarım Ulusal Yönlendirme Komitesi içerisinde yer almıştır. Çalışmalar henüz başlamamıştır..

Çay Sektörünün Özelleştirilmesi ve AB Üyeliğinin Çay Tarımına Etkileri

Rize Şubesi Başkanı Necati TERZİ tarafından hazırlanan "Çay Sektörü Analizi" adlı kitap Genel Merkezimiz tarafından yayımlanmıştır.

Rize Şubesi'nin eşgüdümünde, Çay sektörüyle ilgili tüm kesimlerin katılacağı bir Sempozyum veya Kongre'nin Genel Merkez ve ilgili Şubeler ve illerin katılımıyla düzenlenmesi kararı gerçekleştirilememiştir.

TMMOB ve ZMO'nun 50. Yıl Kutlama Etkinlikleri

2004 yılında Ocak ayının ilk haftası ve tüm yıl boyunca çok boyutlu kutlama etkinlikleri düzenlenmesi için gerekli çalışmalar başlatılacaktır.

3.1.3. 38. Dönem 3. Danışma Kurulu Toplantısı (Bursa)

10-11 Ekim 2003 tarihlerinde meslektaşımızın katılımıyla yapılan ve yerel ve ulusal basın yoluyla kamuoyuna yansıyan Toplantının yoğun bir katılım ve başarıyla gerçekleşmesinde, Genel Merkez Yönetimi ile Bursa Şube Başkanlığının uyumlu, yapıcı, katılımcı ve eşgüdümlü çalışmaları etkili oldu. İki gün boyunca, katılımcı bir ortamda gerçekleşen yoğun ve verimli bir çalışma sonucu, meslek ve Oda amaçlarına yönelik çok sayıda ilke kararı alınmıştır. Danışma Kurulu'nda alınan kararların geniş bir özeti aşağıdadır.

10-11 Ekim 2003 tarihlerinde Bursa'da Düzenlenen 38. Dönem III. Danışma Kurulu Toplantısında Görüşülen Konular ve Alınan Kararların Değerlendirilmesi

"AB Genişleme Süreci ve Türkiye Tarımı Yılı" İlan Edilen 2003 Yılı Etkinlikleri

08-09 Ocak 2003 tarihlerinde Ankara'da "AB Genişleme Süreci ve Türkiye Tarımı – Tarımsal ve Kırsal Politikalar" konulu iki gün süren bir Sempozyum gerçekleştirildi.

26-28 Haziran 2003 tarihlerinde Gaziantep'te Gaziantep Ticaret Odası, Gaziantep Üniversitesi Rektörlüğü, TMMOB ZMO, Gaziantep Ticaret Borsası, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birliği, Gaziantep Ticaret Odaları Birliği

işbirliği ile Küreselleşme ve AB İle Bütünleşme Sürecinde Türk Tarım Politikaları Sempozyumu gerçekleştirildi.

16 Ekim 2003 tarihinde Ankara'da TMMOB ZMO, Ege Üni. Su Ürünleri Fakültesi ve TOBB'un katılımıyla "AB'ne Üyelik Sürecinde Su Ürünleri" Sempozyumu düzenlenecektir.

560 Sayılı KHK ve Uygulama Sonuçları

560 sayılı KHK'da meslektaşlarımızın iş alanını kısıtlayıcı değişiklik yapılması üzerine değişikliğin iptaline yönelik Danıştay'a iptal davası açılması kararlaştırıldı.

Sorumlu Yönetici Eğitim Programlarına meslektaşlarımızın talepleri doğrultusunda devam edilmesi, 2004 yılı eğitim programlarının Ocak ayında Genel Merkez'e iletilmesi kararlaştırıldı.

Önceki Danışma Kurulu'nda kararlaştırılan ve Samsun Bölge Toplantısı'nda geliştirilen "50 Soruda Sorumlu Yöneticilik" adlı kitap Genel Merkez tarafından hazırlanarak web sitemizde ilgililerin kullanımına sunuldu. Mevzuat değişikliği sonrası güncellenerek basılı duruma getirilmesi kararlaştırıldı.

Mesleki Denetim Uygulamaları

Genel Merkez tarafından hazırlanan ve 24 Temmuz 2002 tarih ve 24825 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik" kapsamında ODA Denetçileri belirlendi ve Denetçi Kartları dağıtıldı. Bayiler, Üretici Firmalar ve Üreticiler ile birlikte toplantılar yapılarak uygulamanın ayırım yapılmadan ülke düzeyinde gerçekleştirilmesi kararlaştırıldı.

Profesyonel Denetçilik ve Şubelere Yetki Devri önerileri tartışıldı ve konu üzerinde çalışılarak TMMOB'a iletilmesi kararlaştırıldı.

Reçeteli İlaç Satışı konusunda Genel Merkez'ce girişimlerde bulunulması kararlaştırıldı.

Mesai saatlerinin ülke genelinde uygulanması ve yönetmeliğin diğer maddelerinin uygulanması için Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na iletilen istemimize yanıt verilmemesine karşın bir Genelge yayımlandı. Bu konuda Bakanlık uygulamalarının iyileştirilmesi ve Bakanlıkça istemlerimizi içeren bir yazının Valiliklere yazılmasının sağlanması kararlaştırıldı.

Gübre Bayilerinin Ziraat Mühendisleri'nden oluşması ya da Ziraat Mühendisi çalıştırılmasının zorunlu tutulması konusunda bir yasal düzenleme yapılmasının sağlanması kararlaştırıldı.

Türkiye Ziraatçılar Derneği ile görüşülerek bayiler arasında yaşanan haksız rekabet sorununun aşılması kararlaştırıldı.

TARGEV tarafından ODA'mızın katkılarıyla hazırlanan ve yayımlanmak üzere Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na sunulan "Ziraat Mühendislerinin Kamu Dışı Hizmetleriyle İlgili Görev ve Yetkileri Hakkında Yönetmelik" Taslağının bir an önce çıkarılması için gerekli girişimlerde bulunulması kararlaştırıldı.

Antalya Şubesi'nin hazırladığı ve Başbakanlığa ilettiği "Zirai Danışmanlık Yönetmeliği" Taslağı üzerinde çalışılması kararlaştırıldı.

Ziraat Mühendisliği Eğitim Programları

Tarım Haftası'2004 Etkinliği olarak Genel Merkez'ce Ankara'da Ziraat Mühendisliği Eğitimi ve İstihdam sorunlarının tartışılacağı uluslararası bir Sempozyum düzenlenmesi ve Şubelerin 15 Aralık 2003 tarihine kadar katılımcı süreçlerde oluşturacakları raporları Genel Merkez'e iletmeleri kararlaştırıldı.

ODA bünyesinde eğitim programlarındaki değişimleri izleyen, değerlendiren ve kamuoyuna bilgi sunan Eğitim Komisyonu oluşturulması kararlaştırıldı.

ODA Mevzuatının Güncellenmesi

7472 sayılı Yasa ve Yetki Tüzüğü'nün oluşturulacak Mevzuat Komisyonu tarafından gözden geçirilerek güncelleştirilmesi kararlaştırıldı.

Diğer Örgütlerle İlişkiler, "Tarım Platformu" Yaklaşımları

Çeşitli toplantı, platform çalışmaları ve ortak yayınlar ile birlikte çalışmalara devam edilmesi kararlaştırıldı.

50. Yıl Etkinlikleri

Ocak 2004'te Ankara'da düzenlenecek etkinlikler hakkında bilgi verildi ve Şube ve İl Temsilciliklerinin bu etkinliklere katılmaları, 2004 yılında taşrada yapılacak 50. Yıl Etkinliklerinin planlanması ve Ocak 2004'te Genel Merkez'e iletilmesi kararlaştırıldı.

ODA Örgütlenmesi, Şube İçin Gerekli Üye Yeterlik Sayısı, ODA Gelirlerinin Artırılması, Aidat Toplama Sorunları - Öneriler

Şube yeterlik sayıları değerlendirilerek konu hakkında tüzük değişikliğinin Genel Merkez tarafından Genel Kurul'a getirilmesi kararlaştırıldı.

Genel Merkez dışında kesinlikle üye yapılmaması ve üyelik belgesi verilmemesi kararı uygulanmaktadır.

Üye aidatlarının toplanmasında azami titizliğin gösterilmesi, ödeme yapmayan üyelerin adreslerinin doğru olarak tespitinden sonra icra takibi için Genel Merkeze bildirilmesi ve Genel Merkez'ce icra işlemi başlatılması uygulamasına devam edilmektedir.

Hizmet binası olmayan Şubelere bina satın alınması konusundaki girişimlerin hızlandırılması kararlaştırıldı.

Üye aidatları, komisyona gerek kalmaksızın kredi kartlarıyla ödenebilmektedir.

Gelir-gider çizelgelerinin her ay aksatılmadan Genel Merkez'e gönderilmesi, Şubelerin demirbaş defterlerini güncellemeleri ve fotokopilerinin Genel Merkez'e gönderilmesi ve harcamalarda azami tasarruf yapılması kararlaştırıldı.

e-zmo Projesi

ODA web sayfası ve İnternet tabanlı yazılım programı tanıtıldı. Tüm örgütün elektronik ortamda iletişim kurması kararlaştırıldı.

Ülkenin ve Ülke Tarımının Genel Sorunları

Kamu Yönetimi Reformu, 1000 Köye 1000 Tarım Gönüllüsü Projesi ile hayvansal ve bitkisel üretim alt sektörlerindeki son gelişmeler değerlendirilerek ODA görüşlerinin etkili bir şekilde kamuoyuna ulaştırılması kararlaştırıldı.

Siyaseten Yapılan Atamalar

Resmi Gazete'de yayımlanan ve vekaleten yapılan atamaların liste haline getirilerek kamuoyununun bilgilendirilmesi kararlaştırıldı.

39. Genel Kurul

Şube ve İl Temsilciliği seçimlerinin Aralık 2003'de, Genel Kurul'un Şubat veya Mart 2004'de yapılması kararlaştırıldı.

Bursa Danışma Kurulu Sonuç Bildirgesi

Danışma Kurulu 11 Ekim 2003 tarihinde Bursa İlinde toplanarak gündemdeki konuları tartışmış ve aşağıdaki görüşleri benimsemiştir.

1980'de başlayıp günümüze kadar süren süreçte özellikle 09 Aralık 1999'dan itibaren IMF'ye verilen taahhütler doğrultusunda Türk tarımı büyük bir açmaza sürüklenmiştir. Şu anda işbaşında bulunan AKP hükümeti de geçmiş iktidarlar döneminde olduğu gibi IMF politikalarının direkt uygulayıcısı olduğunu göstermiştir.

Ziraat Mühendisleri Odası bu süreçte savunduğu bilimsel doğruları kamuoyuna duyurmuş ve duyurmaktadır.

Oda serbest çalışan meslektaşlarının çalışma saatlerini ve çalışma koşullarının düzenlenmesinden yanadır ve bu konuda Tarım Bakanlığı'nın da engelleyici değil destekleyici olması gerektiği inancındadır.

Hükümetlerin birbiri ardı sıra çıkardığı ve Türkiye tarımının geleceğini tehlikeye atan dış baskılı yasalara karşı Oda'mız geçmişte olduğu gibi şimdi de hukuk mücadelesini kararlılıkla sürdürmektedir.

Ziraat Mühendisliği yetki tüzüğü'nün yasaya dönüştürülmesi için gerekli girişimler yapılacaktır.

Tarım Bakanlığı diyaloga açık görünmekle beraber uygulamada kitle örgütlerinin görüşünü almadan hareket etmektedir. Örneğin 560 sayılı KHK'da yapılan son değişiklikler bunun somut örneğidir.

Danışma Kurulu Ziraat Fakültelerinin eğitim programlarının sık sık değiştirilmesine karşıdır. Bu konuda tüm üniversiteler ve meslek odalarının katılacağı bir bilimsel toplantıda karar verilmesinin uygun olduğu kanısındadır.

Köy Merkezli Tarımsal Üretim Destek Projesi istihdam yönünde olumlu bulunmakla birlikte; işe almada objektiflikten uzak ve denetim mekanizmalarında Ziraat Mühendisleri Odası'nı dışlayan tutumlara son verilmesi gerektiği görüşündedir.

Önceki iktidarlar gibi AKP iktidarının uyguladığı keyfi ve siyasi atamalar, sürgünler Oda'mız tarafından şiddetle kınanmaktadır. Sendikalar ve diğer Sivil toplum örgütleri ile birlikte Oda'mız bu hukuksuz atama ve sürgünlere karşı tepkisini giderek artan şekilde ortaya koyacaktır.

Kamu Yönetimi Reformu tasarısının kamuya ait tarımsal kuruluşları ve burada çalışan meslektaşlarımızın tasfiyesine yönelik olduğu görünmekte olup odamız buna karşı bir duruşu örgütlemekte kararlıdır.

2004 yılı Oda'mızın 50. kuruluş yılıdır. Bunun tüm örgütümüzle ve halkımızla birlikte en kapsamlı şekilde kutlama hazırlıkları sürmektedir.

Topraklarımızın bazı yasa değişiklikleri yapılarak yabancılara satılmasının SEVR'e giden bir yol olduğuna toplumun dikkatini çekmek istiyoruz.

Anayasanın 170. maddesinde yapılacak değişikliklerle "Orman alanları dışında çıkarılan 2B kapsamındaki arazilerin" satılmasını orman sınırlarının daraltılması olarak görüyor ve buna karşı her türlü direnci göstereceğimizi kamuoyuna duyuruyoruz.

Irak'a asker gönderilmesini ülke gençlerinin kan ve canının pazarlanması olarak algılıyoruz.

Sonuçta, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası olarak Türkiye üzerinde oynanan oyunlara karşı duracağımızı; Atatürk devrimleri ile Atatürk'ün kurduğu Cumhuriyet'in korunmasından ve bağımsızlığımızdan asla taviz vermeyeceğimizi kamuoyuna saygıyla duyuruyoruz.

3.2. Bölge Toplantıları

'38. Dönemde Adana ve Samsun'da iki adet Bölge Toplantısı yapıldı.

3.2.1. Adana Bölge Toplantısı

Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkındaki Yönetmelik Uygulamalarına ilişkin olarak 01-02 Şubat 2003 tarihlerinde Adana'da yapılan Bölge Toplantısı'na, Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan GÜNAYDIN, Adana, İçel, Hatay, Antalya ve Gaziantep Şube Başkanları, Yöneticileri ve özel sektör temsilcileri katıldı. Toplantıda alınan kararlar tüm örgütümüze duyuruldu.

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI ŞUBE BAŞKANLIKLARINA

1 Şubat 2003 tarihinde, Adana'da, "Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik" çerçevesinde gerçekleştirilen uygulamalar hakkında görüş alış verişinde bulunmak amacıyla bir bölge toplantısı gerçekleştirilmiştir.

Adana Şube Başkanlığı'nda gerçekleştirilen toplantıya, Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan GÜNAYDIN, Adana – Mersin – Gaziantep ve Hatay Şube başkanları ve Yönetim Kurulu üyeleri ile çok sayıda üyemiz katılmışlardır.

Bilindiği üzere, Resmi Gazete'de yayımlandığı 24.07.2002 tarihinden itibaren yürürlükte olan ve son maddesi gereği ODA'mız Yönetim Kurulu tarafından yürütülmekte olan söz konusu Yönetmelik, tüm örgütümüzün katılımcı bir süreç içerisinde ortaya koydukları etkin katkılar çerçevesinde, 2 yılı aşkın bir çalışmanın sonucunda oluşturulmuştur. ODA'mızın tarım hizmetlerini kamu yararı doğrultusunda düzenleme görevi ve bu çerçevedeki yetkisine ilişkin ayrıntılı düzenlemeler içeren söz konusu Yönetmelik'in, kendisinden beklenen olumlu sonuçları ortaya koyabilmesi, etkin bir şekilde uygulanması ile olanaktır.

Bu çerçevede, adı geçen toplantı sonrasında, Yönetmelik uygulamaları ile ilgili olarak öne çıkan ve tüm örgütümüze duyurulmasında yarar görülen önemli konular aşağıda belirtilmektedir.

1 – Bilindiği üzere Yönetmelik, yayımlandığı tarihten itibaren, tüm ülke düzeyinde olmak üzere yürürlükte dir. Yönetmelik hükümlerini yaşama geçirebilmek ise, tüm yurt çapında örgütümüzün ortak çabası gerektirmektedir.

Bu konuda, Adana – Mersin - Hatay ve Gaziantep şubelerimizde etkin çalışmaların gerçekleştirildiği ve özellikle "mesai saatleri"nin uygulanması konusunda önemli mesafeler alındığı, toplantı görüşmelerinde saptanmıştır. Bunun yanında, diğer Şubelerimizin de konu ile ilgili olarak gerçekleştirdikleri çalışmaları gözden geçirerek, varsa eksikliklerini bir an evvel kapatmalarında yarar görülmektedir.

2 – Yönetmelik'in "Denetçiler" başlıklı 8. maddesi, her Şube'nin, Yönetmelikte nitelikleri belirtilen üyeler arasından seçeceği 5 kişilik denetçi heyeti listesini ODA Genel Merkez'ine bildireceği ve Genel Merkez'in denetçilere, görevli ve yetkili olduklarını belirleyen yazılı ve resmi bir belge vereceği hükmünü içermektedir.

Sözü edilen denetçi listesi birçok Şube'miz tarafından bildirilmiş olmasına karşın, belge verme işlemi için, tüm Şubelerimizin bildirimlerinin ulaşması beklenmektedir. Ayrıca, bildirimlerde, denetçilerin uzmanlık alanlarının belirtilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda, henüz bildirim yapmamış Şubelerimizin, 19 Şubat 2003 gününe kadar denetçi listelerini ODA'mıza ulaştırmaları gerekmektedir.

3 – Adı geçen Yönetmelik çerçevesinde yapılan denetimlerin etkinliğinin artırılması için, hukuk sisteminin elverdiği ölçüde, hizmet alanlarının uzman meslektaşlarımızın çalışmalarına özgülenmesi gerekmektedir. Bu alanda önemli mesafe alınmış olmakla birlikte, halen çeşitli eksikliklerin olduğu bilinmektedir. Özel alanda tarımsal hizmetlerinin yürütülmesinde; üyemiz ziraat mühendisleri, teknisyen – teknikerler ve geçmişten gelen kazanılmış hakları nedeniyle bu nitelikleri karşılamayan kişiler görev almaktadır.

a) Adana – Mersin – Gaziantep ve Hatay'da, özel hizmet alanlarında, üçüncü grubun % 20 – 30 oranında değişen bir ağırlığa sahip olduğu toplantı sırasında ifade edilmiştir.

Kamu sağlığını ve yararını doğrudan ilgilendiren ve uzmanlık gerektiren çalışma alanlarında, yıllar içinde sayıları azalmakla birlikte, uzmanlık bilgisi olmayan kişilerin

çalışması, “kazanılmış hak” ile açıklanmaya çalışılmaktadır. Genel hukukun tanıdığı bir kavram olan kazanılmış hakkın, varlığı ve korunması konusunda bir tartışma yoktur; ancak bu hakkın kullanım biçimi kamu yararı doğrultusunda düzenlenmelidir. Bu itibarla, bu tür hak sahiplerinin, ancak ziraat mühendisi sorumlu yönetici çalıştırarak haklarını kullanabileceklerinin kayda bağlanması, hakkın sınırlanması anlamını taşımayacak, ancak kullanım biçimini düzenleyecektir.

b) Sözü edilen alanlarda üyelerimizin istihdamını sınırlayıcı bir başka etki ise, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının, kamu iktisadi kuruluşları, iktisadi devlet teşekkülleri, kooperatifler, üretici birlikleri, çiftçi birlikleri ve ziraat odaları gibi kuruluşlar ile her yıl yinelediği Protokoller ile düzenlediği hizmet biçimidir. Bu konuda, ilgili Yönetmeliklerdeki geçici hükümler ile belirlenen kısıtlı süreler her yıl uzatılmakta, böylelikle istisnai durumlar genelleştirilmektedir. Bu durumun, kamu yararı ilkesi uyarınca, uzman üyelerimizin istihdamına özgülenmek üzere düzeltilmesinde yarar bulunmaktadır.

c) Gıda işletmelerinde sorumlu yönetici düzenlemelerinde de, Yönetmelik’in istisnai – geçici hükümlerini genelleştiren benzer uygulamalar bulunmaktadır.

Yukarıda (a), (b) ve (c) fıkralarında belirtilen her iki konu için, Bakanlığımız nezdinde gerekli girişimlerde bulunulacaktır.

4 – Zirai mücadele ilaçlarının fiyat istikrarı konusunda Mersin Şubemizde oluşturulan rapor, ilgili Şubelerin katılımıyla olgunlaştırıldıktan sonra, tüm örgüt düzeyinde tartışmaya açılacak ve bu alandaki çalışmalara yön verecektir.

Bu çerçevede, tüm örgütümüzün yukarıda belirtilen konularla ilgili bilgi almasını ve Yönetmelik uygulamaları ile ilgili olarak ortaya çıkabilecek tereddütlerde Genel Merkez ile iletişim içinde olmasını rica ederim.

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Yönetim Kurulu Başkanı

3.2.2. Samsun Bölge Toplantısı

“Sorumlu Yöneticilik”le ilgili Bölge Toplantısı Samsun’da yapıldı. Toplantıya Yönetim Kurulu Başkanı Gökhan Günaydın, II. Başkan Özkan Göksel, Yönetim Kurulu Üyesi Gülay Subaşı ve Genel Sekreter İlhan Han katıldı. Toplantıya 12 ilde çalışan sorumlu yöneticiler, Şube Başkanları ve İl Temsilcileri katılmıştır. Şubelerden, il temsilciliklerinden ve Samsun ve civarında gıda işyerlerinde sorumlu yönetici olarak çalışan meslektaşlarımız katıldılar.

Gıda işyerlerinde sorumlu yönetici olarak çalışan meslektaşlarımıza yönelik bir “Sorumlu Yönetici El Kitabı” hazırlanması ve bu kapsamda; ilgili mevzuatın değerlendirilmesi, Sorunların saptanması ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi, Örnek sözleşme ve “50 soruda sorumlu yöneti” bölümünün hazırlanması karara bağlandı.

3.3. Ankara İşyeri Temsilcileri Toplantıları

ODA’mız Toplantı Salonunda, ODA’mızın 38. Dönem Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyeleri ve 38. Dönem Ankara İşyeri Temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirildi. Toplantılarda, Yönetim Kurulu Başkanımız tarafından, Yönetim Kurulunca yapılan çalışmalar hakkında bilgi verildi, İşyeri temsilcilerinin gündeme getirdiği sorunlar tartışıldı ve gelecek dönemde yapılması gereken etkinlikler kararlaştırıldı. Ankara İşyeri Temsilcileri Toplantı tarihleri aşağıdadır:

- 37. Dönem Ankara İşyeri Temsilcileri Son Toplantısı - 16 Mart 2002
- 38. Dönem Ankara İşyeri Temsilcileri 1. Toplantısı - 8 Haziran 2002
- 38. Dönem Ankara İşyeri Temsilcileri 2. Toplantısı - 5 Ekim 2002

38. Dönem Ankara İşyeri Temsilcileri 3. Toplantısı - 30 Kasım 2002
38. Dönem Ankara İşyeri Temsilcileri 4. Toplantısı - 17 Mayıs 2003
38. Dönem Ankara İşyeri Temsilcileri 5. Toplantısı – 20 Eylül 2003
38. Dönem Ankara İşyeri Temsilcileri 6. Toplantısı – 15 Kasım 2003

3.4. AÜZF Öğrenci Kolu Etkinlikleri

ODA'mızın Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrenci Temsilciliği seçimleri, öğrencilerimizin katılımı ile 19 Nisan 2003 günü gerçekleştirildi. Yapılan seçimler sonucunda, Öğrenci Temsilciliğine Özlem BABACAN, Temsilci Yardımcılığına Başak İŞKUR seçildi.

8 Mayıs 2003 tarihinde AÜZF Konferans Salonu'nda, AÜZF Bitki Koruma Bölüm Başkanı Prof. Dr. Oktay GÜRKAN, "Ziraat Mühendisliği Eğitiminde Arayışlar - Öneriler" konulu bir konferans verdi.

9 Mayıs 2003 tarihinde Öğrenci Şenliği yapıldı. Ege türkülerinin ustası Tolga ÇANDAR'ın da katılımı ile renklenen şenlikte, öğrenci kolu üyelerimiz tiyatro gösterileri yaptılar, şiir dinletileri gerçekleştirdiler.

3.5. Hizmet Binası Alımları

Rize, Bursa, Aydın ve Manisa Şubelerinin mülkiyeti Oda'mıza ait Hizmet Binaları törenle açılmıştır. Hatay Şubesi ile Çanakkale ve Kırşehir İl Temsilciliklerinin kiralık hizmet binaları da üyelerimizin kullanımına açılmıştır.

Aydın Şubemizin hizmet binası ve lokali 9 Mart 2002 tarihinde, Bursa Şubemizin hizmet binası ve lokali 26 Ocak 2002 tarihinde düzenlenen törenle hizmete açıldı.

3.6. e-ZMO Projesi

Örgüt içinde elektronik ortamda iletişimini sağlamak üzere, çalışma bürosu bulunan ve bilgisayar olmayan Şubelere ve İl Temsilciliklerine bilgisayar alınmıştır. Genel Merkez-Şube Başkanlıkları-İl Temsilciliklerinin Elektronik Ortamda İletişiminin etkin olarak sağlanması için gerekli duyarlılığın gösterilmesi ve web sitesi kuracak Şube Başkanlıkları ya da İl Temsilciliklerinin www. tmmobzmo.org.tr – il adı (Örneğin; istanbul).org.tr adresini edinmeleri gerektiği kararlaştırılmıştır.

3.7. 2002 ve 2003 Yılı Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri

Üyelerimizin bilimsel, sosyal ve kültürel alanlardaki başarılarını ödüllendirmek amacıyla hazırlanan, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülleri Yönetmeliği'ne göre jüri tarafından yapılan titiz çalışmalar sonucu aşağıdaki ödüller sahiplerini bulmuştur.

2002 yılı Bilim Ödülü Prof. Dr. Nedim UYGUN'a, Hizmet Ödülü Yılmaz ÇEVİK, Dr. Sami KESİCİ, Dr. Halil SÜREK, Prof. Dr. Sezen ŞEHİRALİ, Doç. Dr. Ayla KALKANDELEN ve Fuat AKŞİT'e, Teşvik Ödülü Bünyamin KOZAK'a verildi.

2003 yılı Bilim Ödülü Prof. Dr. Doğan ATAY ve Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI'ya, Hizmet Ödülü Fahri KÖŞKEROĞLU, Prof.Dr. Ercan TEZER, Prof.Dr. Hüseyin ÖZBEK, Dr. İrfan SOYKAN, Yasin TOKAT, Ali Rıza LEVENTOĞLU'na, Teşvik Ödülü Yard.Doç.Dr. Sema BAŞBUĞ'a verildi.

3.8. Meslekte 50 Yıl Ödülleri

Mesleği alanında 50 yıl ve fazlası hizmette bulunan ve Ankara'da ikamet eden ODA'mız üyesi meslek büyüklerimize 2002 ve 2003 yılında ödülleri verildi.

3.9. Başak Balosu

ODA'mızın Geleneksel Başak Balosu 2003 ve 2004 yıllarında gerçekleştirildi.

3.10. TÜBİTAK Hizmet Ödülü

ODA'mızın TÜBİTAK 2002 Yılı Hizmet Ödülüne aday gösterdiği AÜZF Tarla Bitkileri Bölümü Öğretim Üyesi Değerli Meslektaşımız Sayın Prof. Dr. Ekrem KÜN bu ödüle layık görüldü.

ODA'mız TÜBİTAK 2003 Yılı Hizmet Ödülüne AÜZF Su Ürünleri Bölümü Öğretim Üyesi Değerli Meslektaşımız Sayın Prof. Dr. Doğan ATAY'ı aday gösterdi.

3.11. ODA'mıza Verilen Ödüller

Atatürkçü Düşünce Derneği Eskişehir Şubesi, Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN'e "Atatürkçülük" Ödülü verdi.

Ankara Çevre Grubu Başkanlığı, Ankara'nın çevresinin korunması ve yeşillendirilmesine verdiği önemden dolayı ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN'e, 5 Haziran 2002 tarihinde bir Teşekkür Sertifikası verdi.

4. BİLİMSEL ETKİNLİKLER

4.1. Tarım Haftası'2003 Etkinliği Olarak "AB Genişleme Sürecinde Türkiye - Tarımsal ve Kırsal Politikalar Sempozyumu" Gerçekleştirildi

"Türkiye'nin Avrupa Birliği ile İlişkileri ve Bu Süreçte Tarım Sektörünün Yeri ve Önemi"nin kamuoyunun gündemine taşınması amacına özgülenen ZMO 2003 Yılı Etkinlikleri kapsamında Genel Merkezimizce düzenlenen "AB GENİŞLEME SÜRECİNDE TÜRKİYE - Tarımsal ve Kırsal Politikalar Sempozyumu", 8-9 Ocak 2003 tarihlerinde Ankara'da Türk Standartları Enstitüsü Başkanlığı Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi.

Sempozyumun ilk gününde TMMOB Başkanı Kaya GÜVENÇ ve Oda Başkanımız Prof. Dr. Gürol ERGİN açılış konuşmalarını yaptı. Açılış konuşmalarının ardından "Tarım Sektörüne Katkıda Bulunan Yazılı ve Görsel Basın Emekçileri", "Meslekte 50. Yılımı Dolduran Meslektaşlarımız" ve "2002 Yılı ZMO Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülü Sahipleri" için düzenlenen plaket töreni gerçekleştirildi.

Tarım Sektörüne Katkıda Bulunan Yazılı ve Görsel Basın Emekçileri Ödülü Dünya Gazetesi Yazarı Sayın Ali Ekber YILDIRIM'a verildi.

Öğleden sonra CHP Genel Başkanı Deniz BAYKAL'ın Konuşmasından sonra, Ankara Siyasal Bilgiler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Bilsay KURUÇ tarafından yönetilen "AB'ye Üyelik Koşulları ve AB-Türkiye Değerlendirmeleri" konu başlıklı BİRİNCİ OTURUM'da; ATAUM'dan Yrd. Doç. Dr. Çağrı ERHAN "Kopenhag ve Maastricht Ölçütleri / Anayasal-Yasal Düzenlemeler Ölçütleri Karşılamada Yeterli mi ? ", Avrupa Birliği Genel Sekreterliği'nden Ali URKAN "AB Müktesebatını Üstlenebilme Kapasitesi, 2002 İlerleme Raporu ve Strateji Belgesi'nin Değerlendirilmesi/Tarımsal-Kırsal Mevzuat ve Kurumsal Yapılar, ZMO Yönetim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Cemil ERTUĞRUL "Türk Tarımının OTP'ye Uyumunun Olası Ekonomik Etkileri", Dünya Gazetesi'nden Ali Ekber YILDIRIM "Medyanın AB – Türkiye Tarım Politikalarına Bakışı" konulu bildirimlerini sundular.

Öğleden sonra AB Komisyonu Müdürü Jerzy GLUCKSMAN tarafından "AB Genişleme Sürecinde Ortak Tarım Politikaları" konulu Çağrılı Bildiri sunuldu.

AÜZF Dekanı Prof. Dr. Yetkin GÜNGÖR tarafından yönetilen "AB Ortak Tarım Politikası ve Değişim" konu başlıklı İKİNCİ OTURUM'da; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı adına Sinan VAROL "Dünden Bugüne OTP ve AB Tarımının Yönetim Yapısı", Hacettepe Üniversitesi İktisadi İdari Bilimler Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ahmet ŞAHİNÖZ "AB ve Türkiye'de Tarım Politikalarında Değişim Eğilimleri", DPT adına Gökhan GÜDER "AB Kırsal Kalkınma Politikaları ve Değişim Eğilimleri", Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Gülcan ERAKTAN "AB-Türkiye Üretici Örgütüllülüğü ve Değişim" ve Dış Ticaret Müsteşarlığı adına Sadi ULUSOY "AB'ye Adaylık Sürecinde AB ve Türkiye Tarım Politikaları: Öncelikler-Farklılıklar-Çelişkiler" konulu bildirimlerini sundular.

Sempozyumun ikinci gününde ODA'mız Yönetim Kurulu Üyesi Gülay SUBAŞI, "Aday Ülkeler ve Türkiye'nin Sosyal-Ekonomik-Kültürel Yapıları" konulu özel sunuyu sundu.

Ege Üni. Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA tarafından yönetilen "AB-Türkiye Tarım Politikaları : Benzerlikler ve Farklılıklar" konu başlıklı ÜÇÜNCÜ OTURUM'da; Odamız Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan GÜNAYDIN "AB-Türkiye Hububat Sektörü Politikaları", TARMAKBİR'den Dr. Apti YALTIRIK "AB Genişleme Sürecinde Tarım Makinaları İmalatı Sanayinin Değerlendirilmesi", SETBİR'den Prof. Dr. Erkan BENLİ "AB-Türkiye Hayvancılık Sektörü Politikaları",

DPT'den Taylan KIYMAZ "AB-Türkiye Şeker Sektörü Politikaları", Tütün Ekserleri Derneği'nden Faruk GÜLPINAR "AB-Türkiye Tütün Sektörü Politikaları", Tarım Sigortaları Vakfı'ndan Tanfer DİNLER "AB-Türkiye Tarımında Risk Yönetimi Programları" konulu bildirimlerini sundular.

Polonya'lı Gazeteci Karol Bujoczek'in "Aday Ülkelerde Polonya Örneği" konulu Çağrılı Bildirisinden sonra, ODA'mız Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ "Parti Program ve Bildirgelerinde Yer Alan AB Üyeliği ve Tarımla İlgili Belirlemelere İlişkin Kimi Değerlendirmeler" konulu özel sunusunu yaptı.

Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN tarafından yönetilen "Siyasi Partilerin Gümrük Birliği ve AB Üyeliği Bağlamında Tarım Sektörü" konu başlıklı DÖRDÜNCÜ OTURUM'da; Adalet ve Kalkınma Partisi Temsilcisi Prof. Dr. Vahit KİRİŞÇİOĞLU, Cumhuriyet Halk Partisi Temsilcisi Prof. Dr. Necdet SEMERCİ, Milliyetçi Hareket Partisi Temsilcisi Prof. Dr. Hüsnü Yusuf GÖKALP ve Demokratik Sol Parti Temsilcisi Prof. Dr. Mehmet KOCABATMAZ görüşlerini açıkladı.

Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER tarafından yönetilen "AB Tartışmaları : Eklemlenme mi, Üyelik mi" konu başlıklı BEŞİNCİ OTURUM'da; Araştırmacı-Yazar Metin AYDOĞAN "Avrupa Birliği'ni Yaratın Nedenler ve Türkiye", İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Türkel MİNİBAŞ "Avrupa Birliği : Büyük Bir Yanılsama mı? , "Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA "AB Tartışmalarında Türkiye Tarımının Yeri ve Önemi" konulu bildirimlerini sundular.

Geniş bir katılım ile gerçekleşen ve yoğun bir ilgi gören Sempozyum'da Oturumlarda sunulan Bildiriler sonrasında anlamlı tartışmalar yapıldı. Birinci gün akşamı ODA Genel Merkezi Sosyal Tesisleri'nde bir kokteyl verildi.

İki gün süren Sempozyum, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, BESD BİR, Türkiye Ziraat Odaları Birliği, TARMAKBİR, Köy-Koop. Merkez Birliği, TARGEV, Tek Gıda-İş Sendikası, Türkiye Tarımcılar Vakfı, KESK TARIM ORKAM SEN, Tarım Ekonomisi Derneği, Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği, Tütün Ekserleri Derneği, Veteriner Sağlık Teknisyenleri Derneği, Ege Çiftçiler Birliği'nin ortak açıklaması olan "Türkiye- AB İlişkilerinde Tarım Sektörünün Yeri ve Önemi" konu başlıklı Sempozyum Sonuç Bildirgesi'nin okunması ile sona erdi. Sempozyum bildirimleri Kitap olarak yayımlandı.

AB Genişleme Sürecinde Türkiye: Tarımsal ve Kırsal Politikalar Sempozyumu Sonuç Bildirgesi (9 Ocak 2003)

Türkiye - Avrupa Birliği İlişkilerinde Tarım Sektörünün Yeri ve Önemi

Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne olası üyeliğine ilişkin tartışmalar, uzun süredir kamuoyunun gündeminde önemli bir yer tutmaktadır. Buna karşılık sözü edilen tartışmalarda, tarım sektöründen hemen hiç söz edilmemesi dikkat çekicidir. Oysa, farklı nitelik ve niceliklerde olmakla birlikte, kırsal yaşam ve tarım hem Avrupa Birliği'nin hem de Türkiye'nin sosyo-ekonomik ve siyasal bütünü'nün önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Bu alanda yaşanan bilgi eksikliği, ülkemiz siyasal zemininde manipülasyonlara açık bir yapı oluşturmuştur. Bu yapı içerisinde çok farklı kesimler, kendi çıkarları doğrultusunda çeşitli faaliyetler gerçekleştirmektedirler. Türkiye köylüsünün ve tarımcısının hak ve çıkarlarını korumakla görevli olan ve bu amaçla tarım alanında faaliyet gösteren demokratik kitle örgütleri, üretici birlikten, demekler ve vakıflar olarak bizler, ortak tutumumuzu yansıtmak üzere, aşağıdaki açıklamayı yapmayı gerekli görüyoruz.

Avrupa Birliği, 1960'lı yılların başından beri tarımına ve kırsal yaşamına büyük Önem vermiş, her türlü mekanizmayı kullanarak sektörü desteklemiştir Günümüzde halen, Avrupa Birliği bütçesinin yarıya yakını tarım için harcanmakta, 80.000 sayfalık AB mevzuatının yine yansı tarım İle ilgili bulunmaktadır.

Buna karşılık, AB'nın 40 yıllık Ortak Tarım Politikası uygulamaları sonucunda elde ettiği başarılar, AB'nin hedef ve politikalarında çeşitli değişiklikler meydana getirmiştir. Ekolojisinin Birlik içerisinde üretilmesine izin verdiği hemen tüm ürünlerde kendine yeterliliği yakalayıp stok fazlası için dış pazar arayışında bulunan AB, sosyolojisi içinde tarım ile uğraşanların oranını % 5 düzeyine indirmiştiir Aynı şekilde, tarımsal altyapı sorunlarını çözen AB, düşük maliyet - yüksek verimlilik temelinde, tarım - sanayi entegrasyonunu da kurmuştur. Bu bağlamda, AB tarım politikaları artık yukarıda sözü edilen yapının gereksinimlerine uygun olarak kurgulanmaktadır.

Oysa Türkiye tarımı, henüz temel altyapı sorunlarını çözememiş durumdadır, işletmeleri parçalı, başta su ve gübre olmak üzere girdi kullanımını sorunlu, tarımına mekanizasyonu ve teknolojiyi yeterli derecede sokamamış olan Türkiye'de, halkın % 39'u tarım alanında istihdam edilmektedir. Kırsal alanında yoksulluğun hakim olduğu ölkemiz, üretim cephesinde yaşanan sorunlar nedeniyle, başta hayvancılık olmak üzere tarımın birçok alt sektöründe kendine yeterlik durumunu yitirmektedir.

AB ve Türkiye'nin tarımsal yapılarının ve kırsal sosyolojisinin bu kadar farklı oluşu, aynı politikaların taraflardan birisi için olumlu, diğeri için ise olumsuz sonuçlar üretmesi durumunu ortaya çıkarmaktadır. Nitekim olası AB üyeliğine ilişkin yapılan projeksiyonlar, Türkiye'nin hayvansal ve bitkisel üretim deseninin önemli bir bölümünün, üyelik sonrası ortak pazarda rekabet edemeyerek çökeceğine işaret etmektedir.

Tarımsal ve kırsal sosyolojisi geri kalmış özellikler gösteren İrlanda'nın 1973, Yunanistan'ın 1981 ve Portekiz'in 1986 yıllarında gerçekleşen üyelikleri sonrası, önemli gelişmeler gösterdikleri doğrudur. Ancak AB'nin müzakere tarihi almış 12 aday ülke ile yürüttüğu genişleme görüşmeleri süreci, AB'nin bu alandaki politikalarını değiştirdiği ve aday ülkelere kaynak aktarmaya hevesli olmadığını ortaya koymaktadır. O halde şu soru, yaşamsal bir önem kazanmaktadır AB genişleme süreci halen ekonomik ağırlığını korumakta mıdır, yoksa artık merkez - çekirdek yapı etrafında siyasi bir genişlemeye mi odaklanmaktadır ?

Bilindiği üzere, tam üyelik için, genişleme sürecinde aday ülkelere 10'una 2004, Bulgaristan ve Romanya'ya ise 2007 tarihi verilmektedir. Henüz müzakere tarihi bile alamamış ve bunun için 2005 yılından söz edilen ölkemizin olası üyeliği için, bu çerçevede, önünde en az 10 yıla yakın bir sürenin bulunduğunu tahmin etmek zor değildir.

Aşağıda imzaları olan bizler, Türkiye'nin yükünü çeken ancak giderek yoksulluğu derinleşen Türkiye köylüsünün, AB üyeliği ile bir ağır darbe daha almasına karşı duruyoruz. Bu nedenle Hükümetten, olası üyelik tarihinden önce, Türkiye tarımını AB ite rekabet edebilir bir yapıya ulaştırmak için hangi plan ve programa sahip olduğunu soruyoruz.

Acil Eylem Planı ve Hükümet Programı'nda öngörülen politikaların, bırakın sektörü geliştirmeyi, mevcut yapıyı da geriye götüreceği endişesini taşıyoruz. Dünyanın "en liberal" ülkesi olan ABD bile çıkarttığı Çiftlik Yasası ile gelecek 10 yıl içinde tarımına ilave 70 milyar dolar kaynak aktarma kararı alırken; Avrupa birliği müdahaleci tarım politikalarını, kaydettiği tüm gelişmelere rağmen korurken, Türkiye tarımını liberalize edeceğini, tüm tarımsal KİT'leri özelleştireceğini söyleyen Hükümet Programı'nın tarımla ilgili bölümleri, gelecek için duyduğumuz kaygıların temelini oluşturmaktadır.

Bu nedenle, AB mevzuat uyum çalışmaları ile Dünya Bankası - IMF politikaları arasında sıkışmış Türkiye'nin, ulusal çıkarlarını koruyucu düzenlemelere bir an evvel

geçmesini bekliyoruz. "Uyum yasaları" adı altında kamuoyuna sunulan Şeker ve Tütün yasalarının, AB mevzuatı ile uyumlu olmadığını Brüksel bite söylemektedir. O halde Türkiye köylüsünün yaşamını çokuluslu şirketlerin insafına terk eden bu yasaların bir an evvel değiştirilmesi gerekmektedir. Hayvansal ve bitkisel üretim yapılarının verimlilik ve rekabet düzeyini radikal bir şekilde yükseltecek politikalar, ancak kamu karışmacılığı temelinde yürütülebilir. Bu yapının gecikmeksizin kurulması gerekir.

Bunlar yapılmadan gerçekleştirilecek bir AB üyeliği, Türkiye tarımı ve köylüsü için yıkım getirecektir. Tarım örgütleri olarak bizler, bu sürecin ülkemiz çıkarları doğrultusunda geliştirilmesi için her türlü ortak çalışmayı yapma ve tüm manüplasyon girişimlerine karşı uzmanlık alanlarımızda kamuoyunu aydınlatma kararlılığında olduğumuzu duyuruyoruz.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası / Türkiye Ziraat Odaları Birliği / Köy- Koop. Merkez Birliği / Tek Gıda- İş Sendikası / KESK TARIM ORKAM SEN / Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği / Veteriner Sağlık Teknisyenleri Demeği / BESD BİR / TARMAKBİR / TARGEV / Türkiye Tarımcılar Vakfı / Tarım Ekonomisi Demeği / Tütün Ekspertleri Derneği / Ege Çiftçiler Birliği

4.2. "Küreselleşme Sürecinin Türkiye Tütün Sektörüne Etkileri" Paneli Gerçekleştirildi.

Genel Merkez tarafından düzenlenen "Küreselleşme Sürecinin Türkiye Tütün Sektörüne Etkileri" konulu Panel, 18 Nisan 2002 tarihinde, Ankara'da TSE Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi. ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN, TMMOB Başkanı Kaya GÜVENÇ, Türk-İş Genel Sekreteri Hüseyin KARAKOÇ ve TZOB Başkanı Mehmet Rıfat AKYÜZ'ün Açılış Konuşmalarının ardından; İÜ İktisat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. İzzettin ÖNDER tarafından "İktisat Politikalarında Değişim ve Tütün Sektörü" konulu Çağrılı Bildiri sunuldu.

ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN tarafından yönetilen Panel'de ise; Tütün Ekspertleri Derneği Başkanı Faruk GÜLPINAR "Geçmişten Günümüze Türkiye Tütün Sektörü ve TEKEL"n Sektördeki Yeri", ZMO Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ "Tütün Sektöründe Değişim: IMF-Dünya Bankası Anlaşmaları ve Tütün Yasası", Tarım ve Köyişleri Bakanlığı TÜGEM Daire Başkanı Ahmet GENCER "Değişimin Üretim Cephesine Etkileri: Alternatif Ürün Projesi", TZOB Yönetim Kurulu Üyesi ve Manisa Ziraat Odası Başkanı Nuri SORMAN "Değişimin Üretici-Köylü Üzerine Etkileri", Tek Gıda-İş Sendikası'ndan Tülay ÖZERMAN "Değişimin Mülkiyet Yapılarına Etkileri: Sektörde Yabancılaşma" ve HÜ Tıp Fakültesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Salih EMRİ "Değişimin Toplum Sağlığına Etkileri: Daha Çok Sigara Tüketimi" konulu bildirimlerini sundular.

4.3. "Küreselleşme ve AB İle Bütünleşme Sürecinde Türk Tarım Politikaları" Konulu Sempozyum Gaziantep'te Gerçekleştirildi

Gaziantep Ticaret Odası, Gaziantep Üniversitesi Rektörlüğü, Gaziantep Ticaret Borsası, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, Güneydoğu Anadolu İhracatçı Birliği ve Gaziantep Ticaret Odaları Birliği'nin işbirliği içinde düzenledikleri "Küreselleşme ve AB ile Bütünleşme Sürecinde Türk Tarım Politikaları" konulu Sempozyum, 26-28 Haziran 2003 tarihlerinde Gaziantep'te gerçekleştirildi. ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, Gaziantep Ticaret Odası Başkanı Mehmet ARSLAN, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşar Yardımcısı Dr. Vedat UZUNLU, Gaziantep Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. İ. Hüseyin FİLİZ ve Gaziantep Valisi Lütfullah BİLGİN'in açılış konuşmalarının ardından, ilk gün ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN "Ekonomik

ve Sosyolojik Boyutuyla Sektörün Gelişimi”, Yönetim Kurulu Yazman Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ “IMF ve Dünya Bankası Anlaşmaları: Tarım Reformu (!)”; ikinci gün Yönetim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Cemil ERTUĞRUL “Küreselleşme Sürecinin ve AB Tarım Politikasındaki Gelişmelerin Türk Tarımına Olası Etkileri” ve Yönetim Kurulu Üyesi Gülay SUBAŞI “AB’ye Aday Ülkeler ve Türkiye: Sosyal Ekonomik ve Kültürel Yapılar” konulu bildirimlerini sundular. Sempozyum Bildirileri bir kitap olarak yayınlandı.

4.4. “Ulusal Sulama Yönetimi” Sempozyumu

“Dünya Su Günü” 2003 etkinlikleri kapsamında, TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası (ZMO), Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği (TÜSKOOP BİR), Ankara Ticaret Odası (ATO) ve Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) 21 Mart 2003 tarihinde Ankara’da TOBB Konferans Salonu’nda “Ulusal Sulama Yönetimi” Sempozyumu’nu birlikte gerçekleştirdi.

Sempozyum’un açılış konuşmaları Türkiye Sulama Kooperatifleri Merkez Birliği Başkanı A. Halis UYSAL, TEDGEM Genel Müdürü Mehmet TAŞAN, ODA Başkanımız Prof. Dr. Gürol ERGİN ve TOBB Yönetim Kurulu Başkan Vekili Faik YAVUZ tarafından yapıldı.

Prof. Dr. Duran TARAKLI tarafından yönetilen “Türkiye’de Uygulanan Sulama Politikaları” konu başlıklı BİRİNCİ OTURUM’da; AÜZF Öğretim Üyesi Prof. Dr. İlhami Ünver “Türkiye’nin Toprak ve Su Kaynakları Varlığı ve Kullanımı”, DSİ Genel Müdürlüğü’nden Daire Başkanı Dr. Metin TÜRKER “DSİ Genel Müdürlüğü Sulama Suyu Yönetim Uygulamaları”, KHGM İşletme Daire Başkanı Ömer Faruk KOÇ “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Sulama Suyu Uygulamaları”, ZMO Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan GÜNAYDIN “Küreselleşme Sürecinde Türkiye Su Politikalarında Değişim ve Tarımsal Sulamada Özelleştirme Uygulamaları” konulu bildirimlerini sundular.

Öğleden sonra, Sempozyumun Onur Konuğu 9. Cumhurbaşkanı Süleyman DEMİREL bir konuşma yaptı.

Prof. Dr. Ziya Gökalp MÜLAYİM tarafından yönetilen “Sulama Kooperatiflerinin Sulama İşletmeciliğindeki Rolü ve Önemi” konulu İKİNCİ OTURUM’da; TEDGEM’den Daire Başkanı A. Abdurrahman ÖĞÜT “Türkiye’de Tarımsal Kooperatifçilik ve Sulama Kooperatifleri”, ZMO Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ “Türkiye’deki Sulama İşletmeciliği”, Dr. Nüvit SOYLU “Katılımcı Özelleştirme Projesi Bağlamında Sulama Yatırımlarında Yönetim Çeşitliliğinin Sonuçları”, Zir. Yük. Müh. Erkan ALEMDAROĞLU “GAP Sulamalarında Önerilen İşletme Bakım Yönetim Modeli Uygulamaların Değerlendirilmesi” konulu bildirimlerini sundular.

TZOB Başkanı M. Rıfat AKYÜZ, Geçmiş Dönemler Devlet Bakanı Prof. Dr. Mehmet KOCABATMAZ, Sümer ORAL, Ekrem KANGAL, Milletvekilleri Necati ALBAY ve Yücel ERDENER’in de katıldığı Sempozyum, Sulama Kooperatifler Üst Birlük Başkanları’nın değerlendirme konuşmaları ile sona erdi. ODA’mız web sitesinde yer alan Sempozyum bildirimleri Kitap olarak yayımlanacaktır.

4.5. Geçmişten Geleceğe Atatürk Orman Çiftliği Sempozyumu

Atatürk Doğa, Kültür ve Sanat Şöleni’ 2003 Etkinlikleri Kapsamında “Geçmişten Geleceğe Atatürk Orman Çiftliği Sempozyumu” Gerçekleştirildi

Geleneksel olarak kutlanan “Atatürk Doğa, Kültür ve Sanat Şöleni’2003” etkinlikleri kapsamında, ADD Yenimahalle Şubesi’nin eşgüdümünde ODA’mız Toplantı Salonu’nda yapılan çalışmalar sonucu 40 Sivil Toplum Örgütü’nce oluşturulan “Atatürk Orman Çiftliği’ni Yaşatalım Platformu”, 5-11 Haziran 2003 tarihleri arasında bir dizi etkinlik

gerçekleştirdi. 4 Haziran 2003 tarihli Basın Açıklaması ile Platform Etkinlikleri kamuoyuna duyuruldu.

“Atatürk Orman Çiftliği’ni Yaşatılm Platformu 2003 Etkinlikleri” kapsamında, 6 Haziran 2003 tarihinde um:ag Gösteri Salonu’nda ADD Üyesi Ziraat Yüksek Mühendisi Gültekin SÖYLEMEZOĞLU ve Gazeteci İsmet SOLAK’ın katıldığı bir Açık Oturum, 9 Haziran 2003 tarihinde Devlet Opera ve Balesi ile Türkiye Polifonik Koroları sanatçıları tarafından saat 20:00’de AOÇ Anıt Alanı’nda bir Müzik Dinletisi gerçekleştirildi.9-11 Haziran 2003 tarihleri arasında AOÇ Şarap Fabrikası’nda “Resim, Fotoğraf ve Yazılarda AOÇ” konulu bir Sergi açıldı.

Platform etkinlikleri kapsamında ODA’mızca 10 Haziran 2003 tarihinde Yenimahalle Belediyesi 4 Mevsim Tiyatro Salonu’nda gerçekleştirilen “Geçmişten Geleceğe Atatürk Orman Çiftliği” Sempozyumu, Ankara Polifonik Korolar Derneği Çocuk Korosunun konseriyle başladı. ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, ADD Genel Başkanı Halil İbrahim ŞAHİN, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Müsteşarı Hüseyin ÇOŞKUN’un açış konuşmalarının ardından, AÜZF Dekanı Prof. Dr. Yetkin Güngör’ün yönettiği “Sektörel Politikalarda Değişim ve AOÇ” konulu Birinci Oturumda; ODTÜ Şehir ve Bölge Pln. Bölümü Emekli Öğr. Üyesi Prof.Dr. Duran TARAKLI “Kentleşme, Tarım ve AOÇ”, ZMO Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ “Tarım Politikalarında Değişim ve AOÇ”, AÜSBF Öğretim Üyesi Prof. Dr. Birgül Ayman GÜLER “Kamu Yönetiminde Değişim ve AOÇ”, AOÇ Müdürü H. Muhammet GÜLDAŞ “Değişim Sürecinde AOÇ Yönetimi” konulu bildirimlerini sundu. ZMO Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ tarafından hazırlanan “Fotoğraflarla Atatürk ve AOÇ” konulu müzikli slayt gösterisinden sonra, AÜSBF Öğretim Üyesi Prof. Dr. Cevat GERAY’ın yönettiği “Siyasal Politikalarda Değişim ve AOÇ” konulu İkinci Oturumda; CHP Muğla Milletvekili Prof. Dr.Gürol ERGİN “Siyaset ve AOÇ”, Ankaralı Vakfı Başkanı Güven DİNÇER “Hukuksal Boyut ve AOÇ”, Yenimahalle Belediye Başkanı Tuncay ALEMDAROĞLU “Yerel Yönetimler ve AOÇ”, Atatürkçü Düşünce Derneği Üyesi Gültekin SÖYLEMEZOĞLU “Sivil Toplum Örgütleri ve AOÇ”, Cumhuriyet Gazetesi Yazarı Işık KANSU “Gazeteci Gözüyle AOÇ” konulu bildirimlerini sundu. İlgi ile izlenen Sempozyum, Platform adına Sempozyum Sonuç Bildirgesi’nin okunması ile sona erdi. 40 adet sivil toplum kuruluşu ile işbirliği içerisinde yapılan ve AOÇ’nin kuruluş amacına uygun olarak yaşatılması konusunda kamuoyunun duyarlılığının yüksetilmesi amacına hizmet ederek ulusal basında yer bulan Sempozyum Bildirileri, ODA’mızca kısa sürede kitaplaştırılacaktır.

11 Haziran 2003 tarihinde saat 09:00’da Anıtkabir ziyaret edildi, 10:30-13:30 saatleri arasında AOÇ Anıt Alanı’nda “Atatürk Doğa, Kültür ve Sanat Şöleni” yapıldı ve Platform etkinlikleri AOÇ Piknik Alanı’nda gerçekleştirilen bir Piknik ile sona erdi.

Geçmişten Geleceğe Atatürk Orman Çiftliği Sempozyumu Sonuç Bildirgesi (10.06.2003)

Atatürk Orman Çiftliği’ni Yaşatılm

5 Mayıs 1925 tarihinde Atatürk tarafından Ankara’da kurulan ve Atamızın vasiyeti sonucu 11 Haziran 1937 yılında Hazineye emanet edilen Atatürk Orman Çiftliği ya da kısa adıyla AOÇ; Çağdaş Türkiye’nin bilinçli emekle yeşertilebileceğini, çağdaş üretim yöntemleriyle bozkırın bile en güzel ürünleri verebileceğini tüm dünyaya gösteren örnek bir projedir.

“Atatürk Orman Çiftliği”.

Bakış açısına göre farklı anlamlar yüklenebilen “üç sözcük”.

Bizlere göre, birbirini tamamlayan ve her sözcüğü önemli mesajlar içeren “bir tümce”.

Modern üretim yöntemlerinin tarıma uygulanması boyutunda “Çiftlik”, kentsel yeşil alan oluşturulması boyutunda “Orman”, bozkırın ortasında bir ‘cennet’ kurulabileceğini dünyaya gösteren kurucusunun ölümsüz adı boyutunda “Atatürk”.

“Ağaç bile yetişmiyor, burada insan nasıl yaşar?” demişlerdi, 1925 yılında.

Atatürk ise, Cumhuriyet’in yaratacağı mucizelerin kararlarını alıyordu, projelerini üretiyordu, hızla uyguluyordu, durmadan, yorulmadan.

İnançlıydı, istekliydı, Türk Ulusuna güveniyordu, Türk Ulusu da önderine güveniyordu. Başlattığı tüm girişimlerde olduğu gibi, Atatürk Orman Çiftliği projesinde de başarıya ulaştı.

“İşte istediğim yer böyle olmalıdır. Ankara’nın kenarında hem bataklık, hem çorak hem de fena bir yer. Burayı biz ıslah etmezsek kim gelip ıslah edecektir? Vatan toprakları kutsaldır, kaderine terk edilemez.” sözlerini eyleme dönüştürdü ve insan-toprak ilişkisinden doğan denklemi koşulların hiç uygun olmadığı bir noktada bile çözmenin olanaklı olduğunu kanıtladı.

“Burada bir çiftlik kuracağım. Bu çiftlikte hayvanlar yetiştireceğim. Bir küçük ormanın kenarında tarım endüstrimize ait bacalar tütecek.” sözlerini eyleme dönüştürdü ve bitkisel üretim-hayvansal üretim-tarımsal sanayi boyutunda Gazi Çiftliği’ni yaptırdı.

Kentsel gelişmede planlanmanın ve yeşil alanın önemi doğrultusunda çevreyi güzelleştirip halkın dinlenebileceği eğlenebileceği bir ortam yaratarak, çarpık kentleşmeye yol açan kararları alanlara, bir “Kentbilim” dersi verdi.

Özel mülkiyetindeki çiftlikleri Türk ‘Ulusuna adına Hazine’ye emanet ederek, topraklarımızın yağmalanmasına göz yuman, yol gösteren siyasetçilere, “siyasi etik” dersi verdi.

Verilen mesajları alabildik mi? Dersimizi çalışabildik mi? Atamızın emanetine sahip çıkabildik mi?

Cumhuriyet’in Kuruluşu, Ankara’nın Başkent oluşu sürecini tamamlayan, siyasal bir tercihtir AOÇ.

Bilim ve teknolojinin doğayı biçimlendirmesinin, çevreyi yeniden üretmenin çok anlamlı simgesi, Atatürk’ün kutsal bir emanetidir AOÇ.

Türk Çiftçisinin üretince başarabildiğini gösteren bir tarım okuludur AOÇ.

Sorumsuzluğun, kısa dönem faydacılığının, kaygısızlığın yaşandığı günümüzde, 78 yıl öncesinden geleceği görebilmenin örneğidir AOÇ.

Yoğunlaşan, yaygınlaşan bozulma sürecine karşın, doğal kaynağımızın bir ölçüde korunabildiği bir örnektir AOÇ.

Yaşatılması, korunması, geliştirilmesi gereken, doğal ve tarihsel bir değerdir AOÇ.

Bu doğal ve tarihsel değeri titizlikle sahiplenmek, yurttaşlarımızın sahip olmaktan ötürü övünç duyacakları bir ortama dönüştürmek; bilimsel inanç ve toplum yararı bilincinin, Atatürkçü düşüncenin gereğidir.

Atatürk Orman Çiftliği’ni anlayabildik mi?

Amacı dışında kullanılan AOÇ arazilerini korumak, sahiplik ve kullanım haklarını düzenlemek amacıyla 1 Nisan 1950’de yürürlüğe giren 5659 sayılı AOÇ Müdürlüğü Kuruluş Yasası ile çiftlik arazisi yasal koruma altına alındı. Koruma amaçlı bu yasa, başlangıç arazi varlığının % 70’inin kaybedilmesini ve çiftlik arazisinin ‘arsa ofisi’ gibi kullanılmasını engelleyemedi, yapılan değişikliklerle yeni yağmaların yasal zemini hazırlandı.

Atatürk’ün Doğumunun 100. Yılı’nın Kutlanması ve Atatürk Kültür Merkezi (AKM) Kurulması Hakkındaki 2302 sayılı Yasa ve Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Kurulmasına Dair 2876 sayılı Yasa ile, AKM arazilerini düzenleme yetkisi verilen Milli Komite kuruldu. Milli Komite’nin yaptığı çeşitli toplantılarda, AOÇ arazisinin AKM’ye

katılması yönünde kararlar alındı, karşı çıktık, uygulanmadı. AKM alanı kaynak aktarılmadığı için Atamıza yakışır bir alana dönüştürülemedi.

Atatürk'ün emanetinin paylaşımının en büyük ortaklarının kamu kurum ve kuruluşları olmasına üzüldük, kınadık. Özel sektörün de pay kapma uğraşısına katılması sonucu, tüm yurttaşlarımızın kullanımına emanet edilen AOÇ arazisinin, günümüzde üye olmayanların giremeyeceği, etrafı tel örgü ve duvarla çevrili, özel kulüp, dernek ve kuruluşlara tahsis edilmiş özel alanlara dönüştürülmesine tepki gösterdik, gündeme getirdik. AOÇ arazisinin "1. Derece Doğal ve Tarihi Sit Alanı" ilan edilmesi kararı 1992 ve 1998 yılında alındı, kararın uygulanmasını istedik, istiyoruz. Ormanların, Hazine arazilerinin satışına izin veren, sit alanlarını yapılaşmaya açan yeni yasal düzenlemelere karşı çıktık, çıkıyoruz.

Toplumsal sorumluluk bilinci ve Atatürk ilke ve devrimlerini koruma kararlılığı doğrultusunda bir araya gelen Bizler; Ulusal Önderimizin emaneti Atatürk Orman Çiftliği arazilerinin kuruluş amacına, kamu yararına, şehircilik ilkelerine ve hukuka aykırı paylaşım düzenine karşı çıktık. Kamuoyunu bilgilendirdik, uyardık, sürekli yargıya başvurduk, başvuracağız. Yasal mücadele yanı sıra, demokratik mücadelemize de devam edeceğiz.

Atamızın vasiyetine, kentimizin yeşil kuşağına sahip çıktık, çıkmaya devam edeceğiz. Yıllardır 11 Haziranlarda "Atatürk Kültür, Doğa ve Sanat Şöleni" düzenledik. Aşağıda imzası bulunan örgütler olarak, 5-11 Haziran 2003 tarihleri arasında da çeşitli etkinlikler düzenliyoruz. "Atatürk Orman Çiftliği'ni Yaşatalım" Platformu'nun 2003 Yılı Etkinlikleri içerisinde yer alan "Geçmişten Geleceğe Atatürk Orman Çiftliği Sempozyumu" Sonuç Bildirgesi'nde şunları yineliyoruz:

Atatürk Orman Çiftliği topraklarını koruyamazsak, ülkemiz topraklarını da koruyamayız. Atatürk'ün emanetine sahip çıkamazsak, geleceğimize de sahip çıkamayız. Bu konudaki duyarlılığımızın ve haklı istemlerimizin Türk Ulusunca destekleneceğine inanıyoruz.

Sorun da bellidir, çözüm de bellidir. Ayrıntılı çözüm önerileri bu bildirmede sıralanmayacaktır. Çözüm; siyasi irade, kararlılık ve toplumsal destek gerektirmektedir. Bizler toplumsal desteği veriyoruz ve siyasi iradeyi, kararlılığı bekliyoruz.

Yağmalanmış Atatürk Orman Çiftliği'ni, Atamızın vasiyetine uygun duruma getireceğiz.

Özelleştirmelerle/kiralamalarla/yasal kılıflı satışlarla çiftlik arazisini yerli/yabancı çıkar kesimlerine teslim etmeyeceğiz.

Yeni gereksinimler ve dayatmalar nedeniyle günümüzde büyük sorunlarla karşı karşıya kalan Atatürk Orman Çiftliği'ni, kuruluşundaki felsefe ve düzenleme temel alınarak, "tarımı bilimle buluşturmak" ve "yaşanabilir kentsel mekanlar oluşturmak" amaçları doğrultusunda yeniden yapılandıracağız.

AOÇ işletmelerini geliştireceğiz, AOÇ ürünlerini tüketeceğiz.

Atamızın emanetini koruyacağız.

Atatürk Orman Çiftliği'ni Yaşatacağız.

ADD Genel Merkezi / ADD Batıkent Şubesi / ADD Çankaya Şubesi / ADD Yenimahalle Şubesi / Altınokta Körler Derneği / Ankara Barosu Çevre Komisyonu / Ankaralılar Vakfı / Ankara Valiliği Çevre Vakfı / A. Ü. Ziraat Fakültesi Dekanlığı / AOÇ Müdürlüğü / Atatürkçü Düşünce Vakfı / Çağdaş Eğitimciler Derneği / Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği / Cumhuriyet Kadınları Derneği / Devlet Tiyatroları Opera ve Balesi Çalışanları Vakfı / Dil Derneği / Kamu Yönetimi Uzmanları Derneği / Kavaklıdere Dayanışma ve Güzelleştirme Derneği / Kent-Koop / KİGEM / Küresel Denge Derneği / Mülkiyeliler Birliği / Ankara Serbest Muhasebeci ve Mali Müşavirler Odası / Sosyal Hizmetler Uzmanları Derneği / Sürdürülebilir Tarım-Çiftçi Yardımlaşma Derneği / Tarım

Orkam-Sen / Tüketici Hakları Derneği / Türk Mühendisler Birliği Derneği / Türkiye Orkoop Merkez Birliği / Türkiye Ziraatçılar Derneği / TMMOB Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası Ankara Şubesi / TMMOB Orman Mühendisleri Odası / TMMOB Peyzaj Mühendisleri Odası / TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası / TÜKODER / Türkiye Polifonik Koroları Derneği / Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı / Yenimahalle Belediyesi / Yenimahalle Yerel Gündem-21 / Yeşil Türkiye Ormanlılar Derneği

4.6. “AB’ne Üyelik Sürecinde Su Ürünleri” Sempozyumu

Mühendislik – Mimarlık Haftası ve Dünya Gıda Günü Etkinlikleri kapsamında düzenlenen “AB’ne Üyelik Sürecinde Su Ürünleri Sempozyumu” 16 Ekim 2003 tarihinde TOBB Konferans salonunda gerçekleştirildi.

Sempozyuma; Prof.Dr. Ertuğ DÜZGÜNEŞ “Avrupa Birliği’nde Ortak Balıkçılık Politikası”, Hüseyin DEDE “Su Ürünleri Mevzuatının AB’ne Uyumundan Sorumlu Türk Otoritelere Destek Projesi”, Ergun BAŞ “Katılım Ortaklığı Belgesi, Ulusal Programlar ve İlerleme Raporlarında Su Ürünleri Sektörü”, Dr. Ahmet Göker ELBEK “AB’de Su Ürünleri Sektöründe Üretici Örgütüllüğü”, Dr. Ejbel ÇIRA “AB’de Balıkçılık Yönetimi ve Koruma Politikası”, Doç.Dr.Serap PULATSÜ “Türkiye’de Su Ürünleri Politikaları, Üretim ve Dış Ticaret Yapıları”, Hamdi ARPA “Türkiye’de Su Ürünleri Sektöründe Kamu Örgütlenmesi”, Dr. İbrahim ÇÖRÜŞ “Türkiye’de Su Ürünleri Yetiştiriciliği ve Sorunları”, Cumhur KÜNTAY “Türkiye’de Su Ürünleri Avcılığı ve Sorunları”, Ömer BAĞCI “Türkiye’de Su Ürünlerine Dayalı Sanayiler Üretim, Pazarlama ve Tüketim Sorunları”, Prof. Dr. Doğan ATAY “Eğitiminin 20. Yılında Su Ürünleri Sektöründe Araştırma, Eğitim ve İstihdam” konulu bildirimleri sundular.

Adalet ve Kalkınma Partisi Milletvekili Dr. Mehmet Mehdi EKER, Cumhuriyet Halk Partisi Milletvekili Necati UZDİL, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Temsilcisi Vahdettin KÜRÜM, Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı Temsilcisi Güngör ŞENEL, GAP İdaresi Başkanlığı Temsilcisi Şerafettin HAMİDİ, DSİ Genel Müdürlüğü Temsilcisi Nuri ŞAFAK, Türkiye Su Ürünleri Derneği Temsilcisi Dr. Raşit GURBET ise, “Türkiye’de Su Ürünleri Sektörünün Sorunlar ve Çözümleri” konusunda görüş bildirdiler. Sempozyum sonunda aşağıdaki Sonuç Bildirgesi yayımlandı.

AB’ne Üyelik Sürecinde Su Ürünleri Sempozyumu Sonuç Bildirgesi

Ülkemizin Su Ürünleri üretim potansiyeli çok yüksektir. Su kaynakları potansiyeli bakımından Dünya’da 14. sırada yer almaktayız. Üç tarafımız denizlerle çevrilidir. Doğal göl, gölet, baraj ve akarsu varlığımız ile su alanlarımız, orman alanlarından fazla, tarım alanlarına hemen hemen yakındır. Bu potansiyele rağmen, balıkçılık sektörüne verilmesi gereken önem beklenenin altında kalmıştır.

Avrupa Birliği’ne uyum sürecinin yaşadığı günümüzde, balıkçılık sektörü, avcılık, yetiştiricilik, örgütlenme, araştırma, eğitim ve pazarlama boyutları ile yeniden ele alınmalı ve kamu örgütlenmesi dahil yeniden yapılandırılmalıdır.

Bu çerçevede;

- Su ürünleri stoklarının korunması, rasyonel yönetilmesi ve sürdürülebilir bir balıkçılığın yapılmasına olanak verecek tedbirler öncelikle alınmalıdır.

- Avrupa Birliği Ortak Balıkçılık Politikasında yer alan özel ve kamu örgütlenmesine eşdeğer bir yapılanma vakit geçirilmeden sağlanmalıdır.

- Balıkçılığın sadece kamu örgütleri tarafından yürütülmesi ve sorumluluk ve yetkinin yüklenilmesi yerine, bir Balıkçılık Federasyonu kurularak, yük büyük ölçüde, federasyon eliyle gerçek sahipleri tarafından yönetilmelidir.

- Tüketicinin daha ucuz su ürünleri temini için, fiyat, pazarlama, satış, destekleme konularında Avrupa Birliğine benzer mekanizmalar ülkemiz için de uygulanmalıdır.

- Balıkçılarımızın sosyal güvenceleri sağlanmalı, avlanma yasaklarının olduğu dönemde, yaşamlarını sürdürececek desteklemeler getirilmelidir.
  - Balıkçılık sektörünün kayıt altına alınabilmesi ve gerekli politikaların oluşturulabilmesi için balıkçı limanları ile balık halleri arasındaki veri kayıt ve kontrol sistemi geliştirilmeli, sağlıklı ve gerçeği yansıtan istatistik veriler mutlaka sağlanmalıdır.
  - Su ürünleri yetiştiriciliği, kültür balıkçılığı desteklenmeli, özendirici ve teşvik edici tedbirlerle yaygınlaştırılmadır.
  - Denizlerimizin farklı sektörler tarafından kullanılmasının getirdiği çatışmaların önlenmesi için Kıyı Yönetimi ve Çevre Düzeni Planları hazırlanmalı ve uygulanmalıdır.
  - Su ürünleri tüketimin artırılmasına yönelik Tanıtım Programlarına ağırlık verilmeli, ülkemiz kişi başına balık tüketimi 8 kg'dan dünya ortalaması 16 kg'a çıkarılmalıdır.
  - İç tüketim talebine artırıcı tedbirler alınmalı, balık satış yerleri teknik ve hijyenik koşullar açısından uygun hale getirilmelidir. Soğuk zincirinin yaygınlaştırılması için gerekli desteklemeler yapılmalıdır.
  - İhracat potansiyeli çok yüksek olan su ürünlerimizin Avrupa Birliği pazarının ötesinde, Yakın ve Uzak Doğu pazarlarında da yer alabilmesi için, gerekli ticari anlaşmalarda su ürünlerine önem verilmelidir.
  - Tüketicilerin sağlıklı ve güvenilir su ürünlerini tüketmeleri için düzenlemelere önem ve öncelik verilmelidir.
  - Artı değer, istihdam yaratması ve kırsal kalkınmaya katkıda bulunması açısından su ürünleri işleme ve değerlendirme tesisleri ülkemizde yaygınlaştırılmalıdır.
- TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
Ege Üniversitesi Su Ürünleri Fakültesi
Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği

4.7. Uluslararası Tarım ve Mühendislik Sempozyumu (12 – 16 Ocak 2004)

Tarım Haftası ve ODA'mızın 50. Kuruluş Yılı etkinlikleri çerçevesinde düzenlenen Uluslararası Tarım ve Mühendislik Sempozyumu; 12 Ocak 2004 Pazartesi günü Polifonik Koro Konseri, ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, TMMOB Başkanı Kaya GÜVENÇ, A.Ü.Z.F. Dekanı Prof. Dr. Vahap KATKAT, Tarım ve Köyışleri Bakanı Prof. Dr. Sami GÜÇLÜ ve CHP Genel Başkanı Deniz BAYKAL tarafından yapılan açılış konuşmaları ile başladı.

ODA Başkanları 50. Yıl Ödülü, Bilim - Hizmet - Teşvik Ödülleri, Basın Ödülleri, Meslekte 50. Yılıını Dolduranların Ödülleri, Kurumsal Ödüller hak sahiplerine dağıtıldı.

ODA Afişleri Sergisi Açıldı.

Oda Başkanı Gökhan GÜNAYDIN tarafından "Osmanlı'dan Günümüze Türkiye Tarımının, Ekonomik ve Sosyolojik Dönüşümü" konulu slayt gösterisi sunuldu.

Prof. Dr. Gürol ERGİN'in başkanlık ettiği "Basında Tarım" Konulu ikinci oturuma ; Cumhuriyet Gazetesi'nden Korkut BORATAV, Milliyet Gazetesi'nden Serpil YILMAZ , Hürriyet Gazetesi'nden Bekir COŞKUN katıldılar.

"Dünyada Ziraat Mühendisliği Eğitimi" konusunda 13 Ocak 2004 Salı günü; E.Ü.Z.F.'den Doç. Dr. Kamil Okyay SINDIR başkanlığında düzenlenen TÜBİTAK Özel Bölümü'de, "Avrupa Birliği'nde Ziraat Mühendisliği Eğitimi" konulu oturumda; Uluslararası Tarım Mühendisliği Komisyonu (CIGR) Başkanı Prof. Dr. Axel MUNACK "Ziraat Mühendisliği Mesleğinde Yeni Eğilimler", Avrupa Tarım ve İlgili Bilimler Üniversitelerarası Konsorsiyumu Başkanı Prof. Dr. Leopold MAERZ "Avrupa'da Tarım ve İlgili Bilimlerde Yüksek Öğrenim ve Araştırmaların Geleceği", Avrupa Tarım Mühendisleri Birliği (EurAgEng) Önceki Dönem Başkanı Prof. Dr. Bent S. BENNEDSEN "Ziraat Mühendisliğinin Gelecekteki Nitelikleri", Atina Ziraat

Üniversitesi Doğal Kaynaklar ve Ziraat Mühendisliği Bölümü'nden Prof. Dr. Demetres BRIASSOULIS "Avrupa Ziraat Mühendisliği Eğitimine Bakış"; YÖK Den. Kur. Üyesi Prof. Dr. Tahsin KESİCİ başkanlığında düzenlenen TİKA Özel Bölümü'nde, "Balkan/Kafkas/Orta Asya Ülkelerinde Ziraat Mühendisliği Eğitimi" konulu oturumda; Azerbaycan Tarım Akademisi Rektörü Prof. Dr. Memmedtağı CEFEROV "Azerbaycan'da Tarım Mühendisliği Eğitimi", Taşkent Ziraat Üniversitesi Mesleki Pedagoji Fakültesi Dekanı Doç. Dr. Hakimdjan HAYİTBAYEV "Özbekistan'da Ziraat Alanında Yüksek Öğretim ve Bağımsızlık Sonrası Yapılan Reformlar", Makedonya Ziraat Fakültesi'nden Prof. Dr. Dragan GYOŞEVSKI "Makedonya'da Tarım Mühendisliği Eğitimi" konulu bildirimlerini sundular.

14 Ocak 2004 Çarşamba günü; "Geçmişten Günümüze Türkiye'de Ziraat Mühendisliği Eğitimi ve Sorunları" konusunda; Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Nafi BAYTORUN başkanlığında; Mahir GÜRBÜZ "Tarımsal Gelişim Doğrultusu ve Mühendislik", YÖK Denetleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Aytekin BERKMAN "Türkiye Tarımına Öngörülen Vizyon: Tarım ve Gıda Alanında "2023 Yılında Nasıl Bir Türkiye" (TUBİTAK Vizyon 2023 - Bilim ve Teknoloji Öngörüsü Projesi Sonuçlarının Sunumu", A.Ü.Z.F.'den Prof. Dr. Cemalettin ÇİFTÇİ-"Bir Saptama: Geçmişten Günümüze Türkiye'de Ziraat Mühendisliği Eğitiminin Değişimi" konulu bildirimlerini sundular. "Karşılaştırmalı Tarımsal Yüksek Öğretim" konulu oturum, Harran Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Uğur BÜYÜKBURÇ başkanlığında yapıldı ve Ç.Ü.Z.F. Prof. Dr. Alaattin SABANCI "AB Ülkelerinde Tarımsal Yüksek Öğretim", U.Ü.Z.F.'den Prof. Dr. Atilla ERİŞ "Değişik Ülkelerdeki Tarımsal Yüksek Öğretim Örnekleri", A.Ü.Z.F.'den Prof. Dr. Cemal TALUĞ "Türk Ziraat Mühendisliği Eğitimi Üzerine Düşünceler" konulu bildirimlerini sundular. "Türkiye'de Nasıl Bir Tarımsal Yükseköğretim?" konulu oturumda, A.Ü. M.F.'den Prof. Dr. Aziz EKŞİ başkanlığında Konuk bilim adamlarının tartışmalar üzerine değerlendirmeleri ve Sempozyum katılımcılarının "Tartışmalar Işığında Tarımsal Yükseköğretimi Planlamak?" üzerine görüşleri alındı.

15 Ocak 2004 Perşembe günü; "Tarımsal Eğitim – İstihdam Bağlantısı / Tartışmaları" konulu oturumda Süleyman DEMİREL Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Lütfü ÇAKMAKÇI başkanlığında, ZMO / A.Ü.Z.F. Öğrenci Temsilcisi Özlem BABACAN ve Ziraat Mühendisi Şule YILDIRIM "Öğrenci Ve Genç Tarım Mühendislerinin Tarımsal Yükseköğretime İlişkin Düşünceleri", TKB'ndan Reşat ÖZCAN "Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi", SetBir'den Olgun ERGÜZ "Özel Sektörün Tarımsal Yükseköğretimden Beklentileri", TKB'ndan Halis KORKUT "Gıda İşletmelerinde Sorumlu Yöneticilik Uygulamaları", TARGEV Vakfı Başkanı Prof. Dr. Ali ERYILMAZ "Ziraat Mühendisliği İstihdamı Sorunu, Çözüm Arayışları" konulu bildirimlerini sundular. A.Ü.Z.F. Emekli Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ekrem KÜN başkanlığında yapılan "Tarımsal Yükseköğretimden Beklentiler, Değerlendirmeler" konulu oturum da, E.Ü.Z.F.'den Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA "Tarımda Katılımcı, Özgürleştirici Bir Eğitime Doğru", T.Ü.Z.F.'den Prof. Dr. İ. Hakkı İNAN "Dünya Tarımsal Yükseköğretim Sisteminde Değişim Bağlamında Türkiye Tarım Eğitiminin Değerlendirilmesi". E.Ü.Z.F.'den Doç. Dr. K.Okay SINDIR "Ziraat Mühendisliği Eğitiminde Avrupa ile Entegrasyon", 19 Mayıs Üni. Z.F.'den Prof. Dr. Zehra SARIÇİÇEK "Ziraat Mühendisliği Eğitiminin Geleceği", O.Ü.Z.F. Dekanı Prof. Dr. Y. Nurettin İSMAILÇELEBİOĞLU "Ziraat Mühendisliğinde Tarım Üniversitesine Doğru" konulu bildirimlerini sundular. "Tarım Sektörünü ve Tarım Mühendisliğini Etkileyecek Gelişmeler" konulu oturum TMMOB Başkanı Kaya GÜVENÇ başkanlığında gerçekleştirildi ve DİSK Uluslararası İlişkiler'den Gaye YILMAZ "GATS Çerçevesinde, Mühendislik Hizmetlerinde Değişim", A.Ü.S.B.F.'den Prof. Dr. B. Ayman GÜLER "Kamu Yönetimi Reformu" çalışmalarının

Türkiye'nin Yönetim Yapısı ve Kamu Hizmetlerine Etkileri, Anti-Mai'den Selim YILMAZ "Fikri Mülkiyet Hakları ve Patent Anlaşması TRIPS'in Tarımda Tekelleşme Süreci ile İlişkisi", ZMO Başkanı Gökhan GÜNAYDIN " Kamu Yönetimi Reformu'nun Tarıma ve Mühendisliğe Etkileri" konulu bildirimlerini sundular.

16 Ocak 2004 Cuma günü; Geçmişten Günümüze TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası konulu slayt gösterisi Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ tarafından sunuldu. "Oda Başkanları Konuşuyor" bölümünde sırasıyla Mehmet YÜCELER, Cemil KALELİ, Dr. Avni BAŞDOĞAN, Prof. Dr. Duran TARAKLI, Orhan AKBULUT, Prof. Dr. Cemal TALUĞ, Prof. Dr. Ali KARABULUT, Sami DOĞAN, Şerafettin TAV, Mahir GÜRBÜZ, Prof. Dr. Gürol ERGİN ve Gökhan GÜNAYDIN söz aldılar. "Tarım Bakanları Konuşuyor: Neleri Yaptık, Neleri Yap(a)madık?" bölümünde ise geçmiş dönem Tarım ve Köyişleri Bakanları Necmettin CEVHERİ, Refaiddin ŞAHİN, Mustafa TAŞAR ve Prof. Dr. H.Yusuf GÖKALP ile şimdiki Tarım ve Köyişleri Bakanı Prof. Dr. Sami GÜÇLÜ söz aldılar.

4.8. Bahar ve Güz Konferansları

Genel Merkez tarafından 2003 yılında Ankara'da ODA Sosyal Tesislerinde bahar ve Güz Konferansları düzenlendi. Konferans tarihleri, konuşmacılar ve konu başlıkları aşağıdadır:

Bahar Konferansları / "Küreselleşme Siyasetleri Kısacasında Türkiye"

- 17 Mayıs 2003 Prof. Dr. Birgül AYMAN GÜLER: "Devlet Reformu ve Tarımsal Kamu Yönetimine Etkileri"
1 Mayıs 2003 Prof. Dr. Cem SOMEL: "Dünya Sistemi İçerisinde Türkiye'nin Kalkınma Perspektifi"
7 Haziran 2003 Yrd. Doç. Dr. Ahmet Alpay DİKMEN: "Küresel Üretim ve Uluslararası İşbölümü"
21 Haziran 2003 Doç. Dr. Yüksel AKKAYA: "Siyaset-Sendika Etkileşimleri"

Güz Konferansları / "Kendine Yeterlilikten" Bağımlılığa: Türkiye Tarım Sektörü

- 20 Eylül 2003 Prof. Dr. Numan AKMAN, Prof. Dr. Çetin FIRATLI, Prof. Dr. Mehmet ERTUĞRUL: "Hayvansal Üretim Alt Sektöründe Değişim"
18 Ekim 2003 Prof. Dr. Temel GENÇTAN, Prof. Dr. Kazım ABAK: "Bitkisel Üretim Alt Sektöründe Değişim"
15 Kasım 2003 Prof. Dr. İlhami ÜNVER, Prof. Dr. Turhan AKÜZÜM: "Toprak ve Su Kaynakları Yönetiminde Değişim"
6 Aralık 2003 Gökhan GÜNAYDIN "Cumhuriyet'in Sosyo-ekonomik Dönüşümü Bağlamında Türkiye Tarım Sektörü"

5. KİTLE İLETİŞİM ETKİNLİKLERİ

5.1. BASIN TOPLANTILARI

5.1.1. "Reform Paketi Yeni Bir Yıkım Paketi mi ?" (14 Mayıs 2003)

Yazılı ve görsel basınımızın sayın üyeleri,

Öncelikle, tüm tarım emekçilerinin 14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü'nü kutluyorum.

Bununla birlikte, 14 Mayıs'ın salt kutlamaya konu olmayıp, yakın gelecekteki gelişmeleri üreticilerimize ve tüm tarım sektörüne duyurmak için bir araç olarak değerlendirilmesi, elbette çiftçilerimiz için çok daha anlamlı bir çaba olacaktır.

Sevgili basın üyeleri,

59. Hükümet'in hazırladığı ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Devlet yapısında çok önemli değişiklikler yaratmaya aday çeşitli yasa tasarıları, kamuoyunun gündemine yerleşmiş durumdadır.

Söz konusu yasa tasarıları;

- Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı,
  - Merkezi İdare İle Mahalli İdareler Arasında Görev, Yetki ve Kaynak Paylaşımı İle Hizmet İlişkilerinin Esasları Hakkında Kanun Tasarısı
  - Kamu Sermayeli Şirketler Hakkında Kanun Tasarısı
- olarak sayılabilir.

Adı geçen Yasa tasarıları, düzenleme iddiasını taşıdığı alanların genişliği ve önemi dikkate alındığında, tüm yönleriyle incelenmeye değerdir. ODA'mız, kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olmasının kendisine yüklediği görev bilinci içerisinde, tasarıların özelde tarımsal kamu yönetimi ve kamu çalışanlarına, genelde ise tarım sektörüne olası etkilerini kamuoyuna duyurma amacıyla bu basın toplantısını düzenlemiştir.

Aşağıda, her üç tasarı hükümleri birlikte değerlendirilmektedir.

1 - Tasarılar, Anayasa'ya Aykırı Hükümler Taşımaktadır.

Anayasa'mızın "C. Tarım, hayvancılık ve bu üretim dallarında çalışanların korunması" başlıklı 45. maddesi hükmü aynen şöyledir;

Devlet, tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek, tarımsal üretim planlaması ilkelerine uygun bitkisel ve hayvansal üretimi artırmak maksadıyla, tarım ve hayvancılıkla uğraşanların işletme araç ve gereçlerinin ve diğer girdilerinin sağlanmasını kolaylaştırır. Devlet, bitkisel ve hayvansal ürünlerin değerlendirilmesi ve gerçek değerlerinin üreticinin eline geçmesi için gereken tedbirleri alır."

Görüldüğü gibi Anayasa'mız tarım alanlarının korunması, tarımsal üretimin planlanması, girdilerin sağlanması, tarımsal üretimin artırılması, üreticinin ürününün katma değerine sahip çıkacağı bir pazarlama yapısının oluşturulması görevlerini, kamusal bir uğraşı alanı olarak görmüş ve devlete yüklemiştir.

Buna karşılık tasarılarda, tarım sektörü ile ilgili olarak, yalnızca, "ulusal ve bölgesel düzeyde çevrenin, ekolojik denge ve gıda güvenliğinin korunması ve geliştirilmesi hizmetleri" merkezi yönetimin yetki, görev ve sorumluluk alanına bırakılmış, bunun dışındaki çalışma alanları "mahalli ve müşterek mahiyetteki görev ve hizmetler" olarak kabul edilerek yerel yönetimlere bırakılmıştır (KYTK Tasarısı madde 4 ve 5).

Tarım hizmetleri, üretim planlamasına dayalı - genellikle havza bazında yürütülen - tüm ulusun gıda güvencesi ve güvenilirliği ile ilişkili hizmetler olduğundan, "mahalli ve müşterek mahiyette" olarak yorumlanamaz. Bu yoruma dayanılarak düzenlenen hükümler, açıkça Anayasa'nın 45. maddesi hükmüne aykırıdır. Nitekim Tasarı,

"Anayasa'nın bu maddelerinde değişiklik gerekebilir" ifadesi ile Anayasa'ya aykırılığı kabul etmektedir.

2 - Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın Merkez Teşkilatı Daraltılmakta, Taşra Teşkilatı İl Özel İdarelerine Devredilmektedir. Bakanlık Çalışanları "Kamu Çalışanı" Statüsünden Çıkarılmaktadır.

Halen Tarım ve Köyişleri Bakanlığı (TKİB) Merkez Teşkilatı yapısı aşağıdaki gibidir;

▪ Ana Hizmet Birimleri (Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü, Teşkilatlandırma ve Destekleme Genel Müdürlüğü, Tarımsal Araştırmalar Genel Müdürlüğü, Dış İlişkiler ve Avrupa Topluluğu Koordinasyon Dairesi Başkanlığı)

▪ Danışma ve Denetim Birimleri

▪ Yardımcı Hizmet Birimleri

▪ İlgili Birimler (Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü)

▪ Bağlı Birimler (Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, Atatürk Orman Çiftliği Müdürlüğü)

Taşra Teşkilatı ise, 81 İl Müdürlüğü, 883 İlçe Müdürlüğü, 894 Köy Grubu Tarım Merkezi, 56 Tarımsal Araştırma Kuruluşu, 37 Üretim İstasyonu Müdürlüğü, 1 Antalya Beymelek Su Ürünleri Üretim ve Geliştirme Merkezi Müdürlüğü, 1 Ankara Tarımsal Ekonomi Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü, 1 Ankara Tarım Alet Makinaları Test Merkezi Müdürlüğü, 1 Ankara Ders Araç ve Gereçleri Makina Eğitim Merkezi Müdürlüğü, 2 Zirai Üretim İşletmesi ve Personel Eğitim Merkezi Müdürlüğü, 1 Ankara Tohumluk Tescil ve Sertifikasyon Merkezi Müdürlüğü, 1 Kocaeli Tohum Sertifikasyon Test Müdürlüğü, 7 Zirai Karantina Müdürlüğü, 40 İl Kontrol Laboratuvar Müdürlüğü, 13 Tahafuzhane ve Gümrük Veteriner Müdürlüğü, 11 Hayvan Park ve Pazar Kurumu Müdürlüğü, 20 Okul, 7 El Sanatları Eğitim Merkezi Müdürlüğü ve Enstitüsü'nden oluşmaktadır.

KYTK Tasarısı, tasarıya ekli cetvellerde saymadığı Bakanlık bağlı, ilgili ve ilişkili kuruluşların ilga edileceklerini, Bakanlık ana hizmet birimi olarak teşkilatlandırılacaklarını ve tasfiye edileceklerini belirtmektedir (KYTK Tasarısı geçici madde 10 ve ekli listeler).

Halen TKİB'na bağlı Tarım Reformu Genel Müdürlüğü ve ilgili Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ekli listelerde yer almamaktadır. Dolayısıyla tasarı yasalışırsa, bu kuruluşların akıbeti yukarıda belirtildiği gibi olacaktır.

Tasarıların öngördüğü diğer bir düzenlemeye göre ise, KYTK'nun yürürlüğe girmesinden itibaren en geç 6 ay içinde, tarıma ait görev, yetki, personel, araç, gereç, taşınır ve taşınmaz mallar il özel idarelerine devir ve tasfiye edilecek, böylece Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, "taşra teşkilatı olmayan bir bakanlık" niteliğine dönüştürülecektir (KYTK Tasarısı geçici madde 1 ve ek II sayılı cetvel).

Bu durumda, TKİB Merkez Teşkilatı "ulusal ve bölgesel düzeyde çevrenin, ekolojik dengenin ve gıda güvenliğinin korunması ve geliştirilmesi hizmetleri" ni yapacak, taşra teşkilatı ise tümüyle il özel idarelerine devredilecektir.

Tasarı hükmünün gerçekleşmesi, TKİB'nı kol ve bacaklarından yoksun, içi boş bir gövdeye dönüştürecek, işlevsizleştirerek tümüyle tasfiyesine zemin hazırlayacaktır.

Yukarıda da söylendiği gibi, tarım hizmetleri merkezi planlamaya dayalı, havza bazında çalışma gerektiren, özel uzmanlık bilgisine gereksinim gösteren hizmetler olup, bunların il özel idarelerine devredilmesi, amaçlandığı söylenenin tam aksine, tarım hizmetlerinin etkinlik ve verimliliğini büyük ölçüde geriye götürecektir.

Tasarıların kamu çalışanları üzerindeki etkisi ise, statü ve kazanılmış hakların kaybı şeklinde kendisini gösterecektir.

Tasarının öngördüğü personel sistemi, "kamu hizmetlerinin gerektirdiği nitelik ve sayıda, esnek, liyakata dayalı istihdamı esas alan, sade, performans değerlendirmesine müsait, şeffaf" tır (KYTK Tasarısı geçici madde 8).

Düzenlemelerden etkilenecek tarımsal kamu yönetimi çalışanları, aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

	Memur		İşçi			Genel Toplam
	Sözleşmeli	Sürekli	Geçici	Toplam		
Tarım ve Köyişleri Bk. İlgı	31.136	70	11.170	730	11.900	43.106
Köy Hizmetleri Gen. Md.	6.367	1	47.842	-	47.842	54.210
Atatürk Orman Çiftliği	77	-	139	241	380	457
Tarım Reformu Gen. Md.	559	-	25	-	25	584
TOPLAM	38.139	71	59.176	971	60.147	98.357

Kaynak : Devlet Personel Başkanlığı, Kamu Personeli, Temmuz - Eylül 2002 verilerinden türetilmiştir.

Not : Tablo, ilgili kamu yönetimlerindeki dolu kadro durumunu göstermektedir.

Bu hükümlerin açık anlamı, 100.000'e yakın tarım sektörü kamu çalışanının, siyasete iyice yaslanmış yarı siyasi -yarı bürokrat diye tanımlanabilecek bir yapının objektifliğine (!) dayalı "performans ölçütü" kılıcını, her yıl sözleşme yenileme dönemlerinde enselerinde hissederek yaşamaları gerçeğidir.

Hüküm aynı zamanda, örtük olarak, kamu çalışanı sayısının azaltılacağını da belirtmektedir. "Türkiye'de Devlet büyüktür" saptırmacasını bir tarafa bırakarak salt dolu - boş kadro karşılaştırması yapmak bile, tarım alanında görevli kamu çalışanı sayısındaki geriye gidişi açıkça gözler önüne sermektedir.

	Memur		Sözleşmel		İşçi		Toplam	
	Sayı	Oran(%)	Sayı	Oran(%)	Sayı	Oran(%)	Sayı	Oran(%)
Tarım ve Köyişleri Bk. İlgı	14606	32	43	38	2391	17	17040	28
Köy Hizmetleri Gen. Md.	3638	36	17	94	3693	7	7348	12
Atatürk Orman Çiftliği	74	49	-	-	1397	78	1471	76
Tarım Reformu Gen. Md.	567	50	-	-	1	4	568	49
TOPLAM	18.885	50	60	46	7.482	11	26.427	27

Kaynak : Devlet Personel Başkanlığı, Kamu Personeli, Temmuz - Eylül 2002 verilerinden türetilmiştir.

Tablodan da okunacağı üzere, tarımsal kamu yönetiminde toplam kadronun % 27'si boş durumdadır. Bu oran, memur kadrosunda % 50'ye kadar çıkarken, işçilerde % 11 düzeyinde kendisini göstermektedir.

Tarımsal kamu yönetiminde çalışanların uğrayacağı daha büyük olumsuz etki ise, Bakanlık çalışanı olmaktan çıkıp, yerel yönetimler (il özel idareleri) çalışanı statüsüne geçişleridir. Bu durum, kuşkusuz birçok hak kaybını ve istihdam güvenliğindeki aşımını beraberinde getirecektir.

3 - Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, İstanbul Büyükşehir Belediyesi ve İl Özel İdarelerine Devredilmektedir.

Tasarının öngördüğü düzenlemeye göre, kaldırılacak Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görevleri, personel, araç, gereç, her türlü taşınır ve taşınmaz malları, bunlara ait ödeneklerle birlikte İstanbul dışında il özel idarelerine, İstanbul ilinde ise bu hizmetleri il hudutları dahilinde yapmak üzere İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne devredilecek olup, tasfiye ve devir işlemleri üç ay içinde gerçekleştirilecektir (KYTK Tasarısı madde 70 ve geçici madde 2; MİYT geçici madde 1).

KHGM çalışanlarında ve makine parkında, 1980'lerin ortalarından itibaren önemli geriye gidışler görölmektedir.

KHGM'nün 1985 - 2002 yılları arasında memur kadro sayısı 10.240'tan 6.496'ya; işçi sayısı ise 65.327'den 49.941'e gerilemiştir. Kamu çalışanlarının statü ve çalıştıkları yer itibarıyla dağılımı aşağıda verilmektedir;

	MEMUR	İŞÇİ	SÖZLEŞMELİ	TOPLAM
MERKEZ	674	836	1	1511
TAŞRA	5822	49105	1	54928
TOPLAM	6496	49941	2	56439

Makine parkı ise, 1990 yılındaki 28.002 adetlik düzeyinden, 2002 yılında 18.300 adete kadar inmiştir.

Özelleştirme, yalnızca kamu kurum ve kuruluşlarına ait işletmelerin özel kişi ve kuruluşlara devredilmesi/satılması olmayıp, "taşeronlaşma ya da emanet işlerin azaltılarak işlerin özel kişi ve kuruluşlara yaptırılması" da bir özelleştirme yöntemidir. Karayolları, Köy Hizmetleri ve Devlet Su İşleri Genel Müdürlükleri, yapıları ve hizmet alanları gereği satılarak özelleştirilemeyeceği için, bu kuruluşları özelleştirmenin yolu, bu kuruluşlarca yerine getirilen hizmetlerin müteahhitlere ve taşeronlara yaptırılmasıdır.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılarak İl Özel İdarelerine devri sonucu hizmet alanlarının özelleştirilmesi ve yerleştirilmesi ile belli kesimlere yeni çıkar alanları açılmasını amaçlamaktadır. KHGM'nin kapatılmasının yaratacağı sorunlar ve kapatılma nedenlerini kısaca incelersek; a) yerel siyasi baskılar artarak kaynaklar plansızca ve savurganca kullanılacak, b) bölgesel eşitsizlik ve dengesizlik sorunu büyüyecek, c) toprak ve su kaynaklarının belirlenmesi, korunması ve yönetimi için, ülke bütününde planlamalar ve havza bazında uygulamalar yapılamayacak, d) tarımsal desteklerin kaldırıldığı süreçte, Devletin Türk çiftçisine dolaylı olarak verdiği son destek arazi toplulaştırma hizmetleri istenilen düzeyde ve nitelikte verilemeyecek, e) Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kendi personeli ve donanımı ile kırsal kesime hizmet götürürken, görev alanına giren ve ihaleli sisteme göre çok daha ucuza mal ettiği hizmetlerin parasallaştırılması sağlanarak, kırsal altyapı hizmetlerinin tümüyle ihaleli olarak gerçekleştirilmesiyle doğacak pazarı yerli ve yabancı özel sektör dolduracaktır.

4 - Birçok Kuruluş Özelleştirilmekte Ya da Kaldırılmaktadır.

Tasarıların öngörülerine göre; Tarımsal Kamu Yönetiminde yer alan ya da dolaylı olarak tarımsal işleve sahip aşağıdaki kuruluşlar özelleştirilecek;

- Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü,
- Türkiye Şeker Fabrikaları A.Ş. Genel Müdürlüğü,

Aşağıdaki kuruluşlar ise kaldırılacaktır;

- Türkiye Zirai Donatım Kurumu A.Ş. Genel Müdürlüğü,
- Tarım Reformu Genel Müdürlüğü,
- Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü,
- GAP İdaresi Başkanlığı

Belirtilen Kuruluşlar girdi üreten, tarımsal altyapıyı düzenleyen, tarım ürünlerini işleyen Kuruluşlardır. Başka bir deyişle bu kuruluşların kaldırma / özelleştirme adları altında tasfiyesi, tarım sektörünün tohum - gübre - mekanizasyon - su - arazi toplulaştırma - ürün işleme - yönetim gibi kamusal desteklerden yoksun kalması anlamını taşımakta olup, bu gelişme, tarımın çöküşünü radikal bir şekilde hızlandırma sonucunu doğuracaktır.

5 - KİT'lerin tamamı, Kamu Sermayeli Şirketlere Dönüştürülmektedir.

Türkiye KİT yapısı, Kamu İktisadi Kuruluşu ve İktisadi Devlet Teşekkülü yapısından oluşmaktadır. "Kamu Sermayeli Şirketler Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı", KİT'leri, özelleştirmenin bir ön basamağı olarak, özel hukuk hükümlerine tabi, ekonomik alanda ticari esaslara göre faaliyet gösteren kamu sermayeli şirketlere dönüştürmektedir. Bunlar, "uygun şartlarda özelleştirme programına alınacak veya tasfiye edilmelerini sağlayacak kurallar belirlenecektir (KSSK Tasarısı madde I ve 2).

Tasarı, KİT çalışanlarına ilişkin düzenlemeler de öngörmektedir. Buna göre, Kamu Sermayeli Şirket personeli rejimi, esas olarak 1475 sayılı İş Kanunu hükümlerine uyarlı olacaktır. Ancak Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'na tabi olanlar, statü değiştirmeyi reddettiklerinde, bu kadrolarında çalışmaya devam edecekler; bu kadrolar herhangi bir şekilde boşaldığında iptal edileceklerdir.

Bu durumda, Emekli Sandığı'na tabi kadrolu - sözleşmeli çalışanların üzerinde doğacak İş Yasası statüsüne geçiş zorlama - dayatmalarını tahmin etmek zor değildir. Ayrıca, artık KİT'lerde böyle bir statü tesis etmek de olanaksız hale gelecektir.

Bu düzenlemelerden etkilenen kamu personeli yapısına ilişkin değerlendirmeler ise şöyledir;

Ekim 2002 ayı itibariyle, Türkiye'nin 95 KİT'inin toplam 453.243 çalışanı bulunmakta olup, bunun % 39.6'sını sözleşmeli personel (179.698 kişi), % 38'ini işçiler (173.135 kişi), % 14.6'sını kapsam içi personel (66.222 kişi), % 3.8'ini kapsam dışı personel (17.364 kişi) ve % 3.8'ini memurlar (17.240 kişi) oluşturmaktadır.

Sözü edilen KİT'lerin 15'i tarımsal KİT'lerden oluşmaktadır. Bunların çalışan dağılımı ve KİT toplamı ile olan karşılaştırması aşağıdaki tabloda verilmektedir;

	I Sayılı		II Sayılı		İşçi		Genel
	Cetvel	Cetvel	Sürekli	Geçici	Toplam	Toplam	
Çay İşletmeleri Gen. Müd.	463	818	67	800	867	2148	
Tarım İşletmeleri Gen. Md.	191	944	2070	3020	5090	6225	
İstanbul Gübre San. AŞ G.M.(6)	-	-	494	-	494	988	
Türkiye Gübre San. AŞ G.M.	175	382	52	975	1027	1584	
Gemlik.Gübre San. AŞ G.M.	24	160	465	19	484	668	
Kütahya Gübre San. AŞ G.M.	26	73	564	579	1143	1242	
Samsun Gübre San. AŞ G.M.	22	133	339	774	1113	1268	
Et ve Balık Ürünleri AŞ G.M.	110	372	439	1092	1531	2013	
T.Zirai Donatım AŞ G.M.	101	132	275	221	496	729	
Ziraat Bankası GM	3406	30746	109	-	109	34261	
Türkiye Şeker Fabrikaları AŞ GM	370	3907	6560	2693	9253	13530	
Adapazarı Şeker Fab. AŞ GM	6	47	1573	1409	2982	3035	
Kütahya Şeker Fab. AŞ GM	9	47	243	453	696	752	
Toprak Mahsulleri Ofisi GM	260	4308	363	476	839	5407	
TEKEL GM	442	4476	15579	12628	28207	33125	
15 TARIMSAL KİT TOPLAMI	5605	46545	29192	25139	54331	106975	
95 KİT TOPLAMI	16824	179698	118695	54440	173135	453243	
TARIMSAL KİT ORANI (%)	% 33	% 26	% 25	% 46	% 31	% 24	

Kaynak: Devlet Personel Başkanlığı, Kamu Personeli, Temmuz - Eylül 2002 verilerinden türetilmiştir.

Not: 1. Gözlemlenilmiş KİT'ler, 399 sayılı KHK'ye tabi olarak Sözleşmeli personel çalıştırmaktadırlar. 2. Diğerleri, 4046b sayılı özelleştirme yasasına tabidirler. 3. KİT'lerde "memur" statüsü, I ve III sayılı cetvelde tabi olarak çalışanlardan oluşmaktadır. I sayılı cetvel 1-4 derecelerde kadro karşılığı çalışanları, III sayılı cetvel ise ayrıldıklarında kadroları da kalkan sözleşmelileri ifade etmektedir. III sayılı cetvelde, Türkiye'nin 95 KİT'inde yalnızca 416 dolu kadro bulunmaktadır. Sayılarının azlığı nedeniyle, toplam da hesaba katılmışlardır. 4. II sayılı cetvel sözleşmeli personeli ifade etmektedir. 5. Sürekli ve geçici işçiler, İş Kanunu çerçevesinde imzalanan Toplu İş Sözleşmelerine tabi olarak çalışmaktadırlar. 6. Tarımsal KİT'lerde Kapsam dışı ve Kapsam dışı personel yalnızca İstanbul Gübre Sanayi A.Ş. Genel Müdürlüğü'nde bulunmakta olup, sayıları sırasıyla 82 ve 412'dir. Sayılarının azlığı nedeniyle değerlendirmeye alınmamışlardır.

Görüldüğü gibi, tarımsal KİT çalışanlarının büyük çoğunluğu işçilerden ve sözleşmeli personelden oluşmaktadır. 54.331 işçi toplam çalışanın % 51'ini oluştururken, onları 46.545 sözleşmeli personel (toplam çalışanın % 43'ü) izlemektedir. 16.824 memurun toplam tarımsal KİT çalışanına oranı ise ancak % 15 düzeyinde kalmaktadır.

Yukarıda nitelik - nicelikleri verilen kamu çalışanları, tasarı öngörülerini gerçekleştire, kazanılmış haklarını ve statülerini yitirme tehlikesi ile karşı karşıyadırlar.

Özelleştirmelerin alt sektörel etkileri ise, yıkımla eşdeğerdir. 1980'lerin ortalarında başlayan özelleştirme süreci, tarımsal alanda birbirini izleyen üç evrenin ortaya çıktığını göstermektedir.

- Öncelikle kamu alandan çekilmekte ve alan, özel tekellerce doldurulmaktadır. İstanbul sermayesi, yerel firmaları satın almakta ve/veya kendisi için fason üretim yapar hale getirmektedir. Bu sermayenin merkezileşmesi sürecidir.

- Süreçte örgütsüz köylü "örgütlü" sermaye ile karşı karşıya kalmakta ve köylünün sömürülme düzeyi artmaktadır. Bu, emeğin yoksulluğunun derinleşmesi sürecidir.

- Merkez kapitalizmin yaşam kaynağı olan çevre krizleri, yerli şirketlerin yabancı ÇUŞ'lere satılması sonucunu doğurmaktadır. Bu ise sermayenin yabancılaşması sürecine işaret etmektedir.

Bu bağlamda Türkiye en temel ürünlerde dışa bağımlı hale gelmekte, üretim yapıları kırılmakta, tüketici her geçen gün yükselen bedellerle ÇUŞ'lerin yoğurtlarını, makarnalarını, sularını satın almaktadır. Dolayısıyla kaybeden Türkiye, kazanan ÇUŞ'ler olmaktadır.

SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

"Devlet reformu" çalışmalarının özünü, sosyal devletten düzenleyici - yönetişimci devlete, yurttaş kavramından müşteri kavramına ve kamu yararı ilkesinden piyasanın belirleyiciliği ilkesine geçiş temsil etmektedir. Bu felsefenin, devleti tüm üretim yapılarından uzak tutma amacı sürpriz sayılmamalıdır.

"Reform" çalışmalarının tarım sektöründeki olası etkileri, 1980'li yıllardan bu yana yaşananların ışığında daha rahat analiz edilebilir. Bilindiği gibi, 1984 yılında "reorganizasyon" adı altında Tarım Bakanlığının tüm kurmay birimleri (Ziraat İşleri, Ziraat Mücadele, Hayvancılığı Geliştirme, Gıda İşleri, Veteriner İşleri, Su Ürünleri, Toprak Su Genel Müdürlükleri ..) kapatılmış, birçok özelleştirmeler (Et ve Balık Kurumu, Süt Endüstrisi Kurumu, YEMSAN, Ziraat Donatım Kurumu ..) gerçekleştirilmiş ve sonuçta 1980 sonrası sürecin yıkılmış tarım sektörü, perişan köylüsü ortaya çıkmıştır.

Bugün benzer senaryolar, çok daha kapsamlı olarak ortaya konulmaktadır. Kalan tarımsal kamu yönetimi tümüyle tasfiye edilmekte, kalan KİT'ler özelleştirilmektedir. Gübre - şeker - çay - tütün özelleştirmeleri sonrasında piyasayı tutacak ÇUŞ'ler şimdiden bellidir.

İl özel idareleri şemsiyesi altında yaratılmaya çalışılan yerel derebeyi yapısının, tarım sektörüne yararlı olamayacağı açıktır.

Hükümeti yanlıştan dönmek ve halkın sesine kulak vermeye davet ediyorum.

Gökhan GÜNEYDİN
Başkan
(Yönetim Kurulu adına)

5.1.2. Türkiye Mısır Sektöründe - Doğrular Yanlışlar "Çok Uluslu Şirketler Çiftçiyi Birbirine Düşüremeyecek!" (01.10.2003)

Son günlerde kamuoyunda yürütülen faaliyetlerle, mısır ve pancar üreticisinin çıkarları birbiriyle çelişiyormuş gibi gösterilmeye çalışılmaktadır.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, bu tartışmalara üretici adına müdahil olmaktadır: Tarım sektörü bir bütündür, hak ve çıkarları ortaktır. Buna karşılık, üretici karşısında, tarım ürünleri dışalımının hammadde ve işlenmiş madde ticaretinden çıkar sağlayan çevreler bulunmaktadır.

Ziraat Mühendisleri ODASI, hububatından hayvancılığına, narenciyesinden yağ bitkilerine, ipek böcekçiliğinden meyve sebzesine kadar, tarımsal üretimin her alanında çalışan üreticilerimizin yanındadır; onların birliğini sağlamak, hak ve çıkarlarını korumak ve geliştirmek çabası içindedir.

Üreticinin hak ve çıkarlarını savunmak yanında, bunun tersine faaliyet gösterenlerin tutumlarını da kamuoyuna duyurmak, ODA'mızın kamusal görev anlayışının bir gereğidir.

50 yıllık geçmişi olan bu tutum, gelecekte de bu şekilde sürdürülecektir.

Bu çerçevede, kimi çevrelerce sanki mısır – pancar üreticisinin hak ve çıkarları birbirine tersmiş gibi gösterilmeye çalışılan süreçte; Ziraat Mühendisleri ODASI şu gerçeğin altını çiziyor: Hayır, mısır ve pancar üreticisinin çıkarları ortaktır, el ele üretim yaparak, beraber çalışarak, tarım sektörünü geliştireceklerdir.

Kamuoyu gündeminde bulunan süreçlere ilişkin olarak aşağıda verilen analiz, tartışmalara ışık tutucu nitelikte olacağına ve üreticilerimizi aydınlatacağına inanıyoruz...

Önce, Türkiye ve dünyadaki mısır sektörüne ilişkin durumu doğru olarak saptayalım.

1 - Türkiye mısırdaki açığı olan bir ülkedir. Son onüç yıllık verilere baktığımızda, ekim alanlarının 500 – 550 bin hektar, üretimin ise 2.1 – 2.3 milyon ton düzeylerinde sabitlendiği görülmektedir. % 5 – 6 düzeyindeki tarla kayıpları düşünüldüğünde, ülkemizde 2 milyon ton mısır arzından söz etmek olanaklıdır.

1984 yılında yürürlüğe sokulan "II. Ürün Mısır Projesi", o dönemlerde 1.5 milyon ton olan üretim düzeyini 2 milyon tonlar düzeyine çıkarmış olmakla birlikte, bu gelişme, ülkenin kendi mısır tüketimini karşılamaktan uzaktır.

2 - Türkiye'nin, 3 milyon ton / yıl mısır tüketimi bulunmaktadır. Tüketime alt sektörel dağılımı, aşağıda verilmektedir;

Yem sektörü 2.000.000 Ton

Nişasta + Glikoz sektörü, yağ sektörü 500.000 Ton

Taze olarak tüketilen 100.000 Ton

Yöresel kullanım 300.000 Ton

Diğer kullanım (çerezlik vs. gibi) 100.000 Ton

3 - Bu tablo içerisinde, mısır üretim açığı, her yıl 1 milyon ton ve üzerinde yapılan dışalım ile kapatılmaktadır.

4 - Bu noktada, dışalımın zamanlaması ve gümrük vergisi oranlarının yurtiçi üretimin ve üreticinin çıkarlarına göre ayarlanması büyük önem taşımaktadır.

Dünya Ticaret Örgütü Uruguay Turu sonrasında imzalanan Tarım Anlaşması'na göre, Türkiye'nin mısır ürününe % 182 oranında gümrük vergisi uygulamak hak ve yetkisi bulunmaktadır.

Buna karşılık Türkiye, iç piyasanın koşullarını dikkate alarak, bu üst sınırın oldukça altında – değişken gümrük vergisi uygulamaktadır. Bu tutum, yurtiçi üretim tümüyle değerlendirildikten sonra, sanayiye göreli olarak ucuz hammadde sağlamak açısından doğru olabilir. Ancak burada kritik nokta, hasat döneminden önce, piyasada mısır kalmayacak şekilde, gümrük vergisinin yükseltilmesidir.

Türkiye’de, 25.06.2002 tarihinde % 35 olarak belirlenen mısır gümrük vergisi, 17.04.2003 tarihinde % 20’ye indirilmiş; bu vergi oranı üzerinden 1 milyon tonun üzerinde mısır ülkeye sokulmuştur. İzleyen süreçte 08.08.2003 tarihinde mısırdaki uygulanan gümrük vergisi oranı % 45’e yükseltilmiş, bu oran üzerinden dahi ithal mısırın Türkiye’ye girişinin devam etmesi ve yerli üreticinin mısırının elinde kalması sonucunda konunun kamuoyunun gündemine taşınması sonrasında, çok geç bir kararla, 25.09.2003 tarihinde mısır gümrük vergisi oranı % 70’e yükseltilmiştir.

Bu bağlamda, hasat öncesi dönemde piyasaya sürülen ithal mısırla piyasa doyurulmuş, bunun sonucunda da, özellikle ülkenin en önemli mısır üreticisi olan Çukurova ve Amik Ovası yöresinde, mısır üreticinin elinde kalmıştır.

5 - Adana Şubemiz ile birlikte yaptığımız hesaplamalar, Çukurova’da mısır üretim maliyetinin 255.000 TL/kg. dolayında olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, % 20 üretici karını eklediğimizde, mısır için 310.000 TL/ kg fiyat düzeyinin, olumlu bir fiyat düzeyini yansıttığı söylenebilir.

Toprak Mahsulleri Ofisi, 2003 yılı mısır alım fiyatını, 310.000 TL/ kg olarak belirlemiştir. Bu fiyat düzeyi üzerinden, yoğun bir mısır alımı gerçekleştirilmektedir. 28 Eylül 2003 akşamı verilerine göre, TMO, Adana’da 7.741, Doğanşehir’te 14.871, Yakapınar’da 8.753, Yenice’de 11.342, Ceyhan’da 3.786 ve Mersin’de 13.190 ton olmak üzere, İzmir Bölge’de yaptığı daha küçük alımlarla birlikte, toplam 71.828 ton alım gerçekleştirmiş olup, alımlar devam etmektedir.

Fiyat düzeyi olumlu olmasına karşın, TMO’nun önündeki kuyruklar, üretici açısından önemli güçlükler yaratmaktadır.

6 - Tüm bunlardan sonra, bir de Dünya’da mısır ürünü destekleme düzeyine ilişkin değerlendirmelerde bulunmakta yarar vardır.

Amerika Birleşik Devletleri’nde, 2002 ila 2007 yılları arasında geçerli olan Yeni Tarım Yasası, oldukça karmaşık ve piyasa gelişmelerine göre kurgulanmış bir destekleme sistemi öngörmektedir. ODA’mızın, çeşitli senaryolara göre yaptığı hesaplamalara göre, ABD’de 1000 acre (yaklaşık 400 hektar) mısır eken bir üreticinin eline, 334.008 ABD Doları geçmektedir. Bu, hektar başına 835 ABD Doları anlamına gelmektedir ki, bunun son derecede büyük bir destekleme düzeyini ifade ettiği açıktır.

Mısır ürünü destekleme konusunda, Avrupa Birliği ABD’den aşağı kalmamaktadır. 2002 – 2006 yılları aralığında, Avrupa Birliği’nin mısır ürünü için belirlediği eşik fiyat 157.03 euro/ton, müdahale fiyatı 101.31 euro/ton, doğrudan gelir ödemesi ise 63 euro/ton düzeyindedir. Buna göre, mısır eken bir üreticinin eline geçecek en az fiyat, 164.31 euro / ton olmaktadır. İşletme ölçekleri geniş, tarımsal girdi fiyatları ve dolayısıyla üretim maliyetleri düşük olan AB ülkeleri için, sözü edilen destekleme düzeyinin tatmin edici olduğu ortadadır.

ABD ve AB, bu desteklemelerin yanında, büyük miktarlarda dışsatım sübvansiyonu vererek, GSM kredileri kullanılarak, dünya pazarlarını ele geçirmeye çalışmaktadır.

7 - Buna karşılık, Türkiye’de mısır ürünü için sağlanan destekleme düzeyi son derecede yetersizdir. Bilindiği gibi, Türkiye’de dekara 16 milyon TL DGD ödenmekte, alternatif ürün olarak mısır ekenlere dekara 132 milyon TL ödeme yapılmakta, yukarıda da söylenildiği gibi, TMO, 310 bin TL/kg. fiyatla mısır alımı yapmaktadır. Ancak mazot, tohum, gübre, ilaç gibi girdilerin pahalılığı, işletme ölçeklerinin küçüklüğü, Türkiye mısır üretim maliyetlerinin yüksek olmasına neden olmaktadır.

8 – AB ve ABD’deki yüksek iç destekleme düzeyi ve dışsatımın sübvansiyonla edilmesi, ithal mısırın Türkiye’ye, yerli mısır fiyatından yaklaşık 50.000 TL/kg. daha düşük maliyetle girmesine neden olmaktadır.

Tüm bu veriler birlikte değerlendirildiğinde, mısır sektörü ve mısır üreticileri ile onların şeker pancarı üreticileri ve nişasta bazı şeker sanayii ile olan ilişkileri açısından şu değerlendirmelerde bulunmak doğru olacaktır;

1 – Çukurova ve Amik Ovası üreticilerinin elinde mısırın kalmasının tek nedeni, düşük gümrük vergisi ile yapılan ve 1.5 milyon tona yaklaşan dışalımdır.

Dışalımdan kimler çıkar sağlıyor, kimler kaybediyor ? Bu sorunun yanıtı çok açık: ithal ürünü Türkiye'ye sokan iktidara yakın çevreler ile bu ucuz hammaddeyi kullanarak NBS üreten ve bunu da yüksek fiyatlarla sanayiye satan Amerikan firmaları.

Neden Türkiye mısırda % 182 gümrük vergisi uygulama hakkına sahip iken, hasat dönemine % 20 ve % 45'lik vergi oranları ile girilmiş ve ülke ithal mısır cennetine çevrilmiştir ? Neden iş iştin geçtikten sonra, 25.09.2003 tarihinde, göstermelik bir kararla mısıra uygulanan gümrük vergisi % 70'e yükseltilmiştir?

Ülkeye giren mısırın önemli bir bölümünün dışalımını, görevi tüm ulusun hak ve çıkarlarını korumak için çalışmak olan Kabinede görevli bir Bakan'ın oğlu gerçekleştirmiştir. Demek ki, iktidara yakın çevreler, para kazanmayı çiftçinin refahından daha önemli görmektedirler.

Bu süreçten ikincinci kazananlar ise, ithal – ucuz mısır hammadde olarak kullanan ve ürettikleri tatlandırıcıları dünya fiyatlarına göre daha yüksek fiyattan iç piyasaya süren, NBS alanında çalışan yabancı sermayedir. Cargill – Ülker ortaklığının, yerli mısır kullanacağına ilişkin açıklamaları, ticaretin doğasına aykırıdır. Hiçbir tüccar – sanayici, ucuz hammaddenin olduğu yerde, pahalısını tercih etmez. Bunun tek istisnası, ithal mısırın kalitesiz olması nedeniyle, kaliteli yerli mısır ile paçal yapılması zorunluluğudur. Başka bir deyişle, kırık oranı çok yüksek ve kalitesiz ithal mısırın, tatlandırıcı üretimi için yeterli kaliteye ulaştırılması için yerli mısır kullanmakta, hammadde gereksinimlerinin önemli bir bölümünü ise ithal mısır ile karşılamaktadırlar.

Yüksek miktarda mısır dışalımı nedeniyle kaybedenler ise, yerli mısır üreticileridirler.

2 – “NBS'e tanınan kota yükseltirse, tatlandırıcı firmaları yerli mısır alacaklar ve üreticinin elinde mısır kalmayacak” iddiası, yukarıda söylendiği gibi, ticaretin doğasına aykırıdır.

Ayrıca, yukarıda verilen Türkiye mısır tüketim tablosu incelendiğinde, yalnızca yem sektörünün gereksiniminin, yurtiçi üretimin tümü ile ancak karşılanabildiği görülecektir. Dolayısıyla, ithal mısırın haksız rekabeti olmasa, NBS sanayii, mısırını alabilmek için yerli üreticinin peşinden koşacaktır.

NBS üreten firmalara şeker kotasından % 10 pay ayrılması, IMF dayatmaları doğrultusunda çıkarılan Şeker Yasası'nın bir hükmüdür. Ziraat Mühendisleri ODASI, Yasa çıktığı günden bu yana, “ŞEKER – TÜTÜN YASASI, ÜLKENİN YÜZ KARASI” demektedir, bu düşünceye yurdunu seven tüm demokratik kitle örgütleri, üretici örgütleri katılmaktadır.

NBS üretimine sağlanan her yeni kota, pancar ekim alanlarının biraz daha daraltılması ve pancar üreticisinin yoksulluğa mahkum edilmesi anlamını taşımaktadır. Orta Anadolu'nun, çok ta zengin olmayan üretim seçenekleri arasında, şeker pancarının yerine doldurulmasının olanağı yoktur. Bu ülke çiftçisine pancar ekmeyi – tütün ekmeyi adına yasaklamanın, hiçbir yurtsever düşünce ile açıklanması olanaklı değildir.

Bakanlar Kurulu'nun, Şeker Yasası ile kendisine tanınan, kotayı % 50 azaltma – artırma yetkisini artırma yönünde kullanması, ne mısır ne pancar üreticisinin yararına olmayacak; aksine Amerikan firmasının bu ülkenin kaynaklarını biraz daha sömürmesine zemin hazırlayacaktır.

3 – Bu düşüncelerimizi pekiştiren bir başka önemli gösterge de, Yasa'nın öngörüsü doğrultusunda 250 bin ton düzeyinde üretim yapabilecek, + % 50 kotayı alması durumunda üretimi ancak 375 bin ton düzeyine çıkabilecek olan NBS sanayiinin, 1

milyon ton kapasiteli yatırım gerçekleştirmiş olmasıdır. Rekabetçi bir sektör olduğunu öne süren NBS sanayiinin, bu durumda, yurtiçi kotayı artırmak için her türlü girişimde bulunmak yerine, kota harici üretimini dünya ülkelerine ihraç etmesi gerekmez mi ? Bunu yap(a)mazlar, çünkü hem en yüksek kar Türkiye'dedir, hem de dünya ülkeleri kendi iç piyasalarını korumaktadırlar.

Tüm bu değerlendirmelerden sonra, "Peki o zaman ne yapmalı ?" sorusunun yanıtlanmasına sıra gelmektedir. Yapılması gerekenleri açık bir şekilde sıralayalım;

1 – Hemen önümüzdeki yıldan başlayacak şekilde, Türkiye mısır ürününü planlı bir şekilde destekleyerek, ilave 250 bin hektar alanı mısır ekimine tahsis etmeli ve böylece üretime girecek ilave 1 milyon ton ile 2005 yılında 3 milyon ton mısır üretimi hedefini yakalamalıdır.

2 – 2004 yılında, yalnızca mısır açığını kapatmak için, yerli mısır ile rekabet etmeyecek şekilde gümrük vergisi ayarlanmalı, ülkenin kendine yeteceği 2005 yılından itibaren, ülkeye bir gram mısır girmesine izin vermeyecek ölçülerde, DTÖ limitleri içinde, maximum mısır gümrük vergisi oranları kullanılmalıdır.

3 – Uzun dönemde ise, planlı ve ulusal kalkınmanın aracı olacak şekilde tarım politikaları izlenmeli, tüm dünyada olduğu gibi tarım girdileri sübvansede edilmeli, üretim maliyetleri düşürülmeli ve sektör, Dünya ile rekabete hazırlanmalıdır.

Tüm tarım kamuoyu şunu bilmelidir ki, mısırdaki ülkenin kendi gereksinimini karşılaması ve tatlandırıcı sanayiinin yerli sermayeye dayalı olarak, tercihan mısır üreticisinin birlikleri tarafından kurulması durumunda, yaşanan tartışmaların ortaya çıkma şansı yoktur.

O halde, mühendisinden üreticisine kadar tüm tarım camiası olarak, hak ve çıkarlarımızı doğru tanımlamalı, ülkemize sahip çıkma bilinci ile birlik olmalı ve tarım sektörünü ve tarımcıyı, yeniden milletin efendisi yapmaya çalışmalıyız.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur. 01 Ekim 2003

TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI Genel Merkezi
TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI Adana Şubesi
TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI Mersin Şubesi

5.2. BASIN AÇIKLAMALARI

5.2.1. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası 38. Dönem Genel Kurul Sonuç Bildirgesi

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası 38. Dönem Genel Kurul Sonuç Bildirgesi

Doç. Dr. Kamil Okyay SINDIR, Murat AKAR, Aykut Sami ÜNAL, Timur TURAN

Ülkemiz tarımı IMF'ye verilen niyet mektupları doğrultusunda tasfiye sürecine sokulmuş olup, beslenme bağımsızlığımız yok edilerek, çok uluslu şirketlerin açık pazarı haline getirilmeye çalışılmaktadır.

Neoliberal ekonominin gereğidir diye; ithalatın serbest bırakılması ile çikita muzundan Fransız peyniri Lavaşkir'iye kadar tüm tarım ürünleri dışarıdan getirilmek suretiyle milyarlarca dolar heba edildiği gibi, tüketicinin yerli malı tüketimi alışkanlığı da bilinçli olarak değiştirilmiştir.

20 yıl öncesine kadar, kendi kendini besleyebildiği için gurur duyduğumuz ülkemiz, bugün net bir şekilde tarım ürünleri ithal eden bir ülke konumuna getirilmiştir.

Çıkarılan Tütün Yasası ile Reji İdaresi döneminde kolcuların kurşunları ile ölen 60 bin tütün üreticisinin kemiklerini sızlattırcasına, tütün yeniden çok uluslu sigara tekellerinin yönetimine terk edilmektedir.

Ülkemizde tütün üretimi ile geçinen 600 bin aile bugün tütün yerine ne ekeceğini düşünmeye başlamıştır.

Çıkarılan Şeker Yasası ile hammaddesi olan mısırın ABD ve Arjantin'den getirilerek yine çok uluslu şirketler tarafından üretilecek olan tatlandırıcının önü açılmakta ve bu şirketlere Pazar yaratılmak istenmektedir.

Tütün Yasası ile TEKEL, Şeker Yasası ile TÜRKİYE ŞEKER FABRİKALARI A.Ş.'nin özelleştirme kapsamına alınması ve uygulanan kotalarla, şeker ve tütün üretiminden koparılması, ulusumuzu dünya tekellerinin acımasız uygulamaları ile baş başa bırakacak, yeni ekonomik ve toplumsal olumsuzlukların nedenini oluşturacaktır.

EBK ve SEK'in özelleştirilerek tasfiye edilmesiyle birlikte hayvancılık sektörü, şeker pancarı yaprağı, posası ve melasın da artık üretilemeyeceği gerçeği ile ayakta kalabilme umudunu da yitirmiştir.

Ülkemizde tarımın finansmanını üstlenen T.C. Ziraat Bankası'nın özelleştirilmesi ile kredi desteğinin de kaldırılması, çiftçimizin tarlasını ekememesi yani üretim yapamaması sonucunu doğuracaktır.

Doğrudan Gelir Desteği Projesi, çiftçiye yapılan tarımsal destek değil, bir sosyal yardım niteliğindedir.

Geçici olduğu gibi bu haliyle ne bir üretim planlaması aracıdır ne de üretim ve verimlilik artışına yönelik bir uygulamadır.

Üstü açık bir fabrika olan tarımın sürekliliği bakımından, tarımdan geçimini sağlayan çiftçi ailelerinin doğal afet etkisiyle meydana gelecek doğal zararlardan korunması gerekmektedir.

Tarım sigortası, tarımdaki risk ve belirsizlik nedeniyle meydana gelecek zararı karşılayan bir güvence sistemidir. Bu amaçla devlet destekli Tarım Sigortası Yasası derhal çıkarılmalıdır.

Aynı zamanda bu yasayla birlikte meslektaşlarımıza yeni bir istihdam alanı yaratılacaktır.

Kamuda ücret adaletsizliğini gidermek için çıkartılan Yetki Yasası'nda Ziraat Mühendisleri de yer almalıdır.

Kamuda çalışan meslektaşlarımızın atama, tayin ve terfi mekanizmaları, kıdem ve başarı esas alınacak şekilde bir an önce düzenlenmelidir.

Türkiye'yi yönetenler, Osmanlı Devleti'nin ne için 1857 yılında iflasını ilan ettiğini, 1838 İngiliz-Osmanlı Ticaret Anlaşması'nın Osmanlı'yı ticaretin serbestleştirilmesi adı altında nasıl ve hangi yöntemlerle dar boğaza soktuğunu, hangi nedenle ülkenin her yıl bir öncekinden daha fazla borçlanmak zorunda kalıp, sonuçta ne borçlarını ne de borç faizlerini ödeyemez duruma düştüğünü incelemek zorundadırlar.

Duyun-u Umumiye'yi ve Reji idaresi olayını kavrayamayanların ve tarihten ibret almayanların Türkiye'nin onurlu geleceğinde yeri olmayacaktır.

Türkiye'nin onurlu ve güzel geleceğini, ulusal çıkarlara dayalı, ulusal programları hazırlayarak uygulayan ve ülkemiz ekonomisini ve tarımını yıkımdan kurtaranlar kuracaktır.

Saygılarımızla.

5.2.2. Ücret Dengesizliği Ayrımcılık Yapılarak Giderilemez (08.03.2002)

57. Hükümet, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında düzenlemeler yapmak amacıyla çıkartılan KHK ile aldığı yetkiyi kullanarak, tüm kamu çalışanlarının yanı sıra kamuda çalışan mühendislerin de ekonomik ve sosyal durumunun düzeltilmesini, 5 yıllık bir süreye yayarak da olsa, taahhüt etmiştir. Ancak, kamuoyunda "eşit işe eşit ücret" olarak bilinen ve ilgili bakanlardan oluşan komisyonun son toplantısının ardından düzenlenen görev tazminatı kararnamesinden, yalnızca temsil göstergesi 1000 ile 6000 arası olup bugüne kadar temsil ödeneği alamayan 30 bine yakın kamu çalışanı ile 40 bin emekli personel olmak üzere toplam 70 bin personel yararlanabilecektir. Kararname ile göstergelerin tavanının 15 bine yükseltilmesi sonucu; il müdürü ile genel müdür yardımcısı arasında idari personel, profesör, doçent, hakim, savcı, daire başkanı, kaymakam, APK Başkanı, kurul üyeleri, yüksek yargı organlarının daire başkanı ve üyeleri, başsavcı yardımcısı, kıdemli albaylar ile eş değer görevi olan personelin maaşlarında aylık 250 ile 450 milyon TL arasında artış sağlanması gündemdedir. Beş yıllık programın birinci yılı için, IMF'ye verilen taahhütler çerçevesinde, ancak 200 trilyon TL ödenek ayrılmıştır. Yapılacak düzenlemenin bütün memurları kapsamı halinde maaşlarda anlamlı bir artış sağlanamayacağı gerekçesiyle, *zamanı belirsiz* bir ikinci aşamada, mühendis, doktor gibi meslek gruplarının maaşlarında da aynı çerçevede düzeltme yapılacağı belirtilmektedir.

Kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan ODA'mız, Türkiye kırsal alanına ve tarımına hizmet sunan ve kamuda çalışan Ziraat Mühendisi meslektaşlarımızın ekonomik ve sosyal sorunlarının çözümü konusundaki girişimlerini sürdürmektedir. Bu bağlamda; Ülkemizin içerisinde bulunduğu ekonomik kriz ortamında, sınırlı bütçe olanakları çerçevesinde, aynı göstergeye sahip kamu görevlilerinin aynı maaşı almalarının sağlanmasını ilke olarak doğru bulmakla birlikte, yapılan düzenlemeyi ücret dengesizliğini artırıcı nitelikte, ayrımcı ve yanlış bir düzenleme olarak değerlendirmektedir.

Devlet Personel Başkanlığı'nın Aralık 2001 verilerine göre, Kamu bankaları genel müdür ve murahhas azaları 7 milyar, Rekabet Kurumu Başkanı 3 milyar 816 milyon, Türk Standartları Enstitüsü Başkanı 3 milyar 403 milyon, Başbakan 3 milyar 143 milyon 780 bin, TBMM Başkanı 3 milyar 143 milyon 780 bin, Rekabet Kurumu Üyeleri 2 milyar 999 milyon 955, Milletvekili 2 milyar 995 milyon 860 bin, BDDK üyeleri 2 milyar 840 milyon ve Cumhurbaşkanı 2 milyar 280 milyon 420 bin TL ücret almaktadır. Yine Aralık 2001 verilerine göre, 4 kişilik bir ailenin yaşamında açlık sınırı 332 milyon 684 bin TL, yoksulluk sınırı 974 milyon 670 bin TL'dir. Kamuda en az 20 yıllık hizmeti olan bir

mühendis yaklaşık 600 milyon TL ücret almaktadır. Son 8 yılda ortalama 450 \$, işe yeni başlayan 8. derecedeki mühendisler için ortalama 350 \$ düzeyinde ücret ödenirken, bu rakamlar yeni başlayanlar için Fransa'da 2580 \$, İsrail'de 1000 \$'dır.

Sorunun çözümünü 5 yıllık bir süreye yayarak geçiştirmek anlayışıyla hazırlanan ve ücret dengesizliklerinin giderileceğini ileri sürmesine karşın, IMF taahhütleri çerçevesinde ayrılan mali kaynaklarla sorunun çözülemeyeceği ve kamu çalışanı mühendislerin 5 yıl boyunca yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkum edilecekleri ortaya çıkmaktadır. Mühendisleri kapsamayacak şekilde 70 bin personele yapılacak 250-400 milyon TL artış, asgari ücretin yaklaşık 3 katıdır ve düz memur konumunda çalışanların ücretlerine yaklaşık denktir. Bu nedenle, *yoksulluk sınırı düzeyinde ya da altında ücret alan personele öncelik vermek yerine, görece yüksek ücret alan personele öncelik verilmesini doğru bulmamaktayız*. Yaşanan dengesizliği artıracak *ayrımçı* bu düzenleme yerine, varolan kaynağın yoksulluk sınırı dikkate alınarak dengeli dağıtılması ve bu süreçte *mühendislere* de öncelikle yer verilmesi gerektiğine inanmaktayız.

ODA'mız, farklı kurumlarda çalışan aynı unvana sahip personel ile aynı kurumda çalışan farklı statüdeki personel arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik bir çalışma yapılmasını beklerken, *yönetici-teknik eleman ayrımı* getirilerek aynı yıl hizmet veren, aynı kadro derecesine sahip personel arasındaki *ücret dengesizliğinin artırılmasını da doğru bulmamaktadır*. Çünkü; düzenlemenin uygulamaya sokulması durumunda, teknik eleman ve yönetici konumundaki mühendislerin ücretleri arasındaki fark iki katına çıkacak, bu durum çalışma barışını bozacağı gibi, ileride dengesizliğin giderilemeyecek konuma gelmesine de yol açacaktır.

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, üretime dayalı büyüme-kalkınma politikalarının uygulanması durumunda, çalışıp üreten ve ülkeyi yarınlara taşıyan mühendisine-mimarına-doktoruna-öğretmenine-memuruna-işçisine hakkı olan ücreti verebilecek güçtedir. Kamu yönetiminde etkinlik ve verimliliği artırmak için ise, ücret yetersizliği ve dengesizliğinin giderilmesi ve çalışma barışının sağlanması gerekmektedir. Kamuda ücret dengesizliğini giderme amacıyla hazırlandığının açıklanmasına karşın ücret dengesizliğini artıran ve yaklaşık 2 milyon kamu çalışanının ücret yetersizliğini gidermeyen bu düzenleme yerine; *dengesizliği giderici ve adaleti sağlayıcı içerikte, tüm kamu görevlilerini kapsayacak şekilde yeni bir düzenlenmeye yönelik girişimlerde bulunulması gerekmektedir*.

Sayın Başbakanımızın, Sayın Bakanlarımızın ve Sayın Milletvekillerimizin konuyu bu şekilde değerlendirmelerini beklemekteyiz. Sayın Cumhurbaşkanımızın ise, yalnızca 70 bin personeli içeren düzenlemeyi sosyal devlet yaklaşımı içerisinde değerlendireceğine ve iade edeceğine inanmaktayız.

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Başkan
Yönetim Kurulu Adına

5.2.3. Sıra Zeytin ve Zeytinyağı Üretimini Baltalamaya Geldi (5 Haziran 2002)

Görünür bir el Türkiye tarımını hızla yok etme çabalarını sürdürüyor.

Tütün ve Şeker Yasaları ile tütün ve şeker pancarı üretimini kısan, destekleme alımı politikalarıyla çiftçiyi hububat üretiminden kaçır hale getiren hükümet, şimdi de "Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" ile zeytinciliğimizi perişan edecek. 3573 Sayılı Zeytincilik Kanunu'nda "Zeytinlik sahaları içinde ve bu sahalara en az 3 km. mesafede zeytinyağı fabrikaları hariç zeytinliklerin gelişmesine mani olacak kimyevi atık bırakan, toz ve duman çıkaran tesis yapılamaz ve

üretilemez.” hükmü yer aldığından ve bir tek zeytin ağacının bile kesilmesi mümkün değilken, getirilmek istenen yasa değişikliği ile, bırakınız bir ağaç kesmeyi, tüm zeytinlikler mahvedilecek. Getirilmek istenen değişiklik şöyle:”Zeytinlik sahası içinde taş, kum, çakıl ocağı faaliyetleri yürütülemez. Bunların dışındaki madencilik faaliyetleri Bakanlığın izni ile yapılır. Zeytinlik sahasında yapılacak maden arama faaliyetleri esnasında zeytin ağaçları kesilemez. Ancak, bu faaliyetler esnasında ağaç kesiminin zaruri olduğu durumlarda bakanlığın izni ile ağaç bedeli ödenerek zeytin ağaçları kesilebilir.”

Bu değişiklik ile, daha önce zeytincilik yasası nedeniyle yasadışı faaliyetleri yargı tarafından engellenmiş olan madencilerin önü açılmakta, iç ve dış madencilik lobileri istedikleri tüm zeytinlik alanları perişan etme hakkını elde etmektedirler.

Oysa, Türkiye'nin zeytinliklerini mahvetmesi değil, tam tersine hızla geliştirmesi, bugün 90 milyon dolayında olan zeytin ağacı sayısını 200 milyonun üzerine çıkarması gerekir. Çünkü, son yıllarda yapılan hemen tüm bilimsel araştırmalar, insan vücudu için en sağlıklı yağın zeytinyağı olduğunu ortaya koyuyor. Özellikle hem kalp ve damar sertliği ve hem de kanser riskini azaltma açısından tüketimi en çok önerilen yağ zeytinyağı.. Zeytin üretmeyen ülkelerde bile zeytin yağı tüketimi hızla artarken, hemen hiçbir kalp-damar rahatsızlığından ölüm olayının görülmediği Girit'te kişi başına yılda 23 kg. zeytinyağı tüketilirken biz Türkiye'de 2 kg'dan daha az zeytinyağı tüketiyoruz. Ve şimdi de zeytinlikleri madencilerin acımasız insafına terk ediyoruz.

Bu arada şunu da anımsatmak isterim, aynı yasa tasarısı ile yalnız zeytinlikler değil meralar, ulusal parklar, sit alanları, ormanlar, sulak alanlar da tam anlamıyla talan konusu olmaktadır.

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Başkan

5.2.4. TÜRK ULUSU BAŞIN SAĞOLSUN (19 Aralık 2002)

Türk Ulusu'nun onurlu ve refah içinde bir yaşam sürmesi için Atatürk Devrimleri doğrultusunda yüreğini ve kalemini korkusuzca kullanan, binlerce gence Atatürkçülüğü öğreten ve ulusal bilinci geliştiren, ulusal çıkarlarımıza aykırı girişimlerde bulunan ulusüstü karanlık güç odaklarını deşifre eden,

Yurtsever, Aydın, İnsan

Doç. Dr. Necip HABLEMİTOĞLU

18 Aralık 2002 tarihinde karanlık güç odaklarınca evinin önünde katledildi.

Bu alçakça saldırıyı şiddetle kınıyoruz.

Tanrıdan rahmet, Ailesine ve Türk Ulusuna sabır ve başsağlığı diliyoruz.

Ekonomik ve dinsel yerli taşeronlarıyla Ulusal çıkarlarımıza aykırı girişimlerde bulunan ulusüstü karanlık güç odaklarının kirli emellerini gerçekleştiremeyeceğini biliyoruz.

Faili açıkça belli olan 'faili meçhulların' gecikmeden yakalanmasını istiyoruz.

Rahat Uyu Sayın HABLEMİTOĞLU

MUMCU'lar, KİŞLALI'lar, HABLEMİTOĞLU'lar öldürülemez

Bizler Yeniden Doğarız Ölümelerde

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI GENEL MERKEZİ

5.2.5. Çarşamba ve Bafra Ovası Mobil Termik Santrallerle Yok Edilemez (16 Şubat 2002)

Ülkemizde enerji piyasasının özelleştirilmesi sürecinde, olası enerji darboğazını aşmak için gündeme getirilen "mobil santraller", kamuoyunda ciddi endişeler yaratmaktadır. ODA'mız, Bartın ve Muğla'da kurulması gündeme getirilen mobil termik santraller konusunda yaptığı "Mobil (Termik) Santraller Doğal Kaynaklarımızı Yok Etmemelidir" başlıklı Basın Açıklaması ile soruna dikkat çekmiş ve yetkilileri uyarmıştı. Kamuoyunun tepkisi üzerine Bartın ve Muğla'da kurulması gündemden çıkarılan mobil termik santraller, Bakanlar Kurulu'nun 16.3.1998 tarihli izni ve TEAŞ'ın 19.11.2001'deki kararı ile Samsun'da Türkiye'nin en verimli ovası olan Çarşamba Ovası'na kurulmak istenmektedir. ODA'mız, bu süreçte aşağıdaki soruların yanıtlanmasını beklemektedir.

1. Bölgede 1300 MW gücünde enerji üreten Hasan Uğurlu, Suat Uğurlu, Altınkaya ve Derbent barajları mevcutken ve enerji açığı söz konusu değilken, bu santrallerin kuruluş gerekçesi nedir?

2. Samsun Valiliği, %3-4 oranında kükürt içermesi nedeniyle yakılması sonucu oluşan SO₂ ve Nox gazlarının insan ve çevre sağlığı açısından son derece tehlikeli olması üzerine 6 No'lu fuel-oil'in kullanılmasını yasaklarken, bu santrallerin aynı fuel-oil'le çalışmasına hangi gerekçeyle izin verecektir?

3. Devletin trilyonlar harcayarak kurduğu sulama tesislerine sahip Çarşamba ve Bafra ovalarının ve asit yağmurları sonucu daha geniş bir alanın, günde 4 ton kükürt bırakacak santrallerle katledilmesinin maliyet analizi yapılmış mıdır?

4. Santrallerin kurulacağı alanın üç kilometre yakınında Samsun içme suyu arıtma tesislerinin yer alması, insan sağlığı açısından tehdit oluşturmayacak mıdır?

5. Tüm gelişmiş ülkelerde bu tip santraller kullanım dışı bırakılarak 3. Dünya ülkelerine kurulmaktadır. Dünyanın saygın devletlerinden biri olma savaşımı veren ve Küreselleşme sürecinde bağımsızlığına yönelik açık bir oyunun oynandığı Ülkemizde, mobil santraller için Kurtuluş Savaşı'nın başladığı yer olan Samsun'un seçilmesinin özel bir anlamı var mıdır?

6. ENVY isimli danışmanlık firması, sivil toplum örgütlerine bu santralin zararlı olduğunu, hangi gerekçelerle anlatmaya çalışmıştır?

7. "Mobil" ya da "Yüzer Gezer" termik santraller için geçerli olan istisnaları içeren Bakanlar Kurulu Kararı'nın, gerçekte mobil değil sabit olacak santraller için geçerli olmasının mantığı nedir?

8. Santralin yapımı için, Karadeniz Bakır İşletmeleri'nin (KBİ) ihtiyaç fazlası (!) arsaları olan 3694 No'lu parsel 437 milyar TL'ye Campaş Petrol Turizm AŞ'ye, 3695 No'lu parsel 981.2 milyar TL'ye Akça Enerji AŞ'ye ve 3696 No'lu parsel 3.7 trilyon TL'ye Çe-Ka İnşaat Ticaret AŞ'ye, işletmenin bağlı olduğu Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun 29.1.2002'deki kararı gereğince verilmiştir. Karadeniz Bakır İşletmeleri'ne ait arsaların satış bedelleri yöresel rayıçlara göre düşük değil midir? İlgili kamu yönetimleri, konuyu bu yönüyle yeniden değerlendirmekte midir?

Bu bağlamda; Samsun'a Rus doğalgazının ulaştığı bir sırada doğalgaz çevrim santrali yerine 6 No'lu fuel-oil kullanacak 100'er MW'lik iki adet mobil santralin kurulması kararı, önceki Basın Açıklamamızda da yer alan aşağıda konular doğrultusunda yeniden değerlendirilmelidir:

- Gündemdeki Mobil santrallerin kurulacağı il seçiminde, bilimsel veriler ve planlama süreci yerine, siyasi tercihler ön plana çıkmaktadır.
- Fuel-oille çalışan bir termik santral olan mobil santrallerin yer seçiminde, doğal kaynakların korunması öncelikli olmamaktadır.

- Fuel-oil, kömür veya doğalgaz ile çalışan termik santrallerin desülfürizasyon üniteleri ve arıtma tesisleri kurulmamakta ya da kurulduğu halde çalıştırılmamaktadır.
- Gündemdeki Mobil santraller, kurulduktan sonrasındaki iki yıl içinde arıtmasız ve filtresiz çalıştırılacaktır.

Fuel-oil, kömür ya da doğalgaz ile çalışan termik santrallerin çevreye ve insan sağlığına zararlarını şöylece özetleyebiliriz: Asit yağmurları sonrası insan sağlığının zarar görmesi ile bir yıl içinde 10 km çapında bir alandaki tüm çiçekli bitkilerin, 5 yıl içinde ise 50 km çapında bir alandaki meyve ağaçları dahil her tür bitkinin tahrip olması.

Samsun'da kurulması gündemde olan mobil santraller, ÇED Yönetmeliği kapsamında değerlendirilmediği ve filtresiz-arıtmasız çalışacağı için, havaya salınacak her türlü gaz, tarım arazilerini tahrip edecek, tarımsal üretimi yok edecektir.

ODA'mız, Ülkemizin enerji gereksiniminin karşılanması amacıyla gerekli yatırımların gecikmeden yapılmasını zorunlu görmektedir. Ancak, *plansız, ilkesiz, sorumsuz bir şekilde, bilimsel çevrelere yeterince danışılmadan ve kamuoyunda tartışılmadan* alınan kararları doğru bulmamaktadır. Enerji gereksinimimizi karşılayacak yatırımların ise, topraklarımızın, tarım alanlarımızın, ormanlarımızın, sularımızın ve insanlarımızın geleceğini yok etmesini kabul etmemektedir. Samsun Şubemiz'in de içerisinde yer aldığı toplumsal muhalefetin haklı istemlerini, meslek toplumumuz adına desteklemektedir. Bu gerekçelerle, mobil santrallerin kurulması amacıyla alınan kararların tekrar gözden geçirilmesini istemektedir.

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Başkan
Yönetim Kurulu Adına

5.2.6. Çiftçi Yine Perişan, Tüccar Kazanan Olacak! (13.06.2002)

Hükümet ilk kez bu yıl hububat taban fiyatlarını açıklamıyor. Öyle anlaşılıyor ki böylece destekleme alımlarının bırakılmasının ilk adımları atılmış oluyor. Ancak, her ne kadar hükümetçe taban fiyatı belirlenmeyeceği, taban fiyatının TMO tarafından saptanacağı öngörülmüyor ise de, ilan edilecek fiyat, elbette, yine, hükümetin fiyatı olacak. Aradaki tek fark, açıklamaları hükümet tarafından değil, TMO tarafından yapılması olacak. Bu yola ne için gidildiği ise, açıklanacak fiyatlarda görülecek. Öyle sanıyoruz ki hükümet geçen yıl uyguladığı çok düşük taban fiyatından ötürü, üreticilerden gördüğü tepki üzerine bu yıl böylesi bir sistemi benimsedi. Çünkü geçen yıl çiftçiye reva görülen 164.000 TL. fiyat, çiftçinin kar edeceği değil, maliyetini bile karşılayabileceği bir fiyat değildi. Nitekim yapay olarak düşük tutulan bu fiyat, buğday çiftçinin elinden çıkıp tüccarın eline geçince birden bire 250-330.000 TL ye fırladı. Çiftçi onarılmaz bir yara alırken, yerli-yabancı buğday tüccarları bir anda önemli miktarda haksız kazanç sağladılar. Çiftçi, öfkesini değişik biçimlerde dile getirdi. Ancak değişen bir şey olmadı.

Bu yıl, Türkiye'nin değişik bölgelerinde yapılan gerçekçi maliyet hesapları bir kilo buğdayın maliyetinin 250.000 TL dolayında olduğunu; üreticinin üretimi sürdürebilmesi için taban fiyatının 320.000 TL dolayında olması gerektiğini ortaya koyuyor. Oysa anlaşıldığı kadarı ile, TMO bir süre borsa fiyatlarını kollayacak ve fiyatı ona göre belirleyecek. Elbette ki geç açıklanacak fiyat, olması gereken değil, tüccarın avuçlarını ovuşturarak beklediği fiyat olacak. Çünkü, fiyat belirleyerek piyasayı regüle etme görevi olan TMO, piyasada oluşan fiyata göre kendini regüle edecek. Ve fiyat çiftçi için yine hüsrana olacak. İşte hükümetin fiyatı kendi ilan etmeyip TMO'ya ilan ettirmesinin nedeni de açıklanacak fiyatın çiftçiyi bir kez daha perişan edecek olması.

Eğer hükümet geçen yıldan ders alsaydı bu yıl taban fiyatını hem zamanında ve hem de çiftçinin gerçek maliyeti üzerinde belirlerdi. Geçen yıl yeterli fiyat verilseydi hem

spekülatörlere fırsat verilmemiş olurdu, hem de çiftçi tarihimizde ilk kez yaşadığımız "hububat ekmeme", "tarlayı boş bırakma" tavrına başurmazdı ve bu yıl çok uygun bir üretim dönemi geçirmemize karşın buğday üretimimiz 19-20 milyon ton düzeyinde kalmaz, en az 22-23 milyon ton olurdu.

Ziraat Mühendisleri Odası olarak, elbette, her şeyden önemli olanın verim ve üretimde artış sağlama, daha kaliteli üretimde bulunmanın gerçekleştirilmesi olduğunu biliyoruz. Ancak, yine biliyoruz ki, hiçbir ekonomik faaliyet, maliyetinin altındaki satış fiyatlarıyla sürdürülemez ve tarım da buna dahildir. Ve yine biliyoruz ki, TMO'nun aradan çekilmesiyle tüccarla baş başa kalacak çiftçinin, örgütsüz oluşundan ötürü belirlenecek fiyatta hiçbir katkısı olamaz. Fiyatı tamamen tüccar belirler.

Bu nedenle TMO 2002 yılında uluslar arası kuruluşlara verdiği sözü dikkate alarak 2,5 milyon ton hububat almakla yetinmemeli, piyasayı regüle etmek için 4-5 milyon ton alım yapmalı ve hububat fiyatını maliyetlere göre ve 320.000 TL dolayında belirlemelidir.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Gürol ERGİN

Başkan

5.2.7. Hükümet Düşük Hububat Alım Fiyatlarının Sorumluluğundan Kaçamaz! (18 Haziran 2002)

Hükümet ilk kez hububat alım fiyatlarını TMO'ya açıklattı. Açıklanan fiyatlar, hükümetin ne için bu yolu tercih ettiğini gösterdi. Hububat fiyatları, çiftçi için yıkım oldu. Geçen yıl çiftçiye reva görülen 164.000 TL. fiyat, çiftçinin kar edeceği değil, maliyetini bile karşılayamayacağı bir fiyattı. Nitekim yapay olarak düşük tutulan bu fiyat, buğday çiftçinin elinden çıkıp tüccarın eline geçince birden bire 250.000-330.000 TL. ye fırladı. Geçen yıl gerçekçi fiyat verilseydi hem spekülatörlere bu fırsat verilmemiş olurdu, hem de çiftçi tarihimizde ilk kez yaşadığımız "hububat ekmeme", "tarlayı boş bırakma" tavrına başurmazdı ve bu yıl çok uygun bir üretim dönemi geçirmemize karşın buğday üretimimiz 19-20 milyon ton düzeyinde kalmaz, en az 22-23 milyon ton olurdu. Geçtiğimiz yıl çiftçi onarılmaz bir yara alırken, yerli-yabancı buğday tüccarları bir anda önemli miktarda haksız kazanç sağladılar. Çiftçi, öfkesini değişik biçimlerde dile getirdi. Ancak değişen bir şey olmadı.

Bu yıl, Türkiye'nin değişik bölgelerinde yapılan gerçekçi maliyet hesaplarına göre bir kilo buğdayın maliyeti 250.000 TL. dolayında olup, üreticinin üretimi sürdürebilmesi için taban fiyatının 320.000 TL. dolayında olması gerekirdi. Oysa hükümetin üretici için asıl önemli olan kırmızı ve beyaz yarı sert ekmeklik buğday için belirlediği fiyat olan 211.600 TL, maliyetin çok altında. Bu fiyat, çiftçiye perişan edecek bir fiyat. Bu fiyat ayrıca komik bir fiyat. Çünkü, fiyatın 211.600 TL. olarak açıklandığı saatlerde Adana'dan yarı sert buğday 250.000 TL. dan işlem görüyordu. Açıklanan fiyatlarla çiftçi, tüccarın insafına terk edildi. Keşke, hiç fiyat açıklanmasaydı.

Eğer hükümet geçen yıldan ders alsaydı bu yıl taban fiyatını hem zamanında ve hem de çiftçinin gerçek maliyeti üzerinde belirlerdi. Hükümet, bu fiyatlarla ve uluslar arası kuruluşlara verdiği söze bağlı kalarak 2.5 milyon ton ile sınırlı miktarda hububat alımında bulunursa, çiftçi geçen yıldan daha perişan olacak, kazanan yine spekülatörler olacak.

Saygılarımızla,

Prof. Dr. Gürol ERGİN

Başkan

5.2.8. Hububat Sektöründe Doğrular – Yanlışlar (30 Mayıs 2003)

Türkiye sıkıntılı bir hububat hasat dönemine daha girdi.

“2003 – 2004 Dönemi Hububat Ürünü Alımı ve Satımı Hakkında Bakanlar Kurulu Kararı”, 30 Mayıs 2003 günlü Resmi Gazete’de yayımlandı. Karar’la, geçen yıl olduğu gibi bu yıl da, hububat ürün fiyatları ve alım satım esaslarını belirleme yetkisi Toprak Mahsulleri Ofisi’ne bırakıldı; 2003 yılı içinde Haziran ayı alım ve Aralık ayı satım fiyatları arasında en az % 30 fark olacak ve ürün bedelinin yarısı peşin, yarısı 30 gün içinde ödenecek...

Hububat ürünleri, Türkiye’nin ekili alanlarının % 75’ini kaplıyor. Çiftçilerimizin hemen tamamı hububat sektörü ile ilgili bir faaliyet içerisinde bulunuyor. Bu nedenle hububat sektöründe izlenen politikalar, üretici – işleyici – tüccar - tüketici konumundaki büyük bir kitleyi çok yakından ilgilendiriyor.

Türkiye, genel olarak hububat sektöründe kendine yeterli bir ülke olmakla birlikte, son yıllarda izlenen politikalar, ülkenin bu konumunu tartışmalı hale getirmiştir.

2002 yılı sonbaharından bu yana Türkiye’nin toplam buğday dışalımını 1.5 milyon tona yaklaşmıştır. Bunun 1 milyon tondan fazlasını, özel sektör tarafından “Dahilde İşleme Rejimi” çerçevesinde ülkeye sokulan buğday oluştururken, 400 bin tonu Toprak Mahsulleri Ofisi tarafından gerçekleştirilen dışalımın limanlarımıza indirilmiştir. Her iki dışalım biçimi de ülkeyi ve hububat sektörünü zora sokmaktadır.

Sırasıyla değişmek gerekirse; Dahilde İşleme Rejimi, hububat ürünlerini hammadde olarak kullanan işlenmiş ürün dışsattırmısına, dünya pazarlarında rekabet avantajı sunmak için gümrüksüz hububat dışalımını yapma olanağı vermek amacıyla kurgulanmıştır. Ancak ülkenin buğday hammaddesi kullanılarak elde edilen işlenmiş ürün dışsattım istatistikleri, bu kapsamda yapılan buğday dışalımını miktarları ile uyumlu değildir. Başka bir deyişle, DİİB çerçevesinde ülkeye ucuz maliyetle giren buğday, hammadde ticaretine konu olmakta ve sahiplerine haksız kazanç yaratmaktadır. Bunun yanında, ülke buğday üreticisi ve işleyicisi aleyhine piyasayı bozmaktadır.

İkinci konu ise, TMO’nun dışalımını ile ilgilidir. TMO, geçtiğimiz tarım yılında sadece 850 bin ton hububat satın almış olup, bunun yarısından azı buğdaydır. Geçen yılki düşük alım miktarında seçim sürecindeki spekülasyon beklentisinin de etkisi olmakla birlikte; esas olarak IMF ve Dünya Bankası Anlaşmaları çerçevesinde baskılanan buğday fiyatları belirleyicidir. Son dört yılda 80 bin, 102 bin, 164 bin ve 230 bin TL/kg. olarak açıklanan buğday fiyatları, \$ bazında fiyat gerilemesini temsil etmektedir: 193, 167, 150 ve 153 \$/ton. Bu fiyatlar, kimi bölgelerde üretim maliyetlerinin bile altında kalmıştır. Bu ortamda üretici, ürününü TMO fiyatının biraz üzerinde fiyat verenlere satmakta, hasat dönemi bitip ürün üreticiden çıktıktan sonra ise spekülasyon hareketleri başlamaktadır. Bu durumda piyasanın regüle edilebilmesinin ön koşulu, TMO’nun yeterince stok bulundurmasından geçmektedir. Oysa, son dört yıl TMO alım miktarları 5.5, 3.5, 2.5 milyon ton ve 880 bin ton olarak gerçekleşmiştir. Son yılda somutlaştığı üzere, ürün satın alamayan TMO’nun devreden stokların yetersizliği, piyasa regülasyonunun yapılamamasına neden olmakta ve tek yol olarak miktar açığını kapatmaya yönelik dışalım kalmaktadır. Geçmişte yalnızca kalite sorununa yönelik buğday dışalımını yapan Türkiye için, bu oldukça tehlikeli bir gelişmenin habercisidir.

Bu süreç “dur” demenin yolu, güçlü bir TMO’nun yılda en az 2.5 milyon ton ürün satın almasından geçmektedir. Bunun için ise, üreticinin içinde bulunduğu üretim koşulları ve maliyetler dikkate alınarak fiyat açıklanmalıdır.

ODA’nın yaptığı araştırmalar, üretim alanının kuru ya da sulu olmasına ve verim değerlerine bağlı olarak değişmek üzere, ülkemizde ortalama buğday maliyetinin 320.000 TL/kg düzeyinde olduğunu göstermektedir. Son yıllarda açıklanan fiyat düzeyleri,

özellikle yıllık yağış miktarının 450 mm.nin altında olduğu ve buğday nadas ikilemesinin kullanıldığı yörelerde, maliyetlerini karşılayamayan üreticinin hububat üretiminden vazgeçmesine ve tarlalarını boş bırakmasına neden olmuştur. Bu bağlamda, ülkenin hububat ürünlerinde de dışa bağımlı bir konuma sürüklenmesinin önlenmesi bakımından, üretici gelirini de kapsayacak şekilde, buğday alım fiyatlarının 400 binTL/kg. olarak açıklanması uygun olacaktır.

Bununla birlikte, ülkemiz hububat sektörünün yapısal sorunları bulunmaktadır. Tarım işletmelerinin küçüklüğü, çok parçalılığı, teknoloji kullanımının yetersizliği, sulanabilir alanların azlığı, üretici örgütlenmesindeki eksiklikler gibi temel tarımsal altyapı sorunlarının yanında; hububat sektörüne özgü kimi sorunlar, gelişimin önünde büyük engel oluşturmaktadır. Bu bağlamda olmak üzere, yalnızca buğday ürününde 100'ün üzerinde tohumluk çeşidi kullanılmakta, bu durum ürünün standardize edilmesini olanaksız kılmaktadır. TİGEM'lerin işlevsizleştirilmesi, hububat tohumluğu alanında yaşanan sorunların artmasına neden olacaktır. Süne ve kımlı zararlısı ile yapılan savaşım, miktar ve kalite açısından önemli sorunlar yaşanmaktadır. Tüm bu sayılanlar, ülkemiz hububat üretiminde verimlilik ve kalite sorunlarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Şurası bilinmelidir ki, bu yapısal sorunlara dikkat çekilmeden yapılan fiyat tartışmaları, doğru çözümler üretme şansına sahip olamayacaktır.

Son olarak, uygulanan destekleme politikalarına değinmekte yarar görüyoruz. IMF ve Dünya Bankası anlaşmaları gereği, Türkiye'de, üretimden bağımsız bir Doğrudan Gelir Desteği sistemi yürütülmektedir. Girdi – çıktıdan bağımsız, toprak işleme- ekim - gübreleme – hasat gibi tarımsal işlev dönemlerine dikkat edilmeden yapılan ve niyet mektuplarında da itiraf edildiği gibi bir tarımsal destek değil sosyal yardım niteliğinde olan DGD ödemeleri, uygulamada araziyi işleyenlerden daha çok arazi sahiplerine gitmektedir. DGD'nin ayrıca, tarıma dönüş oranı son derecede düşüktür. Aynı sisteme bağlanan mazot ödemeleri de, aynı sonuçları ortaya çıkaracaktır.

Türkiye'nin, her alanda olduğu gibi hububat sektöründe de, kendi öz kaynaklarına güvenen, bunları geliştirmeye odaklı ve üretim öncelikli politikalara gereksinimi vardır. Aksi politikaların sürmesi, çok uzak olmayan bir gelecekte, ülkeyi hububat ürünlerinde de dışalımçı bir konuma sürükleyecektir.

Gökhan GÜNAYDIN
Başkan
Yönetim Kurulu Adına

5.2.9. "Yeniden Yapılanma Yasaları" Ulusal Bağımsızlığımızı Tehdit Etmektedir (24 Temmuz 2003)

1900'lü yıllarda "kapitülasyonlar ve imtiyazlar"la Osmanlı Devleti'ni "yarı sömürge" durumuna düşürenler ve parçalayan güçler, 2000'li yıllarda "küreselleşme", "özeleştirme", "yerelleşme" üçgenine hizmet eden "reform" paketleri içinde yer alan "yeniden yapılanma yasaları" ile isteklerini yeniden gündeme getirmektedirler.

24 Temmuz 2003 tarihi, Türk insanının süngüyle kazandığı bağımsızlığının sürekliliğinin güvencesi olan Lozan Antlaşması'nın imzalanışının 80. yıldönümüdür.

Osmanlı Devleti'nin "borçlanma, borcu borçla ödeme, dışa bağımlılık, sürekli krizler, çöküş ve parçalanış" süreci ile Türkiye Cumhuriyeti'nin 80 yıl sonra günümüzde yaşadığı koşullar örtüşmektedir.

Bu süreçte, Türk Ulusu'nun önemli bir çoğunluğunun, altyapısı "yasal" düzenlemelerle oluşturulan "küresel yapısal değişim/dönüşüm süreci"ni ve getirdiği yaptırımları halen bir bağımsızlık sorunu olarak algılamaması nedeniyle, güçlü ve onurlu bir Türkiye

Cumhuriyeti'nde yaşama uğraşı veren TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, kamuoyunu bir kez daha uyarmayı bir görev saymaktadır.

Dünyada gelişmiş ülkelerin 'korumacı' politikalarla ulusal ekonomilerini geliştirdikleri ve 'daralan pazarın genişletilmesi' için, gelişmekte olan ülkelerde 'daha liberal' politikaların yürürlüğe sokulmasını uluslararası örgütler kanalıyla dayattıkları bilinmektedir.

"Küreselleşme" olarak adlandırılan bu süreçte; 1970'lerde gelişmiş ülkelerde ortaya çıkan kriz ve bunalımın nedeni sayılan "sosyal devlet" in tüm kazanımları "özelleştirmeye-yerelleşme" politikalarıyla yok edilmekte, daraltılan kamusal alan ve serbestleştirilen piyasalar "IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü" kanalıyla dünya ölçeğine taşınmaktadır.

Mali piyasaların serbestleştirilmesi ile mali sermayenin ulusal engellerden kurtarılmasını ve üretken sermayenin dünyanın her köşesindeki en kârlı alanların devlet müdahalelerinden arındırılarak kendisine açılmasını amaçlayan "Yeni Dünya Düzeni", "Ulus Devlet" ve ulusal tüm kazanımları hedef olarak seçmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti 1980'li yıllardan sonra, ulusal karşılıkları oluşturulan uluslararası yasalarla "küresel sistem" e bağlanmakta/eklemlenmektedir. Ülkemizde ulusötesi sermayenin sınırsızca hareket etmesini sağlayacak düzenlemeler, 24 Ocak Kararları ile başlamış ve 12 Eylül Rejimi ile uygun ortam yaratılmış, özelleştirme kararları, 89/32 sayılı karar, 5 Nisan kararları, Gümrük Birliği Anlaşması, 9 Aralık 1999 ve 18 Ocak 2002 tarihli Stand by Anlaşmaları ile bu kapsamda verilen niyet mektupları, gerçekleştirilen gözden geçirmeler ile hızlanmış, yasal engelleri kaldırmak üzere "Özelleştirme ve Uluslararası Tahkim" Anayasa'ya konulmuştur.

"Devletin küçültülmesi" söylemiyle Devletin ekonomik alanda doğrudan "üretici, dağıtıcı ve düzenleyici" rolünün kaldırılması, devletin "asli" görevlerinin "adalet ve güvenlik" ile sınırlandırılması, kamu kurumlarının işlevsiz ve işlemez kılınarak "yönetişim" kavramı çerçevesinde oluşturulan "Kurul" lar kanalıyla kamu yönetiminin özel sermayeye devredilmesi amacıyla; IMF'nin "ekonomik istikrar paketleri-niyet mektupları", Dünya Bankası'nın "yapısal uyum programları", Dünya Ticaret Örgütü'nün "raundları", Avrupa Birliği'nin "katılım ortaklığı belgesi ve izleme programları" ile dayatılan "yeniden yapılanma-uyum yasaları", ulusal çıkarlarımıza açıkça aykırı yasalaradır.

Yeniden Yapılanma Yasaları

Yasa No	Yasa Adı	RG Tarihi	RG Sayısı
4492	Danıştay Kanunu ve İdarî Yargılama Usulü Kanununun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	21.12.1999	23913
4501	Kamu Hizmetleri ile İlgili İhtiyaz Şartlaşma ve Sözleşmelerinden Doğan Uyuşmazlıklarda Tahkim Yoluna Başvurulması Halinde Uyulması Gereken İlkelere Dair Kanun	22.01.2000	23941
4572	Çarın Satış Kooperatif ve Birlikleri Hakkında Kanun	16.06.2000	24081
4603	Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanun	25.11.2000	24241
4619	İspirto ve İspirtolu İçkiler İhisarı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	20.01.2001	24293
4622	Kamu İktisadi Teşebbüsleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	03.02.2001	24307
4629	Fonların (Bazı) Tasfiyesi Hakkında Kanun	03.03.2001	24335
4634	Şeker Kanunu	19.04.2001	24378
4650	Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	05.05.2001	24393
4683	Maden Kanununda Değişiklik Yapılmasına ve Tuz Kanununun Yürürlükten Kaldırılmasına İlişkin Kanun	26.06.2001	24444
4686	Milletlerarası Tahkim Kanunu	05.07.2001	24453
4691	Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu	06.07.2001	24454
4707	Hazineye Ait Tarım Arazilerinin Satışı Hakkında Kanun, 431 Sayılı Kanunla Hazineye Kalan Taşınmaz Mallardan Bazılarının Zilyedlerine Devri Hakkında Kanun ile Mülga 2613 ve 766 Sayılı Kanunlarla Hazine Adına Tescil Edilen Miktar Fazlalıklarının İlgilerine Devri Hakkında Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	13.07.2001	24461
4706	Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	18.07.2001	24466
4733	Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğünün Yeniden Yapılandırılması ile Tütün ve Tütün Mamullerinin Üretimine, İç ve Dış Alım ve Satımına, 4046 Sayılı Kanun ve 233 Sayılı KHK'de Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun	09.01.2002	24635
4737	Endüstri Bölgeleri Kanunu, Endüstri Bölgeleri Kanunu ve Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	19.01.2002	24645
4734	Kamu İhale Kanunu	22.01.2002	24648
4735	Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu	22.01.2002	24648
4875	Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu	17.06.2003	25141
4867	Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun	18.06.2003	25142
4868	Medeni ve Siyasî Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun	18.06.2003	25142
4916	Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun	19.07.2003	25173

4492, 4501, 4650 sayılı yasalarla yabancı sermayenin denetimi ulusal yargının dışına taşınmış; 4572 sayılı yasa ile Birlikler özerkleştirme adı altında işlevsizleştirilmiş, üretim ile işleme ve pazarlama bağı koparılarak sanayi tesislerinin A.Ş. olarak yabancılaştırılmasının önü açılmış; 4603 sayılı yasa ile küçük çiftçilerin üretime devam etmek için gereksinim duydukları krediyi sağlama olanağı kaldırılmış; 4634 sayılı yasa ile şeker üreticisi üretim dışına itilmiş ve TŞFAŞ özelleştirilerek fabrikaların kapatılması ya da yabancılaştırılmasının yolu açılmış, nişasta kökenli tatlandırıcı kullanan ulusötesi tekellerin karlılarını artırmaları sağlanmış; 4733 sayılı yasa ile Türk tütüncülüğünün yok olmasına, yabancı tütünlere bağımlılığa, Tekel'in özelleştirilerek yabancılaştırılmasına olanak tanınmış; 4619 sayılı yasa ile alkollü içkiler ve 4683 sayılı yasa ile tuz tekeli kaldırılmış; Serbest Bölgelerin çözemediği yabancı sermaye çekme sorununu gidermek amacıyla 4691 ve 4737 sayılı yasalar çıkarılarak doğal kaynaklarımızı koruyucu yasal düzenlemeler devre dışı bırakılmış; 4650 sayılı yasa ile kamulaştırma bilirkişilerinin meslek odalarının denetimi dışında da görevlendirilmelerine olanak sağlanmış; 4629 sayılı yasa ile Mera Fonu kaldırılarak Mera Yasası'nın işlemesi güçleştirilmiş; üzerinden

bir yıl geçmeden şimdilerde değiştirilmeye çalışılan 4734 ve 4735 sayılı yasalarla kamu alımları yabancı şirketlere açılmış; 4875 sayılı yasa ile uluslararası rekabet nedeniyle yabancı yatırımlara getirilen sektörel kısıtlamalar ortadan kaldırılmış, yatırım serbestisi, taşınmaz edinimi, kamulaştırma ve devletleştirilmenin zorlaştırılması, transfer kolaylığı, uyumsuzlukların Uluslararası Tahkimde çözülmesi, nakit dışı sermayenin uluslararası değerlendirme kuruluşlarıncı tespiti, yabancı personel istihdamı ve irtibat büroları açma olanağı sağlanmış; 4867 ve 4868 sayılı yasalarla kimi çekinceler konulsa da "Serv" özlemcilerini umutlandıran hükümler yasalaşmıştır. 4706 ve 4707 sayılı yasalarla Hazine arazileri satışa çıkarılmış, 57. Hükümetin beklediği satış gelirlerine yaklaşmadığı gerçeği ortada iken, 4916 sayılı yasa ile Hazine arazilerinin işgalcilere ve yabancılara satışına olanak sağlanmıştır.

"Vatandaş" kavramının "müşteri" kavramına dönüştürüldüğü, üretmeden tüketen ve toplumsal olaylara tepki göstermeyen bir insan yapısının oluşturulmaya çalışıldığı, vergi vermesi gereken kesimlerin Devlete "borç" vererek ülkenin "borç tuzağı"na girmesine katkıda bulunduğu, yaşanan ya da yaratılan "kriz"lerin bu süreci "meşrulaştırıcı" bir etken olarak kullanıldığı ve ülke aleyhine kararlar alınmasının kolaylaştırıldığı günümüzde, Türk ekonomisi 'küçülmüş-küçültülmüş' ve ulusal varlıklarımız ve işgücümüz 'ucuzlatılmış'tır. 'Eşitsizliği artıran' uygulamalar toplumsal bağları çözmekte, 'dışarıya bağımlılığı pekiştiren' uygulamalar umutsuzluğu artırmaktadır.

Uygulanan yıkım programının "yöntem, etki ve sonuçları" ise, en açık biçimde "Tarım Sektörü"nde ortaya çıkmıştır. Türk tarım sektörü, öncelikle kamu yönetiminin çözülmesi ve üretici ile bağının kesilmesi, tarımsal KİT'lerin zarar ettirilmesi sonucu özelleştirilmesi ve kapatılması, tarımsal kredi kuruluşlarının devre dışı bırakılması nedenleriyle, ürün bazında etkinliğini yitirmiş, desteksiz bırakılan üretici verimliliği de artıramayınca dışardan gelen ürünlerle rekabet edemez duruma düşmüş, içerdeki tarımsal üretim bilinçli olarak engellenirken ithal ürünlerle piyasa yabancılara terk edilmiştir. Geline nokta, yabancılardan üreticinin toprağını satın alması ve Türk çiftçisinin kendi arazisinde taşeron işçi konumuna düşürülmesi amaçlanmaktadır.

İşgal edilen taşınmaz malların imar planı yapılmadan satışına olanak tanıyan ve Cumhuriyet tarihinin 13. gecekodu affını içeren "4916 Sayılı Çeşitli Kanunlarda ve Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"; Hazine'ye ait tarım arazilerinin 5 yıl süreyle kullananlara satılmasına, küçük sanayi sitesi, borsa ve serbest bölge kurulması, organize hayvancılık ve en az 100 kişiye istihdam sağlayacak yatırım için doğrudan satış yapılmasına, karşılıklı olmak ve yasal sınırlamalara uyulmak kaydıyla yabancı uyruklu gerçek kişiler ile ticaret şirketlerinin Türkiye sınırları içinde taşınmaz mal edinebilmesine, Bakanlar Kurulu'nun izni ile yabancılardan 30 hektardan fazla taşınmaz mal edinebilmesine olanak sağlamaktadır.

Devletin aslı-maddi unsurunu oluşturan ülkede yabancılardan arazi ve emlak edinmesinin ortaya çıkardığı siyasi, iktisadi, sosyal, hukuki ve mali çok önemli ve karmaşık sorunlar nedeniyle yabancılardan hukukunda çeşitli sistemler gelişmiş ve devletler kendi ulusal çıkarlarına uygun gördükleri ilke ve yöntemleri benimsemişlerdir. Yabancılardan klasik insan hak ve özgürlüklerinden vatandaşlar gibi yararlandırılması günümüzde genellikle kabul edilmiş bir ilke niteliğinde ise de; İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, yabancıyı ülkesinde barındıran devlete hak sınırlandırma olanağını açıkça tanımıştır. Bu sınırlama ya da kısıtlamaların nedeni, Devleti korumak, onun devamlılığını sağlamak düşüncesine dayanmaktadır. İnsan hak ve özgürlüklerini vatandaş gibi yabancıya da tanımış bulunan Anayasamızın 16. maddesinde "Temel hak ve hürriyetler, yabancılardan için, milletlerarası hukuka uygun olarak kanunla sınırlanabilir" ilkesi mevcuttur.

Mevzuatımızda yabancı tüzel kişilere taşınmaz edinme hakkını tanıyan genel bir kural yoktur ve ilke olarak yabancı şirketlerin Türkiye'de arazi iktisap edemeyecekleri konusunda Türk doktrini görüş birliği içerisinde. Bir devletin başka bir devlet ülkesinde taşınmaz mal edinmesini o devletin "siyasi bütünlüğü" ilkesine aykırı düşeceği ve siyasi anlaşmazlıklara yol açacağı kabul edildiği için, bazı istisnalar dışında bu konuda karşılıklılık esasının dahi geçerli sayılamayacağı belirtilmektedir. Nitekim, Anayasa Mahkemesi çeşitli kararlarında, Devletin toprak bütünlüğü yanında, siyasi bütünlüğünü de zedeleme ve satılan toprak parçaları üzerinde satan devletin egemenliğini etkileme istidadını da taşımakta olması nedeniyle yapılan düzenlemelerin Anayasal ilkelerle uyum içinde bulunmadığını açıklamıştır.

Yabancı gerçek ve tüzel kişilerin ülkemizde taşınmaz mal edinme haklarının tarihsel gelişimine ve bunların esaslarına bakıldığında; Osmanlı İmparatorluğu'nda yabancı tüzel kişilere ülkede mülk edinme hakkının tanınmadığı, yabancı gerçek kişilere de söz konusu hakkın 7 Sefer 1284 (16 Haziran 1868) tarihli yasayla verildiği görülmektedir. Kapitülasyonlarla bu hakkın genişlediği süreçte, 24 Temmuz 1923 tarihinde imza edilen ve 28. maddesiyle kapitülasyonları kaldıran Lozan Barış Andlaşması, Türkiye'de yabancılar hukuku açısından yeni bir dönemin başlangıcıdır.

Lozan Barış Andlaşmasıyla Misakı Milli hudutları içerisinde özgür ve bağımsız bir devlet olarak varlığı tanınan Türkiye Cumhuriyeti, ulusal mevzuatını düzenleme çalışmalarının hemen başında Lozan'dan yedi ay kadar sonra 18 Mart 1924 tarihinde yürürlüğe konulan 442 sayılı Köy Yasası'nın 87. maddesi ile yabancılar verilen haklara oldukça kapsamlı bir sınırlama getirmiştir. 2644 sayılı Tapu Yasası'nın 35. maddesinde yer genel sınırlamalar dışında, yabancı gerçek kişilerin taşınmaz mal edinme hakları yönünden 36. madde de ayrı bir sınırlamayı içermektedir.

442 sayılı Köy Yasasının 87. maddesi, yabancı uyrukluların köy sınırı içinde taşınmaz mal edinmelerini yasaklamıştır. 2644 sayılı Tapu Yasası'nın 35. maddesine göre, yabancıların taşınmaz mal edinebilmesi, yasal sınırlamalar saklı kalmak koşuluyla, karşılıklı olma koşuluna bağlıdır. Aynı yasanın 36. maddesi ise, yabancı gerçek kişilerin bir köye bağlı olmayan bağımsız çiftliklere ve köy sınırları dışında kalan arazinin 30 hektardan çoğuna, ancak hükümetin izniyle sahip olabileceklerini hükme bağlamıştır. Bu hükümlerin, yeni kurulan Devlette ulusal birlik ve beraberliğin korunması ve bilhassa sosyal ve kültürel açıdan gelişmemiş ve Devlet denetiminin istenilen etkinlikte götürülemediği yörelerin yabancı unsurlara açık tutulmasının yaratabileceği bir takım sakıncalardan duyulan endişe nedeniyle getirildiğine kuşku yoktur.

Türkiye Cumhuriyeti, günümüze değin, Tapu Yasası'nın 35. maddesindeki karşılıklılık ilkesi ve Köy Yasası'nın 87. maddesindeki yasaklayıcı hükümler sayesinde, ülke topraklarının büyük miktarlarda yabancıların eline geçmesini önleyebilmiştir. Bakanlar Kurulunun günün politik ve ekonomik koşullarına göre uygulama esaslarını genişletmesi durumunda, zaman içerisinde ülke topraklarından önemli bir kısmının yabancı ülkelerin veya yabancı ülkeler uyruğundaki gerçek kişilerin eline geçmesi kaçınılmaz olacaktır.

Köy ve Tapu Yasalarının yabancı uyruklularla ilgili sınırlayıcı hükümlerinin Bakanlar Kurulu kararı ile uygulanmayabileceğini gösteren örnekler, yabancılar Türkiye'de birçok alanda taşınmaz mal edinme hakkı verildiğini de göstermektedir. Turizm Teşvik Yasası çerçevesinde turizm bölgesi ve turizm merkezlerinde yabancı uyrukluların gerçek ve tüzel kişiler taşınmaz mal edinme hakkına sahip kılınmış; Yabancı Sermayeyi Teşvik Yasası yabancı tüzel kişilere bu konuda önemli ayrıcalıklar tanımış; Bankalar Yasası Türkiye'de şube açmasına izin verilen bankalara gereksinim duyacakları taşınmaz mal edinmelerine olanak sağlamış; Petrol Yasası yabancılar özel mülkiyete konu arazinin mülkiyetini sahibi ile anlaşmak koşuluyla satın alma hakkı tanımıştır.

28.06.1984 tarih ve 18845 sayılı R.G.'de yayımlanan ve 442 ile 2644 sayılı yasalarda değişiklik yaparak yabancıların ülkemizde mülk edinmelerine olanak sağlayan 3029 sayılı yasa, 24.08.1985 tarih ve 18852 sayılı R.G.'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi kararı; 'karşılıklılık ilkesinden ödün vererek yabancılar mülk edinme fırsatı veren ve bu konudaki takdiri Bakanlar Kuruluna bırakan' 3278 sayılı yeni yasa, 31.01.1987 ve 19358 sayılı R.G.'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edilmiştir. Yüksek yargı iptal kararlarında; "ülkede yabancıların arazi ve emlak edinmesinin salt bir mülkiyet sorunu gibi değerlendirilemeyeceği, toprağın devletin vazgeçilmesi olanaksız temel unsuru, egemenlik ve bağımsızlığın simgesi olduğu, toprak satışı suretiyle uluslararası ilişkilerde kimi devletlerin siyasi ve ekonomik desteğini kazanmak ve kendi olanaklarımızla gerçekleştirebileceğimiz konut sorununda önemsiz bir kaynak yaratmak amacıyla ülke topraklarının satışına olanak tanınmayacağı" gerekçelerini belirtmiştir.

Yabancıya satılmış toprakların yasal yollardan yerine göre geri alınabilmesi olanacağının varlığına güvenilemez. Yabancıların her an kendi devletinin himayesinde olduğu dikkate alındığında böyle bir yola başvurmanın devletlerarası çetin sorunları davet etmesi kaçınılmazdır. Bu gerçeklere karşın, 4916 sayılı Yasa, Lozan Andlaşmasıyla başlatılan ve günümüze dek sürdürülen hukuk siyasetini değiştirmeye çalışmaktadır. Anayasanın 138. maddesi ve 153. maddesi, "hukuk devleti"nde yargı kararların işlemesi gerektiğini gösterdiği halde, 4916 sayılı yasanın amaç, temel ilke, içerik ve kapsam, bakımından 3029 ve 3278 sayılı yasalardan herhangi bir farkı yoktur.

Hangi koşullara bağlanırsa bağlansın ülke topraklarından satış yapılmasını sağlayan bu yasanın derhal yargı tarafından iptal edilmesi gerekmektedir.

Nitekim, Anayasamızın 44 üncü maddesi gereği, topraksız veya az topraklı köylüye toprak sağlamak ve bu konuda gerekli önlemleri almakla yükümlü bulunan devlet, karşılıklılık esasını getirilse de, gerektiğinde köylüye verilebilecek toprağın yabancılar satışına izin vermemelidir. Anayasamızın 45 inci maddesi gereği, köylerde ve köyler dışında, hiç bir ayırım yapmaksızın, tarım arazisi, çayır ve meralarda yabancılar toprak satışına izin verilmemelidir.

Anayasaya açıkça aykırı olan 4916 sayılı yasa, ekonomik olarak zorlanan, toprağını işleyemez duruma getirilen köylülerin, arazilerini ve köylerini yabancılar satışına yol açacaktır. Yıllardır Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da toprak almak için fırsat kollayan yabancı kişi ve devletlerin Köy Yasası'nın 87. maddesinin kaldırılması sonucu, önlerinde hiçbir engel kalmaması nedeniyle emellerine ulaşacaklarını belirtmeye bile gerek yoktur.

Bir toplumun yok ediliş öyküsünün belgesi olan Sevr'i bilen ve yok sayılmasına karşı çıkanların "paranoya" ile suçlandığı bir ortamda, Kurtuluş Savaşı'nın ülke ekonomisinin can damarını oluşturan kaynaklara yeniden sahip çıkma savaşı olduğu, Lozan Antlaşması'nın kazanılan zafere uluslararası düzende "eşit konumda devlet" statüsü sağladığı unutulmamalıdır. Bu süreçte Kurtuluş Savaşı'nda karşı karşıya geldiğimiz, 1950'li yıllardan sonra "müttefik" olduğumuz A.B.D'nin, Lozan anlaşmasını hâlâ imzalamayarak Türkiye Cumhuriyeti'nin sınırlarını tanımadığı da bilinmelidir.

Uyum süreci içerisinde olduğumuz Avrupa Birliği ülkelerinde, her isteyen yabancı getirilen kısıtlamalar nedeniyle, her istediği yerde, her istediği şekilde gayrimenkul edinemez. AB ile uyumsuz olduğumuz "tarım reformu" alanında da ortadadır. AB'nin 26 Haziran 2003 tarihli anlaşmada gündeme getirdiği tarım reformu paketinde; tarımsal desteklerin aynen devam etmesi, AB bütçesinin yarısı olan yaklaşık 50 milyar Euro'nun tarıma ve kırsal politikalara harcanması, şekerpancarında, zeytinyağında, tahılda ve hayvancılıkta desteklere devam edilmesi, tarımsal ürün dışalımına yönelik engellemelerle içerdeki üreticinin korunmaya devam edilmesi, ürün bazındaki desteklerin yanısıra tarım ürünleri dışsattımında da desteklenmeye devam edilmesi ve Reform olarak sunulan yeni kararların en erken 2005'te uygulamaya geçmesi benimsenmiştir. Oysa, 24 Temmuz 2003

tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan ve Avrupa Birliği'ne sunulan "Ulusal Program"da tarıma geniş yer veren 59. Hükümet, "Türkiye Cumhuriyeti, Avrupa Birliği'nin tarımda yaptıklarını aynen uygulayacaktır." diyememiştir.

Özel kesimin çıkarlarının kamusal çıkarın-kamusal yararın yerine geçmesini sağlayan "yeniden yapılanma"nın yasal altyapısı, gündeme taşınan Maden Yasası ve Bazı Yasalarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yasa Tasarısı ile devam etmektedir. Madencilğin doğal kaynakları koruyucu yasaların getirdiği kısıtlamalar nedeniyle gelişmediği gerekçesine dayanılarak hazırlanan ve topraklarımızı, meralarımızı, ormanlarımızı, kıyılarımızı, zeytinliklerimizi koruyucu hükümleri değiştirmeyi amaçlayan tasarının gerçek amacı, yerli ve ulusötesi sermayeye karlı bulunduğu her alanda, sınırsız şekilde, daha kolay ve düşük maliyetle üretim yapması için, yasa gücüyle madencilik faaliyeti yapma özgürlüğü kazandırmaktır.

Toprak satışlarının borç servislerinin amaçlarına hizmet ettiği günümüzde, tarım arazilerimiz satış kapsamındadır. Toprakları ve tarım arazilerini korumayı amaçlaması gereken "Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu Tasarı"nın geçici 33. maddesi, tarım arazilerimizi izinsiz yok edenleri para karşılığı affetmeyi öngörmektedir. Tasarının yasalasması beklenmeden tarım dışı amaçlı kullanım istisnalarını genişleten ve yeni toprak talanlarına yol açabilecek düzenlemeleri içeren 13 Haziran 2003 tarih ve 25137 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik" hakkında, ODA'mız tarafından Danıştay'a iptal davası açılacaktır.

"Ulus Devlet", "Sosyal Devlet" ilkelerini yıkmaya yönelik ana saldırı yasaları ise, Devlet örgütünü ve işleyişini tümüyle değiştirmeyi öngören ve 'yerelleşme' maskesine bürünen "Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarısı" ile "Mahalli İdareler Reformu Yasası Tasarısı"dır.

1923 yılında geleceğe umutla ve güvenle bakan Türk Ulusu, "Yapısal reformlar" adıyla tarımdan enerjiye, ticaretten sosyal güvenliğe kadar uzanan çok geniş bir alanda üretim yapısını ve bölüşümü kökten ve gelişmiş ülkelerin uluslararası sermayesi lehine değiştiren ve kamu otoritesinin ulusal politika üretme ve uygulama kapasitesini yıkan düzenlemelerin bütün hızıyla sürdüğü günümüzde, 80 yıl sonra geleceğe umutla ve güvenle bakamamaktadır.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, 1900'lü yılların küresel güçlerinin boyunduruğunu, "Kurtuluş Savaşı" ile kıran Türk İnsanının, umutsuzluğa düşmeyeceğine inanmaktadır. Ulusal çıkarlarımızı aykırı olan ve ülkemiz tarımı ve dolayısıyla ülkemizi hızla büyük bir yıkıma doğru sürükleyen dış odaklı politikaları ve yeniden yapılanma yasalarını reddetmektedir.

Bu bağlamda, Ulusal Önderimiz Atatürk'ün tarım ve çiftçiler ile ilgili dört sözünü anımsamak ve anımsatmak gerekmektedir: "Eğer milletimizin büyük çoğunluğu çiftçi olmasaydı, biz bu gün dünya üzerinde olmayacaktık." "Kılıç kullanan kol yorulur, nihayet kılıcı kınına koyar ve belki kılıç o kında küflenmeye, paslanmaya mahkum olur. Fakat sapan kullanan kol gün geçtikçe daha ziyade kuvvetlenir ve daha çok kuvvetlendikçe daha çok toprağa malik ve sahip olur." "Türk ekonomisinin temeli ziraattır." "Türk köylüsünü 'Efendi' yerine getirmedikçe memleket ve millet yükselemez."

Kurtuluş Savaşını kazanarak dünyaya bağımsızlığını ilan eden Türkiye Cumhuriyeti'nin, 80 yıl sonra köylerini bir bir satarak bağımsızlığını kaybetmesine, 'milletin efendisi' olan köylülerin ülkeden kovdukları işgalcilerin kölesi olmasına izin vermemek, ulusal çıkarlarımız adına yaşanan yıkımı engelleyebilmek ve güzel Türkiye'de onurlu bir "yurttaş" olarak yaşayabilmek için, tarım sektöründeki tüm kişi ve kurumlar ile siyasi platformlarca desteklenerek, yaşama geçirilmesi gereken önerilerimiz şunlardır:

1. Ülkemizi yıkıma götüren IMF ve Dünya Bankası eksenli politikaların geriletilmesine ve tasfiyesine yönelik çabalar yoğunlaştırılmalı, Hükümetin teslimiyetçisi

çizgisine "Dur" denilmesi için, tarım kesiminin haklı tepkisi, geniş halk kesimleri ile buluşturulmalıdır.

2. Ulusal çıkarlara dayalı, "üretim, yatırım, verimlilik ve teknolojik gelişme" öncelikli planlamalarla desteklenen Ulusal Politikalar/Programlar hazırlanmalı, uzun ve kısa dönemli planlamalarla bu politikalar/programlar yaşama geçirilmelidir.

3. Ulusal egemenliğin korunması için, "Ulus Devlet" temelinde, demokratik, laik, sosyal, hukuk devletini gerçekleştirecek büyüme-kalkınma modeline geçilmeli ve "Borç ve Rant ekonomisi", "Üretim ve Tasarruf ekonomisi"ne dönüştürülmelidir.

4. Tarıma "stratejik sektör" ve "reel sektör" gözüyle bakılmalı, dünyadaki gelişmeleri ve değişimleri değerlendirerek ulusal çıkarlarımıza yönelik "Ulusal Tarım Politikaları" yürürlüğe konulmalı, ulusal çıkarlara uygun yasal düzenlemeler yapılmalı, tarımı destekleyici parasal düzenekler oluşturulmalı, tarımsal Kamu Yönetimi yeniden düzenlenmeli ve Kurullar kaldırılmalıdır.

5. Tarım sektörünün üretim cephesi, "toprak kullanımı ve sahipliği, tarımsal altyapı ve girdiler, üretim planlaması ve desteklemeler, doğal kaynakların korunması," boyutunda yeniden düzenlenmelidir.

6. Tarım sektörünün üretici ve pazarlama cephesi, "demokratik kooperatifçilik ve özkerleştirilmiş KİT'ler" temelinde yapılandırılmalıdır.

Gökhan GÜNAYDIN

Başkan

(Yönetim Kurulu Adına)

5.2.10. Gıda Alanındaki Son Gelişmelere İlişkin TMMOB Gıda-Kimya-Makine-Petrol Ziraat Mühendisleri Odalarının Ortak Basın Açıklaması (8 Ağustos 2003)

Gıda maddeleri üreten ve satan işyerlerinin denetlenmesi yoluyla; gıda maddelerinin ve gıda ile temasta bulunan madde ve malzemelerin teknik ve hijyenik şekilde üretilmesi, işlenmesi, muhafaza edilmesi, depolanması ve pazarlanmasının sağlanması, halk sağlığı açısından yaşamsal bir önem taşımaktadır.

Geçmişte Sağlık Bakanlığı, belediyeler ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı gibi farklı kurum ve kuruluşlar tarafından yürütülmekte olan bu hizmetler, yetişmiş uzman kadro ve diğer alt yapı eksiklikleri, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının gıda konusunda yetkisinin kısıtlı olması ve yaşanan koordinasyon güçlükleri nedeniyle, yeterli ve etkin olarak yürütülememiştir.

İzleyen süreçte, gıda hizmetlerine yönelik özel bir mevzuat olan "Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair 560 sayılı KHK", 28.06.1995 tarih ve 22327 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu KHK hükümleri gereğince;

▪ Gıda maddesi üreten işyerlerinin asgari teknik ve hijyenik ölçütlerini belirleyen Gayrisihhi Müessese Ruhsatı ile Çalışma İzin Belgesi'nin verilmesi ile kaynak ve maden sularının her türlü izin ve denetimleri Sağlık Bakanlığı tarafından yapılmakta, gıda maddeleri satış yerleri ile bu yerlerde satılan gıdaların denetimleri Sağlık Bakanlığı ve belediyelerin işbirliği içinde yürütülmektedir.

▪ Bunun yanında, gıda maddesi üreten iş yerlerinde üretilen ürünlere üretim izni ve Gıda Sicil Sertifikası verilmesi, et ve et ürünleri üreten tesislerin kuruluş ve çalışma izinlerinin verilmesi ile gıda maddelerinin dışalım ve dışatımı ile ilgili işlemler ise, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yürütülmektedir.

560 sayılı KHK ile gıda hizmetlerinin bir bütünlük içerisinde yürütülmesi amaçlanmış ise de, gıda üretim ve satış zinciri içerisinde farklı bakanlıklara değişik noktalarda yetki verilmesi ve bu bakanlıklar arasında koordinasyonun sağlanamaması, hizmetin etkinliğini

azaltmıştır. Özellikle, üretim yerlerinde üretilen ürünlerin denetim sorumluluğunun Tarım ve Köyişleri Bakanlığında, satış yerlerindeki gıda maddelerinin denetim sorumluluğunun ise Sağlık Bakanlığında olması denetim hizmetlerinin tam ve etkin bir şekilde yürütülmesini engellemektedir. Yine bu bağlamda, belgelendirme hizmetlerinin farklı Bakanlıkların görev ve yetki alanında oluşu, bürokratik karmaşa yaratmaktadır.

Özetle, görev ve yetkinin iki ayrı Bakanlık arasında paylaşılması, kamu hizmetinin etkinliğini ve verimliliğini sınırlamakta ve düşürmektedir.

Son olarak, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığında yürütülen görüşmeler sonrasında, "560 Sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin Değiştirilerek Kabulüne İlişkin Kanun Tasarısı" ortaya çıkmış ve tarafımızdan edinilerek incelenmiştir. Tasarı'ya göre,

▪ Gıda maddeleri üreten tüm işyerlerinin (kaynak ve maden suları ile özel beslenme amaçlı tıbbi gıdalar hariç) her türlü izin ve denetimleri ile gıda maddeleri satış yerlerinin denetimi, sadece Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından yürütülecektir.

▪ Türk Gıda Kodeksi; Sağlık Bakanlığında ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanacak ve yürütülecektir.

▪ Gıda ile ilgili reklamları denetleyecek bir "Reklam Kurulu" oluşturulacaktır.

Tasarı'nın hazırlanış süreci ve içerdiği hükümlere ilişkin TMMOB Gıda, Kimya, Makina, Petrol ve Ziraat Mühendisleri ODASI'nın ortak görüşleri aşağıda özetlenmektedir;

1 – Halk sağlığı açısından bu denli yaşamsal önem taşıyan bir konunun, konu ile ilgili mühendislik disiplinlerini üreten meslek ODA'ları dışlanarak yalnızca iki Bakanlık arasında yürütülen görüşmeler ile düzenlenmeye çalışılması antidemokratiktir. Konunun uzmanı meslek ODA'larının katılımına kapalı süreçler, eksik sonuçlar üretmeye mahkumdur.

2 – Tasarı'nın gıda işleri ile ilgili hizmetlerin tek bir elde toplanmasına yönelik belirlemesi olumlu karşılanmıştır. Bununla birlikte, halen kamu yönetiminde gıda ile ilgili konularda uzman bir idarenin bulunmaması, yetki ve görevin tek elde toplanmasından beklenen olumlu sonuçların doğmasını sınırlayacaktır. Bu bağlamda, Gıda İşleri Genel Müdürlüğü'nün kurulması ve gıda alanındaki kamu hizmetini eksiksiz yerine getirecek bir şekilde yapılandırılması, ivedi bir kurumsal gereksinim olarak kendisini göstermekte olup; böyle bir düzenlemenin Tasarı'da yer almaması, önemli bir eksiklik olarak saptanmaktadır.

3 - 560 sayılı KHK'nin istihdam başlıklı 6. maddesinde, gıda maddesi üreten işyerlerinde sorumlu yönetici olarak istihdam edilecek kişilerin "gıda bilim konusunda eğitim almış" olması bir koşul olarak aranmakta iken, yeni tasarıda, sorumlu yönetici niteliklerine ilişkin bir ölçüt yer almamaktadır.

Bu durum, gıda konusunda hiçbir eğitim almamış kişilerin de sorumlu yönetici olabilmesine açık kapı bırakmakta ve böylece genel düzenleyici işlemin temel hedefi ortadan kaldırılmaktadır.

Bu önemli eksikliğin derhal giderilmesi gerekmektedir.

4 – Tasarının 4. maddesinde, tüm gıda işletmelerinin her türlü izinlerinin Tarım ve Köyişleri Bakanlığında tarafından verileceği ifade edildikten sonra, ilerleyen bölümde ifade adeta tekrar edilerek, 16. maddede sayılan et ile ilgili tesislerin kuruluş ve çalışma izinlerinin Bakanlık tarafından verileceği ve bu konudaki usul ve esasların yönetmelikle belirleneceği belirtilmektedir.

Bu durum, et ile ilgili tüm işletmelerin diğer gıda işletmelerinden ayrı tutulduğunu göstermektedir. Bilimsel olmayan bu yaklaşım, aynı zamanda bu alanın veterinerlik mesleğine özgülenmesi amacına hizmet etmektedir. Bu amaç, Tasarı'nın kadro ihdasları ile ilgili maddeleri ile de kendisini ele vermektedir.

5 - Taslak metnin ekindeki "İhdası Uygun Görülen Kadrolar" başlıklı Liste, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı için merkezde 150, taşrada ise 4850 yeni kadro ihdas etmekte; bu kadroların merkezde 50'sini, taşrada ise 1950'sini veteriner hekimlere ayırmaktadır. Başka bir deyişle, 5000 yeni kadronun 2000'i veteriner hekimler tarafından, geriye kalan 3000'i ise diğer mühendisler tarafından doldurulacaktır.

Gıda işini veteriner hekim ağırlıklı gören bilim dışı bu yaklaşım kabul edilemez. Böylesine açık bir meslek taassubunu üreten yapı, halen Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nda gıda ile ilgili yönetim kadrolarında görev alan Daire Başkanı - Genel Müdür Yardımcısı - Genel Müdür - Müsteşar Yardımcısı zincirinin, Genel Müdür Yardımcısı hariç, tümüyle veteriner hekimlerden oluşmasından ileri gelmektedir. Başka bir deyişle yanlış, yanlış doğurmaktadır.

Gıda ile ilgili Bakanlık yönetim kadrolarının ve tasarı kapsamında yeni ihdas edilen kadroların, ilgili mühendislik mesleklerinin, gıda alanındaki ağırlıkları ile uyumlu olacak şekilde kullanılması ve Bakanlığa giderek hakim olan veteriner hekimlik mesleği taassubuna dayalı uygulamalardan vazgeçilmesi gerekmektedir.

Sonuç olarak;

560 Sayılı Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname'nin Değiştirilerek Kabulüne İlişkin Kanun Tasarısı'nın, konu ile ilgili mühendislik disiplinlerini üreten meslek ODA'larının katılımına açık yapılarda, temelden olmak kaydıyla yeniden düzenlenmesi gereği ortadadır.

Bilime ve demokratik gereklerle açık olan böylesine bir yapı dışında, halk sağlığını halkın çıkarına koruyan bir gıda sektörü kurgulaması yapılması olanaksızdır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur...

GIDA MÜHENDİSLERİ ODASI	Başkan	E.Başak KAYA
KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI	Başkan	Sami CAN
MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI	Başkan	Ermin KORAMAZ
PETROL MÜHENDİSLERİ ODASI	Başkan	Mete TOPGÜDER
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI	Başkan	Gökhan GÜNAYDIN

5.2.11. Tarım Alanlarının Korunmasına Yönelik Hukuk Mücadelemiz Sürüyor !... (11.08.2003)

TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI, 13 Haziran 2003 tarih, 25137 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik" in iptali ve yürütmesinin durdurulması için Danıştay'a başvurdu.

İlk yayımlanma tarihi 11.03.1989 olan söz konusu yönetmelik, o tarihten bu yana tam on kez değişikliğe uğratılmıştır. Yönetmeliğin hazırlanma amacı, tarım alanlarının amacına uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve hangi hallerde tarım dışı amaçlarla kullanılabileceğine dair ilke ve esasları belirlemek olmasına karşın; yapılan değişikliklerin tümü, tarım alanlarının tarım dışı amaçla kullanımına olanak tanıyan istisnaları, kamu yararı ilkesinin tanımladığı toplumun ortak ve uzun vadeli çıkarlarına ve yönetmeliğin ruhuna aykırı olacak şekilde genişletmek üzere hazırlanmıştır.

Tüzüğünde belirtilen en temel amacı "ülkemizin tarımsal varlığı ve kaynaklarının korunması" olan TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI, adı geçen Yönetmeliği daha evvel iki kez iptal ettirmişti. Ancak tarım topraklarını ve doğal kaynaklarımızı koruyucu Anayasal, yasal hükümler ve Yargı kararlarına karşın İdare ders almıyor, tarım topraklarının talanına yol açacak düzenlemeleri Yönetmelik kapsamına almaya devam ediyor...

Aslında AKP iktidarının, doğal kaynaklarımıza ve topraklarımıza yönelik koruyucu hükümlerin iptaline yönelik uygulamaları, yalnızca bu Yönetmelik ile sınırlı değil. Geçtiğimiz yasama döneminde çeşitli yasaların içine konulan hükümlerle Köy Yasası, Tapu Yasası ve diğer bazı yasalarda değişiklikler yapılmış, böylece yabancıların köylerde arazi satın alabilmelerine olanak tanınmış, hazine arazileri “piyasa”ya adeta peşkeş çekilmiştir. Maden ve orman yasalarında yapılması öngörülen değişikliklerle, topraklarımız, meralarımız, ormanlarımız, kıyılarımız, zeytinliklerimiz rant uğruna feda ediliyor.

Krizlerle sarmalanmış ekonomik yapıda hem emek, hem de topraklar ucuzlamıştır. Bu sürece “dur” denilmezse, önümüzdeki dönemde, başta verimli tarım alanları ve ormanlarımız olmak üzere, ülkenin tüm doğal zenginliklerinin yabancıların eline geçişine ya da rant uğruna nitelik değiştirerek kullanılamaz duruma dönüşümüne tanık olacağız.

Gıda güvenliğini sağlamak, gelecek nesillere yaşanabilir bir yurt bırakmak için, genelde ülkenin toprağına, özeldde ise tarım alanlarımıza ve doğal kaynaklarımıza sahip çıkmamız gerekiyor...

Yukarıda sözü edilen Yönetmeliğin iptalinden önce, yürütmesinin durdurulması büyük önem taşımaktadır. Bilindiği gibi, açıkça hukuka aykırılık ve tamiri olanaksız zarar doğma olasılığı, yürütmenin durdurulması kararının verilmesi için gerekli koşullardır. Ancak hukuki süreçlerde, bu koşullar doğduğu halde yürütmenin durdurulması kararı verilmemekte, bu süre içinde hukuksuz inşaatlar bitirilmekte ve “milli servet” iddiası ile korunmaktadır. Türkiye, Düzce ve Adapazarı ovalarını böyle yitirmiştir.

Sonuç olarak, Yönetmeliğin iptali, tarım alanlarımızın korunması için önemli fakat yetersiz bir adım olacaktır. “Yasa Devleti” ile “Hukuk Devleti”nin farklılığı temelinde, toplumun tüm yurtsever ve demokratik kesimlerinin, topraklarımızı ve doğal kaynaklarımızı koruma yönündeki duyarlılıklarını yükseltmeleri gerekmektedir.

Saygılarımla.

Gökhan GÜNAYDIN

Başkan

5.2.12. “Türkiye, Fındıkta Belirleyici Rolünü Yitirmektedir” (27.08.2003)

Uygulanan yanlış politikalarla ülkemizde fındık sektörü çöküşe sürüklenmekte, üretimde ve dışarıda dünya tekeli konumundaki Türkiye, fındıktaki belirleyici konumunu hızla yitirmektedir. Politika yapıcılarının gelişmelerden çıkar sağlaması, yapılanların “masum yanlışlıklar” olmadığı gerçeğini ortaya koymaktadır.

Fındığın dünyada ve ülkemizdeki durumu incelendiğinde; Dünya fındık üretiminde 548.000 ha alanda 570.000 ton üretimle Ülkemiz ilk sırada yer almakta ve üretimde tekeli konumunda bulunmaktadır. Ülkemizi sırasıyla, 68.185 ha alanda 120.000 ton üretimle İtalya, 21.000 ha alanda 25.000 ton üretimle İspanya ve 8.000 ha alanda 22.000 ton üretimle A.B.D. izlemektedir. Sosyo-ekonomik yapı üzerinde belirleyici role sahip olan fındık üretimi Ordu, Giresun, Rize, Trabzon ve Artvin illerinden oluşan 1. Standart Bölge ile Samsun, Sinop, Kastamonu, Bolu, Düzce, Sakarya, Zonguldak ve Kocaeli illerinden oluşan 2. Standart Bölgede, ortalama 14 dekar büyüklüğündeki işletmelerde gerçekleştirilmektedir. Oysa, 5 kişilik bir ailenin en düşük düzeyde geçimini sağlayabilecek üretim miktarı yaklaşık 2.5 tondur ve bu düzeyde bir üretimi yapabilmek için sahilde 22 dekar, orta yükseklikte 34 dekar, yükseklerde ise 45 dekarlık bir alan gerekmektedir.

Günümüzde üretim alanlarının % 41'i Ordu, % 30'u Akçakoca, % 18'i Giresun, % 10'u Trabzon bölgesinde bulunmaktadır. Fındığın doğal üretim alanı olan Doğu Karadeniz'i aşarak ülkenin en verimli taban arazilerine, ovalarına yayılması ve üretim

yapılan il sayısının 35'e kadar yükselmesi üzerine, 1983'te fındık üretim alanlarının sınırlandırılmasına yönelik 2844 sayılı yasa çıkarılmıştır. Yasaya uyulmaması ve kamu yönetiminin yasayı uygulatamaması nedeniyle dikim alanlarındaki genişleme önemli sorunlar oluşturmuş, 57. Hükümet'in Sakarya'da daralttığı fındık dikim alanları, 59. Hükümet tarafından siyasal rant içeren bir yasal düzenlemeyle üretim alanı içerisine alınmıştır.

Ülkemizdeki fındık kalitesinin artırılması, tek ürüne bağımlı klasik üretim bölgesi olan Ordu, Giresun ve Trabzon illerinde fındık tarımının özendirilmesi, iç ve dış piyasaların düzenlenmesi, fındık üreticisi ailelerin refah düzeyinin artırılması ve eğimli arazi yapısına sahip bölgede fındık yetiştiriciliği ile erozyon tehlikesinin önlenmesi gerekçeleriyle 1964 yılında fındık destekleme kapsamına alınmış, fiyat ve alım garantisi yoluyla yapılan desteklemeler, 5 Nisan 1994 tarihine kadar sürmüştür.

Ulusal fındık politikasının belirlenmesi nedenleriyle ortaya çıkan üretim ve pazarlama sorununun çözümü, 1990'lı yılların sonunda, fındık politikalarının oluşturulduğu ve yönlendirildiği Almanya'daki gıda tekellerinin isteklerini yerine getirmeye çalışan IMF ve Dünya Bankası politikalarında aranmıştır, aranmaktadır.

9 Aralık 1999'da IMF'ye verilen Niyet Mektubu'nda, üretimde fazlalık yaşanan ürünlerde fiyat desteğinin kademeli olarak kaldırılacağı ve Doğrudan Gelir Desteği sistemine geçilmesi taahhüt edilmiştir. Dünya Bankası ile bağitlanan Tarımsal Reform ve Uygulama Projesi'nde ise, yaklaşık 100.000 hektar fındık bahçesinin sökülmesi ve alternatif ürün projesine geçiş ile Fındık Tarım Satış Kooperatifleri Birliği'nin özzerkleştirilmesi öngörülmüştür.

Ekonomik, sosyal ve siyasal sonuçları hesap edilmeden, Dünyada benzeri görülmeyen şekilde ve kısa zamanda uygulanmak istenen ve yalnızca oluşan stoklar ve bunun Hazineye getirdiği yük açısından ele alınan tarımsal dönüşüm ve reform programlarının ve alternatif ürün projesinin sonuçlarına, 2003 yılında fındık özelinde bakalım:

1998 yılından itibaren destekleme alım fiyatlarındaki artış sürekli olarak enflasyonun altında tutulmuş, üreticiye ödenen bedel yanında toplam tarımsal ürün dışsattımının % 20'sini oluşturan fındığın dışsattım geliri düşmüş, destekleme kapsamındaki alım miktarı da sürekli azaltılmıştır.

Son derece yanlış yönlendirilen fındık politikaları, AB ülkelerinin dışsattımımızdaki payının ortalama % 80-85 düzeyinde olması ve pazarın çeşitlendirilmemesinin yarattığı bağımlı ilişki, fındık dışsattım fiyatlarını düşürdüğü gibi, dış pazarların kaybedilmesine yol açmıştır.

Fındığın % 70'inin işlenmeden ihraç edilmesi, katma değerin ülke dışına çıkmasına neden olmaktadır.

Fındığını söken üreticilere girdi, bakım ve hasat amacıyla dekar başına önce 146 Dolar, sonra 200 Dolar ödeme yapılacağına belirtilmesine karşın, alternatif ürüne yönelik olarak hiçbir üretici başvuruda bulunmamıştır. Bu nedenle Dünya Bankası yetkilileri, proje süresini uzatmış ve üreticiyi 'ikna' edici yeni model arayışlarına girmiştir.

Fındık üreticisinin 2002 yılındaki gelir kayıplarını telafi edebilmek amacıyla, fındık üretimine izin verilen 13 ilde 2002 yılı Doğrudan Delir Desteğine başvuran toplam 171.230 fındık üreticisine, dekar başına 25 Milyon TL olmak üzere, 379.352 Hektar fındık alanı için yaklaşık 95 Trilyon TL ek ödeme yapılması, fındık alanlarının azalması amacını olumsuz etkilemiştir.

4572 sayılı yasa ile özzerkleştirilen Fiskobirlik, 2003 yılında üretici lehine hizmet veremez duruma düşmüştür.

Türk çiftçisinden esirgenen destekler ve güdümlü dışsattım fiyatları, rakip ülkelerin üretimlerini özendirmiştir.

Dünya fındık fiyatını belirleyen ana etken, Türkiye Cumhuriyeti Hükümetlerinin açıklamış olduğu taban fiyatlardır. Dünya fındık gereksiniminin % 70'ini, Avrupa'nın ise % 80'ini karşılayan Türkiye'nin, tekelci konumu nedeniyle, ülke ve üretici çıkarları lehine dünya pazarlarında fiyatı etkileme olanağına sahip olması gerekirken, Fındık İhracatçıları Birliği ile Başbakan'a 'Onursal Altın Fındık Ödülü' veren Uluslararası Sert Kabuklu Meyveler Konseyi (INC) Başkanlığını yürüten kişilerin danışmanlığında yürütülen tek yanlı ve amaçlı fındık politikaları sayesinde, Avrupalı dışalımçılara ucuz fındık satılmakta, Karadenizli üretici ise açlığa mahkum edilmektedir.

Avrupalı dışalımçılar ve Türkiye'de temsilcileri olan bazı dışsatımçılar, yalnızca kendi çıkarları için fındığı düşük fiyata alarak ihraç etme uğraşısı içerisindeyler. Kamunun görevi üreticiyi ve ülkeyi zarara uğratmamak iken, fiyatlara müdahale etmeyip arz-talep dengesinde fiyatın piyasada oluşmasını benimseyen 58. Hükümet, geçen yıl verilen fiyatın altında brüt olarak 2.000.000 TL (net 1.788.000 TL) taban fiyatı verilmesi yönünde kamuoyuna açıklama yapmış, stoklarındaki 40.000 ton fındığı satışa çıkararak alım fiyatlarını aşağı çeken Fiskobirlik ise 2003 yılı fındık alım fiyatını brüt 2.500.000 TL (net 2.200.000 TL) olarak açıklamıştır.

2002 ürünü fiyatının birkaç aylık gecikmeyle 1.650.000 TL olarak açıklanmasına tepki gösteren üreticilere seçim meydanlarında; "Fındık fiyatının en az 2 milyon lira olması gerekir. Üstelik fiyatlar bu kadar geç açıklanır mı? Biz iktidara geldikimizde hem 2 milyonun üzerinde fiyat vereceğiz hem de nisanda açıklayacağız!" diyenler, uygulanan IMF ve Dünya Bankası patentli politikaların dışına çıkamamakta, gerek enflasyonun altındaki artış, gerekse son 5 yılın en düşük düzeyinde gerçekleşen fındık rekoltesi sonucu üretici yoksulluğa, göçe zorlanmaktadır.

Sosyoekonomik önemi yanında ülkemize yüksek miktarda döviz girdisi sağlayan fındık, ülke ekonomisinin yükü değil, gücüdür. "Alım fiyatlarını baskılayarak dışsatım fiyatlarını düşürmek, dışsatım gelirlerini artırır" şeklindeki "tüccar" mantığıyla yanıtılmaya çalışılan kamuoyunu uyarıyor ve önerilerimizi sıralıyoruz.

Fındık sektörünün sorunlarının temelinde siyasi iradenin kararları yatmaktadır. Bu nedenle üreticilerimiz, demokratik kitle örgütlerimiz ve duyarlı tüm yurttaşlarımız, siyasi karar organlarını etkileme ve yönlendirme yolunda etkin çabalar göstermelidirler.

Ulusal Tarım Politikaları bağlamında oluşturulacak ve üretimde verim ve kalitenin artırılması, üreticilerin etkili örgütlenmesinin sağlanması, üretici gelirinin yükseltilmesi ve sürekli kılınması, tüketiciye güvenilir gıda sunumu, iç ve dış pazarların geliştirilmesi, fiyat istikrarı, dışsatımın ve döviz gelirinin artırılması amaçlarına yönelik fiyat destekleme politikası, fındık alanlarının sınırlandırılması, alternatif ürün programı, iç tüketim politikası, dışsatım ve dışalım politikası ve kurumsal politika araçlarından oluşacak Ulusal Fındık Politikası, üretim-işleme-dışsatım boyutunda sektörel planlamaları içermelidir.

Dünya fındık dışsatımının yaklaşık % 73'ünü gerçekleştiren Türkiye, son 10 yılda ihraç ettiği 2.105.421 ton fındıktan, 7.104.557.000 dolar gelir elde etmiştir. Fındık dışsatımı sorunu, fazla üretimden değil, artan üretime paralel olarak dışsatımın artırılamamasından kaynaklanmaktadır. Almanya, fındık üretmemesine karşın, dışarıdan aldığı fındığı işleyerek dışsatımda dünya üçüncüsü konumundadır. Bademi fındığa seçenek olarak sunan A.B.D., son 10 yıldaki % 30'luk artışla dünya pazarlarına egemen olma uğraşısı içerisinde. AB, üye ülkelerin fındık üreticilerini korumak üzere dışalım sertifikası, Alfatoksin kodeksini düşürme ve test zorunluluğu gibi engelleme politikaları yürütmektedir. Tüm bunlara karşın, yeni pazarlar bulunması doğrultusunda tanıtım ve reklam faaliyetleri yoğunlaştırılmalı ve fındık dışsatımı 1.5-2.000.000.000 dolar düzeyine çıkarılmalıdır.

Türkiye’de “Uluslararası Fındık Alım Satım Borsası” kurulmalı, geliştirilmeli, ve Hamburg Borsası’nın dünya fiyatları üzerindeki spekülatif etkinliği kırılmalıdır.

Batı Avrupa ülkelerinde kişi başına 1.5 kilogram düzeyinde olan fındık tüketimi Türkiye’de yaklaşık 400 gramdır. İç pazarda, Türkiye’de üretilen fındığın yalnızca % 10’u tüketilmektedir. Bu bağlamda, Fiskobirlik stoklarındaki fazla fındığın okullara ve askeri kurumlara hibe şeklinde dağıtımı yanında, uygun fiyatlarla kaliteli fındığın iç pazarda tüketimi artırılmalıdır.

Arz-talebe uygun üretim oluşana kadar desteklemeler devam etmelidir. Sağlıklı rekolte tahminlerine dayalı olarak maliyet hesabı çıkarılmalı ve hasata başlamadan önce fındık taban fiyatı mutlaka açıklanmalıdır. Özellikle taban arazilerden fındık sökülmesi ve alternatif ürüne geçilmesi çalışmasında gereken önlemler alınmadan desteklemeler kaldırılmamalıdır. Desteklemede bölgesel seçicilik olabileceği gibi, üretim miktarı arttıkça verilen desteği azaltıcı sosyal amaçlı politikalar uygulanabilir.

Gerekli üretim planlaması yapılmadan ve gerekli finansman olanakları sağlanmadan etkin hizmet vermesi beklenemeyecek olan Fiskobirlik, AB’ye uyum doğrultusunda kooperatiflere verilen özel krediler ve ayrıcalıklı finansman olanaklarıyla donatılmalı, gerçek üreticilerin etkili örgütü olmalıdır.

Fındık, çay, tütün, şeker pancarı, pamuk, hububat ve diğer ürünlerin ve üreticilerin sorunlarına, ürün bazında değil, Ulusal Tarım Politikaları bütünü içerisinde yaklaşılması gerekmektedir.

IMF, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü, Avrupa Birliği tarafından üretimsizliğe mahkum edilmeye çalışılan Türkiye’deki üretici, sanayici, tüccar, dışsatımcı, tüketiciler, bürokrasi ve siyasiler, sorunlara yalnızca kendi pencerelerinden bakmamalı, sorunlar yumağını doğru algılamalı ve konulacak doğru tanılar doğrultusunda sağlıklı ve uygulanabilir çözümler üretmeli ve uygulamalıdır.

Ulusal çıkarlar doğrultusunda yapılan her türlü çalışmada yerini alan ODA’mız, böyle bir süreçte de etkin görev yapmaya devam edecektir.

Gökhan GÜNEYDİN

Başkan

Yönetim Kurulu Adına

5.2.13. Türkiye Şeker Sektörü ve Ülkemiz Şeker Pancarı Üreticisi Üzerine Oynanan Kirli Oyunlara Son Verin!.. (12.09.2003)

Türkiye’de, şeker sektörü ve şeker pancarı üreticisi üzerine oynanan kirli oyunlar, halkın gözleri önünde sergilenmeye devam ediyor. Türkiye’nin atar damarlarından birisi olan şeker sektörü, rant uğruna yok edilmeye çalışılıyor.

Dünyanın önemli şeker üreticileri arasında yer alan Türkiye, dünya pancar şekeri üretiminde Fransa, Almanya ve Amerika’dan sonra % 8 ile 4 üncü, Avrupa pancar şekeri üretiminde % 10 ile 3 üncü sıradadır. Orta Doğu pancar şekeri üretiminde % 65 paya sahip olan Türkiye, Avrupa Birliği ülkelerinin % 15’i kadar şeker üretmektedir.

Şeker sektörü, Türkiye’de tarıma dayalı sanayiinin en önemli ve başarılı örneğidir. Sulu koşullarda ve üstün tarım teknikleri kullanılarak üretilen şeker pancarı, Türkiye kırsalının en önemli gelir kaynağıdır. Üreticiye mekanizasyonu, gübreyi ve tarım ilacını kullandırmayı öğreten pancar tarımı, kendisinden sonra aynı tarlaya ekilen tüm ürünlerin verimlerini artırır. Taşımacılık sektörüne yılda 14 milyon tonun üzerinde “yük” sağlar. Fabrikalardan bedelsiz ya da düşük bedellerle posa – melas alan üretici, dibe vurmuş olan hayvancılıkta yem açığını kapatmaya çalışır. Sektörün çıktısı olan şeker, ülke gereksinimini karşılar, dışsatımı yapılır.

Türkiye’de halen 30 adet şeker fabrikası bulunmaktadır. Bunlardan üçü, daha evvel özelleştirilmiş ve sürekli zarar etmekte olan Konya, Kayseri ve Amasya şeker fabrikalarıdır. Diğer 27 fabrikanın tümü TŞFAŞ kapsamındadır. Şeker fabrikalarında, 30.000’e yakın işçi istihdam edilmektedir.

TŞFAŞ fabrikalarına bağlı ve özel fabrikalara yönelik olarak, 1999 yılı itibariyle, 74 il sınırı içindeki 7.000’e yakın köyde, 500.000 çiftçi ailesi tarafından pancar tarımı yapılmaktadır. Pancar üreticileri yanında, pancar tarımında çalışan işçiler, et ve süt sektöründe faaliyet gösterip şeker sanayii yan ürünlerinden faydalanan çiftçi aileleri, taşımacılık sektöründe şeker ürünlerini taşıyanlar, fabrikalarda işçi – memur konumunda istihdam edilenler düşünüldüğünde, şeker sektörünün, ülkemizde en azından 8 milyon kişiyi doğrudan ilgilendirdiği ortaya çıkmaktadır.

Şeker sektörünün hammaddesini şeker pancarı ve şeker kamışı oluşturmaktadır. Ayrıca nişasta bazlı şekerler, mısırdan da üretilebilmektedir. Ülkemizde, ekoloji ve üretim desenini yapısının bir sonucu olarak, şeker kamışı üretil(e)memekte, ülke şeker pancarı açısından kendine yetmekte, mısırdan ise dışalımçı konumunda bulunmaktadır. Mısırdan, ülke gereksiniminin 1/3’ünü oluşturan yaklaşık 1 milyon ton açık dışalım ile karşılanmaktadır.

1990’lı yılların gereksiz dışalımları ile Dahilde İşleme Rejiminin istismar edilmesi ve gümrük kontrollerinin yetersizliğinden kaynaklanan ve yılda 300.000 tonlar düzeyine ulaştığı tahmin edilen kayıt dışı pancar şekeri ticareti, şeker stoklarının oluşmasına neden olmakta ve iktidarlar, bu sorunların üstüne gitmek yerine, pancar üretime kota getirmektedirler. Bu, Türkiye’nin kendine özgü “politika üretme becerisinin” tipik bir göstergesidir.

Türkiye’de stok fazlalığı gerekçe gösterilerek ülkede üretilen şeker pancarı üretimine kota getirilirken, diğer taraftan dışalımçı olduğumuz mısırı hammadde olarak kullanan nişasta bazlı şeker üretimine geniş olanaklar sunulmaktadır.

Hammadde olarak mısır kullanan nişasta bazlı tatlandırıcılar doğrudan tüketilmemekte, daha çok şekerli ürünler sanayiinde girdi olarak kullanılmaktadır. Bu tatlandırıcıların başlıca kullanım alanları şekerlemeler, şekerli ve unlu ürünler, geleneksel tatlılar, dondurma, helva, reçel ve marmelat, alkollü ve alkolsüz içeceklerdir.

VIII. Beş Yıllık Kalkınma Planı verilerine göre, NBŞ sektöründe kurulu bulunan ve üretim yapan şirketlere ilişkin bilgiler aşağıda verilmektedir;

Kuruluş adı	Yeri	Üretim Konusu	Yaklaşık Kapasite	İşçi Sayısı
Cargill	Bursa	Nişasta ve NBŞ	135.000	190
Pendik Nişasta	İstanbul	Nişasta ve NBŞ	90.000	150
Amylum	Adana	Nişasta ve NBŞ	180.000	174
Sunar	Adana	Nişasta ve NBŞ	51.000	131
Tat	Adana	Nişasta ve NBŞ	30.000	80
TOPLAM			486.000	725

Yukarıda belirtilen şirketlerden ikisi yabancı, ikisi yerli ve biri de yerli-yabancı sermaye ortaklığından oluşmaktadır.

Bursa Orhangazi’de nitelikli tarım toprakları üzerine kurulması planlandığında, tarım alanlarının korunması ve İznik Gölü üzerindeki kirletici etkilerinin önlenmesi amacıyla demokratik kitle örgütlerince başlatılan idari yargı sürecinde alınan iptal kararlarına karşın; özel sektör – bürokrasi – yerel yöneticiler ve merkezi siyasetçilerin “son derecede başarılı işbirliği” ile üretime geçen fabrikanın sahibi Amerikan Cargill şirketi, halen 57 ülkede faaliyet göstermekte olup, 90.000 çalışanı ile tarım alanında dünyanın en büyük şirketi niteliğindedir.

İngiliz Cerestar şirketi ve Ülker'in yarı yarıya ortaklığında yönetilen Pendik Nişasta ise, yurtdışında gerçekleştirilen bir operasyon ile Cargill firmasının yönetimine geçmiştir. Cargill, Cerestar şirketinin yarısını satın almış ve böylece Cargill, doğrudan Pendik Nişasta Sanayii A.Ş'nin % 50'lik hissesine sahip olmuştur.

Böylece Cargill ve Ülker 1997 yılında ortak olmuş, gelişmeler bundan sonra hız kazanmıştır.

NBŞ üretimi, 1995 – 1998 aralığındaki 4 yılda, % 150 oranında büyümüştür. Sektörün NBŞ için koyduğu 2005 yılı üretim hedefi 430.000 tondur. Bunun gerçekleşmesi halinde, 10 yıllık üretim artışı % 700'ün üzerinde olacaktır. Buna yönelik olarak, sektör, ilave kapasite artırımı yatırımlarına girişmektedir.

Bu grupların kontrolsüz büyümeleri, 2005 yılında şeker fabrikalarının mevcut üretimlerine göre 600 bin ton daha az şeker üretmelerini, yani kurulu kapasitelerini % 25 eksik kullanmalarını gerektirecektir. Dolayısıyla pancar üreticileri de 4-4.5 milyon ton daha az pancar üretecek ve yaklaşık 1 milyon dekar eksik ekim yapacaklardır. Sektörün istihdam kapasitesinde ise 35 bin tam/yıl işgücü azalması, diğer bir ifade ile yaklaşık 100 bin pancar üreticisi ailenin de pancar tarımından vazgeçmesi söz konusu olacaktır.

Avrupa Birliği'nde, nişasta kökenli şekerler için % 2'lik bir kota bulunmakta iken, 57. Hükümet döneminde, 4 Nisan 2001 tarihinde çıkarılan Şeker Kanunu, Türkiye'de bu kotayı % 10 olarak belirlemiş ve Bakanlar Kurulu'na, % 50'lik artırım yetkisi vermiştir. Hemen ardından da, bu "yetki" kullanılarak, kota % 15'e çekilmiştir.

Seçim meydanlarında şeker pancarı kotasını kaldıracığı "söz"ü veren AKP İktidarı, aynı uygulamayı sürdürmekte ve adı geçen kotayı yeniden % 50 olarak belirlemektedir.

orunun büyüklüğünü ortaya koymak açısından şu saptama yapılmalıdır. 15 AB ülkesinin NBŞ üretimi 300.000 ton iken, Türkiye tek başına bu miktarın üretimine izin vermektedir. Bu konuda denetimin yetersiz olması, sözü edilen kota miktarının üzerinde bir üretimin gerçekleştirilerek piyasaya sürüldüğüne yönelik savların ortaya çıkmasına neden olmaktadır.

NBŞ üretimi ile ilgili olarak şu gerçeklerin altını çizmekte yarar bulunmaktadır;

- NBŞ'lere tanınan her kota, Türkiye köylüsünün pancar ekim alanlarının, dolayısıyla gelir olanaklarının daha da kısılması anlamına gelmektedir.

- Ülker - Cargill ortaklığının daha çok kar elde etmesi uğruna, Türk çiftçisinin zaten zor olan yaşam koşulları, daha da ağırlaştırılmaktadır.

- Ülkede üretilen şeker pancarı yerine, dışalığa dayalı mısırdan üretilen NBŞ'lerin üretimine izin vermek, yerli "ortak" ların kazanmasını sağlamak yanında, Türk çiftçisinin kazancının Amerikalı – Arjantin'li çiftçilere aktarılması anlamına gelmektedir.

Şeker Fabrikalarının Özelleştirilmesi

Diğer taraftan, 27 Şeker Fabrikası, 4 Alkol Fabrikası, 6 Makine Fabrikası, 1 Tohum İşleme Fabrikası ve 1 Araştırma Enstitüsü'ne sahip olan şeker fabrikalarının özelleştirme adı altında yabancı ve onlara ortak taşeron firmalara peşkeş çekilmesine yönelik planlar sürdürülmektedir.

Şeker sektöründe olası özelleştirme uygulamalarında, karını maksimize etmeyi amaçlayacak yatırımcılar;

- Hammadde sorunu yaşamamak bakımından; Pancar kalitesi ve verimi yüksek olan Orta Anadolu Bölgesi'nde bulunan,

- Ölçek ekonomilerinden yararlanmak bakımından; 6.000 ton /günün üzerinde işleme kapasitesine sahip,

- Ürettikleri şeker tüketim merkezlerine en kolaylıkla ve en az masrafla ulaştırabilecekleri fabrikaları seçeceklerdir.

Bu özelliklere yakın fabrikalar ise Afyon, Burdur, Çorum, Ereğli, Eskişehir, Ilgın, Turhal olarak sayılabilir. Bu bağlamda, bu fabrikalar dışında özelleştirme satışlarından fabrika seçen yatırımcının, şeker üretiminin dışında niyetler taşıdığı söylenebilir.

Şeker sektöründe sürdürülen sürecin olası sonuçları şöyle değerlendirilebilir;

- Pancar şekeri sektöründe fabrikaların tümü özelleştirilecektir.
- Özelleştirilen fabrikaların yaklaşık 10'u üretime devam ederken, diğerleri farklı gerekçelerle kapatılacaktır.

- Türkiye'nin şeker gereksiniminin altına düşecek üretim açığı, dışsattım geri ödemeleri ile desteklendiği için "daha ucuz"a şekere sahip olan ülkelerden ve özellikle AB'den yapılan dışalım ile kapatılacaktır.

- Süreç içerisinde, yine daha ucuza şeker ürettiği gerekçesi ile nişasta bazlı şekerlere tanınan ayrıcalıklar sürdürülecek ve sanayii şekeri tümüyle mısırdan elde edilen nişasta bazlı şekerlere dayandırılacaktır.

- Şeker pancarı üretimine getirilen kotalar artırılarak sürdürülecektir.

- Türkiye'nin mısır dışalımını da artarak sürecektir.

- Sonuçta, pancar üreticisine verilmeyen kamu kaynakları, AB pancar üreticilerine, ABD ve Arjantin mısır üreticilerine, çokuluslu şirketlere aktarılmaya başlanacaktır.

- Özellikle ülkenin Doğusunda yaşayan insanların, şeker pancarından ve sektörün katma değerinden kaynaklanan gelir olanakları ortadan kalkacaktır.

- Dibe vurmuş olan hayvancılık, önemli bir yem kaynağını daha yitirerek, "piyasaya" teslimiyetini ilan edecektir.

- Sektörde çalışan 30.000'in üzerindeki işçi, işlerini yitireceklerdir.

- Sektör, dışa bağımlı bir hale getirilecektir.

Tüm bunlardan kaçınmak için, yerli – yabancı çıkar ortaklıkları kurup geliştirmek yerine, yurtsever bir tutumla, aşağıdaki önlemler süratle yaşama geçirilmelidir:

• Türkiye'nin kaynağı olan şeker pancarı üretimine getirilen kotalar kaldırılmalı,

• Bakanlar Kurulu, temel olarak % 10 olan nişasta bazlı şeker kotasında %50 artırma-azaltma yetkisini, sürekli artırma yönünde kullanmak yerine, azaltma lehine kullanarak, NBŞ kotasını % 5 olarak ilan etmeli; pancar üreticisine nefes aldirmalıdır.

• Gerçekleştirilecek bir üretim deseni planlaması ve ıslah çalışmaları çerçevesinde, şeker fabrikalarına yeter miktarda ve polar şeker miktarı yüksek şeker pancarı sağlanmalıdır.

• Şeker fabrikalarının özelleştirilmesi planlarına derhal son verilmeli, teknolojik yenileme yatırımları ile Cumhuriyet'in kazanımı olan şeker sektörü güçlendirilerek yaşatılmalıdır.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Gökhan GÜNAYDIN

Başkan

5.2.14. Mısır ve Pancar Üreticisinin Çıkarları Çelişmez !.. "Üretici Üzerine Oyun Oynayarak Rant Elde Etme Çabalarımızdan Vazgeçin" (22 Eylül 2003)

Son günlerde, ardi ardına verilen tam sayfa gazete ilanları dikkat çekiyor.

İlanların ilkinin, 13 Eylül 2003 günü "Pancar Ekicileri Kooperatifleri Birliği" verdi. PANKOBİRLİK, ilanında, Nişasta Kökenli Şeker Üreticilerine Şeker Yasası ile tanınan % 10 kotanın, Bakanlar Kurulu'na tanınan yetki ile % 50 artırılarak % 15'e çıkarılması girişimlerine karşı çıkıyor ve aynı oranın AB ülkelerinde % 2 olduğunu belirterek; seçimlerden bu yana şeker pancarı ekim alanlarının % 27 oranında daraldığını, gelişmelerin pancar üreticisini rahatsız ettiğini ifade ediyor, ilgilileri "daha sorumlu davranmaya" davet ediyordu.

İkinci ilan, 22 Eylül 2003 günü gazetelere “düştü”. Bu ilanda, güney bölgelerinden 12 Ziraat Odası Başkanı, 3 Birlik Başkanı ve 3 Dernek (NÜD, SUDER, ŞEMAD) Başkanı, PANKOBİRLİK ilanının kamuoyunu yanlış ve yanlış bilgilendirdiğini iddia ederek, zorunlu bir açıklama yaptıklarını belirtiyorlar. Bu bağlamda, temel savları şu: mısır hammadde olarak kullanan ve ikisi yabancı, ikisi yerli ve biri karma sermaye yapısından oluşan nişasta bazlı şeker (NBS) üretim fabrikaları ülkeye yabancı sermaye çekmektedir, NBS kotası Portekiz’de % 12.4, Slovakya’da % 20.5 ve Macaristan’da % 34.3’tür, Türkiye’de bu kota acilen % 15’e çekilmelidir.

Ziraat Mühendisleri ODASI, 12 Eylül 2003 tarihinde yaptığı “Türkiye Şeker sektörü ve Ülkemiz Şeker Pancarı Üreticisi Üzerine Oynanan Kirli Oyunlara Son Verin !” başlıklı Basın Açıklaması ile kamuoyunu bilgilendirmişti. Gelişmeler, bir kez daha açıklama yapmayı zorunlu kıldı.

Ana noktaları ile şunlar söylenmelidir;

1 – En büyük yanlış, mısır üreticisi ile pancar üreticisini karşı karşıya getirmektir. Tarım üreticisinin kaderi ortaktır, çıkarları birbiriyle çelişmez. Bu bağlamda, mısırı elinde kalan güneyli üretici, bunun hesabını, Türkiye’yi ithal mısır cennetine çevirenlerden soracaktır. Kimse tarımcıyı birbirine düşürmeye kalkmasın!..

2 – Nişasta bazlı şeker (NBS) üreticileri, kendilerine yaklaşık 250 bin ton kota tanınmışken, kime ve neye güvenerek 1 milyon ton kapasiteli fabrikalar kurmuşlardır ? Bu kapasite kurmada, nasıl olsa siyasi iktidarı etkiler ve kotayı genişletiriz düşüncesi etken olmuş mudur ? Gelişmelerin bunu teyit etmesi, nasıl açıklanabilir ?

3 – NBS üreten 5 fabrikadan, kapasitesi yüksek olan Cargill fabrikası ile Cargill – Ülker ortaklığındaki Pendik Nişasta, yabancı sermaye – iktidar ilişkisini somutlamaktadır. Başka bir deyişle, ABD sermayesi – yerel iktidar ortaklığının çıkarları uğruna, pancar - şeker bağlantılı sanayi entegrasyonu ve onun getirdiği dışsallıklardan yararlanan yaklaşık 8 milyon yurttaşımızın yaşam alanı daraltılmaktadır. Kotanın % 10’dan % 15’e çıkarılması, 100 bin pancar üreticisi ailenin, pancar ürerimi yapamaması sonucunu doğurmaktadır.

4 – 15 üyeli AB ülkelerinin, NBS üretimine tanıdığı ortalama kota oranı, % 2 dolayındadır. En büyük pancar üreticisi olan Fransa ve Almanya, kota oranını aşağıya çeken ülkeler olmaktadır. Almanya ve Fransa pancar üretimini ve üreticisini koruyup desteklerken, Türkiye’de izlenen yıkıcı politikalar nasıl açıklanabilir ?

5 – Üretim deseninde yer alan pancarı hammadde olarak kullanma yerine, dışarıya dayalı mısırı kullanan sanayii kurgulaması yapmak, hangi rasyonel aklın sonucu olabilir ? Yağ açığı veri iken, Türkiye ekolojisinin geniş yelpazesinde yetişme olanağı bulunan mısır ürünü uygun destekleme araçları ile desteklenebilmiş olsa idi, bugün mısır açığından söz eder miydik ?

6 – Şeker sektöründe oynanan oyunların nihai amacı, sektörde özelleştirmeyi tamamlamaktır. Cumhuriyet’in en zor koşullarında kurulan ve üç çeyrek yüzyıldan fazla bir çalışmanın sonucu olan 27 şeker fabrikası, haraç-mezat satılmaya çalışılmaktadır. Bu fabrikalar satıldıktan sonra, yenilerinin kurulma şansı yoktur.

7 – Olası bir özelleştirme, ölçek ekonomisi koşullarında, 6.000 ton /gün’ün altında işleme kapasitesine sahip yaklaşık 20 fabrikanın kapanması ve dolayısıyla Türkiye’nin şeker alanında da dışa bağımlı hale gelmesi anlamını taşıyacaktır. Fabrikalarımızı ona-buna peşkeş çektiirmeyeceğiz...

8 – Şeker fabrikalarında kar – zarar hesabında, dışsallıklar dikkate alınmalıdır. Şeker sektörü pancar üreticisi, çapa işçisi, fabrika işçisi – memurlarına gelir sağlamanın yanında, nakliye sektörüne yılda 14 milyon ton yük üretmekte, yan ürünleri ile hayvancılık sektörüne önemli katkı sağlamaktadır. Tüm bunlar görmezden gelinerek, bilanço bazında hesap yapmak, şeker fabrikası ile bakkalı karıştırmak anlamına gelir.

Ağrı'da Şeker fabrikasını kapatacak olanların, yerine ne koyacaklarını da halka açıklamaları gerekir...

9 – Tüm bunlardan öte, kamuoyu Şu soruyu sormaktadır: Tirajı en yüksek 7 – 8 gazeteye verilen tam sayfa ilan bedeli olan yaklaşık 500 milyar TL'yi kim karŐılamıŐtır ? Bu sorunun yanıtı, ilandan iktisaden ve siyaseten çıkar bekleyen çevreler olarak verilebilir. Kamuoyu, bu sorunun açık yanıtını, ilan verenlerden beklemektedir.

10 – Tarımın, tüm bir sektör olarak çıkarları, hem kendi içinde, hem de emekçi kesimlerle ortaktır. Günlük ekonomik – siyasi çıkarları uğruna tarımcıyı bölmeye çalışanlar, daha öncekilerde olduğu gibi, hüsrana uğrayacaklardır. Tarım yaşamın ana kaynağıdır, tarımcı sağduyusu, her türlü manipülasyon girişimini boŐa çıkartacak kadar geliŐmiŐtir !..

Kamuoyuna sayđı ile duyurulur.

Gökhan GÜNAYDIN

Başkan

5.2.15. Hükümet Sözcüsü ve Adalet Bakanı Cemil iek Eksik Bilgiler ve Yanlış Karşılaştırmalarla Kamuoyunu Yanıltmaktadır (20 Ekim 2003)

Hükümet Sözcüsü ve Adalet Bakanı Sayın Cemil iek 13 Ekim 2003 tarihli Bakanlar Kurulu Toplantısı ardından yaptđđ Basın Toplantısında, ğrenci YerleŐtirme Sisteminde değişiklik yapmayı amaçlayan Yasa Tasarısı kapsamında gündeme gelen tartışmalarda eğitim kalitesi sorununa dikkat çekerek, Türkiye'nin bugünkü eğitim sistemiyle mesleksizler toplumu haline geldiğini belirtmiŐ ve İmam-hatip Okulları ile Ziraat Fakültelerini karŐılaŐtırarak; "Madem ki, imam-hatip okullarına bu kadar ihtiyaç yok; fazlasını kapatalım. Hepimiz biliyoruz ki işsiz ziraat mühendisleri derneği diye dernek var. Şu anda, benim bildiğim Türkiye'de en az 15-20 bin herhangi bir işi olmayan, hatta bizde gardiyan olarak çalışan, en son açtığımız zabıt katibi imtihanlarına girmek için müracaat eden ziraat mühendisleri var. Fazladan 15 bin ziraat mühendisi var diye ziraat fakültesini kapatmak, Türkiye'de bu kadar arkeoloğa ihtiyaç mı vardeyip arkeoloji bölümlerini kapatmak gibi değerlendirmeleri, bence bir bütünlük içinde yapmak gerekir. Meseleyi, ideolojik açıdan tahterevallinin bir tarafına imam-hatip okullarını, diğer tarafına da bir baŐkalarını oturtarak tartışmak toplumda bir kısım yanlış değerlendirmelere sebebiyet verir" ifadelerini kullanmıŐtır.

Sayın Bakanın ideolojik tartışmalar dışında konuya bakarak doğru değerlendirmeler yapabilmesi için, öncelikle bazı verileri anımsatmak gerekmektedir.

• 8. BYKP - Tarımsal Yapılar ve Yapısal Düzenlemeler İK Raporu'na göre; ülkemizde, kuru alanlarda 200 hektara bir ve sulu tarım alanlarında 100 hektara bir teknik eleman istihdamı ile 157.500 ziraat mühendisine istihdam yaratabilecek bir potansiyel bulunmaktadır.

• Buna karşılık, günümüze değin Ziraat fakültelerinden mezun olan ziraat mühendisi sayısı 65.000'dir.

• lkemizde 20'si eğitim ğretim veren toplam 23 adet Ziraat Fakültesi bulunmaktadır.

• Bu fakültelerden yılda yaklaşık 2000 Ziraat Mühendisi mezun olmaktadır.

• Tercih sisteminden mezuniyet sonrası istihdama kadar bir çok boyutta, diğer meslek disiplinlerinde de olduğu gibi, ziraat fakültelerinde de kalite sorunu yaşanmaktadır.

• Devlet Personel Başkanlığı verilerine göre; tarımsal kamu yönetiminden sorumlu Tarım ve Köyişleri Bakanlığında 31.136 memur görev yaparken 14.606 kadro boŐtur. Genel bir değerlendirme ile tarımsal kamu yönetiminde memur kadrosunun % 50'si boŐtur; işçiler ve szleŐmelilerde hesaba katıldığında bu oran % 27 olarak ortaya çıkmaktadır.

• Ülkemizde 1980’li yıllardan sonra planlı kalkınmanın terk edilerek uygulamaya sokulan serbest piyasaya dayalı ekonomik model ve devleti küçültme politikaları sonucu, Ziraat Mühendisliği mesleği dışında birçok meslek disiplini alanında istihdam sorunu yaşanmaktadır.

Bu veriler doğrultusunda Sayın Bakan’ın talihsiz açıklamasını kınıyoruz ve aşağıdaki saptamaları okumasını - kamuoyunu doğru bilgilendirmesini bekliyoruz.

• Ülkemizde binlerce Ziraat Mühendisi istihdam potansiyeli olmasına karşın yeterli istihdam koşullarının yaratılmaması, “yatırıma bütçe” yerine “faize bütçe” diyen bir anlayışın eseridir.

• 1980 yılına kadar 5 adet Ziraat Fakültesi mevcutken, eğitim kalitesi ve istihdam boyutu değerlendirilmeden altyapısı olmayan çok sayıda Ziraat Fakültesi açılmasının sorumlusu dönemin siyasi iktidarlarıdır.

• Kamunun etkin hizmet vermesine çalışmak yerine, kamuyu kambur olarak topluma tanıtarak tarımsal KİT’leri ve kamusal hizmet alanlarını özelleştirmeye çalışanların, ortaya çıkarttıkları olumsuz sonuçtan yakınmaya hakları yoktur.

• Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’na ve diğer kamu kurumlarına 13 yıldır sınavla Ziraat Mühendisi alınmadığı bir ortamda, polis, öğretmen, gardiyan, zabıt memuru kadroları için açılan sınavlara Ziraat Mühendislerini kabul ederek istihdam edenlerin, ‘belli amaç’lara yönelik çalışmalarını toplumdaki gizlemek için, yaptıkları yanlış uygulamaları, amaçlarını gerçekleştirmek üzere gerekçe olarak kullanmaları haksızdır, kabul edilemez.

• Laik bir toplumda farklı dinlerin ve mezheplerin dinsel eğitim gereksiniminin Devletçe karşılanması durumu, yaşanan gerçekler doğrultusunda tartışılması gerekirken, kadınların imam olamadıkları bir dinsel yapıda binlerce genç kızın İmamhatip Okullarına alınmasına göz yumanlar, bu okulları “arka bahçeleri” olarak görenler yani olaya ideolojik bakanlar, kendilerine yöneltilmesi gereken eleştirileri başka hedeflere yöneltmeye kalkışarak kamuoyunu yanıltmamalıdır.

ODA’mız, dünyadaki değişimi izleyerek bilimsel ve toplumsal gerçekler doğrultusunda Ziraat Mühendisliği eğitim-öğretimi ve istihdam koşullarını değerlendirmektedir. 59. Hükümetin aynı ölçütlerle konuyu gündeme taşıması durumunda gerekli her türlü katkı sunulacak olup, ideolojik kaynaklı tutumlar ve yanlış karşılaştırmalarla toplumun yanıltılmasına izin verilmeyecektir.

Kamuoyuna saygı ile duyurulur.

Gökhan GÜNAYDIN

Başkan

Yönetim Kurulu Adına

5.2.16. Terörü Kınıyoruz!... (20.11.2003)

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası olarak, Ülkemizde son günlerde artan terör olaylarını nefretle kınıyoruz.

İnsan hakları ve özgürlüklerine, demokrasiye karşı en büyük tehdidi oluşturan terör; hangi kaynaktan gelirse gelsin, hangi amaca yönelmiş olursa olsun, insanlık dışıdır.

Korku, yılgınlık ve panik ile arkasından gelecek olağandışı dönemler, terörün yaratmak istediği süreçlerdir.

İnsanlığın evrensel değerler temelindeki kazanımları, karanlık odakların kirli emelleri ile tahrip edilemeyecek kadar güçlüdür.

Ziraat Mühendisleri Odası, tüm kamuoyunu, karanlık odaklara ve onların stratejilerine karşı, kararlı bir mücadeleye davet eder.

5.3. BASINDA ODA'MIZ

5.3.1. Yazılı Medyada ODA'mız

- Cargill' e Ne Vaat Etti? - 09.02.2004
Cargill, Şekerin Tadını Kaçırıyor - 02.02.2004
Garibanın Yemeği Kuru Fasulye - Aralık 2003 - Ocak 2004
Kızağa Çekilen Yurtsever - 19.01.2004
Toprak Ses Veriyor - 15.01.2004
GAP Dünyayı Korkuttu - 13.01.2004
Tezgahlardaki Tehlike - 13.01.2004
Unakitan'ın Oğluna Suçlama - 13.01.2004
Bekir Coşkun'a Ziraat Ödülü - 13.01.2004
Tarımda Teknolojiyi Kullanmalıyız - 13.01.2004
Baykal: Hukuki Statüsü Netleşmeli - 13.01.2004
Tarımdaki Sorunlar Kısa Dönemde Çözülmez - 13.01.2004
Cargill'in Eli Kimin Cebi! - 12.01.2004
2004'ün Yiyeceği Pirinç - 11.01.2004
Özdemir Anıldı - 18.12.2003
Kamu Kanunu Çiftçiyi Vuracak - 03.12.2003
Kamu Reformuna Altı Temel Eleştiri - 13.11.2003
Hizmetin Önü Kesiliyor / 12.11.2003
'Özel Tekel' Uyarısı - 07.11.2003
Gökhan Günaydın İle "Genetik Yapısı Değiştirilmiş Tarım Ürünleri" Konusunu Görüştük - Kasım 2003
Devlet Tarımsal Alanda Artık Yok - 06.11.2003
Tarımda Kadrolaşmaya Tepki - Cumhuriyet - 04.11.2003
ZMO: 'Bakan Hedef Şaşırtıyor'- 17.10.2003
Expo Channel Canlı Yayını
Ziraat Mühendislerinden Adalet Bakanı Çiçek'e Tepki / 16.10.2003
Bu Kavga Zor Biter - Sabah - 10.10.2003
Mısır ve Pancar Üreticisine Uyarı - 04.10.2003
Bakliyat Dışa Bağımlı Hale Geldik - 03.10.2003
Bakliyat İthalatçısı Olduk - 03.10.2003
Mısıra Prim Desteği Yolda - 02.10.2003
Üreticilerin Çıkarı Ortak - 02.10.2003
Az gelişmişler Dayatmaya Boyun Eğmedi - Ekim 2003
Hükümet İthalatçıdan Yana - 27.09.2003
Tarımda 'Serbest Piyasanın' İlk Kurbanı: Şeker Pancarı - 25.09.2003
Şeker Savaşları - Cumhuriyet - 24.09.2003
Şekerdeki Sinsi Tezgah - Evrensel - 24.09.2003
Bol Şekerli İlişkiler - 15.09.2003
Şeker' de Çöküşe Doğru - 14.09.2003
Şekerde Kota Kavgası - 13.09.2003
Tekellerin Gizli Niyeti - ZMO İstanbul Şube - 09.09.2003
Fındık Tekelimiz Kırılıyor - Tercüman - 02.09.2003
Fındık İçin 'Uluslararası Borsa' Önerisi - Dünya - 01.09.2003
İklim Değişirse Tarım Çöker - Halk'a Ve Olaylara Tercüman - 20.08.2003
Tarıma Reel Sektör Gözüyle Bakılmalı - Dünya - 14.08.2003
ZMO'dan Arazi Talanına Dava - Evrensel - 09.08.2003
Acı Tanıklık - Cumhuriyet - 09.08.2003

Türkiye Sömürgeleşme Yolunda - Evrensel - 07.08.2003
Tarımda Üretim Sıkıntısı - Ntv Msnbc Ve Ajanslar - 07.08.2003
Tezgah Üstündeki Tehlike - Cumhuriyet - 31.07.2003
Kuraklık Trakya'yı Vurdu - Cumhuriyet - 20.07.2003
Tarım Sektöründe Hak Ettiğimiz Yeri Alamadık - Zaman - 27.06.2003
Asıl Plan Başka / 10.06.2003
Mobil Santral İçin Meclis Araştırması Ve Ziraat Mühendisleri Odası'nın Görüşü -
Halk Gazetesi - 06.06.2003
TMO Üreticinin Yanında Olmalı / 01.06.2003
Tek Seçenek Örgütlenmek - Evrensel - 16.05.2003
ZMO'ya Yeni Başkan
Yüzde 70'i Yasalara Rağmen Talan Edildi AOC'nin Sadece Adı Kaldı - Evrensel -
05.05.2003
Ormanları Savunma Cephesi Kuruldu - 25.04.2003
Tarımda Felaket Kapıda - Evrensel - 12.11.2002
2002 Buğday Tüccara Teslim Edildi - 1-16 Eylül
Sol Duyulu Kararsızların Beklentisi - 09.09.2002
Mühendisler: Önlem İçin Yasa Gerekli - 06.09.2002
Çiftçiye Oy Harçlığı - 16.08.2002
Pazar Liberalleşiyor - 30.07.2002
Sanayide Sömürünün Yeni Yolu - 11.07.2002
Buğday Alım Fiyatları Açıklandı - 23.06.2002
Çiftçi Tüccarın İnsafında - 21.06.2002
Spekülatörlere Gün Doğdu - 20.06.2002
Zeytinlikler Konusunda İki Ayrı Görüş - 17.06.2002
Sıra Zeytinliklere Geldi - 10.06.2002
TMO'ya Tasfiye - 04.06.2002
Buğdayda Hep Aynı Oyun - 04.06.2002
Tütünün Alternatifi Göç - 20.04.2002
Türkiye Hormon Tartışmasıyla Kendi Bindiği Dalı Kesiyor - 20.04.2002
Toprağı Nasıl Bitirdik? - 10.04.2002
TZMO'dan Sezer'e Şikâyet - 03.04.2002
Halka Verilen Sözler Unutuldu - 01.04.2002

5.3.2. Görsel Medyada ODA'mız

13 Mayıs 2002 tarihinde, TRT Radyo 1'de canlı yayınlanan "Ülkemizde Zirai İlaç ve Hormon Kullanımı" adlı programa ODA'mız adına katılan Ziraat Yüksek Mühendisi Sayın Hilmi ÖRÜN, konuyla ilgili aydınlatıcı bilgiler verdi.

Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ, 5 Haziran 2002 tarihinde, TRT Radyo 1'de canlı yayınlanan "Çalışma Yaşamı" adlı programa katılarak, "Tarım Sektöründe İstihdam Sorunları ve Genç Ziraat Mühendislerinin Geleceği" konusunda ODA'mızın görüşlerini açıkladı.

Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN, 23 Ağustos 2002 tarihinde NTV'de canlı yayına katılarak tarım sektörünün sorunları ve buğday-ekmek zinciri konusunda önemli açıklamalarda bulundu.

Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ, 24 Ocak 2003 tarihinde TRT'de canlı olarak yayınlanan "Bu Toprağın Sesi" programına katılarak, "AB Tarım Politikalarında Kırsal Alanda İyileştirme Çalışmaları" hakkında ODA'mızın görüşlerini açıkladı.

ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN, 31 Ocak 2003 tarihinde TRT GAP'ta canlı olarak yayınlanan "Bu Toprağın Sesi" programına katılarak "AB ve Türkiye'de Tarımın Finansmanı" konusunda; 12 Mart 2003 tarihinde CNBC-e de canlı yayınlanan Programa katılarak "Tarımsal Desteklemeler" konusunda ODA'mızın görüşlerini açıkladı.

ODA'mız II. Başkanı Özkan GÖKSEL, 12 Mart 2003 tarihinde TRT GAP'ta canlı yayınlanan "Gide Gide GAP" programına katılarak, "Türkiye'de Tarım Politikaları ve İşsizliğin Önlenmesinde Tarımın Rolü" konusunda ODA'mızın görüşlerini açıkladı.

Yönetim Kurulu Yazman Üyesi Gökhan GÜNAYDIN, 21 Şubat 2003 tarihinde TRT GAP'ta canlı olarak yayınlanan "Bu Toprağın Sesi" programına katılarak, "AB ve Türkiye'de Hububat Politikası" konusunda ODA'mızın görüşlerini açıkladı.

Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ, 24 Ocak 2003 tarihinde TRT GAP'ta canlı olarak yayınlanan "Bu Toprağın Sesi" programına katılarak, "AB Tarım Politikalarında Kırsal Alanda İyileştirme Çalışmaları" hakkında, 10 Mart 2003 tarihinde TRT GAP'ta canlı yayınlanan "Bu Toprağın Sesi" programında, "Erozyon ve Toprak Yasası" hakkında ODA'mızın görüşlerini açıkladı.

12 Mart 2003 tarihinde TRT de canlı yayınlanan "Gide Gide GAP" programında, "Türkiye'de Tarım Politikaları ve İşsizliğin Önlenmesinde Tarımın Rolü" konulu söyleşiye, ODA'mızı temsilen II. Başkan Özkan GÖKSEL katıldı.

TRT-GAP TV'de yayınlanan ve yapımcılığını Metin Edirneli'nin yaptığı, Doç.Dr. Ahmet Saltık'ın sunduğu, Danışmanlığını Yönetim Kurulu Üyelerimiz Doç.Dr. Cemil Ertuğrul ve Baki Remzi Suiçmez'in yaptığı "Ne Yapmalı?" programına 25.5.2003 tarihinde Baki Remzi SUIÇMEZ "Örgütlenme", 1.6.2003 tarihinde Doç.Dr. Cemil Ertuğrul "Tarım ve Teknoloji", 8.6.2003 tarihinde "Tarıma Dayalı Sanayi", 23.6.2003 tarihinde Genel Başkanımız Gökhan GÜNAYDIN "Üretim ve Pazarlama" konularında konuşmacı olarak katılarak ODA'mızın görüşlerini açıklamışlardır.

TRT-2' de yayımlanan "Bakış" programında 4.8.2003 tarihinde Yönetim Kurulu Üyesi Gülay SUBAŞI katılarak "Tarımsal Üretimde Hormon Kullanımı" konusunda ODA'mız görüşlerini açıklamıştır.

Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ, 12.06.2003 tarihinde Ulusal Kanal'da 22:00-23:30 saatleri arasında canlı yayımlanan "Fikir Meydanı" programına katılarak, Köy Yasası ve Tapu Yasası'nda yapılan değişikliklerle yabancılara arazi satışı konusunda ODA'mız görüşlerini açıklamıştır.

26 Eylül 2003 günü saat 18:00 de başlayan Expo Channel Ana Haber Bülteni'ne Tarım Bakanı Sayın Prof. Dr. Sami GÜÇLÜ ve ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN telefonla katılarak "1000 Tarım Gönüllüsü" projesi hakkında görüşlerini açıkladılar.

29 Eylül 2003 günü, saat 08:45'te TRT - GAP'ta yayınlanan ve "Üretici Birlikleri" konusunun işlendiği BU TOPRAĞIN SESİ Programı'na ODA Gökhan GÜNAYDIN katıldı.

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN 30 Eylül 2003 Salı günü saat 11:00-12:00 arasında yayınlanan TRT Ankara Radyosu "Konuşa Konuşa" programına katılarak, diğer katılımcılar ile birlikte "1000 Köye 1000 Tarım Gönüllüsü" projesi hakkında görüşlerini açıkladı.

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, Samanyolu TV' de, 08 Ekim 2003 günü saat 23:45'te yayınlanan "Aykırı Görüş" Programı'na konuk olarak, tarım sektörüne ilişkin çeşitli konularda ODA'mızın görüşlerini açıkladı.

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN 15 Ekim 2003 günü, TRT - GAP Televizyonu'nda saat 08:45 - 09:50 saatleri arasında yayınlanan "Bu Toprağın Sesi" Programı'na katılarak, Tarım Bakanlığı'nın hazırlamakta olduğu "Köy Merkezli Tarımsal Üretim Destek Projesi" ya da kamuoyunda bilinen adıyla "Bin Tarım Gönüllüsü Projesi" hakkında ODA'mızın görüşlerini açıkladı.

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN 16 Ekim 2003'de saat 22:30 da, Expo Channel'da canlı olarak yayınlanan, Tarım ve Köyişleri Bakanı Prof. Dr. Sami GÜÇLÜ, Ziraat Odaları Birliği Başkanı Şemsi BAYRAKTAR, Ziraatçiler Derneği Başkanı İbrahim Yetkin'in de konuk oldukları "Mercek Altında" adlı programa katıldı.

TRT GAP TV'de 9 Kasım 2003 Pazar günü saat 18:00-19:00 saatleri arasında yayınlanan "Ne Yapmalı" adlı tarımsal program dizisinin "Süt Sektörü" konulu bölümüne Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ katıldı.

10 Kasım 2003 günü saat 08:45 - 09:50 saatleri arasında TRT GAP TV' de canlı olarak yayınlanan ve Cumhuriyet dönemi boyunca tarım sektöründeki değişimlerin ele alındığı Program' a, ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN katıldı.

13 Kasım 2003 tarihinde saat 22:30 - 01:00 saatleri arasında yayınlanan "Mercek Altında" Programına ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN telefonla katılarak, "merkezi ve yerel kamu yönetimi reformları" konusunda ODA'mızın görüşlerini açıkladı.

Cüneyt ÜLSEVER' in yönettiği ve ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN'ın, DENET-DE Başkanı Atılay ERGÜVEN ile birlikte konuk olarak katıldığı; Kamu Yönetimi Temel Kanunu Tasarı Taslağı'nın ele alındığı "ANAFİKİR" adlı program, TRT 2'de 19 Kasım 2003 Çarşamba gecesi saat 22:10 - 23:00 saatleri arasında yayımlandı.

TRT GAP TV'de, 21 Aralık 2003 Pazar günü saat 18:00'de yayımlanan "Ne Yapmalı" Programına ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN katılarak, tarımsal desteklemeler konusundaki ODA görüşlerimizi açıkladı.

TRT GAP TV'de, 4 Ocak 2004 Pazar günü saat 18:00'de yayımlanan "Ne Yapmalı" Programına Yönetim Kurulu Üyesi Emin Argun BARAN katılarak, "tarımsal sulama" konusundaki ODA görüşlerimizi açıkladı.

Yönetim Kurulu Üyesi Emin Argun BARAN 7 Ocak 2004 tarihinde TRT Ankara Radyosu'nda (Radyo 1) "Stüdyo Ankara" programına katılarak canlı yayında 50. Yıl Etkinlikleri ve bu kapsamda gerçekleştirilen "Tarımcı Ressamlar Sergisi" hakkında açıklamalarda bulundu.

Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ 8 Ocak 2004 tarihinde TRT Ankara Radyosu' nda (Radyo 1) "Konuşa Konuşa" programına katıldı ve canlı yayında uygulanan tarım politikaları hakkında açıklamalarda bulundu.

17 Ocak 2004 Cumartesi günü, saat 21:10'da TRT 2'de yayınlanmış olan "ÇÖZÜME DOĞRU" programına ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN katılarak, Tarım-Mühendislik-İstihdam bağlantılı konularda açıklamalar yaptı.

21 Ocak 2004 Çarşamba sabah 08:45 / 09:45 saatleri arasında TRT GAP TV de yayınlanan "Bu Toprağın Sesi" programına ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN ve A.Ü.Z.F Dekanı Prof. Dr. Yetkin GÜNGÖR katıldı ve "Tarım Mühendisliği Eğitim ve İstihdamı" konularında görüşlerini açıkladılar.

TRT GAP TV'de 25 Ocak 2004 Pazar günü saat 18:00-19:00 saatleri arasında yayınlanan "Ne Yapmalı" adlı tarımsal program dizisinin "Tohum ve Tohumculuk" konulu bölümüne Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Turhan TUNCER katıldı.

TRT GAP TV' de, 9 Şubat 2004 günü saat 08:30 da yayına giren ve Maden Yasası'nın ele alındığı "Bu Toprağın Sesi" programına, ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN katıldı.

TRT GAP TV'de 15 Şubat 2004 Pazar günü saat 18:00-19:00 saatleri arasında yayınlanan "Ne Yapmalı" adlı tarımsal program dizisinin "İşletmelerin Yapısal Sorunları" konulu bölümüne Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ katıldı.

5.4. ODA YAYINLARI

Türkiye'de Uygulanan Fındık Politikaları ve Fındığın Geleceği Sempozyum Kitabı

Türkiye'nin Toprak Kaynakları - M.Yüksel DİZDAR

Erozyon ve Toprak Koruma Terimleri Sözlüğü - M.Yüksel DİZDAR

Çay Sektörü Analizi - Necati TERZİ

AB Genişleme Sürecinde Türkiye - Tarımsal ve Kırsal Politikalar Sempozyumu Kitabı

Küreselleşme ve AB İle Bütünleşme Sürecinde Türk Tarım Politikaları Sempozyum Kitabı – 2003 (Ortak Yayın)

Ulusal Sulama Sempozyumu Kitabı (Basım Aşamasında)

Geçmişten Geleceğe A.O.Ç. Sempozyum Kitabı (Basım Aşamasında)

ZMO Tarihçesi (Basım Aşamasında)

Tarih Yapan ODA Başkanlarıyla Söyleşiler (Basım Aşamasında)

Su Ürünleri Sempozyumu Kitabı (Basım Aşamasında)

50 Soruda Sorumlu Yöneticilik Kitabı - 2003 (web sitesinde)

Tarım ve Mühendislik Sempozyum Kitabı (Dizgi Aşamasında)

Tarım ve Mühendislik Dergisi Sayı:

Haber Bülteni – Sayı: 57-58, 59-60, 61-62, 63-64

6. TOPLUMSAL ETKİNLİKLER

6.1. İ. Akın ÖZDEMİR'i Anma Etkinlikleri

İ.Akın ÖZDEMİR'in anısını yaşatmak için, 17-18 Aralık 2002 tarihlerinde, Genel Merkez Adana ve İçel Şubelerinin birlikte düzenlediği etkinliklere Prof. Dr. Gürol ERGİN, 2. Başkan Özkan GÖKSEL, Dr. Turhan TUNCER ve Enver ÇETİN katıldılar. Genel Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN'in 18.12.2002 tarihinde yaptığı Basın Açıklaması aşağıdadır:

Akın ÖZDEMİR 24. yıl önce 18 Aralık 1978 yılında tam burada emeğin düşmanları, emperyalizmin piyonları tarafından katledildi.

Onu fiziksel anlamda yitirdik. Ama Akın'ın düşünceleri, ilkeleri, mücadele anlayışı, gün geçtikçe, yıl geçtikçe önemini arttırarak bize ışık tutuyor. Bu anlamda Akın ölümsüzlük mertebesine ulaşmıştır.

O, bireysel kaygılara, bireysel çıkarılara, bireyci yaklaşımlara kapılmadan, yaşamını insanlara, insanlığın mutluluğuna, içinde yaşadığı topluma, ezilen, sömürülen, horlanan insanlara, tüm içtenliği, tüm varlığı ile adamış yüce bir insandır.

Günümüz koşullarında Akın'ın büyüklüğü daha açık ortaya çıkmaktadır. Akın kimdi, ne istiyordu, neyi amaçlıyordu? Neden öldürüldü?

Akın hızla değişen dünyada "çağdaş, demokratik, sömürsüz, baskısız, özgür bir Türkiye idealinin ilerici, devrimci, demokrat, inançlı, savaşımı, önder bir insanı"nı temsil ediyordu. Onun için öldürüldü. Biz de meslektaşları olarak ilke ve özlemlerine sahip çıkmayı görev biliyoruz.

Kendisini bir kez daha saygıyla, sevgiyle, özlemle anıyoruz.

Anıları mücadelemize önder olsun!

Prof. Dr. Gürol ERGİN

TMMOB ZMO Genel Başkanı

İ.Akın ÖZDEMİR'in katledilişinin 25.Yılı nedeniyle, 17-18 Aralık 2003 tarihinde, Adana ve Mersin'de bir etkinlik programı düzenlendi. Etkinlik kapsamında 17 Aralık 2003 tarihindeki törende ZMO Adana Şube Başkanı Ayhan BARUT ve ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN bir konuşma yaptı. İ.Akın ÖZDEMİR Anısına Düzenlenen Futbol Turnuvasında 1. gelen takıma kupa verildi. TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Genel Merkezi'nin Hazırlamış olduğu Atatürk Dönemi Tarım Politikaları (1920 – 1938) konulu Slayt Gösterisi gerçekleştirildi. ZMO Adana Şb. Türk Halk Müziği Ekin Korosu konserinden sonra "Grup Günebakan"'ın Şiir Dinletisi izlendi. Öğleden sonra, ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN tarafından yönetilen Cumhuriyetin 80.Yılında "İnsan Hakları, Demokrasi ve Laiklik" konulu Panel'de TMMOB Başkanı Kaya GÜVENÇ, Karadeniz Teknik Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mehmet BEKAROĞLU ve Serbest Avukat Dr. Yücel SAYMAN Panelist olarak yer aldılar. Akşam ZMO Adana Şubesi Lokali'nde bir Kokteyl verildi.

18 Aralık 2003 günü 10:00'da öldürüldüğü yerde Basın Açıklaması ve karanfil bırakma eylemi yapıldı. 12:30'da Mersin Asri mezarlığındaki tören yapıldı.

6.2. Kamu Emekçileri Sendikalarıyla İlişkiler

Dönem içerisinde kamu çalışanlarının sendikal mücadelesine destek verildi ve hak arama girişimlerine etkin katılım sağlandı. KESK'e bağlı sendikaların Genel Kurullarına katılım sağlandı ve aşağıdaki yazışmalar yapıldı.

TARIM ORKAM-SEN GENEL BAŞKANLIĞINA ANKARA

İLGİ: 26.03.2002 tarih ve 610 sayılı yazınız

Ücret sistemi, bir yandan üretere hakkını verecek, diğer yandan toplumsal adaleti ve dengeyi gözetecek bir yapıda olmalıdır. Her şeyden önce temel ölçüt, üretici emeğin niteliği ve üretilen mal veya hizmetin miktar ve kalitesi olmalıdır. Türkiye’de bugün kamuda uygulanan ücret sistemi ne emeğin niteliğini ne de üretimin nitel ve nicel yapısını gözetmektedir. Niteliksiz emek ve niteliksiz üretim, en nitelikli emek olan mühendislik emeğinden ve en özel üretim olan mühendislik üretiminden daha fazla ücretle değerlendirilmektedir. Bugün ülkemizde tarım kesiminde olsun, sanayi kesiminde olsun yeraltı ve yerüstü kaynaklarını harekete geçirip değerlendiren, ülkenin öğündüğü yapıtları yaratan mühendisler, niteliksiz emek ölçüsünde bile değerlendirilmemektedir. Yatırımları planlayıp, programlandırarak, projeleri üreten, bu projeleri uygulayan, denetleyen mühendis ve mimarlar açıklık sınırında yaşamaya mahkum edilmiştir.

Grevli-toplu sözleşmeli-sendika hakkına sahip İşçi Sendikalarımızın, örgütlü gücünü kullanarak özellikle kamuda görece yüksek ücret almaları, haklı bazı tepkilere yol açmakla birlikte, bu ücretlerde kimsenin gözü olmamalıdır. Ancak, bordrolardan çıkarılmış gerçek rakamlar, ülkenin ne denli hesapsız-kitapsız yönetildiğini göstermektedir. Ülkemizdeki bozuk personel rejimi nedeniyle, aynı mühendislik disiplinine sahip olan fakat farklı kurumlarda çalışan mühendis ve mimarların aylıkları arasında da önemli farklılıklar bulunmaktadır. Aynı devlete hizmet edip aynı bütçeden pay alan, farklı kurumlardaki mühendis ve mimar ücretleri ile aynı kurumdaki mühendis-işçi ücretleri arasındaki bu farklılıklar düzeltilmelidir.

4688 sayılı “Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu”, Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından hazırlanan ve ülkemiz tarafından da imzalanan 87, 98 ve 151 sayılı sözleşmeler, Avrupa Sosyal Şartı ve İnsan Hakları Avrupa Sözleşmesi’nde yer alan sendikal haklar konusundaki hükümlere göre son derece yetersiz ve geridir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, imzalayarak taahhüt altına girdiğimiz uluslararası sözleşmelerde de belirtilen, grevli-toplu sözleşmeli bir sendikal örgütlenmeden yanadır.

Kamu Görevlileri Sendika Kanunu’nu, bu anlamda bir sendika yasası olarak görmemekte ve böyle bir yasayı çalışanlarımıza yakıştırmamaktadır. Kuşkusuz, toplu sözleşme ve grev hakkı verilirken, kamu görevlileri arasında “statü-sözleşme ayrımı” gözetilerek, “memur-işçi” ayrımının yeniden yapılmasını gerekli görmektedir. 1990’lı yıllardan beri bu konuda bu tür düzenlemelerin yapılması gerekirken, kamu emekçilerinin istemleri göz ardı edilerek acele çıkarılan bu yasanın, çalışma barışını sağlamayacağını düşünmektedir.

Yasa, toplu sözleşme ve grev hakkını vermeden sadece örgütlenme hakkını ve toplu görüşme hakkını vermektedir. Toplu sözleşme hakkı ve uyuşmazlık halinde grev hakkı olmadan, toplu pazarlık hakkının kullanılamayacağı bir gerçektir. Bu durumda ortaya çıkacak örgütlenme modeli ile, toplu pazarlık koşulları oluşmayacak, tek yanlı olarak kararlar alınacak ve kurulacak sendikanın bir dernekten farkı kalmayacaktır. Yasanın 30., 31., 32., 33., 34. ve 35. maddesi ile getirilen Toplu Görüşme yöntemi, pazarlık konusundaki iradeyi tamamen Kamu Yönetimine bırakmaktadır. Anlaşma sağlanırsa Mutabakat Metni, sağlanamazsa Anlaşmazlık Tutanağı hakkında karar verecek tek organ, Bakanlar Kurulu’dur. Böyle bir durumda, sadece konuşma şeklinde diyalog sağlama amacıyla kurulan sendikalara çalışanların üye olmalarının bir mantığı kalmamaktadır, belki de bu istenmektedir. Çünkü; bir Sendika ya da Konfederasyon, üretimden gelen gücünü kullanamayıp, anlaşılacak ücretin “iki dudak arasında” belirlenmesini

engelleymeyecekse, ücret dışında üyelerinin sosyal ve mesleki hak ve çıkarlarını koruyup geliştirmek için etkili girişimlerde bulunamayacaksa, böyle bir sendikanın varlığı ve kurulma gereği ciddi olarak tartışılacaktır. Bu bağlamda; Toplu Sözleşme Hakkının, yapılacak Anayasa Değişiklikleri arasına alınması için uğraşı verilmesi; bu sağlanıyorsa, yaşanacak "Toplu Görüşme" sürecinin, fiilen "Toplu Sözleşme" sürecine dönüştürülmesi gerekmektedir.

57. Hükümet, Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Mali ve Sosyal Haklarında düzenlemeler yapmak amacıyla çıkartılan KHK ile aldığı yetkiyi kullanarak, tüm kamu çalışanlarının yanı sıra kamuda çalışan mühendislerin de ekonomik ve sosyal durumunun düzeltilmesini, 5 yıllık bir süreye yayarak da olsa, taahhüt etmiştir. Ancak, kamuoyunda "eşit işe eşit ücret" olarak bilinen Görev Tazminatı Kararnamesi, bütün memurları kapsamı halinde maaşlarda anlamlı bir artış sağlanamayacağı gerekçesiyle, zamanı belirsiz bir ikinci aşamada, mühendisler gibi meslek gruplarının maaşlarında da aynı çerçevede düzeltme yapılacağını belirterek, ücret dengesizliğini artırıcı nitelikte, ayrımcı ve yanlış bir düzenleme olarak çıkarılmıştır. Farklı kurumlarda çalışan aynı unvana sahip personel ile aynı kurumda çalışan farklı statüdeki personel arasındaki dengesizliğin giderilmesine yönelik bir çalışma yapılması beklenirken, yönetici-teknik eleman ayrımı getirilerek aynı yıl hizmet veren, aynı kadro derecesine sahip personel arasındaki ücret dengesizliğinin artırılması doğru değildir. Düzenleme sonucu, teknik eleman ve yönetici konumundaki mühendislerin ücretleri arasındaki fark iki katına çıkmakta, bu durum çalışma barışını bozacağı gibi, ileride dengesizliğin giderilemeyecek konuma gelmesine de yol açmaktadır. Sorunun çözümünü 5 yıllık bir süreye yayarak geçiştirmek anlayışıyla hazırlanan ve ücret dengesizliklerinin giderileceğini ileri sürmesine karşın, IMF taahhütleri çerçevesinde ayrılan mali kaynaklarla sorunun çözülemeyeceği ve kamu çalışanı mühendislerin 5 yıl boyunca yoksulluk sınırının altında yaşamaya mahkum edilecekleri ortadadır. Bu bağlamda; bu düzenleme yanında, ivedilikle yoksulluk sınırı düzeyinde ya da altında ücret alan personele öncelik verecek, dengesizliği giderici ve adaleti sağlayıcı içerikte, tüm kamu görevlilerini kapsayacak şekilde yeni bir düzenlenmeye yönelik girişimlerde bulunulması gerekmektedir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası, çarpık ücret anlayışı ve düşük ücretler değiştirilene kadar tüm örgütleriyle etkin bir mücadele yürütmektedir. Bu mücadelede birlikte hareket edeceğimiz örgütler, Kamu Emekçileri Sendikaları ve Konfederasyonu'dur.

Bu bağlamda, 2002 yılında gündeme gelecek Toplu Görüşme süreciyle ilgili önerilerimiz şunlardır.

Devlet Personel Yasası'nın çıkarılarak, personel rejiminin, adaleti sağlayacak ve verimliliği artıracak şekilde derhal düzeltilmesine çalışılmalıdır.

Toplu görüşme, örgütlü mücadelede fazlaca bir anlam taşımamaktadır. ILO Sözleşmelerine uygun olarak, grevli-toplu sözleşmeli sendikal haklar en kısa sürede tanınmalı, gündemde olan Anayasa değişikliklerinde öncelikli maddeler olmalıdır.

"Toplu Görüşme" süreci, fiilen "Toplu Sözleşme" sürecine dönüştürülmelidir.

Ziraat Mühendislerine ve tüm mühendis ve mimarlara, Mühendislik Tazminatı verilmeli, Özel Hizmet Tazminatları, İş Güçlüğü, İş Riski ve Temininde Güçlük Zamları gerçekçi rakamlara getirilmelidir.

Arazi Tazminatı, ayırım yapılmaksızın tüm mühendislere uygulanmalı, Büyük Yatırım Proje Tazminatı, projede çalışan tüm mühendislere verilmelidir.

Lojman Tazminatı ya kaldırılmalı, ya da günün koşullarına uygun duruma getirilmelidir.

Zorunlu tasarruf kesintileri olarak biriken paralar, gerçek faizleriyle birlikte çalışanlara ivedilikle ödenmelidir.

Sonuç olarak, Türkiye Cumhuriyeti Devleti, mühendisine hakkı olan ücreti verecek güçtedir. Yeter ki, bu güç, rant kesimi için değil, çalışıp-üreten ve ülkeyi yarımlara taşıyan nitelikli emek için kullanılсын. Bu süreçte, ODA'mız, Kamu Emekçileri Sendikaları birlikte mücadele edecektir.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Gürol ERGİN

Başkan

Yönetim Kurulu Adına

7. ODA ADINA ÇEŞİTLİ ETKİNLİKLERE KATILIM

7.1. Ziyaretler

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, Yönetim Kurulu Üyesi Gülay SUBAŞI ve Emin Argun BARAN, Türkiye Ziraat Odaları Birliği (TZOB) Başkanlığı'na seçilen Şemsi BAYRAKTAR'ı 02 Temmuz 2003 tarihinde makamında ziyaret ederek kutladılar.

Türkiye Ziraatçiler Derneği Genel Başkanı Sayın İbrahim YETKİN ve Yönetim Kurulu üyeleri, 26 Ağustos 2003 tarihinde ODA'mızı ziyaret etti.

PANKOBİRLİK Yönetim Kurulu Başkanı Sayın Recep KONUK, 23 Eylül 2003 günü ODA'mızı ziyaret ederek, Şeker Sektörü'ne ve üreticiye verdiği destekten dolayı ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN'a teşekkür etti.

Yeni seçilen TARGEV Yönetim Kurulu Başkanı Prof.Dr. Ali ERYILMAZ ile Yönetim Kurulu Üyeleri Ayhan ELÇİ, İlhan BİLGİN, Doç.Dr. Bülent GÜLÇUBUK, Aydoğan ATİLLA ile Derya SAĞLAM Oda'mızı ziyaret ederek, Yönetim Kurulumuzu ve Başkanımızı yeni görev dağılımı nedeniyle kutlayarak hayırlı olsun dileğinde bulundular. 12 Eylül 2003 tarihinde TARGEV Yönetimine, Yönetim Kurulu Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, Yönetim Kurulu Üyeleri Turhan TUNCER, Baki Remzi SUIÇMEZ, Gülay SUBAŞI, E. Argun BARAN ile Genel Sekreter İlhan HAN tarafından yapılan iade-i ziyarette hayırlı olsun dileğinde bulunuldu.

7.2. Çeşitli Etkinliklere Katılım

Tarım Orkam-Sen'in I. Olağan Genel Kurulu

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendika Yasası gereği, KESK'e bağlı Sendikalar Genel Kurullarını 2-3 Mart 2002 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirdiler. ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN, Tarım Orkam-Sen'in I. Olağan Genel Kurulu'nda bir konuşma yaparak; IMF eksenli politikaları eleştirdi ve örgütlü mücadele ile onurlu bir geleceğin kurulabileceğini söyledi.

CHP Çankaya İlçe Başkanlığı Konferansı

Cumhuriyet Halk Partisi Çankaya İlçe Örgütü tarafından 13 Mart 2002 tarihinde düzenlenen "Son Yasal Düzenlemeler ve Türkiye Tarımı" konulu Konferans ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN tarafından verildi.

"IMF-AB Dayatmaları Türkiye Nereye Götürülüyor" Paneli

Atatürkçü Düşünce Derneği Yenimahalle Şubesi'nin 16 Mart 2002 tarihinde düzenlediği "IMF-AB Dayatmaları Türkiye Nereye Götürülüyor" konulu Panel'e ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN katıldı.

"Kırsal Kalkınmada Fıstık-Badem-Bağ Yetiştiriciliği, Üretim ve İstihdam Modelleri" konulu Panel

Siirt İl Temsilciliğimizce 6 Mayıs 2002 tarihinde Siirt Halk Eğitim Merkezi Salonu'nda gerçekleştirilen "Kırsal Kalkınmada; Fıstık-Badem-Bağ Yetiştiriciliği, Üretim ve İstihdam Modelleri" konulu Panel'e ODA II. Başkanı Özkan GÖKSEL katıldı.

Küreselleşme ve Türkiye Tarımı Paneli

10 Mayıs 2002 tarihinde Çanakkale İl Temsilciliğimiz ve Onsekiz Mart Üni. Ziraat Fakültesi'nin birlikte düzenlediği "Küreselleşme ve Türkiye Tarımı" konulu Paneli gerçekleştirildi.

"Hormonlar ve Zirai Mücadele İlaçları – İnsan Sağlığına ve Çevreye Etkileri" konulu Panel

İstanbul Şubemiz tarafından Genel Merkezimizin katkılarıyla 18 Mayıs 2002 tarihinde düzenlenen "Hormonlar ve Zirai Mücadele İlaçları – İnsan Sağlığına ve Çevreye Etkileri" konulu Panel'e, ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN katıldı.

“Yeni Maden Yasası Tasarısı, Zeytinliklerimiz, Ormanlarımız ve Turizm Alanlarımız” Konulu Panel

TMMOB Orman Mühendisleri Odası ile GÜMÇED Edremit Körfez Şubesi'nin birlikte düzenlediği ve ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN'in katıldığı “Yeni Maden Yasası Tasarısı, Zeytinliklerimiz, Ormanlarımız ve Turizm Alanlarımız” Konulu Panel, 9 Haziran 2002 tarihinde Edremit-Altınoluk'da gerçekleştirildi

“Küreselleşme Sürecinin Türkiye Süt Sektörüne Etkileri” Konulu Panel

Köy-Koop Edirne Birliği'nce 23 Haziran 2002 Pazar Günü Saat 10:00 da Edirne Kültür İl Müdürlüğü Toplantı Salonu'nda düzenlenen ve süt üreticilerinin katıldığı “Küreselleşme Sürecinin Türkiye Süt Sektörüne Etkileri” konulu Panel'i ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN yönetti.

Söz Çiftçide Yerel Kurultayı

Eskişehir İl Temsilciliğimizin içerisinde yer aldığı “Tarım, Hayvancılık ve Gıda Platformu”, 3. Kuruluş Yıldönümü Etkinlikleri çerçevesinde, 28 Haziran 2002 tarihinde düzenlenen “Söz Çiftçide Yerel Kurultayı”na ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN katıldı.

“Araştırmaların Dünü Bugünü ve Geleceği” Konulu Panel

Köy Hizmetleri Ankara Merkez Araştırma Enstitüsü'nün Kuruluşunun 40. Yılı Etkinliği olarak düzenlenen “Araştırmaların Dünü Bugünü ve Geleceği” konu başlıklı Panel, Köy Hizmetleri Ankara Merkez Araştırma Enstitüsü tarafından 8 Temmuz 2002 tarihinde gerçekleştirildi. Enstitü Müdürü Doç. Dr. Orhan DOĞAN'ın açılış konuşmasının ardından, K. Maraş Sütçüimam Üni. Rektörü Prof. Dr. Osman TEKİNEL'in yönettiği Panele TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Namık Kemal PAK, Köy Hizmetleri Toprak Gübre Araştırma Enstitü Müdürü Dr. Bülent SÖNMEZ, KHGM Sulama Dairesi Başkanı Dr. Necat ŞENGÜN ve ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN konuşmacı olarak katıldı.

“Sürdürülebilir Kalkınma Dünya Zirvesi Türkiye Ulusal Raporu” Toplantısı

26 Ağustos-4 Eylül 2002 tarihleri arasında Güney Afrika Cumhuriyeti'nin başkenti Johannesburg kentinde düzenlenecek olan Sürdürülebilir Kalkınma Dünya Zirvesi (Rio+10) toplantısına sunulacak Türkiye Ulusal Raporu taslağı hakkında 16 Temmuz 2002 tarihinde Çevre Bakanlığı tarafından Ankara Dedeman Oteli'nde yapılan toplantıya Yönetim Kurulu Üyeleri Gökhan GÜNAYDIN ve Baki Remzi SUİÇMEZ katıldı. Yönetişim, Yoksullukla Mücadele, İş Dünyası, Bilgi ve İletişim, Biyolojik Çeşitliliğin Korunması ve İklim Değişikliği temalarını içeren ve her bölümü ayrı bir Sivil Toplum Kuruluşuna hazırlatılan rapor eleştirildi.

Hububat 2002 Kongresi

Gaziantep Üni. ile Güneydoğu Un Sanayicileri Derneği'nin 3-4 Ekim 2002 tarihleri arasında birlikte düzenlediği “Hububat 2002 Kongresi”ne Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Turhan TUNCER katıldı.

Tarımsal Öğrenimin 157. Yılı Kutlamaları Kapsamında Konferans

Şanlıurfa Şubemiz ile Harran Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin birlikte gerçekleştirdiği Tarımsal Öğrenimin 157. Yılı Kutlamaları çerçevesinde ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN tarafından “Türkiye'nin Tarımsal Sorunları” konulu Konferans verildi.

Türkiye Ekonomisi Konferanslar Dizisi

Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan GÜNAYDIN, Özgür Üniversite tarafından düzenlenen “Türkiye Ekonomisi Konferanslar Dizisi” kapsamında, 25 Ocak 2003 tarihinde “Küreselleşen Piyasa Yoksullaşan Köylü” konulu bir Konferans verdi.

“Kıbrıs ve Irak Kıskaçında Türkiye” Konulu Toplantı

31 Ocak 2003 tarihinde Ankara Ticaret Odası (ATO) tarafından gerçekleştirilen ve çok sayıda meslek odası ve sivil toplum kuruluşunun katıldığı “Kıbrıs ve Irak Kıskaçında

Türkiye" konulu toplantıya ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN katılarak, Kıbrıs'ta Türk Haklarının Korunması ve Irak Savaşına Hayır" konulu bir konuşma yaptı.

Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi Toplantısı

"Birleşmiş Milletler Çölleşme ile Mücadele Sözleşmesi" kapsamında hazırlanacak "Ulusal Eylem Planı" ilgili çalışmalarda STK'ların konumu konusunda 26 Şubat 2003 tarihinde Çevre Bakanlığı Çevre Koruma Genel Müdürlüğü'nde gerçekleştirilen toplantıya, ODA'mızı temsilen Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ katıldı

Avrupa Birliği -Türkiye Karma İstişare Komisyonu Toplantısı

Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan GÜNAYDIN, Avrupa Birliği-Türkiye Karma İstişare Komisyonu'nun Türkiye tarımı ile ilgili olarak hazırlayacağı Raporla ilgili görüşmelerin yapıldığı ve Avrupa Birliği-Türkiye Karma İstişare Komisyonu üyelerinden Mr. Staffan NILSSON, TZOB Yönetim Kurulu Üyeleri, çeşitli illerin Ziraat Odası Başkanları, Tarım Kredi Kooperatifleri Birlikleri, Pankobirlik, Türk Veteriner Hekimler Birliği, İktisadi Kalkınma Vakfı ve Dünya Bankası temsilcilerinin katılımıyla 3 Mart 2003 tarihinde TZOB'da gerçekleştirilen Toplantıya katıldı.

Dünya Kadınlar Günü Paneli

ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN, Dünya Kadınlar Günü nedeniyle 7-8 Mart 2003 tarihlerinde Akhisar'da düzenlenen Panel'e katıldı.

"Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi - Tarımsal Kirliliğin Kontrolü Alt Projesi" Toplantısı

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü tarafından 20 Mart 2003 tarihinde düzenlenen ve "Anadolu Su Havzaları Rehabilitasyon Projesi - Tarımsal Kirliliğin Kontrolü Alt Projesi" kapsamında projenin stratejisinin belirlenmesi amacı ile ilgili kurum ve kuruluşlar, üniversiteler ve sivil toplum örgütlerinin katılımı ile gerçekleşen toplantıya ODA'mızı temsilen Yönetim Kurulu Üyesi Gülay SUBAŞI katıldı

Arıcılık Danışma Kurulu

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Tarımsal Üretimi Geliştirme Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen ve 28 Mart 2003 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen "9. Arıcılık Danışma Kurulu" toplantısına, Odamızı temsilen Tefik TOPÇU katıldı.

Kırmızı Et Dışalma Karşı TZOB ve SSETBİR İle Birlikte Yapılan Ortak Basın Açıklaması

ODA'mız, Irak Saldırısı nedeniyle bazı fırsatçı çevrelerin kırmızı et dışalımını gündeme getirmesi üzerine Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nı uyarmak ve Kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla 9 Nisan 2003 tarihinde TZOB ve SETBİR'le birlikte ortak bir Basın Açıklaması yaptı.

"Liberal Reformlar ve Devlet" Sempozyumu

Odamız Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan Günaydın, KİGEM tarafından 18-19 Nisan 2003 tarihlerinde Ankara'da Best Otel'de düzenlenen "Liberal Reformlar ve Devlet" konulu Sempozyum'un ilk gününde, Prof. Dr. Bilsay KURUÇ tarafından yönetilen "Altyapı ve Doğal Kaynaklar Yönetimi" konulu Birinci Oturumda "Yeni Sağ Siyasaların Kıskacındaki Tarım ve Köylülük" konulu bir Bildiri sundu.

Cumhuriyet Demokrasi Partisi'nde Konferans

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, 31 Mayıs 2003 tarihinde, Cumhuriyet Demokrasi Partisi'nde, "Küreselleşen Piyasa Koşullarında Türkiye Tarımının Çöküşü" konulu bir konferans verdi.

Bağımsız Cumhuriyet Partisi'nde Konferans

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, 7 Haziran 2003 tarihinde, Bağımsız Cumhuriyet Partisi'nde, "Yeni Sağ Siyasaların Kıskacında Türkiye" konulu bir konferans verdi.

KESK Samsun Şubeler Platformu Toplantısı

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, 13 Haziran 2003 günü, KESK Samsun Şubeler Platformu'nun toplantısına katılarak, "Devlette Reform" çalışmalarının kamu yönetimine ve kamu çalışanlarına etkilerini konu alan bir Konferans verdi.

TARIM-ORKAM-SEN VI. Başkanlar Kurulu Toplantısı

KESK'e bağlı TARIM-ORKAM-SEN'in 5 Temmuz 2003 günü Ankara'da yapılan "VI. Başkanlar Kurulu Toplantısı"na katılan ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, AÜSBF Öğretim Üyesi Prof. Dr. Birgül AYMAN GÜLER ile birlikte, katılımcıları "Devlette Reform" çalışmalarının kamu yönetimi ve kamu çalışanları üzerindeki olası etkileri konusunda bilgilendirildi.

"İnsanca Yaşam için Demokratik Bir Türkiye" Oturma Eylemine Destek

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN ve Yönetim Kurulu üyeleri Dr. Turhan TUNCER ve Baki Remzi SUIÇMEZ ile Genel Sekreter İlhan HAN, Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK)'in Güvenpark'ta sürdürdüğü "İnsanca Yaşam için Demokratik Bir Türkiye" oturma eylemine 21 Ağustos 2003 Perşembe günü saat 18.00'da ziyaret ederek destek verdiler.

Buğday-Arpa Tohumculuk Toplantısı

8-9 Eylül 2003 tarihlerinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından düzenlenen "Buğday-Arpa Tohumculuk Toplantısı"na Yönetim Kurulu Sayman Üyemiz Dr.Turhan TUNCER katıldı.

Tarım Sigortaları Yasa Tasarısı Toplantısı

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN 11 Eylül 2003 tarihinde, Tarım Sigortaları Yasa Tasarısı ile ilgili olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nda düzenlenen toplantıya katıldı.

Halkçılık Sempozyumu

ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, Ulusal KANAL ve Çankaya Belediye'sinin birlikte düzenlediği ve 13-14 Eylül 2003 tarihlerinde Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde gerçekleştirilen "Halkçılık Sempozyumu"na katıldı ve 14 Eylül 2003 günü, Sempozyum'un "Halkçılığın Bilançosu ve Günümüzdeki İşlevi" konulu son oturumda bir konuşma yaptı.

Uluslararası Tohumculuk Sempozyumu

18 Eylül 2003 tarihinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Türkiye Tohumculuk Endüstrisi Derneği tarafından ortaklaşa düzenlenen "Uluslararası Tohumculuk Sempozyumu"na Oda'mız adına Yönetim Kurulu Sayman Üyemiz Dr. Turhan TUNCER katıldı.

Çumra Şeker Fabrikası Açılışı

27 Eylül 2003 günü Çumra'da yapılacak Şeker Fabrikası açılışına ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, Yönetim Kurulu Üyesi Dr. Turhan TUNCER ve Genel Sekreter İlhan HAN katıldı.

Uluslararası Tarım, Gıda ve Çevre Bilimlerinde Bilişim Kongresi Çalışmaları

ODA'mız, İzmir Şubesi II. Başkanı Doç. Dr. Kamil Okyay SINDIR'ın Yürütme Kurulu Başkanlığı'nı yaptığı ve Ekim 2003 tarihinde gerçekleştirilecek olan "Uluslararası Tarım, Gıda ve Çevre Bilimlerinde Bilişim Kongresi"ne maddi katkı sağladı.

Üniversite Yerleşke Planlaması ve Çevre Düzenlemesi 1. Ulusal Çalıştay

16-18 Ekim 2003 tarihleri arasında İnönü Üniversitesi tarafından Malatya'da düzenlenen, "Üniversite Yerleşke Planlaması ve Çevre Düzenlemesi 1. Ulusal Çalıştay"na ODA'mız adına AÜZF Öğretim Üyesi Prof. Dr. İlhami ÜNVER katıldı.

Cumhuriyetimizin 80. Yılı Kutlamaları

Bursa'da, 24 Ekim 2003 tarihinde, Cumhuriyetimizin 80. yılı kutlamaları kapsamında TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Bursa Şubesi ve Uludağ Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nin ortak olarak düzenlediği etkinlikler kapsamında, ODA Başkanı Gökhan

GÜNAYDIN “Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Türkiye Tarımı ve Cumhuriyetimizin 80. Yılında Türkiye Tarımının Sosyoekonomik Analizi” konulu bir Konferans verdi.

FAO Proje Sunumu

FAO ile GAP BKİ’nin birlikte yürüttüğü “Sürdürülebilir Kırsal Kalkınma, Planlama ve Yatırımların Geliştirilmesinde Kapasite Artırılması” projesi kapsamında hazırlanan raporun sunuşu ve tartışılması amacıyla 24 Eylül 2003 tarihinde GAP BKİ Toplantı Salonunda yapılan Çalıştay’a Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ katıldı.

Dünya Bankası Çalıştay

Dünya Bankası Türkiye Temsilciliği’nin TZOB’da düzenlediği ARIP Projesini Değerlendirme Çalıştay’ına Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ katılarak, genelde Dünya Bankası Tarımsal Projelerinin, özelde ise ARIP Projesinin yarattığı olumsuzlar ve yapılması gerekenler konularında ODA’mızın görüşlerini açıkladı.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından gıda ve yem araştırma projelerinin Araştırma Master Planı hedefi doğrultusunda değerlendirilmesi amacıyla 16-20 Haziran 2003 tarihlerinde Elazığ’da düzenlediği “Proje Değerlendirme Toplantısı”na Yönetim Kurulu Sayman Üye Dr. Turhan TUNCER katıldı.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından Konya Bahri Dağdaş Araştırma Enstitüsünün uluslar arası bir merkeze dönüştürülmesi amacıyla 24-25 Haziran 2003 tarihlerinde İzmir’de düzenlediği Çalıştay’a Yönetim Kurulu Sayman Üye Dr. Turhan TUNCER katıldı.

1-2 Eylül 2003 tarihlerinde TÜGEM tarafından Konya’da düzenlenen “Tarımsal Mekanizasyon Kurulu” toplantısına Oda’mızı temsilen İzmir ZMO Şube Yönetim Kurulu Üyesi Doç. Dr. Kamil Okyay SINDIR katıldı..

8-9 Eylül 2003 tarihlerinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından düzenlenen “Buğday-Arpa Tohumculuk Toplantısı” na Yönetim Kurulu Sayman Üyesi Dr. Turhan TUNCER katıldı.

18 Eylül 2003 tarihinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Türkiye Tohumculuk Endüstrisi Derneği tarafından ortaklaşa düzenlenen “Uluslararası Tohumculuk Sempozyumu”na Oda’mız adına Yönetim Kurulu Sayman Üye Dr. Turhan TUNCER katıldı.

GAP Alanında Üretici Örgütlenmesi ve Tarımsal Kooperatifler

Friedrich-Ebert Vakfı’nın yürütmekte olduğu “toplumsal diyalog” programı çerçevesinde 01 Kasım 2003 Cumartesi günü Ankara’da yapılan “GAP ALANINDA ÜRETİCİ ÖRGÜTLENMESİ VE TARIMSAL KOOPERATİFLER” konulu toplantıya ODA Başkanı’mız Gökhan GÜNAYDIN katıldı.

“Cumhuriyetimizin 80. Yılında Bitkisel Üretim, Hayvancılık ve Ormancılığımız” konulu Panel

03 Kasım 2003 tarihinde, TARIM ORKAM - SEN ve KESK’in birlikte düzenledikleri “Cumhuriyetimizin 80. Yılında Bitkisel Üretim, Hayvancılık ve Ormancılığımız” konulu Panel’in Bitkisel Üretim ve Hayvancılığımız konulu ilk bölümünde ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN konu ile ilgili sunuş yaptı.

Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma: Reform Değil Sosyal Devletin Tasfiyesi” konulu Sempozyum

TMMOB, DİSK, KESK VE TTB'nin 20.11.2003 günü birlikte düzenlediği “Kamu Yönetiminde Yeniden Yapılanma: Reform Değil Sosyal Devletin Tasfiyesi” konulu Sempozyum’ da panelist olan ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, “Reformu” tarım politikaları açısından değerlendirdi.

8. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi

ODTÜ’de 04.12.2003 günü düzenlenen 8. Ulusal Sosyal Bilimler Kongresi’nde, ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, “Tarım Sektörü ve Kamusal Alan Tartışmaları” konulu bildiri sundu.

Ulusal Tarım Kongresi

TZD ile ATO'nun düzenlediği ve 11.12.2003 günü gerçekleştirilen "Ulusal Tarım Kongresi"nde, Mahir GÜRBÜZ'ün yönettiği panele; Prof. Dr. Korkut BORATAV, Prof. Dr. Ahmet ŞAHİNÖZ, Doç. Dr. Yücel ÇAĞLAR, Prof. Dr. Ali KOÇ ve Gökhan GÜNAYDIN panelist olarak katıldılar.

Çağdaş Kentleşme Sürecinde Nasıl Bir Ankara Paneli

Cumhuriyet Halk Partisi Ankara İl Başkanlığı Yerel Yönetimler Komisyonu tarafından, 18.1.2004 tarihinde Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi'nde düzenlenen “Çağdaş Kentleşme Sürecinde Nasıl Bir Ankara” konulu panele Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Yazman Üyesi Baki Remzi SUIÇMEZ katıldı.

um:ag Gazetecilik Kursu

Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'nın 28.01.2004 Çarşamba günü düzenlediği Gazetecilik Kursu'nda ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, "Türkiye Tarım Politikaları" konulu bir ders verdi.

8. TMMOB İLE İLİŞKİLER

38. Dönem boyunca TMMOB Yönetimi ile işbirliği ve dayanışma içerisinde çalışmalar yürütüldü. TMMOB aidatları düzenli ödendi ve Bina Alım Kampanyası kapsamında ODA'mız yükümlülükleri yerine getirildi. Düzenlenen toplantı ve mitinglere yoğun katılım sağlandı, ODA görüşleri TMMOB'a iletildi..

8.1. TMMOB 37. Dönem Genel Kurulu

TMMOB 37.Dönem Genel Kurulu, 31 Mayıs-2 Haziran 2002 tarihleri arasında Ankara'da DSİ Genel Müdürlüğü Toplantı Salonu'nda yapıldı. Genel Kurulun ilk gününde Divan Başkanlığı seçiminden sonra TMMOB Başkanı Kaya GÜVENÇ ile konuk konuşmacıların konuşmalarının ardından TMMOB 36. Dönem Yönetim Kurulu teşekkür ve kutlama belgeleri sahiplerine verildi. Daha sonra Genel Kurul Kapsamında 7 ayrı Komisyon belirlendi. 2 Haziran 2002 tarihinde ise seçimler yapılarak 37. Dönem Olağan Genel Kurul Bildirgesi yayınlandı.

Seçim sonucu Yönetim Kurulu'na Kaya GÜVENÇ, Oğuz GÜNDOĞDU, A. Betül UYAR, Hüseyin YEŞİL, Ekrem POYRAZ, Alaaddin ARAS, Necmi ERGİN, Mutlu ERDEM, Hakan AYDOĞDU, Arif ATTİLA, Kadir DAĞHAN, Celal BEŞİKTEPE, Nilgün ÇARKACI, Ali Ergin AÇAN, Hakkı ATIL, Mahmut KİPER, Sıtkı ERDURAN, H. Ali ULUSOY, Mehmet GÖÇEBE, Ali Rıza TANRIVERDİ, M. Remzi SÖNMEZ, Gökmen KILIÇOĞLU ve Ali Nazmi OZAN seçildiler.

TMMOB Yönetim Kurulu üyeliğine ODA'mızdan Ali Nazmi OZAN, TMMOB Yüksek Onur Kurulu üyeliğine Bursa eski Şube Başkanımız Yılmaz OKTAY, Denetleme Kurulu Üyeliğine Gönül Emel İNAL seçildiler. 14 Haziran 2002 tarihinde yapılan 37. Dönem ilk Yönetim Kurulu Toplantısı ile görev dağılımı belli oldu ve TMMOB Başkanlığına Kaya GÜVENÇ yeniden seçildi.

8.2. TMMOB'a Sunulan Görüşler

Dönem içerisinde TMMOB'a iletilen ODA görüşleri aşağıdadır:

TMMOB GENEL BAŞKANLIĞI'NA ANKARA

İLGİ: 27 Mart 2002 tarih ve 217 sayılı yazınız

"Konut Müsteşarlığı İle Yapılacak İşbirliği'nde Uyulacak Esaslar" incelendiğinde; yapılacak araştırma, inceleme ve proje hazırlama konularında şeffaflık, hesap verilebilirlik ve çeşitlik ilkeleri çerçevesinde konut üretimi ve tüketimi sürecindeki bütün sektörlerle işbirliği sağlanması suretiyle iyi yönetişimin yaşama geçirilmesi için kamu tüzel kişiliğini haiz kuruluş ve özel hukuk tüzel kişileri ile yapılacak protokollere göre teknik işbirliği yapılması; tarafların uzlaşması ile işbirliğinin kapsam ve içeriğinde her zaman değişiklik yapılabileceği; işbirliğinin taraflardan birinin yazılı bildirim ile feshedilebileceği görülmektedir.

Bu bağlamda; TMMOB olarak konut üretimi ve tüketimi sürecinin dışında kalmak yerine, sürecin içerisine girmenin ve gerekli yönlendirmelerde bulunmanın; sürecin tek yanlı işletilmesi durumunda ise, gerekçeleri belirtilerek işbirliğine TMMOB olarak son verilmesinin daha doğru olacağı düşüncesindeyiz.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Başkan

“Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Tasarısı” Hakkındaki TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası’nın Görüşü (15 Temmuz 2002)

“Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Tasarısı”; yasa maddeleri, genel ve madde gerekçeleri ile birlikte incelendiğinde; “ülkemize doğrudan yabancı yatırımların gelmemesinin nedeninin doğrudan yabancı yatırımların ekonomik kalkınma stratejisinin temel bileşeni haline getirilmemiş olması, yasa ile ülkemizin uluslar arası yatırımlara yönelik ‘eşitlikçi ve liberal yaklaşımının’ yansıtıldığı, yatırım ikliminin yalnızca ekonomik değil aynı zamanda hukuki iklim olması nedeniyle yatırımcıya ‘açık ve anlaşılır mesajlar’ veren bir ‘yasal rehber’in hazırlandığının belirtildiği görülecektir.

Belirtilen nitelikteki bir yasa tasarısı ile üretime bağlı Ulusal Ekonomik Kalkınma sağlanabilecek midir? Bu sorunun yanıtını, yasa ile getirilmeye çalışılan yeni (new) düzenlemeler çerçevesinde inceleyelim.

1. Doğrudan yabancı yatırımlar, Ulusal Ekonomik Kalkınma Stratejisi’nin temel bileşeni haline getirilmeli midir?

Doğrudan yabancı yatırımları en çok çeken ülkelerin, uzun dönemde ekonomik istikrarı yakalayacağı kabul edilen ülkeler olduğunun belirtildiği Genel Gereke’de; Ülkemizin jeopolitik konumu, dünya enerji merkezlerine yakınlığı, geniş iç pazarı, maliyet-etkin ve eğitimli işgücü ve güçlü yerli sermayesine karşın doğrudan yabancı yatırımlar alanında beklenen performansı gösterememesi nedeniyle, doğrudan yabancı yatırımların ekonomik kalkınma stratejisinin temel bileşeni haline getirilmesi istenmektedir.

Dünyada hiçbir ülke, doğrudan yabancı yatırımların katkısını önemsemekle birlikte, doğrudan yabancı yatırımları ekonomik kalkınma stratejisinin temel bileşeni haline getirmemiştir.

Doğrudan yabancı yatırımların ekonomik kalkınma stratejisinin temel bileşeni durumuna getirilmesi, Ulusal Ekonominin ‘uluslarüstü şirketlere’ teslim edilmesi, bir ulusun geleceğinin ‘dışardan’ belirlenmesi sonucunu doğuracaktır. Böyle bir durum varlığı, yalnızca “sömürge devlet olma” kavramı ile açıklanabilir.

Küreselleşme söylemi altında, Cumhuriyet kazanımları KİT’lerin özelleştirilerek yabancılaştırılması, ‘güçlü yerli sermaye’nin yaratılan ekonomik krizler sonrası yabancılaşması sürecinde bu düzenlemenin yapılması, konuya çok daha duyarlı yaklaşılmasını gerektirmektedir.

1920’li yıllarda “emperyalizm ve kapitalizmin boyunduruğunu” Ulusal Kurtuluş Savaşı ile kıran Türkiye Cumhuriyeti, ekonomik kalkınma stratejisini ‘ulusal çıkarlarına’ göre ‘üretim ekseninde’ belirlemeli ve bu süreçte doğrudan yabancı yatırımları da, ulusal öncelikleri arasında kullanacağı araçlardan yalnızca biri olarak değerlendirmelidir.

2. Uluslararası yatırımlara yönelik ‘eşitlikçi ve liberal yaklaşım’ sağlanması ifadesinin anlamı nedir?

Genel Gereke’de; 18 Ocak 1954 tarihli 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu’nun dönemine göre gerekli yasal altyapıyı sağlayan ‘oldukça liberal mevzuat’ olduğu ve ‘liberal olma niteliğini hala koruduğu’ belirtilmektedir.

‘Eşitlikçi ve liberal yaklaşım’ sağlamak üzere, ‘liberal’ niteliğini koruyan bir yasanın yerine, ‘daha liberal’ bir yasa getirilmektedir. ‘Daha liberal’ ifadesi ile ‘daha sınırsız sömürme’ anlamına mı gelmektedir? ‘Eşitlikçi’ ifadesi, ‘eşitliksizci’ anlamına mı gelmektedir?

Ülkemize doğrudan yabancı sermaye gelmesinin temel önceliği, ekonomik istikrarın sağlanmasıdır. 'Rant Ekonomisi'nin varlığının artarak sürdüğü bir ekonomide, 'Üretim Ekonomisi'ne geçilmemesi tercihi kimlere yaramaktadır? Amaç, 'Uluslararası Rant Ekonomisi'ne eklenmenin yasal altyapısının oluşturulması mıdır?

Dünyada gelişmiş ülkelerin 'korumacı' politikalarla ulusal ekonomilerini geliştirdikleri ve 'daralan pazarın genişletilmesi' için, gelişmekte olan ülkelerde 'daha liberal' politikaların yürürlüğe sokulmasını dayattıkları bilinmektedir.

'Uluslararası Tahkim', 'Serbest Bölgeler', 'Endüstri Bölgeleri', 'Sermayenin sorunsuz dolaşımı', 'Özelleştirme' uygulamaları, 1980 sonrası yapılan Anayasa değişiklikleri ve çıkarılan yasalarla yürürlüğe konulmuştur. Ekonomik-Politik kararların alınması ve uygulanması-denetlenmesi TBMM ve DPT yerine, Hazine Müsteşarlığı'na bırakılmıştır.

Gelinen noktada, bu 'yeni (new) düzenlemelere' karşı Türkiye Ekonomisi'nin 'küçülmesi-küçültülmesi' ve ulusal varlıklarımızın değerinin 'ucuzlatılması'nın sorumlularının, 'eşitsizliği artırıcı ve dışarıya bağımlılığı artırıcı daha geniş yetkilerle' donatılmaması gerekmektedir. Aksine, gelinen noktanın sorumlularının 'sorgulanması ve denetlenmesi'ni sağlayıcı yeni yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

3. Yatırım ikliminin yalnızca ekonomik değil aynı zamanda hukuki iklim olması nedeniyle, yatırımcıya 'açık ve anlaşılır mesajlar' veren bir 'yasal rehber' mi hazırlanmaktadır?

Hazırlanan yasa tasarının yatırımcıya vermeye çalıştığı 'açık ve anlaşılır mesajlar', güçlü ve onurlu bir Türkiye Cumhuriyeti'nde yaşama uğraşı veren bizleri kaygıya düşürmektedir.

Tasarıdaki 'açık ve anlaşılır mesajlar' nelerdir?

• Doğrudan yabancı yatırımların gerçekleştirilmesinde varolan 'izin/onay sistemi' değiştirilerek 'bilgilendirme sistemi'ne dönüştürülmektedir (madde 1).

Bu dönüştürülme, Ulusal Devletin egemenlik haklarından vazgeçmesi ve yabancı sermayeye hizmet eden bir kurum durumuna getirilmesi demektir ve asla kabul edilemez.

• Yabancı yatırımcı kavramı uluslararası standartlara göre tanımlanarak, yurt dışında yerleşik Türk Vatandaşları yabancı yatırımcı sayılmaktadır (madde 2).

Yurt dışında ikamet eden Türk Vatandaşlarının yabancı yatırımcı kabul edilmesi, 'vatandaşlık' kavramının Anayasa'ya aykırı biçimde yeniden tanımlanması anlamına gelmektedir ve asla kabul edilemez.

• Uluslararası rekabet nedeniyle yabancı yatırımlara getirilen sektörel kısıtlamalar ortadan kaldırılmakta ya da en az düzeye indirilmektedir. Yabancı yatırımcılara; yatırım serbestisi, sınırsız taşınmaz edinimi, kamulaştırma ve devletleştirilmenin zorlaştırılması, transfer kolaylığı, uyumsuzlukların Uluslararası Tahkimde çözülmesi, nakit dışı sermayenin uluslararası değerlendirme kuruluşlarınca tespiti, yabancı personel istihdamı ve irtibat büroları açma olanağı sağlanmaktadır. (madde 3).

442 sayılı Köy Yasasının 87. maddesi, yabancı uyrukluların köy sınırı içinde taşınmaz mal edinmelerini yasaklamıştır. 2644 sayılı Tapu Yasası'nın 35. maddesine göre de, yabancıların taşınmaz mal edinebilmesi, yasal sınırlamalar saklı kalmak koşuluyla, karşılıklı olma koşuluna bağlıdır. Aynı yasanın 36. maddesi ise, yabancı gerçek kişilerin bir köye bağlı olmayan bağımsız çiftliklere ve köy sınırları dışında kalan arazinin 30 hektardan çoğuna, ancak hükümetin izniyle sahip olabileceklerini hükme bağlamıştır. Fakat, 2634 sayılı Turizm Teşvik Yasasının 8. maddesi E fıkrası turizm bölgelerinde, Köy ve Tapu Yasalarının yabancı uyruklularla ilgili sınırlayıcı hükümlerinin Bakanlar Kurulu kararı ile uygulanmayabileceğini göstermiştir. Turizmi geliştirmeyi ve döviz kazanmayı ön plana çıkaran bu uygulama, kentsel ve kırsal toprakların her ne biçimde olursa olsun satılmayıp kamu elinde tutulmasını öngüleyen çağdaş toprak politikalarına aykırı düşmektedir.

28.06.1984 tarih ve 18845 sayılı R.G.'de yayımlanan ve 442 ile 2644 sayılı yasalarda değişiklik yaparak yabancıların ülkemizde mülk edinmelerine olanak sağlayan 3029 sayılı yasa; "toprağın, devletin vazgeçilmez ögesi olması, egemenlik ve bağımsızlığımızın simgesi olması" gerekçesiyle 24.08.1985 tarih ve 18852 sayılı R.G.'de yayımlanan Anayasa Mahkemesi kararı ile iptal edilmiştir. Bunun üzerine, 'karşılıklılık ilkesinden ödün vererek yabancılarla mülk edinme fırsatı veren ve bu konudaki takdiri Bakanlar Kuruluna bırakan' 3278 sayılı yeni bir yasa çıkarılmıştır. Ancak, Anayasa Mahkemesi 31.01.1987 ve 19358 sayılı R.G.'de yayımlanan yeni bir kararla, bu yasayı da iptal etmiştir;

Yabancı yatırımcılara arazi-arsa tahsisi konusunda yapılacak çalışmalarda, ülke düzeyinde arazi kullanım planları ve envanter çalışmalarının eksikliği ve doğal kaynaklarımızı koruyucu yasaların yetersizliği ya da devre dışı bırakılması sonucu; birinci sınıf tarım arazilerimiz, meralarımız, ormanlarımız, kıyılarımız, tarihi ve kültürel varlıklarımız daha kolay talan edilebilecektir.

Hangi koşullara bağlanırsa bağlansın ülke topraklarından satış yapılmasını sağlayan bu tasarının ve benzeri tasarıların yasallaşmaması gerekmektedir.

GATS hükümlerinin ulusal hukuka içerilmesini sağlayacak uygulamalardan biri olan 'yabancı personel istihdamı', Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na hazırlanan "Yabancılarla Çalışma İzinleri Hakkında Kanun Tasarısı" ile düzenlenmiş ve TBMM gündemindedir. TMMOB'yi devre dışı bırakacak bu tasarının gecikmesi durumunda, bu konuda gecikmeyi önlemek üzere "Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Tasarısı" ile yabancı personel istihdamı konusunun düzenlenmesi ve bu süreçte Hazine Müsteşarlığı'nca izin verilmesi istenmektedir.

6235 Sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 33. Maddesine göre, Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler. "Yabancı müteahhitler veya yabancı müesseseler" başlıklı 34. Maddeye göre, Türkiye'de Devlet daireleri ile resmi ve hususi bilumum müessese ve şahıslara karşı re'sen veya yerli müesseselerle müştereken taahhüt ettikleri mühendislik veya mimarlık ile alakalı işlerde yalnız bu işe münhasır kalmak ve Odalar Birliğinin mütalaasını almak ve Bayındırlık Vekaletinin tasvibinden geçmek şartıyla yabancı müteahhiss çalıştırabilirler. 35. Maddeye, 34 üncü maddede yazılı hususlardan gayri işlerde yabancı yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimar kullanılabilmesi Odalar Birliği İdare Heyetinin mütalaası üzerine Bayındırlık Vekaletince karar verilmesine bağlıdır. Yalnız Devlet daireleri ile resmi ve hususi müessese ve şahıslar tarafından istişari vazifelerle getirilen ve teknik tedrisat için gelenler bu kayda tabi değildirler. Bunlar da ancak getirildikleri iş mevzuu dahilinde kalarak bunların haricinde mesleki faaliyette bulunamazlar. 36 Maddeye göre, 34 ve 35 inci maddeler gereğince gelen yabancı meslek mensupları Türkiye'de bir aydan fazla kaldıkları takdirde ihtisaslarına en yakın odaya müracaatla geçici aza olarak kaydolunurlar. 38. maddeye göre, bu kanunun 33 ve 34. maddelerinde yazılı vecibeleri yerine getirmeyen yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar Türkiye'de mesleki faaliyetten men edilirler. 6235 sayılı TMMOB Yasası'nın 34. ve 35. maddeleri gereğince hazırlanan "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yabancı Mühendis , Mimar ve Şehir Plancıları'nın Çalışma İzni Müracaatlarının Değerlendirilmesinde Odalarca Aranacak Koşullar Hakkında Yönetmelik", Yabancı mühendis, mimarlar veya şehir plancıları ile bilim dalı ile ilgili mühendislik karşılığı Türkiye'de var olan meslek mensupları Türkiye'de bir aydan fazla kalarak mesleki ve/veya çeşitli araştırma faaliyetlerinde bulunmaları halinde ilgili meslek odasına geçici üye olmak zorundadır. (Madde 4) hükmünü içermektedir. "Çalışma İzni Talebinin

Değerlendirilmesinde İlgili Oda Tarafından Aranacak Koşullar” başlıklı 7. Madde, Yabancı başvurucunun Türkiye’de faaliyette bulunmaları için getirmek zorunda olduğu koşulları belirtmektedir. Bu koşulların değerlendirilmesi Çalışma İzni İnceleme Komisyonu tarafından yapılır ve bu değerlendirme Oda Yönetim Kurulu kararı ile TMMOB Yönetim Kurulu’na sunulur. TMMOB Yönetim Kurulu başvuru hakkında karar verir ve bu karar TMMOB görüşü olarak Bayındırlık ve İmar Bakanlığı’na iletilir. 10. maddede ise, Yabancı meslek mensuplarının çalışma süreleri içinde Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olan Oda üyeleri gibi TMMOB ve ilgili Odaların düzenledikleri mesleki davranış ve meslek etiği ilkeleriyle, yasa ve yönetmeliklere uymak zorunda oldukları belirtilmektedir.

Bir “hukuk devleti” olan ülkemizde, yabancı personel istihdamına yönelik izinler konusu yasa ve yönetmeliklerle düzenlenmişken ve uygulamayı yapacak birimler belirlenmişken, tüm bu düzenlemeleri görmezden gelerek, izinlerin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı’na verilmesini öngören tasarımı destekleyen ve de önceleyen Hazine Müsteşarlığı’nın, TMMOB’nin varlığını ve etkinliğini kaldıracak ve yerli işgücü potansiyelinde ciddi ‘istihdam daralması’ yaratacak bu düzenlemesi kabul edilemez.

‘İrtibat Büroları’ açılması konusunun başka bir yasayla düzenlenmemiş olması nedeniyle, ‘haksız rekabete yol açmaması’ gerekçesiyle bu yasa ile ‘izne tabi tutulması’nın gerekliliğinden bahsedilmektedir.

Yasanın amacında, varolan ‘izin/onay sistemi’nin değiştirilerek ‘bilgilendirme sistemi’ne dönüştürüldüğünün vurgulanması, ‘İrtibat Büroları’ konusunda ‘sınırlama konulmaması’ istemini açıkça göstermektedir.

• Yıllık plan ve program hedeflerini belirleme görev ve yetkisi Hazine Müsteşarlığı’na bırakılmaktadır. Müsteşarlık bu görevi yerine getirmek amacıyla her türlü hizmet satın almaya ve diğer kuruluşların faaliyetlerine katılmaya yetkili kılınmaktadır (madde 4).

Yabancı yatırımları da kapsayacak şekilde tüm sektörlerde Ülkenin hedefleri, ilkeleri, stratejileri, yapılacak yasal ve düzenlemeleri, DPT tarafından hazırlanan Beş Yıllık Kalkınma Planları ve Yıllık Programlara göre belirlenmektedir.

Küresel ekonomiye eklenmeyi sağlayıcı ‘Yönetişim’ sürecinde yaratılan ‘alternatif bürokrasi’nin en önemli kurumlarından birisi olan Hazine Müsteşarlığı’nın, var olan ayrıcalıklı yapısının daha da genişletilmesi ve TBMM denetimi dışında sorumsuz görev ve yetkilerle donatılması kabul edilemez.

Yatırımlara ilişkin istatistiki bilgilerin kamu kurum ve kuruluşları ile özel kesim meslek kuruluşları yanında yabancı yatırımcılardan da istenmesi, hangi bilgilerin geçerli kabul edileceğini gündeme getirmektedir.

Yabancı yatırımcıların verdiği istatistiki bilgilerin, istatistiki amaçlar dışında ‘ispat aracı’ olarak kullanılamayacağı ifadesi ile ‘bildirim yükümlülüğünün amacı ve kapsamına’ getirilen ‘açıklık’, yanlış beyanların cezasız kalacağını göstermektedir.

Bu durum, bildirim zorunluluğu bulunan yerli sermaye ile yabancı sermaye arasında ‘Eşitlikçi ve liberal yaklaşım’ sağlamayacak, aksine varolan rekabet koşullarının yabancı sermaye lehine daha da eşitsizlikçi durumu gelmesine yol açacaktır.

“Bürokratism” hastalığının iyileştirilmesi sürecinde kamu bürokrasisinin çökertilmediği, “ulusal yarar” savıyla başlatılıp “ulusal çıkarları yok eden” belgeler hazırlanmadığı sürece, Ülkemizin kalkınması ve ulusumuzun refah içinde yaşaması için, doğrudan yabancı yatırımların artırılmasını destekleyen TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası; “Yatırımlarda Karşılaşılan İdari Engellerin Giderilmesi” ya da “Doğrudan Yabancı Yatırımlar Kanunu Tasarısı” adları altında Hazine Müsteşarlığı tarafından yürütülen çalışmaları, nitelikleri ve getirmeye çalıştığı düzenlemeler nedeniyle, Ulusal Çıkarlarımıza aykırı bulmaktadır. “Tarım Reformu”, “Endüstri Bölgeleri Yasası” gibi düzenlemeleri de kapsayan Ulusal çıkarlarımıza aykırı hükümleri içeren Küresel

Düzenlemelere karşı açıkça tavır alan ODA'mız, bunların Ulusal Çıkarlar doğrultusunda dönüştürülmesi için toplumsal ve yasal mücadelesini etkin bir şekilde devam ettirecektir.

Saygılarımızla.

Prof. Dr. Gürrol ERGİN
Başkan

***

TMMOB BAŞKANLIĞINA ANKARA

İLGİ: 19 Haziran 2002 tarih ve 440 sayılı yazınız

İlgi yazınızla; ODA'mız İstanbul Şubesi yöneticileri ve üyeleri hakkında soruşturma ve disiplin kovuşturması açılması istemiyle Bıçakçı-Tanrıverdi Hukuk Bürosu'nun tarihsiz yazısı ile Birliğinize gönderilen şikayet dilekçesi ve ekleri hakkında ODA Genel Merkezimiz bilgilendirilmekte ve olayın sonucundan Birliğinizin bilgilendirilmesi istenmektedir.

Bıçakçı-Tanrıverdi Hukuk Bürosu'nun tarihsiz yazısı ile Birliğinize gönderilen şikayet dilekçesi ve eklerinin incelenmesi sonucu; a) ODA'mız İstanbul Şubesi eşgüdümünde diğer Meslek Odaları ve Sivil Toplum Kuruluşları'nca yapılan ortak Basın Açıklamasında İş-Koray Turizm Ormanlık Madencilik İnşaat Taahhüt ve Ticaret A. Ş.'nin hedef alındığı, b) ODA'mız İstanbul Şubesi'nce düzenlenen "Tarımsal Değerlendirme Raporu"nun gerçeğe ve hukuğa aykırı ve hiçbir geçerli dayanak olmadan hazırlandığı, c) söz konusu raporun Basın Açıklamasından sonra hazırlanması nedeniyle Basın Açıklamasına dayanak oluşturmak için Şube Yöneticilerinden oluşan Kurulca taraflı olarak düzenlendiği, d) 15 günlük sürenin, arazi incelemesi, analiz ve değerlendirmeleri için yeterli olamayacağı gerekçesiyle Kurulca raporun dosya üzerinden hazırlandığı, e) teknik içerik taşıması gereken rapora eklenen "*imar planlarının yapılma aşaması, anayasal düzenlemeler, ülkenin tarımsal alan stratejisi*" ifadelerinin teknik inceleme anlamı taşımadığı ve konulma gerekçesinin anlaşılmadığı, f) Kuruldan, Riva Deresi boyundaki verimli tarım arazilerinin Ömerli Belde Belediyesi tarafından imara açıldığı iddiaların istenmesine karşın, yalnızca Casaba Projesi'nin incelendiği ve şirketin olayın öznesi durumuna getirildiği, g) "*sorumsuzluk, kısa dönem faydacılığı, kaygısızlık, rant ve bireysel çıkarlar doğrultusunda yapılan yağma ve talanı önlemek*" ve "*büyük bir sorumsuzluk ve çıkarıcılık sonucu meydana getirilen bu talan derhal durdurulmalıdır*" ifadeleri ile raporun Dava Dilekçesi formuna dönüştürüldüğü ve şirketi itham altında bıraktığı, h) yeterli personeli ve ekipmanı ile aynı arazide incelemede bulunan Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyelerinin düzenlediği raporda, 300 dekar arazinin yaklaşık 270 dekarının IV. sınıf olduğunun belirtildiği, ı) bu gerekçelerle bilimsellikten uzak, meslek kurallarını hiçe sayan, en başından ön yargılı ve maksatlı Kurul Raporu'na uyulmaması ve düzenleyenler ve destekleyenler hakkında TMMOB tarafından soruşturma ve disiplin kovuşturması açılması ve Disiplin Yönetmeliği hükümleri gereğince cezalandırılmaları gerektiği belirtilmektedir.

İstanbul İli, Ümraniye İlçesi, Ömerli Belde Belediyesi tarafından imara açılan araziler hakkındaki gelişmeler ODA Genel Merkezimizin bilgisi içerisinde İstanbul Şubemiz tarafından izlenmekte ve nitelikli tarım arazilerimizin korunması yönündeki Şubemizin teknik ve yasal boyutları içeren çalışmaları, aşağıdaki gerekçelerle Genel Merkezimizce

desteklenmektedir. ODA'mızın aşağıdaki görüşleri, "kamu yararı"nı savunduğu için tümüyle haklı olduğu bir konuda savunma yapma amacına yönelik değil, şikayet isteminde bulunan şirketin durumunu bir kez daha sorgulamasına yöneliktir.

* Toprakların etüt edilmesi ve arazi sınıflarının belirlenmesi görevi, konu uzmanı kamu kurumu olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından 3202 sayılı Yasa gereği yerine getirilmektedir. Tarım arazilerinin tarım dışı amaçlı kullanılması kararı ise, 10.08.2001 tarihi öncesi "Tarım Alanlarının Tarım Dışı Gaye İle Kullanılmasına Dair Yönetmelik" gereği Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, bu tarihte yayımlanan "Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik" gereği Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce yapılan toprak etütlerine dayalı olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından verilmektedir. Ömerli Belde Belediyesi tarafından imara açılan arazilerde Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün görüşü sorulmamış, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca sorulan görüş üzerine Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nce verilen karara ise uyulmamıştır. Bu durum, yasal dayanaklara dayalı olmadan izin verildiğini, yani yasa dışı hareket edildiğini göstermektedir.

Ayrıca; şikayet dilekçesinde alıntı yapılan Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyelerinin verdiği raporun tümünün eklere konulmamasının nedeni anlaşılammıştır. Raporun içeriğinin tümüyle bilinmemesine karşın, raporun şirketin savladığı görüşleri tümüyle desteklediği gündeme getirilse bile, Mahkemelerin durumu değerlendirme amacıyla istemde bulunması dışında, toprak özellikleri ve arazi sınıfının belirlenmesi görevinin ilgili kamu kurumunda olduğu bilinmektedir.

* Konu uzmanı kamu kurumunca yapılan teknik değerlendirmeye göre belirlenen arazi sınıflarına ve yasal mevzuata göre verilen görüşlere uyulmamasının yanlışlığı, bu görüşleri arazi incelemesi sonucu vardığı görüşe göre destekleyen ve raporunda belirten meslektaşlarımızca ve İstanbul Şubemiz Yönetim Kurulu'nca değil, şikayet dilekçesi veren Şirketçe yeniden değerlendirilmelidir. Şube Yönetiminde yer alsın ya da almasızın konu uzmanı kişilerce hazırlanan raporun teknik içeriğinin son derece yeterli olduğunu belirtmek ise, sanırız gereksizdir. Ayrıca; 12 Mart 2002 tarihinde yapılan ve Ulusal Basında haklı olarak yer bulan ortak Basın Açıklaması öncesi, İstanbul Şubemizin girişimiyle 25.10.1999 tarihinde hazırlanan ve 28.03.2002 tarihindeki raporla aynı değerlendirmeleri içeren "Tarımsal Değerlendirme Raporu"nun varlığı, dikkatlerden kaçmamalıdır

* Ömerli Belde Belediyesi tarafından imara açılan II. sınıf ve yılda iki kez ürün alınan tarım arazilerinde başlayan yapılaşma, gerek İstanbul Şubemizin ve gerekse Genel Merkezimizin incelemeleri sonucu; a) konu ile ilgili kamu kuruluşları olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nın olumsuz görüşüne karşın başlaması, b) İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce yapılan ve Danıştay tarafından iptal edilen 1/50.000 ölçekli plana dayanılarak Belde Belediyesi'nce hazırlandığı savlanan imar planının yasal dayanaktan yoksun olması nedenleriyle yasa dışıdır ve derhal durdurulmalıdır.

Orman rejimi altındaki III., IV. ve VI sınıf arazilerdeki yapılaşma ise, Orman Mühendisleri Odası Marmara Şubesi'nin 10.04. 2002 tarihli yazısında belirttiği üzere; a) Devlet ormanına ait meşcerelerin yerleşim ve planlama sınırları içerisine alınarak imara açılan alanların bir parçası olarak gösterilmesi, b) Anayasa'nın 170. Maddesinde, 2/B ile orman dışına çıkarılan alanların orman köylüsünü kalkındırma ve tarımı geliştirme amaçları dışında kullanılmayacağı belirtilmesi, c) 6831 sayılı Orman Yasası'nın 3302 sayılı Yasa ile değişik 2/B maddesine ve 2924 sayılı Yasa'ya aykırı olarak imara açılması, d) "Casaba" projesi içinde yer alan ormanların Orman Bakanlığı'ndan izin ya da irtifak hakkı alınmadan kesilerek işgale açılması ve bu alanlardan özel çıkar doğrultusunda yararlanılması nedenleriyle yasa dışıdır ve derhal durdurulmalıdır.

* İstanbul Şubemiz; konu uzmanı bilirkişilerden oluşan Kurulu görevlendirmiş, Kurul Raporu, teknik boyut yanında, bu boyutun daha iyi anlaşılabilmesi amacıyla yasal boyutu da değerlendirmiştir. Kurul Raporu, halen yargıda olan İptal Davasının delilleri arasındadır ve İstanbul Şubemiz davanın müdahilleri arasındadır. ODA'mız, şirketin Birliğimize yaptığı istemi, bu anlamda son derece anlamlı bulmaktadır.

* "Anayasal düzenlemeler, imar planlarının yapılma aşaması, ülkenin tarımsal alan stratejisi" gerekçeleri ve "sorumsuz, kısa dönem faydacılığı, kaygısızlık, rant ve bireysel çıkarlar doğrultusunda yağma ve talanı önlemek" ile "büyük bir sorumsuzluk ve çıkarıcılık sonucu meydana getirilen bu talan derhal durdurulmalıdır" ifadeleri, ODA'mızın yıllardır gündeme getirdiği ve "Tarım Alanlarının Tarım Dışı Gaye İle Kullanılmasına Dair Yönetmelik" hakkında Danıştay'a açtığı ve İstanbul Şubemizin Raporunda da yer alan haklı gerekçelerle sürekli iptal ettirdiği İptal Davalarında yer alan ifadelerdir. Ülkemiz gerçeklerini gündeme getiren bu ifadelerden rahatsız olanlar, bu ifadelere konu işlemleri gerçekleştirenlerdir. ODA'mız, şirketin Birliğimize yaptığı istemi, bu anlamda da son derece anlamlı bulmaktadır.

* ODA'mız İstanbul Şubesi'nin hazırladığı raporun "bilimsellikten uzak, meslek kurallarını hiçe sayan, en başından ön yargılı ve maksatlı" olduğunu ve "yalnızca kendi şirketlerini hedef aldığını" ileri sürenlerce rapor tümüyle incelenirse; "tarım arazilerinin talanı" uygulamasını yaptığı konutlarla gerçekleştiren şirket yanında, yasa dışı imar planı yapan belediye ve yetkilileri ile yasa dışı kararlara göz yuman siyasilerin de suçlandığı görülecektir.

Ülkemizdeki nitelikli tarım arazilerinin "rant ve bireysel çıkarlar doğrultusunda yağma ve talanı" sürecinin tüm bileşenleri bu olayın suçlularıdır. Bu bileşenlerden birisi olan şirketin, arka plandaki karar vericiler adına savunma yapması ya da yapabilmesi, daha da önemlisi Ülke topraklarımızı koruyan İstanbul Şubemiz yönetici ve üyelerini TMMOB'a şikayet edebilmesi, "kamu yararı" doğrultusunda çalışmalarını yürüten TMMOB ve bağlı ODA'ların gerekli yanıtı, gerektiği şekilde vermesini zorunlu kılmaktadır.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu olarak; İstanbul Şubemizin ilgili Meslek Odaları ve Sivil Toplum Kuruluşları ile birlikte yürüttüğü ve yargıya taşıdığı bu haklı savaşıma gölge düşürmeye çalışan söz konusu isteme karşı oluşturulan ODA görüşümüzün, TMMOB Genel Merkezi görüşü olarak ilgi yazı ile istemde bulunan şirkete ve ilgili Belde Belediyesine iletilmesi gerektiği görüşündeyiz.

Saygılarımızla.

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Başkan
Yönetim Kurulu Adına

***

TMMOB BAŞKANLIĞINA ANKARA

İLGİ: 15.07.2002 tarih ve 534 sayılı yazınız

ODA'mız, 2003 yılı içinde yapılması planlanan 5. Çevre Şurası'nda, aşağıdaki konu başlıklarını gündem maddesi olarak önermektedir.

1. Arazi Kullanım Planlaması ve Tarım Topraklarının Korunması

Arazi Kullanım Planlarının yapılmayışı sonucu nitelikli tarım arazileri sanayileşme ve kentleşme sürecinde hızla yok edilmektedir ve bu süreç önlenmelidir. Arazi Kullanımı ve Toprak Koruma Yasa Tasarısı'nın yasalaşması için gerekli girişimlerde bulunulmalıdır.

2. Doğal Yaşamın Korunması

Biyolojik çeşitlilik yönünden yeryüzünün en önemli, aynı zamanda da en stratejik konumuna sahip ülkelerinden birisi olan Ülkemizde, doğal yaşama ortamları ve biyolojik çeşitliliğin korunmasına duyulan gereksinim artarak sürmektedir.

3. Erozyon ve Çölleşme

Ciddi boyutlarda erozyon ve çölleşme sorunu yaşayan Ülkemizde, erozyon ve çölleşmeye neden olan süreçlerin saptanarak gerekli yasal, yönetsel, parasal düzenlemelerin ivedilikle yapılması gerekmektedir.

4. Organik Tarım ve Transgenik Canlılar

Sürdürülebilir ve organik tarımın (ekolojik tarım) desteklenmesi için ulusal politikaların belirlenmesi ve genetik yapısı değiştirilmiş (transgenik) canlılarla ilgili uygulamaların tartışılması gerekmektedir.

5. Çevresel Veri Tabanı ve Bilgiye Erişim

Çevresel verilerin güvenilirliğini sağlayan ilgili standartlar doğrultusunda; toplanması, sınıflandırılması, depolanması, analiz edilmesi ve güncel olarak yerel, ulusal/uluslararası düzeyde, bir Veri Tabanından kullanıcıların hizmetine sunulması gereklidir.

6. Çevre Konusunda Yasal ve Yönetsel Durum

Çevre ile ilgili tüm mevzuatın durumu gözden geçirilmeli, AB uyum sürecini de kapsayacak şekilde çıkarılacak ya da değiştirilecek mevzuat belirlenmeli; kamu kurum ve kuruluşları ile meslek odaları ve sivil toplum örgütlerinin görev-yetki ve sorumlulukları değerlendirilmeli ve eşgüdüm içerisinde etkin çalışma ortamı yaratılmalıdır.

7. Küreselleşme Sürecinin Çevre Politikalarına Etkileri

Merkez-Çevre Ülkeler ekseninde, Küreselleşme Sürecinin Türkiye Çevre Politikası'na etkileri irdelenmeli, olumlu ve olumsuz durumlar saptanarak gerekli önlemler alınmalıdır.

Saygılarımızla.

Prof. Dr. Gürol ERGİN

Başkan

***

TMMOB BAŞKANLIĞI'NA

İLGİ (a) 18.02.2003 gün, 114 sayılı yazınız,
(b) Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nın 17.02.2003 gün, 1939 sayılı yazısı.

Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) kapsamında yürütülmekte olan müzakere turunda, çevre hizmetlerine ilişkin ulusal düzenlemeler ve müzakere konularına ilişkin ODA'mızın görüşlerini isteyen ilgi (a) yazınız ve eki Bayındırlık Bakanlığı'nın ilgi (b) yazısı ile ekleri incelenmiştir.

İlgi (b) yazı 3 no'lu ek olan BM Belgesi'nde yer alan "94. bölüm : Çevre hizmetleri" alanında, ODA'mız ve tarım mühendisliği işlev alanlarına ilişkin olan bölüm "Doğa ve Peyzaj Koruma Hizmetleri" başlığını taşımakta olup, adı geçen bölümün ODA'mızca yapılan gayri resmi çevirisi aşağıda verilmektedir;

94060 Doğa ve Peyzaj Koruma Hizmetleri

Ekolojik koruma hizmetleri; göller, kıyı boyları, kıyı suları, kurak alanlar ve bunların flora, fauna ve habitatlarını da kapsar. Hizmetler, çevre ve iklim (sera etkisi vb) arasındaki etkileşimlere ilişkin çalışmalardan oluşur ve doğal felaket değerlendirmesi ve engellenmesi hizmetlerini de kapsar. Doğa ve kırsal alan koruma servisleri, başka bir yerde sınıflandırılmamışlardır.

İstisna : Orman ve zarar değerlendirme ve engelleme hizmetleri 881 kodlu grup (Tarım, avcılık ve ormancılık ile geçici olarak ilişkilendirilen hizmetler) içinde sınıflandırılmışlardır.

Konu ile ilgili ayrıntılı değerlendirmelere girişilmeden önce şu genel saptamaları yapmaktayız.

Günümüzde, “çevre hizmetleri piyasası” olarak tanımlanan alan, 280 milyar \$’lık bir “iş hacmi” ne işaret etmektedir. Yılda % 8’lik bir büyüme ile bu alanın 2010 yılında 640 milyar \$’lık bir piyasayı tanımlayacağı tahmin edilmektedir.

GATS çerçevesinde bu alanın liberalize edilme girişimlerinin temelini, bu piyasa büyüklüğü oluşturmaktadır. Halen DTÖ’ne üye ülkelerden, içlerinde Türkiye’nin de bulunduğu çoğu OECD üyesi yalnızca 48 ülke çevresel sektör taahhüdünde bulunmuştur. DTÖ, imzacı ülke sayısının artırılarak, “piyasa”nın derinleştirilmesine odaklanmış durumdadır.

Kuzey hegemonyasındaki uluslararası organizasyonların yok saydıkları ve dünyanın bugünkü gelişmişlik düzeyinin eşit paylaşıldığında tüm dünya için yeterli yaşam düzeyini garanti edeceğine işaret eden “sağlıklı çevre için sıfır kalkınma” kavramından sonra ileri sürülen “sürdürülebilir kalkınma” söylemi, çevre ve insan varlığını, bir üretim faktörü düzeyine indirgemektedir.

Bu kapsamda “çevre hizmetleri”, iki temel amaca yönelmektedir: Çevreye verilen tahribatin onarılması ve üretim faktörü niteliği ile uyumlu olmak kaydıyla çevresel değerlerin korunması. Vahşi kapitalizmin sanayileşme savaşlarından sonra günümüzde sınırlı kaydırmacılık ve esnek üretim temelinde, çevresel değerler çokuluslu şirketler tarafından sömürülmektedir. Buna karşın “kirleten öder” düşüncesi, Kuzey’in entelektüel hegemonyası altındaki az gelişmiş ülkeler tarafından dahi unutulmuş durumdadır. Bunun yerine, “kapitalizmin kendi buhranını bile pazarlama” yeteneği bir kez daha gündeme getirilmekte ve alan, az gelişmiş / gelişmekte olan ülke bütçelerinden, ÇUŞ’lere yeni bir transfer kapısı olarak kurgulanmaya çalışılmaktadır. Bu doğrultuda, gerçek amacı gizleme işlevi görmek üzere geliştirilen “win – win” yaklaşımının, yaşamın hiçbir alanında işlemediği açıktır.

Bu yaklaşım, ilgi (b) yazının 4 nolu eki olan AB’nin S/CSS/W/38 rumuzlu ve GATS 2000: Çevre Hizmetleri (GATS 2000: Environmental Services) başlıklı belge ile somutlaşmaktadır. Çevre Bakanlığı, ülkemizin AB’ne aday ülke olması ve AB taahhütleri ile aynı paralellikte işlem yapması gerektiğini belirtmektedir. Türkiye’nin çevre alanındaki hak ve çıkarlarının AB ile örtüşüp örtüşmediği incelenmeksizin, gerçekleşmesi belirsiz bir üyelik – eklemleme ilişkisi nedeniyle AB belirlemelerine Türkiye’yi bağlama çabaları, Türkiye bürokrasisinin içinde bulunduğu konumlamayı da olanca çıplaklığı ile ortaya koymaktadır.

AB’nin S/CSS/W/38 rumuzlu ve GATS 2000: Çevre Hizmetleri başlıklı belgesi, AB teklifinin amacını, “görüşmeler sonrasında DTÖ üyesi ülkelerin ticari engelleri kaldırmasının sağlanması” olarak belirlemektedir (madde 5).

AB Belgesi’nin, Teklifin Hedefi (Scope of This Proposal) başlıklı II. Bölümü, çevresel sektör ve alt sektörleri 7 başlıkta saymaktadır (madde 8). Bunlardan;

- Toprak ve suyun temizlenmesi ve ıslahı (Remediation and cleanup soil&water)
- Biyoçeşitlilik ve peyzajın korunması (Protection of biodiversity and landscape)

bölmeleri, TMMOB'ne bağlı diğer bazı ODA'larla birlikte, ODA'mızın da çalışma alanına girmektedir. Belgenin ekindeki çizelgede ise, hizmetlerin karşılığı konsolide listeler belirtilmektedir. Yukarıdaki iki gruba ilişkin ODA'mızca yapılan çeviri aşağıda verilmektedir;

ÇEVRESEL HİZMETLER	KONSOLİDE LİSTE
Sınıflar ve Hizmetler	Örnekler / Tanımlar
6 D) Toprak ve suyun temizlenmesi ve ıslahı	Sabit ya da mobil temizleme hizmetleri, acil durum planları, doğal afet ve kirlenmelerden uzun dönem korunma ve temizleme
6 F) Biyoçeşitlilik ve peyzajın korunması	Ekoloji ve habitat koruma, ormanların korunması ve sürdürülebilir ormancılığın sağlanması

Yukarıdakiler de dahil olmak üzere, AB, çevresel hizmetlerde ticareti sınırlayıcı engelleri şöyle saymaktadır; "tekeller ve yaygın hizmet sağlayıcıların varlığı, iş dünyasında yasal forma ilişkin sınırlılıklar, eşitliğe ilişkin kısıtlamalar, yabancı yatırımlara getirilen sınırlamalar, tanımlanmamış lisans ve onaylama gereklilikleri, tanımlanmamış ekonomik gereklilik testleri, ikamet ve yurtaşlık gereklilikleri, anahtar personel hareketlerine getirilen sınırlamalar vb." (madde 12).

AB Belgesi, tüm alt sektörlerde, tüm sınırlamaların kaldırılmasını taahhüt etmektedir (madde 13, a). Böylesine bir yaklaşımın, Türkiye'nin toprak ve su kaynaklarının, biyoçeşitliliğinin ve kırsal yaşamının korunmasında ne derecede büyük bir tehlike oluşturduğu açıktır.

Yine AB Belgesi, çevresel hizmetleri, çevresel bileşimli olmak üzere, şöyle saymaktadır (madde 9);

- İş hizmetleri,
- Kırsal kalkınma hizmetleri,
- Danışmanlık, müteahhitlik, mühendislik hizmetleri,
- Yapım hizmetleri,
- Dağıtım hizmetleri,
- Ulaşım hizmetleri,
- Diğer hizmetler.

Görüldüğü gibi AB, çevresel hizmetler alanındaki iş "olanakları" konusunda ABD karşısındaki rekabet gücünü artırmaya çalışmaktadır. Bu bağlamda danışmanlık hizmetleri ile ABD ve Avrupa perspektifleri az gelişmiş dünyaya transfer edilmekte, böylece açılan kapılardan müteahhitlik – mühendislik – yapım – dağıtım vb. işleri ile girilmekte ve çevre ülkelerin kaynakları bu yolla merkeze transfer edilmektedir.

Bu alanda, AB'nin hak ve çıkarları ile Türkiye'nin hak ve çıkarlarının örtüşmediği açıktır. Bu bağlamda Türkiye, tarihi belirsiz bir üyelik perspektifi içinde AB yaklaşımlarına eklemleme düşüncesinden vazgeçmeli, kaynaklarını korumaya odaklı bir siyasa geliştirme konumuna yönelmelidir.

Bununla birlikte, Türkiye bu alanda bugüne kadar;

- CITES,
- Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi,
- Cartagena Biyogüvenlik Protokolü,
- Avrupa Peyzaj Sözleşmesi

çok taraflı çevre sözleşmelerine imza atmış bulunmaktadır.

Tüm bu sözleşmelerin, Türkiye'nin içinde bulunduğu pozisyon açısından yeniden değerlendirilmesinde ve yukarıda belirtilen temel amaç ile çelişen hükümlerin bu sözleşmelerden ayıklanmasında, GATS görüşmelerinde de bu doğrultuda pozisyon alınmasında; Türkiye'nin çok zengin biyoçeşitliliğinin, toprak ve su kaynaklarının, kırsal yaşamının korunması açısından zorunluluk bulunmaktadır.

Saygılarımla

Gürol ERGİN
Yönetim Kurulu Başkanı

***

TMMOB BAŞKANLIĞI'NA

İlgi: 14.04.2003 gün, 263 sayılı yazınız

İlgi yazınız ekinde, Türkiye-Avrupa Birliği Karma İstişare Komitesi Toplantısı'nda Türkiye Ziraat Odaları Birliği tarafından sunulan "Türkiye'de Tarım Sektöründe Gelişmeler" başlıklı rapor alınmıştır.

Sözü edilen rapor, Türkiye de tarım sektörü ve kırsal sosyolojinin içinde bulunduğu duruma yönelik doğru saptamalar yapmaktadır. Bununla birlikte, raporun analitik anlamda, iki önemli konuda düzeltim gereksinimi bulunmaktadır;

1-Türkiye de uygulandığı şekliyle Doğrudan Gelir Desteği bir tarımsal destek değildir, diğer tüm desteklerin elemine edilerek salt DGD' ye dayalı geçici bir destekleme sistemine geçiş, Türkiye tarımının üretim yapısı üzerinde yıkıcı etkiler yapmaktadır, yapmaya devam edecektir.

2-AB ile imzalanan Gümrük Birliği Antlaşması'nın, işlenmiş tarım ürünleri alanında, AB'nin karşılaştırmalı üstünlüğe sahip olduğu hububat ve süt içerilmiş ürünleri kapsama alarak, Türkiye'nin önemli bir üretim potansiyeline sahip olduğu salça, meyve suyu vb. içerilmiş ürünleri kapsam dışında bırakması; AB - Türkiye tarım ticareti dengesini, Türkiye aleyhine olmak üzere bozmuştur.

Ayrıca rapor, stratejik anlamda, olası bir AB üyeliğinin Türkiye tarımına etkileri konusunda fazlasıyla iyimserdir. Bilindiği gibi AB Ortak Tarım Politikası, yarım yüzyılı aşkın bir güçlü müdahale - destekleme sistemi ile AB' yi tarım ürünlerinde aşkın üretim kapasitesine ulaştırmış olup, izleyen süreçte kırsal politikalara ağırlık verecek bir yönelim izlemektedir.

Oysa ülkemiz tarımının halen alt yapı sorunları çözülmemiştir, üretimden pazarlama aşamasına kadar desteğe gereksimi vardır. Bu koşullar altında OTP' nin güncel formuna uyum, Türkiye tarımının gereksinimlerine yanıt oluşturamayacaktır. Zaten mevcut AB genişlemesinin, ekonomik gereklerden çok, merkez ülkeler etrafında siyasi eklemlenme sürecine doğru evrildiği gözlenmektedir.

Belirtilen gerekçelerle, raporun yukarıda altı çizilen düzeltimlerle birlikte değerlendirilmesinde yarar bulunmaktadır.

Saygılarımla

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Başkan

***

TMMOB BAŞKANLIĞINA

İlgi: 1 Kasım 2002 tarih ve 772 sayılı yazınız

İlgi yazınız gereği 5 Kasım 2002 tarihinde, “ÇED Yönetmeliği ile ilgili olarak durum tespiti yapılması, ÇED Yönetmeliği ile ilgili yetkilerin değerlendirilmesi, ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak kuruluşların Büro Tescil Belgesi alacakları Oda ya da Odaların belirlenmesi ve 9 Kasım 2002 günü yapılacak TMMOB Yönetim Kurulu’na sunulmak üzere Rapora dönüştürülmesi” gündemiyle yapılan Toplantıya, ODA’mız Yönetim Kurulu Üyesi Baki Remzi SUİÇMEZ katılmıştır. Geniş bir katılımı gerçekleştiren Toplantı sırasında, Çevre Mühendisleri Odası’nın sunumundan sonra çeşitli Odalarla birlikte Odamızın da görüşü sözlü olarak belirtilmiş, ancak Çevre Mühendisleri Odası adına katılan yetkililerin anlaşılabilir tavrı nedeniyle bazı Odalar görüş belirtmemiş, Toplantı tamamlanamamış ve bir Tutanakla sona erdirilmiştir. Dolayısıyla, Toplantı amacına ulaşamamış ve Odaların görüşleri TMMOB Yönetim Kurulu’na sunulmak üzere bir Rapora dönüştürülebilmiştir.

Bu nedenle, 9 Kasım 2002 günü yapılacak TMMOB Yönetim Kurulu’na sunulmak üzere konuyla ilgili hazırlanan ODA’mızın önerisi; “Çevre Bakanlığına sunulmak üzere ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak firmaların TMMOB Mimarlık-Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücret-Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları Yönetmeliği ve TMMOB Serbest Mühendislik Müşavirlik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği gereğince Raporlara imza attığı Mühendislerin ve Mimarların bağlı bulunduğu herhangi bir Odadan Büro Tescil Belgesi (BTB) alması ve Raporlarda imzası bulunan tüm Mühendis ve Mimarların 6235 sayılı TMMOB Yasası gereğince bağlı oldukları Odalardan Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) Belgesi alması gerekmektedir ve belge örnekleri yazı ekinde Çevre Bakanlığına gönderilmelidir.” şeklindedir. Önerimiz hakkındaki gerekçeli görüşümüz ektedir.

Saygılarımızla.

İlhan HAN
Genel Sekreter

EK: Ziraat Mühendisleri Odası Görüşü (4 Sayfa)

“ÇED Yönetmeliği İle İlgili Yetkilerin Değerlendirilmesi, ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu Hazırlayacak Kuruluşların Büro Tescil Belgesi Alacakları Oda ya da Odaların Belirlenmesi” Konusunda TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası’nın Görüşü (8 Kasım 2002)

Çevre Mühendisleri Odası’nın Çevre Bakanlığı ile iletişimi sonucu, ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak firmalardan Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) Belgesi ve Büro Tescil Belgesi (BTB) istenmesi, Çevre Bakanlığı’nca Çevre İl Müdürlüklerine yazılı olarak bildirilmiştir. Ancak, Çevre Mühendisleri Odası Çevre Bakanlığı ile yeniden iletişim sağlayarak, ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak firmalardan istenen Büro Tescil Belgesi’nin başka Odalardan da alınması ve Bakanlıkça kabul edilmesi uygulamasının yanlış olduğu ve Büro Tescil Belgesi’nin yalnızca ÇMO’dan alınması gerektiği isteminde bulunmuştur. Çevre Bakanlığı ise, belge düzenleme konusunda TMMOB görüşünün Bakanlığa gönderilmesini istemiştir. ÇMO konuyu TMMOB’a taşımış ve TMMOB Yönetim Kurulu’nun 5 Ekim 2002 tarih ve 6

nolu toplantısının 80 nolu kararına dayanılarak oluşturulan “ÇED Yönetmeliği Durum Tespit Komisyonu” aşağıdaki birbirine karşıt iki görüşü Yönetim Kurulu’na sunmayı kararlaştırmıştır.

1 Nolu Görüş (ÇMO Önerisi): *Çevre Bakanlığına ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak firmaların ÇMO’dan Büro Tescil Belgesi (BTB) alması ve raporda inzası bulunan tüm mühendis ve mimarların bağlı oldukları Odadan Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) Belgesi alması gerekmektedir ve belge örnekleri yazı ekinde gönderilmelidir.*

2 Nolu Görüş (ÇMO Karşıtı Öneri): *ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak firmalar, bu işin disiplinlerarası ortak bir çalışma olacağı görüşünden hareketle, raporun özelliğine ve firmanın ÇED Raporuna imza attığı mühendislerin ve mimarların bağlı bulunduğu herhangi bir Odadan BTB yaptırabilirler ve raporda inzası bulunan diğer tüm mühendis ve mimarlar bağlı oldukları Odadan SMM Belgesi almak zorundadırlar.*

Görülebileceği üzere, SMM Belgesi konusunda bir sorun yoktur. Sorun, BTB lerin yalnızca ÇMO ya da ÇED Yönetmeliğine göre ilgili tüm ODA’larca verilip verilmemesinde yaşanmaktadır. Bu iki görüşün tartışılması ve TMMOB Yönetim Kurulu’na sunulmak üzere Rapora bağlanması için, 5 Kasım 2002 tarihinde, Çağrılı Odaların görüşlerini almak üzere geniş katılımlı bir toplantı yapılmıştır. Toplantıda sözlü olarak belirtilen ODA’mız görüşü, toplantının tamamlanamaması nedeniyle, TMMOB Yönetim Kurulu’na sunulmak üzere yazılı olarak aşağıda ayrıntılı olarak yinelenmektedir.

1. ÇMO’nun, “ÇED kapsamında Çevre Mühendislerinin ana disiplin olarak kabul edilmesi gerektiği” savı geçerli değildir.

6 Haziran 2002 tarih ve 24777 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan ÇED Yönetmeliği; ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak mühendislik ve mimarlık disiplinlerini açıkça belirtmemiştir. Yönetmeliğin ilgili hükmü “Proje tanıtım raporu, projenin türü ve yeri dikkate alınarak ilgili meslek dallarından ve en az üç kişiden oluşan çalışma grubunca hazırlanmalıdır.” şeklindedir.

ÇED Raporu, disiplinlerarası ortak bir çalışmadır ve ÇED Yönetmeliği kapsamında incelenen konuların hiç birisi diğerinden daha az önemli değildir.

Nitekim, ÇED Yönetmeliği EK-I’de yer alan 8, 15, 16, 17, 20, 28, 30 nolu maddeler ve tüm maddelerde yer alan tesislerin kurulduğu arazinin sınıfının tespiti ile EK-II’de yer alan 19, 20 nolu maddeler ve tüm maddelerde yer alan tesislerin kurulduğu arazi sınıfının tespiti çalışmaları, doğrudan Ziraat Mühendislerinin yetki alanındadır ve Ziraat Mühendisleri tarafından yapılmalıdır ve yapılmaktadır. EK-III ve EK-IV’deki Formatlara göre hazırlanacak; mevcut arazi kullanma durumu, arazinin tanımlanması, önerilen projeden kaynaklanabilecek önemli çevresel etkilerin açıklanması, alternatif alanların tespiti, doğal kaynakların kullanımı, çevreye olabilecek olumsuz etkilerin azaltılmasına yönelik öneriler, Ziraat Mühendisleri tarafından belirlenmektedir. Yine, “Duyarlı Bölgeler” ve özellikle “Korunması Gereken Alanlar” içinde “Tarım Alanları”nın sayılması, tüm ÇED ve Ön ÇED sürecinde Ziraat Mühendislerinin yer almasını gerekli kılmaktadır.

ÇED ve Ön ÇED Raporu, ilgili disiplinlere ait verilerin elde edilmesi sonucu hazırlanan bir Sonuç Raporu’dur. İlgili Kamu Kurum ve Kuruluşlarından alınan izinleri de içeren Sonuç Raporu’nun, eşgüdümücü konumda olmayı amaçlayan Çevre Mühendislerince hazırlanması zorunlu ve gerekli değildir. Sonuç Raporu, imza yetkisi bulunan Ziraat, Çevre, Jeoloji ve Orman Mühendislerince de hazırlanabilir ve de hazırlanmaktadır ve Çevre Bakanlığı’nca uygun görülmektedir.

2. ÇMO’nun, “BTB’lerin yalnızca ÇMO tarafından verilmesi gerektiği” savı geçerli değildir.

TMMOB Mimarlık-Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücret-Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları Yönetmeliği, Madde-5.2; *“her türlü Serbest Mimarlık-Mühendislik-Müşavirlik Hizmetlerinin yapılabilmesi için, gerçek veya tüzel kişi ve kurumlar, İlgili Meslek Odalarından, Serbest Mühendislik Müşavirlik Belgesi (SMM) ve/veya Büro Tescil Belgesi (BTB) almak zorundadırlar.”* hükmünü içermektedir.

TMMOB Serbest Mühendislik Müşavirlik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği, Madde-6.f; *“Birden fazla alanda çalışan ve farklı MMH veren kişi ve kuruluşlar çalışma alanlarıyla ilgili her bir Odadan ayrı SMM veya Büro Tescil Belgesi almak zorundadır.”* hükmünü içermektedir.

ÇMO, TMMOB Mimarlık-Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücret-Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları Yönetmeliği ve özellikle TMMOB Serbest Mühendislik Müşavirlik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği gereği, herhangi bir Odadan BTB si bulunan ve ÇED yapmayı planlayan büroların halihazır BTB leri yanı sıra, ÇMO dan da BTB almak zorunda olduğunu ileri sürmektedir. Oysa, her iki yönetmelik arasındaki temel fark, ilk yönetmelikte “ve/veya”, ikinci yönetmelikte “veya” denilmesidir. Yani, yapılacak işin gereği olarak ikinci yönetmelik gereği, BTB için bir zorunluluk yoktur. Değişik disiplinleri içeren Yapı Denetimi Bürolarının işleyişi, bu duruma iyi bir örnektir.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası; TMMOB Yasası ve İlgili Yönetmelikleri ile ZMO tarafından çıkarılan “TMMOB ZMO Serbest Müşavirlik Mühendislik Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi ve Mesleki Denetim Yönetmeliği” ve “TMMOB ZMO Serbest Mühendislik Müşavirlik Hizmetleri Asgari Ücret ve Mesleki Denetim Yönetmeliği”ne göre; Genel Çalışma Alanları, Görev ve Yetkilerini “*Tohumculuk, Kimyasal Gübre, Zirai Mücadele, Zirai Karantina ve Tarım İlaçları, Yem Sanayi ve Yem Kontrolü, Çevre Koruma, Tarım İşletmelerinin Planlanması ve Projelendirilmesi, Tarımsal Eğitim ve Yayım, Araştırma Kurumları, Laboratuvar Kurma ve İşletme, Tarım Ürünlerinin İthal ve İhracı, Tarım Kooperatifleri, Tarımsal Kredilendirme ve Kredi Kontrol İşleri, Tarım Sigortası, Tarımsal Danışmanlık Büroları Açma, Birlikçilik*” konu başlıklarında toplayan “Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük” çerçevesinde; üyelerine Büro Tescil Belgesi vermektedir.

Odamızca verilen BTB si olan gerçek ya da tüzel kişi, ZMO Yetki Tüzüğü kapsamındaki çok ve çeşitli çalışma alanlarında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu bağlamda, İlgili Odalardan alınmış SMM si olan farklı disiplinlerdeki mühendislerin de katkısıyla ÇED Yönetmeliği içeriğine uygun şekilde hazırlanan ÇED ve Ön ÇED Raporları, Çevre Bakanlığı’nca uygun görülmektedir.

Çevre Bakanlığı’nca ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak firmalardan Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) Belgesi ve Büro Tescil Belgesi (BTB) istenmesi, yasal, doğru ve bu anlamda çok olumlu bir gelişmedir. Çevre Bakanlığı’nın bu olumlu uygulamasını ZMO olarak destekliyoruz.

Ancak, Çevre Bakanlığı’nın bu konuda uygulamada bir sıkıntısı olmadığını belirtmesine ve ayrı bir istemi olmamasına karşın, Çevre Mühendisleri Odası’nın BTB verilmesini ÇMO “Tekel”ine sokma girişimini ZMO olarak uygun bulmuyoruz ve TMMOB Birlikteliğini yaralayan bir çaba olarak görüyoruz.

3. ÇMO’nun, *“BTB ler ÇMO tarafından verilmezse ‘kamu yararına’ denetim yapılamaz”* savı geçerli değildir.

5 Kasım 2002 tarihli toplantıda ÇMO Başkanı, II. Başkanı ve Oda Genel Sekreteri tarafından ileri sürülen *“Büro Tescil Belgelerinin diğer Odalar tarafından da verilmesi kamu yararına denetimi önüyor”* savı,son derece yanlış ve tek yanlıdır.

Denetim açısından sorun; yasal olarak verilen BTB lere göre kurulan Bürolarca hazırlanan ÇED ve Ön ÇED Raporlarının içeriğinden çok, bu raporların Çevre

Bakanlığı'nca değerlendirilme şekli ile SMM Belgesine sahip olup rapora imza atan Mühendis ve Mimarların bilgi ve deneyim düzeyleri ve Odalarca denetlenme durumlarına ilişkindir.

ÇMO Yetkilileri, yetki-birikim-güç sorunları nedeniyle, ÇED ve Ön ÇED Raporlarının içerik denetlemesini yapmak istemediklerini belirtmektedirler. Proje denetlemesi yapmak istemeyen ÇMO'nun, "kamu yararına denetimi" nasıl yapacağını somut olarak ortaya koyması gerekmektedir. Somut bir açıklama yapılamaması nedeniyle, ÇMO'nun istemi, yalnızca BTB ne sahip Büroların listesini tutmak ve güncellemekle sınırlanacaktır ki, ÇMO'nun böyle bir istemi gündeme getirmesi gereksizdir ve değişik yorumlar yapılmasına açıktır. Nitekim, bu Büroların listesi Çevre Bakanlığı'nca tutulmaktadır ve güncelleştirilmektedir.

"Kamu yararına denetim"; gerek SMM Belgesi verilen Mühendis ve Mimarların bilgi ve deneyim düzeylerinin Odalarca verilecek eğitsel çalışmalarla yükseltilmesi ve yanlış uygulamaların denetlenerek cezalandırılması, gerekse ÇED Yönetmeliği kapsamındaki Halkın Katılımı ve Bilgilendirme Toplantılarına Oda adına katılarak gerekli yönlendirmeleri yapmakla sağlanabilir. Tüm bu denetim süreçlerine karşın Çevre Bakanlığı'nca uygun olmayan bir yere/tesise verilecek olumlu Rapor ise, ivedilikle Yargıya taşınarak önlenabilir.

4. ÇMO'nun, "*bağlı Odadan SMM veya Oda Kayıt Belgesi istenmesi*" istemi uygun değildir.

Çevre Bakanlığı'nca BTB yanı sıra SMM istenmesi yasal ve doğrudur. Ancak, ÇMO tarafından TMMOB'a yazılan 25 Ekim 2002 tarih ve 2002/T-054 sayılı yazısında seçenek olarak sunulan, "*SMM olmaması durumunda Oda Kayıt Belgesi'nin de kabul edilmesi*" istemi, uygulamada karşılaşılan sorunlar dikkate alındığında doğru ve gerçekçi değildir.

Tüm bu gerekçelerle; Toplantıya, 1 nolu görüşü desteklemek üzere yazılı bir rapor sunan Çevre Mühendisleri Odası'nın görüşleri, Ziraat Mühendisleri Odası tarafından uygun görülmemektedir.

Bu süreçte; Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu olarak TMMOB Yönetim Kurulu'ndan istemimiz, söz konusu kararın aşağıdaki şekilde düzenlenmesidir.

"Çevre Bakanlığına sunulmak üzere ÇED ve ÇED Ön Araştırma Raporu hazırlayacak firmaların TMMOB Mimarlık-Mühendislik Hizmetleri ve Asgari Ücret-Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları Yönetmeliği ve TMMOB Serbest Mühendislik Müşavirlik ve Mimarlık Hizmetleri ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği gereğince Raporlara imza attığı Mühendislerin ve Mimarların bağlı bulunduğu herhangi bir Odadan Büro Tescil Belgesi (BTB) alması ve Raporlarda imzası bulunan tüm Mühendis ve Mimarların 6235 sayılı TMMOB Yasası gereğince bağlı buldukları Odalardan Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) Belgesi alması gerekmektedir ve belge örnekleri yazı ekinde Çevre Bakanlığına gönderilmelidir."

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu

***

TMMOB BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 03 Şubat 2003 gün, 74 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan; "TMMOB Meteoroloji Mühendisleri ODASI Serbest Müşavirlik Mühendislik Hizmetleri Büroları Tescili ve Mesleki Denetim Yönetmeliği"

“TMMOB Elektrik Mühendisleri ODASI Serbest Müşavir Mühendislik Hizmetleri Yönetmeliği” “TMMOB Mimarlar ODASI Serbest Mimarlık Hizmetleri Uygulama ve Mesleki Denetim Yönetmeliği” taslakları ODA’mız tarafından incelenmiştir.

Adı geçen taslaklara ilişkin değerlendirmelere geçmeden önce, bir konunun altının çizilmesinde yarar görülmektedir. Bilindiği üzere, halen, TMMOB çatısı altında oluşturulan bir Komisyon eli ile ODA mevzuatlarının yalınlaştırılarak ortaklaştırılmasını amaçlayan bir çalışma sürmektedir. Bu çerçevede, henüz bu çalışma tamamlanmadan ODA’ların yeni yönetmelikler hazırlamalarını, sözü edilen çalışmanın amacı ile çelişir nitelikte değerlendiriyoruz. Yeni yetki çatışması alanları yaratılmaması bakımından, bu süreç içerisinde hazırlanılan yönetmeliklerin, halen sürmekte olan Komisyon çalışmasının tamamlanmasından sonra ve bu çalışma sonuçları doğrultusunda değerlendirilmesi ve Resmi Gazete’de yayımlanması yararlı olacaktır.

Bir başka önemli konu da, ODA’ların yetki ve görev alanlarının, meslek alt disiplinleri bağlamında çakışmalarının ortaya koyduğu sorunlar olmaktadır. Her ne kadar TMMOB çatısı altında bu çakışma alanlarının ayıklanması beklenmekte ise de, disiplinlerarası çalışmanın gerekli olduğu alanlarda, bu ayıklamanın yapılabilmesi olanaksızlaşabilmektedir. Ayıklamanın yapılamadığı bu gibi durumlarda, ODA’ların “ihtisas konuları” olarak yönetmeliklerinde yaptıkları belirlemelerin, ODA’lara “özgü yetki” (münhasır yetki) sağlayıcı olmaması gerekir.

Bu bağlamda, yukarıda sözü edilen taslaklardan, Meteoroloji Mühendisleri ODASI tarafından hazırlanan “TMMOB Meteoroloji Mühendisleri ODASI Serbest Müşavirlik Mühendislik Hizmetleri Büroları Tescili ve Mesleki Denetim Yönetmeliği” nin, tarımsal meteoroloji ile ilgili hizmet alanları başta olmak üzere bazı hükümleri, mesleğimiz görev ve yetki alanı ile çelişme yaratacağından, yeniden düzenlenmelidir. Konu ile ilgili ODA’mız değerlendirmeleri, aşağıdaki çerçevede sunulmaktadır;

Öncelikle (i) mesleğimizle ilgili olarak halen yürürlükte olan ve yasa – tüzük – yönetmelik hiyerarşisinde yer alan ve inceleme konusu taslak ile çelişkili olan, bu yönüyle de yeni düzenlemeye konu edilemeyecek hükümlerin altı çizilecek, (ii) Taslak yönetmelikte yer alan ve Ziraat Mühendisliği uzmanlık konuları arasına giren ya da Ziraat ve Meteoroloji Mühendisliği ortak uzmanlık alanlarında bulunan konular belirtilecek, (iii) tarımsal meteoroloji ve ziraat mühendisliği mesleği arasındaki bağlantıya vurgu yapılarak bu maddelerin yeniden değerlendirilmesi gereği gerekçelendirilecek, (iv) Yine bu bağlamda Ziraat Fakültelerinin ders programında (v) ve Meteoroloji Mühendisliği ders programında, belirtilen konularla ilgili olan öğrenim yapısına dikkat çekilecek ve son olarak (vi) Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü’nde, belirtilen hizmetlerin yürütülme biçimine ilişkin bilgi verilecektir.

(i) Ziraat Mühendisliği mesleği yetki ve görev alanının hukuki dayanakları ;

13.5.1960 gün, 10504 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 6.5.1960 tarih ve 7472 sayılı “Ziraat Yüksek Mühendisleri Hakkında Kanun” ve bu Kanun’un 6. maddesi uyarınca hazırlanan ve 24 Ocak 1992 gün, 21121 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük” ile “ZMO Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) Hizmetleri Asgari Ücret Ve Mesleki Denetim Yönergesi” nin konu ile ilgili ve Taslak Yönetmelik’in kimi hükümleriyle çelişen düzenlemeleri şöyle belirtilebilir;

Ziraat Yüksek Mühendisleri Hakkında Kanun un 2. maddesi, aşağıda belirtilen hükmü taşımaktadır;

“Madde 2 - Ziraat yüksek mühendisleri mesleki işteğal veya ihtisas sahaları dahilinde olmak üzere araştırma, ıslah, yetiştirme, toprak muhafaza, zirai mücadele, zirai alet ve makineleri, bahçe mimarisi, toprak tasnifi, toprak, su, gıda, yem, kimyevi gübre, nebat tahlilleri, teknoloji, zootekni, zirai ekonomi gibi bilumum zirai hizmet ve faaliyetlerde

bulunmaya, lisans aldıkları veya ihtisas yaptıkları sahalara ait keşif, plan ve projeleri hazırlamaya ve tatbik etmeye, bütün bu sahalarda gerekli kontrol, muayene, ekspertiz, ehliyetli işlerini görmeye, raporlar tanzim etmeye, zirai danışma büroları ve laboratuvarları açmaya, hususi müesseseler ve işletmeler kurmaya ve idare etmeye veya bunların mesul müdürlüğünü ifaya yetkilidirler.

24 Ocak 1992 tarih ve 21121 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 14. 4. 1995 gün ve E:1993/292, K:1995/381 sayılı kararı ile kesinleşen *Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük*, 22 ana başlık altında, ziraat mühendislerinin görev ve yetkilerini düzenlemektedir. Bunlardan, Meteoroloji Mühendisleri ODASI'nın hazırladığı Yönetmelik taslağında yer verilenlerine ilişkin hükümler aşağıya çıkartılmıştır;

Çevre koruma Madde 7 – “Tarım arazilerinin, tarım ürünlerinin, tarımsal sulamada ve su ürünlerinin yetiştirilmesinde kullanılan suların, çevre kirliliği yaratan etkenlerle kirlenmesi konularında yapılacak inceleme, araştırma, planlama, projelendirme ve kontrol hizmetlerinde ziraat mühendisleri faaliyette bulunmaya yetkilidir”

Laboratuvar kurma ve işletme Madde 11 – “Ziraat mühendisleri, lisans veya uzmanlık alanlarına göre, bitki, tohumluk, gübre, toprak, sulama suyu, tarım ilacı, yem, gıda, tarım alet ve makineleri, su ürünleri, bitki hastalıkları ve zararlıları, tarım ürünleriyle ilgili sıvı ve katı atıklar, tarım ürünleri üzerindeki ilaç kalıntıları konularında araştırma, kalite kontrolü, standart ve yönetmeliklere uygunluk gibi amaçlarla fiziksel, kimyasal ve mikrobiyolojik kontrol ve analizler yapmak üzere laboratuvar kurmaya ve işletmeye yetkilidirler.”

Tarım sigortası Madde 15 – “Ziraat mühendisleri, tarım işletmelerine ait yapı ve tesislerin, tarım alet ve makinelerinin, tarım arazilerinin, tarım ürünlerinin, çiftlik hayvanlarının, tarım iş kazalarının sigorta işlemlerini yapan şirketlerde danışman ve eksper olarak çalışmaya yetkilidirler.”

Tarımsal danışmanlık büroları açma Madde 16 – “Ziraat mühendisleri, lisans veya uzmanlık alanlarına göre, bu Tüzük'te yer alan faaliyetlerle ilgili olarak fizibilite raporu düzenlemek, araştırma, inceleme, plan, proje yapmak ve uygulamak üzere tarımsal danışmanlık büroları açmaya ve işletmeye yetkilidirler.”

Bilirkişilik Madde 17 – “Ziraat mühendisleri, lisans veya uzmanlık alanlarına göre, tarım arazileri ve yeşil alanlar, tarımsal üretim, tarım ürünleri, çiftlik hayvanları, gıda maddeleri, tarım alet ve makineleri, tarımsal yapı ve tesisler, tarım iş kazaları, kamulaştırma, vergilendirme, kıymet takdiri, hasar tesbiti, tarım alanları ve tarım ürünleri üzerindeki sanayi atıklarının kirlenme etkisi, fiyat belirlenmesi konularında yargı organları veya idari makamlar tarafından yaptırılacak inceleme, analiz, ekspertiz, bilirkişilik çalışmalarını yapmaya yetkilidirler”

Toprak etüdleri Madde 18 – “Toprak etüdü ve haritalanması, toprak ve su analizleri, toprak verimliliği, tuzlu ve alkali toprak ıslahı, toprak ve su muhafazası, arazi toplulaştırması işleri, toprak bilimi alanında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri tarafından yapılır”

Sulama, drenaj ve tarımsal yapılar Madde 19 – “Tarımsal yapılar ve sulama alanında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri, sulama suyu ihtiyacı saniyede 500 litreye kadar olan sulama tesisleri, sulama suyu ve hayvan içme suyu sağlamak için yapılacak göletler, drenaj, toprak erozyonunu önleyici toprak ve su muhafaza edici tesisler, tarımsal yapılarla ilgili araştırma, etüd, plan, proje, uygulama ve kontrol hizmetlerini yapmaya yetkilidirler.

Sulama tesislerinde, suyun tarımda kullanılmasıyla ilgili arazi tesviyesi, tarla başı kanalları, tarla grup yolları, tarla içi sulama ve drenaj tesisleri, arazi ıslahı, toplulaştırılması, dağıtım ve benzeri toprak ve su kullanımını geliştirme projeleri, toprak-

su-bitki ilişkileri etüdleri, fizibilite, planlama, projelendirme, uygulama ve kontrolunda tarımsal yapılar ve sulama alanında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri çalıştırılır.

Ziraat fakültelerinde tarımsal yapılar ve sulama konusundaki öğrenimini kültürteknik, toprak ve tarım makineleri bölümlerinde görmüş olan ziraat mühendisleri de yukarıda sayılan hizmetleri yapmaya yetkilidirler”.

Su ürünleri Madde 22 – “Su ürünleri alanında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri, denizlerde ve iç sularda bulunan bitkilerle hayvanların ve bunların yumurta, yavru ve yetişkinlerinin üretimi, avlanması, pazarlanması, dağıtımı, ithal ve ihracı, tescil ve denetimiyle ilgili konularda, deniz ve iç sulardaki üretim alanlarının belirlenmesi, üretim tesislerinin planlanması, projelendirilmesi ve yönetimi konularında faaliyette bulunmaya yetkilidirler.”

Peyzaj mimarlığı Madde 23 – “Peyzaj mimarlığı alanında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri, kentsel planlama, kırsal rekreasyon, tarihi ve doğal koruma alanları, turistik alan, yeşil alan ve park, yerleşim alanları gibi projeler kapsamında yer alan peyzaj projelerinin hazırlanması, uygulanması ve kontrolu işlerini yapmaya yetkilidirler”.

ZMO Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) Hizmetleri Asgari Ücret ve Mesleki Denetim Yönergesi nde ise, SMM HİZMETLERİ olarak şunlar yer almaktadır.

“Tohumculuk, Kimyasal Gübre, Ziraî Mücadele, Ziraî Karantina, Tarım İlaçları, Yem Sanayii ve Yem Kontrolu, Çevre Koruma, Sulama ve Drenaj, Tarımsal Yapılar, Tarım Alet ve Makinaları, Zootekni, Su Ürünleri, Peyzaj Mimarlığı, Gıda Sanayii ve Gıda Kontrolü, Tarım Kooperatifleri, Tarımsal Kredilendirme, Tarım Sigortası, Toprak Etüdleri”.

Ziraat Mühendisleri, yukarıda belirtilen konuların her birinde;

- a. Etüd, Fizibilite, Proje Hazırlama, Değerlendirme, İşletme Planlama
- b. Proje Uygulama
- c. İşletme Sorumluluğu Yapma ve Yönetme
- d. Laboratuvar Kurma ve İşletme
- e. Danışmanlık
- f. Keşif, Şartname, İhale Düzenleme, Kontrol, Hakediş ve Kesin Hesap
- g. Bilirkişilik ve Ekspertiz hizmetleri yapmaya yetkilidirler.

(ii) Taslak yönetmelikte yer alan ve Ziraat Mühendisliği uzmanlık konuları arasına giren ya da Ziraat ve Meteoroloji Mühendisliği ortak uzmanlık alanlarında bulunan konular, ODA’ımızca, aşağıdaki gibi belirlenmiştir;

Madde 6. Meteoroloji Mühendisliği İhtisas Konuları

A. Hava Öngörüsü (Tahmin)

- b- Taşkın takibi, analizi, ve tahmini yapmak
- e- Don tahmini ve risk analizi yapmak
- g- Kuraklık indeksler hesabı ve haritalarının hazırlanması
- u- Tarımsal amaçlı özel meteorolojik analiz ve çalışmalar yapmak

B. Çevresel Etki Değerlendirmesi (CED)

b- Planlanan yapının özelliğine göre yer seçiminde ya da seçilmiş belirli bölge/alan için;

- iii- Bölgesel/noktasal sel/taşkın alanı olup olmadığının belirlenmesi
- vii- Yapılaşmanın, havzanın mansap kısmında oluşturacağı olası etkilerin belirlenmesi

C. Su Yapıları

a- Akarsularda, göllerde her türlü su yapısı için olası risk değerlerinin (taşkın ve kuraklık) belirlenmesi çalışmalarında (baraj, HES, gölet ve sulama yapıları);

i- Su potansiyeli hesapları

ii- Proje yeri tekerrürlü taşkın debileri hesabı

- iii- Dolu savak proje debisinin hesabı
  - iv- Nehir taşkın yatağının belirlenmesi
  - v- Göl ve deniz kıyı şeritlerinin belirlenmesi
  - vii- Su değerine bağlı emniyet hesapları
  - viii- Sediment verimi hesapları
  - ix- Su kalitesinin değerlendirilmesi
  - x- Sulama suyu ihtiyacı hesapları
  - xi- Baraj rezervuar işletme hesapları
  - xii- Su seviye analizi ve tahminleri yapmak
- G. Hava Kirliliği

f- Hava kirliliğinin ve asit yağışlarının su kaynakları, tarihi eserler, kent dokusu, tarım ve orman alanlarında etkili olacağı bölgelerin belirlenmesi

K- Tarım

- a- Bitkilerin veriminde etkili olan meteorolojik parametrelerin değişimini belirlemek
- b- Bölgesel/lokal klimatolojik özellikleri belirlemek, mikrometeorolojik bölgelere göre seralar için meteorolojik yönden uygun yerlerin seçimi çalışmalarını yapmak
- c- Kuraklık, don ve dolu gibi meteorolojik olaylara bağlı olarak, tarım alanlarında verimi etkileyecek faktörler üzerinde çalışmalar yapmak
- d- Kuraklık, don ve dolu gibi meteorolojik olaylara bağlı tarımsal üretimde oluşacak zararların azaltılması için öngöründe bulunmak ve uyarı yapmak
- e- Tarımsal alanlar için meteorolojik risk analizi yapmak
- f- Tarım sigortaları için meteorolojik/hidrolojik risk ve hasar alanlarının tespitini yapmak
- g- Tarımsal ilaçlamalar için meteorolojik destek vermek
- h- Tarımsal faaliyetlerin hava şartlarına göre planlanması ve programlanmasına yönelik danışmanlık yapmak

L- Havza Amenajmanı

a- Herhangi bir arazi üzerinde yapılması tasarlanan her türlü düzenleme öncesi bölgenin meteorolojik ve hidrometeorolojik parametrelere bağlı olarak ortaya çıkabilecek sorunların tespiti için rapor hazırlamak, oluşabilecek olumsuzlukların Meteoroloji Mühendisliği açısından çözüm önerilerini belirlemek

N. Adli Meteoroloji

- b- Su taksimatları için debi ölçümünün yapılması ve hidrolojik raporun hazırlanması

O- Hidrometeorolojik Ölçümler

- b- Akarsu debi ölçümü yapmak
- c- Sediment ve su kalitesi ölçümü yapmak
- d- Su ölçüm tesisi kurmak (akım gözlem istasyonu, teleferik vs) ve işletmek
- e- Akım anahtarı (seviye-debi grafiği) çizilmesi

P- Diğer

b- Her türlü su yapısı, biriktirme haznelerinin boyutlarını belirlemek ve hidrolojik parametrelerin bölgesel alanlara etkisini belirlemek amacıyla gözlemler, analizler ve tahminler yapmak

(iii) Tarımsal meteoroloji ve ziraat mühendisliği mesleği arasındaki bağlantı;

Ziraat ve Meteoroloji Mühendisliği ortak uzmanlık konularına giren konuların başında "Tarımsal Meteoroloji" konusu bulunmaktadır.

Bir bölgede yetiştirilecek bitki çeşidinin seçiminde, toprak işleme, ekim, dikim, budama, çapa, sulama, ilaçlama ve hasat işlemlerinde iklim ve hava durumu yönlendirici ilk faktördür. Tarım alanında bol ve kaliteli ürün elde edebilmek için gerekli olan ana faktörlerden iklim dışında kalan Tohum, Toprak, İnsan kontrol ve ıslah edilebilir. Bu

nedenle, tarımsal konularda tesis ve işletme planları yapılırken öncelikle o bölgenin iklim ve hava durumu dikkate alınır.

Tarımsal meteoroloji; canlıların içinde yaşadıkları fiziksel çevreye karşı gösterdikleri tepkileri inceleyip araştırın bilim dalıdır. Tarımsal üretime yönelik olarak atmosferde meydana gelen fiziksel olayları incelenmesi, etkilenen canlılar, ekonomik önemi olan kültür bitkileri, çiftlik ve av hayvanları, böcekler ve hastalık etmeni mikroorganizmalar açısından çok önemlidir.

Tarımsal meteorolojinin amacı; üretimin kalite ve miktarını artırmak için iklim ve hava özellikleri konusunda üretici ve tarımcılara gerekli bilgileri vermek, olumsuz hava koşullarının zararını en aza indirmek, tarımsal girdileri (gübre, ilaç, iş gücü) ekonomik olarak kullanmayı sağlamaktır.

Tarımsal meteorolojinin rolü; laboratuvar ve sera teknikleri ile bulgularının açık tarla koşullarında uygulanması, bir bölgenin lokal iklim koşullarının değiştirilmesi, kontrolü ve buna ait tarımsal hava tahminlerinin hazırlanmasıdır. Laboratuvar ve sera denemelerinde elde edilen sonuçların açık tarla şartlarında uygulamaya alınması tarımsal meteorolojistlerce (agrometeorolojist) önerilmektedir.

Meteorolojik tekniklerin tarıma uygulanması ile ilgili bir çok örnekler mevcuttur. Önemli bazı uygulamalar şunlardır:

- Tarım ve yerleşim alanlarının seçimi
- Suyun muhafazası ve sulama kontrolleri
- Orman yangınları ile ilgili uyarılar
- Ekim ve hasat tarihlerinin programlanması
- Don olayının tahmin edilmesi ve dona karşı alınacak tedbirler
- Bitki zararlıları ve hastalıklarının kontrolü
- Mikroklimatolojik değişiklikler (rüzgar kıranlar, malç v.s .)

Çevrenin fiziksel yapısı ile o çevredeki flora ve faunanın karşılıklı etkileşimi ve ilişkilerinin incelenmesi, meteoroloji bilgisi yanında tarımsal bilgilere sahip olmayı gerektirmektedir.

(iv) Bu çerçevede, Ziraat Fakültelerinin ders programında belirtilen konulara geniş yer verilmektedir;

Ziraat Fakültelerinin Tarımsal Yapılar ve Sulama Bölümü Ders Programı incelendiğinde, tarımsal konular yanı sıra; 1. yarıyılıda Meteoroloji I, 2. yarıyılıda Meteoroloji II, 2. yarı yılda Sulama Suyu Kalitesi ve Tuzluluk, 4. yarı yılda Ölçme Bilgisi, 6. Yarıyılıda Ölçme Bilgisi II ve Hidroloji, 8. yarı yılda Su Kaynaklarının Planlanması derslerinin verildiği görülecektir.

Yine, Yüksek Lisans programında; Tarımsal Üretim Sistemlerinde Çevre Kontrolü dersinde “Tarımsal üretim sistemlerinde dış ve iç mekan çevre elemanları, bunların ölçüm, değerlendirme ve proje kriterlerine dönüştürülmesi, çevre koşullarının optimizasyonu”, Sulama Yönünden Bitki- Su İlişkileri dersinde “Toprak-Bitki-Atmosfer sistemleri, sistem parametrelerinin ölçülmesi ve değerlendirilmesi, evapotranspirasyon, evapotranspirasyonun sulama uygulamalarında kullanılması”, Hidrolojide Olasılık Yöntemleri ve Risk Analizleri dersinde “Hidrolojide olasılık ve istatistik kavramları, istatistik deyimler, verinin sistematik olarak düzenlenmesi, frekans dağılımları, istatistik parametreler, olasılığın tanıtımı, olasılığın dağılımları, olasılık grafikleri, noktasal durum ilişkileri, tekrarlanma suresi, olasılıkların saptanmasında kullanılan veriler, ekstrem yağmur ve akışlar, risk kavramı, risk analizinde kullanılan verinin secimi, risk düzeyinin saptanması”, Su Kaynaklarının Kirlenmesi dersinde “Su kirliliğinin tanımı, çevreye etkileri, nedenleri, tarımsal çalışmaların su kirliliğindeki etkileri”, Toprak ve Su Koruma Mühendisliği dersinde “Havzanın fiziksel karakteristikleri, havza topraklarının hidrolojik sınıflara ayrılması, erozyon, sedimentasyon, kanal akışlarının düzenlenmesi, taşkın

koruma yapıları”, Kar Hidrolojisi dersinde “Kar derinliğinin ölçülmesi, karın su eşdeğeri, karın alansal dağılımı, ısı iletim özellikleri, eriyen kar miktarının belirtilmesi, donmuş toprağın infiltrasyonu, karın buharlaşması, karlı alanların su bütçesi, kardan meydana gelen yüzey akış, rezervuarların regülasyonu”, Yüzey Hidrolojisi dersinde “Yüzey hidrolojisinin tanımı ve kapsamı, yüzey su kaynakları, yerüstü su kaynaklarının oluşumu, yüzey akışların meydana gelmesi, su toplama havzasının fiziksel özellikleri, akarsuların fiziksel özellikleri, yüzey akışların analizi, taşkınların tahmini, yerüstü su kaynaklarının verimi, kurak ve yarı kurak bölge hidrolojisi”, Kültürteknikte Uzaktan Algılama dersinde “Veri toplamada yararlanılan fiziksel temas yöntemleri, ölçümler ve denemeler, anket çalışmaları, elektronik algılayıcılar, veri toplamada uzaktan algılama teknikleri ve bunların temel özellikleri, elektromagnetik radyasyon ve madde-enerji intreaksiyonları, uzaktan algılama donelerinin analizi, spektral desen tanıtımı ve sınıflandırma, yazılım ve donanım sistemleri, imaj analizinde temel ilkeler, uzaktan algılamaya ilişkin temel uygulamalar, su kaynakları mühendisliği, kırsal yerleşim düzenlemesi, sulama, drenaj, hidroloji, tarımsal kaynak analizi ve ürün tahminleri”, Sulama Şebekelerinde Sanat Yapılarının Tasarımı dersinde “Sanat yapılarının tasarımında hidrolik prensipler, su alma yapıları (prizler), su seviyesi ve hız kontrol yapıları, kanal koruma yapıları, köprü ve büzlü geçitler, düşü yapıları, rekordman yapıları, sifon yapıları, akedük, tüneller, kapaklar, sulama kanallarında su ölçüm yapıları”, Sulama Şebekelerinin İzleme ve Değerlendirilmesi dersinde “Ülkemizde sulama şebekelerinin izleme ve değerlendirilmesi, yeni yaklaşımlar, bir sulama şebekesinin fiziksel, su dağıtım, su kullanım ve ekonomik yönden değerlendirilmesi, sonuçların rapor haline getirilmesi”, Sedimentasyon dersinde “Sedimentasyonun çevreye etkileri, sediment kaynakları, sediment taşınması, sediment miktarını belirleme yöntemleri, sulama ve drenaj sistemlerinde sediment sorunları, sediment kontrol yöntemleri” konularında eğitim verilmektedir.

(v) Meteoroloji Mühendisliği Fakültelerinde okutulan konuların ana başlıkları ise şunlardır:

- Akustik Uzaktan Algılama
- Asit Yağmurları
- Askeri Meteoroloji
- Atmosferik Radyasyon
- Atmosferik Sınır Tabaka
- Bio- ve Tıbbi- Meteoroloji
- Bulut ve Yağış Fiziği
- Dağ Meteorolojisi
- Denizcilik ve Uçuş Meteorolojisi
- Fırtına ve Çığ Uyarıları
- Güneş ve Rüzgar Enerjisi
- Güneş ve Dünya Atmosferi İlişkileri
- Güneş Rüzgarı - Manyetosfer - İonosfer Etkileşimi
- Haberleşme Meteorolojisi
- Hava Kirleticilerin Uzun Menzil Taşınımı
- Hidroloji ve Su Meteorolojisi
- İklimsel Modelleme ve İklim Değişimi
- Kaos ve Non-Lineer Dinamik
- Mimari ve Şehircilik Meteorolojisi
- Mikro, Mezo ve Sinoptik Meteoroloji
- Sayısal Hava Analizi ve Tahmini
- Su Kaynaklarının Geliştirilmesi ve İşletilmesi

- Şehir ve Bölgesel Hava Kirliliği
- Tarım ve Orman Meteorolojisi
- Uydu Meteorolojisi ve Uzaktan Algılama
- Uzay Meteorolojisi
- Yukarı Atmosfer Fiziği

Lisansüstü programı ise, 'Dinamik-Sinoptik Meteoroloji', 'Atmosfer Fiziği', 'Uygulamalı Meteoroloji' ve 'Hava Kirliliği' öbeklerinden oluşmaktadır.

Çevrenin fiziksel yapısı ile o çevredeki flora ve faunanın karşılıklı etkileşimi ve ilişkilerinin incelenmesinin, meteoroloji bilgisi yanında tarımsal bilgilere sahip olmayı gerektirmesine karşın; Ziraat Mühendisliği eğitiminde tarımsal bilgiyle birlikte meteoroloji ve hidroloji bilgilerinin verildiği, Meteoroloji Mühendisliği eğitiminde tarımsal konulara yeterince yer verilmediği görülmektedir.

(vi) Devlet Meteoroloji İşleri Genel Müdürlüğü tarafından Yapılan Çalışmalar incelendiğinde, Tarımsal Meteoroloji çalışmalarının Ziraat Mühendisleri tarafından yürütüldüğü görülmektedir. Örneğin;

Fenoloji Rasatları: İklim faktörleri ve iklim olaylarının gidişine bağlı olarak, her canlının bünyesinde belirli bazı değişmeler ve gelişmeler meydana gelir. İklimin etkisiyle ortaya çıkan bu gelişme ve değişimlerin gözlenmesi ve kaydedilmesine "Fenoloji" adı verilmektedir. Fenoloji kayıtlarının yardımıyla klimatolojik yönden uygun tarım planlarının hazırlanması, adaptasyon ve verim araştırmaları, ulaşım ve depolama planları, tarım girdilerinin düzenlenmesi ve idaresi, tarıma dayalı sanayi yatırımları ve ticaret gibi çeşitli alanlarda ihtiyaç duyulan bilgiler elde edilir. Fenoloji rasat ve kayıtları, Zirai Meteoroloji Şube Müdürlüğü tarafından Ziraat Mühendislerince yürütülmektedir. Fenoloji rasatları başlıca 10 esas grup altında yapılmaktadır:

1. Tahıllar (Buğday, arpa, yulaf, çavdar, darı, çeltik, mısır).
2. Baklagiller (Fasülye, bezelye, bakla, nohut, burçak, fiğ, soya fasülyesi).
3. Endüstri bitkileri (Pamuk, haşhaş, tütün, ayçiçeği, susam, şeker pancarı, keten, kenevir, yerfıstığı, patates, anason, kimyon, çay).
4. Kavun, karpuz, kabak.
5. Çayır mera bitkileri (Yonca, korunga, ayrık).
6. I.Grup meyve ağaçları (Erik, kayısı, kiraz, vişne, şeftali, badem, kızılıçık).
7. II.Grup meyve ağaçları (Elma, ayva, armut).
8. III.Grup meyve ağaçları (Limon, portakal, mandalina, turunç, greycfurt, (hurma).
9. Kabuklu meyveler (Ceviz, antepfıstığı, kestane, fındık).
10. Diğer bitkiler (Bağ, incir, çilek, dut, zeytin, muz).

Tarım Gidiş Raporları: Meteoroloji istasyonlarından düzenli şekilde alınan tarım durumu raporlarına göre hazırlanan Tarım Gidiş Raporları, aylık meteoroloji bülteninde yayınlanmakta, Tarım Bakanlığına ve Toprak Mahsulleri Ofisi'ne gönderilmektedir.

DİE Verim Tahmin Çalışmaları: Her dört ayda bir Devlet İstatistik Enstitüsünde yapılan tarım ürünleri tahmin çalışmalarına katılım sağlanmaktadır. Toplantı öncesinde geçen döneme ait iklim durumu tarım uygulamaları açısından analiz edilerek tarım ürünleri üzerindeki olumlu ve olumsuz etkileri tespit edilmektedir. Toplantılarda, geçen dönemin zirai meteorolojik analizleri ve tarım ürünlerine olan etkileri konusunda ilgililere bilgi verilmekte ve soruları cevaplandırılmaktadır.

Tarım Hizmetleri: Ülkemizin iklim özelliklerine göre kültür bitkilerinin ve diğer tarım uygulamalarının özellikleri, hastalık ve zararlı böceklerin gelişme ve zarar durumları, tarım ürünleri için tehlike olan don olayı, kuraklık, fırtına, kuvvetli yağış gibi ekstrem meteorolojik olayların analizleri yapılmakta ve tarımcılara aktarılmaktadır.

Diğer Kuruluşlarla İlişkiler: Genel olarak zirai meteoroloji konularında bilgi birikimini artırmak ve işbirliği imkanlarını sağlamak amacıyla Ziraat Fakülteleri, araştırma kuruluşları ve Tarım Bakanlığı ile yakın ilişkiler sürdürülmektedir.

Don Tahmin Çalışmaları: Bu çalışmalar her yıl 15 Mart - 15 Mayıs tarihleri arasında devam etmektedir. Her bölgeden seçilen pilot istasyonlara ait sonuçlar değerlendirilerek rapor haline getirilmiştir. Ayrıca, tarım bölgelerine göre ekonomik öneme sahip bitki türleri ile bunların belirli fenolojik dönemlerinde hassasiyet gösterdikleri en düşük kritik sıcaklık değerleri Ziraat Mühendislerince belirlenerek, hava tahmin raporlarında gerekli uyarıları yapmak amacıyla Hava Tahminleri Dairesi Başkanlığına sunulmaktadır.

Zirai Tahmin Çalışmaları: Ziraat Mühendislerince yürütülen çalışmalar bir araya getirilerek ve Tarım Bakanlığından alınan tarım takviminden yararlanılarak zirai tahmin çalışmaları yürütülmektedir. Zirai meteoroloji bülteni ve tarım gidiş raporları, Tarım Bakanlığı, Toprak Mahsulleri Ofisi, Devlet İstatistik Enstitüsü ve ilgili tarım kuruluşlarına verilmektedir

Sonuç olarak;

Türk Mühendis Ve Mimar Odaları Birliği Serbest Müşavirlik Mühendislik Ve Mimarlık Hizmetleri Ve Büro Tescil Belgesi Yönetmeliği'nin "SMM Belgesi ve Büro Tescil Belgesi verilmesi ve yenilenmesi işlemleri" başlıklı 6. maddesinin f) bendinde; "Birden fazla alanda çalışan ve farklı "MMH" veren kuruluşlar çalışma alanıyla ilgili "Oda'dan "SMM" veya "Büro Tescil" belgesi almak zorundadır" denilmektedir.

Yeni görev, yetki ve sorumluluk çatışmalarının yaşanmaması ve TMMOB Meteoroloji Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan "Serbest Müşavirlik Mühendislik Hizmetleri Büroları Tescilli ve Mesleki Denetim Yönetmeliği"nin yayımlanabilmesi için; yönetmelik taslağı içerisinde Ziraat Mühendisliği uzmanlık konuları arasına giren ya da Ziraat ve Meteoroloji Mühendisliği ortak uzmanlık konularına giren konular yeniden değerlendirilmeli ve yazımızda belirtilen çerçevede bir ayıklama işlemi gerçekleştirilmeli, ayrıca, halen sürmekte olan ve TMMOB mevzuatını yalınlaştırarak ortaklaştırma amacını taşıyan Komisyon çalışmasının tamamlanmasından sonra ve bu çalışma sonuçları doğrultusunda Resmi Gazete'de yayımlanmalıdır.

Bilgilerinize arz ederiz.

Saygılarımla.

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Başkan

***

TMMOB BAŞKANLIĞINA

TMMOB Meteoroloji Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan "Serbest Müşavirlik Mühendislik Hizmetleri Büroları Tescilli ve Mesleki Denetim Yönetmeliği" içerisinde; işlem ve çalışmalarını 7472 sayılı "Ziraat Yüksek Mühendisliği Hakkında Kanun", bu yasa uyarınca 24 Ocak 1992 tarihinde çıkarılmış olan "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" ile Ziraat Mühendisleri Odası Tüzüğü ve "ZMO Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) Hizmetleri Asgari Ücret ve Mesleki Denetim Yönergesi" hükümlerine göre yürüten TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası'nın görev ve yetki alanına giren hükümler yer aldığı için bazı maddelerinin ODA'mızca uygun görülmediğinin TMMOB'a bildirilmesi üzerine, 20 Şubat 2003 tarihinde TMMOB Genel Merkezi'nde TMMOB Genel Sekreter Yardımcısı Serdar KARADUMAN, Meteoroloji Mühendisleri

Odası Başkanı İsmail KÜÇÜK, ZMO Yönetim Kurulu Üyeleri Gökhan GÜNAYDIN ve Baki Remzi SUIÇMEZ'in katılımıyla bir değerlendirme toplantısı yapılmıştır.

Toplantı sonunda alınan kararlar şunlardır:

1. Ziraat Mühendisliği uzmanlık konuları arasına giren konuların TMMOB Meteoroloji Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan "Serbest Müşavirlik Mühendislik Hizmetleri Büroları Tescili ve Mesleki Denetim Yönetmeliği" içerisinde çıkarılması,

2. Ziraat ve Meteoroloji Mühendisliği ortak uzmanlık konularına giren konuların ZMO tarafından yeniden düzenlenecek "ZMO Serbest Mühendislik Müşavirlik (SMM) Hizmetleri Asgari Ücret ve Mesleki Denetim Yönetmeliği" içerisinde de yer alması.

Bu bağlamda Yönetmelikte itiraz ettiğimiz Meteoroloji Mühendisliği İhtisas Konuları başlıklı 6. maddenin içerisindeki alt maddelerle ilgili yeni düzenlemenin şu şekilde olması kararlaştırılmıştır:

A - Hava Öngörüsü (Tahmin)

"b- Taşkın takibi, analizi, ve tahmini yapmak", "e- Don tahmini ve risk analizi yapmak" ve "g- Kuraklık indeksler hesabı ve haritalarının hazırlanması" maddelerindeki çekincelerimiz kalkmıştır. "u- Tarımsal amaçlı özel meteorolojik analiz ve çalışmalar yapmak" maddesi, "u- Her türlü amaçlı özel meteorolojik analiz ve çalışmalar yapmak" şeklinde değiştirilmiştir.

B. Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED)

"b- Planlanan yapının özelliğine göre yer seçiminde ya da seçilmiş belirli bölge/alan için; iii- Bölgesel/noktasal sel/taşkın alanı olup olmadığının belirlenmesi ile vii- Yapılaşmanın, havzanın mansap kısmında oluşturacağı olası etkilerin belirlenmesi" maddeleri ortak uzmanlık konuları arasındadır ve her iki Oda düzenlemesinde yer almalıdır.

C. Su Yapıları

"a- Akarsularda, göllerde her türlü su yapısı için olası risk değerlerinin (taşkın ve kuraklık) belirlenmesi çalışmalarında (baraj, HES, gölet ve sulama yapıları); i- Su potansiyeli hesapları, ii- Proje yeri tekerrürlü taşkın debileri hesabı, iii- Dolu savak proje debisinin hesabı, iv- Nehir taşkın yatağının belirlenmesi, v- Göl ve deniz kıyı şeritlerinin belirlenmesi, vii- Su değerine bağlı emniyet hesapları, viii-Sediment verimi hesapları, ix- Su kalitesinin değerlendirilmesi, x- Sulama suyu ihtiyacı hesapları, xi- Baraj rezervuar işletme hesapları, xii- Su seviye analizi ve tahminleri yapmak" maddeleri ortak uzmanlık konuları arasındadır ve her iki Oda düzenlemesinde yer almalıdır.

G. Hava Kirliliği

"f- Hava kirliliğinin ve asit yağışlarının su kaynakları, tarihi eserler, kent dokusu, tarım ve orman alanlarında etkili olacağı bölgelerin belirlenmesi" maddesindeki çekincemiz kalkmıştır.

K- Tarım

"a- Bitkilerin veriminde etkili olan meteorolojik parametrelerin değişimini belirlemek" maddesindeki çekincemiz kalkmıştır.

"b- Bölgesel/lokal klimatolojik özellikleri belirlemek, meteorolojik yönden mikrometeorolojik bölgelere göre uygun yerlerin seçimi çalışmalarını yapmak", "d- Kuraklık, don ve dolu gibi meteorolojik olaylara bağlı olarak öngöründe bulunmak ve uyarı yapmak", "e- Tarımsal alanlar ve tarımsal amaçlı faaliyetler için meteorolojik/hidrolojik risk analizi yapmak" şeklinde değiştirilmiştir.

"c- Kuraklık, don ve dolu gibi meteorolojik olaylara bağlı olarak, tarım alanlarında verimi etkileyecek faktörler üzerinde çalışmalar yapmak," "f- Tarım sigortaları için meteorolojik/hidrolojik risk ve hasar alanlarının tespitini yapmak", "g- Tarımsal ilaçlamalar için meteorolojik destek vermek" , "h- Tarımsal faaliyetlerin hava şartlarına

göre planlanması ve programlanmasına yönelik danışmanlık yapmak” maddeleri tümüyle Yönetmelikten çıkarılmıştır.

L- Havza Amenajmanı

“a- Herhangi bir arazi üzerinde yapılması tasarlanan her türlü düzenleme öncesi bölgenin meteorolojik ve hidrometeorolojik parametrelere bağlı olarak ortaya çıkabilecek sorunların tespiti için rapor hazırlamak, oluşabilecek olumsuzlukların Meteoroloji Mühendisliği açısından çözüm önerilerini belirlemek” maddesi ortak uzmanlık konuları arasındadır ve her iki Oda düzenlemesinde yer almalıdır.

N. Adli Meteoroloji

“b- Su taksimatları için debi ölçümünün yapılması ve hidrolojik raporun hazırlanması” maddesi tümüyle Yönetmelikten çıkarılmıştır.

O- Hidrometeorolojik Ölçümler

“b- Akarsu debi ölçümü yapmak, c- Sediment ve su kalitesi ölçümü yapmak, d- Su ölçüm tesisi kurmak (akım gözlem istasyonu, teleferik vs) ve işletmek, e- Akım anahtarı (seviye-debi grafiği) çizilmesi” maddeleri ortak uzmanlık konuları arasındadır ve her iki Oda düzenlemesinde yer almalıdır.

P- Diğer

“b- Her türlü su yapısı, biriktirme haznelerinin boyutlarını belirlemek ve hidrolojik parametrelerin bölgesel alanlara etkisini belirlemek amacıyla gözlemler, analizler ve tahminler yapmak” maddesi tümüyle Yönetmelikten çıkarılmıştır.

Yeni görev, yetki ve sorumluluk çatışmalarının yaşanmaması ve TMMOB Meteoroloji Mühendisleri Odası tarafından hazırlanan “Serbest Müşavirlik Mühendislik Hizmetleri Büroları Tescili ve Mesleki Denetim Yönetmeliği”nin yayımlanabilmesi için; yönetmelik taslağı içerisinde Ziraat Mühendisliği uzmanlık konuları arasına giren ya da Ziraat ve Meteoroloji Mühendisliği ortak uzmanlık konularına giren konular hakkında yapılan toplantıda alınan yukarıdaki kararlar doğrultusunda yapılacak yeni düzenlemeler ODA’mızca uygun görülmektedir.

Prof. Dr. Gürol ERGİN
Başkan

***

TMMOB BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 15.7.2003 gün, 472 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nun 15. maddesi uyarınca hazırlanması gereken ve Harita ve Kadastro Mühendisleri ODASI sekreteryasındaki Çalışma Grubu tarafından hazırlanan “Bilirkişi Olarak Görev Yapacakların Nitelikleri ve Çalışma Esaslarına İlişkin Yönetmelik Taslağı” alınmış ve incelenmiştir.

a) 2942 ve 4650 Sayılı Yasa’nın Konu İle İlgili Hükümlerinin Değerlendirilmesi

Bilindiği üzere, 8.11.1983 gün, 18215 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu’nda, 5.5.2001 gün, 24393 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 4650 sayılı “Kamulaştırma Kanunu’nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun” ile bazı değişiklikler yapılmıştır.

2942 ve 4650 sayılı yasaların özellikle bilirkişilik ile ilgili hükümleri birlikte değerlendirildiğinde şu saptamalara ulaşılabılır; Kamulaştırma Kanunu, kamu yararının gerektirdiği hallerde gerçek ve özel hukuk tüzelkişilerinin mülkiyetinde bulunan taşınmaz malların, Devlet ve kamu tüzelkişilerince kamulaştırılmasında yapılacak işlemleri, kamulaştırma bedelinin hesaplanmasını, taşınmaz malın ve irtifak hakkının idare adına

tescilini, kullanılmayan taşınmaz malın geri alınmasını, idareler arasında taşınmaz malların devir işlemlerini, karşılıklı hak ve yükümlülükler ile bunlara dayalı uyumsuzlukların çözüm usul ve yöntemlerini düzenler.. (madde 1). Amaç için yeterli olduğu takdirde taşınmaz malın mülkiyetinin kamulaştırılması yerine taşınmaz malın belirli kesimi, yüksekliği, derinliği veya kaynak üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı kurulabilir (madde 4). Kamulaştırmayı yapacak idare, kamulaştırma öncesinde, kamulaştırma veya kamulaştırma yolu ile üzerinde irtifak hakkı kurulacak taşınmaz malların veya kaynakların sınırını, yüzölçümünü ve cinsini gösterir ölçekli planını yapar veya yaptırır (madde 7). Mahkemece yapılan duruşmada tarafların bedelde anlaşamamaları halinde hakim, en geç on gün içinde keşif ve otuz gün sonrası için de duruşma günü tayin ederek, 15 inci maddede sayılan bilirkişiler marifetiyle ve tüm ilgililerin huzurunda taşınmaz malın değerini tespit için mahallinde keşif yapar..... Bilirkişiler, taraflar ve diğer ilgililerin beyanını da dikkate alarak, 11 inci maddedeki esaslar doğrultusunda taşınmaz malın değerini belirten raporlarını onbeş gün içinde mahkemeye verirler.. (4650 sayılı Yasa ile değişik 10. madde).

15 inci madde uyarınca oluşturulacak bilirkişi kurulu, kamulaştırılacak taşınmaz mal veya kaynağın bulunduğu yere mahkeme heyeti ile birlikte giderek, hazır bulunan ilgilileri de dinledikten sonra taşınmaz mal veya kaynağın; a) Cins ve nevini, b) Yüzölçümünü, c) Kıymetini etkileyebilecek bütün nitelik ve unsurlarını ve her unsurun ayrı ayrı değerini, d) Varsa vergi beyanını, e) Kamulaştırma tarihindeki resmî makamlarca yapılmış kıymet takdirlerini, f) Arazilerde, taşınmaz mal veya kaynağın kamulaştırma tarihindeki mevki ve şartlarına göre ve olduğu gibi kullanılması halinde getireceği net gelirini, g) Arsalarda, kamulaştırma gününden önceki özel amacı olmayan emsal satışlara göre satış değerini, h) Yapılarda, kamulaştırma tarihindeki resmî birim fiyatları ve yapı maliyet hesaplarını ve yıpranma payını, ı) Bedelin tespitinde etkili olacak diğer objektif ölçüleri, Esas tutarak düzenleyecekleri raporda bütün bu unsurların cevaplarını ayrı ayrı belirtmek suretiyle ve ilgililerin beyanını da dikkate alarak gerekçeli bir değerlendirme raporuna dayalı olarak taşınmaz malın değerini tespit ederler... (4650 sayılı Yasa ile değişik 11. madde).

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğine bağlı ihtisas odalarının her biri tarafından, üyelerinin oturdukları yeri göz önünde bulundurarak her il için onbeş ila yirmibeş, ayrıca il merkezleri için il, ilçeler için ilçe idare kurullarınca bu bölgelerde oturan ve mühendis veya mimar olan taşınmaz mal sahipleri arasından on beş bilirkişi her yıl Ocak ayının ilk haftasında seçilerek isim ve adreslerini bildiren listeler valiliklere verilir. Bilirkişi olarak görev yapacakların nitelikleri ve çalışma esasları, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliğinin görüşü alınmak suretiyle Maliye Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelikle belirlenir... Bilirkişi kurulu; kamulaştırmaya konu olan yerin cins ve niteliğine göre, üçü odalar listesinden, ikisi de idare kurulu listesinden seçilmek suretiyle beş kişiden oluşur. Kamulaştırılan taşınmaz malın üstün niteliği göz önüne alınarak, bilirkişilerden üçü aynı uzmanlık kolundan seçilebilir... Bilirkişi kurulu, taşınmaz malın değerini 11 ve 12 nci maddeler hükümlerine göre tayin ve takdir ederek, gerekçeli raporunu onbeş gün içinde mahkemeye verir... (4650 sayılı Yasa ile değişik 15. madde). Bu Kanunun değişik 15 inci maddesinde öngörülen yönetmelik çıkarılıncaya kadar bilirkişiler önceki hükme göre seçilir (4650 sayılı Yasa, geçici 5. madde).

Görüldüğü gibi 2942 ve 4650 sayılı Yasalar, kamulaştırılacak taşınmaz malın değerinin, 11 ve "kısmen kamulaştırma" başlıklı 12. maddeleri uyarınca, TMMOB'ne bağlı ihtisas odaları tarafından seçilen bilirkişiler tarafından yapılacağını ve bilirkişi olarak görev yapacakların nitelikleri ve çalışma esaslarının, TMMOB'nin görüşü alınmak

suretiyle Maliye Bakanlığı ile Bayındırlık ve İskân Bakanlığının birlikte hazırlayacakları bir yönetmelikle belirleneceğini hükme bağlamaktadır.

Özetle, bilirkişinin yapacağı iş taşınmaz malın değerini tespit etmektir. Yasa hükmüne göre, bu tespit yapılabilmek için bilirkişiler, taşınmaz mal veya kaynağın; a) Cins ve nevini, b) Yüzölçümünü, c) Kıymetini etkileyebilecek bütün nitelik ve unsurlarını ve her unsurun ayrı ayrı değerini, d) Varsa vergi beyanını, e) Kamulaştırma tarihindeki resmî makamlarca yapılmış kıymet takdirlerini, f) Arazilerde, taşınmaz mal veya kaynağın kamulaştırma tarihindeki mevki ve şartlarına göre ve olduğu gibi kullanılması halinde getireceği net gelirini, g) Arsalarda, kamulaştırma gününden önceki özel amacı olmayan emsal satışlara göre satış değerini, h) Yapılarda, kamulaştırma tarihindeki resmî birim fiyatları ve yapı maliyet hesaplarını ve yıpranma payını, i) Bedelin tespitinde etkili olacak diğer objektif ölçüleri esas alacaklardır.

Bu veriler ışığı altında, bilirkişi seçiminde, yukarıda belirtilen değerlendirmeyi yapmaya yetkili ve görevli meslek adamlarının seçimi gerekmektedir.

b) "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük"ün Konu İle İlgili Hükümlerinin Değerlendirilmesi

24.01.1992 gün, 21121 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren ve Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 14.4.1995 gün ve E:1993/292, K:1995/381 sayılı kararı ile kesinleşen "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" ün "Bilirkişilik" başlıklı 17. madde hükmü aşağıya çıkarılmıştır;

Madde 17 – Ziraat mühendisleri, lisans veya uzmanlık alanlarına göre, tarım arazileri ve yeşil alanlar, tarımsal üretim, tarım ürünleri, çiftlik hayvanları, gıda maddeleri, tarım alet ve makineleri, tarımsal yapı ve tesisler, tarım iş kazaları, kamulaştırma, vergilendirme, kıymet takdiri, hasar tespiti, tarım alanları ve tarım ürünleri üzerinde sanayi atıklarının kirlenme etkisi, fiyat belirlenmesi konularında yargı organları veya idari makamlar tarafından yaptırılacak inceleme, analiz, ekspertiz, bilirkişilik çalışmalarını yapmaya yetkilidirler.

c) "Bilirkişi Olarak Görev Yapacakların Nitelikleri ve Çalışma Esaslarına İlişkin Yönetmelik Taslağı"nın Konu İle İlgili Hükümlerinin Değerlendirilmesi

Anılan Taslak üzerindeki değerlendirmelerimiz, madde numaraları sıralamasına göre aşağıda belirtilmektedir;

1 – Halen "Dayanak" başlıklı 3. maddenin altında bulunan "Kısaltma ve Tanımlamalar", 4. madde olarak numaralandırılmalı ve arsa tanımının sonuna aşağıda belirtilen hüküm eklenmelidir: "Ancak bu yerlerdeki arazi ve arazi parçaları zirai faaliyette kullanıldıkları takdirde arsa sayılmazlar"

2 – Dördüncü madde dördüncü fıkrada yer alan "Kamu Kurum ve Kuruluşlarında kamulaştırma işlemleri yapan birimlerde en az 5 yıl süre ile çalışan Oda üyesi mühendis ve mimarlara bilirkişi yetki belgesi verilir" hükmündeki süre, 2 yıla indirilmelidir.

3- "Arazi Kamulaştırılmalarında Görev Yapacak Bilirkişi Kurulu" nun üyesi olduğu meslek disiplinlerinin sayıldığı Altıncı Madde a fıkrası, bilim ve meslek alanlarının görev ve yetkileri ile yapılacak işin amacının asla örtüşmeyeceği şekilde, son derecede geniş olarak sayılmıştır. Fıkranın başlangıç maddesinde de belirtildiği gibi, yapılacak iş, arazi kamulaştırması sırasında arazilerin değerini tespit etmektir. Bu tespit, Görev ve Yetki Tüzüğümüzde de belirtildiği gibi, yalnızca ziraat mühendisleri tarafından yapılabilir. Orman Mühendisi, ancak orman alanlarına ilişkin değerlendirmelerde bulunabilir ki, bu alanların da teknik olarak "arazi" tanımının dışında olduğu açıktır.

Yine bu bağlamda, yapılacak değer tespiti "kaynakları" içeriyor olsa idi, maden mühendisi ya da jeoloji mühendislerinin Kurul'da yer alması uygun görülebilir idi. Aynı şekilde, 2942 sayılı Yasa'nın 4. maddesi (*amaç için yeterli olduğu takdirde taşınmaz malın mülkiyetinin kamulaştırılması yerine taşınmaz malın belirli kesimi, yüksekliği,*

derinliği veya kaynak üzerinde kamulaştırma yoluyla irtifak hakkı kurulabilir) uyarınca irtifak hakkı kurmaya yönelik kamulaştırmalarda maden ya da jeoloji mühendisleri Kurul'da yer alabilirler; bu takdirde konunun "irtifak hakkı kurmaya yönelik kamulaştırmalar" başlıklı özel bir maddede düzenlenmesi gerekli ve zorunludur.

Yine Yasa'nın 7. maddesi (*Kamulaştırmayı yapacak idare, kamulaştırma öncesinde, kamulaştırma veya kamulaştırma yolu ile üzerinde irtifak hakkı kurulacak taşınmaz malların veya kaynakların sınırını, yüzölçümünü ve cinsini gösterir ölçekli planını yapar veya yaptırır*) hükmü ve konunun yargıç denetimi altındaki durumu düşünüldüğünde, Harita ve Kadastro Mühendisi'nin arazi kamulaştırmalarında yetkilendirilmelerini anlamak güçleşmektedir.

Bütün bunlardan öte, arazi kamulaştırması ile inşaat mühendisliği disiplininin ilgisi bulunmamaktadır.

Sonuç olarak, 6. maddenin a fıkrası "arazi kamulaştırması" başlığı altında ve yalnızca ziraat mühendislerini yetkilendirecek şekilde yeniden düzenlenmeli ve 6. maddenin b fıkrası "irtifak hakkı kurmaya yönelik kamulaştırmalar" başlıklı olarak yazılarak, ilgili meslekler buraya eklenmelidir.

4 - Konut yapıların kamulaştırmalarında görev yapacak bilirkişi kurulunun belirtildiği Altıncı Madde c fıkrası içeriğine, kırsal alandaki köy yerleşim yerlerinin arsa değil; tersine köy evlerinin zemini ve bahçesinin tarım arazisi sayılması nedeniyle, Ziraat Mühendisliği mesleğinin eklenmesi gerekmektedir.

5 - Ayrıca Altıncı maddenin a, b, c ve d fıkralarında, fıkraya konu kamulaştırma alanında görev yapacak meslek disiplinleri sayıldıktan sonra, fıkranın sonuna, "ve ilgili diğer meslek disiplinlerine ilişkin mühendis, mimarlardan oluşturulur" şeklinde bir torba hüküm konulduğu görülmüştür. Bu hükmün varlığı, önceki sayma işlemini gereksiz kılmaktadır. Bu bağlamda, konu ile ilgili meslek disiplinleri sayıldıktan sonra, böyle bir torba maddenin konulmaması gerekmektedir.

6 - Onyedinci maddenin sonuna, Odaların, açılacak Bilirkişi Eğitim Kurslarına katılacak azami aday sayısını belirlemeye yetkili oldukları hükmü eklenmelidir.

7 - Yirminci maddede ifade edilen ve Bilirkişi Eğitim Kurs Komisyonu üyelerinin sahip olması gereken mesleki deneyimin, "taşınmazların değerlendirilmesi ile ilgili konularda" olarak nitelenmesinde yarar görülmektedir.

8 - Yirmisekizinci maddede ifade edilen ve Yetki Belgesi Eğitim Programı'nda bulunacak konulara, (i) veri toplama ve (ii) kapitalizasyon faiz oranının araştırılması konuları da eklenmelidir.

9 - Otuzüçüncü maddede yer verilen kamulaştırma bedelinin belirlenmesine ilişkin hükümler, 2942 ve 4650 sayılı Yasalarda belirtildiğinden, hukuk tekniği açısından bu yasalara atf yapılmasının yeterli olacağı düşünülmektedir.

10 - Otuzdördüncü maddede, değerlendirme çalışmaları sırasında dikkate alınması gereken yasalar sayılmıştır. Konu ile ilgili tüm genel düzenleyici işlemlerin hükümlerinin, bilirkişilik çalışmaları sırasında değerlendirilmesi zaten bir zorunluluk olup, ayrıca yasaların belirtilmesine gerek yoktur. Ayrıca "sayma" yönteminin, her zaman kapsama alınmayanların varlığına ilişkin risk taşıdığı anımsanmalıdır.

11 - Taslağın geçici birinci maddesindeki geçiş döneminin, altı ay yerine bir yıl olarak belirlenmesinde yarar görülmektedir.

Sonuç olarak, 267 sayılı kararımız doğrultusunda, konu ile ilgili çalışmaları sonuçlandırmak üzere görevlendirilen TMMOB Yürütme Kurulu'nun, ODA'mızın görüşleri doğrultusunda gerekli düzenlemeleri yapmasını dileriz.

Saygılarımla

Gökhan GÜNEYDİN

Başkan

TMMOB BAŞKANLIĞINA

DSİ Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan “Baraj Emniyet Rehberi” hakkında Odamız görüşü aşağıya çıkarılmıştır:

Bu konuyla ilgili çalışacaklara el kitabı niteliği olacağı düşünülmekte olan Rehber genel olarak değerlendirildiğinde;

Rehber; bol miktarda yazım kuralları ve yazı hataları ile doludur. Bunların düzeltilmesi ve daha titiz olunması gerekir.

Proje, inşaat ve işletme aşamasında ortaya çıkabilecek sorunların ve yapılması gerekenlerin sıralandığı III.1. ve III. 2 bölümlerin, çeviri olduğu ve bu bölümlerin birebir çeviri yapılarak aktarıldığı anlaşılmaktadır. İngilizce terimlerin orijinalinden olduğu gibi aktarılması ve Türkçe karşılıklarının yazılmaması ve kullanılmaması olumsuz bir durumdur.

Bu Rehber; bir Talimatname olmayıp sadece “göz önüne alınması gereken kurallar” ya da “uyulması gereken ilkeler” şeklindedir. Emniyet sadece proje ve inşaat aşamasıyla ve barajla sınırlı olmayıp, inşaat bittikten sonra ortaya çıkan doğal olaylar veya saldırı sonucu barajın zarar görmesi veya yıkılması sonucu alınacak önlemler ve yapılması gerekenleri de içermesi gerekirken bu konular belirtilmemiştir.

Amaç ve Kapsam bölümü; “Baraj Emniyet Rehberi”nin hazırlanması ve kullanılmasındaki nedenleri ve neleri içerdiğini net olarak anlatmalıdır.

- Baraj Teknik Şartnamesi,

- Baraj İşletme Talimatı,

- İşletmeye Açılan Barajların Genel Emniyet Raporu,

- Barajları Koruma Yönetmeliği bu “Rehber”in eki olup (Rehber içerisinde belirtilmektedir), örnek olarak iliştilmeliydi. Özellikle Barajları Koruma Yönetmeliği ve Genel Emniyet Raporu Rehber ekinde muhakkak bulunmalıydı.

Giriş bölümünün son paragrafında; “yapım sürecinin kontrolünde bazı belirsizlikler olduğu” belirtilmektedir. Mühendislik; belirsizliklerin tahmini ve bunların bilimsel ve teknik olarak çözümdür. Sadece doğal olaylar belirsiz olup, öngörüyle bunlara çözüm geliştirilmesi gerekir.

Tanımlar bölümünde; “İdare” tanımı hatalı yapılmıştır. İdare, daima kamu kurum ve kuruluşları adına kullanılan bir terimdir. Burada farklı kullanılması yanlışlıklara neden olur. İdare terimi yine kamu adına kullanılmalıdır.

Tanımlar bölümünde DSİ tanımlanmadığı halde Bölüm III.3 ve IV’ ten işletme ve bakım hizmetlerinin kamu (DSİ) tarafından yürütüleceği ve kamu (DSİ) sorumluluğunda olduğu anlaşılmaktadır. Bu durumda Uzan Grubu tarafından inşa edilen Berke barajına nasıl müdahale edileceği, emniyet önlemlerinin kontrolü tartışmalı bir konuma girecektir. Bu nedenle böyle bir “Rehber” hazırlanırken tüm olası durumlar gözönüne alınmalıdır.

Tanımlar bölümünde yer alan Projeci, Baraj Sahibi, Yüklenici ve Müşavir’e kurum, kuruluş, firma eklenmelidir.

Bölüm 1.1.2.’de Proje Taşkın Kriterleri’ nde 4 yöntem sıralanmış, fakat alt kısımda 4. yöntemden sonra Synder, Mockus, Lag-tıme, MC Math ve Rasyonel yöntemler ayrı yöntemler gibi sıralanmıştır.

Bölüm 1.1.2.8’in son paragrafında yer alan 4373 sayılı Kanun’ un doğru adı “Taşkın Sulara ve Su Baskınlarına Karşı Koruma Kanunu” dur. 7269 sayılı Kanun’ un tam adı ise; “Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun” dur.

Bölüm 1.3 Projelendirme başlığı altında yer alan “..... Türk Standartları ve ilgili Amerikan Standartları ile bağdaşabilir olacaktır.” ifadesi “..... Türk Standartlarına uygun, Türk Standartları belirtilmemişse Amerikan Standartları ile uyumlu olacaktır.” şeklinde olmalıdır. Amerikan Standartları ya da AB standartları burada tartışılması gereken konulardan biridir.

Gökhan GÜNAYDIN
Başkan

***

Su Kirliliği Yönetmeliği Hakkında TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası'nın Görüşü

Orta ve uzun mesafeli koruma alanlarına ilişkin hükümler ve gerekçeleri uygundur. ODA'mız, 19. madde hakkında aşağıdaki değişikliği önermektedir.

Madde 19. Değişiklik önerisi:

Bu alanda patlatma, kırma, eleme yıkama cevher hazırlama ve zenginleştirme işlemleri yapılamaz. Sadece ÇED olumlu görüşü almış madenlerden cevher istihracı yapılabilir. ÇED olumlu görüşü almış diğer madenlerin çıkarılmasında canlı yaşamı açısından sakınca bulunmaması mevcut su kalitesini bozmaması, faaliyet sonucu arazinin doğaya geri kazandırılması ve ondan sonra terk edilmesi Bakanlığımıza noterlikçe tasdikli yazılı taahhütte bulunulması şartı ile Bakanlıkça izin verilebilir.

Hiçbir şekilde cevher zenginleştirme ve işleme tesisi inşasına ve işletilmesine izin verilmez.

Kum ve çakıl kömürler, radyoaktif mineraller, metalik madenler kıymetli taşlar, bor ve türevleri, tuz mineralleri, asbest, kükürt, florit, fosfat, erionit, vb. madenlerin çıkarılmasına izin verilemez.

Gereke: Ülkenin yer altı ve yerüstü su kaynakları potansiyelinin ve canlı yaşamın korunması, doğal kaynakların korunması ve sürekliliğinin sağlanması, bu kaynaklardan en ekonomik ve verimli şekilde uzun yıllar ve sürekli olarak kullanımının sağlanmasıdır.

Saygılarımızla.

8.3. Toplantı ve Mitinglere Katılım

ODA'mız TMMOB tarafından 1 Mart 2003 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen “Savaşa Hayır” Mitingi ile 20 Ekim 2002 tarihinde Ankara'da gerçekleştirilen “Ülkemize, Mesleğimize, Geleceğimize, Sahip Çıkıyoruz” Mitingine geniş katılım sağladı.

13 Eylül 2003 tarihinde Ankara'da toplanan TMMOB Danışma Kurulu Toplantısına Yönetim Kurulu Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, Sayman Üye Turhan TUNCER, Yönetim Kurulu Üyesi E. Argun BARAN ve Genel Sekreter İlhan HAN katıldı.

TMMOB İnsan Hakları Komisyonu ve Köye Dönüş Projesi Bölge Toplantısı 23-24 Mayıs 2003 tarihlerinde Van'da yapıldı. Toplantıda; TMMOB İKKK Sekreteri Şevket AKDEMİR, TMMOB İnsan Hakları Komisyonu Üyesi Alaattin ARAS, Ziraat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, Ziraat Mühendisleri Odası Van Şube Başkanı Cevdet ALTINDAĞ, Elektrik Mühendisleri Odası İl Temsilcisi Süleyman BALKAN, Yüzüncü Yıl Üniversitesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç.Dr. Kazım KARA, Ziraat Mühendisleri Odası Diyarbakır Şubesinde İskan TEĞİN ve Seyfi PARLAK, İnşaat Mühendisleri Odası Van Şube Başkanı Şemsettin BAKIR, Ziraat Mühendisleri Odası Hakkari İl Temsilcisi Ali KAVAK ile diğer Komisyon üyesi Oda temsilcileri birer konuşma yaptı. Toplantı sonucu alınan kararlar bir metin halinde

açıklandı. ODA'mız Genel Merkezi'nin 3 yıl önce Diyarbakır Şube'miz ile birlikte hazırladığı ve bir Basın Toplantısı ile kamuoyunun gündemine taşıdığı "Köye Dönüş" çalışmasını güncellemek ve yöredeki son durumu, sosyo-ekonomik boyutlarıyla saptayarak tarım sektörü boyutunu değerlendirmeye yönelik Van Hakkari İnceleme Gezisi 24 Mayıs 2003 günlerinde gerçekleştirildi. ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, Yönetim Kurulu Üyeleri Dr. Turhan TUNCER ve Gülay SUBAŞI'nın katıldığı gezi kapsamında, Van Şubemiz ve Hakkari İl Temsilciliğimiz ziyaret edildi.

Kamu haklarını koruma amacıyla kaçak elektrik kullanımına karşı mücadele ederken, bu durumdan rahatsız olan kesimlerce Şanlıurfa'ya sürgün edilen ve Şanlıurfa'da görevi başına katledilen Elektrik Mühendisi Hasan BALIKÇI için Elektrik Mühendisleri Odası'nca İçişleri Bakanlığı ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na iletilmek üzere açılan "Hasan Balıkçı'nın Ölüm Emrini Verenler Biran Önce Adalete Teslim Edilmelidir." konulu İmza Kampanyasına, Odamız Merkez Yönetimi ve üyeleri 52, şubelerimiz 1027 imzayla katkıda bulundu.

9. HUKUKSAL ÇALIŞMALAR

9.1. Gıda Yönetmelik Değişikliği İptal Dava Dilekçesi

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA

21.11.2003

Davacı : Gökhan GÜNEYDİN
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı
Karanfil Sokak 28 / 12 06640 Kızılay / ANKARA

E. Başak KAYA
TMMOB Gıda Mühendisleri ODASI Başkanı
Sümer 2. sokak, 36/15 Yenışehir / ANKARA

Sami CAN
TMMOB Kimya Mühendisleri ODASI Başkanı
Karanfil sokak 19/5 Yenışehir / ANKARA

Emin KORAMAZ
TMMOB Makine Mühendisleri ODASI Başkanı
Sümer sokak 36 / 1A Yenışehir / ANKARA

Mete TOPGÜDER
TMMOB Petrol Mühendisleri ODASI Başkanı
Necatibey caddesi 36/26 Sıhhiye / ANKARA

Davalı : Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı
Milli Müdafaa Caddesi No:20 06100 Kızılay/Ankara

Davanın Türü : İptal davası

Davanın Konusu : 10.10.2003 gün, 25255 sayılı Resmi Gazete'de, "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik" yayımlanmıştır.

Sözü edilen Yönetmelik değişikliği ile, 9.6.1998 tarih, 23367 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmeliğin, 19.3.2002 tarihli ve 24700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmelikle değişik 7 nci maddesinin (a) ve (b) bentleri değiştirilmekte ve aynı maddeye (h) bendi eklenmektedir.

Yapılan değişikliklerle, 20 Beygir Gücü ve altında motor gücü bulunan ekme ve ekme çeşitleri üreten işyerlerinde, ustaların sorumlu yönetici olabileceği hükmüne bağlanmakta, ayrıca sorumlu yöneticilerin meslek odasından alacakları belge ile noter sözleşmesini Bakanlığa ibraz etmeleri gereği ortadan kaldırılmaktadır.

Aşağıda ayrıntısı ile açıklanacağı üzere, Anayasa, İlgili yasa ve Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine açıkça aykırı olması gerekçesiyle, sözü edilen yönetmeliğin 19.03.2002 gün, 24700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmeliğin 7. madde a fıkrasını değiştiren 1. madde a fıkrasının, bir önceki düzenlemeye dönülmek amacıyla tümüyle iptaline, yine 19.03.2002 gün, 24700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmeliğin 7. maddesine h bendi ekleyen 1. madde h bendinin tümüyle iptali ve öncelikle yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Olayın Özeti :

A – Dava Konusu İle İlgili Gıda Mevzuatı, Aşağıda Özetlenmektedir;

I – 560 sayılı “Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname

28 Haziran 1995 tarih, 22327 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan, 560 sayılı “Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname”nin amacı, “amaç” başlıklı birinci madde hükmünde, “Gıda maddelerinin teknik ve hijyenik şekilde üretim, işletme, muhafaza, depolama, pazarlama ve halkın gereği gibi beslenmesini sağlamak, üretici ve tüketici menfaatleriyle, halk sağlığını korumak üzere, gıda maddelerinin üretiminde kullanılan her türlü ham ve yardımcı maddeler, mamul ve yarı mamul gıda maddeleri ile yan ürünlerinin özelliklerinin tespit edilmesi, gıda maddeleri üreten işyerlerinin asgari teknik ve hijyenik şartlarının belirlenmesi, denetiminin yapılması ve gıda maddeleri ile ilgili hizmetlere dair esas ve usulleri belirlemek” olarak ifade edilmektedir.

560 Sayılı KHK’nin “İstihdam” başlıklı 6. maddesi, gıda maddeleri üreten işyerlerinde işletmenin nev’i ve büyüklüğüne göre gıda bilimi konusunda eğitim görmüş kişilerin sorumlu yönetici ve eleman olarak istihdamını zorunlu kılmaktadır. Buna göre sorumlu yöneticiler, Bu Kanun Hükmünde Kararname ve yönetmeliklerde belirtilen esas ve usullerin yerine getirilmesinden işverenle birlikte sorumludur.

KHK’ye göre, Gıda bilimi konusunda eğitim görmemiş kişilerin teknik eleman olarak istihdam edilebilmesi için Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı ile ticaret, sanayi, ticaret ve sanayi odalarının birlikte açacağı kurslardan belge alınması zorunludur. Belgesi bulunmayanlar teknik eleman olarak çalıştırılmaz.

Sorumlu yöneticiler ve teknik elemanlarla ilgili esas ve usuller yönetmelikle belirlenir.

KHK’nin “Ceza Hükümleri” başlıklı 18 / A maddesi c fıkrası hükmüne göre; “6 ncı maddeye göre istihdamı mecburi olan sorumlu yöneticileri istihdam etmeden imalatta bulunan, gıda maddeleri üreten işyerleri faaliyetten men edilerek sahiplerine para cezası verilir”.

KHK’nin “Yönetmelikler” başlıklı 19. maddesi hükmüne göre ise, “bu KHK ile çıkarılması öngörülen yönetmelikler ve uygulamaya ilişkin sair esas ve usuller, ilgili kuruluşların görüşü alınarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığınca müştereken hazırlanıp bir yıl içinde görev ve yetki kapsamına bağlı olarak Sağlık Bakanlığı ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca yayınlanır”

II – “Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelik”(RG:9.6.’98/23367)

560 sayılı KHK’ye dayanılarak çıkarılan “Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelik”, 9.6.1998 tarih, 23367 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Adı geçen Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 4. maddesinde Sorumlu Yönetici “Bu Yönetmeliğin 7. Maddesinde belirtilen esaslara göre işyerinde ürün üretiminden sorumlu tutulan işveren veya tarafından görevlendirilen bir yetkili”, Usta “Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bunları mal ve hizmet üretiminde iş hayatınca kabul edilebilecek standartlarda uygulayabilen usta belgesi almış kişi” ve Ustalık belgesi “Mesleki eğitimden geçen ustalara verilen mesleki yeterlilik belgesi” olarak tanımlanmaktadır.

Aynı Yönetmeliğin, “Sorumlu Yönetici ve Eleman İstihdamı” başlıklı 7. madde hükmüne göre, Gıda ve gıda ambalajı üreten işyerlerinde, sorumlu yönetici ve eleman aşağıdaki esaslara göre istihdam edilir.

a) Bu Yönetmelik kapsamındaki ürünleri üreten, 30 Beygir gücünün üzerinde motor gücü bulunan veya on kişinin üzerinde işçi çalıştıran gıda maddesi üreten işyerlerinde,

üretimin nevi'ne uygun, gıda bilimi konusunda en az 4 yıllık lisans eğitimi almış ziraat, gıda, kimya mühendisleri, kimyagerler ve veteriner hekimler ile gıda bilimi konusunda ihtisas yapmış biyolog ve su ürünleri mühendisleri gibi kişilerin eğitim dallarına uygun sorumlu yönetici olarak istihdamı zorunludur.

Gıda ambalajı üreten işyerlerinde ise sorumlu yönetici olarak gıda bilimi konusunda eğitim almış ziraat, gıda, kimya mühendisleri veya makine, petrol, endüstri mühendislerinin istihdamı zorunludur.

Sorumlu yöneticinin atanması, kayıtlı bulunulan meslek odasından alınacak belge üzerine Noter onaylı sözleşme yapılır.

b) (a) bendi dışındaki işyerleri, (a) bendine uygun olarak tek sorumlu yönetici İstihdam edebilecekleri gibi, merkez ilçe dışında aynı ilçe sınırları içinde ürün grupları itibariyle, en fazla üç işyerinde müştereken sorumlu yönetici istihdamı zorunludur.

c) Gıda üretim zincirinin uygun görülen aşama ve/veya aşamalarında istihdam edilecek olan ve gıda bilimi konusunda eğitim görmemiş usta seviyesindeki elemanların; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı koordinasyonunda Sağlık Bakanlığı; illerdeki ticaret, sanayi, ticaret ve sanayi odaları ile esnaf ve küçük sanatkarlar odalarının birlikte açacağı kurslardan "ustalık belgesi" almaları zorunludur. Bu Yönetmeliğin yayımı tarihinde daha önce Bakanlık ve Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilmiş ustalık belgeleri geçerlidir.

d) (a) bendi için, işyeri yetkilisi ile sorumlu yöneticisi gıda üretim zincirinden birlikte sorumludur, (b) bendi için işyeri yetkilisi, sorumlu yöneticisi ile ustalar gıda üretim zincirinden birlikte sorumludur.

Yönetmeliğin "İşyeri Sorumlulukları" başlıklı 9. maddesinde ise, İşyeri yetkilisi ve/veya sorumlu yöneticisinin yerine getirmekle sorumlu olduğu işler; üretim zincirinin tüm aşamalarında Gıda Kodeksi uyarınca hijyen kurallarını sağlamak, ürünle ilgili spesifik bilgi ve deneyime sahip bir kontrol grubu oluşturmak, ürünün tam ve doğru bir tanımını yapmak, gıdanın planlanan tüketim şekli ve tüketicilerini tanımlamak, akış şeması yapmak ve şema üzerinde gerekli ilaveleri gerçekleştirmek, gıda üretiminin tüm basamaklarında; yetiştirme ve hasattan başlayarak işleme, imalat, depolama, dağıtım ve tüketim noktasına ulaşıncaya kadar olabilecek tehlikeleri belirlemek ve bu tehlikelere karşı etkili olabilecek tedbirleri saptamak, muhtemel tehlikeyi engellemek veya en aza indirmek için üretim zincirinde "kritik kontrol noktaları" belirlemek, kritik kontrol noktalarına ait kritik limitleri tespit etmek, kritik kontrol noktalarının belirlenen program doğrultusunda denetlenmesi için izleme sistemi oluşturmak, olumsuz bir durum saptandığında etkin düzeltici önlemleri almak, ilgili kayıtların ve uygulanan işlemlerin yer aldığı bir dokümantasyon sistemi oluşturmak, .. olarak sayılmaktadır.

Bunların yanında, söz konusu Yönetmeliğin birinci eki "Gıda Sicili Başvurusu", ikinci eki "Türk Gıda Kodeksinde Yer Alan Ürünler İçin Üretim İzin Başvurusu", üçüncü eki "Gıda İle Temasta Olan Ambalaj Üretim İzin Başvurusu" ve dördüncü eki "Türk Gıda Kodeksinde Yer Almayan Ürünler İçin Üretim İzin Başvurusu" metinlerinde, Sorumlu Yöneticinin noter onaylı sözleşmesi ve diploma sureti, bir zorunluluk olarak aranmaktadır. Ayrıca, birinci ekte, gıda sicil başvurusu yapabilmek için, meslek kuruluşlarına üyelik belgesinin ibrazı da gerekli görülmektedir.

III – "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik"(RG:30.6.'00/24095)

"Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik", 30.06.2000 gün, 24095 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Adı geçen Yönetmelik, 9.6.1998 tarihli Yönetmelik'in yukarıda sözü edilen dört ekini değiştirmiştir. Yapılan değişikliklerle, Gıda Sicili Başvurusu (EK 1), Ürün Kodeksleri (Tebliğleri)Yayımlanan Ürünler İçin Üretim İzin Başvurusu (EK 2), Gıda İle Temasta

Bulunan Ambalaj Materyali Üretim İzni Başvurusu (Ek 3) ve Ürün Kodeksleri (Tebliğleri)Yayımlanan Ürünler İçin Üretim İzin Başvurusu (EK 4) metinlerinin hepsinde, sorumlu yöneticinin noter onaylı sözleşmesi, diploma sureti ve bağlı bulunduğu meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belge (meslek kuruluşu olanlardan) zorunlu olarak aranmaktadır.

IV – “Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”(RG:19.3.'02/24700)

“Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik”, 19.03.2002 gün, 24700 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Sözü edilen Yönetmelik, ilgili Yönetmelik’in 7. maddesini değiştirerek, gıda ve gıda ambalajı üreten işyerlerinde, sorumlu yönetici ve eleman istihdamını aşağıdaki esaslara bağlamaktadır;

a) 5590 sayılı Ticaret ve Sanayi Odaları, Ticaret Odaları, Sanayi Odaları, Deniz Ticaret Odaları, Ticaret Borsaları ve Türkiye Ticaret Borsaları Birliği Kanununa göre ticaret siciline kayıtlı, gıda maddesi üreten 60 Beygir Gücünün üzerinde motor gücü bulunan veya 15 ve üzerinde işçi çalıştıran veya hazır yemek üreten işyerleri veya her türlü gıda katkı karışımları üreten işyerlerinde en az 4 yıllık lisans eğitimi almış gıda, ziraat, kimya mühendisleri, veteriner hekimleri, kimyagerler, su ürünleri mühendisleri ve biyologlar ile gıda bilimi konusunda en az yüksek lisans yapmış diğer meslek gruplarına mensup kişilerin eğitim dallarına ve üretimin nevine göre her bir işyeri için sorumlu yönetici olarak istihdamı zorunludur.

En az 4 yıllık lisans eğitimi almış Ev Ekonomisi Yüksek Okulu mezunları ve diyetisyenler hazır yemek üreten her bir işyeri için sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilirler.

60 Beygir Gücünün üzerinde motor gücü bulunan gıda ambalajı üreten işyerlerinde ise her bir işyeri için sorumlu yönetici olarak gıda, ziraat, makine, petrol, endüstri, kimya mühendisleri veya kimyager istihdamı zorunludur.

Sorumlu yöneticiler işverenle noter onaylı sözleşme yaparak söz konusu işyerinde sorumlu yönetici olarak çalışıklarına dair meslek odasından alacakları belge ile noter sözleşmesini Bakanlığa ibraz ederler.

b) 507 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Kanunu hükümlerine göre, esnaf ve sanatkarlar siciline kayıtlı işyerleri ile (a) bendi dışında kalan işyerleri; (a) bendindeki meslek gruplarına uygun olarak azami 5 işyeri için tek sorumlu yönetici istihdam edebilecekleri gibi gıda bilimi konusunda eğitim görmüş tekniker ve teknisyen seviyesindeki elemanlar üretimin nevine göre en fazla iki işyerinden sorumlu olacak şekilde istihdam edilebilirler.

60 Beygir Gücünün altında motor gücüne sahip, kimyasal ve ısıl işlem yapılmadan sadece fiziksel işlem uygulayarak kağıt ve karton kutu üretimi yapan gıda ambalajı üreten işyerlerinde (a) bendinin üçüncü fıkrasında belirtilen meslek gruplarına mensup kişiler azami 5 iş yerinde sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilir.

c) (a) bendi dışında kalan işyerlerinden ürettiği gıda maddesini yalnızca ürettiği mekanda satan işyerleri ile yılda en çok 3 ay faaliyet gösteren mevsimlik gıda maddesi üreten işyerlerinde sorumlu yöneticilik usta eğitim belgesine sahip kişiler sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilir.

d) Gıda üretim zincirinin uygun görülen aşama ve/veya aşamalarında sorumlu yönetici olarak istihdam edilecek gıda bilimi konusunda eğitim görmemiş, yetkili makamlarca verilmiş ustalık belgesini haiz elemanlar ile sorumlu yöneticilik yapacağı iş kolunda en az iki yıl çalışmış olan kişiler Tarım ve Köyişleri Bakanlığı koordinasyonunda Sağlık Bakanlığı; illerdeki ticaret, sanayi, ticaret ve sanayi odaları ile esnaf ve küçük sanatkarlar odalarının birlikte açacağı kurslardan sorumlu yöneticilik usta eğitim belgesi almaları

zorunludur. 9/6/1998 tarihli ve 23367 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmeliğin yayımı tarihinden önce yetkili makamlar tarafından verilmiş ustalık belgeleri geçerlidir.

e) Gıda, gıda ambalajı ve gıda ile temasta bulunan materyal üreten işyerlerindeki üretim zincirinden işyeri yetkilisi ile sorumlu yöneticisi birlikte sorumludur.

f) Sorumlu yöneticiler sadece aynı il sınırları içerisinde sorumlu yöneticilik yapabilirler ve başka bir işle iştirgal edemezler.

g) Gıda sicili ve üretim izni ile ilgili bütün bilgi ve belgeler il müdürlüğü kanalıyla Bakanlığa gönderilir."

V – “Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik” (RG:10.10.’03/25255)

“Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik”, 10.10.2003 gün, 25255 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Adı geçen Yönetmelik, 9/6/1998 tarihli ve 23367 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmeliğin, 19/3/2002 tarihli ve 24700 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yönetmelikle değişik 7 nci maddesinin (a) ve (b) bentlerini değiştirmekte ve aynı maddeye (h) bendi eklemektedir.

Değişiklik ve ekleme maddeleri, aşağıda belirtilmektedir;

a) Gıda maddesi üreten 60 Beygir Gücünün üzerinde motor gücü bulunan veya 15 ve üzerinde işçi çalıştıran veya hazır yemek üreten işyerleri veya her türlü gıda katkı karışımları üreten işyerlerinde en az 4 yıllık lisans eğitimi almış gıda, ziraat, kimya mühendisleri, veteriner hekimleri, kimyagerler, su ürünleri mühendisleri ve biyologlar ile gıda bilimi konusunda en az yüksek lisans yapmış diğer meslek gruplarına mensup kişilerin eğitim dallarına ve üretimin nev’ine göre her bir işyeri için sorumlu yönetici olarak istihdamı zorunludur.

En az 4 yıllık lisans eğitimi almış Ev Ekonomisi Yüksek Okulu mezunları ve diyetisyenler hazır yemek üreten her bir işyeri için sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilirler.

Gıda ile temasta bulunan ambalaj materyali üreten işyerlerinde ise her bir işyeri için sorumlu yönetici olarak gıda, ziraat, makine, petrol, endüstri, kimya mühendisleri veya kimyager istihdamı zorunludur.

b) (a) bendi dışında kalan işyerleri; (a) bendindeki meslek gruplarına uygun olarak azami 5 işyeri için tek sorumlu yönetici istihdam edebilecekleri gibi gıda bilimi konusunda eğitim görmüş tekniker ve teknisyen seviyesindeki elemanlar üretimin nev’ine göre en fazla iki işyerinden sorumlu olacak şekilde istihdam edilebilirler.

60 Beygir Gücünün altında motor gücüne sahip, kimyasal ve ısı işlem yapılmadan sadece fiziksel işlem uygulayarak kağıt ve karton kutu üretimi yapan gıda ambalajı üreten işyerlerinde (a) bendinin üçüncü fıkrasında belirtilen meslek gruplarına mensup kişiler azami 5 işyerinde sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilir."

"h) 20 Beygir Gücü ve altında motor gücü bulunan ekme ve ekme çeşitleri üreten işyerlerinde gıda bilimi konusunda eğitim görmemiş, yetkili makamlarca verilmiş ustalık belgesine haiz elemanlar Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ile ilgili meslek odalarının birlikte açtığı kurslardan sorumlu yöneticilik usta eğitim belgesi almış olmaları halinde sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilirler."

B – Dava Konusu İle İlgili Mesleki Mevzuat İse Şöyledir;

TMMOB Ziraat, Gıda, Kimya, Makine ve Petrol Mühendisleri ODA’ları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarıdır. Özel hizmet alanlarında çalışan mühendis ve mimarların, aşağıda belirtilen Anayasa ve ilgili Yasa hükümleri gereği, ODA üyesi olmaları zorunludur.

I- Anayasa hükmü

Anayasa'nın "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları" başlıklı 135. madde hükmüne göre, bu tip kuruluşlar, " belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlara uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzelkişilikleridir".

Maddenin devamında, "Kamu kurum ve kuruluşları ile kamu iktisadi teşebbüslerinde asli ve sürekli görevlerde çalışanların meslek kuruluşlarına girme mecburiyeti aranmaz" denilmektedir.

II – Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası

04.02.1954 gün, 8625 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası"nın, 05.08.1983 gün, 18126 sayılı RG'de yayımlanan 66 sayılı KHK ile değişik 33. madde hükmüne göre,

"Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler

Kamu kurumu ve kuruluşları ile iktisadi Devlet Teşekkülleri ve kamu iktisadi kuruluşlarında asli ve sürekli olarak çalışan mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının meslek ve ihtisaslarıyla ilgili odaya girmeleri isteklerine bağlıdır. Ancak bunlar, görevlerinin gereği olan işleri yaparken, mesleki bakımından, Odaya kayıtlı meslektaşlarının yetkileriyle haklarına sahip ve onların ödevleriyle yükümlüdürler".

Aynı Yasa'nın 38. madde hükmüne göre ise, "Bu kanunun 33 ve 34. maddelerinde yazılı vebeleri yerine getirmeyen yüksek mühendis, yüksek mimar, mühendis ve mimarlar Türkiye'de mesleki faaliyetten men edilirler".

C- Genel Değerlendirme ;

Yukarıda belirtilen Anayasa, yasa, KHK ve Yönetmelik hükümleri birlikte değerlendirildiğinde, aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmaktadır;

1 – Avrupa Birliği'nin gıda konusundaki müktesebatına uyum çerçevesinde çıkarılan 560 sayılı "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin amacı, gıda işyerlerinde çalıştırılan, gıda konusunda yükseköğretim görmüş sorumlu yöneticiler aracılığıyla, teknik ve hijyen standartlarına uygun gıda üretim – ambalajlanması ve satışının sağlanması ve bu şekilde halk sağlığının korunmasıdır.

KHK'nin 6. madde hükmü uyarınca, gıda bilimi konusunda eğitim görmemiş kişiler, açılacak kurslardan belge almak koşuluyla, ancak teknik eleman olarak istihdam edilebilirler. Başka bir deyişle, bunların, sorumlu yönetici olarak istihdamları mümkün değildir.

Bu şekilde, KHK, sorumlu yönetici ve teknik eleman arasında kesin bir ayrım yapmaktadır. Nitekim KHK'nin "Ceza Hükümleri" başlıklı 18 / A maddesi c fıkrası hükmüne göre; sorumlu yöneticileri istihdam etmeden imalatla bulunan gıda maddeleri üreten işyerleri faaliyetten men edilir, ancak teknik elemanlar açısından böyle bir durum söz konusu değildir.

2 – Ayrıca, yukarıda belirtildiği gibi, Anayasa'mızın 135. maddesi ve "Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası"nın, 05.08.1983 gün, 18126 sayılı RG'de yayımlanan 66 sayılı KHK ile değişik 33. madde hükmüne göre, Türkiye'de özel hizmet alanlarında mühendislik mesleğini yapanların, uzmanlık dallarına uygun bir ODA'ya kayıt yaptırmak ve üyeliklerini sürdürmek zorunluluğu bulunmaktadır. Bu zorunluluğa uymayan mühendisler, mesleki faaliyetten men edilirler.

Bu gereğe uygun olarak, gıda konusunda çıkarılan yönetmeliklere, "Sorumlu yöneticiler işverenle noter onaylı sözleşme yaparak söz konusu işyerinde sorumlu yönetici olarak çalıştıklarına dair meslek odasından alacakları belge ile noter sözleşmesini Bakanlığa ibraz ederler" hükmü konulmuştur.

3 - Buna karşılık, izleyen süreç içinde, 560 sayılı KHK uyarınca çıkarılan Yönetmeliklerde, giderek amaçtan uzaklaşmaktadır. Sırasıyla;

a) 9.6.1998 tarih, 23367 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelik", 30 Beygir gücünün üzerinde motor gücü bulunan veya on kişinin üzerinde işçi çalıştıran gıda işyerlerinde 1, motor gücü ve işçi sayısı bunların altında olan en fazla üç işyerinde bir sorumlu yönetici istihdamını getirmiş, gıda üretim zincirinin uygun görülen aşama ve/veya aşamalarında istihdam edilecek olan ve gıda bilimi konusunda eğitim görmemiş usta seviyesindeki elemanların ise açılacak kurslardan "ustalık belgesi" almalarını zorunlu kılmıştır.

b) 19.03.2002 gün, 24700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ise, 5590 sayılı yasa kapsamında bulunan ve 60 Beygir gücünün üzerinde motor gücü bulunan veya onbeş kişinin üzerinde işçi çalıştıran gıda işyerlerinde 1, 507 sayılı Yasa kapsamında bulunan, motor gücü ve işçi sayısı bunların altında olan en fazla beş işyerinde bir sorumlu yönetici istihdamını getirmiş, sorumlu yönetici olarak çalışabileceklere tekniker ve teknisyenleri de, iki işyeri ile sınırlı kalmak üzere, ilave etmiştir. Yine aynı Yönetmelikle, 60 Beygir gücünün altında motor gücü bulunan ve onbeş kişinin altında işçi çalıştıran işyerlerinden ürettiği gıda maddesini yalnızca ürettiği mekanda satan işyerleri ile yılda en çok 3 ay faaliyet gösteren mevsimlik gıda maddesi üreten işyerlerinde, usta eğitim belgesine sahip kişilerin sorumlu yönetici olarak istihdamına izin vermiştir.

Görüldüğü gibi, hem 1 sorumlu yönetici çalıştırılacak işyerlerinin motor gücü ve işçi sayısı artırılmış, tekniker ve teknisyenler sürece dahil edilmiş, hem de tezgahta satış yapan ve mevsimlik gıda işletmelerinde ustaların sorumlu yönetici olabilmeleri sağlanmıştır. Ancak izleyen Yönetmelik değişikliği, bu alandaki en olumsuz düzenlemeleri içermektedir.

c) 10.10.2003 gün, 25255 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Gıdaların Üretimi, Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik",

• Kendisinden önceki Yönetmelik'in 7. maddesinin (a) bendini değiştirirken, bendin son fıkrası olan "Sorumlu yöneticiler işverenle noter onaylı sözleşme yaparak söz konusu işyerinde sorumlu yönetici olarak çalıştıklarına dair meslek odasından alacakları belge ile noter sözleşmesini Bakanlığa ibraz ederler" hükmünü tümüyle iptal etmiş, buna karşılık Gıda Sicili Başvurusu (EK 1), Ürün Kodeksleri (Tebliğleri) Yayınlanan Ürünler İçin Üretim İzin Başvurusu (EK 2), Gıda İle Temasta Bulunan Ambalaj Materyali Üretim İzni Başvurusu (EK 3) ve Ürün Kodeksleri (Tebliğleri) Yayınlanan Ürünler İçin Üretim İzin Başvurusu (EK 4) metinlerinin hepsinde, sorumlu yöneticinin noter onaylı sözleşmesi, diploma sureti ve bağlı bulunduğu meslek kuruluşuna kayıtlı olduğuna dair belgeyi (meslek kuruluşu olanlardan) zorunlu olarak aramayı sürdürmüştür.

Bu bağlamda, Yönetmelik değişikliğinin neyi amaçladığını anlamak güçleşmektedir. Eğer Yönetmelik sorumlu yöneticinin meslek odasına kayıtlı olma zorunluluğunu ortadan kaldırıyor, Anayasa'nın 135. maddesi ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yasası'nın, 33. madde hükmünü ihlal etmektedir, genel düzenleyici işlemler hiyerarşisi bakımından bunun hukuka aykırılığı açıktır.

Diğer taraftan, Yönetmelik içeriğinden kaldırdığı üyelik koşulunu Yönetmelik eklerinde arıyor olması, getirilen düzenlemenin "dağınıklığını" ortaya koymaktadır.

• Bunun dışında, daha da vahimi, sözü edilen yönetmelik ile getirilen (h) maddesi ile, bir önceki yönetmeliğin yalnızca tezgahta satış yapan ve mevsimlik gıda işletmeleri için ustalara tanıdığı sorumlu yönetici olabilme durumunu, 20 Beygir Gücü ve altında motor gücü bulunan ekmek ve ekmek çeşitleri üreten işyerlerinin tümüne yaymaktadır. Artık bu tip işyerlerinde, gıda bilimi konusunda eğitim görmemiş, yetkili makamlarca verilmiş üstelik belgesine haiz elemanlar, sorumlu yönetici olarak istihdam edilebilmektedirler.

Bu düzenleme, 560 sayılı KHK'nin birçok maddesine aykırıdır.

Öncelikle, 560 Sayılı KHK'nin "İstihdam" başlıklı 6. maddesi, gıda işyerlerinde gıda bilimi konusunda eğitim görmüş kişilerin sorumlu yönetici VE eleman olarak istihdamını zorunlu kılmaktadır. KHK, gıda bilimi konusunda eğitim görmemiş kişilerin teknik eleman olarak istihdam edilebilmesi için ise bazı koşullar aramaktadır. Görüldüğü gibi yasa koyucu, sorumlu yönetici ve teknik elemanı tümüyle ayrı olarak değerlendirmiş, kullandığı "ve" bağlacı ile de, bunların birbiri yerine ikame edilemeyeceğini ortaya koymuştur. Ayrıca KHK'nin "amaç" başlıklı 1. maddesinde sayılan hususların, "bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bunları mal ve hizmet üretiminde iş hayatınca kabul edilebilecek standartlarda uygulayabilen usta belgesi almış kişi" olarak tanımlanan kişiler tarafından yerine getirilemeyeceği açıktır.

Bunun dışında, İlgili Yönetmelik'in değiştirilmemiş olan ve dolayısıyla geçerliliğini koruyan maddeleri karşısında, getirilen yeni düzenlemeler, mevzuat bütününe önemli oranda işlevsiz kılmaktadır. Şöyle ki; Yönetmelik'in "İşyeri Sorumlulukları" başlıklı 9. maddesinde ise, İşyeri yetkilisi ve/veya sorumlu yöneticisinin yerine getirmekle sorumlu olduğu işler, yukarıda da belirtildiği gibi, ayrıntılı olarak sayılmaktadır. Buna göre sorumlu yönetici;

- Gıda Kodeksi uyarınca hijyen kurallarını sağlamak,
- Ürünle ilgili spesifik bilgi ve deneyime sahip bir kontrol grubu oluşturmak,
- Ürünün tam ve doğru bir tanımını yapmak,
- Gıdanın planlanan tüketim şekli ve tüketicilerini tanımlamak,
- Akış şeması yapmak ve şema üzerinde gerekli ilaveleri gerçekleştirmek,
- Gıda üretiminin tüm basamaklarında; yetiştirme ve hasattan başlayarak işleme, belirlet, depolama, dağıtım ve tüketim noktasına ulaşınca kadar olabilecek tehlikeleri belirlemek, bu tehlikelere karşı etkililiğe ulaşılabilecek tedbirleri saptamak,
- Muhtemel tehlikeyi engellemek veya en aza indirmek için üretim zincirinde "kritik kontrol noktaları" belirlemek, kritik kontrol noktalarına ait kritik limitleri tespit etmek,
- Kritik kontrol noktalarının belirlenen program doğrultusunda denetlenmesi için izleme sistemi oluşturmak, olumsuz bir durum saptandığında etkin düzeltici önlemleri almak,

• İlgili kayıtların ve uygulanan işlemlerin yer aldığı bir dokümantasyon sistemi oluşturmak görevlerini yerine getirecektir.

Yukarıda sayılan kritik kontrol noktalarının belirlenmesi, gıda biliminde, HACCP (Hazard Analyzes at Critical Control Point) olarak tanımlanmaktadır. Bu ve benzeri süreçler, ancak gıda bilimi konusunda yüksek öğrenim görmüş mühendisler tarafından yönetilebilir.

Buna karşılık Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, getirdiği Yönetmelik değişikliği ile 20 BG'nün altında motor gücü bulunan ve ekmek /ekmek çeşitleri üreten işletmelerde bu işlemlerin, fırın ustaları tarafından yapılmasını öngörüyor.

Aldıkları kısa süreli eğitimlerle, fırın ustalarının, gıda alanında teknik ve hijyenik standartlara uygun iş ve işlemler yapamayacakları açıktır.

Bakanlık, mühendis yerine usta tercihi yaparak, yalnızca bilime inançsızlığını ortaya koymakla kalmamakta, ayrıca tüm halkın sağlığını da tehlikeye atmaktadır. Ülkemizdeki

fırınların neredeyse tamamının 20 BG'nün altında olduğu ya da kapasite raporlarında öyle gösterildiği düşünüldüğünde, tehlikenin boyutları ortaya çıkmaktadır.

Sonuç ve İstem :

Yukarıda açıklanan doğrultuda, Anayasa, ilgili yasa ve 560 sayılı KHK hükümlerine aykırı hükümler ve halk sağlığını tehdit eden düzenlemeler taşıması nedenleriyle, T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 10 Ekim 2003 gün, 25255 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılması Hakkında Yönetmelik" in, 19.03.2002 gün, 24700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmeliğin 7. madde a fıkrasını değiştiren 1. madde a fıkrasının, bir önceki düzenlemeye dönülmek amacıyla tümüyle iptaline, yine 19.03.2002 gün, 24700 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Yönetmeliğin 7. maddesine h bendi ekleyen 1. madde h bendinin tümüyle iptali yanında, Anayasa, yasa ve KHK'ye açıkça aykırılıkları ve halk sağlığına olan olumsuz etkileri bağlamında öncelikle yürütmelerinin durdurulmasına, yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin davalı idareye yükletilmesine karar verilmesini saygılarımızla arz ve talep ederiz.

Gökhan GÜNAYDIN

TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI Başkanı

E. Başak KAYA

TMMOB Gıda Mühendisleri ODASI Başkanı

Sami CAN

TMMOB Kimya Mühendisleri ODASI Başkanı

Emin KORAMAZ

TMMOB Makine Mühendisleri ODASI Başkanı

Mete TOPGÜDER

TMMOB Petrol Mühendisleri ODASI Başkanı

9.2. Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmeliğin İptaline Yönelik Danıştay Başvurusu

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA

07.08.2003

Davacı : Gökhan GÜNAYDIN
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı
Karanfil Sokak No: 28/12 06640 Kızılay / ANKARA

Davalı : Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı
Milli Müdafaa cad. No:20 06100 Bakanlıklar / ANKARA

Davanın Türü : İptal Davası

Davanın Konusu: 13 Haziran 2003 tarih, 25137 sayılı Resmi Gazete'de "Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik" yayımlanmıştır. İlk yayımlanma tarihi 11.03.1989 olan söz konusu yönetmelik, o tarihten bu yana on kez değişikliğe uğratılmıştır. Yönetmeliğin hazırlanma amacı, tarım alanlarının amacına uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak ve hangi hallerde tarım dışı amaçlarla kullanılabilmesine dair ilke ve esasları belirlemek olmasına karşın; yapılan değişikliklerin tümü, tarım alanlarının tarım dışı amaçla kullanımına olanak tanıyan istisnaları, kamu yararı ilkesinin tanımladığı toplumun ortak ve uzun vadeli çıkarlarına ve yönetmeliğin ruhuna aykırı olacak şekilde genişletmek üzere hazırlanmıştır. Bu nedenle, Tüzüğünde belirtilen en temel amacı "ülkemizin tarımsal varlığı ve kaynaklarının korunması" olan TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası olarak, söz konusu Yönetmeliğin tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına yol açacak olan; 3. maddesinin e), g), ı), i), j), k), m), n), o) ve ö) fıkralarının; 5. maddesinde yer alan "... izinlendirilmesi talep edilen arazi mutlak tarım arazisi ise bu Yönetmeliğin 9, 10, 11 ve 13 üncü maddelerinde yer alan istisnalar hariç, İl Müdürlüğüne doğrudan reddedilir" ibaresinin; 6. maddesinin ikinci paragrafının tümüyle; 7. maddesinin ilk paragrafındaki "11 ve 13 üncü" ibaresinin; 8. maddesindeki "marjinal tarım arazileri içerisinde veya" ibaresinin; 9. maddesinin ilk paragrafındaki "Marjinal Tarım arazilerinden başlamak kaydıyla," ibaresinin, b) fıkrasının tümüyle, yine e) ve f) fıkralarının tümüyle; 10. maddesinin b) fıkrasında yer alan "... üretim ve depolama tesisleri ile bunlara ait ek tesisler" ibaresinin, c) ve d) fıkralarının tümüyle, 10. maddesinin son paragrafının tümüyle; 11. maddesinin ikinci fıkrasının; 13. maddesinin ilk paragrafı hariç tüm hükümlerinin iptali ve öncelikle yürütmelerinin durdurulmasını isteme gereği doğmuştur.

Olayın Özeti: Tarım toprağının korunması ve amacı dışında kullanılmasının önlenmesine yönelik olarak, ülkemiz genel düzenleyici işlemler hiyerarşisinde yer alan mevzuatta, ayrıntılı hükümler bulunmaktadır.

Anayasal hükümler : T.C. Anayasası Devlete, 44. maddesi ile "toprağın verimli olarak işletilmesini korumak ve geliştirmek", 45. maddesi ile de "tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemek" görevlerini yüklemiştir. Anayasa'mızın 45. maddenin gerekçesinde; "Madde, Devlete tarım arazilerinin ve çayırarla meraların amaç dışı kullanılmasını önleme görevi vermektedir. Bu ifade ile amaçlanan tarım arazilerinin endüstri ve şehirleşme sebebiyle yok edilmesinin önlenmesidir. Devlet, bu amaçla yasal düzenlemeler yapmalıdır" ifadesi yer almaktadır.

Anayasamızın 166. maddesi, "Ekonomik, sosyal ve kültürel kalkınmayı, özellikle sanayi ve tarımın yurt düzeyinde dengeli ve uyumlu biçimde hızla gelişmesini, ülke

kaynaklarının döküm ve değerlendirilmesini yaparak verimli şekilde kullanılmasını planlamak, bu amaçla gerekli teşkilatı kurmak Devletin görevidir” hükmüne amirdir.

Yine Anayasa'mızın 56. maddesine göre; “Herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir.”

Tüm bu maddelerle birlikte Anayasanın mülkiyet hakkının kullanımını düzenleyen 35. maddesi, herkesin mülkiyet ve miras haklarına sahip olduğunu belirttiğinden sonra, “mülkiyet hakkının kullanılması toplum yararına aykırı olamaz” demektedir. Bu sınırlama, her türlü mülkiyet için, dolayısıyla toprak mülkiyeti için de geçerlidir.

Anayasa'mızın tarım topraklarını korumak ve amaç dışı kullanılmasını önlemek konusundaki açık hükümlerinin, daha sonra çıkarılan Yasa ve Yönetmeliklerde aynı netlik ve kararlılıkta yer bulduğunu söylemek güçtür.

Yasal hükümler : Ülkemizde toprakların korunması, geliştirilmesi ve verimli kullanılması görevi, çeşitli yasalarla çeşitli kurumlara verilmiştir. Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nın kuruluş ve görevleri hakkındaki 441 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 2. maddesinde bu Bakanlığa, “tarım alanlarının gayesine uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak” görevi verilmiştir. 441 sayılı KHK'nın 10. maddesinin a) bendi, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü'nü, tarım alanlarının amacına uygun kullanılması konusunda işbirliği ve koordinasyon sağlamakla görevlendirmiştir. 3202 sayılı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2. maddesi ile aynı görev, bu Genel Müdürlüğe verilmiştir. Çevre Kanunu'nun 1. maddesinde, Kanun'un amaçları arasında “arazinin en uygun kullanım ve korunmasını sağlamak” sayılırken, Tarım Reformu Kanunu'nun 1. maddesinde kanunun amacının, “toprağı verimli işletmek ve korumak” olduğu belirtilmiştir.

Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı hükümleri : Ülkede hızlı ve dengeli bir kalkınmayı gerçekleştirebilmek amacıyla oluşturulan Kalkınma Planları, bu konudaki gerekli hedef, ilke ve yöntemleri göstermektedir. Kamu kesimi için emredici, özel kesim için yönlendirici olan Kalkınma Planlarından en sonuncusu olan ve 2001-2004 yıllarını kapsayan 8. Beş Yıllık Kalkınma Planında (BYKP), Genel Tarım Politikaları içerisinde “Amaçlar, İlkeler ve Politikalar” bölümünde, “Detaylı toprak etütlerinin ve toprak haritalarının yapılması ile toprakların kullanım ve korunmasına ilişkin bir kanunun çıkarılması, kadastro çalışmalarının tamamlanması ve toprak veri tabanının oluşturulması sağlanarak Arazi Kullanım Planı hazırlanması” hükmü mevcuttur.

8. BYKP'nin “Kırsal Altyapı” başlığı altında “Mevcut Durum”; “Sınırlı olan toprak ve su kaynaklarının tahsis, kullanım ve yönetimine yönelik yeterli mevzuatın bulunmaması doğal ve ekonomik kaynakların israfına yol açmaktadır” ve “Arazi kullanım planlarının bulunmaması, tarım alanlarının tarım dışı kullanımındaki artış, mevcut arazilerin miras ve satış yoluyla bölünmesi nedenleriyle bir yandan tarım alanlarında azalma ve verim düşüklüğü yaşanırken, diğer yandan yasal düzenlemeye ihtiyaç duyulan arazi toplulaştırma hizmetleri yeterince gerçekleştirilememektedir” şeklinde tanımlanmaktadır.

“Amaçlar, İlkeler ve Politikalar” olarak; “Gerekli teknik ve kurumsal yapının oluşturulması ve gelişen teknolojilerin kullanılmasıyla, toprak potansiyelinin tespiti amacıyla yapılan etüd çalışmalarının, temel toprak etüdleri bazında yapılmasına ve buna dayalı arazi kullanım planlarının hazırlanmasına başlanacaktır” ve “Tarım alanlarının parçalanması, özellikle sulu tarım alanlarının tarım dışı kullanımı, işlemeli tarıma uygun olmayan alanlarda tarım yapılması önlenecik ve arazi toplulaştırma hizmetleri hızlandırılacaktır.” denilmektedir.

“Hukuki ve Kurumsal Düzenlemeler” olarak ise, “Toprakların tahsisi, korunması (erozyon, parçalanma, kirlenme, çoraklaşma, amaç dışı kullanımına karşı), sınıflandırılması, sektörel ve sektörler arası kullanım ve üretim için planlanması gibi

konularda tüm aksaklıkları düzelterek ve boşlukları kapsayacak çerçeve nitelikte Arazi Kullanımı ve Toprak Koruma Kanunu çıkartılacaktır” hükmü amirdir.

Yönetmelik hükümleri ve Yargı kararları : Görüldüğü gibi Anayasa, çeşitli yasalar ve kamu kesimi için emredici olan Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’nda tarım alanlarının korunması, amaç dışı kullanımının önlenmesi ve bu alanda yaşanan olumsuzlukların ivedilikle giderilmesine yönelik açık hükümlere karşın, bu temel amaca hizmet etmek üzere çıkarılan “Tarım Alanlarının Tarım Dışı Gaye İle Kullanılmasına Dair Yönetmelik” te, varolan idari yargı kararları görmezden gelinerek, bu amaç ile açıkça çelişir düzenlemeler getirilmesine, ısrarla devam edilmektedir.

Tarım arazilerinin korunması ve amacına uygun kullanılması alanını doğrudan düzenleyen tek mevzuat, ilk kez 11.3.1989 tarih ve 20105 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Tarım Alanlarının Tarım Dışı Gaye İle Kullanılmasına Dair Yönetmelik”tir. Adı geçen Yönetmelikte (i) 23.02.1990 tarih ve 20442 sayılı, (ii) 02.10.1991 tarih ve 21009 sayılı, (iii) 11.07.1994 tarih ve 21987 sayılı, (iv) 23.08.1995 tarih ve 22383 sayılı ve (v) 25.08.1998 tarih ve 23444 sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanan değişiklikler yapılmıştır. 23.02.1990 tarih ve 20442 sayılı RG ile 02.10.1991 tarih ve 20979 sayılı RG’lerde yayımlanan değişiklikler, TMMOB Ziraat Mühendisleri ODA’mızın Danıştay nezdinde açtığı iptal davaları sonucu iptal edilmiştir.

Söz konusu Yönetmelik’te İdare’nin yaptığı ve ODA’mızın iptali istemi ile Danıştay’a başvurduğu değişiklik ile; “.. Ancak teşvik belgesi ile özel önem taşıdığı belirlenen entegre uçak, gemi ve otomotiv sanayii yatırımları; 1000’den fazla ortağı bulunan, bir ortağın hissesi sermayenin % 1’ini aşmayan şirket veya kooperatifler tarafından ihraç malı üretmek ve pazarlamak gayesi ile kurulacak sanayi ve ticaret merkezleri için daha uygun alternatif alanlar bulunmadığı takdirde 1, 2, 3 ve 4 üncü sınıf sulu tarım arazileri de tahsis edilebilir” istisnaları getirilmekte idi. Bunun üzerine ODA’mız, 1991/4431 no’lu dosya ile, yukarıda belirtilen madde aleyhine açtığı iptal davasında, şu savları ile sürmüştür; “Hızla artan nüfusu beslemek, ihracat gelirlerine katkıda bulunmak ve sanayiye kaynak aktarmak görevlerini üstlenmiş olan tarım kesiminin en vazgeçilmez ihtiyacı olan verimli arazilerin, gerçek dışı alternatifsizlik iddialarıyla tarım dışı amaçlara tahsisi, toplumumuzun geleceğini tehlikeye atmak anlamına gelmektedir. Yönetmelik, 1989’a dek süren talanı durdurmak amacıyla çıkartılmıştır. Gerçekleştirilen yönetmelik değişikliği, toplumumuzun ortak ve uzun vadeli yararını değil, yatırım maliyetini düşürmek gibi, yatırımının kısa vadeli yararını gözetken bir yaklaşımın ürünüdür ve pek çok yasaya açıkça aykırıdır”.

Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulunun, konu ile ilgili E:1993/781, K:1995/587 no’lu Karar’ında; “Anayasanın 45. maddesinde tarım arazileri ile çayır ve meraların amaç dışı kullanılmasını ve tahribini önlemenin, Devletin görevleri arasında sayıldığı; dava konusu yönetmeliğin dayanağı olan düzenlemelerde tarım alanlarının kullanımını ve tarım dışındaki kullanmaya tahsis edilebilecek arazinin tayin ve tespit konularında yetkili bulunan davalı idarenin bu yetkisini kamu yararına uygun olarak kullanmasının gerektirdiği; 6’ncı BYKP’nda,...artan nüfusun gıda maddeleri ihtiyacını karşılamak ve tarımsal ürünlerin ihracatını geliştirmek tarım sektöründe temel amaç olarak belirtildikten sonra, bu amaçla toprak ve su kaynaklarının en iyi şekilde kullanımını sağlamanın esas olacağı plan hedefleri arasında sayıldığı, tarım sektörünün ülke ekonomisi içindeki rolü dikkate alındığında, bu amaçların gerçekleştirilebilmesi için sulanabilen veya sulamaya açılacak tarım arazilerine ihtiyaç bulunduğu ve zaten sınırlı olan bu tip arazilerin sanayi yatırımlarına feda edilebilecek tarzda ve alternatif alan bulunamaması gibi belirsiz bir ifadeyle tarım dışı kullanıma tahsisinin kamu yararıyla bağdaştırılmasına olanak bulunmadığı gerekçesiyle Danıştay 10. Dairesi’nin verdiği iptal kararının onanmasına 09.06.1995 tarihinde oybirliği ile karar verilmiştir” denilmektedir.

Zaman içinde Danıştay'ın kararında belirttiği ifadeleri değiştirecek bir olumlu gelişme olmaması, tersine gıda güvenliği, açlık ve toprakların değeri konusunda toplumun duyarlılığının artmasına rağmen, Danıştay kararlarının ana doğrultusu "istisnaları genişletmeme" iken, belirli bölgelerdeki yüksek rantlardan yararlanma çabaları ve bu yoldaki baskılar sonucu, anılan yönetmelikte tarım topraklarının hızla tarım dışına çıkarılmasına yasal zemin oluşturacak yeni değişiklikler yapılmıştır.

25.08.1998 tarihli ve 23444 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklikle, adı geçen Yönetmeliğin "yürütme yetkisi", Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün bağlı olduğu Bakan'a bırakılmış, yeni yönetmelik 26.08.1998 tarihli ve 23445 sayılı Resmi Gazetede "Tarım Alanlarının Tarım Dışı Gaye İle Kullanılmasına Dair Yönetmelik" adıyla, Devlet Bakanlığı tarafından yayımlanmıştır. Yönetmeliğin tarım arazilerini yok edici yönde değiştirilen bazı maddelerinin iptali amacıyla ODA'mızın Danıştay nezdinde açtığı İptal Davası sonucu, Danıştay 10. Dairesi,; "tarım alanlarının tarım dışı gaye ile kullanılmasının tespitinin Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca ilgili kuruluşlarla işbirliği suretiyle yapılması ve tarım alanlarının korunması için gerekli tedbirlerin alınması gerekirken, belirtilen işbirliği ve koordinasyon sağlanmaksızın Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce belirtilen bu gayeye yönelik olarak çıkarılan Yönetmelikte hukuka uyarlık bulunmadığı" gerekçesiyle, 29.11.2000 tarihli ve Esas No: 1999/130, Karar No: 2000/5886 sayılı Kararı ile Yönetmeliğin tümüyle iptaline karar vermiştir.

Alanı düzenlemek için Devlet Bakanlığı ile Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından 10.08.2001 tarih ve 24489 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik"te, 8.6.2002 tarih ve 24779 sayılı, 22.9.2002 tarih ve 24884 sayılı Resmi Gazetelerde yayımlanan değişiklikler yapılmıştır. Son olarak Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca 10.8.2001 tarihli yönetmeliği yürürlükten kaldıran "Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik", 13.6.2003 tarih ve 25137 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

İptal istemine konu edilen işbu Yönetmelik, Anayasal, yasal hükümlere ve yüksek yargının yukarıda sözü edilen "istisnaları genişletmeme" yolundaki kararlarına karşın, "istisnaları genişleten" yeni düzenlemeler içermektedir. İdare'nin tarım alanlarını koruma ve kamu yararı dışında amaç dışı kullanıma yönelik kesin yasaklar getirme konusunda yapıcı tutumlardan ısrarla kaçınmakta olduğu, açılmak zorunda kalınan ve yargı kararlarıyla sürekli tescil edilen, ancak ilgililerce bir türlü gereken derslerin çıkarılmadığı davaların akış sürecinde de kendini göstermektedir.

Tarım Toprakları ile Kamu Yararı Arasındaki İlişki : Dünya ülkelerinin kalkınma süreçlerinde yaşadıkları deneyimler, çevre tahribine dayalı kısa vadeli kalkınma programlarının süratle tıkanıyor; ülkelerin – ulusların geleceği için, doğal değerler tahrip edilmeden planlanan bir kalkınmanın en uygun yol olduğunu ortaya koymuştur. Sürdürülebilir olmayan bir kalkınma hedefi, 21. Yüzyılın Dünyasında yerini almayı hedefleyen ülkelerin insanın refah ve mutluluk sağlayamayacaktır.

Topraklarımızın ve verimli tarım arazilerimizin korunması, amacına uygun kullanılması ve toplumun tüm kesimlerinin kullanımına hizmet eden yatırımlar için kamu yararı ile sınırlı olarak bazı istisnalar getiren "doğru içerikte ve uygulanabilir nitelikte" bir yasama ve yürütme faaliyetinin gerekliliği ortadadır.

Oysa Yönetmelik, aşağıda ayrıntısı ile açıklanacağı üzere, tarım arazilerinin tarım dışına çıkarılmasına yönelik istisnaları kolaylaştırmakta ve "kamu yararı" ilkesine aykırı düzenlemeler getirmektedir.

Kamu yararına nerede ve ne olduğuna, nasıl somutlaştığına karar verme yetkisi, Türk Anayasal ve pozitif hukuk düzenine göre, asıl kural koyma yetkisine sahip bulunan "yasama" organındandır. Bu bakımdan da yasa koyucunun idareye bir görev ve buna

bağlı yetki vererek o alanda işlem yapmasını isterken hangi amacın gerçekleştirilmesini düşündüğü ve istediğine bakılarak “kamu yararının nasıl somutlaştığını”na yorum yoluyla varılabilir. Yukarıda anayasa, yasa ve kamu kesimi için emredici olan 8. BYKP’da tarım arazilerini ve toprağı korumaya yönelik, kalkınmanın sürdürülebilir kalkınma ekseninde gerçekleştirilmesi gereğini ifade eden hükümler, bu yolda yasa koyucunun iradesini açıkça ortaya koymaktadır. Ayrıca Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu’nun E: 1993/781, K: 1995/587 no’lu ve 09.06.1995 tarihli kararı da, somut olayda kamu yararının ortaya çıkış şeklini çok net bir şekilde açıklamaktadır.

Bu çerçevede, Yönetmeliğin aşağıda belirtilen bölümlerinin, yine aşağıda belirtilen gerekçelerle iptali ve öncelikle yürütmelerinin durdurulması talep edilmektedir;

1. Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin e) fıkrasında yer alan “Tarım Arazileri Sınıfı” tanımı; somut ölçütlere göre belirlenen ve dünya ölçeğinde kullanılan bir sınıflama yöntemi olan “Arazi Kullanım Yetenek Sınıflaması” yerine, nitelikleri Bakanlıkça belirlenen Mutlak Tarım Arazisi, Özel Ürün Arazisi, Dikili Tarım Arazisi ve Marjinal Tarım Arazisi sınıflamasına dayalı yeni bir tanımlama getirmektedir.

Öncelikle, Yönetmelik kapsamına daha sonra verilen “mutlak arazi” ve “özel ürün arazisi” tanımları, bilimsel literatürdeki tanımlarla örtüşmemekte olup, bu yönüyle üzerinde uzlaşma sağlanamamış, belirsiz bir içeriğe sahip bulunmaktadır. Ayrıca, aşağıda ayrıntılı olarak açıklanacağı üzere, sınıflama içerisinde yer alan “marjinal arazi” tanımı, yapılmaması gerektiği halde üzerinde tarım yapılmakta olan verimsiz arazileri ifade etmesi gerekirken, 8. maddede öncelikle tarım dışına çıkarılacak araziler olarak gösterilmekte, hatta Yönetmelikte bu grup, VIII. Sınıf arazilerin de önüne konmaktadır.

Ancak tüm bunlardan önemlisi, bu yeni tanımlamanın, Bakanlıkça Yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak ve kolaylaştırmak amacıyla genelge ve talimat çıkarma yetkisi veren 16. madde ile birlikte değerlendirilmesi ile ortaya çıkmaktadır. Bu bağlamda toplu bir değerlendirme yapıldığında; tüm dünyada uygulanan “arazi kullanım yetenek sınıflaması” yerine, nitelikleri Bakanlıkça belirlenen mutlak - özel ürün – dikili - marjinal tarım arazisine dayanan bir sınıflamanın getirilmesi, bu sınıflamanın esasını oluşturan tanımlamaların, Bakanlığın genelge ve talimatları ile değiştirilebileceği, genişletilebileceği.. bunun da Yönetmelik’e konu tüm uygulamaları temelinden etkileyeceği dikkate alındığında; son derecede ucu açık bir yeni yapı ortaya çıkmaktadır.

Bu çerçevede, bilimsel – somut ölçütlere dayalı bir tanımlama yerine, “nitelikli bakanlıkça belirlenen” ifadesi ile ucu açık bir takdir yetkisini İdare’ye tayan Yönetmeliğin 3/e maddesinin iptali talep edilmektedir.

2. Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin g) fıkrasında yer alan “Mutlak Tarım Arazisi” tanımı; eksik bir tanım olup, belirlenme koşulları beşinci maddede açıklanmamıştır.

Toprak-Su Genel Müdürlüğü’nce 1966-71 yılları arasında ülke düzeyinde yapılan etütlerin 1982-84 yılları arasında güncelleştirilmesi sonucu hazırlanan ve KHGM tarafından yayımlanan “İl Arazisi Varlığı” kitaplarında “Mutlak Tarım Arazileri (Birinci Derecede Önemli Tarım Arazileri)” şöyle tanımlanmıştır: “Mutlak tarım arazileri, orman, fundalık ve yerleşim alanları hariç, I. ve II. sınıf araziler ile, sulanan bahçeler dahil, diğer sınıflardaki yeterli suya sahip bütün sulu tarım arazileridir.”

Bu doğrultuda, mutlak tarım arazileri, ayrıntılı toprak etütleri sonucu saptanan sınıf ve kullanım şekillerine göre belirlenebilir. 3. Maddenin g) bendi ile getirilen tanım ise, belirli sınıf ve kullanım şekli ile alan boyutu getirmediği için, bütünüyle yoruma açıktır.

Tanımlamanın eksikliği, Yönetmeliğin izleyen maddelerinde belirtilen süreçlerin işleyişine engel olucu niteliktedir. Bu bağlamda olmak üzere, Yönetmelik’in 5. maddesinde, “İzirlendirilmesi talep edilen arazi mutlak tarım arazisi ise, bu yönetmeliğin

9, 10, 11 ve 13 üncü maddelerinde yer alan istisnalar hariç, İl Müdürlüğünce doğrudan reddedilir” denilmektedir. Oysa İl Müdürlüklerinin, toprak etüdüne dayalı olarak toprak sınıfını ve arazi kullanım şeklini belirlemeden, mutlak tarım arazisi ile ilgili taleplerle ilgili karar verebilmelerinin olanaksızlığı ortadadır.

Yine, Yönetmelik’in 7. maddesinin a fıkrasında, “Mutlak Tarım Arazileri, Özel Ürün arazileri ve ekonomik olarak verimli olan Dikili Tarım Arazileri ile arazi kullanma kabiliyet sınıfı I, II, III, IV olan sulu ve I, II olan kuru tarım arazilerinin” istisnalar dışında tarım dışı amaçla kullanılamayacağı belirtilmektedir. Arazi kullanma kabiliyet sınıfı I, II, III, IV olan sulu ve I, II olan kuru tarım arazileri, bilimsel ölçütlere göre zaten mutlak tarım arazisi olduğu için, bunlarla birlikte “mutlak tarım arazilerinin” de yeniden belirtilmesi, yalnızca tekrar ve kavram kargaşası yaratmaktadır.

Bu çerçevede, belirli sınıf ve kullanım şekli ile alan boyutu getirmeyen, bütünüyle yoruma açık olan ve hem kendi tanımı, hem de 3. maddenin e bendi ile olan bağlantısı kapsamında, bu bölümde anlatılan şekilde tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına açık kapı bırakan Yönetmeliğin 3/g maddesinin iptali talep edilmektedir.

3. Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin ı) fıkrasında yer alan “Özel Ürün Arazileri” tanımı; bilimsel ve teknik anlamda taşıdığı yanlışlıklar nedeniyle, Yönetmelik amacı ile çelişir sonuçlar doğmasına neden olabilecek niteliktedir.

Özel ürün arazileri, yalnızca sulu koşullarda özel bitkisel ürünlerin (Pirinç gibi) ve su ürünleri yetiştiriciliği ve avcılığının yapılabildiği alanları kapsamamakta; örneğin, tıbbi ve aromatik bitkiler gibi kimi ekonomik ve stratejik doğal bitkiler gerek sulu ve gerekse kuru koşullarda ve sadece özel ortamlarda, kendi özel habitatlarında üretilmektedir.

Özel ürün arazisi, başka ürün yetiştirmeyen değil, tam tersine yörede diğer ürünlerden daha değerli bir ürünün veya ürün grubunun yetiştiği arazidir. Mülga TOPRAKSU ve devamında KHGM tarafından yapılan etütlere göre hazırlanan ve halen konuyla ilgili tüm kesimlerin kullandığı haritalarda, “yöre ekolojisine uygun meyve, asma, fındık, fıstık, gül, çay ve benzeri ürünler”, özelliklerine uygun simgeler kullanılarak “özel ürün arazisi” olarak belirlenmiştir

Bu çerçevede, bilimsel ve teknik yönden taşıdığı yanlış içerik ile Yönetmelik amacı ile çelişir sonuçlar doğmasına neden olabilecek olan Yönetmeliğin 3/ı maddesinin iptali talep edilmektedir.

4. Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin i) fıkrasında yer alan “Marjinal Tarım Arazisi” tanımı; “.. kullanım kararlarının yerel ihtiyaçlara göre belirlendiği” gibi belirsiz açıklamaların yer aldığı, bilimsel dayanağı olmayan bir içeriğe sahiptir. Önceki Yönetmeliklerde yer almayan bu tanımın akademik literatürde de karşılığı yoktur.

Tarım arazileri, uluslararası bilimsel ve teknik arazi sınıflama yöntemlerine dayalı olarak tanımlanmış ve/veya tanımlaması yapılacak olan arazileri kapsar. Örneğin; arazi yetenek sınıflaması yöntemine göre ilk 4 sınıfta (I, II, III. ve IV. Sınıf) yer alan araziler işlemeli tarıma uygun arazilerdir. ;

Yönetmeliğin getirdiği “marjinal tarım arazisi” tanımı, nitel ya da nicel yöntemlere göre yapılan sınıflamalara uymamakta, “geleneksel toprak işlemeli tarımın yapıldığı, yerel önemi olan” gibi belirsiz – ucu açık takdir yetkisine konu bir tanımlama olarak, Yönetmelik uygulamalarını belirsizliğe taşımaktadır. Bu nedenle, yönetmeliğin 3/i maddesinin iptali talep edilmektedir.

5. Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin j) fıkrasında yer alan “Örtü Altı Tarım Arazileri” tanımında; bu tip araziler tanımlanırken, “.. örtüler altında ileri tarım teknikleri kullanılarak yapılan tarım arazileridir” ifadesi yer almaktadır. Bu haliyle tanım, bir yerin “örtü altı tarım arazisi” olarak sayılabilmesi için, ileri tarım tekniği kullanımını bir koşul olarak görmektedir.

Oysa ülkemizde, özellikle Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Fonu aracılığıyla finanse edilen küçük projeler olmak üzere, birçok bölge ve alanda, örtü altında, basit üretim teknikleri ile tarım yapıldığı bilinmektedir.

Böyle arazilerin, niteliği belirsiz bir “ileri tarım tekniği” koşulu ile ve bu koşulu taşımadıkları öne sürülerek “örtü altı tarım arazisi” sayılmaması, yukarıdaki maddelerde belirtilen gerekçelerle birlikte, Yönetmelik’in temel amacı ile çelişmektedir. Bu nedenle, yönetmeliğin 3/j maddesinin iptali talep edilmektedir.

6. Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin k) fıkrasında yer alan “Sulu Tarım Arazisi” tanımı; “devlet yatırımları ile sulamaya açılmış veya sulama projesi kapsamında olan araziler” sınırlamasını getirerek, devlet yatırımı olmadığı halde yurttaşlar tarafından yapılan yatırımlarla sulu tarıma açılan ve ileride yapılacak yatırımlarla sulu tarım razisi olarak kullanılma niteliği taşıyan arazilerin tarım dışı kullanıma açılmasına yasal zemin oluşturmaktadır.

Türkiye’nin 78 milyon hektar olan topraklarının 27,8 milyon ha’ı işlenebilir araziler olup, bunun 23,3 milyon hektarında kuru tarım, yalnızca 4,5 milyon hektarında ise sulu tarım yapılmaktadır.

İşlenebilir 27,8 milyon ha arazinin topoğrafik yapı itibarıyla 16,7 milyon hektarı sulamaya elverişlidir. Toprak etütlerine göre bu sahanın 12,5 milyon ha sulanabilir niteliktedir. Ancak ekonomik olarak sulanabilecek miktar 8,5 milyon hektar olup, bu arazilerin 4,6 milyon hektarının DSİ Genel Müdürlüğü’nün gerçekleştireceği büyük sulamalarla, 2,9 milyon hektarının ise Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün yapacağı küçük, gölet ve terfili sulamalarla sulanması öngörülmektedir.

2003 yılında sulanan 4.6 milyar hektar alanın 2.3 milyon hektarı DSİ Genel Müdürlüğü, 1.3 milyon hektarı Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü yatırımları ile sulanmaktadır. Geriye kalan 1 milyon hektar ise, halk sulamalarıdır.

Türkiye’de halkın kendi olanaklarıyla açtığı 10 bin adet sulama kuyusu bulunmakta olup; DSİ ve KHGM resmi verilerine göre, halkın kendi olanaklarıyla suladığı arazi miktarı 1.000.000 hektardır. Fıkra düzenlemesi, bu alanları sulu tarım arazisi saymamaktadır.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’nca hazırlanarak görüşe sunulan ve web sitesinde yayımlanan (www.tarim.gov.tr) “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanun Tasarısı”nda, sulu tarım arazisi, “Yetiştirilen bitkilerin ihtiyaç duyduğu suyun; doğal veya yapay olarak karşılanabildiği araziler” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanım, sulu tarım arazisi anımı içerisine, halk sulamalarını ve sulanabilir tarım arazilerini de dahil etmektedir.

Yine, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü’nün 24.06.2003 tarih ve 1412-10041 sayılı yazısı ile 81 Tarım İl Müdürlüğü ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’ne gönderdiği “Yönetmelik Uygulama Talimatı”nda; “Mutlak tarım arazisi ve diğer tarım arazilerinin tespitinde; Bakanlığımız tarafından 2002 yılında yayımlanan ‘Tarım Arazileri Standartları Değerlendirme Kriterleri ve Tanımlar’ kitapçığında belirtilen hususlar dikkate alınarak yapılacaktır” denilmektedir. 2002 yılında yayımlanan ‘Tarım Arazileri Standartları Değerlendirme Kriterleri ve Tanımlar’ adlı kitapta (EK 1) “sulu tarım arazisi” şöyle tanımlanmaktadır: “Sulu Tarım Arazisi (S): Yöreye adapte olmuş tarımı yapılan her türlü bitkinin büyüme devresinde ihtiyaç duyduğu suyun; doğal ve yapay olarak yeterli miktarda karşılanabildiği arazidir.”

Her türlü sektörel faaliyetin yürütülebilmesi, işletmecilik açısından bakıldığında, ekonomik rasyonaliteye bağlıdır. Tarımsal faaliyetin en önemli, niteliği değiştirilmesi en zor ve yitirildiğinde tekrar kazanılması neredeyse olanaksız olan kaynağı kuşkusuz topraktır. Toprak üzerindeki tarımsal faaliyetler ise, belirli ölçülerde suyun varlığı ile

mümkündür. Bu çerçevede, önceki yönetmelikler ve Bakanlık belgelerindeki tanımlamada ana eksene toprak oturtulmakta ve sulanmayan ve fakat toprak özellikleri bakımından ekonomik ve teknik ölçülerle sulanması mümkün olan arazi sulu tarım arazisi sayılmaktadır.

Bu nedenle, ülkenin şimdiki ve gelecekteki en önemli değerlerinden olan ve yitirildiğinde tekrar kazanılması olanaksız olan nitelikli toprakların üzerinde, devlet ya da halk tarafından yapılmış tesislerle sulu tarım arazisi niteliği kazanmış arazileri korumada çok daha geri bir düzenlemeyi ifade eden yönetmeliğin 3/k maddesinin iptali talep edilmektedir.

7. Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin m) fıkrasında yer alan “Tarımsal Amaçlı Yapılar” ile n) fıkrasında yer alan “Tarımsal Amaçlı Entegre Yapılar” tanımları; Yönetmelik’in “Tarımsal Amaçlı Yapılar” başlıklı 11. maddesi ile birlikte değerlendirilmelidir.

Buna göre, tarımsal üretim ve/veya ilk işleme – değerlendirme için ihtiyaç duyulan “Tarımsal Amaçlı Yapılar” (madde 3/m) ve Tarımsal ürünlerin işlenerek fiziksel ve kimyasal özelliklerinin değiştirilip yeni ürüne dönüştürüldüğü “Tarımsal Amaçlı Entegre Yapılar” (madde 3/n) tanımlarına karşılık, “Tarımsal Amaçlı Yapılar” başlıklı 11. maddenin ilk paragrafında “tarımsal işletmenin ekonomik olarak yürütülmesini sağlamak için” gerekli tesislerin sayımı yapılmakta ve bu tip yapılara, 5000 m²’yi geçmemek üzere izin verileceği hükme bağlanmakta; 11. maddenin ikinci paragrafı hükmüne göre ise, “tarımsal ürünlerin işlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili tesislere”, alternatif alan bulunamaması halinde, arazi sınıfına bakılmaksızın, işletmenin arazi varlığının 2/100’ünü geçmemek kaydıyla izin verileceği ifade edilmektedir.

Öncelikle şu söylenmelidir ki, 3. madde tanımları ile 11. madde düzenlemeleri arasında anlam karmaşasına yol açan bir belirsizlik vardır. 3/n maddesinde sayılan “Tarımsal amaçlı entegre yapılar” için bir izin prosedürü, 11. maddenin başlığı ve lafzı itibarıyla Yönetmelik kapsamında yok gibi görünmekle birlikte, 11. maddenin ikinci paragrafının yorumu, tarımsal amaçlı entegre yapılara atıf yapıldığını ortaya koymaktadır.

Ayrıca, 11. maddede sayılan tarımsal amaçlı yapılar, 3194 sayılı İmar Yasası kapsamında istisna olarak değerlendirilmekte olup, ilgili yönetmeliklerde yapılan sayım ile uyumsuzdur.

Bu istisna yapılar hakkında 11. maddenin ikinci paragrafı ile getirilen yeni düzenleme, entegre nitelikli tesis ayrımını kaldırdığı için, 3194 sayılı yasa ile bağlı yönetmeliklerine ve kimi hükümleri iptal istemine konu yönetmeliğin amacına aykırıdır.

2001 tarihinde yayımlanan yönetmelikte “İşletmenin toplam arazi varlığının 1/100’ünü geçmeyecek şekilde” getirilen sınırlama, işbu Yönetmelik’te 2/100’e çekilmekte olup, bu durum, örneğin, I. sınıf sulu tarım arazisi üzerinde traktör fabrikası ya da mısır nişastası işleme tesisi kurmak isteyen istem sahibini, daha geniş arazi satın alarak, yönetmeliğin bu maddesinden yararlanma yoluna itebilecektir. Ayrıca sözü edilen oranın yükseltilmesi, Yönetmeliğin tarım arazilerinin kaybını kolaylaştıran yaklaşımını ortaya koymaktadır.

Bu nedenle, tümüyle yoruma açık ifadeler içeren Yönetmeliğin 3/m fıkrası, 3/n fıkrası ile 11. maddesinin ikinci paragrafının iptali talep edilmektedir.

8. Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin o) fıkrasında yer alan “Arsa” ve ö) fıkrasında yer alan “Yerleşim Alanı” tanımları; “yerleşim alanları içinde veya dışında ilgili kuruluşlardan uygun görüş alınarak konut, sanayi, turizm ve benzeri amaçlarla yerleşim için imar planı yapılmış yerler” yanı sıra, uygun görüş alınmamasına karşın bu amaçla kullanılan, planı bulunmayan ve kaçak olarak kurulan kasaba, belde ve köy yoğun yerleşim alanlarını da kapsamaktadır.

Her türlü kötü niyete açık bu değişiklik, imarsız arazileri arsa sayan, imarsız yerleşimlere imar affi niteliği taşıyan, kaçak yapılaşmayı meşrulaştıran, imarla ilgili

yasalardaki tanıma aykırı bir düzenlemedir. Bu nedenle, yönetmeliğin 3/o ve 3/ö fıkralarının iptali talep edilmektedir.

9. Yönetmeliğin “Arazi Özellikleri ve Yetenek Sınıfının Belirlenmesi” başlıklı 5. maddesinde, arazinin tarım dışına çıkarılabilir nitelikte olup olmadığının değerlendirilmesinde, “sınıf tespiti, kullanım şekli ve tarımsal özellikler esas alınır”, devamla, “izinlendirilmesi talep edilen arazi mutlak tarım arazisi ise bu yönetmeliğin 9, 10, 11 ve 13 üncü maddelerinde yer alan istisnalar hariç, İl Müdürlüğünce doğrudan reddedilir” denilmektedir.

Öncelikle belirtilmelidir ki, yukarıda da söylenildiği gibi, 441 sayılı KHK’nın 10. maddesinin a) bendi, Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü’nü, tarım alanlarının amacına uygun kullanılması konusunda işbirliği ve koordinasyonla görevlendirmiştir. Buna karşılık Bakanlığın bu hizmetleri ise, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü (TÜGEM) bünyesinde 2001 yılında oluşturulan “Tarım Arazilerini Değerlendirme Dairesi Başkanlığı” tarafından yürütülmektedir.

441 sayılı KHK’da belirlemelerine aykırı olarak, görevsiz bir Genel Müdürlük çerisinde kurulan bir Daire Başkanlığı ile hizmet verilmesi, verilen izinlerin geçersizliğini gündeme getireceği gibi, verilen izin kararlarına yönelik yeni iptal davalarının gerekçelerini oluşturacaktır.

Ayrıca bu yapılanma, kamu kaynaklarının savurganca kullanılmasına yol açan ve görüşlerin doğru ve hızlı verilmesini engelleyen bir “ikili bürokrasi” yarattığı gibi, Danıştay 10. Dairesi’nin 29.11.2000 tarihli ve Esas No: 1999/130, Karar No: 2000/5886 sayılı Kararının aksine kamu yönetiminde işbirliği ve eşgüdüm sorununu çözememiştir. Toprak etüt ve haritalama ile arazi sınıflaması konusunda görevli olmayan, personeli bulunmayan Tarım ve Köyişleri İl Müdürlüklerine tarım arazilerinin tarım dışı amaçlı kullanım izni yetkisini vermek, tarım arazilerinin yerel baskılar sonucu daha kolay tarım dışına çıkarılması sonucunu doğurabilecektir.

Bunların dışında, yukarıda da belirtildiği gibi, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının EK 1’de sunulan “Tarım Arazileri Standartları Değerlendirme Kriterleri ve Tanımlar” kitapçığının 12 ve 13. sayfalarında, mutlak tarım arazileri; bitki kök bölgelerinde tuzluluk-alkalilik-drenaj-taşlılık-sel basması-erozyon gibi sorunlar olmayan, toprak derinliği en az 50 cm. olan, su geçirgenlik oranı en az 0.15 cm/saat en çok 50 cm/saat olan, PH’sı 4.5 ila 8.5 arasında, elektrik kondaktivitesi 4 mmhos /cm’den az ve değişebilir sodyum yüzdesi (ESP) 15’den az olan ... şeklinde bilimsel ölçütlerle tanımlanmaktadır.

Toprağın bu ölçütleri taşıyıp taşımadığı, ancak konunun uzmanı idarenin uzman elemanlarının, arazi ve laboratuvarlarda yapacakları çalışmalar ile ortaya konulabilir.

Bu bağlamda, toprak etütleri konusunda insan kaynağı ve donanım açısından uzman tek idare olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nce sınıf tespiti yapılmadan araziler hakkında görüş oluşturulması, mümkün değildir.

Bu nedenle, Yönetmelik’in 5. maddesinde yer alan “... İzinlendirilmesi talep edilen arazi mutlak tarım arazisi ise bu yönetmeliğin 9, 10, 11 ve 13 üncü maddelerinde yer alan istisnalar hariç, İl Müdür lüklerince doğrudan reddedilir” ibaresinin iptali talep edilmektedir.

10. Yönetmeliğin “Arazinin Doğal Yapısında Değişiklik Yapılması” başlıklı 6. maddesinin ikinci fıkrası, birinci fıkraya ile çelişmektedir. Birinci fıkrada, bozulan arazinin niteliklerinin tespit edilemediği durumlarda ve dikili alanlarda kesme veya sökme yapılarak arazinin mevcut kullanma şekli bozulduktan sonra izin talebinde bulunulması halinde, tarımsal etüt ve toprak etüt raporu düzenlenmeyeceği ve uygun görüş verilmeyeceği hükme bağlanmış iken; ikinci fıkrada, arazinin doğal durumunun her ne sebeple olursa olsun tahrip edilmesi halinde, arazinin bozulmayan kısmı veya benzer

özellik gösteren bitişik konumdaki arazilerden yararlanılarak tarımsal etüt ve toprak etüt raporu düzenleneceği ve tarım dışı amaçla kullanılıp kullanılmayacağına İİ Müdürlüğünce karara bağlanacağı belirtilmiştir.

İkinci fıkranın, ilk fıkra ile olumlu görüş verilmeyen araziler hakkında, zorlama görüşleri gündeme getirebilecek olması nedeniyle, yönetmeliğin 6. maddesinin ikinci fıkrasının iptali talep edilmektedir.

11. Yönetmeliğin “Tarım Dışı Amaçla Kullanılmayacak Araziler” başlıklı 7. maddesi; 9, 10, 11 ve 13. maddelerde belirtilen istisnalar hariç olmak üzere, tarım dışı amaçlarla kullanılmaya tahsis edilemeyecek arazileri saymaktadır. Yönetmeliğin 9 ve 10. maddesine ek olarak, tarımsal amaçlı yapıları düzenleyen 11. ve plan değişikliklerini içeren 13. maddesi, tarım alanlarını amacı dışında kullanımına yönelik, daha önceki Yönetmeliklerde olmayan istisnaları gündeme getirmektedir.

11. maddeye yönelik iptal istemi ve gerekçesi, 3/m ve 3/n fıkraları ile olan bağlantısı nedeniyle, yukarıda yedinci maddede belirtilmişti. 13. maddeye ilişkin iptal istemine ise, ileride değinilecektir.

Bu bağlamda, Anayasal – yasal hükümlere ve ilgili yüksek yargı kararlarının varlığına karşın, tarım alanlarının amacı dışında kullanımına yönelik istisnalar niteliğindeki 11 ve 13. maddelere yapılan atıfların (yönetmeliğin 7. maddesinin birinci fıkrasındaki “11 ve 13 üncü” ibaresinin) iptali talep edilmektedir.

12. Marjinal tarım arazisi tanımının iptali talep edildiği için, Yönetmeliğin “Tarım Dışında Kullanılacak Arazilerde Öncelik Sırası” başlıklı 8. maddesinde yer alan; “marjinal tarım arazileri içerisinde veya” ifadesinin de iptali talep edilmektedir.

13. Yönetmeliğin “Tarım Dışı Amaçlarla Kullanılabilecek Kuru Tarım Arazileri” başlıklı 9. maddesinin ilk fıkrasında; Marjinal Tarım arazilerinden başlamak kaydıyla, daha uygun alternatif araziler bulunmadığı takdirde;

- a) Köylerin planlı yerleşimi için mevcut yerleşik alanların çevresinde,
- b) Mevcut yerleşim alanlarına ilave olarak belediye veya mücavir alan sınırları içinde ilgili belediye tarafından imar planı yapılmak istenen yerlerde,
- c) Belediye ve mücavir alan sınırları içinde ve dışında kurulacak Organize Sanayi Bölgeleri ve Küçük Sanayi Siteleri,
- d) Toplam kullanım alanı 5000 metre kareyi geçmemek şartı ile karayolları güzergahlarında kurulacak oto yakıt satış istasyonları,
- e) Katı atıkların etkisiz hale getirilmesi için yapılan tesisler ve ek tesisleri,
- f) Ceza infaz kurumları ve tutukevleri yapı ve tesislerinin, genel maksatlar için gerçek ihtiyaca cevap verecek miktarlardaki diğer kuru tarım yapılan araziler ile ekonomik verim alınamayan dikili tarım arazilerinin, kamu yararının gözetilmesi ve tarımsal faaliyetlere zarar vermeyecek tedbirlerin alınması kaydıyla, tarım dışı faaliyetlere tahsis edilebileceği belirtilmektedir.

Öncelikle, VIII. sınıf arazinin bile bir yana bırakılarak, tümüyle keyfiyete açık bir “marjinal arazi” tanımlamasıyla istenen her yerin tarım dışına çıkarılabilir duruma getirilmesini önlemek amacıyla, “Marjinal tarım arazilerinden başlamak kaydıyla” ifadesinin iptali gerekmektedir.

Bunun yanında, 9/b maddesinin Yönetmeliğin değişiklikten önceki halinde, iptalini istediğimiz fıkrayı karşılayan fıkra; “Konut ihtiyacı için belediye ve mücavir alan sınırları içinde bulunan yerleşim alanlarına ilave olarak iskana açılmak istenen yerlerde” hükmünü içermektedir. 9/b ile getirilen “Mevcut yerleşim alanlarına ilave olarak belediye veya mücavir alan sınırları içinde ilgili belediye tarafından imar planı yapılmak istenen yerlerde,” ifadesi ile Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nın imar planı değişiklikleri yerine yalnızca Belediyelerin yapacağı değişiklikler gündeme getirilmiştir. İlgili kurumlardan görüş almadan Belediye Meclisi kararı ile yapılan imar ve ek imar planlarının ve plan

değişikliklerinin büyük miktarlarda tarım arazisini yok ettiği gerçeği ortada iken, “konut ihtiyacı” sınırlaması da kaldırılarak getirilen yeni düzenleme, tarım arazilerinin tarım dışı kullanımını kolaylaştırıcı yönde bir düzenlemedir.

Bakanlıkça hazırlanan ve www.tarim.gov.tr adresinde de görüşe sunulan “Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanunu” Tasarısında; “Ancak, alternatif alan bulunmaması şartıyla; a) Savunmaya yönelik stratejik ihtiyaçlar, b) Verimliliği saptanmış maden ve petrol arama ve işletme faaliyetleri, c) Doğal, tarihi ve kültürel varlıkların korunması ve doğal afetlerin önlenmesi, d) Üstün kamu yararı amaçlı kamu yatırımları için talepte bulunulması halinde Bakanlığın uygun görüşü alınarak Bakanlar Kurulu Kararı ile izin verilir. Bunların dışında kalan ve onaylı toprak koruma projesi olan tarım arazileri, Bakanlığın uygun görüşü ile istenilen amaçla kullanılabilir”denilmektedir.

Yasa tasarısında istisnaların daraltılması ve izne yönelik kararın Bakanlar Kurulu’na bırakılmasına karşın, 9, 10, 11 ve 13. maddede istisnaların genişletilmesi, tarım alanları aleyhine sonuç doğuracak önemli bir çelişkiyi gündeme getirmektedir. Yasa ile korunması amaçlanan tarım arazilerinin, yasa çıkmadan önce bir yönetmelikle tarım dışı kullanıma açılması, hukuk dışıdır ve kabul edilemez.

Yönetmeliğin e) fıkrasındaki yer alan “katı atıkların etkisiz hale getirilmesi için yapılan tesisler ve ek tesisler” ve f) fıkrasında yer alan “ceza infaz kurumları ve tutukevleri yapı ve tesisleri”, tarım arazileri üzerine acilen kurulması gereken yapılar değildir. Bu tür tesislerin yapımı için, tarım arazileri dışında yer bulmak her zaman mümkündür. İdare’nin, bu araştırmayı yaparak, tespit edeceği uygun alternatif alanlar üzerinde bu tür tesislerin inşasına izin verme yükümlülüğü bulunmaktadır.

Bu nedenle, yönetmeliğin 9. maddesinin birinci paragrafındaki “Marjinal tarım arazilerinden başlamak kaydıyla” ifadesinin, b) fıkrasının, İdareye, fıkrayı yalnızca “konut ihtiyacı” na yönelik yeniden düzenleme olanağı tanımak bakımından, tümüyle, yine e) ve f) fıkralarının tümüyle iptali talep edilmektedir.

14. Yönetmeliğin “Tarım Dışı Amaçlarla Kullanılabilecek Sulu Tarım Arazileri ve Diğer Araziler” başlıklı 10. Maddesinin b) bendi ile; “ham petrol ve doğalgaz arama, üretim ve depolama tesisleri ile bunlara ait ek tesisler”; (d) bendi ile “Sera ve Sera Organize Sanayi Bölgeleri”, tarım dışına çıkarılacak istisnalar arasına alınmıştır. Önceki yönetmeliklerde yağışa bağlı (kuru) tarım arazilerine yönelik arazisular arazisular. Her alan “Milli savunma tesisleri, hava alanları ve ek tesisleri” c) bendi ile sulu tarım arazilerindeki istisnalara alınarak sulu tarım arazilerindeki istisnalar genişletilmiştir.

Ülkemizdeki sulanabilir alan büyüklüğüne ilişkin verilere, yukarıda değinilmişti. Sulanabilir alan büyüklüğü, 1950’de 41.9 bin hektar iken, bu rakam 1960’ta 89.3, 1975’te 420 bin hektara, 2003’te 4.6 milyon hektara yükselmiştir. Cumhuriyet döneminde kıt kaynaklara rağmen yapılan yatırımlarla, tarım için en önemli kaynak olan sulanabilir alanlarda önemli artışlar sağlanmıştır.

Yapılmış olan toprak ettülerine göre, arazi varlığımızın % 6.53’ü I.sınıf, %8.80’i II. sınıf, % 9.89’u III. sınıf ve % 9.41’i IV. sınıftır. Ülkemizde korunması gereken araziler ülkemizin yaklaşık dörtte birini oluşturmakta, her türlü tarıma elverişli araziler ise sadece % 6.5 oranında bulunmaktadır. Dolayısıyla çölleşme tehdidi altındaki ülkemiz, toprak kaynakları açısından zengin bir ülke değildir.

Yukarıda verilen arazi varlığı durumumuza rağmen, toplam arazi varlığı içerisinde zaten çok düşük bir oranda bulunan nitelikli tarım arazileri, her nasılsa, çok daha büyük miktarlardaki daha az nitelikli araziler içinde alternatif alan bulunamadığı gibi yapay ve gerçeğe aykırı gerçeklerle tarım dışına çıkarılmaktadır.

Sanayi yatırımlarının büyük çoğunluğu Bolu, Düzce, Bursa, Sakarya yöresinde, son derece nitelikli tarım arazilerinin üzerine, çeşitli yönetmelik değişiklikleri, uygulama yanlışları ile kurulmuştur / kurulmaktadır. Tarım toprağı üzerinden geçirilmiş karayolları

ile oluşturulan cazibe merkezleri nedeniyle yatırımcıların kendisi açısından en az taşıma maliyeti oluşturacak bölgelerde fabrika kurma isteği, kuşkusuz kamu yararı kavramının somut olaylarda karşılığını oluşturan nitelikli tarım topraklarının hoyratça tüketilmesi sonucunu doğurmamalıdır.

10. maddenin b) fıkrası ile;“ham petrol ve doğalgaz arama, üretim ve depolama tesisleri ile bunlara ait ek tesisler”, alternatif alan bulunamadığı “gerekçesi” ile, sulu tarım arazisi içinde kurulabilecektir. Ham petrol ve doğalgaz aramasının sulu tarım arazisi üzerinde dahi yapılmasında, kamu yararının bulunduğu düşünülebilir. Ancak aynı saptama, “depolama tesisleri ile bunlara ait ek tesisler” için yapılamaz. Bunların, “her ne olursa olsun, o arazi üzerinde kurulmak” zorunluluğu yoktur; dolayısıyla da mutlaka alternatif alanının aranması gereklidir.

10. maddenin c) fıkrası ile sulu tarım arazilerindeki istisnalar arasına alınan “Milli savunma tesisleri, hava alanları ve ek tesisleri”, 1989 yılından beri yağışa bağlı (kuru) tarım arazileri içinde yer alan bir istisna maddesidir. 2003 yılına değin bu konuda bir sorun yaşanmadığına ve kuru tarım arazilerinin sulu tarım arazilerine göre nicelik olarak çok fazla olması nedeniyle, toplumun tümünün yararına yönelik “Milli savunma tesisleri, hava alanları ve ek tesisleri” istisnasının, geçmişte olduğu gibi kuru tarım arazileri içinde yer alması gerekmektedir.

Maddenin d fıkrasında yer alan ve alanı düzenleyen yönetmeliklere ilk kez giren Sera Organize Sanayi Bölgeleri konusunda bilinen tek örnek, Menderes Nehri ile Denizli Karayolu arasında 2500 dekarlık bir arazi üzerinde kurulacak Aydın - Köşk - Ege Sera İhtisas Organize Sanayi Bölgesi'dir. Yatırım programında yer alan bölge içerisinde gıda kurutma ve işleme fabrikalarında ürünlerin işlenerek entegre bir tarımsal sanayi bölgesi oluşturulması amaçlanmaktadır. Konunun OSB Yasası içerisinde değerlendirilmesi gerekirken, Yönetmelikle getirilen düzenlemenin, belli bir girişime yönelik özel bir düzenleme olduğu açıktır.

Bu konuda, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın hazırladığı ve 21.05.2001 tarih, 24408 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Organize Sanayi Bölgeleri Yer Seçimi Yönetmeliği”nin ilgili hükümleri, dilekçeye konu yönetmelikle kıyaslandığında, tarım topraklarını koruma açısından çok daha ileri düzenlemeler getirmektedir. Organize Sanayi Bölgelerinin kuruluş ve işleyiş sürecinde düzenin sağlanması ve yasal bir statüye kavuşturulmaları için 15.04.2000 tarih ve 24021 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 4562 sayılı OSB Kanunu'nun amaçlarından biri de “tarım alanlarının sanayide kullanılmasının disipline edilmesi”dir.

21.05.2001 tarih ve 24408 sayılı Resmi Gazetede Yayınlanan Organize Sanayi Bölgeleri Yer Seçimi Yönetmeliği'nin 1/100.000 Ölçekli Eşik Analizinin Hazırlanması başlıklı 13. maddesinin bendinde “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü Merkez ve Yerel Teşkilatları ile temas kurularak 1/100.000 ölçekli Toprak Kaynağı Envanter Haritasından, 1., 2., 3. sınıf tarım alanları, meralar; ayrıca gölet, sulama alanları ve drenaj tesislerini gösterir haritanın temin edilmesi”, j) bendinde “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı merkez ve yerel teşkilatlarından su ürünleri üreme ve istihsal sahaları ile ilgili bilgiler” istenir denilmektedir. 15. maddeye göre, 1/100.000 ölçekli Eşik Analizi Haritasında, hiçbir kurumun yatırım ve proje alanına girmeyen, eğimi ve zemini yapılaşmaya elverişli olan, yerleşim alanlarını, hava kalitesini, su kaynaklarını, tarım arazilerini, zeytinlik alanları, kültür ve tabiat varlıkları ile sit alanlarını, sulak alanları, yaban hayatını olumsuz yönde etkilemesi mümkün olmayan, ulaşımı kolay olan ancak arter bağlantılı, enerji ve su temininin kolay olduğu, yerleşim merkezlerine, gidiş geliş zamanı da göz önüne alınarak yeterli bir uzaklıkta olan, varsa çevre düzeni planı, nazım imar planı kararlarına uygun olan, ana yol ile bölünmeyen, gelişme ve genişleme olanağı bulunan, yeterli büyüklüğe sahip ve çevresinde konut ve yan sanayi yerleşimine müsait yer bulunan alanlar, Bakanlık

tarafından gerekli görülen tüm incelemeler sonucunda “Alternatif Alanlar” olarak belirlenmektedir. 20. maddeye göre; 1/25.000 ölçekli eşik analizi ve yerinde yapılan inceleme sırasında, OSB kurulabilecek alternatif alanların özellikleri arasında; h) varsa Çevre Düzeni Planına göre durumu, ı) mevcut arazi kullanım durumu, i) çevresindeki alanların mevcut ve planlama durumu, j) arazi kullanma kabiliyet sınıfları, k) eğimi ve yönü, t) drenaj durumu, u) taşkına maruz kalma durumu incelenmektedir. 24. maddesi gereği Bakanlık tarafından tespit edilen Yer Seçimi Komisyonuna temsilci göndermeleri istenen Kurumlar Listesi’nde, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü, tarım reformu bölgelerinde Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, incelenen OSB alternatif alanının mera vasfında olması durumunda Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü sayılmaktadır.

Asıl görevi ülkedeki sanayi yatırımlarını artırmak olan Sanayi ve Ticaret Bakanlığı’nın kurulacak OSB ve İhtisas OSB Bölgeleri için tarım arazilerini koruyucu süreci işletip ilgili kurumlardan aldığı olumlu görüşlere göre yer seçimi yapması, OSB Yer Seçim Yönetmeliğinin tarım alanlarını korumak amacıyla çıkartılan yönetmeliğe göre çok daha net ifadelerle ve daha kapsamlı bir koruma içeriyor olması, toprakları korumak ve amacına uygun kullanımını sağlamakla görevli Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’nın, her tür ve sınıftaki tarım arazisini tarım dışı kullanıma açan dava konusu yönetmelikle bu amacından ne kadar geriye düştüğünü en çarpıcı bir şekilde ortaya koymaktadır.

Yine bu bağlamda, yukarıda da belirtildiği gibi, Yönetmeliğin 10. maddesinin son paragrafında; yukarıda belirtilen genel amaçlar için yapılan müracaatların İl Müdürlüğü tarafından inceleneceği ve alternatif olmadığı kanaatine varılırsa uygun görüş verileceği, alternatif alan tespiti halinde müracaatın İl Müdürlüğü tarafından reddedileceği, kararların gereği için ilgili kuruluşa ve hazırlanan raporla birlikte istatistik bilgi edinilmesi için Bakanlığa gönderileceği belirtilmektedir.

“Alternatif alan tespiti”, arazi yetenek sınıflamasına göre yapılmaktadır. Yukarıda da belirtildiği gibi, insan kaynakları ve teknik donanımı itibarıyla bu konuda tek uzman kuruluş olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün yer almadığı karar süreçlerinde, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı İl Müdürlüğü’nün yetkilendirilmesi, kamu yönetiminin, alternatif alan varlığının tespitindeki etkinliğini azaltacaktır.

Belirtilen gerekçelerle, Yönetmeliğin 10. maddesinin b) fıkrasında yer alan “ üretim ve depolama tesisleri ile bunlara ait ek tesisler” ibaresinin, c) ve d) fıkralarının tümü ile 10. maddesinin son paragrafının tümüyle iptali talep edilmektedir.

15. Yönetmeliğin “Plan Değişikliği Yapılmasının Esasları” başlıklı 13. maddesi; tarım dışı kullanım amaçlı istisnaları genişletmekte, plan değişikliği sürecinde plan kapsamına alınacak büyük miktarlarda arazilerin yalnızca İl Müdürlüğü’nün yetkisi ile tarım dışına çıkarılmasına zemin hazırlamaktadır.

Plan değişiklikleri istemlerinin, bilimsel verilere hakim, yerel etkilere kapalı kamu yönetimi süreçlerinde doğru olarak değerlendirilebilmesi için, Bakanlık uygun görüşü alınması ve alınmadığı takdirde yapılan planların herhangi bir işleme gerek kalmaksızın geçersiz sayılması gerekirken, 13. madde ile 9., 10. ve 11. maddelerde getirilen istisnalar dışındaki getirilen yeni istisnalar şunlardır: “İl Müdürlüğü aşağıdaki zorunlu haller için plan değişikliği iznini verebilir: a) Planlı alan Belediye veya mücavir alanı içerisinde ise; Belediye hizmetlerinin yürütülmesi ve alt yapı tesisleri için inşa edilecek yapılara yönelik ilgili belediye tarafından yapılan arazi talepleri, b) Planlı alan Belediye veya mücavir alanı içinde veya dışında olması halinde; 1) Tarımsal üretimi teşvik etmek amacıyla kurulmuş tarımsal ürünlerin işlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili entegre nitelikli sanayi tesislerinin geliştirilmesi ve rekabet gücünün artırılması için, mevcut yapılara ilave tesislerin kurulmasına yönelik arazi talepleri, 2) Diğer sanayi tesislerinin bulunduğu planlı alanlarda; sanayi tesislerinin rekabet gücünün artırılması için ihtiyaç duyulan, ileri

teknoloji kullanımı sağlayarak üretimi artıracak ve mevcut tesislerle entegre çalışma zorunluluğu bulunan ilave tesislerin kurulmasına yönelik arazi talepleri,”

Maddenin son fıkrası ile, istisnalar hakkında Bakanlık ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü işbirliği içinde görüş oluşturma süreci devre dışı bırakılmakta, zorunlu haller için ihtiyaç duyulan araziler; öncelikle tarım dışı kullanım planı bulunan tesislere sınır ve düşük potansiyelli kuru tarım arazilerinden, eğer böyle bir arazi yok ise gerçek ihtiyaca cevap verecek miktarda alan mevcut planlı alana sınırı olan diğer tarım arazilerinden karşılanmaktadır.

13. maddenin b) fıkrasının 1) nolu hükmü 11. maddedeki düzenlemeleri genişleten, 2) nolu hükmü her çeşit kullanıma yönelik her türlü kural dışılığı yasallaştıran soyut kavramlar içermektedir. “Düşük potansiyelli kuru tarım arazisi”, “gerçek ihtiyaca karşılık verecek miktarda alan” ve niteliği, sınıfı belirtilmeksizin kullanıma açılma olanağı sağlanan, “mevcut planlı alana sınırı olan diğer tarım araziler” kavramları hukuk terminolojisine aykırı, her yöne çekilebilecek, esnek, keyfi davranışa yol açabilecek kavramlardır.

Ayrıca, sanayi ya da tarımsal amaçlı tesislere yönelik izinlendirme süreci, iptal talebimize konu olduğu şekilde genel maksatlar dışında bazı gerçek ve tüzel kişilerin özel maksatlarına yönelik olarak 9. ve 10. madde ile düzenlenmişken, plan değişikliklerinde ayrı ve ayrıcalıklı bir düzenlemenin yapılması yanlıştır, iyi niyetli değildir. Maddenin bu haliyle uygulanması nitelikli tarım arazilerinin toplu şekilde plan değişiklikleriyle tarım dışına çıkarılmasına yol açacaktır.

Bu nedenlerle, Yönetmeliğin 13. maddesinin ilk paragrafı hariç tüm hükümlerinin iptali talep edilmektedir.

Geçmişte tarımsal üretim bakımından kendine yeterli ender ülkelere birisi olma konumu ile öne çıkarılan ülkemiz, 1995'ten bu yana net tarım ürünü ithalatçısı ülkeler arasına girmiştir. Bu nedenle hem ülkenin gıda güvenliğini sağlamak, hem de gelecekte nesillere yaşanabilir bir yurt bırakma düşüncesi ile, tarım alanlarının titizlikle korunması, her geçen gün daha büyük bir önem kazanmaktadır. Bu çerçevede, kamu yararı dışında ve ona yabancı herhangi bir sonucu elde etmek için gerçekleştirilen ve yukarıda maddeler halinde açıklanan yönetmelik hükümleri, anayasaya, ilgili yasa hükümlerine ve “amaç” yönünden hukuka aykırıdır.

Sonuç ve İstem: Yukarıda açıklanan nedenlerle, Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı'nca 13.06.2003 tarih, 25137 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan “Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik” in; 3. maddesinin e), g), ı), i), j), k), m), n), o) ve ö) fıkralarının; 5. maddesinde yer alan “.. izinlendirilmesi talep edilen arazi mutlak tarım arazisi ise bu Yönetmeliğin 9, 10, 11 ve 13 üncü maddelerinde yer alan istisnalar hariç, İl Müdürlüğüne doğrudan reddedilir” ibaresinin; 6. maddesinin ikinci paragrafının tümüyle; 7. maddesinin ilk paragrafındaki “11 ve 13 üncü” ibaresinin; 8. maddesindeki “marjinal tarım arazileri içerisinden veya” ibaresinin; 9. maddesinin ilk paragrafındaki “Marjinal Tarım arazilerinden başlamak kaydıyla,” ibaresinin, b) fıkrasının tümüyle, yine e) ve f) fıkralarının tümüyle; 10. maddesinin b) fıkrasında yer alan “... üretim ve depolama tesisleri ile bunlara ait ek tesisler” ibaresinin, c) ve d) fıkralarının tümüyle, 10. maddesinin son paragrafının tümüyle; 11. maddesinin ikinci fıkrasının; 13. maddesinin ilk paragrafı hariç tüm hükümlerinin iptali ve öncelikle yürütmelerinin durdurulmasına, yargılama giderleri ve avukatlık ücretlerinin davalı idareye yükletilmesine karar verilmesini arz ve talep ederiz. 05.08.2003

Gökhan GÜNEYDİN
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı

EK: Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan ve Tarım arazilerinin tespitinde kullanılan, "Tarım Arazileri Standartları Değerlendirme Kriterleri ve Tanımlar" kitapçığı

9.2.1. DANIŞTAY 10. DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA

Dosya No: 2003 / 3518

Cevaba Cevap Veren (Davacı) : Gökhan GÜNAYDIN
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı
Karanfil Sokak No: 28/12
06640 Kızılay / ANKARA

Karşı Taraf (Davalı) : Tarım ve Köyişleri Bakanlığı
Bakanlıklar / ANKARA

Davanın Türü : İptal Davası

Dava ve İstem Konusu : Davalı idare tarafından hazırlanan ve 13 Haziran 2003 tarih, 25137 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik" in, kamu yararı ilkesinin tanımladığı toplumun ortak ve uzun vadeli çıkarlarına ve yönetmeliğin ruhuna aykırı olacak şekilde tarım arazilerinin amaç dışı kullanımına yol açacak olan kimi hükümlerinin iptali ve öncelikle yürütmelerinin durdurulması istemi ile ODA'mız tarafından Sayın Mahkemenize sunulan 5.8.2003 tarihli dilekçemiz sonrasında, 27.8.2003 tarihli ara karar ile yürütmenin durdurulması isteminin davalı idarenin savunması alındıktan sonra incelenmesine karar verilmiş, davalı idarenin 17.11.2003 tarihli savunması aşağıda belirtilen tarihte ODA'mızca tebellüğ edilmiş ve incelenmiştir. İşbu "cevaba cevap" dilekçemizde, davalı idarenin savunması değerlendirilmekte ve 5.8.2003 tarihli dilekçemizde belirtilen, tarım topraklarının amacı dışında kullanılmasının önlenmesinde somutlaşan kamu yararına yönelik haklı istemlerimizin tümü sürdürülmektedir.

Tebellüğ Tarihi : 1 Aralık 2003 (30 gün ek süre verilmiştir).

Dava Konusuna İlişkin Açıklamalar:

Davalı idarenin savunmasında üç temel özellik öne çıkmaktadır. Bunlardan birincisi, yerli ve yabancı kaynaklara atıfta bulunarak, Arazi Kullanma Kabiliyet (AKK) Sınıflaması'nın geçersizliğini ispatlamak ve bire bir tercihe edilen Tarım Arazileri Sınıflaması'nın üstünlüğünü kanıtlamaya yöneliktir. İkinci olarak İdare, iptalini istediğimiz yönetmelik maddelerine ilişkin açıklamalarda bulunmakla birlikte, verilen yanıtlar incelendiğinde; yukarıdaki kurguyla konunun çarpıtılması sonucu, ODA'mızın iptale konu istemlerinin yanıtlanmadığı görülmektedir. Üçüncü olarak ta yine davalı İdare, "savunma" adı altında, kamu görevi yapan Meslek Odamıza ve o'nun Başkanı'na karşı, bir hukuki çekişme için olağan sayılmayacak bir üslup ve ifade kullanma yolunu seçmektedir. 1954 yılında kuruluşu ve Anayasa'mızın 135. maddesi anlamında kamu kurumunu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan, Tüzüğü'nde kendisine "tarım topraklarının amacı dışında kullanılmasını önlemek için her türlü girişimde bulunmak" görevi verilen ve bu doğrultuda adı geçen Yönetmeliği, değişik İdareler tarafından uygulanmakta iken iki kez iptal ettirerek kamu hizmeti görevini eksiksiz yapmayı amaç edinen ODA'mız, sözü edilen ifadelere, ancak hukuki çekişmenin zorunlu kıldığı durumlarda değinecek ve konunun özü itibariyle değerlendirilmesine özen gösterecektir.

A- Arazi Sınıflama Sistemlerine İlişkin Açıklamalar :

Davalı İdare'nin savunmasında, günümüze değin tarım dışı amaçlı arazi değerlendirilmesinde, 1961 yılında ABD Tarım Bakanlığı (USDA) tarafından geliştirilen ve 1965 yılında mülga Topraksu Genel Müdürlüğü tarafından ülkemize

uyarlanan Arazi Kullanma Kabiliyet Sınıflaması'nın (AKK) kullanıldığı, oysa topraklar ve iklim ile ilgili fiziksel özelliklerin değerlendirilmesine dayanan bu sistemin dünyanın hiç bir ülkesinde tarım arazilerinin amaç dışı kullanımını önlemek için kullanılmamakta olduğu belirtilmektedir.

Çoğaltılamaz ve taşınamaz bir varlık olan topraklar, karakteristiklerine ve isteklerine uygun olarak kullanılırsa sonsuza dek değerlendirilebilir bir kaynaktır. Toprak kaynağının bilinçli ve dengeli kullanılabilmesi ise potansiyel tespitinden önce, sınıflandırılması ve karakteristiklerinin tüm ayrıntıları ile belirlenmesi ile olur. Toprakla ilgili potansiyel tespit çalışmalarının doğruluk derecesi, toprak etütlerinin tipi ile yeterlilik ve doğruluk derecesine bağlıdır. Toprak ve arazi kaynakları potansiyelinin bilinçli ve dengeli bir şekilde kullanılabilmesi için detaylı temel toprak etütleri gereklidir. Elde edilen bilimsel verilerle; arazi yetenek, tarımsal uygunluk, drenaj grupları, şehir planlaması, karayolları yol güzergahı, erozyondan zarar görme ve korunma, sulu tarım arazi sınıflamaları ve diğerleri yapılabilmekte; oluşturulan toprak haritaları ve veri bankası ile sürekli olarak kullanıcılar sunulmaktadır.

1982-84 yılları arasında mülga Topraksu Genel Müdürlüğü tarafından uygulanan ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından tamamlanan "Türkiye Toprak Potansiyeli Etütleri ve Tarım Dışı Amaçlı Arazi Kullanım Planlamaları Projesi; ülkemizin toprak potansiyelinin tespit edilmesi ve tarım dışı amaçlı arazi kullanımlarını tarımsal potansiyeli yüksek arazilerden düşük arazilere doğru yönlendirmek için gerekli olan Tarım Dışı Amaçlı Arazi Kullanım Planlaması'nın yapılması amacıyla yürütülmüştür. Topraksu Genel Müdürlüğü ve devamında Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen bu çalışmalar, halen ülkemiz toprakları, sorunları ve arazi kullanımları hakkında başvurulacak başlıca kaynak niteliğini taşımaktadır.

AKK sınıflaması, toprak etütlerinin tarımsal amaçlı yorumlarına dayalı olarak, arazileri I'den VIII'e kadar çeşitli kategoriler halinde gruplandırma sistemidir. AKK Sınıflaması, tarım dışı arazi kullanımları ile işgal edilen araziler ve bunların AKK sınıflarını gözler önüne sermektedir.

Her toprağın yeteneği ve doğal niteliklerinin gözetilerek kullanılması, arazi kullanım planlamasının temel ilkesini oluşturduğundan, yetenekler arası gerekli dönüşümlerin yapılması zorunluluğu aşıkça ortadadır. AKK Sınıflaması, tarımsal kullanıma uygunluk durumu ve arazinin şimdiki kullanma durumunu bir arada vererek, arazilerin yanlış kullanımlarını önlemeye ve yanlış kullanımlar arasındaki dönüşüme de olanak sağlamaktadır. Ülkemizde VI. ve VII. Sınıf arazilerde işlemeli tarım yapıldığı, I. ve II. Sınıf arazilerin ise sanayi dahil kentsel alan ya da orman olarak kullanıldığı dikkate alınırsa yetenek sınıfları arasındaki dönüşüm gereği anlaşılabilir.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca çıkartılan 11 Mart 1989 ve 11 Temmuz 1994 tarihli, Devlet Bakanlığı ile birlikte çıkartılan 10 Ağustos 2001 tarihli Yönetmeliklerinde tarım dışı kullanımlar için verilecek kararlarda yalnızca AKK sınıflaması esas alınmasına karşın, aynı Bakanlığın "Dünyada AKK sistemini arazilerin tarım dışı amaçla kullanımını önlemek için kullanan tek ülke yok" demesini değerlendirmelerinize sunarız.

Ülkemizdeki Ziraat fakültelerinde konuyla ilgili okutulan ders kitaplarının taranması bu konuyu açıklamaya yeterli olacaktır. Örneğin; "Toprakların içerdikleri karakteristikler göz önünde tutularak yapılan ana gruplandırmalarla tarım, orman, otlak ve yerleşim alanlarının sınırları saptanabilmektedir. Arazi Kullanma Yeteneği Sınıflandırması adı verilen bu gruplamada, temel toprak haritası yorumlanarak topraklar içerdikleri özürlerin çeşidi ve şiddet derecesine göre sekiz sınıfa ayrılmışlardır." (Prof. Dr. Ural Dinç, Yrd. Doç. Dr. Suat Şenol, Toprak Etüt ve Haritalama, Çukurova Üni. Zir. Fak. Ders Kitabı No: 66, Adana, 1990, s. 5-6).

Yine davalı idare, bu sistemin bu amaçla dünyada kullanılmadığını iddia etse de; örnek verdiği Kanada’da, AKK sınıflaması ülke içinde arazi kullanım planlaması için gereksinim duyulan doğal kaynak bilgisinin bir bölümünü oluşturmaktadır (A Guide to the Land Evaluation and Area Review (LEAR) System for Agriculture” 2002). ABD’de Doğal Kaynaklar Koruma Servisi (NRCS)’de AKK sınıflamasını günümüzde bir planlama verisi olarak kullanmaktadır.

(www.nrcs.usda.gov/technical/land/meta/m6175.html)

Bakanlığa bağlı kuruluş olarak görev yapmakta olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, öteden beri “arazi kullanma yetenek sınıflaması”nı temel almakta olup, Bakanlığa bağlı olduğu eski dönemlerde, ya da şu anki uygulamalarına ilişkin olarak, bilindiği kadarıyla, davalı idareden aksi yönde herhangi bir talimat almış değildir.

Yine, yürütülmesinden Tarım ve Köy İşleri Bakanı’nın sorumlu olduğu 3083 sayılı Kanun uyarınca çıkarılan “Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Yaranunu Uygulama Yönetmeliği”nin 4. maddesinde “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce uygulama alanının etüdü yapılarak arazi kullanma kabiliyet sınıfları tespit edilir ve temin edilen haritalara işlenir” denilmekte, 30. ve 32. maddelerine göre toprak dağıtımında uygulanacak ölçütler, arazilerin kullanma kabiliyet sınıflamasına göre verilmektedir. Yönetmeliğin 32. maddesinde, bu konuda ülke çapında geçerli olacak AKK sınıflarına dayalı bir dönüşüm çizelgesi yer almaktadır.

Davalı İdare’nin bir diğer bağlı kuruluşu olan Tarım Reformu Genel Müdürlüğü, 3083 sayılı yasa uyarınca uygulama alanı ilan edilen alanlarda tarım dışı amaçlı kullanım izinleri vermektedir. Bu amaçla yayımlanan “Özel Mülkiyette Bulunan Tarım Arazisinin Tarım Dışı Amaçta Kullanım İzni ve Arazi Değiştirme Teknik Talimatı” ile “Hazine Arazilerinin Kamu Kuruluşlarına Tahsisi Teknik Talimatı”nda tarım toprakları; “Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünce; Arazi Kullanım Kabiliyet Sınıflama Sistemine göre birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf olarak belirlenen topraklar” şeklinde tanımlanmıştır.

Görüldüğü üzere, davalı idarenin konu üzerinde görev yapan her iki bağlı kuruluşu, şimdi dava aşamasında reddedilmeye çalışılan sınıflandırma sistemiyle, yıllardır çalışmalarını sürdürmüşlerdir.

Bunların yanında, AKK Sınıflama Sistemi, ülkemizde yürürlükte olan ve aşağıda bazı örnekleri verilen birçok yasal düzenleme içerisinde de yer almaktadır.

4342 sayılı Mera Kanunu’nun 11. maddesinde; “Komisyon; bölgenin ekonomik durumunu, iklim özelliklerini, toprak işleme esaslarını, arazi kullanma şekillerini ve kullanma kabiliyet sınıflarını dikkate alarak mevcut mera, yaylak ve kışlaklar ile bu amaçla kullanılacak diğer alanları, sulama ve geçit yerlerini tespit eder ve haritaları üzerinde belirler” denilmektedir.

2844 sayılı Fındık Üretim Planlanması ve Dikim Alanlarının Belirlenmesi Hakkında Kanun’un 2. maddesinde; “Fındık üretimi yapılacak alanlar; kalite özellikleri ile arazi kullanma kabiliyet sınıfları dikkate alınarak bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde Bakanlar Kurulunca belirtilecek alanlarla sınırlanır” denilmektedir.

ÇED Yönetmeliği’nde “Ek V - Duyarlı Yörelere, 3. Korunması gereken alanları bölümünde şu tanıma yer verilmektedir: “b) Tarım Alanları: Tarımsal kalkınma alanları, sulanan, sulanması mümkün ve arazi kullanma kabiliyet sınıfları I, II, III ve IV olan alanlar, yağışa bağlı tarımda kullanılan I. ve II. sınıf ile, özel mahsul plantasyon alanlarının tamamı”.

AKK Sınıflaması, OSB Yönetmeliği’nde de yer almaktadır.

6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 2. maddesinin (A) Fıkrasına göre Orman Sınırları Dışına Çıkartılacak Yerler Hakkında Yönetmelik'in 5. maddesinde; "Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen ve orman sınırları dışına çıkarıldığında orman bütünlüğünü bozmayan, su ve toprak rejimine zarar vermeyen Devlet ormanlarına ait arazilerden, detaylı toprak etütleriyle arazi kullanma kabiliyet sınıflaması bakımından Akdeniz, Ege, Marmara, Doğu ve Batı Karadeniz Bölgelerinde I, II, III ve IV üncü sınıf, diğer bölgelerde I-II ve III üncü sınıf araziler devlet eliyle ihya edilerek yerleştirilmesi ve tarımsal üretim yapması amacıyla orman sınırları dışına çıkarılabilir" hükmü yer almaktadır.

Daha da ilginç olanı; bu sınıflama sisteminin dava konusu Yönetmeliğin kapsamı dışındaki 4342, 2844 ve 3083 sayılı yasalarda uygulandığı gibi, yönetmeliğin 3/f, 5, 7, 8 gibi birçok maddesinde de anılıyor olmasıdır.

Özetle söylemek gerekirse; yürürlükteki bir çok yasada yer alan bu sınıflama sistemini benimseniyip ilgili yönetmeliğe almak, daha sonra reddetmek anlaşılması zor bir tutumdur.

"Ülkemizde AKK ile birlikte bu sistemin Yönetmeliğe konmasının nedeni diğer ülkelerde olduğu gibi daha çok tarım arazisini etkili bir şekilde korumaktır. AKK ile sadece I.; II.; III.; IV. Sınıf sulu, I. ve II. Sınıf kuru tarım arazileri ile ekonomik verim alınan dikili tarım arazilerinin korunması hedeflenmiştir" ifadesi, İdare'nin Yönetmeliğe de geçen yanlış yorumunu açıkça ortaya koymaktadır.

AKK sınıflaması ile araziler yalnızca sınıflandırılır ve şimdiki kullanım şekilleri tespit edilir. Araziler kanun ya da yönetmeliklerle korunur. Yönetmeliğe konulacak maddelerle I. Sınıf sulu tarım arazileri tarım dışına çıkartılabileceği gibi, istenirse VI. ve VII. Sınıf araziler tarım dışı amaca tahsis edilemezler.

Dava konusu dilekçemizle birçok kez arazi sınıflaması kavramı belirtilmişken, davalı idarenin bir tek yerde geçen "toprak sınıfı" terimini gündeme getirmesi, olayı saptırma girişiminin açık bir göstergesidir.

Gerek arazi çalışmaları ve gerekse alınan toprak numunelerinin laboratuvar analizleri sonucu elde edilen bulgular sonucunda, incelenen arazinin aynı zamanda toprak sınıflamasının da yapılarak büyük toprak grubunun tespit edildiğini ve toprak etüt raporlarında bunun da yer aldığı bilinen bir gerçektir. Davalı İdare'nin sık sık atıfta bulunduğu Türkiye'nin Toprak Kaynakları adlı yapıtın (M, Yüksel, DİZDAR, ZMO Yayını, Nisan 2003) 2. Bölümü tümüyle "Toprak Sınıflaması" konusuna ayrılmıştır. Toprak sınıflaması, toprakların seçilmiş karakteristik özelliklerine göre tarım, mühendislik gibi çeşitli amaçlarla gruplandırılmasına dayanır.

Davalı İdare'nin yürütmeye sorumlu olduğu 3083 sayılı Sulama Alanlarında Arazi Düzenlemesine Dair Tarım Reformu Kanunu'na ilişkin Uygulama Yönetmeliği'nin 32. maddesinde; I., II., III., ve IV. Sınıf Arazilerin "Toprak Sınıfı" başlığı altında değerlendirildiği de bilinmektedir.

"Savunma"da davalının örnek gösterdiği ABD sistemine göz atıldığında; çelişki iyice netleşmektedir.

ABD'de 1981 tarihli "Tarım ve Besin Çerçeve Yasası (Agriculture and Food Act - Public Law 97-98)" uyarınca 1 Ocak 1994'te yürürlüğe giren Tarım Arazilerini Koruma Yasası (Farmland Protection Policy Act-FPPA)"nda, dört ayrı tarım arazisi sınıfından söz edilmekte olup, bunlar aşağıda belirtildiği gibi tanımlanmaktadır:

Prime farmland (Mutlak tarım arazisi): Besin, yem, yiyecek, lif ve yağ bitkileri yetiştirmek açısından en uygun fiziksel ve kimyasal kombinasyona sahip ve bu kullanımlara hazır olan arazidir. Ürünlerin, su yönetimi dahil, benimsenebilir işlem ve uygulamalarla, ekonomik ve sürdürülebilir olarak yüksek verim sağlaması için gerekli toprak kalitesi, gelişme dönemi ve nem desteğine sahiptir. Prime farmland'ler, genellikle

yağışlardan veya sulamalardan gelen yeterli ve güvenilir su kaynağına, benimsenebilir asitlik ve alkalilik düzeyine, benimsenebilir tuz sodyum içeriğine sahip olup, taş kapsamları yok veya çok azdır. Hava ve su geçirgenlikleri iyidir. Bunlar fazla erozyon ve uzun süre su altında kalma sorunları göstermezler ve taşkınlardan ya korunmuş durumdadırlar, ya da çok seyrek taşkına uğrarlar [SSM, USDA Handbook No. 18, October 1993].

Bu federal yasa tanımını eyaletler düzeyinde standartlaştırmak üzere, “Eyalet Tarım Toprağı Koruma Komisyonu” başkanları bir araya gelerek, arazi ve toprak özelliklerinde bulunması gereken özellikleri de belirlemişlerdir.

Buna göre bir arazinin prime farmland (davalı Bakanlık bunu Mutlak Tarım Arazisi olarak yorumluyor) olması için taşıması gereken özellikler; “102-152 cm derinlikte en az 10 cm yarayırlı su bulundurması, yıllık sıcaklık ortalamasının üst 50,8 cm de 0°C nin üzerinde ve yaz sıcaklığının orman arazilerinde ortalama 8, diğer arazilerde ise 15°C nin üzerinde olması, 102 cm derinliğe değin tüm horizonlarda pH değerlerinin 4,5-8,4 arasında bulunması, yüksek taban suyu, sodyumluluk, taşlılık, taşkına ve erozyona uğrama riski bulunmaması, su geçirgenliği, kök gelişim derinliği gibi özellikleri” kesin rakamlarla ortaya konmuştur.

Bunun sonucu olarak ABD’de “prime farmland” arazilerinin miktar olarak dağılımı eyaletler arasında uçurum düzeyinde farklılık gösterebilmiştir. Yani hem o sistemde keyfilik yoktur, hem de “prime farmland”ın, davalının belirttiği “mutlak tarım arazisi” tanımı ile hiçbir ilgisi yoktur.

Davalı, ABD’deki benzersiz tarım arazisi (unique farmland) kavramını da “özel ürün arazisi” olarak niteleyerek, yanlışa düşmüştür. ABD’de yasa, “unique farmland” kavramını “eyalet düzeyinde önem taşıyan araziler (statewide importance) ile eşdeğer düzeyde yorumlamıştır. İdari sistem farklılığı dolayısıyla, unique farmland kavramı federal tanımlamaya alınmış, eyaletlere ise eyalet düzeyinde veya yerel ölçekte (local importance) önem taşıyan tarım arazilerinin tanımlanmasında daha fazla esneklik tanınmıştır.

İsrarla belirtilen ABD örneğine burada hiç yer verilmemektedir. Çünkü ABD uygulamasında, turunçgil, zeytin, fındık gibi birçok çok yıllık ürünün yanısıra, örneğin çeltik veya sebze yetişen alanlar da “unique farmland” tanımı içinde değerlendirilmektedir.

Yine ABD’de tarım arazisi “farmland” tanımının içine, tarım ürünlerinin yanı sıra, ağaç, çalı, otlak, çayır, ot ve hatta yabancı ot gelişen araziler de dahil edilmiştir. Bu tanımın dışında tutulanlar ise, yalnızca su gelişim projeleri ve kentsel (urban) alanlardır.

Bakanlığın, önce ABD uygulamalarını örnek gösterip, sonra ona da uymaması, yönetmeliğin amacına aykırı sonuçlara üretmesinde etken olmaktadır.

Davalı idare, “bire bir İngilizce’den çeviri yapmak yerine farmland of local importance (yerel önem taşıyan tarım arazisi) sözcüğünün karşılığını, daha kolay anlaşılması düşüncesiyle ‘marjinal arazi’ olarak yönetmeliğe yerleştirdiğini” belirtmektedir. Aslında bu basit değiştirme bile davalının “tarım arazilerini korumak” amacından uzak düşüşünü ortaya koymaktadır.

Dikkat edilirse, kullanılan terminolojilerin farklılığı, özgün tanımda araziye olumlu, dava konusu yönetmelikte ise olumsuz bakış açısı getirmektedir.

Ayrıca ABD’de ülke düzeyinde ayrıntılı toprak etüd ve haritalama çalışmaları 1950’li yıllarda tamamlanmış, topraklar toprak serileri ve bunların önemli fazları gözetilerek haritalanmış bulunmaktadır. Yaklaşık 50 yılı aşkın bir süredir toprak serisi bilinerek tarım yapılan toprakların verim düzeylerine ilişkin kayıtlar tutulmuş çeşitli üretim sistemleri altında üretim kapasiteleri belirlenmiştir. Bu nedenle ülke düzeyinde “prime farmland”, “unique farmland”, gibi alanların yerleri ve sınırları halihazırda belirlemiş olup haritalar

üzerinde gösterilmiştir. Türkiye’de ise, böyle bir belirlemeye imkan sağlayacak detaylı toprak haritası (birkaç aluviyal ova ve tarım işletmesi hariç) ve toprakların verim düzeylerine ilişkin veri bulunmamaktadır.

Özetle; Yönetmelik ülkemiz koşullarında tam ve doğru olarak tespiti mümkün olmayan “Mutlak Tarım Arazisi” gibi ekolojik koşullarla birlikte birçok arazi ve toprak özelliğinin birlikte değerlendirilmesi yanı sıra, tarla denemeleri, istatistiki veriler ve araştırmalar sonucu saptanabilecek süper arazi kalitesine dayandırılmış bulunmaktadır. Bu süper arazi kalitelerinin sağlıklı olarak belirlenmesi, yukarıda belirtildiği gibi yıllar önce seri düzeyinde detaylı toprak haritalarını tamamlamış olup ta kullanmakta olan ve seriler düzeyinde bitkisel üretim ve verim denemelerini yapmış olan ABD gibi gelişmiş ülkelerde ancak mümkün olabilmektedir.

Birkaç sınırlı alan dışında seri düzeyinde detaylı toprak haritası bulunmayan ve sadece yoklama türünde ve büyük grup düzeyinde toprak haritaları bulunan ülkemizde tanımlı oldukça “subjektif” olan “Mutlak Tarım Arazisi” gibi süper arazi kalitesinin sağlıklı olarak belirlenmesi mümkün olmayacaktır. Sonuçta yorum, toprak etüt uzmanının kararına bile bırakılmamaktadır. Bunun ise ülkemizde ne kadar sakıncalı sonuçlar ortaya çıkaracağı göz ardı edilemeyecek bir gerçektir. Ayrıca ölçülebilen ve gözlenebilen somut kriterlere dayanmayan elastiki nitelikteki tanımlamalar, uygulamada uyumsuzlukların ve önemli sorunların ortaya çıkmasına da neden olacaktır.

Oda’mızın dilekçesinde “Mutlak tarım arazisi” tanımının yeni olduğu iddia edilmemiş, 1982-84 tarihleri arasında yürütülen Proje etütlerinde bu sistemin o zamanki olanaklara göre uyarlanarak kullanıldığı belirtilmiştir. Bakanlığın sadece literatürde yer aldığını savladığı bu sistemi geliştirerek dünyadaki benzerleri gibi ülkemizde uygulamaya başladığı savına karşı söylenebilecek tek şey; tercümeye dayalı tanımlarla, toprak etütlerine dayalı olmayan uzmanlık dışı belirlemelerle bu sistemin dünyanın hiçbir ülkesinde uygulanmadığıdır.

Arazi sınıflama sistemine ilişkin olarak yukarıda belirtilen açıklamalardan sonra, davaya konu yönetmelik maddeleri hakkındaki görüşlerimiz aşağıda sunulmaktadır.

B – İptali İstenen Yönetmelik Hükümlerine İlişkin Açıklamalar :

I. Yönetmelikte “Tanımlar” başlığı altındaki düzenlemelerin iptalini istemimizin gerekçesi; toprak uzmanlarınca arazide yapılan toprak etütlerine dayalı olmayan toprak ve arazi sınıflama sistemlerinin bilimsel temeli olmayacağı ve keyfiliğe yol açacağı gerçeğidir. Bu amaçla dava dilekçemizde; “dünyada yaygın olarak kullanılan “arazi kullanım yetenek sınıflaması” yerine, “nitelikleri Bakanlıkça belirlenen” mutlak - özel ürün - dikili - marjinal tarım arazisine dayanan bir sınıflamanın getirilmesi, bu sınıflamanın esasını oluşturan tanımlamaların, Bakanlığın genelge ve talimatları ile değiştirilebileceği, genişletilebileceği.. bunun da Yönetmelik’e konu tüm uygulamaları temelinden etkileyeceği dikkate alındığında; son derecede ucu açık bir yeni yapı ortaya çıkmaktadır” ifadelerine yer verilmiştir.

Davalı Idare’nin savunmasında ise; “belirleme ve değerlendirmeye esas özelliklerinin izahi Bakanlığımız diğer mevzuatlarında yer almakta ve başarıyla uygulanmaktadır. (Yeter Gelirli Tarımsal İşletme Büyüklerinin Tespitine Dair Tebliğ)” denilmektedir.

10.06.2003 tarih, 25154 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Tebliğ incelendiğinde; iptal istemimizi doğrularcasına 9. maddenin ‘Mutlak Tarım Arazileri’ başlıklı (a) bendinde; “Arazide yapılan etütlerle yukarıda belirtilen arazi özellikleri tespit edildiğinde arazinin tarımsal nitelikleri hakkında yeterince kanaat oluşturulamıyor ve Mutlak Tarım Arazisi olup olmadığına karar verilemiyorsa; (EK 5)’de detayları açıklanan daha ileri bitkisel, hidrolojik, jeolojik, iklim ve topraklarla ilgili etüt ve analizler istenir” ifadelerine yer verilmiştir.

Davalı İdare'nin savunmasında; "Yönetmeliğin 8. maddesinde yer alan iptali istenen marjinal tarım arazisi ifadesi tamamen uluslararası düzeyde kabul görmüş bir tanımlama olup toprak, iklim, bitkisel üretim potansiyeli ve diğer arazi özellikleri yönünden, ülkenin tarımsal üretiminde önemli yeri olmayan tarım arazileri için kullanılmaktadır. Bunun belirlenmesinde kullanılacak kriterler Bakanlığımız tarafından 30.06.2003 gün ve 25154 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan tebliğde açıkça yer almış ve başarı ile uygulanmaktadır." ve "Türkiye'de arazi kullanımı ve değerlendirilmesine esas sınıflama kriterleri ilk defa Resmi Gazetede yayımlanarak ilan edilmiştir. Sadece ilgililerin kullandığı veya bildiği kriterler her zaman farklı yorumlara ve istismara açıktır. Bunun bilincinde olarak "açık ve herkesin anlayacağı bir şekilde tarım arazilerinin sınıflaması ve belirleme kriterleri" Resmi Gazetede ilan edilmiştir. İddialar subjektif olup bilgi eksikliğinden kaynaklanmaktadır" denilmektedir.

Anılan Tebliğin 9. maddesinin Marjinal tarım arazileri başlıklı (d) bendinde ise; "Öncelikle etüdü yapan, arazi incelemeleri sonucu yukarıda sayılan verileri arazi hakkında değerlendirme yapacaktır. Eğer etüdü yapan teknik eleman arazide yaptığı bu tespitlerle yeterli kanaat oluşturamıyor ve arazinin sınıfını belirleyemiyor ise iklim, toprak, hidroloji, jeoloji veya diğer arazi unsurları ile ilgili (EK-5)'de verilen arazi özelliklerinin tespitine dair detaylı analizleri ve bilgileri ilgili kişi veya kurumlardan isteyebilir." ifadelerine yer verilmiştir.

Görülebileceği üzere; davalı idarenin savının aksine, açık ve herkesin anlayacağı bir şekilde tarım arazilerinin sınıflaması ve belirleme kriterleri ortaya konulmamış, aksine tarımsal etüdü yapanın bile anlayamayacağı ölçütlerin ek açıklamalarına aynı tebliğde yer verilmiş, kesin belirlemenin ise ayrıntılı toprak etütleri ile yapılabileceği açıklanmıştır. Bu nedenle 3. maddenin (e), (g), (ı) ve (i) fıkralarının iptali istenmektedir.

2. Dava dilekçemizde; Yönetmeliğin 3. maddesinin j) fıkrasında yer alan "Örtü Altı Tarım Arazileri" tanımında; niteliği belirsiz bir "ileri tarım tekniği" koşulu ileri sürülerek ve bu koşulu taşımayan bazı arazilerin "örtü altı tarım arazisi" sayılmamasının Yönetmelik'in temel amacı ile çeliştiği belirtilmiş ve bu nedenle iptali talep edilmiştir.

Davalı İdare'nin savunmasında; somut ölçütlere yer verme yerine, "tarımsal üretimin örtü altında yapılmasının bile ileri tarım tekniği olduğunu itiraz sahiplerinin bilmiyor olması şaşırtıcıdır" saptırmacasıyla, bu tanımın Bakanlığın ilgili ve sorumlu birimleri tarafından yapıldığı ve "gerçeğe en yakın tanım" olduğu belirtilmiştir.

Genel düzenleyici işlemler, "gerçeğe en yakın tanım" gibi nesnel olmayan belirlemeler yerine, belirlenecek somut ölçütlerle yapılan tanımlamalara gereksinim gösterirler. Aksi, tanımın belirsizliği bağlamında, uygulamanın yanlışlığını kaçınılmaz kılar. İdare'nin görevi ya bu alanda somut ölçütleri belirleyerek Yönetmeliğe koymak, bunu yapamıyorsa, tarım toprağının korunmasına yönelik genişletici yorum doğuracak ifadeyi Yönetmeliğe yerleştirmektir. Buna aykırı belirlemeler, Yönetmeliğin amacına aykırıdır ve iptali gerekli olarak değerlendirilmektedir.

3. Dava dilekçemizde; Yönetmeliğin "Tanımlar" başlıklı 3. maddesinin k) fıkrasında yer alan "Sulu Tarım Arazisi" tanımına; "devlet yatırımları ile sulamaya açılmış veya sulama projesi kapsamında olan araziler" sınırlaması getirilerek, devlet yatırımı olmadığı halde yurttaşlar tarafından yapılan yatırımlarla sulu tarıma açılan ve ileride yapılacak yatırımlarla sulu tarım arazisi olarak kullanılma niteliği taşıyan arazilerin tarım dışı kullanıma açılmasına yasal zemin oluşturulduğu belirtilmiş ve bu nedenle iptali talep edilmiştir.

Tarım ve Köyşleri Bakanlığı Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü'nün 24.06.2003 tarih ve 1412-10041 sayılı yazısı ile 81 Tarım İl Müdürlüğü ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne gönderdiği "Yönetmelik Uygulama Talimatı"nda; "Mutlak tarım arazisi ve diğer tarım arazilerinin tespitinde; Bakanlığımız tarafından 2002

yılında yayımlanan ‘Tarım Arazileri Standartları Değerlendirme Kriterleri ve Tanımlar’ kitapçığında belirtilen hususlar dikkate alınarak yapılacaktır” denilmektedir.

2002 yılında yayımlanan ‘Tarım Arazileri Standartları Değerlendirme Kriterleri ve Tanımlar’ adlı kitapta; “Sulu Tarım Arazisi (S): Yöreye adapte olmuş tarımı yapılan her türlü bitkinin büyüme devresinde ihtiyaç duyduğu suyun; doğal ve yapay olarak yeterli miktarda karşılanabildiği arazidir” tanımı yer almaktadır.

Bakanlıkça oluşturulan ve arazi sınıflamasına esas olarak kabul edilen bir standarttaki tanımın bir yönetmelikle bu kadar kolay değiştirilmesi, ODA’mızın kaygılarında ne kadar haklı olduğunu göstermektedir.

Önceki yönetmelikler ve Bakanlık belgelerindeki tanımlamada ana eksene toprak oturtulmakta ve sulanmayan ve fakat toprak özellikleri bakımından ekonomik ve teknik ölçülerle sulanması mümkün olan arazi sulu tarım arazisi sayılmaktadır.

Davalı İdarenin verdiği yanıtın, dava dilekçesindeki savımızla ilgisi yoktur. Burada önemli olan, halkın bizzat suladığı arazilerin geleceğinin ne olacağı, gelişen teknolojiyle sulamaya açılması olası duruma gelen arazilerin hangi grupta toplanacağı gibi soruların yanıtlanmasıdır ki, bu sorulara hiç yanıt verilemediği görülmektedir.

Davalı İdare, sulu tarım arazisi niteliği taşıyan arazilerin azaldığı gerçeğine yanıt verme yerine, yeni tanım ile, bu konuda ikili anlayışlara neden olmama mantığıyla yalnızca 3083 sayılı yasaya uyumu gündeme getirmektedir.

Öncelikle; 3083 sayılı yasanın 1984 yılından beri yürürlükte olduğunu anımsatmak ve günümüze değin ikili anlayışa neden olunmadığını belirtmek gerekir.

Ayrıca; 3083 sayılı yasaya uyumu gündeme getiren Davalı İdare, yukarıda açıklandığı üzere, bu yasanın AKK sınıflamasına dayalı uygulama esaslarını görmezden gelebilmektedir.

4. Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin m) fıkrasında yer alan “Tarımsal Amaçlı Yapılar” ile n) fıkrasında yer alan “Tarımsal Amaçlı Entegre Yapılar” tanımları; Yönetmelik’in “Tarımsal Amaçlı Yapılar” başlıklı 11. maddesi ile birlikte değerlendirildiğinde, anlam karmaşasına yol açan bir belirsizliğin ortaya çıktığı görülmektedir.

Davalı İdare, entegre olan ve olmayan tesisler konusundaki belirsizliği açıklama yerine, “İl Müdürlüklerimizin inceleme ve değerlendirmesinden sonra niteliği açıkça tarımsal ürünlerin işlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili entegre olmayan tesislerin belirleneceği söz konusu iken bir entegre tesisin de bu kapsama sokulması tarım arazilerini korumakla çelişir bir yaklaşımdır” söylemiyle, kişiselliğe dayalı bir belirlemeye atıfta bulunarak belirsizliği sürdürmektedir.

Tarımsal Amaçlı Yapılar başlıklı 11. Maddenin yanlış uygulanmasına örnek olarak; Osmaniye’de 118 dekar I. ve II. sınıf sulu tarım arazisine ürün işleme tesisi olmamasına ve 3194 sayılı yasada belirtilen Tarım ve Hayvancılık Amaçlı Yapılar arasında sayılmamasına karşın Devekuşu Çiftliği kurulması izni verilmesini; Edirne Dereköy’de Tarımsal Kalkınma Kooperatifi tarafından kurulan entegre nitelikli Süt Ürünleri Değerlendirme Tesisi’ne, “toprak etüt raporunun hazırlanmasının zaman ve emek kaybına yol açacağı” gerekçesiyle Tarımsal Etüt Raporuna göre görüş verildiğini ve bu süreçte entegre tesis ayırımına gidilmediği gösterilebilir.

Davalı İdare, önceki yönetmelikte “...tarımsal ürünlerin işlenmesi ve değerlendirilmesi ile ilgili tesisler için ihtiyaç duyulan tarım arazileri, işletmenin toplam arazi varlığının 1/100’ünü geçmeyecek şekilde...” olan sınırlamayı niçin iki katına yani 2/100 oranına çıkarma gereği duymuştur? Savunmada yanıt verilmeyen bu değişiklik, en değerli arazilerin yapılaşmaya açılması yolunu genişletmekte değil midir?

“İmar Kanununa dayanılarak çıkartılan yönetmelikler tamamen imar planlaması ile ilgili olup hangi yapıların tarımsal nitelikli veya tarımsal üretimi teşvik eder nitelikte olduğuna Tarım Bakanlığı tarafından karar verilmesi en doğrusu olup ilgili yasalarda bu görevler Bakanlığımıza verilmiştir.” ifadesi, ülkemizin bir hukuk devleti olduğu ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili yönetmeliklerinin “Tarımsal Amaçlı Yapılar”ı düzenlediği gerçeğini değiştiremez.

5. Dava dilekçemizde; Yönetmeliğin “Tanımlar” başlıklı 3. maddesinin o) fıkrasında yer alan “Arsa” ve ö) fıkrasında yer alan “Yerleşim Alanı” tanımlarının; uygun görüş alınmamasına karşın bu amaçla kullanılan, planı bulunmayan ve kaçak olarak kurulan kasaba, belde ve köy yoğun yerleşim alanlarını da kapsamaması nedeniyle; her türlü kötü niyete açık bu tanımların imarsız arazileri arsa sayan, imarsız yerleşimlere imar affi niteliği taşıyan, kaçak yapılaşmayı meşrulaştıran, imarla ilgili yasalardaki tanıma aykırı bir düzenleme olması nedeniyle iptali talep edilmiştir.

Davalı İdare’nin savunmasında ise; bu Yönetmelik ve evveliyatının yürürlük tarihinin Mart 1989 olması nedeniyle, kadimden beri var olan, ancak mevcut yasalara uygun planı bulunmayan pek çok köy ve kasabayı yok saymanın ülke gerçeklerine ters ve ülkeyi tanımamanın bir sonucu olduğu belirtilmiştir.

ODA’mız, İmar mevzuatı gereği arsa niteliği ve yerleşim yeri özelliği kazanma yöntemlerini bilmenin ötesinde; örneğin, 1989 yılından sonra kaçak yapılaşan yerleşim yerlerine bilimsel ölçütler dışında yazılan raporlarla imar hakkı verildiğini de bilmektedir.

Yönetmeliğin Tarım Dışı Amaçlarla Kullanılabilecek Kuru Tarım Arazileri başlıklı 9. maddesinin (b) fıkrasında: “Mevcut yerleşim alanlarına ilave olarak belediye veya mücavir alan sınırları içinde ilgili belediye tarafından imar planı yapılmak istenen yerler”, sınıf ayırımı yapılmaksızın tarım dışı kullanılabilecek genel maksatlar içerisinde yer almıştır.

ODA’mız İstanbul Şubesi, İstanbul-Ümraniye İlçesi, Ömerli Beldesi’nde Belediyenin yasal herhangi bir imar planı olmadığı halde, verimli tarım arazileri üzerindeki yasal olmayan hızlı yapılaşmaları önleyebilmek amacıyla bir rapor düzenlemiş, yörede inşaat faaliyetinde bulunan ve rahatsız olan bir şirket, raporu hazırlayan Şube Yönetim Kurulu Üyelerimizi dava etmiş, dava üyelerimizin beraatı ile sonuçlanmıştır.

Söz konusu Belde Belediyesi’nin imar planının yapılmasına altlık teşkil edecek müracaatı şu anda İstanbul Tarım İl Müdürlüğü’ndedir ve tarımsal etüt raporu hazırlanmaktadır. Sonuçta; Tarım ve Köyişleri Bakanlığı davaya konu yönetmeliğin 9. maddesinin (b) fıkrasına karşın, yörede alüviyal tarım arazileri üzerinde devam eden kaçak yapılaşmaların yasallaşmasını nasıl önleyecektir?

6. Dava konusu Yönetmeliğin 5. maddesi hakkında davalı İdarenin savunması, ODA – meslektaş bağlantısı açısından açık saptırmalara dayanmaktadır.

Bir kez daha ve açıklıkla belirtelim ki, ODA’mızın bu alandaki tavrı, konu ile ilgili çalışmaların, uzman kuruluşlar ve bunların bünyesinde yetişmiş, deneyimli, alanının uzmanı ziraat mühendisleri tarafından yapılması yönündedir. Bu tavrın gerekçesi ise, ancak bu şekilde kurgulanmış uzmanlık çalışmaları sonucunda, tarım topraklarının korunabileceği gerçeğidir.

Geçmişte farklı Bakanlıklara bağlı olması nedeniyle, ülkemizde sıkça yaşanan kurumsal çatışmaların, kurumların düşüncelerine egemen olması düşünülebilir. Ancak günümüzde KHGM, davalı İdare’nin bağlı kuruluşudur. Bu bağlamda, kurumsal çatışma kaygısının geride bırakılarak, insan ve altyapı kaynakları konusunda deneyim ve birikim sahibi uzman kurumun alanı ile ilgili konularda kamu yararını sağlayacak faaliyetlerde bulunmasına uygun hukuki altyapı sağlanmalıdır. Görüldüğü gibi, söz konusu olan, tarımla ilgili tüm kuruluşlarda ve hizmet alanlarında 33 binin üzerinde üyesi bulunan

ODA'mızın, kuruluşlar arasında birini üstün tutması değil, tarım topraklarının etkin korunması açısından uzman kuruluşa yönelik yaptığı belirlemedir.

Altı çizilmelidir ki, ODA'mız, tarım alanlarının amaç dışı kullanılmasına ilişkin Yönetmelik hakkında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile bağlı kuruluşu olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü arasında taraf durumunda değildir. Kamu örgütlerinin hangi Bakanlığa bağlı olacağı konusunda siyasi iradenin takdir yetkisi, yönetmeliğin hangi Bakanlıkça çıkarılması gerektiği konusunda da Yürütme ve Yargı kararlarının bağlayıcı olacağı açıktır. ODA'mızın temel yaklaşımı, yapılacak düzenlemelerin doğru içerikte olması, ülke gerçekleriyle bağdaşır ve uygulanabilir nitelikler taşımasıdır.

Öncelikle, eleştirel anlamda gündeme getirilen ZMO Toprak Komisyonu'nun Davalı İdare'ye yaklaşımını bir örnekle açıklamak gerekmektedir: 26.08.1998 tarih ve 23445 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Tarım Alanlarının Tarım Dışı Gaye İle Kullanılmasına Dair Yönetmelik" hakkında ODA'mız tarafından adı ve bazı maddelerinin iptali amacıyla açılan davada, Danıştay 10. Dairesi'nin 2000/5886 sayılı kararı ile usul açısından yapılan yanlışlığa dayanarak yönetmeliğin tümüyle iptal edilmesi üzerine, yasal boşluk olduğu gerekçesiyle ilgili İdare, yönetmeliğe göre işlem yapamamış, Başbakanlık ve Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü olduğu ileri sürülen yasal boşluğu aşmak için yürütmeyi durdurma istemli olarak iptal kararını temyiz etmiştir. Yargının vereceği son kararı bekleme sürecinde bu yönetmelik kapsamında yapılması gereken hizmetlerin yerine getirilememesinin tarım alanlarının korunması konusunda endişe yaratması üzerine, ODA'mız, toplumsal sorumluluğu gereği her iki Bakanlıkça hazırlanan yönetmelik taslaklarının doğru içerikte ve uygulanabilir nitelikte olması ve olası yeni davalara konu olmaması için, 14.06.2001 tarihinde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı ile Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü üst düzey yetkilileri ile Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi Toprak Bölümü Öğretim Üyelerinin katıldığı bir toplantı düzenlemiştir. Yaptığımız çağrıya olumlu yaklaşımları ve katılımın sağlanması, her iki Bakanlığın bu sorunu aşma kararlılığında olmalarını göstermesi açısından sevindirici olmuş, bu toplantıdaki görüşlerin bir kısmı dikkate alınarak yeni yönetmelik hazırlanmış ve yayımlanmıştır.

Yasal düzenlemeler ışığında kurumsal yapıyı değerlendiren ODA'mız, Davalı İdare'ye 3046 sayılı Kanun'un 7. maddesinde yer alan "Anahizmet birimleri her bakanlığın hizmet ve görev özelliklerine ve alanlarına göre, bu bakanlıklara ait kuruluş kanunlarıyla düzenlenir" ve 16. maddesinde yer alan "a) Genel Müdürlük, müstakil daire başkanlığı, danışma, denetim ve yardımcı birimlerin kurulması, kaldırılması, görev, yetki ve sorumlulukları kanunla düzenlenir b) Diğer daire başkanlıkları ile şube müdürlükleri hizmetin özelliğine göre ilgili bakanlığın teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulur, kaldırılır, aynı bakanlık içerisinde veya bakanlıklar arasındaki bağlantısı değiştirilir" hükümlerini anımsatmakla yetinecektir.

Uygulama değil yalnızca eşgüdüm konusunda, 441 sayılı KHK'nın 10. maddesinin a) bendi ile yalnızca Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü görevlendirilmiştir. Bakanlığın bu hizmetleri Tarımsal Üretimi Geliştirme Genel Müdürlüğü bünyesinde mevcut daire başkanlıklarından biri içinde yürütmesini, "Kadro sayısı aynı kalmak şartıyla 2003 yılı içerisinde iki daire başkanlığının isimleri değiştirilerek yeni isimle iki daire başkanlığı oluşturulmuştur. Bugünün ihtiyaçlarına göre tamamen hizmetin etkin yürütülmesine yönelik, 3046 sayılı Kanun ve 190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye uygun Bakanlık tasarrufudur" şeklinde açıklaması, 3046 sayılı yasaya açıkça aykırı bir düzenlemedir ve bu işlem yasal dayanağı olmaması nedeniyle iptal davası konusudur.

4070 sayılı Kanun'un 10. maddesine ve bu kanunda değişiklik yapan 29.06.2001 tarih ve 4707 sayılı Kanun'a göre; gerek doğrudan gerekse ihale yöntemi ile satılan tarım

arazileri, Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünün izni alınmadan tarım dışı amaçlarla kullanılamaz. Bu husus tapu kütüğü sahifesinin beyanlar hanesine yazılır.

2001 yılında çıkarılan bir yasa ile 10 yıl sonrası için görevlendirilen bir Genel Müdürlüğün yetki ve sorumluluğunun, bu yasadan sonra çıkarılan ayrı bir yönetmelikle kaldırılması yasal değildir, Anayasa ve mevzuata açıkça aykırıdır.

Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü, günümüzde de toprak etüt ve haritalama konusunda yetkili tek kurum olması nedeniyle dava dilekçesine konu olmuştur. ODA'mız bu anlamda kurumun adını değil, yasal ve teknik olarak yaptığı işi öne çıkarmaktadır. Kurumun adının değişmesi durumunda aynı görevi yapacak kuruma atıfta bulunulacaktır. ODA'mızın yaklaşımı, bu ülkenin toprağının korunmasından önemli hiçbir organ, kişi, yasa, sektör olmamasıdır.

Yine Davalı İdare'nin iddiayı aşan çarpıtmalarının aksine, dava dilekçesinin hiçbir yerinde, ima yoluyla da olsa, üyelerimizin yetersizliğine ilişkin bir anlatım bulunmamaktadır. ODA'mızın bu alandaki tutumu da, yine uzmanlık alanlarına ilişkindir. 24.1.1992 gün ve 21121 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan ve Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 14.4.1995 gün, E: 1993/292, K: 1995/381 sayılı kararı ile son şeklini alan "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük", ziraat mühendislerinin görev ve yetkilerini, uzmanlık alanlarına göre tanımlamaktadır. Nasıl hekimlikte, öğretmenlikte, askerlikte belirli uzmanlık alanları varsa, tarımda da uzmanlık alanları bulunmaktadır ve ancak sözü edilen Tüzük gereği yetkilendirilen ziraat mühendisleri, kendi uzmanlık alanlarında yetkin olabilirler.

Bu alanda yetişmiş, konunun uzmanı ziraat mühendisleri dururken, davalı İdare'nin hizmet içi eğitimle, personel yetiştirmeye çalışmasını, kamu yönetiminin gerekleri ile uyumlu olmadığı ortadadır.

Bir diğer önemli nokta da, ABD ve Almanya gibi federal yapıya sahip gelişmiş ülkeler dahil, tüm ülkelerde kaynak koruma politikalarının federal düzeyde yürütülmesine karşın, "zaman kazanma" gerekçesiyle ülkemizde ters yönde bir uygulamaya geçilmesi ve tüm işlemlerin il düzeyinde bitirilmeye çalışılmasıdır.

Tarım İl Müdürlükleri, düzenledikleri tarımsal etüt raporlarında dizpozisyon olarak toprak etüt raporlarındaki başlıkları kullanmakta ve toprak etüt raporu ile aynı ölçütleri (toprak derinliği, toprak bünyesi, eğim ve erozyon dereceleri gibi) kullanmaktadır. Bu uygulama tarımsal etüt raporları ile toprak etüt raporları arasında çelişkiler yaratmaktadır. Örneğin, deneyimli toprak etütçüler tarafından arazi çalışmalarıyla tanınabilen toprak ana maddesi çoğunlukla Tarım İl Müdürlükleri elemanlarınca toprak derinliğinden sayılmakta ve toprak etüt raporları ile çelişki yaratmaktadır. Belirtilen eğim yüzdeleri ve toprak bünyeleri çoğunlukla birbirini tutmamaktadır. Bu çelişki de, özellikle tarım dışı amaçlı kullanım izni bekleyen şahısların itirazlarına dayanak oluşturmaktadır. Bu nedenle, tarımsal etüt raporları ile toprak etüt raporlarının içerik konuları kesin çizgilerle birbirinden ayrılmalı, her kurum kendi uzmanlık alanındaki konuları raporunda belirtmelidir. Aksi takdirde, her iki kurumda da ziraat mühendisleri tarafından düzenlenen ancak birbirini tutmayan ölçütler müracaat sahipleri tarafından eleştirilmeye devam edecek ve kurumlar bilimsellik açısından güvenilirliklerini kaybedeceklerdir.

ODA'mızın girişimleriyle Yönetmeliğin 5. maddesinde, "Tüzüğün yetki verdiği teknik elemanlarca, "TE- Standart - 1" dahilinde toprak etütleri yapılmak üzere, ilgili Bölge Müdürlüklerine gönderilir" ifadesi yer almıştır. Dava dilekçemizde, Mutlak tarım arazilerinin tespitinde bir takım deneyimlerin ve laboratuvar analizleri gerektiği, bu kriterleri tespit etmek için teknik olanakları yetersiz Tarım İl Müdürlüklerinin sadece gözleme dayalı kararlarının eksik ve yanlış olacağı belirtilmiştir. Tarımsal Etüt Raporu içeriğinde, toprak etüt konusundaki bilgilerin yer alması, yönetmeliğin bir çok

maddesinde toprak etüt raporuna gerek duymaksızın Tarım İl Müdürlüklerince görüş verilmesi keyfiliğe yol açacaktır.

7. Davalı İdare'nin savunmasında; Yönetmeliğin 6. Maddesinin 2. fıkrası ile arazinin doğal yapısında değişiklik yapılmış ise bu arazinin Yönetmelik kapsamında korunması gereken yerlerden olup olmadığının tespit edilmesi ve gerçekten tarım dışına çıkarılacak yerlerden olduğunun anlaşılması halinde uygun görüş verilmesi, korunacak yerlerden olması halinde ise uygun görüş verilmemesi hükümlerinin getirildiği yorumu yapılmaktadır.

Maddeyi "yorum yapmadan" olduğu gibi okuduğumuzda; birinci fıkrada, bozulan arazinin niteliklerinin tespit edilemediği durumlarda ve dikili alanlarda kesme veya sökmeye yapılarak arazinin mevcut kullanma şekli bozulduktan sonra izin talebinde bulunulması halinde, tarımsal etüt ve toprak etüt raporu düzenlenmeyeceği ve uygun görüş verilmeyeceği hükme bağlanmış iken; ikinci fıkrada, arazinin doğal durumunun her ne sebeple olursa olsun tahrip edilmesi halinde, arazinin bozulmayan kısmı veya benzer özellik gösteren bitişik konumdaki arazilerden yararlanılarak tarımsal etüt ve toprak etüt raporu düzenleneceği ve tarım dışı amaçla kullanılıp kullanılmayacağına ilişkin İl Müdürlüğünce karara bağlanacağı belirtilmiştir.

Yönetmelik maddelerinin yoruma açık olmaması gerektiği için, yönetmeliğin 6. maddesinin ikinci fıkrasının iptali talep edilmektedir.

8. Davalı İdare'nin savunmasında; Yönetmeliğin 7. maddesinden çıkarılması istenen ibarelerin yanlış değerlendirmeleri ortadan kaldırmak için getirilmiş olduğu, çıkarılması halinde istisnaların bütünlüğünün bozulacağı, önceki yönetmeliklerde de bu istisnaların yer aldığı belirtilmektedir.

Oysa; Yönetmeliğin "Tarım Dışı Amaçla Kullanılamayacak Araziler" başlıklı 7. maddesi; 9, 10, 11 ve 13. maddelerde belirtilen istisnalar hariç olmak üzere, tarım dışı amaçlarla kullanılmaya tahsis edilemeyecek arazileri saymaktadır. Yönetmeliğin 9. ve 10. maddesine ek olarak, tarımsal amaçlı yapıları düzenleyen 11. ve plan değişikliklerini içeren 13. maddesi, tarım alanlarını amacı dışında kullanımına yönelik, daha önceki Yönetmeliklerde olmayan istisnaları gündeme getirmektedir.

11.03.1989 tarih ve 20105 sayılı, 26 Ağustos 1998 tarih ve 23445 sayılı Resmi Gazete'lerde yayımlanan yönetmeliklerin "Tarım Dışı Amaçla Kullanılamayacak Araziler" başlıklı 7. maddesinde hiçbir istisna yoktur.

Davalı İdare'nin savının aksine, 26.08.1998 tarihli yönetmeliğin 8. maddesinin h) bendi, "Tarım Dışına Tahsis Edilebilecek Araziler" başlığı altındaki bir istisnadır.

Önceki yönetmeliklerde istisnaların ayrı maddeler halinde düzenlendiği, ilgili yönetmeliklerin incelenmesinden anlaşılabilir. ODA'mız, dava konusu yönetmelikle bu istisnaların genişletilerek 7. maddeye taşınmasına karşıdır.

Davalı İdare'nin "bu ibarelerin çıkarılması halinde istisnaların bütünlüğünün bozulacağı" ifadesi ise, istisnaların genişletildiğinin açıkça itiraf edilmesidir ve bu nedenle yönetmeliğin 7. maddesinin birinci fıkrasındaki "11 ve 13 üncü" ibaresinin iptali talep edilmektedir.

9. Yönetmeliğin 8. maddesine ilişkin olarak, VIII. sınıf arazinin tarım arazisi olmadığını belirten ve sözcük oyunlarına girerek konuyu saptırmaya çalışan davalı; iddia edildiği ve vurgulandığı üzere tarım arazisi olmayan VIII. sınıf araziye tarım arazisi olmamasından dolayı dava konusu yönetmelik kapsamı dışında neden bırakmamış ve sözü edilen maddede arazi kullanma kabiliyet sınıfı VIII. sınıf olan arazilerin tarım dışı amaçlı arazi kullanım ihtiyaçlarının giderilmesinde öncelikli olarak kullanılacağı belirtilmiştir.

VIII. sınıf arazinin bile bir yana bırakılarak, tümüyle keyfiyete açık bir “marjinal arazi” tanımlamasıyla istenen her yerin tarım dışına çıkarılabilir duruma getirilmesini önlemek amacıyla, 8. maddedeki “marjinal tarım arazileri içerisinde veya” ifadesinin ve 9. maddenin ilk paragrafındaki “Marjinal tarım arazilerinden başlamak kaydıyla” ifadesinin iptali gerekmektedir

Davalı İdare; “Eğer bir plan tarım arazileri dışında yapılacaksa zaten bu yönetmelik kapsamı dışına çıkar. Mera ise Mera Kanunu, orman ise Orman Kanunu veya diğer ilgili kanunlar kapsamına girer. Bu nedenle Yönetmeliğe konu olan alanlar tarım arazileridir” ifadeleriyle çelişkili açıklamalarını bir kez daha ortaya koymuştur.

Köy Gelişme-Yerleşme Alanı olarak tercih edilen yerlerin genellikle mera arazileri olması nedeniyle Tarım İl Müdürlükleri tarafından, Yönetmeliğin 2. maddesine uymadığı gerekçesiyle bu araziler için tarımsal etüt raporu düzenlenemeyeceğinin belirtilmesi üzerine bu sahalarla ilgili olarak toprak etüt raporu da düzenlenememiştir.

Birbiri ile çelişen 442 sayılı Köy Kanunu’nun Ek: 12. maddesi ile 4342 sayılı Mera Kanunu’nun 14. maddesinin (d) bendi konusunda Danıştay Birinci Dairesi, 01.11.2000 günlü 2000/139 esas no, 2000/164 numaralı kararı ile 4342 sayılı Mera Kanunu’nun genel bir kanun olmasına karşın, 442 sayılı Köy Kanunu’nun köy yerleşme planı içinde kalan meralar hakkında uygulamayı içeren özel bir kanun olması nedeniyle 4342 sayılı Mera Kanunu’nun, özel düzenlemeyi içeren 442 sayılı Köy Kanunu’nun Ek:12. maddesini yürürlükten kaldırmadığı sonucuna oy birliği ile varılmıştır.

Yargı kararı gereği, tarım arazisi dışında yapılacak bir planın zaten bu yönetmelik kapsamı dışına çıkacağı, şayet mera ise Mera Kanunu kapsamına gireceğinin belirtilmesine karşın, 06.11.2003 tarih ve TAD/250.11.11.2325 sayılı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Tarımsal Üretim ve Geliştirme Genel Müdürlüğü (TÜGEM)’nün yazısında: “Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunup, köy yerleşme planında konut alanı ve genel ihtiyaçlar için ayrılan ve hukuki nitelikleri itibarıyla mera, yaylak, seyrangah, yol, harman ve panayır yeri, vb. olan alanların, köy yerleşim planının onaylanması ile birlikte 442 sayılı Köy Kanunu’nun Ek:12. maddesi uyarınca bu hukuki niteliklerini kaybedecekleri, ancak bu yerler halihazır tarım arazisi olarak kullanılıyor ise bu özelliklerinde bir değişiklik olmayacağı, bu itibarla; köy yerleşim planının onaylanması ile birlikte hukuki nitelikleri değişmesine rağmen, şayet tarım arazisi iseler bu nitelikleri değişmeyen bahse konu yerlerin, “Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik” kapsamı dışında tutulamayacağı, bu durumun tespiti için de İl Müdürlüklerince gerekli incelemelerin yapılarak ilgili yönetmelik kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir” denilmektedir.

“Tarım topraklarını korumak için çıkarılan bir yönetmelik yalnızca tarım toprağıyla ilgilenir” mantığı, ülke topraklarını koruyucu basit önlemlerin devre dışı bırakılmasını amaçlayan bir saptırmadır. Amacın böyle olduğu, yeryüzünde hiçbir mevzuatta ve ülkemizde eski düzenlemelerde yer almayan ceza infaz kurumları ve tutukevleri yapı ve tesisleri için getirilen kural dışı uygulama ile açıkça görülmektedir.

Yönetmeliğin e) fıkrasındaki yer alan “katı atıkların etkisiz hale getirilmesi için yapılan tesisler ve ek tesisler” ve f) fıkrasında yer alan “ceza infaz kurumları ve tutukevleri yapı ve tesisleri”, tarım arazileri üzerine acilen kurulması gereken yapılar değildir. Bu tür tesislerin yapımı için, tarım arazileri dışında yer bulmak her zaman mümkündür. İdare’nin, bu araştırmayı yaparak, tespit edeceği uygun alternatif alanlar üzerinde bu tür tesislerin inşasına izin verme yükümlülüğü bulunmaktadır.

ODA’mız İstanbul Şubesi tarafından II. sınıf tarım arazisi olarak rapor düzenlendikten sonra, Tarım İl Müdürlüğü tarafından tarımsal etüt raporu ve sonra da Köy Hizmetleri Bölge Müdürlüğü tarafından da II. sınıf tarım arazisi olarak toprak etüt raporu düzenlenen İstanbul-Silivri İlçesi’nde Adalet Bakanlığı tarafından kurulmak istenilen cezaevi yerine

ilişkin olumsuz görüşten sonra, “ceza infaz kurumları ve tutukevleri yapı ve tesisleri” ifadesinin derhal yönetmeliğin 9. maddesine eklenerek, sınıf ayırımı yapılmaksızın tarım dışı amaca tahsis edilecek genel maksatlar kapsamına alınması, ODA’nızın duyarlılık nedenini açıklamaktadır.

Yönetmeliğin en önemli sakıncalı yanlarından birisi de bir çok maddede geçen “daha uygun alternatif alan bulunmadığı takdirde” şeklinde bir ifadenin kullanılması ile yapılan yanlışlıktır.

Tarım dışı amaçlarla kullanım için alternatif alan olup olmadığını belirlemek için, o yerleşim biriminin çevresindeki arazilerin detaylı olarak toprak haritalaması yapılmış, arazi kullanım biçim ve yeteneklerinin belirlenmiş olması gerekmektedir. Bu harita bulunmadığı takdirde alternatif alan olup olmadığı sağlıklı olarak tespit edilemez.

İnsan kaynakları ve teknik donanımı itibarıyla bu konuda tek uzman kuruluş olan Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü’nün yer almadığı karar süreçlerinde, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı İl Müdürlüğü’nün yetkilendirilmesi, kamu yönetiminin, alternatif alan varlığının tespitindeki etkinliğini azaltacaktır. Tarım arazilerinin tarım dışı kullanımına karar verirken genellikle sürenin de yetersizliği nedeniyle alternatif alan olup olmadığı yeterli ve sağlıklı bir şekilde araştırılmayacak ve sonuçta yönetmelik amacına ters düşecek uygulamalara izin verecektir.

Kaldı ki her yerleşim biriminin etrafındaki arazilerde mutlaka her türlü kullanımlar için alternatif alan bulunmaktadır. Anayasa ile güvence altına alınmış olan tarım topraklarımızın böyle sudan bahanelerle yeterince araştırılmadan geri dönüşsüz olarak kaybedilmesine neden olacak veya tarım arazilerinin tarım dışı amaçlarla kullanımına kılıf olarak gösterilecektir. Bu nedenle yönetmeliğin amacına ters düşen “daha uygun alternatif alan bulunmadığı takdirde” ifadesinin yönetmelikten tamamen çıkarılması gerekir.

10. Davalı İdare, Yönetmeliğin 10. maddesinde yapılan değişikliği savunmaya çalışırken, sözcüklerin esnekliğine sığınarak, yönetmelik değişikliğiyle getirilen olumsuzlukları gizleme gereği duymaktadır. Normal olarak insan faaliyetlerinin yoğun olarak görüldüğü tarım arazilerinden uzak yerlerde kurulan savunma tesisleriyle ilgili verilen örneklerin aşırılığı dikkat çekicidir. Ayrıca, bugüne değin hiçbir yönetmeliğin hiçbir uygulamasında, Erciyes ya da Ağrı dağlarının dorukları bina, yol vb yapımı için önerilmemiştir. İyi niyetle yapılacak bir değerlendirme, örneğin bir depo yeri için öncelikle çıplak kayalık bir alana yönelmek gerektiğini göstermektedir. Marjinal tarım arazisi tanımıyla ise bu seçenek tümenden devre dışı bırakılmıştır.

10. maddenin b) fıkrası ile; “ham petrol ve doğalgaz arama, üretim ve depolama tesisleri ile bunlara ait ek tesisler”, alternatif alan bulunmadığı “gerekçesi” ile, sulu tarım arazisi içinde kurulabilecektir. Ham petrol ve doğalgaz aramasının sulu tarım arazisi üzerinde dahi yapılmasında, kamu yararının bulunduğu düşünülebilir. Ancak aynı saptama, “depolama tesisleri ile bunlara ait ek tesisler” için yapılamaz. Bunların, “her ne olursa olsun, o arazi üzerinde kurulmak” zorunluluğu yoktur; dolayısıyla da mutlaka alternatif alanının aranması gereklidir.

Davalı İdare tarafından “milli savunma tesisleri ve hava alanları ifadesinin çıkarılması isteği tamamen ülke menfaatleri ve bilimsel gerçeklere aykırı” olarak nitelense de; 10. maddenin c) fıkrası ile sulu tarım arazilerindeki istisnalar arasına alınan “Milli savunma tesisleri, hava alanları ve ek tesisleri”, 1989 yılından beri yağışa bağlı (kuru) tarım arazileri içinde yer alan bir istisna maddesidir. 2003 yılına değin bu konuda bir sorun yaşanmadığına ve kuru tarım arazilerinin sulu tarım arazilerine göre nicelik olarak çok fazla olması nedeniyle, toplumun tümünün yararına yönelik “Milli savunma tesisleri, hava alanları ve ek tesisleri” istisnasının, geçmişte olduğu gibi yağışa bağlı (kuru) tarım arazileri içerisinde yer alması gerekmektedir.

Ne yazık ki ülkemizin en değerli tarım arazileri, yukarıda örnekleri verilen anlayış tarafından beton ve asfaltla kaplanmıştır. Şu noktanın altını çizmekte yarar görülmektedir: Davalı İdare'nin, tarım arazileri üzerindeki tahdidi ve tehlikeyi küçük göstermek için kullandığı rakamlar analiz edildiğinde, gerçeğin farklılığı ortaya çıkar. Örneğin ülkemiz sulu alanlarında buğday verimi 800 kg/dekar olabilirken, kuru alanlarda 80 kg/dekara düşebilmektedir. Çok ana hatlarıyla verilen bu karşılaştırma bile, yüksek nitelikli bir araziden bir dekarının herhangi bir yoldan elden çıkmasının, tarımsal üretim açısından, düşük nitelikli bir arazinin 10 dekarının kaybindan daha olumsuz sonuçlar üretebileceğini 800 kg/dekar ortaya koymaktadır.

Yine Yönetmelikte geçen ve dava konusu edilen terim "Sera Organize Sanayi Bölgeleri" iken, davalı idare cevabında konu, seraların kapladığı alana ve seraların önemine çekilmiş ve daha da ileri gidilerek terim, "Organize Sera Bölgelerine" çevrilmiştir. Yapılan savunmanın dava konusu ile bir ilgisi bulunmamaktadır.

Davalı İdare tarafından "Organize Sera Bölgelerinin bir sanayi bölgesi olacağı sadece yanlış bir iddiadan ibaret olup planlarının incelenmesi ile anlaşılacaktır ki tamamen tarımsal üretimin yapıldığı yerlerdir" denilse de; Aydın - Köşk - Ege Sera İhtisas Organize Sanayi Bölgesi yatırım programında yer alan bölge içerisinde gıda kurutma ve işleme fabrikalarında ürünlerin işlenerek entegre bir tarımsal sanayi bölgesi oluşturulması amaçlanmaktadır.

12. Yönetmeliğin "Plan Değişikliği Yapılmasının Esasları" başlıklı 13. maddesi hakkında Davalı İdare'nin savunmasında belirtildiği üzere, Bakanlık, kendi adına İl Müdürlüklerine pek çok iş yaptırabilir. ODA'mız, yukarıda da açıklandığı gibi, bilimsel ölçütlere dayalı olmayan yöntem ve işlemlerle Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü ile işbirliği içinde görüş oluşturma sürecinin devre dışı bırakılarak, yalnızca İl Müdürlüklerinin yetkilendirilmesine karşı çıkmaktadır.

Ayrıca Davalı İdare'nin savunmasında; "Düşük potansiyelli kuru tarım arazisi", "gerçek ihtiyaca karşılık verecek miktarda alan" ve sınıfı belirtilmeksizin kullanıma açılma olanağı sağlanan "mevcut planlı alana sınırı olan diğer tarım araziler" kavramları gibi hukuk terminolojisine aykırı, her yöne çekilebilecek, esnek, keyfi davranışa yol açabilecek kavramlara açıklık getirilmemiştir. Maddenin bu haliyle uygulanması, nitelikli tarım arazilerinin toplu şekilde plan değişiklikleriyle tarım dışına çıkarılmasına yol açacaktır.

C- Yürütmenin Durdurulması İstemimize"İlişkin Açıklamalar :

Ülkemizin toprak politikasının oluşmasında önemli bir yer tutması gereken yargı kararları, maalesef yürütme organları tarafından dikkate alınmamaktadır. Yargı kararlarının geç oluşması nedeniyle, yönetmelik değişikliğinden yararlanarak sanayi tesislerin kurulması ve yargı kararına karşın yıkılmaması toprak talanını hızlandırmaktadır. Yargı kararlarına karşın İzmit'te Toyota-Sa'ya, İzmit'te Cargill'e ve Düzce'de Uzel Holding'e ait fabrikaların kurulmuş olması gibi somut örnekler, ODA'mızın yürütmenin durdurulması isteminin gerekçesidir.

Davalı İdare'nin savunmasında, "Yönetmelik kapsamında idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması koşulları birlikte gerçekleşmemiştir" denilse de; İstanbul-Silivri İlçesi'nde Adalet Bakanlığı tarafından kurulmak istenilen cezaevi yerine ilişkin olumsuz görüşten sonra, "ceza infaz kurumları ve tutukevleri yapı ve tesisleri" ifadesinin derhal yönetmeliğin 9. maddesine eklenerek, sınıf ayrımı yapılmaksızın tarım dışı amaca tahsis edilecek genel maksatlar kapsamına alınması, ODA'mızın duyarlılık nedenini açıklamaktadır. Benzer bir durum, İzmit'te Cargill firmasına ait fabrika yerinin izinlendirilmesi sürecinde de geçerlidir.

Bakanlık, yenilik düşüncesiyle ABD'den aktarmaya çalıştığı kavramları gerçekten benimseme kaygısında olsaydı, öncelikle o yasanın temel felsefesine sahip çıkması beklenirdi. ABD'de arazileri kullanımlarına göre ayıran yasanın temel amacı, tüm arazilerin haritalanarak, bölge "zone" koruma kavramının uygulanmasıdır. Bu anlayışta bir kez harita hazırlandıktan sonra, yalnızca kullanım değişikliğinin kural dışı uygulamayı gerektirip gerektirmediğine bakılmaktadır. Yani kayırma ve yönetmelik değiştirme seçenekleri ortadan kaldırılmıştır. Esasen oradaki düzenleme de, yönetmelik değil, yasadır.

Davalı idare ise, yıllardan beri bu sağlıklı, kalıcı, tutarlı yola başvurmak yerine, başvuruya bağlı yerel değerlendirmelerle hem ülkeye gün kaybettirmekte, hem de kendince karşılaştığı her zorlukta (dava dilekçemizde de belirtildiği üzere bu sayı iki ana yönetmelik dışında 14 yıllık uygulamada sekizdir) yönetmelikte gevşetme ve bir miktar daha fazla toprağı feda etme kolaycılığına yönelmektedir.

Davalı İdare'nin anlatımı olan; "Planlı alanda kurulmuş bir yapı, sanayi, turizm vb. tesislerin günün ihtiyaçlarına göre ya yenilenmesine, çağa ayak uydurmasına yardımcı olacaksınız ya da rekabet gücünü yitirmesine ve yok olmasına göz yumacaksınız ve binlerce istihdam sağlayan, vergi veren bir milli servetin yok olmasına, kurulduğu alanın bir harabeye dönüşüne göz yumacaksınız" ifadesi, tarım topraklarımızı koruyup gelecek kuşaklara aktarmakla yükümlü bir kamu kuruluşundan değil de, adeta bir alanı tarım dışına çıkarmaya çalışan ya da hukuksuz olarak çıkardığı alanı hukuk düzeni içinde meşrulaştırmaya çalışan, yeni dönemin kural tanımaz girişimcilerine ait izlenimi vermektedir. Davalı İdare, anlık kısa dönemli kişisel çıkarları değil, toplumun uzun vadeli ortak çıkarlarını, başka deyişle, Anayasa'mızda ve birçok genel düzenleyici işlemde somutlaşan kamu yararını gözetmek, toprağı korumak ve amacına uygun kullanılmasını sağlamak yükümlülüğü altındadır. Asıl görevi budur.

Sonuç ve İstem : Yukarıda açıklanan nedenlerle, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'nca 13.06.2003 tarih, 25137 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Tarım Arazilerinin Korunması ve Kullanılmasına Dair Yönetmelik" in; 3. maddesinin e), g), i), j), k), m), n), o) ve ö) fıkralarının; 5. maddesinde yer alan ".. izinlendirilmesi talep edilen arazi mutlak tarım arazisi ise bu Yönetmeliğin 9, 10, 11 ve 13 üncü maddelerinde yer alan istisnalar hariç, İl Müdürlüğüne doğrudan reddedilir" ibaresinin; 6. maddesinin ikinci paragrafının tümüyle; 7. maddesinin ilk paragrafındaki "11 ve 13 üncü" ibaresinin; 8. maddesindeki "marjinal tarım arazileri içerisinden veya" ibaresinin; 9. maddesinin ilk paragrafındaki "Marjinal Tarım arazilerinden başlamak kaydıyla," ibaresinin, b) fıkrasının tümüyle, yine e) ve f) fıkralarının tümüyle; 10. maddesinin b) fıkrasında yer alan "... üretim ve depolama tesisleri ile bunlara ait ek tesisler" ibaresinin, c) ve d) fıkralarının tümüyle, 10. maddesinin son paragrafının tümüyle; 11. maddesinin ikinci fıkrasının; 13. maddesinin ilk paragrafı hariç tüm hükümlerinin iptali ve öncelikle yürütmelerinin durdurulmasına, yargılama giderleri ve avukatlık ücretlerinin davalı idareye yükletilmesine karar verilmesini arz ve talep ederiz. 29.01.2004

Gökhan GÜNAYDIN
TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı

9.3. Suni Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliğin İptaline Yönelik Danıştay Başvurusu

DANIŞTAY BAŞKANLIĞI'NA

29.07.2003

Davacı : Gökhan GÜNAYDIN
TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI Başkanı
Karanfil sokak 28 / 12 06640 Kızılay / ANKARA

Davalı : Tarım ve Köyüşleri Bakanlığı
Milli Müdafaa Caddesi No:20 06100 Kızılay/Ankara

Davanın Türü : İptal davası

Davanın Konusu : 1 Temmuz 2003 gün, 25155 sayılı Resmi Gazete'de, "Sunı Tohumlama, Tabii Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" yayımlanmıştır. Bu yönetmeliğin 28. maddesi ile 15 kasım 2002 gün ve 24937 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren yönetmelik yürürlükten kaldırılmaktadır. Aynı isimle yayınlanmış olan iki yönetmelikte yer alan maddelerin çok büyük bir bölümü benzer veya aynıdır. Buna karşın, 1 Temmuz 2003 gün ve 25155 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan yönetmeliğin önceki yönetmelikten farklı olan bazı hükümleri, 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu ve 7472 sayılı Ziraat Yüksek Mühendisliği Kanunu'nun öngördüğü doğrultuda çıkarılan "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" hükümlerine aykırı düzenlemeler içermektedir. Bu nedenle; söz konusu Yönetmeliğin 3. maddesinin daha önceki yönetmelikten farklı olan bölümlerinin, 5. maddesinin a fıkrasının, 6. maddesinin c fıkrasının, 7. maddesinde yer alan ve suni tohumlama uygulamasını bir mesleğe özgüleyen bazı ibarelerin, 24 ve 26. maddelerin tümüyle, 27. maddesinin a ve c fıkralarının iptali ve öncelikle yürütmenin durdurulması istenilmektedir.

Olayın Özeti :Yönetmelik değişikliğinin getirdiği düzenlemeler, üç ana başlık altında toplanabilir;

1. Yönetmeliğin hukuki dayanağının, Hayvan Islahı Kanunu yanında, veterinerlik mevzuatına dayandırılması,
2. Yönetmeliğe konu iş ve işlemlerde, "hayvancılıkla ilgili konularda eğitim veren meslek lisesi, yüksekokul ve fakülte mezunları" yerine veteriner hekimlerin yetkilendirilmesi,
3. İş sözleşmelerinin onaylanmasında veteriner hekimler meslek odasının yetkilendirilmesi.

Sözü edilen değişikliklerin tümü, mevcut mevzuat hükümlerine aykırı olarak, konu ile ilgili eğitim almış ve yıllardır bu alanda başarılı çalışmalar yapmış olan ziraat mühendislerinin yetkilerinin elemine edilerek Yönetmelik'e konu çalışmaların veteriner hekimlere özgülenmesi amacına uygun olarak yapılmıştır. Ayrıca, belirli eğitim seviyesindeki (lise ve üstü) kişilerin bir kursla eğitilerek yapabilecekleri bir işi, ancak bir meslek grubu tarafından yapılabilir konuma taşımıştır.

Bu itibarla, Yönetmelik'e konu düzenlemelerin bu alanla ilgili olanları hukuka, bilime ve hayvancılığı gelişmiş ülkelerdeki rutin uygulamalara aykırıdır. Çalışma alanı, konu ile ilgili eğitim almış ve mevcut mevzuat hükümlerine göre yetkili tüm meslek gruplarına açık olmak durumundadır. Bu itibarla, meslek taassubuna dayalı düzenlemeler, hukuka yabancıdır. Aşağıda olaylar, bu sıra içerisinde değerlendirilecektir.

a) Yönetmelik Değişirme Amacının ve Usulünün Hukuka Aykırılığı

Anayasa'nın 124. maddesinde belirtildiği üzere, Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, Yönetmelik çıkarabilirler.

Ancak idari işlemin, yetki - şekil - sebep - konu ve amaç yönlerinden hukuka uyarlı olması da, idare hukukunun genel ilkelerindedir.

Davalı idarenin mevcut Yönetmelik'i değiştirme nedeni ve Yönetmelik hazırlanırken izlenen yol; şekil, sebep ve amaç yönünden hukuka aykırıdır. Şöyle ki;

Aşağıda ayrıntısı ile açıklanacağı üzere, adı geçen Yönetmelik, çift tırnaklı, tek tırnaklı ve diğer memeli hayvanlarda suni tohumlama ve embriyo transferi uygulamalarında daha önceki Yönetmelik ile yetkili kılınan "hayvancılıkla ilgili konularda eğitim veren meslek lisesi, yüksekokul ve fakülte mezunları"nın yetkilerinin alınarak, uygulamalarda yalnızca veteriner hekimlerin yetkilendirilmesi gibi, hukuka yabancı bir meslek taassubuna hizmet etmektedir. Ayrıca, lise ve daha üstü eğitim almış kişilerin bir kursa katılma ve bu kursu tamamladıktan sonra kendi sürüsünde tohumlama yapma hakları da ortadan kaldırılmaktadır.

Davalı İdare, Yönetmelik taslağını çeşitli kurum ve kuruluşlara incelenmek üzere gönderdiği yazısında, yönetmelik değişiklik gerekçesini, "uygulamada karşılaşılan bazı sorunlar" olarak ifade etmiştir. Bu ifade esas alınırsa değişiklik taleplerinin uygulamada yaşanan ve giderilmesi mümkün olmayan bazı aksaklıklara dayandırılmış olması düşünülür. Oysa yürürlükteki yönetmelik 15 Kasım 2002 de yayımlanmış ve henüz aksaklık tespit edilecek bir uygulama süresi geçirmemiştir. Kaldı ki, değişiklik taleplerinin tamamına yakını da uygulama ile ilişkili değildir. Aksine, maddelerle ilgili değerlendirmeden de anlaşılacağı üzere değişiklik önerileri; hiçbir gerçekçi neden ileri sürülmeden ve dünyanın gelişmiş pek çok ülkesindeki uygulamaların aksine memelilerde suni tohumlamanın sadece veteriner hekimlerce yapılmasına yasal zemin oluşturmayı ve bu meslek grubuna ayrıcalık sağlamayı hedeflemektedir. Bu niyetin değişiklik için gerekçe yapılmaya çalışılan "uygulamada karşılaşılan bazı sorunlar" ifadesinin arkasına saklanması mümkün değildir.

Hukuka yabancı bu amacı ele verir bir başka uygulama da, davalı idarenin Yönetmelik taslağını, Hayvan Islahı Kanunu ve yürürlükten kaldırılan yönetmeliğin hazırlık çalışmalarında görüşlerine başvurulmuş kuruluşlardan hem 30.000 üyesi olan ve Anayasa'nın 135. maddesi anlamında kamu kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşu olan TMMOB Ziraat Mühendisleri ODASI'na hem de Ziraat Fakülteleri'nin Zootečni bölümlerine, görüşlerini almak için göndermemiş olmasıdır.

Son olarak, davalı idarenin 30.04.2003 günlü yazısı ile bazı kurum ve kuruluşlara gönderdiği Yönetmelik taslağına ilişkin, 10.05.2003 gününe kadar yanıt istemesi, yazının gidış - dönüş zamanları da dikkate alındığında, Yönetmelik hazırlama sürecinin ne denli aceleci ve gerçek ilgililerin katılımına kapalı olarak gerçekleştirildiğine işaret etmektedir (EK- 1).

Sayılan gerekçelerle, davalı idarenin oluşturduğu genel düzenleyici işlem, şekil, sebep ve amaç yönünden hukuka aykırıdır, iptal edilmelidir.

b) Görev ve Yetki Alanı Bakımından Değerlendirme ;

Söz konusu Yönetmeliğin hukuki dayanağını oluşturan ve 10.03.2001 gün, 24338 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu'nun 1. maddesinde, bu Kanun'un amacının, her türlü hayvansal üretim ve bu üretimi etkili kılan faaliyetler ile yarış, müsabaka ve iş amacıyla yetiştirilen hayvanların verimlerinin artırılması için yapılacak *islah çalışmalarını*, evcil ve yabani hayvanların gen kaynaklarının korunmasını, hayvansal üretimin ekonomik olmasını ve rekabet gücünün artırılmasını, bu hususlarla ilgili faaliyetleri ve soy kütüğü kayıtlarının tutulması ile *hayvan ırklarının islahını*, damızlıkların sağlıklı ve hijyenik koşullarda yetiştirilmesini ve

hastalıklardan arı bir şekilde üreticilere intikalini ve korunmasını sağlamak olduğu; 8. maddesinde, hayvan ırkının ıslahı amacıyla, Bakanlıkça tespit edilen yörelerde köylere ariyet olarak tahsis edilecek yüksek verimli aygır, boğa, koç ve tekelerin temini ile sergi ve teşvik müsabakaları için Bakanlık ve il özel idareleri bütçelerine ödenek konulacağı; 10. maddesinde, lüzumlu bölgelerde suni tohumlama yaptırmaya, bu maksatla gereken yerlerde ihtisas kursu açmaya, suni tohumlama laboratuvar ve durakları kurmaya, kurdurmaya ve gerekli her türlü tedbiri almaya Bakanlığın yetkili olduğu, *hayvan ırklarının ıslahı amacı ile tabii tohumlama, suni tohumlama, embriyo transferi, döl kontrolü ve yetiştirmeye yönelik biyoteknolojik faaliyetlerin kamu kurum ve kuruluşları ile suni tohumlama yapmak üzere Bakanlıktan izin alan gerçek ve tüzel kişiler tarafından, ücret mukabili yapılacağı*, 11. maddesinde *gerçek ve tüzel kişilerin tabii tohumlama, suni tohumlama, embriyo transferi, genetik kopyalama ve diğer biyoteknolojik faaliyetleri yapmalarının, bu maksatla sperma ve embriyo üretim merkezi, laboratuvar ve müessese kurmalarının, sperma ve embriyo üretme ve satmalarının, bulundurmalarının, taşımalarının, ithal ve ihrac etmelerinin, Bakanlığın iznine ve kontrolüne tabi olduğu*; 20. maddesinde, her türlü hayvan ıslahı çalışmalarına ilişkin usul ve esasların, soy kütüğü kayıtlarının tutulmasının veya tutturulmasının esasları ile tescil işlemlerinin, damızlıkların köylere devrinin, tabii ve suni tohumlama ve embriyo transferi uygulama usullerinin bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirleneceği hükme bağlanmıştır.

Görüldüğü gibi, Yönetmelik'in hukuki dayanağını oluşturan Hayvan Islahı Kanunu, esas olarak hayvan ırklarının ıslahına yönelik Kanun'a konu uygulama alanlarında, Bakanlıktan izin alan gerçek ve tüzel kişilerin yetkili olduğunu, Bakanlığın çıkaracağı Yönetmelik'le alanı düzenleyeceğine işaret etmektedir.

Anyasa'nın 124. maddesinde belirtildiği üzere, Başbakanlık, bakanlıklar ve kamu tüzel kişileri, kendi görev alanlarını ilgilendiren kanunların ve tüzüklerin uygulanmasını sağlamak üzere ve bunlara aykırı olmamak şartıyla, Yönetmelik çıkarabilirler. Bu bağlamda yönetmelikler, kanun ve tüzüklerde bulunmayan çeşitli teknik konu ve ayrıntıları, yasal çerçeve içinde kalmak koşuluyla, objektif - somut kurallarla açıklarlar.

Bu anlamda Bakanlık, konu ile ilgili takdir yetkisini, hukuki normlar hiyerarşisine uygun olarak kullanmak yükümlülüğündedir.

10.3.2001 gün, 24338 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu'nun "Tanımlar" başlıklı 3. maddesi kapsamında, zootekni, aşağıdaki gibi tanımlanmaktadır; "Hayvan yetiştirmesi, ıslahı, bakımı-beslenmesi, yem üretimi, hastalıklardan koruma gibi hususları düzenleyerek hayvanlardan daha yüksek ve ekonomik verim elde etmeyi sağlayacak teknoloji ve uygulamaları".

7472 sayılı "Ziraat Yüksek Mühendisliği Kanunu"nun öngördüğü doğrultuda, 24.01.1992 gün ve 21121 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren, "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" ün (Ek-2) konu ile ilgili düzenlemeler getiren 21. maddesi hükmü ise aynen şöyledir;

"Zootekni

Madde 21 - Zootekni alanında öğrenim görmüş ziraat mühendisleri, hayvan neslinin ıslahı, geliştirilmesi, çoğaltılması, ithal ve ihracı, hayvan ürünleri üretimi ve pazarlanmasıyla ilgili konularda faaliyette bulunmaya yetkilidirler."

Ayrıca, aynı tüzüğün Geçici Birinci maddesi aşağıya çıkartılmıştır;

"DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Geçici Madde 1 - Bu Tüzük'ün yürürlüğe girdiği tarihten önce diploma aldıkları lisans dalları dışındaki konularda mesleki faaliyette bulunmuş olan ziraat mühendislerinin, durumlarını belgelemeleri koşuluyla bu alandaki yetkileri kullanma hakları saklıdır. Bu

belgeler görev yaptıkları kamu kuruluşları veya bağlı buldukları meslek kuruluşları tarafından verilir.

Görüldüğü gibi Yetki Tüzüğü'müz, Zootekni alanında öğrenim görmüş ziraat mühendislerinin, hayvan neslinin ıslahı, geliştirilmesi, çoğaltılması, ithal ve ihracı, hayvan ürünleri üretimi ve pazarlanmasıyla ilgili konularda faaliyette bulunma yetkili olduklarını tespit etmekte; ayrıca 24.01.1992 tarihinden önce, zootekni bölümü mezunu olmamalarına karşın bu alanda faaliyet göstermiş ziraat mühendislerinin, durumlarını belgelemeleri koşuluyla bu alandaki yetkilerini saklı tutmaktadır.

Ayrıca ve önemle belirtilmelidir ki, davalı Tarım ve Köyişleri Bakanlığı, Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve ODA'mızın ortak çalışması ile oluşturulan "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük"ün yukarıda belirtilen maddelerinin iptaline ilişkin olarak *Veteriner Hekimler Derneği* Danıştay nezdinde dava açmış; izlenen hukuki süreç sonucunda, Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 14.4.1995 gün, E:1993/292, K:1995/381 sayılı kararı ile Tüzük son şeklini almıştır.

Bu çerçevede, "Sunı Tohumlama, Tabii Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik", Yetki Tüzüğü'müzün belirttiği "hayvan neslinin ıslahı, geliştirilmesi, çoğaltılması." çalışma alanlarına ilişkin düzenlemeler getirmekte olup, mevzuat hiyerarşisinde yönetmelikten daha üst bir düzenleme türünü teşkil eden ve bu bağlamda hükümlerine aykırı yönetmelik hükmü oluşturulması mümkün olmayan "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük" hükümlerine aykırı olarak, Yönetmelik değişikliği ile çalışma alanının veteriner hekimlere özgülenmesi ve ziraat mühendislerinin dışlanması, hukuk düzeni içinde olanaklı değildir.

Konu ile ilgili bir başka önemli saptama da, bir önceki Yönetmelik'in (RG gün: 15.11.2002, sayı: 24937) çeşitli maddelerinin iptaline yönelik olarak *Türk Veteriner Hekimler Birliği* tarafından açılan ve yürütmenin durdurulması istemini de içeren iptal davasında, hukuki çekişmenin bulunduğu maddelere ilişkin yürütmenin durdurulması isteminin, T.C. Danıştay Onuncu Dairesi'nin Esas No: 200/37 no'lu ve 21.05.2003 tarihli kararı ile reddedilmiş olmasıdır.

6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği İle Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun", Yönetmelikte öngörülen uygulamaları veteriner hekimlerin çalışma alanına özgüleyip diğer meslek gruplarını yetkisiz kılma; veteriner hekimler dışındakiler yönünden bir kısıtlama ve sınırlamaya yönelik içerik taşımamaktadır.

Yukarıda belirtilen açıklamalar, hukuki normlar hiyerarşisi uyarınca, Yönetmelik'in düzenlediği alanların, genelde hayvancılıkla ilgili konularda eğitim veren meslek lisesi, yüksekokul ve fakülte mezunlarına; özel olarak ta zootekni bölümü mezunu ve 24.01.1992 tarihinden önce bu alanda faaliyet gösterdiklerini belgeleyen tüm ziraat mühendislerine açık tutulması gerektiğini ortaya koymaktadır. Tersine, alanın yalnızca bir meslek mensuplarına özgülenmeye çalışılması, açıkça hukuka aykırıdır.

c) İptali istenen maddeler ve istem gerekçeleri;

1 - Üçüncü maddenin bazı bölümlerinin iptali

Yönetmelik, "Hukuki dayanak" başlıklı 3. maddesinde, 4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu, 6343 sayılı Veteriner Hekimliği Mesleğinin İcrasına, Türk Veteriner Hekimleri Birliği ile Odalarının Teşekkül Tarzına ve Göreceği İşlere Dair Kanun ve 3285 sayılı Hayvan Sağlığı ve Zabitası Kanunu'na atıf yapmaktadır.

Oysa 15.11.2002 gün ve 24937 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan bir önceki Yönetmelik'te, hukuki dayanak olarak 10 Mart 2001 gün ve 24338 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "4631 sayılı Hayvan Islahı Kanunu" gösterilmekte idi. Bunun gerekçesi, adı geçen Kanun'un 20. maddesinde bulunmaktadır. Buna göre; " ..... tabii ve suni

tohumlama ve embriyo transferi uygulama usullerinin kanunun yayımı tarihinden itibaren bir yıl içerisinde Tarım ve Köyişleri Bakanlığınca çıkarılacak bir yönetmelikle belirlenecektir". Söz konusu Yönetmelik'in, bu maddeye dayandığı açıktır.

Daha önceki yıllarda yürürlüğe girmiş olan ve bu tip bir yönetmelik hazırlanmasını zikretmeyen çeşitli yasalar dikkate alınarak yönetmelik hazırlanması gerekli ve uygun değildir. Kaldı ki Yönetmelik'te hukuki dayanak olarak zikredilen 3285 sayılı yasanın amacı "hayvanlardan ve hayvan maddelerinden insan ve hayvanlara geçebilen hastalıklardan korunulmasını ve bulaşıcı hayvan hastalıkları ile mücadele edilmesini sağlamak" olarak ifade edilmiştir. Suni tohumlama uygulamasını doğrudan bu kapsamda değerlendirmek mümkün değildir. Ayrıca taslakta adı geçen 6343 sayılı Kanun'da da suni tohumlamaya ilişkin bir ayrıntı mevcut değildir. Bu yasanın, Yönetmelik'e konu faaliyetleri uygulayacak olanlar yönünden hukuki dayanak olarak kabul edilmesi halinde ise, diğer tüm meslek gruplarının mevzuatının da bu kapsama alınması gerekmektedir ki, böyle bir "sayma" yönteminin, "hukuki dayanak" bölümüne dahil edilmesinin doğru olmayacağı ortadadır.

Bunların yanında, yukarıdaki bölümlerde belirtilen "sebeplere ve amaç yönünden idari işlemin hukuka aykırılık" unsurunu oluşturan "hukuki dayanak" başlıklı üçüncü maddenin, 4631 Sayılı Hayvan Islahı Kanunu dışında diğer kanunların sayıldığı bölümlerinin iptal edilmesi istenilmektedir.

2 - Beşinci maddenin (a) fıkrasının iptali

Yönetmelik'in 5. maddesinin a fıkrası, 15.11.2002 günlü Yönetmeliğin a ve b fıkralarını değiştirmektedir.

Bir önceki Yönetmelik'in konu ile ilgili düzenlemelerinde; Bakanlığın izni ile gerçek ve tüzel kişilerin suni tohumlama yapabileceği (Madde 5, a fıkrası), çift tırnaklı - tek tırnaklı ve diğer memeli hayvanlarda kanatlı ve suda yaşayan hayvanlar ve bal arılarında suni tohumlamayı açılan kursları başarıyla tamamlayanların yapacağı (Madde 5, b fıkrası), kişi ve kuruluşların Bakanlık İl Müdürlüğünden suni tohumlama izni almalarının zorunlu olduğu (Madde 5, c fıkrası) ifade edilmekte idi.

Yürürlüğe sokulan Yönetmelik ise, suni tohumlama konusunda yetkiyi ikiye ayırarak; çift tırnaklı, tek tırnaklı ve diğer memeli hayvanlarda suni tohumlamayı veteriner hekim ve veteriner hekimin sorumluluğunda, veteriner sağlık teknisyenlerinin yapacağını ve ancak veteriner hekim bulunmayan illerde ve ilçelerde suni tohumlamayı İl Müdürlüğü'nden izin alan veteriner sağlık teknisyenlerinin yapabileceğini hükme bağlamakta; Kanatlı ve suda yaşayan hayvanlar, ipek böceği ve arıda ise suni tohumlamayı, bu konularda eğitim almış fakülte, yüksek okul ve meslek lisesi mezunlarının yapacağını ifade etmektedir.

Türkiye 2000 - Hayvancılık Kongre kitabının 139. Sayfasında, Ankara Üniversitesi Veteriner Fakültesi Dölerme Suni Tohumlama Ana Bilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Necmettin Tekin Suni Tohumlamanın "Erkek hayvanlardan alınan spermaların değişik teknikler kullanılarak dişi hayvanlara nakledilmesi olarak kabaca tanımlanabileceğini" bildirmektedir. Aynı şekilde Prof. Dr. Afif Sevinç de "Dölerme ve Suni Tohumlama" adlı kitabının 141. sayfasında "sunî tohumlamayı uygun metot ve tekniklerle erkekten alınan spermanın dişi dölerme organlarına verilmesi" olarak tanımlamaktadır.

Bu tanımlardan da anlaşılacağı gibi suni tohumlama karmaşık bir işlem olmayıp el becerisini ve deneyimin ön planda olduğu basit bir manipulyondur. Bu nedenle değiştirilmek istenen yönetmelikte, yapay tohumlama bilgi ve becerisinin, tüm ileri ve çağdaş ülkelerde olduğu gibi bir kurs ile sağlanabileceği öngörülmektedir. Değişiklik önerisinde mesele böyle algılanmamış, bir önceki yönetmeliğin, bir gerekçe de gösterilmeksizin, veteriner hekimlere ayrıcalık ve öncelik sağlanacak şekilde dönüştürülmesi hedeflenmiştir.

Çeşitli ülkelerde yapay tohumlama ile ilgili kurslara katılabileceklerde özel bir eğitim zorunluluğu öngörülmemekte, kurslara, yetiştiriciler de dahil, hayvancılıkla ilgili kişilerin katılabileceği bildirilmektedir. Konu ile ilgili bazı belgeler, Yüce Mahkemenizin incelemesine sunulmak üzere, dilekçemize eklenmiştir (Ek 3).

Ayrıca dilekçemizin yukarıdaki bölümlerinde, "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük"ün 21. maddesi ile geçici birinci maddesinin, konu ile ilgili çalışmalarını yapmak üzere ziraat mühendislerini yetkilendirdiği belirtilmiştir.

Bu gerekçelerle, çift tırnaklı - tek tırnaklı ve diğer memeli hayvanlarda suni tohumlama faaliyetlerini bilime, yürürlükteki mevzuata ve hayvancılığı gelişmiş ülkelerdeki rutin uygulamalara aykırı olarak veteriner hekimlik mesleğine hasretmeye yönelik olarak düzenlenen Beşinci maddenin a fıkrasının, tümüyle iptali istenilmektedir.

3 - Altıncı maddenin (c) fıkrasının iptali

Yönetmelik'in 6. maddesinin c fıkrası, 15.11.2002 günlü Yönetmeliğin c fıkrasını değiştirmektedir.

Bir önceki Yönetmelik'in 6. maddesinin c fıkrası; "Hayvancılıkla ilgili konularda eğitim veren meslek lisesi, yüksek okul, ve fakülte mezunları ticari olarak suni tohumlama yetkisi almak için, diğer lise ve üstü eğitim almış olanlar ise, kendi sürülerinde suni tohumlama yapabilme yetkisi alabilmek için suni tohumlama kursuna katılabilirler" hükmüne amir idi.

Yürürlüğe sokulan Yönetmelik ise, yine 6. maddesinin c fıkrasında; çift tırnaklı ve tek tırnaklı hayvanlar ve diğer memeli hayvanlarla ilgili suni tohumlama kursuna veteriner hekimleri ve veteriner sağlık teknisyenlerinin katılacağını, Kanatlı ve suda yaşayan hayvanlar, ipek böceği ve arıda ile ilgili suni tohumlama kursuna, bu konularda ilgili eğitim veren fakülte, yüksek okul ve meslek lisesi mezunlarının katılacağını ifade etmektedir.

Yukarıda, beşinci maddenin a fıkrasının iptal istemine kaynaklık eden gerekçelerin tümü, burada da geçerlidir.

Bu gerekçelerle, çift tırnaklı - tek tırnaklı ve diğer memeli hayvanlarda suni tohumlama kursuna katılım olanağını, bilime ve yürürlükteki mevzuata ve hayvancılıkta gelişmiş ülkelerdeki rutin uygulamalara aykırı olarak veteriner hekimlik mesleğine hasretmeye yönelik olarak düzenlenen Altıncı maddenin c fıkrasının, tümüyle iptali istenilmektedir.

4 - Yedinci maddenin (c) fıkrasının iptali

Yönetmelik'in "Sunî Tohumlama İzni" başlıklı 7. maddesi, 15.11.2002 günlü Yönetmeliğin "sertifikası bulunan - kurs gören" gibi genel ifadelerle yetkilendirdiği kişileri, "meslek odası onaylı iş sözleşmesine sahip veteriner hekim" ünvanı ile değiştirmektedir.

Bir önceki Yönetmelik'in konu ile ilgili hükümlerinde; Tüzel kişiliklerin *sunî tohumlama yapma izninin, sertifikası bulunan ve kurs gören ilgili eleman adına* verileceği (7. maddesinin ilk paragrafı), *Hastane adına sunî tohumlama yapacak kişiye ait sunî tohumlama sertifikasının* ve iş sözleşmesinin fotokopilerinin ibrazının gerekliliği (7. maddesinin b fıkrasının ikinci bendi), *Şirket adına sunî tohumlama yapacak kişiye ait sunî tohumlama kurs sertifikası* ile iş sözleşmesinin fotokopilerinin ibrazının gerekliliği (7. maddesinin c fıkrasının ikinci bendi), Birlikler, kooperatifler ve hayvancılık işletmeleri adına *sunî tohumlama yapacak kişiye ait sunî tohumlama kurs sertifikasının* ve iş sözleşmesinin ibrazının gerekliliği (7. maddesinin d fıkrası) ve ayrıca "*Hayvancılık alanında eğitim almış yüksek okul mezunu* kişilerden serbest çalışmanın koşullarını yerine getirenler ile şirketler ve hayvancılık yapanların oluşturduğu birlik ve kooperatiflerle iş akdi olanlara ticari amaçlı tohumlama yetkisinin verileceği, *kursu tamamlayan fakat*

hayvancılıkla ilgili eğitim veren bir okuldan mezun olmayanların da kendi sürülerinde tohumlama yapabilecekleri" (7. maddesinin f fıkrası) ifadeleri yer almakta idi.

Buna karşılık yürürlüğe sokulan Yönetmelik; Tüzel kişiliklerin suni tohumlama yapma izninin, sertifikası bulunan veteriner hekimin adına verileceği (7. maddesinin ilk paragrafı), Hastane adına suni tohumlama yapacak veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesi ve suni tohumlama kurs sertifikasının fotokopilerinin ibrazının gerekliliği (7. maddesinin b fıkrasının ikinci bendi), Şirket adına suni tohumlama yapacak veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesi ve suni tohumlama kurs sertifikası fotokopilerinin ibrazının gerekliliği (7. maddesinin c fıkrasının ikinci bendi), Birlikler, kooperatifler ve hayvancılık işletmeleri adına suni tohumlama yapacak veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesinin ibrazının gerekliliği (7. maddesinin d fıkrasının 1. bendi) hükümlerine amirdir.

Görüldüğü gibi, söz konusu değişiklikler suni tohumlama işinin sadece veteriner hekimlik mesleğinden olanlarca yapılmasını sağlamaya yöneliktir. Bu durum mesleğin önde gelen bilim adamlarının yapay tohumlama tanımlarını reddetmek, gelişmiş ülkelerde yapılmakta olan rutin uygulamayı göz ardı etmek ve bu konuda çalışılabilecek diğer meslek gruplarının haklarını gasp etmek, ülke hayvancılığında yapay tohumlamanın etkisini sınırlandırmak ve bu hizmet sektöründe rekabeti ortadan kaldırmak anlamına gelmektedir.

Bunların yanında, yukarıda, beşinci maddenin a fıkrasının iptal istemine kaynaklık eden gerekçelerin tümü, burada da geçerlidir.

Bu gerekçelerle, bir önceki Yönetmeliğin uygun maddelerine geri dönüşe olanak tanımak üzere, bilime ve yürürlükteki mevzuata ve hayvancılıkta gelişmiş ülkelerin rutin uygulamalarına aykırı olarak suni tohumlama izninin yalnızca meslek odası onaylı iş sözleşmesine sahip veteriner hekimlere verilmesine hizmet eden ve diğer meslek gruplarını dışlayan düzenlemeler içeren Yedinci maddenin ilk paragrafının sonundaki "...veteriner hekimin adına.." ibaresinin, Yedinci maddenin b fıkrasının ikinci bendindeki "veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesi" ibaresinin, Yedinci maddenin c fıkrasının ikinci bendindeki "veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesi" ibaresinin, Yedinci maddenin d fıkrasının birinci bendindeki "veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesi" ibaresinin iptali istenilmektedir.

5 - Yirmidört ve yirmialtıncı maddenin iptali

Yürürlüğe sokulan Yönetmeliğin 24 ve 26. maddeleri, 15.11.2002 günlü Yönetmeliğin 25. maddesini değiştirmekte ve 26, 27, 28, 29, 30 ve 31 maddelerini kaldırmakta olup; böylece sperma, embriyo ve ovum ithalatının ilkeleri yönetmelik yerine talimatla belirlenir hale getirilmektedir.

Bu düzenleme ile yönetmelikte zaman içerisinde değişiklik yapma zorluğu aşılarak talimat ile istenildiği şekilde uygulama yapılmasının yolu açılmak istenmektedir. Bu değişiklik; ülke damızlıkçılığının gelişmesini sınırlayacak, ithalatı oldukça kolaylaştıracak ve keyfi uygulamalara imkan verecektir.

Bu gerekçelerle, Yönetmeliğin 24 ve 26. maddelerinin tümüyle iptali istenilmektedir.

6 - Yirmiyedinci maddenin a ve c fıkralarının iptali

15.11.2002 günlü Yönetmelik, "Oyum ve Embriyo Transferi Uygulaması Esasları" başlıklı 32. maddesinde, sözü edilen uygulamaların bu konuda eğitim almış ve Bakanlıktan izin almış uzman kişilerce yapılabileceğini hükme bağlamakta idi.

Yürürlüğe sokulan Yönetmeliğin iptali istenen 27. maddesinin a fıkrası; embriyo transferi uygulamasının, bu konuda eğitim almış uzman veteriner hekimler tarafından; c fıkrası ise, embriyo transferinin resmi veteriner hekim gözetiminde yapılacağı hükümlerini taşımaktadır.

Yukarıda, beşinci maddenin a fıkrasının iptal istemine kaynaklık eden gerekçelerin tümü, burada da geçerlidir. Bu gerekçelerle, Yönetmeliğin 27. maddesinin a ve c fıkralarının tümüyle iptali istenilmektedir.

Sonuç ve İstem :

Yukarıda açıklanan nedenlerle, T.C. Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından çıkarılan ve 1 Temmuz 2003 gün, 25155 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sunı Tohumlama, Tabii Tohumlama, Ovum ve Embriyo Transferi Faaliyetlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik" in üçüncü maddesinin, 4631 Sayılı Hayvan Islahı Kanunu dışında diğer kanunların sayıldığı bölümlerinin; beşinci maddesinin a fıkrasının tümüyle; altıncı maddesinin c fıkrasının tümüyle; Yedinci maddesinin ilk paragrafının sonundaki "...veteriner hekimin adına." ibaresinin, yedinci maddesinin b fıkrasının ikinci bendindeki "veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesi" ibaresinin, yedinci maddenin c fıkrasının ikinci bendindeki "veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesi" ibaresinin, yedinci maddenin d fıkrasının birinci bendindeki "veteriner hekime ait meslek odası onaylı iş sözleşmesi" ibaresinin, yirmidört ve yirmialtıncı maddelerinin tümüyle ve yirmiyedinci maddenin a ve c fıkralarını tümüyle iptali yanında öncelikle yürütmelerinin durdurulmasına, yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin davalı idareye yükletilmesine karar verilmesini saygılarımızla arz ve talep ederiz.

Gökhan GÜNEYDİN

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Başkanı

EKLER :

EK 1 : Davalı idarenin, Yönetmelik taslağı hakkında bazı kurum ve kuruluşlardan görüş isteyen yazısı

EK 2 : 24.01.1992 gün, 21121 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük"

EK 3 : Dünyada sunı tohumlama uygulamalarına ilişkin bazı örnekler

10. DENETLEME KURULU RAPORU (31.12.2003)

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası 38. Dönem Denetleme Kurulu görev süresi içinde Yönetim Kurulu faaliyetlerini, 25.05.2002, 05.09.2002, 17.02.2003, 28.07.2003, 31.12.2004 tarihleri arasında 5 defa denetlemiş ve Yönetim Kurulu faaliyet ve çalışmalarını inceleyerek aşağıdaki sonuçlara varmıştır.

Yönetim Kurulu haftalık periyodik toplantılarını aksatmadan düzenli olarak yapmış ve alınan kararları düzenli olarak karar defterine işlenmiştir.

Gelen ve giden evrak kayıtları düzenli tutulmuş ve kayıtlı olarak dosyalanmıştır.

Harcamaların usulüne uygun olarak yapıldığı, muhasebe kayıtlarının düzenli olarak intikali sağlandığı ve muhasebe usulü ve esaslarına uygun işlendiği görülmüştür.

Dönem içinde düzenlenen Danışma Kurulu Toplantılarına iştirak olunmuştur.

Oda'mız tarafından yayınlanan Haber Bülteni ve Ziraat Mühendisliği dergisi periyodik olarak yayınlanmaya devam edilmiştir.

Oda'mız hizmetlerinin günümüz koşullarına uygun daha etkin ve verimli yapılabilmesi için bir dizi bilgisayar üzerinde ve yenileme yatırımı yapılmıştır. Bu yatırımlar; Oda çalışanlarının, internet üzerinden, interaktif bir ortamda sürdürülmesi ve bilgisayarla donatılmış taşra örgütü ile elektronik ortamda iletişim sağlanmaktadır.

Oda'mız mali kaynaklarının maksimum getiriye elde edecek şekilde, gerekirse profesyonel yardım almak suretiyle yönetilmesi ve yönlendirilmesi Oda'mız ve üyelerimiz yararına olarak önerilmektedir.

Oda'mız muhasebe kayıtları muntazam olarak bir muhasebe firmasında yürütülmekle beraber, denetlemelerimiz esnasında zaman zaman yeterli bilgi ve done elde etmekte zorlanılmıştır. Bizim gibi örgütlerde muhasebe, günü görmenin ötesinde geleceği planlamaya esas teşkil etmektedir. Bu nedenle Oda'mızın artan işlevleri de dikkate alınarak daha seri çalışabilmesi açısından sözleşmeli muhasebeci yerine kadrolu bir muhasebe elemanı istihdamının daha yararlı olabileceği, Yönetim Kurulumuzca bu noktada bir inceleme yapılarak yeni bir yol bulunması faydalı addedilmektedir. Bu cümleden olarak aynı zamanda Şube ve Temsilciliklerin hesapları da daha yakından incelenebilecektir.

Oda'mızca düzenlenen sosyal faaliyetler için bütçemizden belirli ödenekler konularak, harcamaların bu ödeneye bağlı olarak yapılması yönetim ve denetim aşamasında kolaylık sağlayacaktır.

2004 yılı başında gerçekleştirilen Oda'mızın 50. yılı kutlama etkinlikleri büyük bir başarı ile yürütülmüştür. Emeği geçen herkese Denetim Kurulumuz adına şükran duygularımızı sunarız.

Bu dönem içinde Bursa, Aydın, Manisa, Şanlıurfa, Tekirdağ şubelerimiz ve Çanakkale İl Temsilciliğimiz hizmet binalarına kavuşmuştur. Diğer Şubelerimizin ve Temsilciliklerimizin de Sosyal Tesis ve Çalışma Ofisine kavuşmaları temennimizdir.

Oda'mızın halen kullandığı büronun kullanım alanı olarak yetmediği düşünülmektedir. Daha iyi bir çalışma ortamı yaratılması ve Oda Başkanımıza da daha iyi bir ofis sağlamak üzere mevcut kata komşu veya alt-üst dairelerden birinin daha alınmasının çok yararlı olacağı yeni seçilecek yönetimimizin de bu hususu incelemesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

Bu çalışma döneminde de periyodik yayınlar dışında bir dizi kitap yayınlanmıştır. Ayrıca bazı yönetmeliklerin iptali içinde Danıştay da açılan davaların yeni dönemde takibi ve sonuçlarının ilgililere ulaştırılması faydalı olacaktır.

2002 ve 2003 yılları içinde yapılan bir dizi konferans, sempozyum ve yönetmelik çalışmaları takdirle izlenmiş ve mesleğimizin yüzakı bu çalışmalar, Oda'mızın saygınlığını bir kat daha artırmıştır.

Dönem içinde kurulumuza intikal eden herhangi bir şikayet, ihtilaf veya çözümsüzlük olmamıştır.

Bütün bu faaliyetler sonucu oluşan 38. dönem bilançosu ve gelir gider tablosu ekte sunulmuştur.

Bu vesileyle 38. Dönem Denetleme Kurulu Raporunu bilgi, takdir ve ibralarınıza arz ederiz.

Saygılarımızla

DENETLEME KURULU
Erol KASNAKLI

Enver ÇETİN

Ahmet AKIN

11. BİLANÇO VE BÜTÇE TASARISI

2002 YILI GELİRLERİ

ÜYE GELİRLERİ		598.481.205.879
* Aidat Gelirleri	49.521.950.004	
* Kayıt Gelirleri	33.211.500.000	
* Kimlik Belgesi Gelirleri	6.816.000.000	
* Çalışma Belgesi Gelirleri	255.000.000	
* Oda Üyelik Belgesi Gelirleri	60.715.000.000	
* SMM Belgesi Kayıt Gelirleri	75.000.000	
* SMM Belgesi Onay Gelirleri	15.000.000	
* Büro Tescil Kaydı Gelirleri	150.000.000	
* Büro Tescil Onay Gelirleri	60.000.000	
* Bilirkişi Gelirleri	26.339.375.000	
* Diğer Üye Gelirleri	5.574.778.334	
* Şube ve Temsilcilik Gelirleri	415.747.602.541	
SATIŞ GELİRLERİ		672.640.000
* Kitap Gelirleri	524.000.000	
* Rozet Gelirleri	122.140.000	
* Amblem Gelirleri	26.500.000	
BALO VE REKLAM GELİRLERİ		4.385.000.000
* Balo Gelirleri	4.385.000.000	
* Reklam Gelirleri	0	
DİĞER HİZMET GELİRLERİ		0
* Proje Onay Gelirleri	0	
* Birleşmiş Milletler Gap Gelirleri	0	
DİĞER GELİRLER		6.599.400.000
* Bağış ve Yardım Gelirleri	147.300.000	
* Diğer Çeşitli Gelirler	6.452.100.000	
FAİZ GELİRLERİ		117.101.822.356
T O P L A M		727.240.068.235

2002 YILI GİDERLERİ

MEMUR ÜCRET VE GİDERLERİ		85.043.783.299
DIŞARDAN SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER		76.494.263.511
* Elektrik Giderleri	905.092.000	
* Su Giderleri	274.522.000	
* Yakıt Giderleri	856.449.000	
* Bakım Onarım Giderleri	845.286.560	
* Posta Giderleri	4.757.650.000	
* Telefon Giderleri	19.092.310.000	
* Kargo Giderleri	11.525.034.340	
* İlan Giderleri	1.523.698.000	
* Serbest Meslek Giderleri	3.218.376.854	
* Nakliye Giderleri	0	
* Balo Giderleri	6.063.123.595	
* Sempozyum, Panel ve Seminer giderleri	5.719.796.282	
* Basım ve Yayım Giderleri	20.816.758.588	
* Kurs ve Eğitim Giderleri	0	
* Temizlik Giderleri	280.200.000	
* Tercüme Giderleri	426.966.292	
* Bina Tadilat ve Onarım Giderleri	189.000.000	
ÇEŞİTLİ GİDERLER		411.275.938.380
* İş yeri Aidat Giderleri	1.163.500.000	
* Şehir İçi Ulaşım Giderleri	1.239.846.074	
* Yurtiçi Yol ve Seyahat Giderleri	17.647.180.169	
* Noter Giderleri	355.723.500	
* Havale Giderleri	2.250.000	
* Demirbaş Eşya Giderleri	1.436.174.875	
* Gazete, Dergi ve Yayın Giderleri	1.013.869.944	
* Kırtasiye Giderleri	5.804.836.223	
* Malzeme Giderleri	255.829.000	
* Temsil Giderleri	5.506.537.500	
* Genel Kurul Giderleri	8.658.016.477	
* Pul Giderleri	3.426.967	
* Banka Giderleri	259.091.702	
* Büro Giderleri	4.793.765.600	
* Başış ve Yardım Giderleri	712.370.787	
* Yazılım ve Donanım Giderleri	442.692.635	
* Üst Birlik Aidatı	11.680.000.000	
* Yönetim Kurulu Giderleri	567.530.618	
* Bant, Kaset, Disket ve Film Giderleri	364.943.381	
* Rozet, Amblem ve Kimlik Giderleri	1.895.061.120	
* Sigorta Giderleri	0	
* Fotokopi ve ozalıt Giderleri	12.500.000	
* Şube ve Temsilciliklere Yapılan Ödemeler	4.400.000.000	
* Burs Giderleri	3.752.808.984	
* Ödül Giderleri	1.105.056.178	
* Diğer Çeşitli Giderler	10.956.797.085	
* Şube ve Temsilcilik Giderleri	327.246.329.561	
VERGİ RESİM VE HARÇLAR		400.873.951
T O P L A M		573.214.859.141

2003 YILI GELİRLERİ

ÜYE GELİRLERİ		658.669.964.750
* Aidat Gelirleri	77.577.217.899	
* Kayıt Gelirleri	71.694.000.000	
* Kimlik Belgesi Gelirleri	15.384.500.000	
* Çalışma Belgesi Gelirleri	335.000.000	
* Oda Üyelik Belgesi Gelirleri	30.696.000.000	
* SMM Belgesi Kayıt Gelirleri	120.000.000	
* SMM Belgesi Onay Gelirleri	125.000.000	
* Büro Tescil Kaydı Gelirleri	365.000.000	
* Büro Tescil Onay Gelirleri	40.000.000	
* Bilirkişi Gelirleri	35.745.250.000	
* Sorumlu Yönetici Belgesi	41.803.000.000	
* Diğer Üye Gelirleri	8.221.000.500	
* Şube ve Temsilcilik Gelirleri	376.563.996.351	
 SATIŞ GELİRLERİ		 851.000.000
* Kitap Gelirleri	638.000.000	
* Rozet Gelirleri	202.000.000	
* Amblem Gelirleri	11.000.000	
 BALO VE REKLAM GELİRLERİ		 9.040.000.000
* Balo Gelirleri	3.390.000.000	
* Reklam Gelirleri	5.650.000.000	
 DİĞER HİZMET GELİRLERİ		 0
* Proje Onay Gelirleri	0	
* Birleşmiş Milletler Gap Gelirleri	0	
 DİĞER GELİRLER		 21.710.325.000
* Bağış ve Yardım Gelirleri	125.000.000	
* Diğer Çeşitli Gelirler	21.585.325.000	
 FAİZ GELİRLERİ		 79.942.091.008
T O P L A M		770.213.380.758

2003 YILI GİDERLERİ

MEMUR ÜCRET VE GİDERLERİ		108.783.506.563
DIŞARDAN SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER		114.223.383.164
* Elektrik Giderleri	2.662.792.500	
* Su Giderleri	4.200.527.000	
* Yakıt Giderleri	1.945.203.693	
* Bakım Onarım Giderleri	1.104.916.993	
* Posta Giderleri	5.347.865.200	
* Telefon Giderleri	22.366.618.138	
* Kargo Giderleri	23.010.662.195	
* İlan Giderleri	2.929.990.000	
* Serbest Meslek Giderleri	5.115.000.000	
* Nakliye Giderleri	0	
* Balo Giderleri	5.854.617.977	
* Sempozyum, Panel ve Seminer giderleri	15.951.129.184	
* Basım ve Yayım Giderleri	22.635.136.000	
* Kurs ve Eğitim Giderleri	0	
* Temizlik Giderleri	204.900.000	
* Tercüme Giderleri	894.024.284	
* Bina Tadilat ve Onarım Giderleri	0	
ÇEŞİTLİ GİDERLER		473.031.226.380
* İş yeri Aidat Giderleri	1.921.500.000	
* Şehir İçi Ulaşım Giderleri	1.880.633.715	
* Yurtiçi Yol ve Seyahat Giderleri	26.451.854.607	
* Noter Giderleri	478.057.160	
* Havale Giderleri	321.221.013	
* Demirbaş Eşya Giderleri	5.667.057.361	
* Gazete, Dergi ve Yayın Giderleri	4.134.815.506	
* Kırtasiye Giderleri	4.043.581.550	
* Malzeme Giderleri	5.319.352.936	
* Temsil Giderleri	17.687.039.742	
* Genel Kurul Giderleri	0	
* Pul Giderleri	1.123.596	
* Banka Giderleri	78.312.148	
* Büro Giderleri	1.580.818.000	
* Bağış ve Yardım Giderleri	851.741.573	
* Yazılım ve Donanım Giderleri	13.939.345.907	
* Üst Birlik Aidatı	23.382.000.000	
* Yönetim Kurulu Giderleri	1.076.650.000	
* Bant, Kaset, Disket ve Film Giderleri	778.050.000	
* Rozet, Amblem ve Kimlik Giderleri	867.850.000	
* Sigorta Giderleri	0	
* Fotokopi ve ozalit Giderleri	174.400.000	
* Tmmob Bina Alım Fonu	5.000.000.000	
* Burs Giderleri	7.235.955.035	
* Ödül Giderleri	1.542.000.000	
* Diğer Çeşitli Giderler	17.068.133.727	
* Şube ve Temsilcilik Giderleri	331.549.732.804	
VERGİ RESİM VE HARÇLAR		992.720.904
T O P L A M		697.030.837.011

AYRINTILI GELİR
TABLOSU

31.12.2003

	Önceki Dönem	2002	Cari Dönem	2003
A-BÜRÜT SATIŞLAR		603.538.845.879		668.560.964.750
1-Yurtiçi Satışlar	603.538.845.879		668.560.964.750	
C-NET SATIŞLAR		603.538.845.879		668.560.964.750
D-SATIŞLARIN MALİYETİ (-)		0		0
BÜRÜT SATIŞ KARI VEYA ZARARI		603.538.845.879		668.560.964.750
E-FAALİYET GİDERLERİ (-)		573.214.859.141		697.030.837.011
3-Genel Yönetim Giderleri (-)	573.214.859.141		697.030.837.011	
FAALİYET KARI VEYA ZARARI		30.323.986.738		-28.469.872.261
F-DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR VE KARLAR		123.701.222.356		101.652.416.008
3-Faiz Gelirleri	117.101.822.356		79.942.091.008	
6-Diğer Olağan Gelir ve Karlar	6.599.400.000		21.710.325.000	
OLAĞAN KAR VEYA ZARAR		154.025.209.094		73.182.543.747
DÖNEM KARI		154.025.209.094		73.182.543.747
DÖNEM NET KARI		154.025.209.094		73.182.543.747

**TMMOB
ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI**

**BİLANÇO
31.12.2003**

AKTİF (VARLIKLAR)

	Önceki Dönem		2002	Cari Dönem		2003
I-DÖNEN VARLIKLAR						
A-Hazır Değerler		291.996.362.070	293.861.961.438		337.296.074.436	342.091.673.804
1-Kasa	8.157.633.888			4.408.501.087		
3-Bankalar	258.109.318.182			156.514.929.099		
5-Diğer Hazır Değerler	25.729.410.000			176.372.644.250		
E-Stoklar		1.700.600.000			3.700.600.000	
7-Verilen Sipariş Avansları	1.700.600.000			3.700.600.000		
G-Diğer Dönen Varlıklar		164.999.368			1.094.999.368	
4-İş Avansları	164.999.368			1.094.999.368		
7-Sayım ve Tesellüm Noksanları	0			0		
II-DURAN VARLIKLAR			128.544.571.846			157.781.651.316
A-Ticari Alacaklar		28.800.000			28.800.000	
4-Verilen Depozito ve Teminatlar	28.800.000			28.800.000		
D-Maddi Duran Varlıklar		44.837.277.719			77.940.968.642	
3-Binalar	13.256.800.000			37.811.800.000		
6-Demirbaşlar	35.287.141.219			43.835.832.142		
8-Birikmiş Amortismanlar (-)	-3.706.663.500			-3.706.663.500		
H-Diğer Duran Varlıklar		83.678.494.127			79.811.882.674	
4-Merkez ve Şubeler Cari Hesabı	83.678.494.127			79.811.882.674		
AKTİF (VARLIKLAR) TOPLAMI			422.406.533.284			499.873.325.120

PASİF (KAYNAKLAR)

	Önceki Dönem		2002	Cari Dönem		2003
I-KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			5.984.420.075			10.268.668.164
B-Ticari Borçlar		59.600		29.572.600	29.572.600	
1-Satıcılar	59.600			29.572.600		
C-Diğer Borçlar		197.825.924		2.083.792.448	2.083.792.448	
6-Diğer Çeşitli Borçlar	197.825.924			2.083.792.448		
E-Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler		5.786.534.551			8.155.303.116	
1-Ödenecek Vergi ve Fonlar	2.908.598.991			3.884.115.428		
2-Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri	2.877.935.560			4.271.187.688		
II-UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR			0			0
B-Ticari Borçlar		0			0	
4-Alınan Depozito ve Teminatlar	0			0		
III-ÖZ KAYNAKLAR			416.422.113.209			489.604.656.956
D-Geçmiş Yıllar Karları		262.396.904.115			416.422.113.209	
F-Dönem Net Karı		154.025.209.094			73.182.543.747	
PASİF (KAYNAKLAR) TOPLAMI			422.406.533.284			499.873.325.120

2004 YILI TAHMİNİ BÜTÇESİ**GELİRLER**

ÜYE GELİRLERİ		859.545.000.000
* Aidat Gelirleri	95.000.000.000	
* Kayıt Gelirleri	85.000.000.000	
* Kimlik Belgesi Gelirleri	17.500.000.000	
* Çalışma Belgesi Gelirleri	450.000.000	
* Üyelik Belgesi Gelirleri	85.500.000.000	
* SMM Belgesi Kayıt Gelirleri	350.000.000	
* SMM Belgesi Onay Gelirleri	175.000.000	
* Büro Tescil Kayıt Gelirleri	450.000.000	
* Büro Tescil Onay Gelirleri	120.000.000	
* Bilirkişi Gelirleri	80.000.000.000	
* Diğer Üye Gelirleri	10.000.000.000	
* Şube ve Temsilcilik Gelirleri	485.000.000.000	
SATIŞ GELİRLERİ		1.015.000.000
* Kitap Gelirleri	750.000.000	
* Rozet Gelirleri	250.000.000	
* Amblem Gelirleri	15.000.000	
BALO VE REKLAM GELİRLERİ		10.500.000.000
* Balo Gelirleri	6.500.000.000	
* Reklam Gelirleri	4.000.000.000	
DİĞER HİZMET GELİRLERİ		110.000.000
* Proje Onay Gelirleri	100.000.000	
* Proje Hizmet Gelirleri	10.000.000	
DİĞER GELİRLER		2.175.000.000
* Bağış ve Yardım Gelirleri	175.000.000	
* Diğer Çeşitli Gelirler	2.000.000.000	
FAİZ GELİRLERİ		85.000.000.000
T O P L A M		958.345.000.000

2004 TAHMİNİ BÜTÇESİ

GİDERLER

MEMUR ÜCRET VE GİDERLERİ		74.500.000.000
DIŞARDAN SAĞLANAN FAYDA VE HİZMETLER		592.550.000.000
* Elektrik Giderleri	3.500.000.000	
* Su Giderleri	5.600.000.000	
* Yakıt Giderleri	2.400.000.000	
* Bakım Onarım Giderleri	3.500.000.000	
* Ptt ve Havale Giderleri	36.000.000.000	
* Serbest Meslek Giderleri	8.500.000.000	
* Balo Giderleri	6.000.000.000	
* Banka ve Havale Giderleri	1.000.000.000	
* Sempozyum,Panel ve Seminer Giderleri	25.000.000.000	
* Proje Değerlendirme Giderleri	250.000.000	
* Basım ve Yayım Giderleri	45.500.000.000	
* Kurs Giderleri	3.500.000.000	
* Büro Temizlik Giderleri	1.800.000.000	
* Şube ve Temsilcilik Giderleri	450.000.000.000	
ÇEŞİTLİ GİDERLER		200.750.000.000
* Noter Giderleri	250.000.000	
* Yol ve Seyahat Giderleri	37.500.000.000	
* Mahkeme ve Dava Giderleri	150.000.000	
* Şehir İçi Ulaşım Giderleri	2.500.000.000	
* Temsil Ağırlama Giderleri	22.000.000.000	
* Tmmob Birlik Hissesi	28.000.000.000	
* Nakliye ve Taşıma Giderleri	250.000.000	
* İlan Giderleri	1.500.000.000	
* Kırtasiye Giderleri	6.800.000.000	
* Büro Giderleri	2.200.000.000	
* Büro Aidat Giderleri	2.600.000.000	
* Gazete, Dergi ve Yayın Giderleri	5.800.000.000	
* Yönetim Kurulu Giderleri	1.750.000.000	
* Bağış ve Yardım Giderleri	1.500.000.000	
* Bant,Kaset,Disket ve Film Giderleri	1.200.000.000	
* Telefon Giderleri	25.000.000.000	
* Seçim Giderleri	12.000.000.000	
* Ödül Giderleri	2.750.000.000	
* Kaset Çözümleme Giderleri	150.000.000	
* Rozet ve Amblem Giderleri	1.250.000.000	
* Emlak Vergisi	850.000.000	
* Çevre Temizlik Giderleri	250.000.000	
* Yazılım ve Donanım Giderleri	18.500.000.000	
* Diğer Çeşitli Giderler	12.500.000.000	
* Genel Kurulu Giderleri	12.000.000.000	
* Büro-Sosyal Tesis Düzenleme ve Onarım Giderleri	1.500.000.000	
VERGİ RESİM VE HARÇLAR		1.850.000.000
T O P L A M		869.650.000.000

2004 YILI BÜTÇE TASARISI

Bilindiği üzere, Ülkemizde Ziraat Mühendislerinin Anayasal tek meslek kuruluşu olan Odamız; gerek mesleki hakları sağlamak ve korumak gerekse Ülkemiz teriminin sorunlarını gündeme getirerek ilgili yerlere ve kamuoyuna en geniş biçimiyle duyurulmasını sağlayacak etkinlikleri düzenlemek görevinin yanı sıra, mesleğimizi ilgilendiren ve güncellik arz eden konularda, ülke ve mesleğimizin çıkarları doğrultusunda oluşturduğu görüşlerini, olumlu sonuçlara ulaştırmak üzere ürettiği çözüm önerileriyle birlikte ilgili kurum, kuruluş ve kişilere bir rapor halinde sunmak gibi görev ve yükümlülükleri üstlenmiş bulunmaktadır.

Odamızın üstlendiği bu görev ve yükümlülüklerini etkin ve sağlıklı bir şekilde yerine getirebilmesi, sorunların çözümünde yararlı çalışmalarını sürdürebilmesi ise, meslektaşlarımızın öncelikle birbirleriyle ve Odamızla oluşturacakları birlik, dayanışma ve Oda çalışmalarına her aşamada yapacakları etkin katılım ve destekle sağlanabileceği gibi, büyük ölçüde ekonomik yönden güçlendirilmesine de bağlıdır.

Çünkü:

1-Yapılan her etkinlik ve bunun sonuçlarının kalıcı olabilmesi açısından yayın haline getirilmesi; yayınların, çalışma alanları mesleğimizle ilgili kurum, kuruluş ve kişiler ile üyelerimize ulaştırılması, ülkemizde devamlı yükselme gösteren fiyatlar nedeniyle Odamızın önüne kaçınılmaz olan büyük ödemeleri çıkarmaktadır.

2- Herhangi bir plan ve programa dayandırılmadan açılan fakültelerimizin her yıl giderek artan mezun sayısına paralel olarak sayısı hızla artan üyelerimize sunulan hizmetler ile ortaya konulan etkinliklerin büromuz iş hacminde yarattığı artışlar, Odamızı daha çok kadrolu ve geçici personel çalıştırmaya, dolayısı ile daha çok personel ücreti ödemeye, daha çok SSK primi ve gelir vergisi vermek zorunda bırakmaktadır.

3- Ayrıca üye sayımızdaki bu artışlar, yasa gereği üye sayısı üzerinden her yıl üst birliğimiz olan TMMOB'ne vermek zorunda olduğumuz birlik hissemizi de önemli ölçüde artırmaktadır.

Bu nedenlerle Yönetim kurulumuzca; 2004 yılı için üye aidatlarının 4.000.000 TL/Ay olması 2005 yılı aidatı için de enflasyon ve diğer gelişmeler dikkate alınarak belirleme yetkisinin seçilecek yeni Yönetim Kuruluna verilmesi önerilir. Gelecek Yönetime mali açıdan rahat hareket olanağı sağlamak üzere Toplam Geliri 958.345.000.000 TL/yıl ve Toplam Gideri 869.650.000.000 TL/yıl olarak bağlanmış olan 2004 yılı bütçe tasarısı (**Şubelerin gelir ve giderleri de bu bütçe tasarısı içinde değerlendirilmiştir**) ile birlikte **Yıl içinde Bütçe Kalemleri arasında aktarma yapmaya; personel alımı çıkarılması ve geçici personel çalıştırmaya 2005 yılı tahmini bütçesini hazırlamak için Yönetim Kuruluna yetki verilmesi Genel Kurulun onayına sunulmaktadır. Nihai karar Genel Kurulundur.**

12. ŞUBE ÇALIŞMA RAPORLARI

ZMO ADANA ŞUBESİ ÇALIŞMA RAPORU

14. Dönemde Yönetim Kurulu Üyesi seçilen Haydar Ali TİMUROĞLU'nun 27.03.2003 tarihinde Yönetim Kurulu Üyelikinden istifa etmesi üzerine, Yönetim Kurulu Üyelikine en çok oyu alan yedek üye Bekir COŞKUN seçildi.

Kamu ve Özel Kuruluşlar ile İlişkiler

Yönetime gelinen ilk günlerde kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri ile nezaket ve tanışma ziyaretinde bulunuldu ve Adana'nın bir tarım cenneti olduğuna dikkat çekilerek, tarım kesiminin sesine kulak verilmesi talep edildi.

Meslektaşlarımızın yeni gelişmelerden haberdar edilmesi ve sorunlarına çözümler bulunması için sıkı diyalog kuruldu. Zirai Tohum ve İlaç Bayilerinin depo defteri tutması, Gıda Kodeksi, Mısırdaki Bodurlaşma Virüsü gibi daha pek çok konuda ilgili kurum ve kuruluşlarla diyalog halinde bulunularak çözümler getirilmeye çalışıldı.

24 Temmuz 2002 tarihinde yürürlüğe giren Ziraat Mühendislerinin Özel Hizmet Alanlarındaki Çalışmaları İle İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları Hakkındaki Yönetmeliğin çıkartılmasında büyük çabalar harcayarak yönetmeliğin hayata geçirilmesinde öncülük eden ve yönetmeliğin onaylanmasından sonra uygulamaya geçiren ilk şube olma özelliğinden dolayı çalışmalar yapıldı ve diğer şubelerin uygulaması konusunda yardımcı olundu

Şube Meclisi

"Daha güçlü , daha etkin bir ZMO için!" yapılan çabaların en önemli ayağı olan Şube Meclisi 30.03.2002 tarihinde kuruldu ve aynı gün ilk toplantısı gerçekleştirildi. ZMO Adana Şube Yönetim Kurulu'nun derlediği çalışma ilkeleri doğrultusunda kalıcı ve periyodik olarak toplanan Şube Meclisi toplantıları, varsa öneriler, gündeme alınmasını istenilen konular, önceden Oda Sekreteriyasına yazılı olarak bildirilerek yürütüldü.

ŞUBE MECLİSİ ÇALIŞMA İLKELERİ

A. AMAÇ

TMMOB ve ZMO'nun kuruluşundan bu yana var olan ve demokratik geleneğin bir ifadesi olarak; Ziraat Mühendisliği mesleğinin ve Ziraat Mühendislerinin ve ODA'nın topluma olan görevlerinin yerine getirilmesinde ve sorunların çözülmesinde daha etkin katılımı sağlamak; katılıma her zaman açık bir kurul gereksinimi karşılamak amacıyla aşağıda çalışma ilkeleri ve yöntemleri belirlenen ZMO Adana Şubesi Şube Meclisi başvuru kılavuzu oluşturulmuştur.

B. GÖREVLERİ

1. Şube Yönetim Kurulunun hazırladığı çalışma programı, çalışma raporu ve gündemdeki genel ODA çalışmaları, tüzük ve yönetmelikleri hakkında, görüş ve önerileri değerlendirmek; kararlar oluşturmak, yapıcı gözlemlerle Şube/ODA çalışmalarına katkıda bulunmaktır.

2.Şube Meclisinin aldığı kararlar ve oluşturduğu çalışma ve görüşler Yönetim Kuruluna yardımcı olmak ve tavsiye kararları oluşturmak niteliğindedir. Şube meclisinin kararlarında yönetim kurulu gereğini yapmakla yükümlüdür.

Ancak Yönetim Kurulu şube meclisinden "bağlayıcı kararlar" alınmasını istediği gündemleri oylamaya sunabilir .

C. KAPSAMI:

Şube meclisini oluşturacak Ziraat Mühendisleri şunlardır.

Nitelik: Şube Meclisi üyeleri, TMMOB ve ZMO' nun Mesleki Kitle Örgütü geleneğinin sorumluluğunu üstlenecek , oda içi demokrasiye inanan ve demokrasiyi içselleştirmiş , Adana Şube Üyesi olan aşağıdaki üyelere oluşur.

- 1- Şube Yönetim Kurulu asil ve yedek üyeleri
- 2- Genel Merkez ve TMMOB delegasyonu asil üyeleri
- 3 - İşyeri Temsilcileri ve yardımcıları
- 4 – Ekin bülteni yayın komisyonu üyeleri
- 5 –Bilim Komisyonu üyeleri
- 6-Faaliyeti sürekli olan diğer komisyon üyeleri

7- Ziraat Mühendislerinin özel hizmet alanlarında ki çalışmalarını denetleyen Denetçiler ve yardımcıları.

8 –Şube Meclisine üye olan az 5 (Beş) üyenin başvurusu ile bu başvurunun şube yönetim kurulunca onaylanmış ziraat mühendisleri

9 –Şube öğrenci kolu başkan ve başkan yardımcısı(ları).

10-Şubede çalışan profesyonel ziraat mühendisleri

11-Kamulaştırma dosyalarında bilirkişilik yapan ziraat mühendisleri.

12-Oda üst organlarında görev alan ziraat mühendisleri

D. ÇALIŞMA YÖNTEMLERİ

- Şube Meclisi, çağrı yapılan üyelerin yarısından bir fazlasının hazır bulunmasıyla toplanır. Bu sayıya ulaşılamazsa müteakip toplantı için gerekli duyuru yapılarak toplantı ertelenir.

- Şube Meclisi oturumuna yönetim kurulu adına Oda Başkanı veya yönetim kurulunun belirlediği diğer üyelerden biri başkanlık eder.

- Toplantının tutanaklara geçirilmesi için bir yazman tayin edilir, her toplantı yazman tarafından tutanağa alınır. Alınan kararlar ve görüşmeler özetlenerek toplantıya katılanlara duyurulur ve bir kopyası da yazılı olarak Şube Yönetim Kuruluna sunulur.

- Tüm toplantıların çağrı ve gündem organizasyonu Şube Yönetim Kurulu tarafından sağlanır.

- Toplantılar, en az beş gün önceden, gündemi belirlenmiş şekilde ve yazılı olarak üyelere bildirilir.

- Normal toplantılar, Temmuz - Ağustos ayları dışında ayda bir yapılır. Şube Yönetim Kurulu kararıyla bu toplantılar sıklaştırılabilir veya olağanüstü toplantılara çağrılabilir.

- Şube Meclisi kararlarında toplantıda bulunanların 2/3 oy oranı aranır.

- Şube Meclisi üyeleri, alınan kararlara uymak ve şube çalışmalarına etkin ve verimli olarak katılmak sorumluluğu taşırlar.

- Şube Meclisi toplantılarına katılmayan üyeler, mazeretlerini gerekçeli olarak yönetim kurulunca yazılı olarak bildirirler. Yönetim kurulunca mazereti uygun görülen üyeler Şube meclisine bilgi olarak sunulur. Mazeretsiz olarak üst üste iki toplantıya katılmayan üyeler şube meclisinden çıkarılırlar.

- Şube Meclisi ilkelerinde değişiklik yapılabilmesi için; öneri veya önerilerin önceden gündeme alınarak oylanması gerekmektedir.

- Yazılmayan diğer hususlar, ODA tüzüğüne ve çalışma biçimine aykırı olmamak koşulu ile oy çokluğu ile karar altına alınır.

- Şube Meclisi üyeleri toplantıda gündem önerebilirler. Ancak bu gündemin ilgili üye tarafından toplantıdan en az 7 gün evvel oda sekreteriyasına yazılı olarak iletilmesi gerekmektedir. İlgili önerinin gündeme taşınmasını Yönetim kurulu, gündeme alınıp alınmamasına oy çokluğu ile şube meclisi karar verir.

Bilimsel ve Teknik Çalışmalar

“Adana'nın Düşman İşgalinden Kurtuluşunun 80. Yıldönümü Etkinlikleri” kapsamında Yeni Adana Gazetesi'nin 14.02.2002 tarihinde düzenlediği ve Ç.Ü.Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ali Başçetinçelik'in yönettiği “Çukurova'da Tarımın Yeniden Yapılandırılması” konulu Panel'e Şube Başkanı Ayhan BARUT ile Çukobirlik eski Genel Müdür Yardımcısı Avukat Abbas BİLGİLİ konuşmacı olarak katıldı.

Sugözü Termik Santrali konusunda TMMOB Maden Mühendisleri ve ortaklaşa "Termik Santraller, Enerji ve Çevre" konulu başlıklı bir panel düzenlendi. Panele ZİMO adına Prof. Dr. İbrahim ORTAŞ katıldı. Su Gözü Termik Santralin iptali için Çetko ve Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesi'nin birlikte açtığı dava nedeniyle, 12.07.2002 keşif ve bilirkişi incelemesinde bulunuldu. Keşif sırasında ÇED sürecinde Yumurtalık Kaymakamı olan ve ÇED onayından sonra Sugözü Termik Santralinin yüklenici konsorsiyumu olan İskan A.Ş.'nin en büyük ortağı olan Siemens Türkiye Genel Müdürlüğü'ne getirilen sırrı uyanık tarafından heyete bir brifing verildi. Sugözü termik santrali'ne yapılan bilirkişi ve keşif incelemesi 15.07.2002 tarihli basın bildirisi ile kamuoyuna taşındı.

Milletvekili Genel Seçimi öncesinde Oda'yı ziyaret eden bazı siyasi parti ve il yöneticileriyle yapılan toplantılarda Ziraat Mühendisleri Odası'nın seçim öncesi talepleri iletildi. Buna kapsamda;1) Tütün ve Şeker Yasasının acilen iptal edilmesi, 2) Endüstri Bölgeleri yasasının iptal edilmesi, 3)Toprak koruma yasasının çıkartılması ve 1. sınıf verimli tarım alanlarının korunması, 4) Toprak koruma yasası ile ilgili kurulacak komisyonlarda Ziraat Mühendisleri Odasının görüş ve onayının alınması, 5) Doğrudan Gelir Desteğin' den vazgeçilerek, tüm tarım ürünlerinde teşvik primi uygulamasına geçilmesi, 6) Demokratik kitle örgütleri ve meslek odaları ile ilişkilerin seçim sonrasında da devam ettirilmesi, 7) Seçim ve siyasi partiler yasasının değiştirilmesi konularını içeren bir basın açıklaması 01.11.2002 tarihinde yapıldı.

16 Ekim 2002'de Dünya Gıda Günü nedeniyle Gıda Mühendisleri Odası'nın düzenlediği Gıda Kodeksi adlı panele Şube adına Melih ACIMIŞ katıldı.

Üyelerimizi ve meslektaşlarımızı bilgilendirmek amacıyla Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüğü'nden Büşra UGURSEL ve Cengiz KOYUNCU'nun sunduğu Tüketici Hakları konulu bir konferans 02.11.2002 tarihinde düzenlendi.

ZMO Adana Şubesi Öğrenci Kolu'nun 01.04.2003 tarihinde düzenlediği "Türkiye'de ve Dünyada Tarım Politikaları" konulu Panel'e, Panelist olarak ÇÜZF Tarım Ekonomisi Bölümü'nden Doç. Dr. Nejat ÖREN katıldı.

Dünya Çiftçiler Günü nedeni ile 14.06.2003 tarihinde bir söyleşi düzenledi. Söyleşiden 1 gün öncesi çiftçiler gününün anlam ve önemini, söyleşini yer ve zamanı bildiren bir yazı bütün basına gönderildi. "Türkiye Tarımı ve Çiftçilerimiz (Dünü, Bugünü, Yarını)" konulu Söyleşi'de açılış konuşmasını Şube Başkanı Ayhan BARUT yaptı. 2. Başkan Doç. Dr. Haydar ŞENGÜL'ün yönettiği söyleşiye Zir. Yük. Müh. Güven BURMA, Zir. Müh. Berkemal TUNCER ve Seyhan Ziraat Odası 2. Başkanı Çiftçi Rıfat KODAL katıldılar.

Yüreğir, Karata, Ceyhan Ziraat Odası'nın ortaklaşa düzenlediği ve ZMO Adana Şubesi'nde desteklediği pamuk taban fiyat politikaları ve tarım politikalarının tartışıldığı toplantı, 14.10.2003 tarihinde Adana Büyükşehir Belediyesi tiyatro salonunda yapıldı.

Akademik Bileşim Konferansı'na Odamızı temsilen Sedat SOYKAN katıldı.

Dönem içerisinde; Seyhan Baraj Gölü Havzasındaki İmar Uygulamalarına Karşı Odamızın Görüşü (04.07.2002), Seyhan Belediye Başkanlığı'na Rekrasyon Alanı İle İlgili Yazı (19.08.2002), Pamuğun Tarihçesi ve Çöküşü (21.09.2002), Türkiye Tarımının Çöküşü (14.10.2002 ve) adlı Raporlar hazırlandı.

İ. Akın Özdemir'in Ölümünü Anma Etkinliği

17-18 Aralık 2002 tarihinde TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesi kurucusu İ. Akın Özdemir'in ölümünün 24. yılında, CHP Muğla Milletvekili ve Ziraat Mühendisleri Odası Genel Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN ile CHP Osmaniye Milletvekili Necati UZDİL'in de katıldığı Anma Etkinliği düzenlendi.

17 Aralık 2002 günü ÇÜZF Akif Kansı Konferans Salonu'nda düzenlenen anma programında katılımcılar konuşmalarını yaptıktan sonra İ. Akın Özdemir anısına

düzenlenen ödüllü yazı yarışmasında dereceye girenlere ödülleri verildi. Temel Hak ve Özgürlükler adlı Konferans'ın ardından, Türk Halk Müziği Ekin Korosu'nun düzenlediği küçük bir konser verildi. Etkinlikler Grup Günebakan'ın şiir dinletisi ve aynı gün akşamı verilen bir kokteyl ile tamamlandı.

18 Aralık 2002'de Akın ÖZDEMİR'in öldürüldüğü yerde karanfil bırakma eylemi yapıldı ve Genel Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN tarafından basın açıklaması okundu.

Buradaki anmadan sonra Mersin'e hareket edilerek mezarı başında anma töreni gerçekleştirildi. Burada yapılan konuşmalarla İ. Akın ÖZDEMİR bir kez daha ölümsüzleştirildi.

Tarım ve Köyşleri Bakanı'na Açılan Tazminat Davası

Tarım ve Köyşleri Bakanı Sami Güçlü'nün Gözünüzü Kara Toprak Bürüsün Söylemi Üzerine TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesi olarak 09.06.2003 tarihinde Tazminat Davası açıldı.

Çukurova Üniversitesi ve Ziraat Fakültesi Öğrencileri ile İlişkiler

Çukurova Üniversitesi'nin kuruluşunun 30. Yılı dolayısıyla 1-3 Aralık tarihlerinde kutlama töreni yapıldı. Düzenlenen etkinlik çerçevesinde TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şube Başkanı Ayhan BARUT, 2 Aralık 2003 Salı günü Çukurova Üniversitesi'nin Ülkeye ve Bölgeye Katkıları adlı Panel'e katıldı.

Yönetim kurulu 14.03.2002 tarihinde ÇÜZF öğrencileri ile bir toplantı yaptı. Toplantıda TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Öğrenci Kolu Yönergesi ve son sınıf öğrencilerinin ön kayıtları hakkında bilgi verildi. Başkan ve yardımcısından oluşan ÇÜZF öğrenci temsilcisi seçilmesine karar verildi.

Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğrencileri Kolunun ivedilikle çalışmaya başlaması amacıyla Öğrenci Temsilciliğine kurucu olarak Bitkisel Üretim Bölümü 3. Sınıf öğrencisi Gökhan SARAÇ Temsilci olarak atandı.

04.04.2002 İ. Akif Kansu Konferans salonunda Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubemiz Yönetim Kurulundan Başkan Ayhan BARUT, yazman Abdullah DOĞAN, sayın Semih KARADEMİR, üye A. Haydar TİMURÖĞLU ve ÇÜZF öğrencilerinin katılımıyla bir toplantı gerçekleştirildi ve Ahmet MAZMAN Temsilci ve Mehmet Ali SÜREKLİ yardımcısı olarak oy çokluğuyla seçildi.

Yönetime gelindiğinden bu yana her yıl ÇÜZF son sınıf öğrencilerine Ziraat Mühendisleri Odası'nı tanıtmak, mezun olduklarında karşılaştıkları sorunlar hakkında bilgi vermek amacıyla ziyaretlerde bulunuldu.

Bu ziyaretlerde Ziraat Mühendisleri Odası Tüzüğü, Yetki Tüzüğü, Özel Hizmet alanlarındaki Çalışmalarıyla ilgili Mesleki Denetim Uygulamaları Hakkındaki Yönetmelik, Adana Şubesine ait dergiler, üyelik koşulları ile ilgili broşürler öğrencilere dağıtıldı.

Eğitim programına konulan Tarım Tarihi ve Deontolojisi dersi nedeni ile yönetim kurulu üyeleri tarafından 14.10.2002 tarihinde Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi 4. sınıf öğrencilerine Oda genel olarak tanıtıldı.

Tarımsal Öğretim Yıldönümü Kutlamaları

Tarımsal Öğretim Kutlamaları Çerçevesinde "Tarımsal Öğretimin 156. Yılı Kutlama Töreni" Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile birlikte düzenlendi. Bu vesile ile meslekte 30. ve 40. yılını (1961-1971 mezunları) dolduran Ziraat Mühendislerine plaket verildi.

"Tarımsal Öğretimin 157. Yılı Kutlama Töreni", 10.01.2003 tarihinde Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile birlikte düzenlendi. Bu vesile ile meslekte 30. ve 40. yılını (1962-1972 mezunları) dolduran meslektaşlarımıza plaket verildi.

Ziraat Mühendislerinin Özel Hizmet Alanlarındaki Çalışmaları İle İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları

Ziraat Mühendislerinin Özel Hizmet Alanlarındaki Çalışmaları İle İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları Hakkında çeşitli toplantılar yapıldı. Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesi Yönetim Kurulu, ilaç bayilerine yeni uygulamaya konulan yönetmeliği anlatmak üzere, 18.04.2002 tarihinde Ticaret Odası Toplantı Salonu'nda bilgi verdi. 19.04.2002 tarihinde ise aynı düzenleme hakkında toptancı ve firmalar Ziraat Mühendisleri Odası'nda toplanarak yönetmelik hakkında bilgilendirildi.

Mehmet DÜZGÜN, Ahmet YALÇIN, Kubilay AKÇALI, Ahmet Hamdi CAVLAK ve Metin TAŞTAN Denetçi olarak belirlendi.

Yönetmelik kapsamında Yönetmeliğin yetki ve yaptırım gücü ile sınırları konusunda Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Gökhan GÜNAYDIN tarafından bir bilgilendirilme toplantısı düzenlendi. Yapılan toplantıya bayiler, denetçiler katıldı.

Meslektaş Yararına Çalışmalar

Hektaş Ticaret T.A.Ş. Genel Müdürlüğü'nden haksız yere karalanarak iş aktine son verilen meslektaşlarımız hakkında ayrıntılı bir çalışma yapılarak bir rapor hazırlandı ve bu rapor önce tüm meslektaş zirai ilaç, tohum bayilerine, tarım sektöründe çalışan firmalara ve meslektaşlarımızla ilgili Mahkemeye sunuldu.

Şube Başkanı Ayhan BARUT bir konuşma yaptı.

Bilişim Çalışmaları

Ana bilgisayara ISDN uyumlu modem cihazı bağlanarak, internet bağlantılarında dosya indirme ve göndermelerinde çabuk ve daha az maliyet sağlandı.

Cep telefonlarına internet üzerinden toplu SMS (kısa mesaj servisi) gönderimi için iletişim şirketi ile anlaşma yapıldı. Önlemler ve acil duyuruların, toplantıların ve kurum ödemelerinin nerede ve ne zaman yapılacağını cep telefonlarına kısa mesaj olarak gönderilmesi uygulaması başlatıldı.

Şube web sayfası hazırlandı. www.zmoadana.com adresindeki sitede yer alan Haberler kısmı ile yazılı duyurulardan çok daha önceden üyelere ulaşılması sağlandı.

Sosyal Etkinlikler

Prof. Dr. Server TANİLLİ tarafından 04.05.2002 tarihinde Teksif Toplantı Salonu'nda Nazım Hikmet'in "Şiir Dünyası" adlı bir resital sunuldu. Server Tanilli' ye sazıyla Özcan KUR eşlik etti.

Dönem içerisinde Başak Balosu (22.03.2002), Gezi (14.04.2002), Gezi (19.05.2002), Ulukışla Darboğaz Dağ Gezisi (21.09 2002), Başak Balosu (01.03.2003), Bahar Yemeği (18.04.2003), Eğner Gezisi (17.05.2003) düzenlendi.

Türk Halk Müziği Ekin Korosu ve Türk Sanat Müziği Dostlar Korosu kuruldu.

06-12 Ekim 2003 tarihleri arasında yapılan Çukurova 1. Sanayi ve Ticaret Fuarı'na katılım sağlandı.

23 Nisan 2002 Çocuk Bayramı nedeniyle Oda'mızın sponsorluğunda Tarım İl Müdürlüğünde bir eğlence düzenledi.

Kitle İletişim Etkinlikleri

Basın ve yayın organlarının gücünün bilincinde olan Yönetim Kurulu, yaptığı çalışmalarda ulusal ve yerel, yazılı ve görsel basına mutlaka fax ile veya telefon ile bizzat görüşerek katılımlarının sağlanmasına çalıştı.

Yapılan bütün basın toplantılarının metinleri Meclis'e iletildi. Bunların yanı sıra özellikle Doğrudan Gelir Desteği Sisteminin Değiştirilmesi ile Orman Arazileri İle İlgili Anayasa Değişikliğini Engelleme Çalışmaları Meclise gönderildi.

Yapılan Basın Toplantıları ve Açıklamaları aşağıdadır:

Ücret Dengesizliği Giderilmeli (01.04.2002)

Çilekte Hormon (03.04.2002)

Filistin Halkına Yapılan Zülmü Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesi Olarak Kınandık ! (07.04.2002)

Sugözü Termik Santralının İnşasına Tepki (12.04.2002)

Serbest Çalışan Ziraat Mühendislerine Sıkı Denetim Uygulamaları (18.04.2002)

AKP Hükümeti Kamudaki Kadrolaşması ve Bundan Dolayı Yapılan Kısımlar (25.04.2003)

Buğday Maliyeti Ve Taban Fiyatı (09.05.2002)

Üretici Birlikleri (28.05.2002)

Hükümet Düşük Hububat Alım Fiyatlarının Sorumluluğundan Kaçamaz ! (20.06.2002)

Merkez Caminin Batısında Olan Rekreasyon Alanının Ticari Olarak Düzenlenmesi İle İlgili Planda Oda Görüşlerimiz (19.08.2002)

Ülkemizdeki Pamuk Tarımı Ve Çukurova Bölgesinin Pamuk Üretimi ve Maliyeti (24.08.2002)

Bin Köye Bin Gönüllü Tarımcı Projesinde Oda Görüşlerimiz (30.09.2003)

Kamuoyuna AKP Kadrolaşması ve Maaş Durumları (28.10.2003)

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Adana Şubesinin Seçim Öncesi Talepleri (01.11.2002)

Milletvekilleri Dokunulmazlığının Kaldırılması (23.11.2002)

Doğrudan Gelir Desteği (DGD) 30.12.2002

AB ve ABD Tarım Destekleri (20.01.2003)

Irakta Savaşa Hayır (29.03.2003)

“Türk Tarımı Ulusal Kalkınmayla Kurtulur” (24.05.2003)

Reçete Sistemi

Ekonomik Kriz ve IMF

Türkiye Kıtık ve Açlıkla Karşı Karşıya

Pamuk ve Narenciye Hayal Oldu

Tekel Özelleştirilemez (30.05.2003)

Kırmızı-Yarı Sert Adana Buğdayının Üretim Maliyeti Nedir ve Üretici Satış Fiyatı Ne Olmalıdır? (04.06.2003)

Türkiye Tarımının Çöküşü (23.06.2003)

“Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanun Tasarısı”; (25.06.2003)

Çukobirlik Satılamaz (12.07.2003)

Mısır İthalatına Son Verilmesi Gerekir (18.07.2003)

Çiftbozan (29.07.2003)

Ülkemizdeki Pamuk Tarımı ve Çukurova Bölgesinin Pamuk Üretimi Ve Maliyeti (18.08.2003)

Çukurova'da Tarım (03.09.2003)

Pamuk Tarımının Sonu Geldi (11.09.2003)

Röportajlar ve Yazılar

Çukurova , “Beyaz Altın” Diyarı Olmaktan Uzaklaşıyor (14.01.2002)

“Endüstri Bölgeleri Yasası, Türkiye'nin Ölüm Fermanıdır”

Tarım Sektörü Can Çekişiyor (22.01.2002) (Bölge Gazetesi)

Üretici Destekten Yoksun Bırakılıyor (16.02.2002) (Evrensel)

Çukurova Bölgemiz Türkiye Tarımının Kalbidir (Türkiye Tarımcılar Vakfı)

Ziraat Bankası Çiftçiyi Unuttu mu ? (26.02.2002) (Bölge Gazetesi)

Böyle Giderse 5 Yıl Sonra Açlık Sınırına Geliriz. (5-11 Mart 2002)

Pamuk Üretimini Yok Oluşu

Türkiye Stok Pazarı Oldu 04.04.2002 Evrensel Gazetesi

Seyhan Nehri Kıyısına Proje Hazırlığı (17.05.2002)

Bu Fiyat Buğday Ektirmez (20.06.2002)

Üreticilerin Çoğu Ürünü Tüccara Sattı 20.07.2002
Pamukta İthalatçı Olduk 03.08.2002
Yüksek Nem Pamuğu Vuruyor (10.08.2002)
Yabancı Pamuk Üreticileri Finanse Ediliyor (07.10.2002)
Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dekanına Ziyaret
Tarım ve Köyişleri Bakanlığı Adana İl Tarım Müdürü Sn. Fikret Coşkun'a Makamında
Yapılan Silahlı Saldırının Kİnanması (26 Ocak 2003)
Türkiye Sahta İlaç ve Tohum Çöplüğüne Döndü (09.02.2003)
TMMOB İKK'nın Birleşerek Yaptığı Savaşa Karşınız Basın Açıklaması (01.03.2003)
Buğdayda Buruk Hasat (25 .05. 2003)
Karpuzda Fiyat Bilmecesi (04.06. 2003)
Tarım Bakanı İstifa Etmeli Ortak Basın Açıklaması (05.06.2003)
Türkiye Tarımının Çöküşü (23.06.2003)
Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Kanun Tasarısına Tepki (26.06.2003)
Üreticiler İkiye Ayrıldı. (16. 10.2003)
İkinci Ürünün Kaygısı
Pamukta, Farklı Teşvik Piriimi İstemlerine Karşı Ortak Bir Basın Toplantısı
Panko Birlikçiler ve Mısırcılar Karşı Karşıya Gelemez Basın Açıklaması (01.10.2003)

Televizyon ve Radyo Programları

17/02/2002 pazar günü Flaş T.V de saat 22:00 da yayınlanan Tarımın genel sorunları konulu programa TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Genel Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN, Z.M.O Adana Şube Başkanı Ayhan BARUT, Çukurova ve diğer bölge üreticileri konuşmacı olarak katıldılar.

22 Mayıs 2002 Pazartesi saat 21.10'da TRT 2'de Nazmi KAL'ın yönettiği Ekonomi Dosyası adlı programda tartışılan Zirai İlaçlar ve Hormonlar konulu programa ZMO Adana Şube Başkanı Ayhan Barut telefon ile katıldı.

Başkent Üniversitesi Radyo Başkent'de yayınlanan ve tarımsal konuları tüm yönleriyle irdeleyen programlara Ayhan BARUT, Doç. Dr. Haydar ŞENGÜL, Abdullah DOĞAN, Mustafa ALTIOKKA, Mehmet DÜZGÜN, Tümay TEKİN, Yrd. Doç. Dr. Yıldız KAÇAR, Serdar KAPIKIRAN, Güven BURMA, Sedat SOYKAN, Sefa YILDIZ, Prof. Dr. İbrahim ORTAŞ, Şahin YETER, Prof. Dr. Ali BAŞÇETİNÇELİK, Prof. Dr. Alaattin SABANCI, Nazım DİNÇER konuşmacı olarak katıldılar.

Katılım Sağlanan Miting ve Yürüyüşler

1 Mayıs Kutlamaları (2002 ve 2003)

Ankara'da gerçekleştirilen "Savaşa Hayır" Mitingi (1 Mart 2003)

TMMOB önderliğinde gerçekleştirilen Savaşa Karşı İş Bırakma Eylemi (27 Mart 2003)

İskenderun'da yapılan Savaşa Hayır Mitingi (15 Mart 2003)

ZMO ANTALYA ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

10 Ocak 2002 'de Ziraat Fakültesi ile ortak düzenlenen törende Dr. Savaş TİTİZ tarafından 'Yatırımcı ve İhracatçı Gözüyle Örtüaltı Tarımımıza Bakış' konulu bir konferans sunuldu.

21-24 Mart 2002 tarihleri arasında gerçekleştirilen 'Uluslararası Sera, Tarım Ekipmanları ve Çiçek Fuarı' nda Odamız İhracatçılar Birliği ile müştereken 'Türkiye' de Zirai İlaç Kullanımı ve Kalıntıları' konulu bir panel düzenlendi ve panele Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğretim üyelerinden Prof. Dr. Nafiz DELEN ile Akdeniz Üniversitesi Ziraat Fakültesinden üyemiz Dç.Dr. Fehmi GÜREL katıldılar.

17 Mayıs 2002'de Ziraat Fakültesi ile ortak olarak, öğrenci, öğretim üyesi ve sektörde çalışan ziraat mühendislerinin katılımıyla, ziraat fakültelerinde lisans programlarının tartışıldığı bir forum düzenlendi ve çıkan sonuçlar, Ankara'da yapılan Danışma Kurulu toplantısında açıklandı.

10 Ocak 2003'de yapılan 'Avrupa Birliğine Giriş Sürecinde Türk Tarımı' konulu panele Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyesi Dç. Dr. Cemil ERTUĞRUL konuşmacı olarak katıldı.

25 Nisan 2003 tarihinde Gazipaşa Tarım Fuarı etkinlikleri içerisinde Şubemiz tarafından Ziraat Mühendisi arkadaşımız Bünyamin KOZAK'ın sunduğu 'Muz Yetiştiriciliği' konulu bir konferans düzenlendi.

Yine Gazipaşa ilçesinde Odamızın Antalya İhracatçılar Birliğiyle müştereken düzenlediği çiftçileri bilgilendirme toplantısına, 2. Başkan Vahap TUNCER konuşmacı olarak katıldı.

Tarım Bakanlığı'nın çeşitli konularda hazırladığı yönetmelik ve yönergelerle bunların uygulamaları hakkında ve ayrıca gündeme gelen çeşitli konularda girişimlerde bulunuldu ve aşağıdaki yazışmalar yapıldı.

20 Şubat 2002'de, Odamızın da katılımıyla oluşturulan Zirai İlaç Çalışma Grubu, çalışmalarının sonuçlarını basın açıklamasıyla kamuoyuna ilettiler.

Türkiye gündemine bomba gibi düşen ve yetkili - yetkisiz herkesin tartıştığı hormon konusunda yazılı ve görsel basında kamuoyunu aydınlatıcı açıklamalar yapıldı.

Tarım Bakanlığı'nın 22.04.2003 tarihli organik gübre ve humik asitle ilgili genelgesinin ithalatta yaratacağı zorluklar 12.07.2003 tarihli bir yazıyla, Bakanlığa sunulmak üzere İl Müdürlüğüne gönderildi.

Tarım Bakanlığınca çıkartılan Gübre Denetim Yönetmeliği'nin çeşitli aksaklıklara yol açan hükümleri hakkında bir rapor hazırlanıp İl Müdürlüğüne ve ilgili kurumlara sunuldu. Nitekim, bu yönetmelikte taleplerimizi de kapsayan değişiklikler yapılarak mevcut sıkıntılar giderildi.

Zirai ilaç bayilerine gönderilen ve zirai ilaçların satışlarının kayıt altına alınmasını isteyen Bakanlık yazısı ile ilgili olarak Tarım İl Müdürü ziyaret edilip, tüm ilaçların kaydının tutulmasının imkansız ve gereksiz olduğu; bu işin insan ve çevre sağlığını doğrudan tehdit eden sistemik insektisit, fumigant, nematosit ve benzeri kalıntı sorunu yaratan ilaçlarla sınırlandırılması gerektiği ifade edildi ve bu konudaki görüşlerimizi içeren yazı Bakanlığa sunulmak üzere İl Müdürlüğüne gönderildi.

Köy Merkezli 'Tarımsal Üretimi Destek', diğer adıyla '1000 Köye 1000 Tarım Gönüllüsü' projesi hakkındaki görüşler yine ilgili Bakanlığa iletilmek üzere İl Müdürlüğü'ne sunuldu.

Antalya Valiliği'nce düzenlenen İl Koordinasyon Kurulu toplantılarına düzenli olarak katılıp Antalya tarımı ile ilgili sorunları ayrıntılı raporlar halinde dile getirildi. Benzer bir çalışma da Antalya İli Tarım Master Planının hazırlanması çerçevesinde yapıldı.

12.07.2003 tarihinde Büyükşehir Belediyesi İmar İşleri Daire Başkanlığı' na bir yazı yazılarak Kırçami, Çakırlar ve Başköy bölgelerinin imara ve yerleşime açılmalarına karşı görüşler bildirildi.

06.05.2003 tarihinde Meslek Odaları Eşgüdüm Kurulu bünyesinde Lara Kent Parkı ve Plajı Hakkındaki görüşler bir basın açıklaması şeklinde kamuoyuna duyuruldu.

Antalya Kent Konseyi'nin girişimleri doğrultusunda Dokuma Semtindeki Pil Fabrikasının yeşil alan olarak belediye kazandırılması için girişimlerde bulunuldu.

Ormanları ilgilendiren Anayasa maddelerinde değişiklik amacı güden kanun teklifinin Genel Kurul'da reddi için Antalya milletvekillerine fakslar çekildi.

İyi Tarım Uygulamaları ve Prensipleri, bilinen diğer adıyla Eurogap ile ilgili görüşler 06.09.2003 tarihinde basına, 22.10.2003 tarihinde de Tarım İl Müdürlüğü' ne sunuldu. İl Müdürlüğüyle bu görüşleri içeren müşterek bir rapor hazırlanarak, Resmi Gazetede yayınlanmak üzere Valilik Makamına iletildi.

'Ziraat Mühendislerinin Özel Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları Hakkındaki Yönetmelik" kitapçık haline getirilerek tüm üyelerimize dağıtıldı.

Genel Merkez'in çıkardığı dergi ve haber bültenleri aksatılmadan üyelerimize dağıtıldı.

Oda hizmetlerinin daha iyi ve sağlıklı götürülebilmesi için ilçelerde Oda Temsilcileri görevlendirildi.

Genel Merkez'in Mesleki Denetim Uygulamalarını denetlemek üzere istediği 5 denetçi üye Kemal PARLAYÜKSEL, Bekir KARA, Seçkin SERÇE, Ertekin CAN ve İsmail ÖZEL şeklinde belirlenerek Genel Merkez'ce görevlendirilmeleri sağlandı.

Üyelerimize kısa yoldan ulaşabilmek için SMS kısa mesaj hattına geçilerek, bu yolla telefonları bilinen 1100 üyemize mesaj gönderildi.

Üyelerimizin kan grupları bilgisayara geçirilerek, acil durumlarda istekte bulunanlara yardımcı olundu.

- Ziraat Fakültemizin 3. ve 4. sınıflarından üye kaydedilerek, aralarından Oda Öğrenci Temsilcisi ile Yardımcısı belirlendi.

- Yönetim Kurulu üyelerimiz bireysel destekleriyle 4 Ziraat Fakültesi öğrencisine eğitim bursu verdiler.

- Zirai İlaç Bayilerinin genel talepleri doğrultusunda mesai uygulaması sistemine geçildi. Bununla ilgili hazırlanan 'İşyeri Mesai Cetveli' tüm bayilere ulaştırıldı. Zaman zaman mesai saati uygulamasında yapılan kontrollerde bazı aksamalar görülmüş ise de genelde mesaiye uyulduğu ve sistemin giderek yerleştiği görüldü.

Yeni atanan Vali ziyaret edilerek, kendisine Odamızın, meslektaşlarımızın ve Antalya tarımının sorunları aktarıldı.

Spor takımlarımız Antalya Meslek Odalarınca çeşitli dallarda düzenlenen turnuvalara katılarak örneğin, futbolda 3. lük kazandı.

Geleneksel Başak Baloları 19 Ocak 2002'de Kemer Özkaymak Marina Hotel'de ve 11 Ocak 2003 te Renaissance Antalya Resort Hotel'de olmak üzere iki kez yapıldı. Ayrıca 10 Mayıs 2003 tarihinde Ofo Otelde 'Bahar Balosu', 22 Haziranda Kırılgaç Restaurantta 'Başak Yemeği' düzenlendi. Ek olarak 10 Ocak törenleri ve balolar kapsamında 30 yılını dolduran meslektaşlarımızla bir önceki oda yönetim kurulu üyelerine mesleğimize ve Oda çalışmalarına katkılarından dolayı plaketler verildi.

2003 ve 2004 yıllarına ait ajandalar çıkartılarak üyelere ücretsiz olarak dağıtıldı.

25 Mart 2002 tarihinde değerli meslektaşımız Süleyman GÜLERYÜZ tarafından kurulan Antalya Ziraat Mühendisleri Odası Türk Halk Müziği Korosu, meslektaşlarımıza iki konser sundu; radyo ve televizyon programlarına katıldı. Koro 50. kuruluş yıldönümü

onuruna 9 Ocakta Akdeniz Üniversitesi'nde, 10 Ocakta Ankara'da ve 25 Ocakta da Antalya Kültür Merkezinde çeşitli etkinliklere katılarak konserler verecektir.

TÖMER, Genç Bilgisayar, Vakıf ve Andeva Hastaneleri gibi kurumlarla anlaşmalar yapılarak, üyelerimize ve birinci dereceden akrabalarına önemli indirimler sağlandı.

İş arayan 100 dolayındaki ziraat mühendisine bu dönemde işveren konumundaki çeşitli firma ve bayilerle görüşülerek iş olanağı sağlandı.

ZMO AYDIN ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Aydın Şubesi 1997 yılında kuruldu ve kuruluşunda 293 olan üye sayısı Kasım 2003 itibarıyla 568'e ulaştı. Üyelerimizin sosyal gereksinimlerini karşılayabilecek Şube binası satın alınarak kullanıma açıldı. Kurumsallaşma sorununu aşan Şube tarafından gerçekleştirilen çalışmalar şunlardır.

Tarım Haftası Etkinlikleri

2002 Tarım Haftası etkinliği olarak "Yeni Üretim Teknikleri ve Aydın Tarımına Yansımaları" konulu Panel gerçekleştirildi.

12 Ocak 2002 günü Kuşadası Adakule otelinde Başak Balosu gerçekleştirildi.

2003 Tarım Haftası etkinliği olarak 10 Ocak 2003 tarihinde Ege, Dokuz Eylül ve ADÜ Ziraat Fakültesi Öğretim Üyelerinin konuşmacı olarak katıldığı "AB ve Türkiye'de Tarım" konulu Panel gerçekleştirildi.

2003 yılı Başak Balosu 18 Ocak 2003 günü Kuşadası Palmin_Otel'de yapıldı.2002 Yılında emekli olan üyelerimize bu gecede Emeklilik Plaketleri verildi.

Hizmet Binası Açılışı ve Konferans

20.10.2001 tarihinde satın alınan hizmet binası, yapılan bazı tadilatlar sonrası, Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyeleri, Denizli, İzmir, Manisa Şube Başkan ve yöneticileri ile çok sayıda Meslektaşımızın katıldığı bir törenle 9 Mart 2002 tarihinde hizmete açıldı.

Aynı gün Ticaret Borsası toplantı salonunda Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol Ergin tarafından "Yeni Yasal Düzenlemeler Işığında Türkiye Tarımının Geleceği" konulu bir Konferans verildi.

Sosyal Etkinlikler

6-7 Nisan 2002 tarihinde Kuşadası Grant Önder Otel'de bir Bahar Balosu düzenlendi ve 2001 yılında emekliye ayrılan üyelerimizin plaketleri bu gecede verildi.

Gelenek haline getirilen Piknik ve Uçurtma Şenliği, 19 Mayıs 2002 ve 18 Mayıs 2003 tarihlerinde Ziraat Fakültesi bahçesinde gerçekleştirildi.

25 Ekim 2003 günü üyelerimiz bir otobüsle Denizli Tarım Fuarına götürüldü.

2002 yılının son ayında şehir merkezi dışındaki üyelerimizin aidat ödemelerini kolaylaştırmak için PTT idaresinden posta çeki aboneliği alındı. Yine aynı zaman diliminde yeni bir telefon numarası alınarak internet aboneliği sağlandı.

Genel Merkez'in başarılı bir elektronik iletişim ağı kurması sonucu üyelerimizle iletişimin internet kanalıyla yapılabilmesine yönelik çalışmalar sürdürülürken, e posta adresi olan üyelerimizin adresleri derlendi. Önümüzdeki dönemde ayrıca her üyemizden fotoğraf ve özgeçmişleri alınarak kayıtlara geçirilecektir.

2002 yılında Şube tarafından Ajanda bastırılarak üyelerimize ücretsiz dağıtıldı. Ekonomik krizin tarım sektörünü olumsuz etkilemesi sonucu 2003 yılında ajanda çıkarılmadı. Üyelerimizin yoğun isteği üzerine 2004 yılı ajandası basılarak üyelerimize ücretsiz dağıtıldı. Ajandanın tüm masraflarının reklam gelirlerinden karşılanması ve Şubeye kâr da kalması nedeniyle, en fazla reklam sağlayan Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü'nde çalışan Niyazi KAZIMOĞLU'na ve Yönetim Kurulu Üyesi Kenan VARDAR'a teşekkür edildi.

Üyelerimizin talebi üzerine Lig TV'ye abone olundu. Ancak izlemeye yeterli sayıda üyemiz gelmediğinden 2003 yılı Haziran ayında Lig TV kapatılarak standart kanala döndü.

Bilimsel Etkinlikler

Tarımsal teknolojiadaki yenilikleri ve gelişmeleri üyelerimize aktarmak ve üyelerimizi ve kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla;

2 Mayıs 2002 günü Şube binasında ADÜ Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Sayın Prof. Dr. Kemal Benlioğlu'nun sunduğu "Transgenik bitkiler" konulu bir toplantı düzenlendi.

16 Mayıs 2002 günü Şube binasında Meslektaşlarımız Sayın Kenan Vardar ve Mustafa Çimen'in konuşmacı olarak katıldığı, "Çilek ve Sebzelerde Hormon Kullanımı" konulu bir toplantı düzenlendi.

14-16 Nisan 2003 tarihleri arasında Kuşadası'nda yapılan Uluslararası Tarımsal Kooperatifçilik Semineri'ne, Genel Merkez adına Şube Başkanı Galip ORHAN katıldı.

Meslektaş Yararına Çalışmalar

Mesleki Denetim Uygulamaları Yönetmeliği hazırlık aşamasında İlin görüşlerini yansıtmak amacıyla Koçarlı İlçesinden ilaç bayi üyemiz Zülfikar İSTEK Mersin'e giderek çalışmalara katıldı. Adana, İçel ve Antalya'da uygulanmaya başlanan Mesleki Denetim Uygulamaları Yönetmeliği'nin Aydın'da da uygulanması için 12 Nisan 2003 günü zirai ilaç bayileri ile bir toplantı düzenlendi. Tüm bayilerimiz çağrılı iken katılan 12 bayi arasından 7 kişilik bir komisyon oluşturuldu. Genel Merkez'den alınan yetkiye dayanarak, bu üyelerimizin sorunlarının çözümünde hukuki yönden yardımcı olmak amacıyla bir avukatlık firması ile anlaşıldı ve parasal giderlerin tamamı komisyonca karşılandı. Masrafların çoğunu da Yönetim Kurulu Üyesi Kenan VARDAR karşıladı. Levhalar hazırlanmasına karşın küçük çıkar hesapları olumlu havayı ve komisyonu işlevsiz hale getirdi.

560 sayılı KHK uygulamaları kapsamında denetleyici kurum olan Tarım İl Müdürlüğü ile daha sıkı işbirliği yapılarak denetimlerin sıklaştırılması sonucu daha çok ve genç meslektaşımızın gıda sektöründe görev alabilmesine yönelik çalışmalar sürdürüldü.

Kamulaştırma Yasası'nda yapılan değişiklikler ile Aydın İlindeki kamulaştırmaların çok azalmasının kamulaştırma bilirkişiliğine talebi azaltması ve en az 15 bilirkişi seçilmesi gerekirken 2004 yılı için ancak 10 kişilik liste oluşturulabilmesi, Oda gelirlerini olumsuz yönde etkiledi.

Oda - Öğrenci İlişkileri

Ziraat Fakültesi öğrencileri ile Oda ilişkilerini geliştirmek ve öğrencilere Oda'yı tanıtmak amacıyla her türlü olanak değerlendirildi.

Ziraat Fakültesi Öğretim Üyelerinin de talebi doğrultusunda, yeni konulan Meslek Tarihi ve Deontolojisi dersi kapsamında öğrencilere ziraat mühendisinin görev ve sorumlulukları ile Ziraat Mühendisleri Odası'nın işleyişi, TMMOB Yasası, Ziraat Mühendisliği Yasası ve yönetmeliklerimiz konusunda bilgi verildi.

Ziraat Fakültesi'nde Oda Öğrenci Temsilcisi seçildi. Bu yıldan itibaren ekonomik güçlük içinde olan iki öğrencimize Şube tarafından burs verilecektir.

Kent Konseyi Çalışmaları

Aydın Belediyesi'nin eşgüdümünde çalışmalarını sürdüren Kent Konseyi'nde; Çevre ve Tarım Komitesi Başkanlığı Oda'mız adına, aynı zamanda Kent Konseyi Başkan Yardımcısı olan üyemiz Ahmet KOYUNCU tarafından yürütüldü.

Konut ve Kentsel İslah Komitesi'nde Şubeyi üyemiz Umur GÜNEY başarıyla temsil etti.

Basınla ilişkiler

Yerel basın ve TV ile ilişkiler için özel bir gayret gösterilmemesine karşın, onlardan gelen talepler üzerine Şube Başkanı ve yönetim kurulu üyeleri tarafından mesleğimiz ve Oda'mızla ilgili gerekli açıklamalar yapıldı

50. Yıl Kutlamaları

50. Yıl Kutlamaları kapsamında düzenlenen Şubelerarası Futbol Turnuvası'nda Denizli Şube ile 08.12.2003 tarihinde yapılan eleme maçı kaybedildi.

10 Ocak 2004'de Ankara'da yapılan Büyük Tarımcı Yürüyüşü'ne katılım sağlandı.

2004 Ocak ayında Tarım Haftası nedeniyle Ziraat Fakültesi ile birlikte "Cumhuriyet'in 80. Yılında Türkiye Tarımı" konulu bir Panel ve Ocak ayı içinde Başak Balosu gerçekleştirilecektir.

Yeni Dönemden Beklentiler

Yeni dönemde; Mesleki Denetim Uygulamaları Yönetmeliği'nin başarı ile uygulanması ve Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi kapsamında ilde görevlendirilen 15 genç meslektaşımızın teknik ve moral yönden gereksinim duyacakları desteğin sağlanmasına çalışılmalıdır.

ZMO BALIKESİR ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Yönetim Kurulu'nda Değişiklik

Yazman Üye Birgül ESKİTAŞÇIOĞLU'nun 15.05.2003 tarihinden itibaren üst üste 6 yönetim kurulu toplantısına herhangi bir mazeret beyan etmeksizin katılmaması nedeniyle, Tüzüğün 65. Madde (e) fıkrası gereği Yönetim Kurulu üyeliğinden çekilmiş sayıldı ve 21.08.2003 tarihinde yapılan Yönetim Kurulu toplantısında 1. yedek üye olan Mustafa YILDIRIM yönetim kurulu üyesi olarak seçildi.

Örgütsel Çalışmalar

Ziraat Mühendisleri Odası organlarının çalışmalarını üyelere aktarmak, üyelerimizin görüşleri ve sorunlarını organlara iletmek ve Oda çalışmalarına etkinlik kazandırmak amacıyla ZMO İşyeri Temsilcileri Yönergesi uyarınca, Tarım İl Müdürlüğü, DSİ Bölge Müdürlüğü, Köy Hizmetleri İl Müdürlüğü, T.C Ziraat Bankası Şube Müdürlüğü, Sebzeçilik Üretim İstasyonu Müdürlüğü gibi kamu kuruluşlarında İşyeri Temsilciliği seçimleri yapılarak temsilciler belirlendi. Ayrıca ilçelerde de çalışan üyelerin görüşleri alınarak Oda Temsilcileri atandı.

Oda Tüzüğü gereği, geçmiş yıllara ait aidat borçlarının hesaplanmasında son yılın ödentisinin dikkate alındığı 2 yıl süresince, üyelerin borç miktarları yazılı ve sözlü olarak kendilerine bildirildi. Bu dönemde, Kamu kurum yetkilileri ile görüşülerek üye aidatlarının kurumlarınca bordrodan kesilerek Şube hesabına yatırılması talep edildi ve Tarım İl Müdürlüğü ve Köy Hizmetleri İl Müdürlükleri'nde aylık ödentiler maaşlardan kesilerek hesaba yatırılması sağlandı. İlçelerdeki üyelerimizin ödentileri ilçe temsilcileri eliyle toplanmaya çalışıldı.

Oda üyelerine ait sicil no, iş ve ev adresleri, telefon numaraları, doğum yerleri, fakülte ve bölümleri vb bilgiler formlara ve bilgisayara işlendi. Dönem içinde tüm üyelerimizle iletişimde bulunulmaya çalışıldı, zaman zaman üye ziyaretleri yapıldı, 85 yeni üyenin kaydı yapıldı.

Bilirkişilik konusunda Genel Merkez'in de istemleri doğrultusunda Havuz Sistemi uygulandı. İl ve İlçe Asliye ve Sulh Hukuk Mahkemeleri'ne gerek yazı ile gerekse yönetim kurulunca ziyaret yapılarak, bilirkişi ücretlerinin belirlenmesinde TMMOB'un belirlediği miktarların esas alınması ve bilirkişi taleplerinin Oda'ya yapılması istendi. Havuz sistemine uymayan ve bilirkişilik % 10 Oda paylarını yatırmayanlar hakkında yasal işlem yapılarak yatırımları sağlandı.

Gerek kamu gerekse serbest çalışan üyelerimiz belirli zamanlarda ziyaret edildi ve sorunları tespit edilerek çözüme kavuşturulmaya çalışıldı.

Kimliklerinin süresi dolan ve yeni kimlik talebi olan üyelerimizin yeni kimlikleri hazırlatılıp kendilerine ulaştırıldı.

Emekli olan üyelerimizin Tüzüğümüzün 57. maddesi gereğince herhangi bir işte çalışmamak koşulu ile aidat ödememeleri sağlandı.

İle gelen ve ilden ayrılan üyeler belirlenerek Genel Merkez'e bildirildi.

Mesleki, Teknik ve Sosyal Etkinlikler

Tarımsal Öğretimin 156. Yılı nedeniyle 6 Nisan 2002 tarihinde Başak Gecesi düzenlendi ve meslekte 30 yılını dolduran meslektaşlarımıza onur plaketi verildi.

157. Yılıda ise, gün alındığı halde, Irak savaşı nedeniyle Başak Balosu ertelendi ve savaşın uzaması nedeniyle balodan vazgeçildi.

2002 ve 2003 yıllarında Balıkesir Valiliği ve Belediye Başkanlığı'nca 16-23 Mayıs tarihlerinde düzenlenen Kuvay-i Milliye Haftası etkinlikleri çerçevesinde açılan stand'a TMMOB çatısı altında katılım sağlandı.

Gıda Mühendisleri Odası İl Temsilciliği ile birlikte 12 Ekim 2002 tarihinde Makine Mühendisleri Odası Toplantı Salonu'nda "Gıda İşletmelerinde Sorumlu Yönetici Eğitimi

Semineri” gerçekleştirildi. 35 meslektaşımızın katıldığı seminerde katılımcılara konu ile ilgili bilgileri içeren bir Kitapçık verildi.

Hanım üyelerimiz ile erkek üyelerimiz eşlerinin tanışma ve kaynaşmalarını sağlamak amacıyla her ay düzenli olarak Oda Lokali’nde Çay Partisi düzenlendi.

Tarım ve Köyişleri Bakanı’nın 5-19 Nisan 2003 tarihinde İli ziyareti nedeniyle düzenlenen “İşlenmiş Tarım Ürünleri ve İhracatı” konulu Panel’e, Şube Başkanı panelist olarak katılarak Oda görüşlerini açıkladı.

Emekli bayan üyelerimiz için 25 Ekim 2003 tarihinde Oda lokalinde bir toplantı düzenlenerek, 9 üyemize Şükran Belgesi verildi.

Bursave Manisa Şubelerinin yeni alınan hizmet binaları ile İzmir Şube binasının restore edilerek açılışına, Çanakkale İl Temsilciliği bürosunun açılışı ile aynı İlde düzenlenen “Küreselleşme ve Türkiye Tarımı” Paneli’ne yönetim olarak katılım sağlanarak destek verildi.

Tütün Yasası’nın iptali için hazırlanan yazı Cumhurbaşkanlığına fakslandı.

14-15 Haziran 2003 tarihlerinde Genel Merkez’ce Samsun İlinde “Sorumlu Yöneticilik El Kitabı” oluşturulması için yapılan Bölge Toplantısına katılım sağlandı.

Şube lokali ve büronun boyanması, dolaplarının yenilenmesi, büroya klima alınması, Kahveciler Odası ile ortaklaşa merdiven girişinin yenilenmesi ile emniyet için koridora çelik kapı takılması işleri dönem içinde yapıldı. Temizlik için eskiyen elektrik süpürgesi demirbaştan düşülerek yenisi alındı.

Demokratik Kuruluşlarla İlişkiler ve İl Koordinasyon Kurulu Çalışmaları

TMMOB İKK toplantılarına 2 yıl boyunca iki yönetim kurulu üyesi ile dönüşümlü olarak katılım sağlandı. İlin şimdiki ve gelecekteki sorunları ve çözüm önerileri İKK tarafından rapor haline getirilerek gerekli yerlere duyuruldu.

Tarım İl Müdürlüğü’nde görev yapan Ziraat Yüksek Mühendisi 2 üyemiz ile 1 Ziraat Teknikeri’nin tamamen politik amaçlarla geçici görevle İl dışına görevlendirilmelerini kınamak ve bu uygulamadan vazgeçilmesini sağlamak amacıyla İKK ve KESK yöneticilerinin katılımı ile bir Basın Açıklaması yapıldı.

Atatürkçü Düşünce Derneği’nce düzenlenen Uğur MUMCU Anma Etkinlikleri’ne, 6-7 Şubat tarihlerinde Balıkesir Valiliği’nce düzenlenen Atatürk’ün Balıkesir’e Geliş Yıldönümü Etkinlikleri’ne ve 10 Kasım ile 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı törenlerine katılım sağlandı.

Basın Yayın ve Sosyal Amaçlı Çalışmalar

10 Mart- 24 Nisan 2003 tarihlerinde Türk Telekom tarafından düzenlenen Halı Saha Futbol Turnuvası’na Odamız üyeleri arasından oluşturduğumuz takımla katılım sağlandı.

“Ziraat Mühendislerinin Görev ve Yetkilerine İlişkin Tüzük” ve bazı teknik bilgilerin de bulunduğu Telefon Fihristi hazırlanarak üyelerimize ücretsiz dağıtıldı.

10 Ocak Tarımsal Öğretimin 156 ve 157. Yıldönümlerinde, yazılı ve görsel medyada yer alan basın açıklamaları yapıldı.

İl düzeyinde yayın yapan Karesi TV’de Şeker pancarı ve mısır üreticilerinin durumu, sentetik tatlandırıcılarla ilgili olarak 08 Ekim 2003 tarihinde düzenlenen “Doğruca” adındaki canlı yayın programına Şube Başkanı Naci BİLGİÇ katılarak, üreticileri ve kamuoyunu Odamız görüşleri doğrultusunda aydınlattı.

Tarım ve Mühendislik Dergisi, Oda Haber Bülteni ve TMMOB yayınları üyelerimize ulaştırılmaya çalışıldı.

Aylık olarak düzenlenen Şube Gelir-Gider Cetvelleri, her ayın 10 unda Genel Merkez’e gönderildi.

Şube işletme defteri ve aylık hesaplar zamanında işlendi ve gelir makbuzları zamanında kesilerek üyelere ulaştırıldı.

ZMO BURSA ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Şube Hizmet Binası Alımı

Üyelerimizle daha yakın iletişim sağlanması, rahat bir ortamda buluşma ve etkin hizmet verilebilmesi amacıyla, Genel Merkez'in de katkıları ile Altıparmak Cad. Kaba Apt. 45/5 adresindeki 130 m² daire satın alındı ve bazı kuruluşların ve meslektaşlarımızın da katkıları ile 9 Aralık 2001'de hizmete açıldı.

Seminer

Oda ile UÜZF işbirliğinde düzenlenen "Bilgisayar Destekli Toplulaştırma Projesi Hazırlama Tekniği" Semineri'nin açılış 26 Ocak 2002 tarihinde yapıldı.

"Bursa'da Tarım ve Mühendislik" Dergisi

Oda çalışmalarını üyelerimize açıklamak, tarımla ilgili çeşitli görüşleri sunmak ve üyelerimize çeşitli duyuruları yapmak gibi amaçlarla, Mayıs 2002 tarihinden itibaren "Bursa'da Tarım ve Mühendislik" Dergisi yayımlanmaya başladı ve adresi belirlenen üyelerimize ulaşması sağlandı.

Bahar Yemeği

Şube kuruluşundan bu yana geleneksel hale gelen "Bahar Yemeği", 1 Mayıs 2002 tarihinde Aslanlar Restaurant'ta ve 30 Mayıs 2003'te Buski Tesisleri'nde yapıldı.

Kitap Basımı

Prof. Dr. Esvet AÇIKGÖZ ve Dr. Necdet ORAL tarafından hazırlanan "Çim Alanlar İçin Tohum Karışımları" ve "Çim Alanların Gübrelenmesi" adlı kitaplar Şube Yayını olarak Ekim-2002'de yayınlandı.

Üye Kaydı

6. Dönem sonunda 900 olan üye sayısı, özellikle yeni mezun meslektaşlarımızın üye yapılması konusundaki çabalar sonucu 1150'ye ulaştı.

Kayıplarımız

Geçtiğimiz 2 yıl içerisinde; 29 Ocak 2002'de Bursa Tarım İl Müdürlerinden Süttaş Eğitim Koordinatörü Mehmet AÇIKGÖZ, 3 Şubat 2002'de TOPRAK-SU Bölge Müdür Yardımcılığında emekli A. Kemal BİLGİN, 25 Nisan 2002'de Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğünden emekli Yalçın SOYER, 16 Şubat 2003 tarihinde Orhangazi İlçe Tarım Müdürü Sait YAŞAR vefat etti. Yönetim Kurulu ve meslektaşlarımızla son görev yerine getirildi.

TMMOB İKK ve Bursa Akademik Odalar Birliği İle Çalışmalar

Şube olarak TMMOB İKK ile birlikte, Bursa Akademik Odalar Birliği etkinliklerinde etkin olarak yer alındı. Yapılan etkinlikler başlıklar halinde aşağıdadır.

- Uludağ'daki kaçak inşaatlarla mücadele
- Gıda Komisyonu oluşturulması
- Büyükşehir Belediyesi'nin Kültürpark Projesi ile ilgili etkinlikler
- BUSKİ Genel Müdürü'nün görevden alınması ile ilgili eleştiriler
- Şartlı Salıverme Yasası ile ilgili etkinlikler
- RTÜK Yasası ile ilgili etkinlikler
- Irak Savaşı'nın önlenmesine ilişkin etkinlikler
- YÖK Yasası ilgili eleştiri ve öneriler
- Yalova Termal Kaplıcaları ile ilgili yürütmeyi durdurma kararı çıkartılması
- Uğur MUMCU yürüyüşü
- Orman Yasası ile ilgili görüşlerin açıklanması
- Kaçak elektrik kullanımına karşı koyarken öldürülen Elektrik Mühendisi Hasan BALIKÇI anısına imza kampanyası
- Bursa Termal Su Kaynakları ile ilgili etkinlikler
- Merinos'un özelleştirilmesine karşı çıkılması

Ayrıca, Nilüfer ilçesi'nde Belediyenin tahsis ettiği arazi üzerinde yapılması tasarlanan BAOB Sarayı inşaatı için kooperatif kurulmuş olup, proje çalışmaları sürmektedir. Şube olarak bu kompleks içerisinde ortak kullanım alanlarından yararlanma ve büro kiralama olanağı sağlanmasına yönelik çalışmalar sürdürülmektedir.

Her yıl geleneksel olarak yapılan İKK Halı Saha Futbol Turnuvası'nda Şubeyi temsil eden futbol takımı 2002 ve 2003 yıllarında turnuva 4. oldu.

Bilimsel Etkinlikler

Dünya Su Günü etkinlikleri kapsamında 22 Mart 2002'de Şube Başkanı İlhan DEMİRÖZ bir Basın Açıklaması yaptı. Aynı etkinlikler kapsamında Bülent ZOROĞLU "Tarımda Su Yönetimi" başlıklı bildiri sundu.

15 Ekim Dünya Çiftçi Kadınlar Günü Etkinlikleri Kapsamında 15 Ekim 2002 tarihinde "Tarımda Kadının Yeri" konulu bir Panel düzenlendi. Şube Başkanı tarafından yapılan açılış konuşmasının ardından panel yöneticisi Prof. Dr. Nedime AZKAN, Orhangazi-Keramet Köyü Muhtarı Ayşe AKKUŞ, Serbest meslek sahibi Zir. Müh. Hülya ALTINDAĞ, Gürsu İlçesi'nde çiftçilik yapan Hatice ESERMİŞ, Gemlik İlçesi çiftçilerinin Tülin YENİCE ve OLAY TV "Seyrüsefer" Programı yapımcısı Zir. Müh. Demet ÇORAKLI, çalışma ortamları ile ilgili anılarını, mücadelelerini ve sorunlarını açıkladılar.

Devekuşu Yetiştiricileri Derneği ile birlikte 23 Ocak 2003 tarihinde Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI tarafından "Küreselleşme ve Türkiye Tarımı" konulu bir Konferans verildi.

Bursa'da hayvansal gıda ürünlerinin kontrolü ve satışı ile ilgili olarak 18.04.2003 tarihinde yapılan basın toplantısına Şube Başkanı İlhan DEMİRÖZ' de katıldı. Aynı konu OLAY-TV'de açık oturumda tartışıldı. Açık oturumda Şube Başkanı konuşma yaptı.

9 Mayıs 2003 tarihinde yapılan Tarımsal Araştırma Merkezi 1. Danışma Kurulu toplantısına Şube Başkanı İlhan DEMİRÖZ katıldı.

Cumhuriyetin 80. Yıl Kutlama Etkinlikleri

Bursa Valiliği'nin eşgüdümünde gerçekleştirilen etkinlikler; 10 Ekim 2003 tarihinde Doç Dr. Ertuğrul AKSOY'un sunduğu "Bursa Ovasının Cumhuriyetten Bugüne Değişimi ve Geleceği", 17 Ekim 2003 tarihinde Prof. Dr. İbrahim AK'ın sunduğu "Dünden Bugüne Bursa'da Hayvancılık", 24 Ekim 2003 tarihinde ODA Başkanı Gökhan GÜNAYDIN'ın sunduğu "Osmanlı'dan Cumhuriyete Türkiye Tarımı ve Cumhuriyetin 80. Yılında Türkiye Tarımının Sosyo-Ekonomik Analizi" konulu Konferanslar verildi.

"Cumhuriyetin 80. Yılında Bursa Tarımı Konulu İlköğretim Okulları Arası Resim Yarışması" düzenlenerek 29 Ekim 2003'te yapılan sergi açılışında derece alan ve sergilenmeye değer görülen resim sahibi öğrenciler ödüllendirildi.

Tarımsal Öğretimi Kutlama Etkinlikleri

Tarımsal Öğretimi Kutlama etkinlikleri 2002 ve 2003'te UÜZF ile ortaklaşa gerçekleştirildi ve meslekte 30 yılını dolduran üyelerimize plaket verildi.

Tarım ve Hayvancılık Fuarları

22-26 Mayıs 2002 tarihleri arasında 1. Marmara Tarım-Sera ve Hayvancılık Fuarı'na, 7-12 Ekim 2003 tarihleri arasında "BurTarım'03" Bursa Tarım, Hayvancılık ve Çiçekçilik Fuarı'na katılım sağlanarak bir Stand açıldı.

Danışma Kurulu Toplantısı

TMMOB ZMO 38. Dönem 3. Danışma Kurulu toplantısı 10-12 Ekim tarihlerinde Bursa'da yapıldı. Önceki dönem Oda Başkanlarımız, Yönetim, Denetim, Onur Kurulu ve TMMOB yüksek Onur Kurulu Üyelerimiz, Şube Başkanları ve Yönetim Kurulu Üyeleri, İl Temsilcileri ve İşyeri Temsilcilerinin katılımıyla gerçekleştirilen toplantıda Oda'mızın geçmiş çalışmaları değerlendirildi ve önümüzdeki 6 aylık çalışmalar planlandı. Uludağ

Kirazlı Oteld'e yapılan verimli toplantının ardından, Alara Tesisleri, Cumalıkızık Köyü ve Tarım Fuarı gezileri yapıldı.

ZMO DENİZLİ ŞUBESİ ÇALIŞMA RAPORU

Tarım Haftası Etkinlikleri

Ülkemizde Tarımsal Öğretimin 156. Yılı etkinlikleri kapsamında 10 Ocak 2002 günü üyelerimizin katılımları ile Atatürk Anıtına çelenk konularak saygı duruşunda bulunuldu, bir Basın Açıklaması yapıldı ve Şube Bürosunda bir sohbet toplantısı düzenlendi. 12 Ocak 2002 akşamı Alabalık Restaurant'da Başak Gecesi gerçekleştirildi.

Tarımsal Öğretimin 157. Yılı etkinlikleri kapsamında, 10 Ocak 2003 günü Atatürk Anıtına çelenk konularak saygı duruşunda bulunuldu. Saat 15.00'de TMMOB Konferans Salonu'nda Köy Hizmetleri Sulama-Toprak Şube Müdürü H. Sinan ŞENGÜN, Harita Müh. Fatma GÜLSEVER ve Zir. Yük. Müh. Sami KESKİN tarafından "Arazi Topulaştırılması" konulu bir Konferans gerçekleştirildi. Geleneksel Başak Gecesi 21 Mart 2003 gecesi Kelleci Kardeşler Restaurant'da yapıldı.

Bilimsel Etkinlikler

Denizli ve Aydın Şubelerimizin birlikte düzenlediği ve Aydın Şubemizden Kenan Vardar'ın sunduğu "Damla Sulama" konulu Konferans, 19 Haziran 2002 tarihinde Denizli Tarım İl Müdürlüğü Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi.

Çevre Bakanlığı ve Denizli Valiliği'nin birlikte düzenlediği "V. Gönüllü Çevre Kuruluşları Bölgesel Koordinasyon ve Bilgilendirme Toplantısı", 27-28 Haziran tarihlerinde Denizli'de yapıldı. Çevre Bakanı ve Müsteşarı ile Ege ve Akdeniz Bölgeleri İllerinden temsilcilerin katıldığı toplantıda, Şube Başkanı Gönül İnal, "İlimizde Tarım Topraklarının Amaç Dışı ve Yanlış Kullanımı ile Toprak ve Su Kirliliği" konusunda bir Bildiri sundu.

Prof. Dr. Oğuz Oyan, eski Oda Başkanımız Sami Doğan ve Şube Başkanı Gönül İnal, Çal İlçemize bağlı altı köyde 11-12 Temmuz 2002 tarihlerinde köy kahvelerinde düzenlenen toplantılarda Güncel Tarım Politikaları konusunda konferanslar vererek, çiftçilerimizle görüş alışverişinde bulundular.

Çal Bağbozumu Şenlikleri kapsamında 14-15 Eylül 2002 tarihlerinde düzenlenen Bağcılık Semineri ve diğer etkinliklere Şube Başkanı Gönül İnal katıldı.

TMMOB Denizli İl Koordinasyon Kurulu tarafından 28 Eylül 2002 tarihinde düzenlenen ve TMMOB Yönetim Kurulu Üyelerinin de katıldığı "Mühendisler-Mimarlar Türkiye'nin Geleceğini Tartışıyor" konulu Bölge Toplantısında, Şubemiz etkin görev aldı ve Şube Başkanı Gönül İnal "Tarımımızın Güncel Sorunları" konulu bir Bildiri sundu.

2002 yılı "Mühendislik- Mimarlık Haftası" etkinlikleri kapsamında 16 Ekim 2002 tarihinde Prof. Dr. Ayhan Çıkın'ın sunduğu "Küreselleşme ve Türk Tarımı" konulu bir Konferans ve söyleşi gerçekleştirildi.

Oda Denetçileri

24.07.2002 gün ve 24825 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan "Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmalarıyla İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmelik" uyarınca Hasan AKICI, Hüseyin GÜLMEZ, Celal SOYDAN, Enver SÜZGÜN, İbrahim GÜR Denetçi Kurulu üyeleri seçildiler.

Sosyal Etkinlikler

Denizli Şubesi Futbol Takımı, TMMOB'a bağlı Meslek Odaları arasında dostluk ve dayanışmayı güçlendirmek amacıyla 13 Mayıs-18 Haziran 2002 tarihleri arasında düzenlenen 13. Halı Saha Futbol Turnuvasına katıldı ve yalnızca bir puanla finalere kalamadı.

5 Mayıs-12 Haziran 2003 tarihleri arasında düzenlenen "14. Halı Saha Futbol Turnuvası"nda Şube takımı üçüncü oldu.

Diğer Etkinlikler

2002 yılı içinde yapılmak üzere yatırım programına alınan Denizli- Kızılcabölük Yolunun; derin vadiler, dik yamaçlar ve yoğun bir ormanla kaplı Zeytin Yaylası'ndan geçerek çok ciddi bir doğa tahribatına neden olacağı, kar ve buzlanma nedeniyle güvenli olmayacağı, iki adet alternatif yol güzergahı varken kit ülke kaynaklarımızın bu yola harcanmaması gibi bir çok nedenlerle yapımının engellenmesi için TMMOB İKK içinde ve diğer STK'larla birlikte yoğun çaba harcandı.

Türk Tarımına büyük hizmetleri geçmesi ve tarım camiasında çok saygın bir yeri olması nedeniyle Şube Yönetim Kurulu'nca aday gösterilen Yılmaz Çevik, ZMO 2002 yılı Hizmet Ödülüne layık görüldü.

10-11 Ekim 2002 tarihlerinde KOSGEB işbirliği ile Gıda İşletmelerinde Hijyen-Sanitasyon ve HACCP konularında uygulamalı bir eğitim semineri düzenlendi. Dr. Teslime MAHMUDOĞLU tarafından verilen ve İldeki büyük işletmelerin Sorumlu Yöneticileri ile Tarım İl Müdürlüğü teknik elemanlarının katıldığı seminer sonunda 25 katılımcıya Katılım Belgesi verildi.

20 Ekim 2002 tarihinde Çatalçeşme Oda Tiyatrosu'nda Denizli TMMOB tarafından düzenlenen ve Denizli Milletvekili adaylarının katıldığı Forum'a geniş katılım sağlandı. Bu forum için hazırlanan "Çağdaş, Demokratik, Sanayileşen ve Üreten Bir Türkiye İçin Görüş ve Öneriler" isimli kitapta Ulusal Tarım Politikası konusunda Odamız görüşleri yer aldı.

16 Ocak 2003 günü akşamı Şube Başkanı Gönül İnal, yerel DE-HA televizyonundaki canlı yayında Tarımımızın Güncel Sorunlarına ilişkin Oda görüşlerini anlattı.

18 Ocak 2003 günü Şubede Budama Tekniğindeki Gelişmeler konusunda bir bilgilendirme toplantısı yapıldı ve bir firma yetkilisi meslektaşımız tarafından modüler budama ekipmanları tanıtıldı.

20 Ocak 2003 günü akşamı Şube Başkanı Gönül İnal, yerel ART televizyonunda Veteriner Hekimler Odası Başkanı ile birlikte Denizli Tarım sorunlarının tartışıldığı canlı yayına katıldı.

1 Şubat 2003 Cumartesi günü Tarım İl Müdürlüğü Bahçesinde düzenlenen Budama Kursu'na 24 teknik eleman katıldı.

ODA'mızın üyelerimiz ile iletişimini dinamik ve sürekli bir yapıda tutma hedefi doğrultusunda denizli@zmo.org.tr adresi etkin kılındı. Tarım Sektörü ve ODA'mız ile ilgili hemen her konuda bilgi veren yayınlarımız ve mevzuatı içeren web sayfamız üyelerimize duyurularak tanıtıldı.

25 Ekim 2003 günü Aydın'daki üyelerimizle birlikte Tarım Fuarı'na katıldıktan sonra Buldan ve Güney İlçelerine bir gezi düzenlendi ve katılımcılara Pamukkale Şarap Fabrikası'nda Yasin TOKAT tarafından bir brifing verildi.

Yönetim Kurulu, Oda'mızın 2003 yılı Hizmet Ödülüne Pamukkale Şarapçılık A.Ş. Yönetim Kurulu Başkanı Yasin TOKAT'ı aday gösterdi.

Ziraat Mühendisleri Odası 50. Yıl Futbol Turnuvasında 5. Grupta yer alan Şube takımı, 8 Ocak 2003 günü Denizli'de Aydın Şube takımı ile yapılan maçta 9-2 galip geldi. Grup birinciliği için Manisa Şube takımı ile maç yapılacaktır.

ZMO DİYARBAKIR ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Eğitim Çalışmaları **İngilizce Kursu**

Avrupa Birliği sürecinde ve GAP Projesinin belli boyutlarıyla gerçekleşmesi aşamasında yabancı dil bilen kalifiye kadroya artarak duyulan gereksinim nedeniyle, Meslektaşlarımızın yabancı dil konusundaki eksiklerini tamamlamak ve dil bilen ziraat mühendisleri yetiştirmek amacıyla Şube binasında 15 Ekim 2001-30 Mayıs 2002 tarihlerinde 38 kişinin katıldığı 7 aylık bir kursu açıldı ve Şube Başkanı Muhittin TUTKUN tarafından teorik ve pratik İngilizce eğitimi verildi.

Damla ve Yağmurlama Sulama Kursu

Gerek sulama projelerinde çalışan, gerekse bu konuya ilgi duyan meslektaşlarımızdan gelen yoğun talep üzerine, D.Ü. Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Yrd. Doç Dr. Mustafa EYLEN ve Köy Hizmetleri Şube eski Müdürü Zir. Yük. Müh. Mehmet ALTAN tarafından 15 Mayıs-15 Haziran 2003 tarihleri arasında damla ve yağmurlama sulama sistemleri konusunda teorik ve uygulamalı bir Kurs düzenlendi ve Kursu katılan 24 üye ve 1 çiftçimize sertifikaları verildi.

Yeni Kamulaştırma Yasası Çerçevesinde Bilirkişilik Eğitim Seminerleri

Yeni kamulaştırma yasası çerçevesinde, dosya hazırlama konusunda yapılan değişiklik ve düzenlemeler konusunda, kamulaştırma bilirkişilerini bilgilendirmek amacıyla 2002 ve 2003 yıllarında II. Başkan Nurettin BAYRAM ve üyemiz Şahin ELÇİ tarafından seminerler verildi.

Dişarbakır İlinde Yeşil Alanlar ve Peyzaj Semineri

Dişarbakır ilinde mevcut yeşil alanlar ve peyzaj konusunda D.Ü. Ziraat Fakültesi Arş. Gör. Gülden SANDAL tarafından 2 Haziran 2002 tarihinde bir eğitim semineri verildi.

Köye Dönüş Sonrası Uygulanabilecek Tarımsal Modeller

Bölgede köye dönüş sonrası bu alanlarda yaşayacak olan hanelerin gelir düzeylerini artırmak amacıyla gelir getirici modellerin uygulanarak yerinde istihdamın sağlanması ve gelir düzeyi düşük ailelerin kendi kendine yeterli hale getirilmesi, sürdürülebilir ve katılıma dayalı bir üretim modelinin uygulanması, topraksız ailelere istihdam alanı yaratılarak gelir seviyelerini yükseltilmesi amacıyla Muhittin TUTKUN tarafından 2 Haziran 2002 tarihinde Tarımsal Modeller Semineri verildi. Seminer sonucunda Oda bünyesinde oluşturulan Göç Komisyonu bu konuda çalışmalarını sürdürerek bir rapor düzenledi.

Çevre Bilinci ve Sürdürülebilir Tarım

Dişarbakır'da faaliyet gösteren Gençlik Merkezi'nden gelen talep üzerine, 30 Kasım 2002 tarihinde Yönetim Kurulu Üyesi Seyfi PARLAK tarafından "Çevre Bilinci ve Sürdürülebilir Tarım" konusunda bir seminer verildi.

Bitkilerin Kürtçe Adlandırılması

Bitkilerin Kürtçe adlandırılmasına yönelik olarak Ziraat Mühendisi Ahmet KASIMOĞLU tarafından yapılan çalışma, üyelerimiz ve diğer Sivil Toplum Kuruluşlarının katılımı ile 4 Mayıs 2003 tarihinde gerçekleştirildi.

1000 Köye 1000 Tarım Gönüllüsü Bilgilendirme Toplantısı

Tarım ve Köyşleri Bakanlığının kalkınma projeleri çerçevesinde tarım sektörünün önündeki sorunların çözümünü sağlamayı amaçlayan "Bin Köye Bin Tarım Gönüllüsü Projesi (Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi)"nin yaşama geçirilmeye başlanması aşamasında, uygulamaya koyulacak olan projenin üyelerimize duyurulmasını sağlamak ve bu konudaki stratejileri belirlemek amacıyla, 4 Ağustos 2003 tarihinde Nurettin BAYRAM tarafından bir bilgilendirme toplantısı yapıldı.

Sosyal ve Kültürel Etkinlikler

Tarımsal Eğitim ve öğretimin 156. Yılı kutlamaları çerçevesinde 12 Ocak 2002 tarihinde Başak Balosu düzenlendi. Geleneksel olarak kutlanan Başak Balosu'nun 157. yılı kutlamaları, Diyarbakır'da meydana gelen elim uçak kazası ve devamında Irak Savaşı nedeniyle iptal edildi.

2 Şubat 2002 tarihinde Karacadağ Kayak Merkezine düzenlenen geziye 32 üyemiz katıldı.

İlusu Barajı suları altında kalacak olan tarihi ve kültürel öneme sahip Hasankeyf'in yaşatılması amacıyla 4 yıldan beri TMMOB Diyarbakır birimlerince yapılan tüm etkinliklerde aktif olarak yer alındı. 2002-2003 yıllarında yapılan tüm etkinliklere katılım gösterilerek bir rapor hazırlandı.

27-30 Haziran 2002 tarihleri arasında 37 kişinin katıldığı Kapadokya gezisi düzenlendi.

13-20 Temmuz 2003 tarihleri arasında Doğu Karadeniz Bölgesine 47 kişinin katıldığı bir gezi düzenlenerek, bölgedeki tarihi, turistik yerler ve yaylalar gezildi.

Sosyal etkinliği artırmak ve üyeler arasında kaynaşmayı sağlamak amacıyla 23 Şubat 2003 tarihinde 20 kişinin katıldığı ödüllü bir tavla turnuvası düzenlendi.

Örgütlenme Çalışmaları

Geriyeye yönelik aidat borçları olan üyelere taksitlendirme yapılarak, geri dönüşüm oranları önemli miktarlarda artırıldı.

Üye sayısının artırılmasını sağlamak amacıyla yapılan çalışmalar sonucu üye sayısı % 23'lik bir artışla 414'den 510'a ulaştı.

İstihdam Çalışmaları

560 Sayılı KHK kapsamında Sorumlu Yöneticilik konusunda Tarım İl Müdürlüğü, Koruma Kontrol Şube Müdürlüğü ve Fırıncılar Odası ile görüşmeler yapılarak, bu alanda görülen tıkanıklıkları aşmaya yönelik çözüm yolları geliştirilmeye çalışıldı.

Bölgede alternatif ürün olanaklarını araştırmak ve tarımsal alanda Ziraat Mühendislerine istihdam olanakları yaratmak amacıyla, Çınar ilçesine bağlı Aktepe köyünde ortaklık yöntemiyle Oda yönetiminin de içinde bulunduğu 7 kişi bir araya gelerek Tıbbi ve Aromatik Bitki Üretimini gerçekleştirdi. Bu kapsamda 350 dönümlük bir arada Çörek otu, Kişniş, Kışkiler üretimi gerçekleştirildi. Bu kapsamda 350 dönümlük ziraat mühendislerini bir araya getirerek şirketleşmek, bölgede fazla denenmemiş olan bitkileri ekerek paketleme yoluyla iç ve dış pazarda satım olanaklarını geliştirmek olarak hedeflenmişti. Ancak, olumsuz geçen kış şartları ile tarım uygun ilaç ve alet-makinalarının temin edilememesi nedeniyle, beklenen verim alınamadı ve dolayısıyla proje hedefleri tam olarak gerçekleştirilemedi. Bu çalışma sonucunda birlikte çalıştığımız çiftçinin bu girişimi devam ettirme isteği, projenin geleceği konusunda umut verici gelişmeler olarak değerlendirilmektedir.

Bilirkişilik Faaliyetleri

Bilirkişilik konusunda Oda'yı kurumsallaştırmak ve saygınlığını artırmak amacıyla, Diyarbakır merkez ve ilçe hakimleriyle çeşitli defalar görüşülerek, mevcut sorunlar aktarıldı ve gerek dosyaların hazırlanması, gerekse bilirkişilik dosya ücretlerinin artırılması sağlandı. Dosya ücretleri iki yıllık süre içerisinde % 300'lük bir artışla ortalama 20.000.000 TL'den 60.000.000 TL'ye ulaştı.

Kamulaştırma Bilirkişilerinin seçiminde İndeks Yöntemi kullanılarak, Bilirkişilik için başvuran adaylar belirli kriterlere göre sıralanarak seçildi.

Kamulaştırma dosyaları için elde edilen ücretlerin adil dağıtımı için uygulanan havuz sistemi Tespit Davaları için de oluşturuldu ve özellikle bu dosyalara Oda'ya aktif katılımları olan işsiz üyelerimizin gönderilmesine gayret edildi.

Tespit davalarında gerekli disiplin ve adil katılımı sağlamak amacıyla hakimlerle görüşülerek, Oda'nın gönderdiği bilirkişilerin dikkate alınması konusunda kısmen bir başarı sağlandı. Oda bilgisi dışında Tespit Davalarına gittiği tespit edilen üyelere yönetmelik gereği %10'luk Oda payının verilmesi amacıyla uyarı yazıları yazılmasına karşın bu konuda istenilen sonuç alınmadı.

Mesleki Denetim Yönetmeliği

Zirai ilaç bayilerinde sorumlu müdür olarak çalışan Ziraat Mühendislerinin denetimini sağlamak amacıyla çıkan yönetmelik çerçevesinde, Genel Merkeze bağlı olarak çalışan Şube üyesi Sedat EREN, Coşkun BİNGÖL, Veysel AYDENİZ, Abit SAYILIR, Nursel KOÇYİĞİT Denetçi olarak seçilmiştir.

Diyarbakır ilinde gerek kaçak zirai ilaç, sahte ilaç ve vadesi geçmiş ilaç kullanımını önüne geçmek, gerekse bayilerin ortak fiyat ve hafta sonları çalışma saatlerini düzenlemek amacıyla Zirai İlaç Bayileri ve Ziraatçılar Derneği ile toplantı yapılarak, bu konuda çözüm önerileri geliştirilmeye çalışıldı.

Ayrıca, kaçak ilaç satışının önüne geçilmesi ile perakende ve toptan ilaç satışlarının koşullarını içeren bir rapor üyemiz M. Coşkun BİNGÖL ve Sedat EREN tarafından hazırlandı ve Hatay, Adana, Gaziantep, Şanlıurfa ile Malatya Şubeleri ve tüm İl Valiliklerine yazılarak önlem alınması istendi.

Platform Çalışmaları

Diyarbakır ilinde faaliyet gösteren ve 32 kurumun birlikteliğinden oluşan Demokrasi Platformu'nun üyesi Şubemiz, gerek bölge, gerekse ülke bazında meydana gelen gelişmelere destek - tepki boyutunda demokratik katılımını gerçekleştirdi. Yapılan faaliyetlerin karşılığı olan masrafların Şubeye düşen payı eksiksiz olarak ödendi.

TMMOB İKK'nın 38. Dönem içerisinde yaptığı bir çok faaliyete gereken maddi destek ve katkı sunularak aktif katılım sağlandı.

Türkiye'de değişik yerlerde enerji açığı bahane edilerek yapılmak istenen mobil santrallerin Samsun ve Zonguldak bölgelerin duyarlılıkları nedeniyle, yaygın olarak Batman, İdil, Silopi, Siirt ve Kızıltepe'ye kaydırılması üzerine, Mobil santraller konusunda Şube görüşlerini ifade eden bir rapor hazırlandı.

Hasankeyf'i sular altında bırakacak olan İlisu Barajı'nın neden gerekli olmadığı konusundaki Şube görüşü İKK'ya sunuldu.

Surdibi ve Sümerpark Yeşillendirme Projesi revizyonu kapsamında üyemiz Yrd. Doç. Dr. İsmail GÜL toplantılara katılarak gerekli görüş ve önerilerde bulundu.

TMMOB bünyesinde faaliyet gösteren Kadın Platformu'nun yapmış olduğu faaliyetlere üyelerinden Sezer GÜRAN, Sibel KARAHAN, Zeynep KAVAK ve Gülbahar BOZARSLAN katılarak Şubeyi temsil ettiler. Kadın Platformu'nun düzenlediği Eğitim Seminerine kadın üyelerimizden katılım sağlandı.

Diyarbakır'ın sürdürülebilir kentsel yaşamına katkıda bulunmak amacıyla Diyarbakır Yerel Gündem'21 Öneri Raporu hazırlanarak Kent Danışma Meclisi'ne sunuldu. Raporda; Gönüllü Köye Dönüş Faaliyetleri, Varoş Hayvancılığının Islahı, Hayvan Pazarının Taşınması, Tarımsal Alanların Yanlış Kullanımına yönelik görüş ve öneriler sunuldu.

Kitle İletişim Etkinlikleri

Basın Açıklamaları

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO)'nin kapatılmamasına yönelik olarak Ticaret ve Sanayi Odası öncülüğünde yapılan basın açıklamasında 2 kez yer alınarak aktif destek sunuldu.

14 Mayıs Dünya Çiftçi Günü nedeniyle düzenlenen basın açıklamasına katılım sağlandı

ABD'nin Irak'a saldırısı ve Türkiye'nin asker göndermemesi kapsamında "Savaşa Hayır Mitingi"ne katılım sağlandı.

Radio-Televizyon Programları / Gazete ve Dergi Haberleri

38. Dönem boyunca çeşitli radyo ve televizyonlarda yapılan açık oturum, söyleşi gibi programlarda yer alarak, bölge tarımı ve ziraat mühendisliği konusunda bilgilendirme işlevleri yerine getirildi. Ayrıca çeşitli gazete ve dergilerde gerek makale ve gerekse haber olarak yer alan görüşlerden bazıları şunlardır;

- a) GAP Bölgesinde Tarımda İstihdam (GAP TV)
- b) Organik Tarım (Söz TV)
- c) ZMO Girişimciler Projesi (GAP Radyo-6 Ocak 2003)
- d) Doğrudan Gelir Desteği Uygulamaları (Can TV-10 Şubat 2003)
- e) Ziraat Mühendisliği Eğitimi ve İstihdam Problemleri (Söz TV-16 Şubat 2003)
- f) GAP Projesinin Değerlendirilmesi (Evrensel Gazetesi)
- g) Diyarbakır Kaçak Zirai İlaç Kenti (Söz Gazetesi)
- h) Sulama Kapsamı Dışında Kalacak Kesimlere Yönelik Yapılanmalar (Borsa Dergisi-M.TUTKUN)
- i) 1000 Köye 1000 Tarım Gönüllüğü (Borsa Dergisi-M.TUTKUN)

Bilimsel Etkinlikler

Siirt ZMO İl Temsilciliği'nin 6 Mayıs 2002 tarihinde düzenlemiş olduğu Panel'e, Şube Başkanı Muhittin TUTKUN panelist olarak katılarak, Kırsal Kalkınmada Hayvansal Üretim Modelleri konulu bir bildiri sundu.

TMMOB İKK'nın 15 Haziran 2002 tarihinde Batman'da düzenlediği "Tarih ve Kültür Değerlerimiz İle Enerji Kullanımı" konulu Panel'e, yönetim kurulundan Seyfi PARLAK ve Mustafa KORKUTAN katıldılar.

Göç-Der tarafından 22 Haziran 2002 tarihinde düzenlenen Panel'e Muhittin TUTKUN katılarak "Köye Dönüş Sürecinde Uygulanabilecek Tarımsal Modeller" konulu tebliği sundu.

Bölgede köye dönüş sonrası bu alanlarda yaşayacak olan hanelerin gelir düzeylerini artırmak amacıyla gelir getirici modellerin uygulanarak, yerinde istihdamın sağlanması ve gelir düzeyi düşük ailelerin kendi kendine yeterli hale getirilmesi, Sürdürülebilir ve katılıma dayalı bir üretim modelinin uygulanması, topraksız ailelere istihdam alanı yaratılarak gelir seviyelerini yükseltilmesi amacıyla hazırlanan köye dönüş sürecinde uygulanabilecek üretim modelleri başlıklı bildiri, sonradan genişletilerek "Köye Dönüş Modelleri" başlığı altında seminer olarak sunuldu ve üyelerimizle tartışma olanakları yaratıldı.

1999 yılında IMF ile imzalanan niyet mektubu çerçevesinde üretimi daraltılan ürünlere alternatif olabilecek ürünlerin tanıtılması, ekim, pazarlama ve kredilendirme olanaklarının araştırılması amacıyla, ZMO Diyarbakır Şubesi tarafından 16 Ocak 2003 tarihinde düzenlenen Güneydoğu Anadolu Bölgesinde Alternatif Ürün Yetiştirme Olanakları konulu Panel'e; D.Ü. Ziraat Fakültesi Bitkisel Üretim Bölümü Öğretim Üyelerinden Dr. Tahsin SÖĞÜT, Dr. Süleyman KIZIL, Güneydoğu Tarımsal Araştırma Enstitüsü'nden Uzman Fethullah TEKİN ve TKV Diyarbakır Müdürü Osman KAZICI panelist olarak katıldılar.

DSİ X. Bölge Müdürlüğü tarafından 30 Nisan 2003 tarihinde düzenlediği ve çiftçilerin de katıldığı Sulama Birliklerinin Geliştirilmesi ve Alternatif Ürün konulu Panel'e Şube olarak aktif katılım sağlandı.

Köye Dönüş Paneli ve Saha Çalışmaları

23-25 Mayıs 2003 tarihlerinde Van'da düzenlenen "Köye Dönüş Paneli ve Saha Çalışmaları"na Genel Başkan Gökhan GÜNAYDIN, Şube yönetim kurulu üyelerimizden Seyfi PARLAK ve Mustafa KORKUTAN, Göç Komisyonu üyesi İskan TEĞİN katılarak katkı sundular. Oda heyeti Yüksekova ilçesinde boşalmış köyleri ziyaret etti ve köye dönmek isteyen köylülerle birebir görüşme yaptı. Heyet, buradan edindiği izlenimleri

Diyarbakır'da daha geniş kitlelerle duyurmak ve yaymak amacıyla çeşitli etkinliklerde bulundu ve bu çalışmanın Göç-Der tarafından yürütülmesi sağlandı.

Organik Tarım Semineri

Gaziantep'te 29-30 Nisan 2003 tarihlerinde düzenlenen Organik Tarım konulu Seminere, yönetim kurulu üyelerimizden Seyfi PARLAK ve Mustafa KORKUTAN katıldı.

Tarla Günleri Ve Teşvik Yarışmaları

Tarımsal alanda yapılan denemeleri yerinde görmek, üretici sorunlarını dinlemek ve üreticiyi bazı üretim dallarında teşvik etmek amacıyla düzenlenen etkinliklere katkı sağlandı. Kulp ilçesine bağlı köylerde yapılan İpekböcekçiliği yarışmasında dereceye giren üreticilere Şube olarak 2 çeyrek altın verilerek üreticiler teşvik edildi. Katılım sağlanan etkinlikler şunlardır:

TARLA GÜNÜ (Güneydoğu Tarımsal Araştırma Enstitüsü-30 Mayıs 2002)

BUZAĞI YARIŞMASI (Ergani Tarım İlçe Müdürlüğü (Muhittin TUTKUN-Jüri Üyesi)

İPEKBÖCEKÇİLİĞİ TEŞVİK YARIŞMASI (Kulp-Muhittin TUTKUN-Jüri Başkanı-30 Haziran 2003)

TARLA GÜNÜ (Güneydoğu Tarımsal Araştırma Enstitüsü- 4 Haziran 2003)

Öğrenci Bursları

D.Ü. Ziraat Fakültesi'nde öğrenim gören maddi durumu yetersiz ve başarılı 4 öğrenciye, Şube tarafından 3 ayda bir olmak üzere 100.000.000 TL. burs verildi Burs kaynakları, kamulaştırma bilirkişilerinden kesilen % 5'lik paylardan karşılandı.

Şube – Üye İlişkileri

Kamu kurum ve kuruluşlarında İşyeri Temsilcilikleri oluşturuldu. Ancak MEB ile serbest çalışan ve işsiz olan üyelerimize ulaşma konusundaki sıkıntılar tümüyle çözüme kavuşturulamadı.

Belirli dönemlerde Oda faaliyetleri konusunda üyeleri bilgilendirmek, görüş ve önerilerini almak amacıyla üye toplantıları yapıldı.

Gerek serbest çalışan gerekse kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan üyelerimize Oda bilgisayarından yararlanma olanağı sağlandı.

Üyelerimizin dünyada gelişen yenilikleri yakından takip edebilmelerini sağlamak amacıyla kısıtlı da olsa internet olanaklarından yararlanmaları sağlandı.

Kurumsal Yapının Güçlendirilmesi

Kamu Kurum ve Kuruluşları ile yapılan yazışmalar düzene girdi. İKK Köye Dönüş Sekreteryası Şube tarafından yürütüldü. Kent Danışma Meclisi üyeliğine Odamız üyesi 3 kişi seçildi. TMMOB Üst Kurul Delegeğine Odamız üyesi 4 kişi seçildi. Mahkemelerle Oda arasındaki ilişkiler geliştirildi. Bilirkişilerin daha düzenli dosya hazırlamaları sağlandı. Bazı Asliye Hukuk Mahkemeleri tarafından tespit bilirkişiliği için Odamızdan resmi görev belgesi istendi. Genel Merkez'e bağlı 5 adet Denetçi seçildi. Ziraat Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere burs olanakları sağlandı. Üyelerimizden Sezer GÜRAN tarafından hazırlanan ve Sivil Toplum Geliştirme Merkezi (STGM) tarafından kabul edilen ve gelecek yıl uygulanması düşünülen "Çarıklı Beldesinde Kadınlara Yönelik Seracılık Projesi"nde kadınlara yönelik Kurumsal Eğitim Desteği sunulacaktır. ZMO Diyarbakır Şubesi 2003 Yılı Ajandası basıldı.

Köye Dönüş Komisyonu

Şube bünyesinde Nurettin BAYRAM, İskan TEĞİN ve Serhat TANTEKİN'in oluşturduğu komisyon, yeniden köye dönüş olanakları ve bu konuda yapılması gerekenler konusunda çalışmalarını sürdürdüler. Bu kapsamda 37. Dönem yönetim kurulu tarafından hazırlanan Köye Dönüş Raporu yeniden ele alınarak güncelleştirildi ve bir rapor haline getirilerek ilgili yerlere sunuldu.

Oda restorasyonu

Gerek mesleki eğitim, seminer, panel, kurs ve benzeri konularda çalışmalar yapabilmek, gerekse üyelerimize daha uygun şartlar sağlamak amacıyla restorasyon çalışmaları yapıldı.

Demirbaş Alımları

2002 yılı birlikçileri ve oda desteği ile 1 adet bilgisayar, Buzdolabı, Konferans masası ve sandalyeleri, Konuşma kürsüsü, Bilirkişi evrak dolabı, Oturma odası masa ve sandalyeleri, Koltuk takımı, İlan Panosu, Panel radyatör, Vestiyer, ilan panosu ve yazı tahtası, Mutfak dolabı ve Çay ocağı alındı.

ZMO ERZURUM ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Şube Yönetim Kurulu'nun 04.04.2002 gün ve 83 sayılı kararı ile EKİP Mer'a Komisyonunda Başkan olarak görev alan Şube Başkanı Yrd. Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI ve diğer komisyon üyeleri mer'a komisyonu raporunu hazırlayarak ilgili makamlara sundular ve konu ile ilgili olarak 15.03.2002'de Erzurum'da Doğu Anadolu Gazeteciler Cemiyeti'nde bir basın toplantısı yapıldı.. Ayrıca aynı gün yerel TV kanalı olan Doğu TV'de konu ile ilgili yapılan canlı yayına Başkan olarak Yrd. Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI katıldı.

28.01.2002 tarihinde UNDP tarafından finansa edilen iki günlük Doğu Anadolu Katılımcı Kırsal Kalkınma Projesi toplantısına Şube Başkanı Yrd. Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI ve Yönetim kurulu üyesi Araş. Gör. Metin TURAN katılarak projenin uygulanması ile ilgili önemli katkılarda bulundular.

2002 ve 2003 yılında yaklaşık 2 ay süre ile haftada bir gün olarak devam eden bilirkişilerin eğitim çalışmaları yapıldı. Çalışmalarda çeşitli kurumlardan alınan üretim, verim ve maliyet cetvelleri incelenerek Kıymet Takdiri konularında bilgiler verildi.

28.02.2002'de Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsü Bölge Müdürlüğü'nün düzenlediği Kar Paneli'ne Yönetim kurulu üyesi Araş. Gör. Metin TURAN katıldı.

11.03.2002 tarihinde Ankara Erzurumlular Vakfı tarafından gerçekleştirilen "12 Mart'a Doğru Erzurum" konulu Panelin organizasyonuna Oda Yönetimi yardımcı oldu.

Koç Grubunun üst düzey yöneticisi Sayın Cengiz SOLAKOĞLU ve Koç-Ata Grubu Genel Müdürü ile Erzurum'un Tarımsal Yapısı ve Hayvancılık konusunda bir toplantı yapıldı ve toplantıda Şube Başkanı Yrd. Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI bilgi verdi.

Gıda sektöründe sorumlu yönetici olarak çalışan meslektaşlarımızın problemleri ile ilgili olarak 2002 ve 2003 yıllarında Tarım İl Müdürlüğü Kontrol Şube Müdürünün de katıldığı 3 adet toplantı düzenlendi.

Mart 2002- Haziran 2002 tarihleri arasında farklı konuları içeren 11 haftalık ve 2003 yılının aynı döneminde 14 haftalık olmak üzere seminer programları düzenlendi. Seminerlere Ziraat Fakültesi Öğretim Üyeleri, Kurumlarda çalışan meslektaşlarımız ve öğrenciler yoğun bir ilgi ile katıldı.

Şube yönetim kurulunun 04.04.2002 gün ve 83 sayılı kararı ile 250 adet fidan, 05 Mayıs 2002 tarihinde Aziziye ve Mecidiye Tabyalarına üyelerimizin de katıldığı bir törenle ağaç dikimi yapıldı.

2002 ve 2003 yıllarında üye ziyaretleri yapılarak, üyelerimizin odadan beklentileri, istekleri, dilek ve temennileri notlar halinde rapor edilerek, ilgili sorunlar giderilmeye çalışıldı.

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi öğrencileri tarafından kurulan Aktif Ziraat Mühendisleri Kulübünün talepleri ile Ziraat Mühendisleri Yetkileri konulu seminer şube Başkanı Yrd. Doç. Dr. Binali Çomaklı tarafından 23 Ekim 2002 tarihinde Ziraat Fakültesinde verildi.

2002 yılında odamızın üyelerimizle ve diğer kurum ve kuruluşlarla aktif iletişim sağlamak amacıyla www.tmmobzmo-erzurum.org.tr şeklinde web site adresi oluşturuldu.

15-16 Mart 2003 tarihinde Ankara'da yapılan 38. dönem 2. danışma kurulu toplantısına Yönetim kurulu üyelerimizin tamamı katıldı ve Kamulaştırma Yasası ve Tarımsal Eğitimle ilgili öneriler sunuldu.

Çoruh Havzası Rehabilitasyon Projesi ile ilgili olarak Japonya'dan gelen 3 kişilik heyete şube başkanı Yrd. Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI proje ile ilgili bilgiler sundu.

Üyelerimizin tamamına Ramazan ve Kurban bayramları ile Yıl başı kutlama tebrikleri gönderildi ve her bayramın 3. günü Şube hizmet binasında meslektaşlarımızla bayramlaşma yapıldı.

Yerel gazetelere bayram kutlama mesajları ve vefat eden üye veya birinci derecede yakınları için taziye ilanları verildi. Yine meslektaşlarımızdan çeşitli idari görevlere atanarlara, Akademik kariyer yapanlara, düğün ve sünnet törenlerine çiçek gönderilerek kutlamalar yapıldı.

Tarım öğretimının 156 ve 157. yılı kutlama programları 10 Ocak 2002 ve 2003 tarihlerinde Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi ile birlikte düzenlendi. Toplantılarda Şube Başkanı Yrd. Doç. Dr. Binali ÇOMAKLI meslektaşlarımızın sorunlarını da konu alan birer konuşma yaptılar.

2002 ve 2003 yıllarında yerel basında Doğrudan Gelir Desteği, Oda faaliyetleri, Doğu Anadolu Bölgesinde Tarım ve 1000 Köye 1000 Tarım Gönüllüsü gibi çeşitli konularda çok sayıda beyanat verildi.

18 Aralık 2002 tarihinde Erzurum'da Organik tarımla ilgili Kontrol ve Sertifikasyon şirketlerinin kurulması hususunda Doğu Anadolu Besiciler Birliği ile müştereken Şube hizmet binasında 40 adet herhangi bir iş yerinde görev almayan Ziraat Mühendislerinin katıldığı bir toplantı tertip edildi. Toplantı sonucunda Tarım Bakanlığı'nın Organik Tarım Kontrolörlüğü kursu açması için toplantıya katılan meslektaşlarımızdan dilekçeler alınarak, bir üst yazı ile başta Tarım Bakanlığı olmak üzere ilgili mercilere gönderildi.

17-19 Aralık 2002 tarihinde Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsü Bölge Müdürlüğü'nün Ulusal bazda düzenlediği, farklı bölge ve mesleklerden pek çok katılımcının yer aldığı UA-CBS Semineri'ne Yönetim Kurulu üyesi Yrd.Doç.Dr. Metin TURAN katıldı.

2003 yılında üyelerimize yıl başı armağanı olarak bir ajanda, bir masa takvimi ve bir adet duvar takvimi bizzat üye ziyaretleri yapılarak takdim edildi. Aynı materyal Genel Merkez ve diğer Şubelerimize gönderildi.

25 Ocak 2003 tarihinde "Başak Yemeği" düzenlendi.

23-26 Ocak 2003 tarihinde Doğu Anadolu Besiciler Birliğinin düzenlediği, Erzurum Milletvekillerinin de katıldığı Organik Tarım Ürünlerinin Kontrol ve Sertifikasyon şirketinin bölgemizde kurulması için neler yapılması gerektiği konulu toplantıya şube başkanı Yrd. Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI ve Yönetim Kurulu üyesi Yrd. Doç. Dr. Metin TURAN katılarak Odamızın görüşlerini dile getirdi.

Bakü Ceyhan Tiflis boru hattı ile ilgili olarak Toplumsal Yapılaşma Projesine teklif sunan Merc Crops'un temsilcileri ile şube başkanı Yrd. Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI görüşme yaparak bölge ve yöremiz hakkında bilgiler verdi. Ayrıca ilgili kuruma bu konudaki görüşler yazılı olarak sunuldu.

Erzurum Dadaşkent Beldesinde Odamıza tahsis edilen ağaçlandırma sahasında 26.04.2003 tarihinde Sayın Erzurum Valisi Mustafa MALAY ve 500 civarında meslektaşımız ve Ziraat Fakültesi öğrencilerinin katıldığı görkemli bir törenle 1500 adet fidan dikimi yapıldı. Ayrıca İlimizdeki diğer sivil toplum kuruluşlarıyla beraber Aziziye Tabyalarında ağaç dikimi yapıldı.

17.05.2003 tarihinde Aşkale ilçesinde yaklaşık 200 çiftçinin katıldığı "Daphan Ovası Sulaması İle İlgili Sorunlar Ve Çözüm Önerileri" konulu panel, Aşkale Kaymaklığı ile müştereken düzenlendi.

Organik tarımla ilgili İlde kurulan komisyonunda Şube başkanı Yrd.Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI görev aldı ve konuyla ilgili toplantılara katıldı.

Sayın Vali Mustafa MALAY Şubemizi ziyaret etti ve bu ziyaretin anısına kendilerine bir plaket sunuldu.

05 Haziran Dünya Çevre Günü Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsü Bölge Müdürlüğü ile müştereken düzenlenen bir toplantıyla kutlandı. Bu toplantıda Şube başkanı Yrd.Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI'ya Köy Hizmetleri Araştırma Enstitüsü Bölge Müdürü Sayın Dr. Zekeriyâ SEVİM bir plaket sundu.

28-29 Mayıs 2003 tarihlerinde düzenlenen Organik tarım eğitim kursuna meslektaşlarımızın katılımı sağlandı ve kurs sonunda katılımcılara başarı belgeleri dağıtıldı.

24.08.2003 tarihinde Erzurum Tarım İl Müdürü Sayın Zir.Yük. Müh. Bektaş ERDOĞAN, Erzurum Veteriner Hekimler Odası, Casa Dalkıran Angora Şirketi ile müştereken odamızda yaklaşık 35 Ziraat Mühendisinin katıldığı Angora tavşanı bilgilendirme toplantısı düzenlendi.

Odamızda her hafta Cuma günleri akşam saatlerinde meslektaşlarımızın katıldığı sohbet toplantıları düzenlendi. Toplantıların bazılarında Sayın Erzurum Valisi Mustafa MALAY ve Erzurum Büyükşehir Belediyesi Başkanı Ziraat Yüksek Mühendisi Mahmut UYKUSUZ katıldı.

15 Ekim 2003 tarihinde gerçekleştirilen EKİP (Erzurum Kuruluşları İşbirliği Platformu) toplantısına yaklaşık 60 civarında Sivil Toplum Kuruluşunun temsilcileri ile Erzurum Valisi Sayın Mustafa MALAY ve Erzurum Büyük Şehir Belediye Başkanı Sayın Zir.Yük.Müh. Mahmut UYKUSUZ katıldı.Toplantıyı dönem başkanı olarak Şube başkanı Yrd.Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI yönetti.

Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve BTC'nin müştereken organize ettiği "Tohumculuk Simpozyumuna" şube yönetim kurulu üyeleri katıldı ve sempozyumda bir stand açıldı. Ayrıca toplantıda Şube başkanı Yrd.Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI çeşitli konularda görüşlerini dile getirdi.

17-19 Ekim 2003 tarihlerinde Erzurum'da gerçekleştirilen; Erzurum Valiliği, Ulusal Güvenlik ve Stratejik Araştırmalar Derneği ile Atatürk Üniversitesi'nin müştereken düzenlediği "Doğu Anadolu Bölgesi ve Yerel Kalkınma Simpozyumu"na Odayı temsilen Şube Başkanı Yrd.Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI katıldı ve Tarım-Hayvancılık Komisyonunda görev aldı.

1-2 Kasım 2003 tarihlerinde Erzurum Valiliği , Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi ve Erzurum Milletvekillerinin organize ettiği Teknik İnceleme gezisine Şube Başkanı Yrd.Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI katıldı. Gezi Şanlıurfa ilinde faaliyet gösteren Koç-Ata-Sancak Besi çiftliğinde inceleme yapmak üzere düzenlendi.Benzer yatırımların Erzurum'a yapılması konusunda Şube Başkanı Yrd.Doç.Dr. Binali ÇOMAKLI'nın da görev aldığı bir komisyonun hazırladığı rapor yetkililere sunuldu.

Diğer yıllarda olduğu gibi 2004 yılı Kamulaştırma Bilirkişilerinin tespiti de Kura sistemi ile yapıldı..

ZMO GAZİANTEP ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Kitle İletişim Etkinlikleri

2002 Ocak ayında TRT Radyo 1'de yayınlanan Gündem Programı'na konuk olarak katılan Şube Başkanı Karaca BOZGEYİK, "Kırsal Kesimdeki Kadın İş Gücünün Değerlendirilmesi" konusunda açıklamalarda bulundu.

14 Mayıs 2002 tarihinde TRT 1'de yayınlanan "Bu Toprağın Sesi" Programına katılan Şube Başkanı Karaca BOZGEYİK, Doğrudan Gelir Desteği konusunda Odamız görüşlerini açıkladı.

Gaziantep Şubesi tarafından Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü'nün katkılarıyla hazırlanan "Tarım ve Mühendislik" adlı program , 15 günde bir 3 ay boyunca yerel kanal 5 TV'de yayınlandı.

Yine, yerel kanal Olay TV'de ayda bir yayınlanan "Tarımın Sesi" adlı bir TV programı hazırlandı.

Ayrıca, mesleki ve ulusal sorunlarla ilgili olarak Basın Açıklamaları yapıldı.

Bilimsel Etkinlikler

13 Nisan 2002 tarihinde Antepfıstığının İç ve Dış Pazar Sorunları ile ilgili olarak bir Panel gerçekleştirildi. Yöneticiliğini Genel Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN'in yaptığı Panel'e, Antepfıstığı Araştırma Enstitüsü Hüseyin TEKİN, Güneydoğubirlik Genel Müdürü Seydi Vakkas KORKMAZ, Güneydoğu İhracatçılar Birliği Başkanı Abdülkadir ÇIKMAZ ve Ziraat Odası Başkanı Zihni KEPKEP konuşmacı olarak katıldılar.

5 Haziran 2003'de konuşmacı olarak Çukurova Üniversitesi Ziraat Fakültesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Nedim UYGUN'un katıldığı "Tarımda Biyolojik Mücadele" konulu bir Panel düzenlendi.

27-28 Haziran 2003'de "Küreselleşme ve Avrupa Birliği ile Bütünleşme Sürecinde Türk Tarım Politikaları" sempozyumu gerçekleştirildi. Başarılı bir şekilde geçen Sempozyum'da Genel Başkan Gökhan GÜNEYDİN ve Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyeleri Gülay SUBAŞI, Baki Remzi SUIÇMEZ ve Doç. Dr. Cemil ERTUĞRUL birer bildiri sundular.

8 Mart 2003'de TMMOB'a bağlı Odalarda birlikte "Dünya Kadınlar Günü" Paneli yapıldı

21 Mart 2003'de TMMOB'a bağlı Odalarla birlikte TMMOB Genel Başkanı Kaya GÜVENÇ'in de katıldığı "Mühendislik ve Etik" konulu Panel düzenlendi.

Çeşitli Toplantılar

Gıda işletmelerinde Sorumlu Yöneticilik yapan meslektaşlarımızın sorunları ile ilgili olarak periyodik toplantılar yapıldı.

Zirai ilaç bayii meslektaşlarımızla toplantılar yapıldı.

Zirai ilaç bayii meslektaşlarımızın sorunlarına ilişkin Adana'da yapılan Bölge Toplantısına katılım ve katkı sağlandı.

Odamıza yeni kayıt olan meslektaşlarımızla tanışma toplantıları yapıldı ve onların iş sorunları ile ilgili olarak neler yapılabilecekleri konuşuldu.

1000 Köye 1000 Ziraat Mühendisi alımı ile ilgili meslektaşlarımızla toplantı yapıldı.

TMMOB İKK Toplantıları

TMMOB'a bağlı diğer meslek disiplinlerinden oluşan İl Koordinasyon Kurulu toplantılarına düzenli katılım ve katkı sağlandı.

TMMOB Bölge toplantılarına katkı sağlandı.

TMMOB Lokalinin kurulması için Şahinbey Belediyesi'nden kiralanan bir arsa üzerine temel atma töreni düzenlendi.

Bilirkişilik

Bilirkişi seçiminde ihtiyacı olan meslektaşlarımızın seçimine dikkat edilerek, altı yıldan beri uygulanan bilirkişilikte havuz sistemine devam edildi

Bayileri Denetleme Çalışmaları

Ziraat Mühendislerinin hizmet alanlarındaki çalışmalar ile ilgili meslek denetim uygulamalarına geçildi. Bu konuda ilk olarak Ziraî ilaç bayilerimizin açma – kapama saatleri düzenlendi.

Spor Etkinlikleri

TMMOB İl Koordinasyon Kurulu'nun Geleneksel Halı Saha Futbol Turnuvasına katılım sağlandı.

Genel Merkezin 50. Yıl Kuruluş Yıldönümü çerçevesinde düzenlediği şubeler arası Halı Saha Futbol maçlarına katılım sağlandı.

ZMO HATAY ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Çiftçilere verilen Buğday ve pamuk taban fiyatlarının azlığı ve devletin yapmasını istediğimiz destekleme alımları, Asi Nehiri Mecrası ıslahının yapılması, Tarım topraklarının Toprak Yasası çerçevesinde kullanılması için ilgili kuruluşların göreve çağırılması, 560 sayılı KHK çerçevesinde Teknik Sorumlu Müdür bulundurması gerekli gıda kuruluşlarının ilgili kurumlarca uyarılması girişimleri ile bu kurumların müdür atamaları yapmaları konularında basın bildirimleri hazırlandı.

M.K.Ü Ziraat Fakültesi son sınıflarına okutulan Mesleki Deontoloji dersinde öğrencilere mezuniyet sonrası yapabilecekleri iş imkanları, Odamız tüzüğü ve buna bağlı görevleri konularında bilgi vermek amacıyla derslere girildi.

Her yıl düzenlenmekte olan Başak Baloları gerçekleştirildi.

Zirai İlaç Bayilerinde İç Denetim Yönetmeliği çerçevesinde Mesai Saati uygulamaları başlatıldı. Denetçiler seçilerek göreve başlatıldı. Ancak bu uygulama çeşitli sebeplerden dolayı şimdilerde birkaç ilçemizde uygulanabilmektedir.

Danışma Kurulu toplantılarına katılım sağlandı ve sonuçları üyelerimize toplantılarla duyuruldu. Ayrıca, alınan kararlar doğrultusunda Genel Merkez’ce istenen rapor ve notlar zamanında iletildi.

Hatay İli Tarımsal Planlama Kurulu’nda Tarım İl Müdürlüğü, Ziraat Fakültesi, Veteriner Fakültesi ve Veteriner Odası ile birlikte görevli olarak çalışmalara başlandı. Şubece hazırlanan projeler bir alt komisyonda Valiliğe sunuldu.

Hatay’ın 12 ilçesindeki tüm meslektaşlarımızla bire bir ilişki kurularak toplantı ve sohbetler düzenlendi, kamu’ya ilişkin şikayetleri giderildi, yönetmelikler hakkında bilgi verildi.

Aylık gelir-gider bütçeleri her ayın 15’de düzenli olarak ve ayrıca yazışmaların zamanında yapılması kısıtlı imkanlara rağmen yapılmaya çalışıldı.

Kiralanan büronun mefruşatı, temizliği ve sürekli açık kalması çeşitli imeceler ve fahri olarak çalışanlarca yapılmaya çalışıldı.

Sivil Toplum Örgütleri ile çeşitli toplantılara katılarak, Odamız kamu görevini yerine getirdi..

Şube olarak çeşitli toplantılarda Devlet protokolünde her zaman bulunuldu.

Zirai Eğitim ve Öğretimin 157-158. Kutlamalarında M.K.Ü Ziraat Fakültesi ile birlikte hareket edilerek çeşitli konulardaki Odamız görüşleri kamuoyu ile paylaşıldı.

Mesleğimizde 25 yılını tamamlayanlara Plaketler yaptırılarak dağıtıldı.

ZMO İSTANBUL ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Bilirkişilik Konusundaki Çalışmalar

Bazı Asliye Hukuk Mahkemelerinin, kamulaştırma ile ilgili davalarda ODA'mızın sunduğu bilirkişi listesinde yer almayan ve hatta ODA'mıza üye olmayan bazı Ziraat Mühendislerini bilirkişi olarak atadığına ilişkin duyurular alınması üzerine konu titizlikle araştırıldı ve elde edilen belgeler ve bilgiler Genel Merkeze ulaştırıldı.

Genel Merkez tarafından konu Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Başkanlığı ile Adli Yargı Adalet Komisyonu Başkanlığı'na iletildi.

Yapılan girişimler sonucu Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu tarafından ilgili Hakimler hakkında soruşturma başlatılması sağlandı. Ayrıca, yetkisi olmadığı halde bilirkişilik yapan ve ODA'ya karşı yükümlülüklerini yerine getirmeyen Ziraat Mühendisleri hakkında ODA'mız tarafından yasal takibat başlatıldı.

Ekonomik Durum

Oda gelirlerinin artırılması konusunda üye aidat ve bilirkişilik %10'ları ciddiyetle izlendi ve yoğun çalışmalar sonucu birikmiş borçların tahsili için sözlü ve yazılı uyarılar yapıldı.

Üye-Oda ve Örgüt Birimleri Arası İlişkiler

Daha güçlü ve üretken bir ODA'nın ön koşulu olması nedeniyle üyelerle ilişkilerin geliştirilmesi ve yeni üyelerin kazanılması konularına duyarlılık gösterilerek, zorunlu kayıtların dışında da yeni üye kayıtları yapıldı ve bu üyelerle aylık gençlik toplantıları düzenlendi.

TMMOB ile ilişkiler çerçevesinde İKK toplantılarına ve İKK tarafından çıkarılan Ölçü Gazetesi çalışmalarına aktif katılım sağlandı.

Hazine Arazilerinin Satışı Yasası'nın değer tespit komisyonlarında görevlendirilen İKK Sekreterlerinin çalışma esaslarının belirlenmesine ve bu alandaki kamu yararına çalışmaların ayrıntılı olarak hazırlanmasına yardım etmek ve bilgi aktarmak amacı ile TMMOB düzeyinde oluşturulan üst kurula katılım sağlanarak, aktif olarak çalışıldı.

TMMOB İKK tarafından Mühendislik ve Mimarlık Haftası dolayısıyla her yıl düzenlenen "Lise Söyleşileri"ne yönetim kurulu üyeleri düzeyinde katılım sağlanarak Ziraat Mühendisliği ve Eğitimi konusunda Lise öğrencilerine ayrıntılı bilgiler verildi.

Tarım Topraklarının Amaç Dışı Kullanımını Engelleme Çalışmaları

31. dönem çalışma faaliyetleri içerisinde gerçekleştirilen ve Silivri'de tarım arazileri üzerine Adalet Bakanlığı tarafından kurulmak istenen F tipi cezaevi yerleri ile ilgili olarak Şube tarafından oluşturulan komisyonun hazırladığı rapor, yöredeki insanları ve demokratik kitle örgütlerini harekete geçirdi ve oluşturulan kamuoyu baskısıyla tarım alanları üzerindeki tarım dışı amaçlı yapılaşma önledi.

Ümraniye-Ömerli Beldesi'nde tarım alanlarının villa inşaatları ile dolduğu haberlerinin yazılı ve görsel basında yoğun olarak yer alması üzerine incelemek için Yönetim Kurulu Üyeleri Ahmet ATALIK ve Muharrem AKSOY ile üyelerimiz Yıldırım DERYA ve Burhan ALICI'dan oluşan bir komisyon kuruldu. Komisyonun titiz çalışmaları sonucu hazırlanan "İstanbul İli, Ümraniye İlçesi, Ömerli Belediyesi Tarafından İmara Açılan Araziler Hakkında Tarımsal Değerlendirilme Raporu" Genel Merkez'e sunuldu. Bu rapor ayrıca, usulüne uygun imar planları hazırlamadığı gerekçesiyle Ömerli Belde Belediyesi'ne karşı dava açmış olan Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi'nin davasında kullanılmak üzere ilgili Odaya sunuldu. İlgili meslek odaları ve çevreci örgütleri ile birlikte konuyu dile getiren iki adet basın açıklaması yapılarak, kamuoyu bilgilendirildi ve ilgili kamu kurumlarının harekete geçmesi çağrısında bulunuldu. Yörede yoğun inşaat faaliyeti bulunan ve KASABA Sitesini inşa eden İş-Koray AŞ, Şube tarafından hazırlanan Rapor ve Basın Açıklamaları karşısında rahatsız olarak, raporu hazırlayan komisyon

üyelerimize dava açtı. Aynı zamanda bir hukukçu olan Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyemiz Gökhan Günaydın ile komisyon üyelerimiz tarafından hazırlanan savunma ile davanın ilk celsesinde komisyon üyelerimiz beraat ettiler. Bugünkü durum itibarıyla Valilik ile Çevre ve Orman İl Müdürlüğü Ömerli Beldesini yakın incelemeye aldı ve ilgili kamu kurumlarını yöredeki usulsüz yapılaşmaları belirten rapor hazırlamaları konusunda harekete geçirdi.

Bilimsel Etkinlikler

Dönem içerisinde gerçekleştirilen bilimsel etkinlikler şunlardır:

Hormonlar ve Zirai Mücadele İlaçları-İnsan Sağlığına ve Çevreye Etkileri konulu Panel (18 Mayıs 2002)

Gıda İşletmelerinde Sorumlu Müdür Eğitim Semineri (26-28 Nisan 2002)

Gıda İşletmelerinde HACCP Uygulamaları Seminerleri (29-30 Mart 2003 ve 25-26 Ekim 2003)

Aylık Konferanslar Dizisi

19.01.2002 - Prof. Dr. Erol Manisalı - “Türkiye-AB İlişkileri”

22.03.2002 - Prof.Dr. Murat Özgen - “Transgenik Bitkiler “

17.01.2002 - Prof.Dr. Osman Tekinel - “GAP'ta Son Durum”

14.03.2003 - Prof.Dr. Cezmi Öncüler - “Ziraat Mühendisliği Eğitimi Üzerine Görüş ve Düşünceler”

18.04.2003 - Prof.Dr. Uçkun Geray - “Ormanların Satışı ve Anayasa Değişikliği”

23.05.2003 - İst.Milletvekili-Emekli Büyükelçi Onur Öymen - “Dış Politikada Sıcak Gelişmeler”

20.10.2003 - Prof.Dr. Osman Tekinel – “Su ve Sulama”

Diğer Çalışmalarımız

Üyelerimize internet ortamı vasıtasıyla hızlı bir şekilde ulaşabilmek, tarım sektörü ve mesleğimizle ilgili gelişmeleri zamanında aktarabilmek amacıyla 2002 yılında Şube web sayfası yayına konuldu.

Şubemizin üyesi olduğu Türkiye MAİ ve Küreselleşme Karşıtı Çalışma Grubu'nun çalışmalarına aktif olarak katılım sağlandı.

İMOK (İstanbul Meslek Odaları Kurulu) toplantılarına sürekli katılım sağlandı.

Sosyal Araştırmalar Vakfı (SAV) tarafından hazırlanan Almanak 2000 ve 2001'de “Osmanlı'dan Günümüze Tarım Politikaları” konusu işlendi.

TÜGSAŞ ve İGSAŞ'ın özelleştirme kapsamında olması nedeniyle halkı bilgilendirme faaliyetlerinde kullanılmak üzere Petrol-İş Sendikası'nın talebi üzerine “Gübrenin Çevre ile Bitki, Hayvan ve İnsan Sağlığı Üzerine Etkisi” konulu bir rapor hazırlandı.

Pendik İlçesi, Emirli Köyü sınırları içerisinde, Ömerli İçmesuyu Havzası'nda kalan ve Orman Yasası'nın 2/B maddesi ile orman sınırları dışına çıkarılmış alanda kurulmak istenen “Golf Alanı ve Turistik Otel” inşaatının havzaya kirlilik ve yapılaşmanın teşviki yönünde kötü örnek olacağını belirten rapor, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı, Planlama ve İmar Dairesi Başkanlığı, Şehir Planlama Müdürlüğü'nün talebi üzerine diğer meslek odaları ile birlikte hazırlanarak, belediyenin konu ile ilgili olarak açmış olduğu davaya sunuldu.

Tarım ve Köyişleri Bakanlığı tarafından Koruma ve Kontrol Genel Müdürlüğü koordinatörlüğünde oluşturulan “Pestisit ve Benzeri Maddeler Danışma Kurulu”na ODA'mızı temsilen Şube Başkanı Zehra EYİCİL katıldı. Pestisitlerin kullanımından doğabilecek sorunların ve kullanım politikalarının belirlenmesi amacıyla yönelik olarak yapılan çalışmalar sonucunda yürürlükteki yönetmelikte yapılması gerekli değişiklikler yönünde bir rapor hazırlandı ve Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na sunuldu.

MEB Özel Darüşşafaka Eğitim Kurumları ve Yapı Kredi Bankası Konsorsiyumu ile 30-31 Mayıs-1 Haziran 2002 tarihleri arasında gerçekleştirilen “YÖN (Yüksek

Öğrenimde Nereye) Günleri” etkinlikleri çerçevesinde düzenlenen Meslek Tanıtım Fuarı’na katılım sağlayarak stand açıldı ve Yazman Üye Ahmet ATALIK “Ziraat Mühendisliği Mesleği ve Ziraat Fakültesi Bölümleri” konulu bir Konferans verdi.

İstanbul Şubesi’nin de düzenleyiciler arasında yer aldığı “Barajlar ve Çevre” konulu Forum ve Panel, 14 Haziran 2002 tarihinde Taxim Hill Hotel’de gerçekleştirildi ve Yazman Üye Ahmet ATALIK etkinliğin Panel bölümünde “Küresel Isınma, Su Kaynakları ve Tarım Üzerine Etkileri” konulu bir bildiri sundu.

Yönetim Kurulu Üyesi Muharrem AKSOY başkanlığında, her ayın ilk Cumartesi günü, özellikle gıda işletmelerindeki sorumlu yöneticilerin sorunlarını ele alan toplantılar düzenlendi.

TMMOB Gıda Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi tarafından 16.10.2002 tarihinde düzenlenen “Gıda İşletmelerinde Sorumlu Yöneticilik” konulu Panel’e Yönetim Kurulu Üyesi Muharrem AKSOY katılarak, sorumlu yöneticilikle ilgili yasal mevzuat ve uygulamada yaşanan sorunlar hakkında ODA’mız görüşlerini sundu.

TMMOB İKK tarafından 30.11.2002 tarihinde düzenlenen “IMF-Dünya Bankası Politikaları ve Doğal Kaynaklarımız” konulu Panel’e katılan Yazman Üye Ahmet ATALIK, “21. Yüzyılın Stratejik Maddeleri Toprak ve Su” konulu bir sunum yaptı.

Diğer meslek odaları ile birlikte hazırlanan “Maden Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı”nın hatalı ve eksik yönlerini belirten ve çözüm önerileri sunan bir rapor, 10.04.2003 tarihinde TBMM Maden Alt Komisyonu ve TBMM Çevre Komisyonu üyelerine iletildi.

Mimar Sinan Üniversitesi, Mimarlık Fakültesi, Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, Bölge Planlama Anabilim Dalı tarafından düzenlenen “Metropolitan Kent Çeperlerinde Değişim Dinamikleri ve İstanbul” konulu 5. Kırsal Alan Planlama Semineri’nde Yazman Üye Ahmet ATALIK, kırsal alanlardan büyük kentlere göçün önünü açan tarım politikaları, tarım alanlarının amaç dışı kullanımı, imar planlarının oluşturulmasında tarım alanlarının korunması ile ilgili yürürlükteki mevzuatlar konusunda ODA’mız görüşlerini aktardı.

Tuzla-Akfırat Beldesi’nde, Ömerli İçmesuyu Havzası içinde bir vakıfa ait mera arazisi üzerinde temeli atılan FORMULA 1 yarış pisti ile ilgili olarak, diğer meslek odaları ile birlikte yapılan çalışma sonucunda, FORMULA 1 yarışları için seçilen yerin içme suyu havzası üzerinde yaratacağı olumsuzlukları ve buradaki inşaat faaliyetlerinin kanunlara ve yönetmeliklere aykırılıklarını dile getiren iki Basın Açıklaması yapıldı ve basına bu konunun olumsuzlukları konusunda çeşitli tarihlerde bilgiler verildi.

Kitle İletişim Etkinlikleri

2002 yılında yurt dışına ihraç edilen biberlerde metamidifos etkili maddeli ilacın kalıntısının müsaade edilen sınırların üzerinde bulunması ve çileklerde hormon kullanıldığı iddiaları ile başlayan hormonlar ve tarım ilaçları konusundaki tartışmalarda kamuoyunu doğru bilgilendirici açıklamaları yapmak üzere Şube Başkanı Zehra EYİCİL, başta CİNE-5, ATV, KANAL D, Star televizyonları olmak üzere tüm ulusal televizyonlarda canlı yayına çıktı, Ulusal Kanal’da da bir açık oturuma katıldı.

Şube Başkanı Zehra EYİCİL, Ulusal Kanal’da 13 bölümlük “Tarım ve Yaşam” adlı dizi programın yapımını ve sunuculuğunu üstlenerek, tarımın çok çeşitli sorunlarını değerli uzmanlarla tartışarak kamuoyunu bilgilendirdi. İlk iki programı Genel Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN ile gerçekleştiren Şube Başkanı Zehra EYİCİL Cumhuriyet’in ilk yıllarından günümüze tarımımızın geçirdiği evreleri Gürol ERGİN’in anlatımıyla izleyicilere sundu. Diğer programlar konuları ve katılımcılar ise şöyledir: Tütün Yasası konusunda ZMO İzmir Şube. Başkanı Alaettin HACİMÜZZİN, Şeker Yasası konusunda ZMO Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN ve Pankobirlik Kırklareli Başkanı Recep KONUK, GAP’ın Geleceği konusunda GAP BKİ Yetkilisi, Tarım Sigortaları konusunda Tarım

Sigortaları Vakfı Genel Müdürü Tanfer DİNLER, Bitkisel Üretimimiz Nereye Gidiyor? konusunda Trakya Üni. Zir. Fak. Öğr. Üyesi ve Tekirdağ Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN, Hayvancılığımız Ölüyor mu? konusunda Trakya Üni. Zir. Fak. Öğr. Üyesi Prof. Dr. M. İhsan SOYSAL, Çiftçi Örgütlenmesi konusunda Trakya Üni. Zir. Fak. Öğr. Üyesi Prof. Dr. İ. Hakkı İNAN, Tarımsal Desteklemelerin Geleceği konusunda Trakya Üni. Zir. Fak. Öğr. Üyesi Yrd. Doç. Dr. Okan GAYTANCIOĞLU, Dünya Bankası Gütümünde Türk Tarımı konusunda Bilgi Üni. Öğr. Üyesi Prof. Dr. Gülten KAZGAN, Zirai Mücadele İlaçları konusunda Trakya Üni. Zir. Fak. Öğr. Üyesi Prof. Dr. Ahmet ÇITIR.

Şube Başkanı Zehra EYİCİL, 16.10.2002 tarihinde NTV’de canlı yayınlanan “Türkiye’nin Seçimi” programı ile 26.10.2002 tarihinde canlı yayınlanan “Seçime Doğru” programına katılarak, Türkiye tarımının sorunlarını ortaya koydu ve bu sorunların çözümü noktası konusunda programlara katılan siyasi parti temsilcilerine sorular yöneltti.

Mesleğimiz ve meslektaşlarımız konularında çeşitli basın organlarına değişik tarihlerde birçok açıklamalarda bulunan Şube Başkanı Zehra EYİCİL, 25 Eylül 2003’de Ulusal Kanal’ın Halk Üniversitesi programında, 3 Ekim 2003’de aynı kanalın sabah programında program yapımcıları ile hükümetlerin tarım politikalarını tartıştı.

4 Ağustos 2003 tarihinde Show TV’de zirai mücadele ilaçları ve hormonlar üzerine bir program gerçekleştiren Zehra EYİCİL, Cumhuriyet Gazetesi’ne de aynı konularda açıklamalarda bulundu.

Yazman Üye Ahmet ATALIK, İKK tarafından YÖN FM’de hazırlanan Politeknik programına katılarak “Günümüz Tarım Politikaları” konusunda ODA’mız görüşlerini sundu.

Sosyal ve Kültürel Çalışmalar

Meslektaşlarımız arasındaki ilişkileri güçlendirmek amacıyla 12 Mayıs 2002 tarihinde ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN’in de katıldığı “Bahara Merhaba” gecesi düzenlendi.

9 Mayıs 2003 tarihinde düzenlenen ve meslektaşlarımızın yoğun ilgi gösterdiği “Hoş Geldin Güzel Bahar” gecesine katılan Muğla Milletvekili ve önceki ODA Başkanımız Prof. Dr. Gürol ERGİN’e Türk tarımına ve mesleğimize verdiği olağanüstü hizmetlerin anısına bir Plaket verildi.

ODA’mızın kuruluşunun 50. Yıldönümü Etkinlikleri çerçevesinde düzenlenen Futbol Turnuvasında Tekirdağ Şube’ye yenilerek elenildi. Maç sonrası taraflar bir dostluk yemeği yedi.

ZMO İZMİR ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Bilimsel-Teknik ve Mesleki Etkinlikler

2001 Yılı Dünya Kooperatifçilik Günü nedeniyle EÜZF Tarım Ekonomisi Bölümü, Tarım Ekonomisi Derneği, İzmir Köy-Koop, İletişimevi ve ZMO İzmir Şubesi olarak düzenlenen ve Prof. Dr. Zeki ARIKAN tarafından verilen “Muhittin Birgen ve Türk Kooperatifçiliği” konulu Konferans 21 Aralık 2001 Cuma günü EÜ Edebiyat Fakültesi Konferans Salonu’nda gerçekleştirildi.

Tarım Haftası Kutlaması 2002 nedeniyle EÜZF Dekanlığı ile ortaklaşa düzenlenen etkinlik, Fakülteadaki anıt önünde Bornova Belediyesi’nin bandosu eşliğinde İstiklal Marşı’nın okunması ve anıta çelenklerin sunulması ile başladı. Törene Sayın Rektör Prof. Dr. Ülkü BAYINDIR, Rektör Yardımcısı Sayın Prof. Dr. Fikret İKİZ yanı sıra, davetliler, meslektaşlar ve öğrenciler katıldı.

E.Ü. Bilim Teknoloji Uygulama ve Araştırma Merkezi’nin 2002 ve 2003 yıllarında düzenlediği (Agro-Endüstri Ar-Ge Proje Pazarı) etkinliklere destek verildi.

ZMO İzmir Şubesi olarak Manisa Şubemizle birlikte Manisa Ziraat Odası Konferans Salonu’nda 29.03.2002 Cuma günü “Katılımcı Sulama Yönetimleri ve Sorunları ” konulu bir Panel düzenlendi. Açış konuşmaları Manisa Şube Başkanı Celalettin Övünç ve Manisa Vali Yardımcısı tarafından yapılan paneli İzmir Şube Başkanı Alaettin HACİMÜZZİN yönetti.

9-11 Mayıs 2002 tarihlerinde İzmir Kültürpark’ta kurulan Sivil Toplum Kuruluşları (S.T.K.) Fuarı’na TMMOB’a bağlı 7-8 Meslek Odası ile birlikte katılım sağlandı. Açılan Stand’da 9 Mayıs Perşembe günü A. Ali DÜNDAR, Cuma günü Ahmet ÇAM, Cumartesi günü Erdal SEVİNÇ nöbet tutarak, ziyaretçilere gerekli bilgileri ve tarım konusundaki raporlarımızı sundular. Standımıza tarım sektörünün sorunlarını ve çözüm önerilerini içeren bir poster bildiri de asıldı.

Yeni Maden Yasa Tasarısının yasalaşmasına dair endişeler kamuoyuna duyuruldu

İzmir kentine içme suyu sağlayacak Çamlı Barajı su toplama havzası içinde ve Tahtalı Barajı koruma alanında altın madeni işletmesinin sakıncalarına ilişkin İZSU’nun raporu da dikkate alınarak hazırlanan bir dilekçe İzmir Valiliği’ne sunuldu.

Efemçukuru Hakkında Tarım Raporu Sayın Prof. Dr. Ünal ALTINBAŞ’ın katkıları ve çabasıyla hazırlandı.

“Tarımdaki Çöktüş Kaderimiz mi?” başlıklı Rapor yayınlandı ve üyelerimizden gelen öneri üzerine Cumhurbaşkanı’na sunuldu.

Gıda Mühendisleri Odası tarafından 19.10.2002 Cumartesi Konak Atatürk Kültür Merkezi’nde düzenlenen “560 Sayılı KHK ile Sorumlu Yöneticilik ve Uygulamada Yaşanılan Sorunlar” konulu Panelde şubemiz adına Yönetim Kurulu Üyemiz Erdal SEVİNÇ bir bildiri sundu.

Urla Kent Konseyi’nde Dünya Gıda Günü dolayısıyla 16.10.2002 Çarşamba günü düzenlenen panelde “Tarımın Genel Durumu, Uygulanan Politikalar ve Yapılması Gerekenler” konulu bir bildiri sunuldu.

Her yıl EÜZF’yi birincilikle bitiren meslektaşımıza verilmekte olan ZMO İzmir Şubesi Reşit Sönmez Başarı Ödülü 22.10.2002 tarihinde Şube Konferans Salonu’nda verildi. Tören sonrası Prof. Dr. Erdoğan OKTAY’ın sunduğu “Ziraat Mühendisliğinde İstihdam” konulu konferans gerçekleştirildi. Konferans bitiminde 2001-2002 ders yılını birincilikle bitiren meslektaşımız Burcu TURAN’a para ödülünü Prof. Dr. Reşit SÖNMEZ, plaketini Şube Başkanı Alaettin HACİMÜZZİN verdiler.

2002-2003 öğretim yılında ise, EÜZF’yi birincilikle bitiren Deri Teknolojisi Bölümü mezunu Atilla Barış GÜZELMERİÇ’e ödül Prof. Dr. Reşit SÖNMEZ tarafından verildi.

Şube olarak ödül sahibine anı-plaket sunuldu. Etkinlik kapsamında Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI tarafından “Genetik Kopyalama” konusunda bir Konferans verildi.

Kamu Denetimi Dışında İlaç ve Tıbbi Cihaz Kurumu kurulmasının yanlışığ, EÜZF Bitki Koruma Bölümü, Tarım İl Müdürlüğü, Ziraî Mücadele Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü ve serbest çalışan kuruluşlardan bu konuda alınan görüşlerin ortak paydasından oluşturulan bir Raporla saptandı.

Tarımsal Öğretim’in 157. Yılı Kutlaması 10 Ocak 2003 günü E.Ü. Ziraat Fakültesi’nde düzenlenen bir törenle kutlandı. Dr. Ali Nail Kubalı Tarım Sektörünün Türkiye’nin Kalkınmasındaki Yeri, Prof. Dr. Ruhinaz Gülcan Meslek Anıları konulu sunumları yaptılar ve ardından 50. Yıl Plaket Töreni yapıldı. Ayrıca bir basın bildirisi yayımlandı.

5 Mart 2003 tarihinde Ege Bölgesi Sanayi Odası Meclis Salonu’nda “AB Ortak Tarım Politikaları ve Türkiye Tarımsal Destek Sistemi” konulu bir Panel gerçekleştirildi.

YÖK Denetleme Kurulu Üyesi Prof. Dr. Cezmi ÖNCÜER tarafından 27.03.2003 Perşembe günü “Ziraat Mühendisliği Eğitimi Üzerine Görüş ve Düşünceler” konulu bir Konferans gerçekleştirildi.

EÜZF Dekanlığı, ZMO İzmir Şubesi ve Ekolojik Tarım Organizasyon Derneği’nin ortaklaşa düzenlediği 5 gün süreli Ekolojik Tarım Kursu 28.04.2003 ve 02.05.2003 tarihleri arasında gerçekleştirildi. Kursun bitiminde katılan 58 kursiyerlere katılım belgeleri düzenlenen törenle verildi.

14 Mayıs Dünya Çiftçiler Günü, köylerinde Çöp Depolama Alanı kurmaya ilişkin yanlış yer seçimi dolayısıyla Şubemizin de desteğini alarak konularını yasal çerçeveye ve çevreci kesimlere taşıyan Çapak, Saipeler ve Bozköy sakinlerinin katılımı ile 23 Mayıs 2003 günü Torbalı Çapak Köyü’nde kutlandı. Kutlamalara Türkiye Milli Kooperatifleri Birliği Genel Başkanı Muammer NİKSARLI, aynı kuruluşun Genel Müdürü Leyla ÖZCAN, Köy-Koop İzmir Birliği Başkanı Çağatay ÖZCAN KOKULU, Avukat Şehrazat MERCAN, Avukat Senih BİZAY katıldılar.

Urla Rotary Klubü’nün çağrısı üzerine; 1838 Baltalimanı Anlaşması ile 1995 Gümrük Birliği Anlaşması kıyaslaması yapılarak 1838 Serbest Ticaret Antlaşması yüzünden 19. yüzyıl Osmanlı ülkesindeki küçük tezgahların giderek büyük ünitelere dönüşmesi yerine nasıl cılızlaştığını, kimi iktisatçılara göre sanayileşme şansının kaybolduğunun, üzerinden 150 yıl geçtikten sonra yine batı ile AB’ye girmeden imzalanan Gümrük Birliği Anlaşması’nın garip bir benzeşmesi ile dış ticaret açıklarına ve KOBİ’lerin zarar görmesi ve çoğu işletmenin kapanmasının örgüldendiği “Batının Gelişmesi ve Türkiye’nin Sancıları” konulu bir sunum, 28.05.2003 günü klüp mensuplarına sunuldu.

İzmir YG-21, İzmir Büyükşehir Belediyesi ve İZFAŞ tarafından 06-08 Haziran 2003 tarihlerinde 3. yapılan Sivil Toplum Kuruluşları Fuarı’na bir Stand’la katılım sağlandı. Stand’a; “Dünya nüfusu bugün 6 milyar; 2050’de 9 milyar. Topraklarımıza sahip çıkalım.” sloganı asıldı. Fuar kapsamında 7 Haziran Cumartesi günü Tarımda Kullanılan İlaçlar, Hormonlar, Gübreler ve İnsan Sağlığına Olası Etkileri konulu tartışmalı söyleşiyi EÜZF’den Prof. Dr. Nafiz DELEN, Prof. Dr. Beniam ESER, Yrd. Doç. Dr. Bülent YAĞMUR sundular.

Cumhuriyet Okurları Derneği, bazı siyasi partiler, bazı meslek odalarının katılımı ile Yerel Yönetimler Yasa Tasarısı hakkında yapılan Forum’da 9 Nisan 2003’te yayımlanan bildiri gözden geçirilerek sunuldu.

Tarımsal üretim, ticaret, tüketim, kalite ve standardizasyonun geliştirilmesine yönelik ulusal tarım politikalarının belirlenmesine ortak sorumluluğu paylaşan ilgili tüm kesimlerin uzlaşmasını sağlayarak bilimsel yaklaşımla katkıda bulunmak, bölge ve özellikle il düzeyinde sorunların en doğru şekilde tespit edilip çözüm ve alternatiflerin ortaya konması amacıyla oluşturulan Ulusal Tarım Konseyi, Valilik çağrısı ile ilk

toplantısını 18.09.2003 tarihinde Tarım İl Müdürlüğü'nde gerçekleştirdi. İzmir Şube yanı sıra, İzmir Ticaret Borsası, İzmir Ziraat Odası, Süt Sığırı Yetiştiricileri Birliği, Tarış Genel Müdürlüğü, TTK, İzmir Ticaret Odası, Veteriner Hekimler Odası, İzmir Sanayi Odası, İhracatçılar Birliği, Akuakültür Derneği, Su Ürünleri Kooperatifleri Birliği, Ege Çiftçiler Birliği, Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi dahil tüm kamu kuruluşları davet edildi.

E.Ü. Su Ürünleri Fakültesi ile 16 Ekim 2003 Perşembe günü Su Ürünleri Sempozyumu düzenlendi. Sempozyum, ulusal çerçevede olması arzu edildiği için çok taraflı katılım ile AB sürecinde su ürünleri konusunun özellikle sorunlarının ve çözüm önerilerinin irdeleneceği 3 ayrı oturum planlandı. Siyasal erke bu hususların kolayca sunulmasını sağlamak amacıyla etkinliğin Ankara'da gerçekleşmesi uygun görüldüğü için Oda Genel Merkezi'nin doğal olarak katılımı ve ev sahipliği söz konusu oldu.

Ege Üniversitesi tarafından düzenlenen ve Organizasyon Komitesi Başkanı II. Başkan Doç. Dr. Kamil Okyay Sındır olan Uluslararası Tarım, Gıda ve Çevre Bilimlerinde Bilişim Kongresi 7-9 Ekim 2003 tarihlerinde yapıldı. 27 ülkeden 150'ye yakın bilim adamının katılımcı olarak başvurduğu ve 20 oturumda 80 sözlü ve 43 poster olmak üzere 123 bildirinin tartışmaya açıldığı Kongre'de; Tarım, Tarımsal Yayımlar, Tarıma Dayalı Sanayi, Gıda Sanayi, Tarım Politikaları ve Çevre ile ilgili olmak üzere Bilişim ve Haberleşme Teknolojilerinde yönetim, tasarım, kullanım ve gelişmeleri ele alındı. Kongrenin en önemli sonuçlarından birisi, ikincisinin 2005 yılında Yunanlı meslektaşlarımızla birlikte Türk-Yunan ortak kongresi şeklinde düzenlenmesi kararının alınmasıdır.

E.Ü.Z.F. Bahçe Bitkileri Bölümü ile birlikte 24 Ekim 2003 Cuma günü Dr. Savaş TİTİZ, Prof. Dr. Kazım ABAK, Prof. Dr. Ruhsar YANMAZ, Prof. Dr. Vedat ŞENİZ, Prof. Dr. Habil ÇOLAKOĞLU, Prof. Dr. Nafiz DELEN ve Zir. Yük. Müh. Seyyah ERDEM'un sunum yaptığı "Seracılık Sektöründeki Son Gelişmeler" konulu Sempozyum düzenlendi.

Menemen İlçesi Seyrek Beldesi Belediyesi tarafından 23-29 Ekim 2003 tarihleri arasında düzenlenen "Cumhuriyetimizin 80. Yılı Etkinlikleri" çerçevesinde 25 Ekim Cumartesi günü saat Şube Başkanı Alaettin HACİMÜZZİN tarafından 19. Yüzyıldan 2003'e Değişen-Benzeşen-Dönüşen Tarım Politikaları konusunda bir Konferans verildi.

Karşıyaka Soroptimistler Derneği'nin çağrısı nedeniyle T.C. Ziraat Bankası-Tekelin Özelleştirilmesi-TMO'nun Yeniden Yapılandırılması-Şeker Yasası-Doğrudan Gelir Desteği-Bin Köye Bin Tarımcı Projesi-Köy Kanunu konularını irdelleyen bir sunum yapıldı.

TMMOB İKK'na bağlı komisyonun düzenlediği "Yeni Yasal Düzenlemeler ve TMMOB" adlı panelde Şube Başkanı Alaettin HACİMÜZZİN bir bildiri sundu.

19.12.2002 günü EÜZF Dekanlık Toplantı Salonu'nda Tüm Ziraatçılar Dayanışma Derneği'nin düzenlediği Unutulmayan Ziraatçılar Sempozyumu yapıldı. Unutulmayan Ziraatçılar Akın Özdemir-Numan Kıraç-Prof. Dr. Emin Mutaf-Prof. Dr. Fahrettin Tosun-Prof. Dr. Hüseyin Apan-Prof. Dr. Kadri Bilgemre-Dr. Kahraman Nizamlıoğlu-Prof. Dr. Kemal Bıyıkoğlu-Muzaffer Alap-Nihat İyriboz-Prof. Dr. Mustafa Uluöz-Prof. Dr. Orhan Düzgüneş-Prof. Dr. Sabahattin Özbek-Prof. Dr. Şevket Raşit Hatipoğlu-Zihni Derin en yakın tanıdığı tarafından anlatıldı.

Atatürk'ün "Halkçılık Programının" 83. yılı dolayısıyla Ege ve Celal Bayar Üniversitelerinin katkılarıyla Ulusal Güçler Birliği ve Ulusal Kanal tarafından düzenlenen (Halkçılık Sempozyumu) 27 Eylül 2003 Cumartesi günü saat 13:00'te Atatürk Kültür Merkezi'nde düzenlendi. Oturum Başkanlığını Alaettin HACİMÜZZİN'in yaptığı Halkçılık Programı ve Sosyo-Ekonomik Politikalar konulu oturumda önceki ODA

Başkanı ve CHP Muğla Milletvekili Prof. Dr. Gürol ERGİN Halkçılık Programı ve Tarım Politikaları konulu bir bildiri sundu.

Tütün Konusunda Çabalar

Cumhurbaşkanı Sayın Ahmet Necdet SEZER'e bir yazı yazılarak Tütün Yasası'nın Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesi istendi.

Tekel'in sigarası ve içkisi ile yabancılara satılmak üzere olduğu süreçte, Tütün Platformu olarak 1996 yılından beri olduğu gibi doğrular kamuoyuna açıklanmaya devam edildi ve ülke tarihine not düşmek üzere 29.01.2003 Çarşamba günü Tek-Gıda-İş Sendikası'nda bir basın toplantısı düzenlendi.

Tekel Sosyal Tesislerinde 11.06.2003 Çarşamba Günü bir Basın Toplantısı ve Orhan Özet'in Anısına Ödül Töreni Düzenlendi. Toplantıya Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi olarak Alaettin Hacımüezzın, Tek Gıda-İş Sendikası Ege Bölge Başkanı Mehmet Karataş, Tütün Ekspertleri Derneği Başkanı Vakıf Mercimek, Tarım Ekonomisi Derneği Başkanı Prof. Dr. Tayfun Özkaya, Türk-İş 3. Bölge Temsilcisi Mustafa Kundakçı, Tütün Tarım Satış Kooperatif Başkanları, kitlesel basın mensubu katıldı. Bugünün niçin seçildiğini, bu mekanın niçin seçildiğini, 13 Haziran Tekel çalışanlarının da eylemini vurgulayan açılış konuşmasını Alaettin Hacımüezzın yaptı. Orhan Özet'in yaşam öyküsünü Vakıf Mercimek okudu. Tütün Platformu basın bildirisini Alaettin Hacımüezzın okudu ve Dünya gazetesi yazarı Ali Ekber Yıldırım'a ödül plaketi verdi. Bilhare kokteyle geçildi. Bu etkinlik aynı gün görsel basında (NTV, Ulusal Kanal, SCBS-Türk vb.) ve 12.06.2003 günü de yazılı basında (Cumhuriyet, Dünya vb.) yer aldı.

Tütün Platformu olarak 7 Kasım 2003 Cuma günü saat 11:00'de Tek-Gıda-İş Sendikası'nda bir Basın Toplantısı düzenlenerek TEKEL'e verilen fiyat konusunda gerçekler bir kez daha kamuoyuna sunuldu.

Meslek Hak ve Yararlarına İlişkin Etkinlikler

22.11.2001 tarihinde Ege TV'nin Sözü'nün Özü programındaki bir konuşmada Ziraat Mühendisleri için sarf edilen haksız ithamlara karşı çıkıldı.

Tarım Ekonomisi ve Tarım Makinaları Lisans Bölümlerinin yeniden açılması için çaba gösterildi.

Devlet Personel Dairesi Başkanlığı'ndan Sorumlu Devlet Bakanı'nın Ziraat Mühendislerinin T.C. Ziraat Bankası'nda işsiz bulunduğu dair demecine bir Basın Bildirisi ile tepki gösterildi.

Memur Mühendislere akçalı konularda yine haksızlık yapılması üzerine konu bir yazı ile Cumhurbaşkanı'na sunuldu.

Memur Mühendislerin kendi aralarındaki akçalı konulardaki çelişkinin giderilmesi için çaba gösterildi ve Tarım ve Köyişleri Bakanı Sayın Prof. Dr. Hüsni Yusuf GÖKALP'a bir yazı yazıldı.

T.C. Ziraat Bankası'ndan kadrosu E.Ü. Rektörlüğü'ne gönderilen bir Meslektaşın Sekreter olarak görevlendirilmesi karşısında duyulan tepki EÜ Rektörü Prof. Dr. Ülkü BAYINDIR'a yazılı olarak iletildi ve olumlu sonuç alınarak Tarımsal Uygulama ve Araştırma Merkezi'ne nakli sağlandı.

TÖMER ile yapılan % 25 indirimli Yabancı Dil Eğitimi Protokolü yenilendi.

"Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmaları İle İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkında Yönetmeliğin" 8. maddesi uyarınca Şube Yönetim Kurulu tarafından saptanan M. Hulusi ÇIRAK, B. Ali BARAL, Hamit BENLİ, Ahmet ÇAM, Doç. Dr. Raşit GURBET Genel Merkez'çe Denetçi Heyeti olarak belirlendi.

Şube binası Genel Merkez'in de katkısıyla restore edildi. Restorasyonunu gerçekleştiren Rıdvan İŞLER, Oda'mız binasındaki başarılı çalışmalarını dolayısıyla İzmir Büyükşehir Belediyesi Tarihe Saygı/Yerel Koruma Ödülünü aldı.

İzmir Şubemizin 30. Yıl Kuruluşu ve binanın restorasyonu dolayısıyla bir tören ve kokteyl yapıldı. Koronun dinletisinden sonra hizmetlerinden dolayı Prof. Dr. Reşit SÖNMEZ tarafından Prof. Dr. Gürol ERGİN'e bir teşekkür plaketi takdim edildi. Önceki 9 Şube Başkanı Adil YALÇUK, Kemal EROL, Çetin SELÇUK, H. Cahit EKER, Orhan TUNCEL, H. Ekrem ARKAYIN, Prof. Dr. Emin TUGAY, Prof. Dr. Reşit SÖNMEZ ve Prof. Dr. Cengiz ÇAKIR'ın resimleri ve tüm yönetim kurulu üyelerinin isim listesi Şube binasında üst katta asıldı.

Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi ilk kez Ege TV'de açık tartışmaya açıldığında Şube Başkanı oturuma katılmış ve konu enine boyuna tartışılmıştı. Projenin oluşmasını sağlayan ve Bakanlığa götüren İzmir Ticaret Borsası Başkanı Sayın Tuğrul YEMİŞÇİ, borsa çalışanı Sayın Yrd. Doç. Dr. Yaşar UYSAL ve ekibi kutlandı. Projenin eksik yönleri ise eleştirildi.

19.11.2003 Çarşamba günü EÜZF Zootečni Bölümü öğrencilerine "Oda Örgütülüğü" hakkında konferans verildi .

Kitle Etkinlikleri

Akçalı konularda yine memur mühendislere haksızlık yapılması üzerine 5 Eylül 2002'de bir Basın Açıklaması yapıldı. 13.03.2002 Çarşamba saat Konak Meydanı'nda TMMOB İKK olarak KESK ve TTB ile birlikte toplu basın açıklaması yapıldı.

1 Mayıs 2002 ve 2003 tarihlerinde düzenlenen 1 Mayıs mitingine şube olarak TMMOB pankartı altında katılım sağlandı.

Tüketici Haklarını Koruma Derneği'nin çağrısı ile Mülkiyeliler Birliği, KESK'e bağlı Eğitim-Sen, Tümbel-Sen, Emekli-Sen, İnsan Hakları Derneği ve TMMOB'dan Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nin katıldığı çabalar sonucu, İzmir'de Büyükşehir Belediyesi'nin ulaşım yaptığı zammın kaldırılması istendi. Bu amaçla bir imza kampanyası açıldı, bir basın toplantısı yapıldı. Bunun yanında İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı ile görüşme girişiminde bulunuldu.

Irak Savaşına Hayır Etkinlikleri

01.12.2002 Pazar günü Gündoğdu Meydanı'nda yapılan mitinde, 11.01.2003 Cumartesi Cumhuriyet Meydanı'nda Savaş Karşıtı Platform tarafından düzenlenen eyleme, 19.01.2003 Pazar saat Cumhuriyet Meydanı'nda yapılan "Savaş Hayır" mitingine, 01.03.2003 Cumartesi günü Savaş Karşıtı Platform tarafından düzenlenen mitingine katılım sağlandı.

24.01.2003 Cuma günü İzmir Meslek Odaları Platformu'nun (Savaş Hayır) diyen basın açıklamasına destek verildi. 06.02.2003 Perşembe günü TMMOB Mimarlar Odası'nda İMOP'un (Savaş Karşıtı) basın toplantısı yapıldı. Savaş Karşıtı bir faks İzmir Milletvekillerine ve Ziraat Mühendisi Milletvekillerine gönderildi. 06.04.2003 Pazar günü Gündoğdu Meydanı'nda İMOP tarafından düzenlenen Çocuklar Barış İçin Uçurtma Uçuruyor etkinliğine katkı konuldu.

Basın Toplantıları-Basın Bildirileri

Dönem içerisinde 36. ve 47. sayılar arasında toplam 12 adet Şube Bülteni çıkarıldı. Yapılan Basın toplantıları ve yayınlanan bildiriler şunlardır:

13.12.2001 Perşembe günü Ege TV'de İsmail Uğuralp'in programında "Desteklemeler ve Primler" konulu demeç Şube Başkanı tarafından verildi.

04.01.2002 Cuma günü Ege TV'de tütün hakkında açık oturuma Şube Başkanı katıldı.

18.02.2002 Pazartesi Ulusal Kanal'da akşam haberlerinde Gümrük Birliği hakkında verilen demeç yayınlandı.

22.03.2002 Cuma günü Ege TV'de Ege Finans programında "Sözleşmeli Tütün Üretimi" konusunda Şube Başkanı bir söyleşide bulundu.

03.05.2002 Cuma günü Ege TV'de "Yaş Meyve ve Sebzenin İç Pazarlama ve Fiyat Sorunları" konusunda Alaettin HACİMÜZZİN canlı yayına katıldı.

13.05.2002 Pazartesi günü Ulusal Kanal'da Dünya Çiftçiler Günü dolayısıyla görüşler ifade edildi. 14 Mayıs 2002 Dünya Çiftçiler Günü dolayısıyla Köy-Koop Başkanı, İzmir Ziraat Odası Başkanı ile ortak basın bildirisi yayınlandı. İzmir TV'de Dünya Çiftçiler Günü dolayısıyla canlı yayın katıldı.

21 Mayıs 2002 Dünya Süt Günü dolayısıyla basın bildirisi yayınlandı.

11.06.2002 günü "Akhisar Sigara Fabrikası Açılmadan İzmir Tekel Sigara Fabrikası Kapatılmaz" konusunu işleyen Tütün Platformu'nun 26 nolu bildirisi yayınlandı.

03.07.2002 Çarşamba günü Sky TV'de "Zeytinlikler" hakkında bir söyleşi yapıldı.

04.07.2002 Perşembe günü İzmir TV'den gelen TV ekibi "Maden Yasa Tasarısı" hakkında röportaj yaptı.

07.11.2002 Cuma Ulusal Kanal'da akşam haberlerinde verilen bir demeç yayınlandı.

27.11.2002 Çarşamba günü Ege TV'ye canlı bağlantı ile "Tarım Sektörünün Yeni Hükümetten Beklentileri"ne ilişkin görüşler anlatıldı.

TMMOB İzmir Şubelerine karşı bazı basın organlarının haksız yayınlara tavır konuldu. 02.12.2002 Pazartesi saat İMOP çağrısı ile Tabip Odası'nda yapılan toplantıya Şube Başkanı katıldı. Kentte yapılan yanlışlıklar hakkında 1. Kordon, İnciraltı, Alsancak Devlet Hastanesi, Karşıyaka Katlı Otopark gibi konularda tavır koyan TMMOB üyesi Odalar aleyhine son günlerde sürekli yayın yapan kimi yayın organlarına karşı duruşu saptamak üzere konu tartışıldı. Ve basın toplantısı ile yanıt verilmesine karar verildi. 03.12.2002 Salı saat 11:30'da Tabip Odası'nda İMOP olarak basın toplantısı yapıldı.

28.01.2003 Çarşamba günü Tek-Gıda İş Sendikası'nda Tütün Platformu basın açıklaması yapıldı.

30.01.2003 Perşembe günü Ege TV'ye Beydağ Barajı ve Sulama Yatırımları konusunda bir demeç verildi.

22.02.2003 Cumartesi günü İzmir Ziraat Odası Genel Kurulu'nda yapılan konuşma Ege TV'de yayınlandı.

05.03.2003 Çarşamba günü Torbalı Çapak-Saipler-Bozköy'ün ortasında Çöp Depolama Alanı yapılmamasına ilişkin, köy muhtarları, köylüler, Çapak Tarımsal Kooperatif Başkanı İbrahim Açıkgöz, Köy-Koop İzmir Birliği Başkanı Ç. Özcan Kokulu, Avukat Şehrazat Mercan, Şube Başkanı Alaettin Hacımüzzin ve yazman üyemiz Orhan Dündar'ın katılımı ile kendi binamızda bir basın toplantısı yapıldı.

10.03.2003 Pazartesi günü SCBS-Türk TV'de yarım saatlik canlı yayında "Çapak-Saipler-Bozköy'de Kurulacak Çöp Depolama Alanı ve DGD'den Kesilen 1,4 Katrilyon TL." hakkındaki görüşler bildirildi.

17.04.2003 Perşembe günü SCBS-Türk TV'de "Tarımsal Krediler ve Primler" konusunda söyleşiye katılım sağlandı.

24.04.2003 Perşembe günü Ege TV'de İzmir Ticaret Borsası'nın "Her Köye Bir Ziraat Mühendisi" projesi hakkında yapılan söyleşi 1 gün sonra yayınlandı.

28.05.2003 Çarşamba günü "Anadolu'nun Tapusu Delinmek İsteniyor" Bildirisi yayınlandı. 29.05.2003 Perşembe günü NTV ve Ulusal Kanal'a Köy Kanunu'ndaki değişiklik dolayısıyla demeçler verildi. 30.05.2003 Cuma günü SCBS-Türk TV'de canlı yayında Köy Kanunu ve tarım konuşuldu. 05.06.2003 Salı günü "Çeşitli Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkındaki Kanun Tasarısına" karşı İKK bildirisine katkı sağlandı.

11.06.2003 Çarşamba günü NTV, Ulusal Kanal, SCBS-Türk TV ve İzmir TV'de Tekel hakkında yapılan basın toplantısı yayınlandı.

12.06.2003 Perşembe saat 09:00'da Ege TV'de "Genel Tarım Sorunları" konusunda söyleşi yapıldı.

19.06.2003 Perşembe saat 20:00'de Ege TV'de Tuğrul YEMİŞÇİ'nin programında "Genel Tarımsal Politikalar" konulu açıkoturuma katılım sağlandı.

26.06.2003 Perşembe günü "Maden Yasa Tasarısı" hakkında Ulusal Kanal'da söyleşi yapıldı. 27.06.2003 Cuma günü "Maden Yasasında ve Bazı Yasalarda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yasa Tasarısı" için bir bildiri yayımlandı.

12.08.2003 Salı günü "100 Köye 1000 Mühendis" projesi hakkında NTV'ye demeç verildi.

22.09.2003 Pazartesi günü İzmir Egemenlikevi'nde 27.09.2003 günü yapılacak "Atatürk'ün Halkçılık Programı" etkinliğini duyurma amaçlı basın toplantısı yapıldı.

23.09.2003 Salı günü SCBS-Türk TV'de Günaydın İzmir programında "Son Tarımsal Kararlar" hakkındaki görüşler bildirildi.

İzmir Meslek Odaları Platformu olarak D.E.Ü. Rektörü Prof. Dr. Emin ALICI'nın laik eğitim konusundaki tavrı dolayısıyla duruşunu destek amaçlı basın bildirisi yayımlandı ve 07.10.2003 Salı günü Rektörlük önünde bir basın açıklaması yapıldı.

07.11.2003 Cuma günü tütün hakkında bir basın toplantısı yapıldı.

Yazılı medyada yer alan haberlerin tarihleri şunlardır; 20.12.2001 Dünya, Şubat 2002 Life Dergisi, Mart 2002 Gözlem Gazetesi, 16.03.2002 Haber Ekspres, 05.05.2002 Cumhuriyet, 12.06.2002 Cumhuriyet, 11.10.2002 Dünya, 08.11.2002 Haber Ekspres, 11.01.2003 Yeni Asır, 06.03.2003 Cumhuriyet, 06.03.2003 Haber Ekspres, 13.04.2003 Cumhuriyet, 13. 04.2003 Yeni asır, 13. 04. 2003 Haber Ekspres, 04. 06.2003 Çarşamba Star, 12. 06. 2003 Cumhuriyet, 12.06.2003 Dünya, 08.11.2003 Cumhuriyet, 08.11.2003 Finansal Forum

Sosyal Etkinlikler

Lokalin açık tutulması için sürdürülen bütün çabalara rağmen üyelerimizin lokale gelmelerinin sağlanamaması ve lokalin neredeyse tümünün yabancı konukların devam ettiği bir mekan haline dönüşmesi üzerine, Emniyetten gelen dördüncü ve yazılı uyarıya dayanarak lokal hizmetine son verildi.

Yılbaşı ve bayramlarda üyelerimize kutlama mesajları postayla gönderildi.

2002 Başak Balosu Pamucak Richmond Otel'i'nde, 2003 Başak Balosu Çeşme Alaçatı Süzer Otel'de yapıldı.

Bahar Balosu, 18-19 Mayıs 2002 günleri Çeşme Ildırı Erythrai Otel'de ve Zootekni Derneği'nin de katılımı ile 31 Mayıs 2003 günü Sürmeli Efes Otel'de gerçekleştirildi.

25.04.2002 Perşembe günü yapılan Emekliler Günü'ne 120 civarında meslektaş geldi.

25.09.2001 tarihinden itibaren her Çarşamba öğleden sonra üyelerimizin ve tanışlarının katılımına açık T.S.M. Korosu çalışmalarını sürdürdü ve 9 Mayıs 2002 günü Karşıyaka Belediyesi Nikah Salonu'nda ilk konserini sundu. Koronun sayın şefi üyemiz Dr. Gülseren Mungan Altınköprü ve koro ikinci konserini 06.05.2003 Salı günü Karşıyaka Ziya Gökalp Sanat ve Kültür Merkezi'nde gerçekleştirdi.

Uzman öğretici Müzeyyen ÇELİKEL gözetiminde el sanatları kursu açıldı. Batık çalışmaları Perşembe günleri, ahşap boyama çalışmaları Cumartesi günleri yapılmaktadır.

ZMO KAYSERİ ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Dönemin Tarım ve Köyişleri Bakanlarının ziyaretleri sırasında yapmış olduğu toplantılara katılım sağlandı ve mesleğimizin ve meslektaşlarımızın sorunları ve çözüm önerilerini içeren raporlar sunuldu.

Mesleki konular ve üyelerimizle ilgili haberlerin yer aldığı “ Haber Bülteni” çıkarılmaya başlandı.

İlimizdeki Meslektaşlarımızın isim, adres ve telefon numaralarının derlendiği Telefon Rehberi hazırlanarak üyelerimize ücretsiz olarak dağıtıldı.

2003 yılı yılbaşında Ajanda hazırlanarak üyelerimize dağıtıldı.

Şubeye ulaşan iş olanakları Şube panosunda ilan edilerek meslektaşlarımızın bilgi edinmeleri sağlandı.

Göreve gelinen 2001 Aralık ayında 363 olan kayıtlı üye sayısı 440’a çıkarıldı.

Atatürk anıtına çelenk konularak günün anlam ve önemi ile bir ilgili Basın Bildirisi okundu.

2003 yılı Ocak ayında “Başak Gecesi” düzenlendi.

Erciyes Tekir Yaylası’na bir Piknik gezisi düzenlendi.

Satranç Turnuvası düzenlendi ve birinciye Plaket verildi.

ZMO KONYA ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Şube olarak ZMO Genel Merkezi'nin düzenlediği ve gündemdeki konu ve sorunların değerlendirildiği Danışma Kurulu Toplantılarına katılım sağlanarak, Şube görüş ve nerileri dile getirildi.

ODA ye Kayıtlarında meydana gelen değerlikler takip edilerek güncelleme faaliyetleri başlatıldı.

Yeni ye kayıtlarına yönelik alıŐmalarak yapılarak, yeni ve eski mezun olmasına karşın kaydı bulunmayan birçok meslektaşımız Oda'ya ye yapılarak ye sayısı önemli oranda artırıldı.

Çeşitli Kongre ve Toplantılara katılarak Oda görüşleri ve düşünceleri kamuoyuna aktarıldı.

Sorumlu Müdür olarak çalışan meslektaşlarımızın sorunlarının tespitine yönelik ilgili kişiler ile çalışmalar yapıldı ve belirlenen sorunlar Şube görüş ve nerileri olarak Genel Merkez'e ulaştırıldı.

Genel Merkez'den gelen duyurular ve Oda görüşleri meslektaşlarımıza iletildi.

ye aidatlarının düzenli bir Şekilde toplanmasına yönelik çalışmalar yürütüldü.

Mesleki Bilirkişilerin tespiti için Genel Merkez talepleri üyelerimize duyurularak, yapılan baŐvurular değerlendirildi ve Genel Merkez'e iletildi. Genel Merkez tarafından onaylanan Bilirkişi Listeleri ilgili kişi ve kurumlara iletildi.

Meslektaşlarımız arasındaki ilişkilerin geliştirilmesi için yemek ve benzeri faaliyetler yapıldı.

ZMO MANİSA ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Demokratik Kitle Örgütleri İle Yapılan Çalışmalar

İlde faaliyet gösteren Ziraat Odası, Atatürkçü Düşünce Derneği, Siyasi Partiler, Sendikalar ve benzeri Demokratik kitle örgütleri ile ayırım gözetmeksizin birlikte hareket edilmeye çalışılarak, ilişkiler üst seviyede sürdürüldü.

Oluşturulan Emek Platformu'na katılım sağlandı ve tüm kitle örgütleri ile birlikte çeşitli etkinlikler yapıldı.

Akademik Odalar Birliği İle Yapılan Çalışmalar

İlde oluşturulan Akademik Odalar Birliği'nin üyesi olan Şubemiz, diğer Odalarla ile birlikte "Nasıl Bir Manisa?" istediğimizi ifade ederek, ilin sorunlarının görüşülüp çözümü için uğraş verdi.

6 Haziran Dünya Çevre Günü nedeniyle Akademik Odalar Birliği olarak, İlin sorunları ile ilgili bir Basın Bildirisi yayınlandı. Düzenlenen çeşitli etkinliklere katılım sağlandı.

Eğitim Çalışmaları

İzmir Şubesi ile birlikte 22 Mart Dünya Su Günü etkinlikleri çerçevesinde, Manisa Ziraat Odası'nda "Katılımcı Sulama Yönetimleri ve Sorunları" konulu bir Panel gerçekleştirildi.

Ziraat Mühendislerinin hizmet alanlarındaki çalışmaları ile ilgili yönetmeliğin anlatımı için Zirai İlaç Bayileri ile Salihli, Akhisar ve Merkez İlçelerdeki üyelerimiz ile toplantılar düzenlendi ve Oda Tüzüğümüz ve denetim hizmetleri ile mesai uygulamaları konularında görüşler alınıp, bilgilendirmeler yapıldı.

İl genelinde yayın yapan E TV'de haftada bir yayımlanan Manisa'da Tarım adlı programda, çiftçi ve meslektaşlarımıza yönelik bilgi ve mesajlar iletmeye çalışıldı. Yayınlanan programlar şunlardır:

01.01.2002 - Ziraat Mühendisleri Odası Yeni Yönetiminin Tanıtımı ve Tarımsal Öğretimin Yıldönümü Kutlamaları. (M. Celalettin ÖVÜNÇ-Cemal Yavuz)

15.01.2002 - Açıkta Sığır Yetiştiriciliği

29.01.2002 - Kış İlaçlaması ve Gübreleme

26.02.2002 - Yeni Tütün Yasası (N. Sorman- V. Mercimek - M. Gürler)

07.04.2002 - Zirai Mücadele Faaliyetleri ve İlkbahar Gübrelemesi (İ. Demran-M. Alata)

22.05.2002 - Bağ Yetiştirme Teknikleri ve Hormon Uygulaması (Cemal İLGIN)

19.06.2002 - Sulama Nasıl Yapılmalıdır. (S.KOLCA)

02.07.2002 - Tütün Hastalık ve Zararlıları ile Tütün Sözleşmelerinin Getirdikleri (M. Demirci - F. Gürpınar)

14. 07.2002 - Bölgemizde Arıcılık

31.07.2002 - Tarımda Doğrudan Gelir Destekleri (A. Tepe-T.Erdemli-M. Uruşak.)

08.10.2002 - Dünya Gıda Günü (G. Aksoy-G. Uysal)

06.11.2002 - Hububat Ekimi ve Karşılaşılan Sorunları (A. Ertuğ FIRAT- M. Ali ATA)

19.11.2002 - Genel Hayvancılık ve Hoştayn Süt Sığırcılığı (R. KAZANCI-A. İhsan CULTAN-N. BÜNCÜ)

03.12.2002 - Bağlarda Budama Nasıl Yapılmalıdır. (İ. YÜKSEL)

11.03.2003 - Ağaç Dikim Zamanı ve Orman Sahalarının Kullanımı.

25.03.2003 - Tarım Makinelerinin Bakım ve Kullanımı ile Mısır Ekimi ve Uyulması

Gereken Konular

08.04.2003 - Zirai Mücadele Faaliyetleri ve Gübreleme

24.04.2003 - Kültür Bitkileri Hastalık ve Zararlıları

05.05.2003 - Erken Uyarı Çalışmaları ve Hormon Uygulamaları.

20.05.2002 - Gıda Sicil ve Üretim İzin Sertifikası

03.06.2003 - Bölgemizde Bağcılık
13.10.2003 - Dünya Gıda Günü
27.10.2003 - Sonbaharda Tarımsal Çalışmalar
10.11.2003 - Cumhuriyetin 80.yılında Türk Tarımı
09.12.2003 - Bağda Budama ve Ziraat Mühendisleri Odası Yönetiminin 2 Yılı'nın Değerlendirilmesi

Sosyal Faaliyetler

Tarımsal Öğretimin Yıldönümü nedeniyle 10 Ocak 2002'de Atatürk anıtına çelenk koyma ve Basın Bildirisi okunmasına müteakip Valilik ve Belediye Başkanı ziyaret edilerek günün önemi ve Oda etkinlikleri anlatıldı.

Meslektaşlarımızı bir arada tutacak, onlar arasında kaynaşmayı sağlayacak bir lokal yeri alınması hedefi doğrultusundaki çalışmalar sonuçlandırıldı ve Genel Merkez'in de desteği ile Nişancı Paşa Mahallesi Yağcılar Sok No: 15'de bulunan taşınmaz satın alındı. Gerekli düzenlemeler ve iç dekorasyon düzenlemesinden sonra bir törenle Lokal ve Büro olarak hizmete açıldı.

Meslektaşlarımız arasında dayanışma ve kaynaşmaya yönelik olarak Başak Balosu Anemon Otel'de, Vali, Belediye Başkanı ve Garnizon Komutanı başta olmak üzere bürokratlarının katılımı ile yapıldı.

Başak Balosunun ikincisi İzmir /Çeşme'deki Seheritın Otel'de yapıldı.

Cumhuriyetimizin 80. Yıl Kutlamaları çerçevesinde Genel Merkez'imizin de katılımı ile İzmir Foça'daki Pohokai Otel'de Cumhuriyet Balosu düzenlendi.

Yönetim Kurulu'nun Belediye ile yapmış olduğu işbirliği sayesinde Manisa merkezde TMMOB.Ziraat Mühendisleri Manisa Şubesi Koruluğu kuruldu.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü, üyelerimizin katılımı ile Çağdaş Kafe'de kutlandı.

Üye Kayıt İşlemleri ve Aidatlar

Odamıza üye olmak isteyen meslektaşlarımıza gereken yakınlık gösterilerek 511 olan üye sayısı 591'e ulaştı.

Odamıza üye meslektaşlarımızın Şubeden istediği Sorumlu Yönetici Belgesi, Oda Üyelik Belgesi ve benzeri talepleri en kısa zaman dilimi içinde yapıldı.

Üye aidatının toplanmasında ekonomik krizlerden ve üyelerimizden kaynaklanan aksaklıklar olmakla birlikte, gelir gider hesaplamaların iyi yapılması ve Yönetim Kurulu'nun sağlamış olduğu bağışlarla sonucu Şubemizin borcu bulunmamaktadır.

ZMO MERSİN ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Bilimsel Toplantılar

10 Ocak 2002 tarihinde Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Toplantı Salonu'nda düzenlenen ve Tarım Sigortaları Vakfı Genel Müdürü Ziraat Yüksek Mühendisi Tanfer DİNLER'in konuşmacı olarak katıldığı "Doğal Afetler ve Tarım Sigortası" konulu Konferans gerçekleştirildi.

22 Mart 2002 tarihinde Tarsus Ziraat Odası Toplantı Salonu'nda düzenlenen ve Prof. Dr. Halis ARIOĞLU'nun konuşmacı olarak katıldığı "Mersinde Ayçiçeği Tarımı" konulu Konferans gerçekleştirildi.

18 Ekim 2002 tarihinde Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Toplantı Salonu'nda yöneticiliğini Prof. Dr. Yusuf ZEREN'in yaptığı ve tüm siyasi partilerin davet edilmesine karşın Adalet ve Kalkınma Partisi, Anavatan Partisi, Cumhuriyet Halk Partisi, Demokratik Halk Partisi, Demokratik Sol Parti, Doğru Yol Partisi, İşçi Partisi ve Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nden konuşmacıların katıldığı "Siyasi Partilerin Mersin Tarımına Bakışı" konulu Panel gerçekleştirildi.

Tarımsal Eğitimin 157.yılı dönümü nedeniyle 16 Ocak 2003 tarihinde Mersin Ticaret ve Sanayi Odası Toplantı Salonu'nda Aşkın SÜRMEİ ve Dr. Muzaffer BİLGİN'in konuşmacı olarak katıldığı "Sürdürülebilir Tarım Teknikleri ile Organik Ürün Üretimi" konulu Panel gerçekleştirildi.

Mersin Tarım İl Müdürlüğü tarafından yürütülen Master Plan çalışmalarına katılım sağlandı ve Mersin Tarımı ile ilgili Şube görüş ve önerileri yazılı olarak Tarım İl Müdürlüğü'ne gönderildi.

Mersin Yaş Meyve ve Sebze İl Koordinasyon Kurulu'nun asil üyesi olarak Koordinasyon Kurulu'nun toplantılarında toplantı gündemine yönelik konularla ilgili Şube görüşleri bildirildi.

TMMOB İKK toplantılarına Şube Başkanı İbrahim YALIN katıldı ve yapılan basın açıklamalarına yönetim olarak yeterli sayıda katılım sağlandı.

Basın ve Görsel Medya İle İlişkiler :

Şube Başkanı İbrahim YALIN tarafından yapılan ve değişik yazılı basın ve yerel televizyon kanallarında yayımlanan Basın Açıklamaları konu başlıkları itibarıyla şunlardır:

Narenciye meyvelerinde hasat zamanlarının tespitinde ve hasatta dikkat edilecek konular

Tarımda Doğrudan Gelir Desteği ile ilgili sistemin yanlışlığı ve uygulamanın olumsuzlukları

Orman vasfını yitiren alanların satışına ilişkin yasayı veto etmesi nedeniyle Cumhurbaşkanına teşekkür

İnsan ve çevre sağlığı açısından Zirai Mücadele İlaçlarının satışında karşılaşılan sorunlar ve çözüm yolları

Dünya Gıda Günü

Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi kapsamında 1000 Köye 1000 Tarım Danışmanı Alınması

Üye - Oda İlişkileri

Ziraat Mühendislerinin Hizmet Alanlarındaki Çalışmaları İle İlgili Mesleki Denetim Uygulamaları ve Disiplin Hükümleri Hakkındaki Yönetmelik'in uygulanması ile ilgili olarak Zirai İlaç ve Alet Bayileri ile toplantı yapılarak yönetmelik hakkında bilgi verildi ve mesai saat uygulamasına geçilmesi yolunda görüş birliğine varıldı.

Yönetim Kurulu tarafından 26 Haziran 2002 tarihinden itibaren hafta içi açılış saati 07.00 - kapanış saati 19.30, cumartesi günü açılış saati 07.00 - kapanış saati 13.00, Pazar

günü tüm gün kapalı olacak şekilde karar alındı ve bu karar ilde faaliyet gösteren tüm bayilere duyuruldu.

Bu yönetmeliğin meslek dışı bayilere uygulanamamasına rağmen bu nitelikteki bayilerin büyük bir kısmı bu uygulamaya katıldı ve İl genelinde % 95 katılımı başarıyla bir şekilde uygulama yapıldı.

Yönetmeliğin uygulanması ile ilgili denetim görevini yapmak üzere Yönetim Kurulu'nun teklifi, Genel Merkez'in onayı ile 5 denetçi görevlendirilmiştir.

Her yıl geleneksel olarak yapılmakta olan İ. Akın ÖZDEMİR'i Anma Etkinlikleri kapsamında, 18 Aralık 2002 tarihinde, Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN, Adana Şube Yönetim Kurulu Üyeleri ve meslektaşlarımızın geniş katılımıyla mezarı başında kişiliği ve çalışmaları hakkında konuşmaların yapıldığı bir anma toplantısı düzenlendi.

Yönetim Kurulu tarafından, aıdatların toplanması, Haber Bülteni ve Dergilerinin üyelerimize dağıtılması ve üyelerimizin sorunlarının Şubeye iletilmesinde gereken çalışmayı yapmak üzere İşyeri Temsilcileri belirlendi.

Yaptıkları çalışmalar ve ortaya koydukları yapıtlar dikkate alınarak Şube tarafından 2002 yılı Bilim, Hizmet ve Teşvik Ödülüne aday gösterilen Alata Bahçe Kùltürleri Araştırma Enstitüsü'nden Dr. Sami KESİCİ Bilim Ödülü, Anamur İlçe Tarım Müdürlüğü'nde görevli Bünyamin KOZAK Teşvik Ödülü aldı.

2003 yılında Bilim Ödülü'ne Mersin Üniversitesi Mut Meslek Yüksek Okulunda görevli Prof. Dr. Mehmet Ali TESBİ, Hizmet Ödülüne Dr. Kenan BAYHAN aday gösterildi.

Yönetim Kurulu tarafından bir ihtiyaç olarak görülen lokalin açılmasına yönelik öneri Genel Merkez onayından geçti ve lokal Genel Merkez'in büyük katkıları ile 8 Şubat 2003 tarihinde bir törenle hizmete açıldı. Üyelerimizin gelmesi yönündeki çalışmalar ve sosyal aktiviteler yapılmasına karşın, üyelerimiz tarafından farklı gerekçelerle gereken ilginin gösterilmemesi üzerine 30 Ekim 2003 tarihinde lokal kapatıldı.

Üye aıdatları konusunda birikmiş üye aıdatı olan ve yeni üye olacak meslektaşlarımıza ödeme kolaylığı getirildi ve kayıtlı üye sayısı 740'dan 897'ye çıkarıldı.

Bilirkişilik

Yönetim Kurulu Üyelerinin bilirkişi olarak görev almaması ilkesinden hareket ederek bilirkişilikte tekelleşmeye son vermek amacı ile bilirkişi tespitlerinde öncelikle hiç bilirkişi olmamış ve ODA'ya olan görevlerini yerine getiren meslektaşlarımız arasından seçilen bilirkişilere, bilirkişi raporu hazırlama konusunda şube binasında bir Seminer verildi.

Yönetim Kurulu olarak zirai bilirkişilikte bilirkişiler arasında görevi dengeli ve adil dağıtmak, yakınmaları önlemek, Oda etkinliğini ve gelirini artırmak, mesleki dayanışmayı sağlamak için; havuz sistemine geçilmesi yönünde mahkemelere yazı yazılmasına, bilirkişilerle toplantı yapılmasına ve aralarında komisyon oluşturulmasına karşın, havuz sisteminde istenilen başarı elde edilemedi.

Sosyal Etkinlikler

Ocak ayı içerisinde yapılması gerekirken, tarım arazilerinde büyük zararlara neden olan sel afetinden dolayı ertelenen Tarımsal Eğitimin 156. Yıldönümü yemeği 15 Mart 2002 tarihinde, Tarımsal Eğitimin 157.yıl dönümü yemeği ise 16 Ocak 2003 tarihinde Mersin Valisi Akif TIĞ, Tarım İl Müdürü, Köy Hizmetleri İl Müdürü ve meslektaşlarımızın yoğun katılımıyla gerçekleştirildi. İlçel Valisi Akif TIĞ'a Mersin Tarımına yapmış olduğu hizmetlerden dolayı bir Şilt verildi.

TMMOB'a bağlı meslek odaları arasında İKK Başkanlığı tarafından düzenlenen Futbol Turnuvasında Mersin Şube Futbol Takımı şampiyon oldu.

ZMO RİZE ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Vatan İşhanı'ndaki lokal kapatılarak, yeni Belediye Bloklarında TMMOB çatısı altında yer alan yeni Çalışma Bürosu'na taşınıldı. Büronun gereksinimi olan Bilgisayar masası, TV sehpası, Scanner ve Laser Yazıcı satın alındı.

Yönetim Kurulu Üyeleri tarafından kamu ve sivil toplum örgüt yöneticilerine tanışma ziyaretleri yapıldı.

Yerel basın temsilcileri ile yapılan tanışma yemeğinde bölgenin tarımsal sorunları hakkında bilgi verildi.

Tarımsal Eğitimin 156. Yıldönümü nedeniyle 12 Ocak 2002 tarihinde bir Basın Toplantısı düzenlendi ve 19 Ocak 2002 tarihinde TMMOB lokalinde Üyelerimize yönelik bir yemek verildi.

Rize'de görev yapan yazılı ve görsel basın mensupları ile TMMOB Lokalinde yemekli Basın Toplantısı yapılarak, ODA'mız çalışmalarını ile Organik Çay Tarımı konusundaki teknik bilgiler kamuoyuna duyuruldu.

Konusunda uzman ve deneyimli meslektaşlarımızla yemekli bir toplantı düzenlenerek bölge tarımı hakkında görüş alışverişinde bulunuldu ve ODA'nın tarımsal sorunlara yaklaşımı hakkında bilgi verildi.

Çaykur'da geçici işçi statüsünde çalışan Ziraat Mühendislerinin daimi kadroya geçirilmesine yönelik Trabzon, Artvin ve Rize'yi içine alan çok geniş kapsamlı çalışmalar yapılarak konu ile ilgili olarak sürekli Çaykur Genel Müdürü ile görüşmeler yapıldı. Ayrıca meslektaşlarımızdan bir komite oluşturularak Ankara da ilgili olarak Devlet Bakanı Mehmet KEÇECİLER ve Hazine Müsteşarlığı yetkilileri ile de görüşmeler yapıldı. Genel Merkez'in Koordinatörlüğünde yapılan bu çalışmalar sonucu, meslektaşlarımızın geçici işçi statüsünden daimi kadrolara geçişi yönünde önemli katkılar sağlandı.

Ayrıca, askerliklerinden dolayı kadro alamayan 25 meslektaşımızın sorunlarının çözümü için Başbakan Recep Tayyip ERDOĞAN ile görüşülüp, sorunu içeren bir dosya verildi ve üyelerimizin mağduriyetinin giderilmesine yönelik önemli katkılarda bulunuldu.

Ayder Yaylası'na bir gezi düzenlenerek üyelerimiz arasındaki dayanışma güçlendirildi.

Ramazan ayında Şubemiz tarafından TMMOB lokalinde üyelerimize bir İftar Yemeği verildi.

Odamız lokalinde üyelerimiz arasında dayanışmayı sağlamak ve mesleki konularında bilgi alışverişinde bulunmak amacıyla Devlet kademelerinde üst düzey görev yapmış tecrübeli meslektaşlarımızın da katılımıyla toplantı düzenlenerek mesleki sorunlarımız, bölge tarımının sorunları ve çözüm yolları konusunda tartışmalar yapıldı.

Sorumlu yöneticilik yapan meslektaşlarımızın sorunları ile ilgili olarak her ay toplantılar yapıldı. Bölgemizde sorumlu yönetici olarak çalışan meslektaşlarımızın birbiri ile tanışması ve araların mesleki dayanışmanın sağlanması amacıyla yemekli toplantı düzenlendi.

Bölgede gıda üretimi yapan işletmelerde Ziraat Mühendislerinin çalıştırılmasına yönelik işbirliği yapmak amacıyla Rize Tarım İl Müdürü ziyaret edildi ve bu çalışmalar sonucunda yaklaşık 30 meslektaşımıza iş imkanı sağlandı.

Yönetim Kurulu Üyeleri, Sorumlu Yönetici olarak çalışan meslektaşlarımıza destek vermek amacıyla işyerlerine bir dizi ziyaretlerde bulundu.

Şube Başkanı Necati TERZİ, Ziraatçılar Derneği Rize İl Kongresine katılarak bir konuşma yaptı.

Rize’de yaşanan sel felaketinde zarar gören afetzedecilere Genel Merkez’in katılımıyla bir miktar maddi yardım yapıldı. Bu yardım bölgede çalışan meslektaşlarımızın tespiti ve Kamu görevlilerinin yönlendirilmesi ile ihtiyacı olan ailelere yapıldı. Ayrıca, afet bölgesi ziyaret edilerek Oda olarak gerekli teknik yardıma hazır olduğumuz bütün kamuoyuna duyuruldu.

Şube bünyesinde meslektaşlarımızın haklarını korumaya yönelik bir Hukuk Komitesi oluşturuldu ve meslektaşımız olan Avukat İbrahim TEKEŞİN önderliğinde gerekli çalışmalar başlatıldı.

Şubenin teknolojik gelişmeler ayak uydurabilmesi ve çalışmaların Bilgisayar ortamında takip edilebilmesi amacıyla, Yönetim Kurulu Üyesi İlhan KARAASLAN önderliğinde, günümüzde de yayını sürdüren “web sitesi” hazırlandı. Üye bilgileri, faaliyetler, duyurular, basın açıklamaları ve mesleki konudaki yayınlara yer verilen web sitesinin adresi <http://www.tmmobzmo-rize.org.tr> dir.

Çay tarımını ve sanayiisini anlatan ve sektörün sorunlarını irdeleyerek çözüm yollarını öneren "Çay Sektörü Analizi" adlı kitap, Şube Başkanı Necati TERZİ tarafından hazırlandı ve TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Tarım Politikaları Yayın Dizisi: 4 nolu kitap olarak yayınlandı.

Bazı yerel ve Ulusal basının talep ettiği çeşitli bilgiler gerekli yerlere iletildi.

Meslektaşımız Dr. Muammer SARIMEHMET Şubemizi temsilen yerel televizyonlarda Çayın Gübrelenmesi ile ilgili toplantılara katıldı.

Ziraat Odası’nın düzenlemiş olduğu Çay Paneli’nde Şube Başkanı Necati TERZİ ve Dr. Muammer SARIMEHMET ODA’mızın görüşlerini sundu.

TMMOB’a bağlı Odaların Rize Temsilcileri ile birlikte Rize Valisi ziyaret edilerek ilin sorunları hakkında teknik bir görüşme yapıldı.

Çaykur Genel Müdürlüğü’ne atanan meslektaşımız Ekrem YÜCE, Yönetim Kurulu Üyeleri tarafından ziyaret edildi. Kutlama ziyaretinde meslektaşlarımızla ilgili sorunların çözümü konusunda destek istendi ve çay tarımı ile ilgili ODA’mız görüşlerini içeren çok geniş kapsamlı bir rapor sunuldu.

Üyelerimizin geniş katılımıyla Çayeli İlçesinde Geleneksel Başak Balosu düzenlendi.

Şube Yönetim Kurulu olarak Atatürk Çay ve Bahçe Kültürleri Araştırma Enstitüsü ziyaret edildi ve Enstitü ile Şubemiz arasında teknik işbirliğinin kurulması yönünde görüş birliğine varıldı.

Diyarbakır Şubemizin bölgede yaptığı teknik gezide gelen misafirlere rehberlik yapılarak bölgenin tanıtılması sağlandı.

Şube önderliğinde İngilizce Kursu düzenlendi. 4 aylık bir periyottan sonra gelen talepler üzerine kurslara devam edilmektedir.

Şubemizin katkıları ile TMMOB çatısı altında Okuma ve Seminer Salonu hazırlanarak hizmete sunuldu.

Internet’e erişimde ADSL hizmetinden faydalanmak için gerekli çalışmalar yapıldı ve en kısa sürede tüm üyelerimizin Internet gereksinimlerini karşılamak için gerekli teknik alt yapı hazırlandı.

ZMO SAMSUN ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Mesleki ve Teknik Etkinlikler

Tarımsal Eğitim ve Öğretimin 156.yıl dönümü dolayısıyla 10 Ocak 2002 tarihinde üyelerimizin katılımı ile Atatürk Anıtı'na çelenk konarak günün önemini içeren bir Basın Açıklaması yapıldı.

Hafta kapsamında geleneksel Başak Balosu düzenlenerek emekli olan üyelerimize plaket verildi.

2002 yılı Şubat ayında Mobil Santral konusunun Samsun İli gündemine bir bomba gibi düşmesi üzerine, 6 numaralı fuel –oil ile çalışacak 200 MW gücündeki bu elektrik üretim tesisinin Samsun'a kurulmasına Yönetim Kurulu karşı çıktı. Yapılan basın açıklamaları, katılım sağlanan toplantılar ve TV programları ile söz konusu tesisin çevreye ve tarım alanlarına vereceği zarar konusunda Samsun halkı bilgilendirmeye çalışıldı. Bu tesise halkımızın yoğun bir şekilde tepki göstermesinde ODA'mızın büyük payı oldu.

Bu konuda diğer STK'lar ile oluşturulan Samsun Çevre Birlikliği'nde etkili bir konumda yer alındı ve Çevre Birlikliği adına 16 Mart 2002 tarihinde büyük bir katılımı gerçekleştiren Mobil Santrale Hayır Mitingi'nin Düzenleme Kurulu Başkanlığını mitingde bir konuşma yapan Şube Başkanı Ünal İŞİKER üstlendi. Mitingin sunuculuğunu ise II. Başkan Murat AKAR yaptı.

2002 yılı Mayıs ayında gıda üreten işyerlerinde çalışan üyelerimiz için "Zararlılarla Mücadele" konusunda bir günlük Seminer düzenlendi. Seminerde eğitici olarak Şubemizin geçmiş dönem başkanlarından Ümit TUNÇDEMİR görev aldı.

2002 yılı Eylül ayında fırınlarda Sorumlu Yönetici olarak görev yapan meslektaşlarımız için OMÜ Ziraat Fakültesinde "Ekmek Yapım Teknikleri" konulu 2 günlük bir Seminer düzenlendi.

2002 yılı Mühendislik ve Mimarlık Haftası etkinlikleri içinde 16 Ekim 2002 tarihinde OMÜ Ziraat Fakültesi ile işbirliği halinde "Türkiye'de Uygulanan Fındık Politikaları ve Fındığın Geleceği" konulu bir Konferans-Panel düzenlendi. Bu toplantılardaki konuşmalar ve sunulan bildiriler kitap haline getirilerek kalıcı bir kaynak elde edilmiş oldu.

Tarımsal Öğretimin 157. Yıldönümü 10 Ocak 2003 tarihinde OMÜ Ziraat Fakülteleri ile birlikte ilk kez programlı bir şekilde kutlandı. Programda yer alan "Geçmişten Günümüze Türk Tarımı" konulu sinevizyon gösterisi II. Başkan Murat AKAR ve Sayman Üye Ercan YANOĞLU tarafından sunuldu.

ODA Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN tarafından 11 Nisan 2003 tarihinde Ziraat Fakültesi Konferans Salonu'nda "Cumhuriyetten Günümüze Tarım Politikaları" konulu bir Konferans verildi.

Samsun'un sorunları ve çözüm önerileri ile ilgili olarak SAMSEV tarafından düzenlenen Samsun 2. Kent Kurultayı'na katılan 15 sivil toplum örgütünden biri Samsun Şubemiz oldu. Milletvekillerinin de katılımı ile 12 Nisan 2003 tarihinde halka açık olarak yapılan ve bir yerel TV'den canlı olarak yayınlanan bu Kurultay'da "Samsun'un Tarımsal Sorunları ve Çözüm Önerileri" Yönetim Kurulumuzca hazırlanan bir raporla dile getirildi.

29 Mayıs 2003 tarihinde DSİ Konferans Salonu'nda "Karadeniz'de Su Ürünleri Avcılığının Sorunları ve Çözüm Önerileri" konulu bir Panel düzenlendi. İldeki balıkçıların yoğun bir katılım sağladığı panelde yapılan tüm konuşmalar yazılı metin haline getirildi. Bu panelde ortaya konan görüşler doğrultusunda Yönetim Kurulu'nca hazırlanan rapor Tarım ve Köyişleri Bakanlığı'na sunulurken Bakanlığın hazırladığı Su Ürünleri Sirküleri'ne katkı sağlanmaya çalışıldı.

Oda Başkanı Gökhan GÜNAYDIN'ın başkanlığında 14 Haziran 2003 tarihinde ilimizde yapılan Bölge Toplantısı'nda; gıda sektöründe sorumlu yönetici olarak görev yapan meslektaşlarımızın sorunları ve 560 sayılı KHK. hükümlerinin uygulamaları tartışıldı. Samsun Öğretmenevi'nde yapılan toplantıya, diğer Şubelerden ve çevre illerdeki Temsilciliklerden katılım sağlandı. Toplantıda ele alınan konular, sorunlar ve çözüm önerileri, çıkarılmaya çalışılan yeni Gıda Yasası'nın getireceği değişiklikler de dikkate alınarak ODA'mızca kitap haline getirildi.

2003 yılı Haziran ayında TBMM Mobil Santral Araştırma Komisyonu'nun Samsun'daki sivil toplum örgütleri ve resmi kuruluş yetkilileri ile yaptığı ve yerel bir TV'den de canlı olarak yayınlanan halka açık toplantıda Şube Başkanı Ünal İŞIKER tarafından santralle ilgili ODA'mız görüşleri açık ve net şekilde bir kez daha dile getirildi ve tesisin mutlaka Samsun'dan kaldırılması gerektiği belirtildi.

Mühendislik ve Mimarlık Haftası etkinlikleri çerçevesinde 16 Ekim 2003 tarihinde "Ziraat Mühendislerinin İstihdam Sorunları ve Köy Merkezli Tarımsal Üretime Destek Projesi" konulu bir Panel düzenlendi. Şube Başkanı Ünal İŞIKER tarafından yönetilen Panel'e OMÜ Ziraat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Yunus PINAR ve Ziraat Mühendisleri Elif AKÇAGÖZ ile Murat OLGUN konuşmacı olarak katıldılar.

25 Ekim 2003 tarihinde yerel kanallardan Klas TV'de yayınlanan Arka Plan Programı'na katılan Şube Başkanı Ünal İŞIKER, 560 sayılı "Gıdaların Üretimi Tüketimi ve Denetlenmesine Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin ildeki uygulamaları ve bu sektörde sorumlu yönetici olarak görev yapan meslektaşlarımızın yaptığı işlerle ilgili açıklamalarda bulunuldu.

Cumhuriyet'imizin 80. Kuruluş Yıldönümü Etkinlikleri çerçevesinde Tarım İl Müdürlüğü'nce 28 Ekim 2003 tarihinde düzenlenen "Samsun Tarımının Dünü Bugünü ve Samsun'da Tarımsal Gelişim" konulu Panel'e ODA'mız adına Şube Başkanı Ünal İŞIKER konuşmacı olarak katıldı.

Kitle İletişim Etkinlikleri

Şube Başkanı Ünal İŞIKER, tirajı yüksek bir yerel gazetede haftada 2 kez yayınlanan "Tarımcı Gözüyle" köşesinde tarımla ilgili konularda yazılar yazarak Samsun kamuoyunu sürekli olarak bilgilendirdi.

Tarımsal Öğretimin Başlamasının 157. Yıldönümü dolayısıyla 2003 yılı Ocak ayında, Klas TV'de yayınlanan "Güncel" Programına katılan Şube Başkanı Ünal İŞIKER, Ülke ve Samsun tarımının sorunları ile ilgili görüşlerimizi dile getirdi.

Aynı programın 2003 yılı Mart ayında yayınlanan bölümünde de Tütün Yasası ve Türk Tütüncülüğüne Etkileri konusundaki görüşlerimiz belirtildi.

Atatürkçü Düşünce Derneği Samsun Şube Başkanı Cemil Deveci tarafından hazırlanıp sunulan ve 15 günde bir yerel kanallardan Kanal-S televizyonunda yayınlanan "Atatürkçü Düşünce Saati" adlı programa 16 Kasım 2003 tarihinde katılan Şube Başkanı Ünal İŞIKER, TEKEL'in ihaleye çıkarılan sigara sanayi ve işletmelerine çok düşük fiyat verilmesi üzerine, konu ile ilgili ODA'mız görüşlerini bir kez daha Samsun kamuoyuna duyurdu.

Samsun Şubesi tarafından yapılan diğer Basın Açıklamaları şunlardır:

2001 Yılı Ürünü Tütün Fiyatlarıyla İlgili Basın Açıklaması (30 Ocak 2002)

Samsun'da Kurulacak Mobil Santralin Yaratacağı Zararlara İlişkin Basın Açıklaması (6.02.2002)

Bitkisel Üretimde Zirai İlaçların Ve Hormonların Yanlış Kullanımıyla İlgili Basın Açıklaması (8.05.2002)

Dünya Çiftçiler Günü Dolayısıyla Yapılan Basın Açıklaması (14.05.2002)

Hububat Fiyatlarıyla İlgili Basın Açıklaması (22.06.2002)

Sebze Üreticilerinin Bunalımı İle İlgili Basın Açıklaması (5.07.2002)

Fırıncılar Odası Başkanı'nın Samsun Şubesi Tarafından Düzenlenen "Ekmek Yapım Teknikleri" Konulu Seminere İlişkin Yanlış ve Yanlı Demeci Kınayan Basın Açıklaması (25.09.2002)

Kent Kurultayı ve Tekkeköy'de Yapılan Mobil Santrale Hayır Mitingi ile Halkın Samsun'a Sahip Çıkma İsteğini Ortaya Koyduğunu Belirten Basın Açıklaması (16.04.2003)

Özelleştirme İdaresi Başkanlığı'nın Aldığı Tekel'in İçki ve Sigara Fabrikalarının Satılma Kararının Çok Yanlış Olduğuna İlişkin Basın Açıklaması (17.04.2003)

Hükümet'in Gündeminde Bulunan Nişasta Kökenli Şeker Kotasının % 50 Arttırılmasının Yanlışlığına İlişkin Basın Açıklaması (19.09.2003)

Üyelerle İlişkilerin Geliştirilmesi ve Sosyal Etkinlikler

Kayıtlı üyelere yönelik birlik ve dayanışmaya yönelik çalışmalar yürütülürken, yeni üye kayıtlarına da öncelik verilmesi sonucu, Şubeye kayıtlı üye sayısı dönemde içerisinde 533'den 720'ye ulaştı.

Gıda sektöründe çalışan üyelerimizin karşılaştığı sorunların giderilmesi için Valilik ve Tarım İl Müdürlüğü nezdinde gerekli girişimlerde bulunuldu.

Fırınlarda sorumlu yöneticilik yapan meslektaşlarımızla sık sık toplantılar düzenlenerek karşılaştıkları sorunların giderilmesine çalışıldı.

8 Ekim 2003 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanan ve üyelerimizin fırınlarda sorumlu yöneticilik yapmasını engelleyen kararlar ile ilgili olarak gerekli tepki Genel Merkez'e iletildi.

Haber Bülteni ile Tarım ve Mühendislik Dergisi, gerek elden gerekse posta ile üyelerimize düzenli bir şekilde ulaştırıldı.

Önemli sosyal etkinliklerimizden olan geleneksel Başak Balosu, 19 Ocak 2002 ve 11 Ocak 2003 tarihlerinde geniş bir katılımla gerçekleştirildi ve emekliye ayrılan meslektaşlarımıza Plaket verildi.

Şube Lokali düzenli olarak meslektaşlarımızın kullanımına açık tutuldu.

Dini bayramlarımızda ODA'mızda düzenli olarak üyelerimizle bayramlaşma günleri düzenlendi.

TMMOB İle İlişkiler ve İKK Çalışmalarına Katılım

TMMOB'nin ilde yaptığı tüm etkinliklerde, Bölge Toplantısında, 2002 ve 2003 yılları Mühendislik ve Mimarlık Haftası Etkinliklerinde yer alındı.

Samsun'da ve Ankara'da Savaş Karşıtı Platform tarafından düzenlenen Mitinglere katılım sağlandı.

TMMOB İKK çalışmalarına gerek görevli Yönetim Kurulu Üyesi Havva YURDUNUSEVEN tarafından, gerekse Başkanlar düzeyinde katılım sağlandı.

Üyelerimizden oluşan Futbol Takımı, Odalararası maçlara katıldı.

Oda Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, KESK Platformu kapsamında Kamu Yönetimi Temel Kanunu konulu bir Konferans verdi.

OMÜ Ziraat Fakültesi İle İlişkiler

Geçmiş yıllarda OMÜ Ziraat Fakültesi ile ilişkilerin tüm çabalara karşın istenildiği gibi geliştirilememesine karşın, bu dönem Ziraat Fakültesi ile ilişkiler istenilen düzeyde oldu ve birçok etkinlik birlikte yapıldı.

Fakülte ile ODA ilişkilerinin çok sıcak olması Ziraat Fakültesi'nin kamuoyuna sesini daha iyi duyurmasını sağladı ve Fakülte ile ilgili Samsun kamuoyunda geçmiş yıllarda varolan olumsuz düşünceler silinmeye başlandı.

Şubemizin organizatörlüğünde meslektaşlarımız ve ODA'mıza yakın yurttaşlarımızın katkıları ile finansmanı sağlanan Öğrenci Bursu geçtiğimiz dönem olduğu gibi bu dönemde başarılı bir şekilde yürütüldü.

Yerel Gündem 21 Çalışmalarına Katılım:

Yerel Gündem Ziraat Konseyi'nin toplantıları geçtiğimiz iki yıl içinde her ay düzenli bir şekilde yapıldı. Şube Başkanı Ünal IŞIKER toplantılara katılarak, Samsun tarımı ile ilgili sorunların Konsey kanalıyla milletvekilleri ve kamuoyuna duyurulmasına katkıda bulundu.

ZMO ŞANLIURFA ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Şube yönetim kurulu göreve geldikten sonraki ilk toplantıda görev bölümü yaparak TMMOB bünyesinde kurulu İl Koordinasyon Kuruluna bir üye verdi. Bu ilk toplantı sonrası bir basın açıklaması yapılarak yeni yönetimin önündeki bölgesel, mesleki ve tarımsal sorunlar belirterek yüklü bir gündemde karşı karşıya olduğumuz dile getirildi. Ayrıca bu sorunların yanında bölgemizdeki temel insan hak ve özgürlükleri konusunda da Odamızın yapacağı görevler belirtildi.

Görev süresi içerisinde Üye kayıtlarına büyük önem verilerek ve toplam 110 üye kaydedildi. Bunun yanında kayıtlı üyelerin Oda ile bağlarının devamlılığı paralelinde Şube lokalinde periyodik toplantılar tertiplendi ve sorunlar bir bütün halinde tartışılarak çözüm önerileri değerlendirildi.

Bu kapsamda :

Odamız II. Başkanı Ramazan BOZDAĞ tarafından “Ücret dengesizliği Ayrımcılık Yapılarak Giderilemez” konulu basın açıklaması yapıldı.

Odamız tarafından “GAP’TA SULAMA VE SORUNLARI” ile ilgili çalışmalar yapıldı.

“Kimyon ve Tarım” adlı ilk seminer çalışması Şubemiz toplantı salonunda 17.01.2002 tarihinde yapıldı. Bu seminer çalışması Ş.urf. Tarım İl Müdürlüğü Ç.E.Y. Şubesi elemanları ve odamız üyeleri Zir. Yük. Müh. Müslüm COŞKUN ve Zir. Yük. Müh. Mithal VURAL tarafından verildi.

11.02.2002 tarihinde Zir. Müh. Odası Lokali açılmıştır.

“Hububatta Yabancı Ot Mücadelesi” konusu ile ilgili 07.02.2002 tarihinde şubemiz eğitim salonunda Bayer Tarım dan Zir. Yük. Müh. Mehmet İPEKÇİOĞLU ve Zir. Müh. Murat ÖZTÜRKMEN tarafından seminer verildi.

Şube 2. Başkanı Ramazan BOZDAĞ’ın başkanlığında 2002 yılında Kamulaştırma Birlikçiliğine seçilen meslektaşlarımıza birlikçilikle ilgili konularda aydınlatıcı bilgi vermek amacıyla 29.01.2002 tarihinde odamızda seminer verildi.

“Gübreler ve Gübreleme” adlı konuyla ilgili 14.03.2002 tarihinde H.Ü. Zir. Fak. Toprak Bölümü Öğretim Üyelerinden Doç. Dr. Yaşar KASAP tarafından odamızda seminer verildi.

17.02.2002 tarihinde Kamulaştırma Birlikçilerinin keşifler sırasında dikkat etmeleri gereken hususlarla ilgili olarak, odamız üyesi ve Ş.urf. Tarım İl Müd. Ç.E.Y. Şubesi elemanlarından Zir. Yük. Müh. İzzettin MELİK tarafından seminer verildi.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Şanlıurfa Şubesi olarak 30.03.2002 tarihinde “AB Sürecinde Türkiye’nin Tarımsal Analizi” konulu panel düzenlendi. Bu panele Oda Genel Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN katıldı.

30.03.2002 tarihinde Harran Otelinde Ziraat Mühendisleri Odası Şanlıurfa Şubesi olarak meslektaşlarımızla birlikte düzenlenen “Bahar Balosu”na Genel Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN katıldı.

Ziraat Müh. Şanlıurfa Şubesi olarak Atatürk Bulvarı Konak Sok. Çimen Apt. A-Blok No:5 adresinde , odamıza ait mülk alınarak 10.01.2003 tarihinde Genel Başkan Prof. Dr. Gürol ERGİN, Şube Başkanı Atilla YAZAR ve Harran Üniversitesi Rektörü İle Ziraat Mühendisleri meslektaşlarımızla birlikte açılış yapıldı.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Şanlıurfa Şubesi ve Harran Üni. Ziraat Fak. Dekanlığı işbirliği ile 10 Ocak kutlamaları yapıldı. Aynı günün akşamı Edessa Otel’de Ziraat Mühendisleri meslektaşlarımızla Başak Balosu düzenlendi.

Antepfıstığı ve pamuk taban fiyatları ile ilgili 2. Başkan Ramazan BOZDAĞ tarafından basın açıklaması yapıldı.

Çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarında çalışan meslektaşlarımızın başka illere sürgün edilmesine karşı basın açıklamaları yapıldı.

Hububat taban fiyatı açıklaması ile ilgili oda başkanı Atilla YAZAR tarafından basın açıklaması yapıldı.

İ.K.K. tarafından yapılan toplantılara katılarak ilimizin değişik sorunları ile ilgili saptamalarda bulunuldu.

İl düzeyinde sivil toplum örgütlerinden oluşan demokrasi platformu çalışmalarına katkı sunuldu.

“Tuzlulaşma ve drenaj” ile ilgili odamız lokalinde meslektaşlarımıza seminer düzenlendi ve bu semineri Harran Üni. Ziraat Fak. Öğretim elemanlarından İdris BAHÇECİ sundu.

Odamızın kuruluşunun 50. yıl etkinlikleri çerçevesinde Genel Merkez tarafından düzenlenen futbol turnuvasında Türkiye 3. olundu.

ZMO TEKİRDAĞ ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

Tarımsal Öğrenimin 156. Yıldönümü kutlamaları, Ziraat Mühendisleri Odası Tekirdağ Şubesi ile Trakya Üniversitesi, Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dekanlığı tarafından birlikte düzenlendi. Tekirdağ Ziraat Fakültesi'nde yapılan kutlama töreninde Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN Türkiye Tarımının ve Ziraat Mühendisliği mesleğinin sorunları ile ilgili açılış konuşması yaptı. Törende, Meslekte 30 yılını dolduran 8 Ziraat Mühendisine Şube tarafından hazırlanan plaketter verildi.

11 Ocak 2002 Cuma akşamı, Tekirdağ Ziraat Fakültesi Piramit Salonunda yapılan Geleneksel Başak Gecesi'ne çok sayıda meslektaşımız katıldı ve Tarımsal Öğrenimin 156. Yıldönümü neşe içinde kutlandı.

Ziraat Mühendisleri Odasının Akın ÖZDEMİR anısına Ziraat Fakülteleri Lisans ve Yüksek Lisans Öğrencileri arasında her yıl düzenlediği "21. Yüzyılda Türkiye Tarımında Beklentiler" konulu 2002 yılındaki ödüllü yazı yarışması için Tekirdağ Ziraat Fakültesi öğrencileri bilgilendirildi ve katılımları sağlandı. Yarışmaya katılan Trakya Üniversitesi, Tekirdağ Ziraat Fakülte öğrencilerinden biri mansiyon ödülü kazandı.

Trakya Üniversitesi ile Çevre Bakanlığı arasında 11.11.1999 tarihinde imzalanan Protokol çerçevesinde "Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı'nın" son aşamasının tamamlanması nedeniyle 28 Ocak 2002 tarihinde düzenlenen Basın toplantısına Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN katıldı ve konu ile ilgili olarak şube görüşleri basın mensuplarına aktarıldı.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Kırklareli İl Temsilciliği ve Köy-Koop Kırklareli Birliği'nin 16 Mart 2002 tarihinde ortaklaşa düzenledikleri, geniş üretici kitlesi ve çok sayıda meslektaşımızın katıldığı "Alternatif Ürünler, Sebzeçilik ve Seracılık" konulu panele Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN oturum başkanı olarak katıldı.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Çanakkale İl Temsilciliği ve Onsekiz Mart Üniversitesi'nin ortaklaşa olarak 10 Mayıs 2002 tarihinde Çanakkale'de düzenledikleri "Küreselleşme ve Türkiye" konulu panele Şube Başkanı dinleyici olarak katıldı.

2002 yılı 14 Mayıs Çiftçiler Günü; Tekirdağ Şubesi, Tarım İl Müdürlüğü ve Ziraat Odasının ortaklaşa düzenledikleri çok sayıda üreticinin ve meslektaşımızın katıldığı "Tekirdağ'da Tarım ve Sorunları" konulu panel ile kutlandı. Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN'ın yönettiği panelde, Yazman Üye Doç. Dr. Müjgan KIVAN "Tekirdağ'da Süne Mücadelesi" konulu bir bildiri sundu. Toplantıdan sonra verilen yemekte yönetim kurulu üyeleri, üreticilerle tarımsal sorunlarını tartıştılar.

17 Mayıs 2002 tarihinde Ergene Havzası Çevre Düzeni Planı'nın 2. Etap çalışmalarına ışık tutmak üzere oluşturulan İzleme Yönlendirme Komiteler Kurulu toplantılarına katılmaya katıldı.

18 Mayıs 2002 tarihinde TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi tarafından düzenlenen "Hormonlar ve Zirai Mücadele İlaçları, İnsan Sağlığına ve Çevreye Etkileri" konulu panele, Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN ve Yazman Üye Doç. Dr. Müjgan KIVAN dinleyici olarak katıldılar.

Çevre Günü etkinliği olarak 5 Haziran 2002 tarihinde Tema Vakfı Tekirdağ Temsilciliği tarafından düzenlenen "Tekirdağ'da Çölleşme Tehlikesi Var mı ?" konulu konferansa Şube Yönetim Kurulu üyeleri katıldılar.

Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı ve FAO işbirliğiyle hazırlanan "Tarım ve Kırsal Kalkınma Master Planlarının Hazırlanmasına Destek Projesi" çerçevesinde Tarım İl Müdürlüğü tarafından 14 Haziran 2002 tarihinde yapılan toplantıda Odamız Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN tarafından temsil edildi.

Köy-Koop Edirne Birliği'nin 23 Haziran 2002 tarihinde Edirne'de düzenlediği "Küreselleşme Sürecinin Türkiye Süt Sektörüne Etkileri" konulu Panele izleyici olarak

Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN ve II. Başkan İlhami Özcan AYGUN katıldılar.

TEMA Tekirdağ Gönüllü Temsilciliğiyle ortaklaşa olarak düzenlenen “Erozyonla Mücadele Paneli’nde” Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN açılış konuşması yaptı. Panel’de üyelerimizden Prof. Dr. Murat ALTIN “ Tarım ve Erozyon İlişkileri”, Prof. Dr. Cemil CANGİR “Toprak Ananın Gözyaşları ve Çölleşmenin Resmi”, Haydar SOYKAN “Tekirdağ Tarımı ve Erozyon” konulu bildirimleri sundular.

Yurdumuzda Tarımsal Öğretim başlmasının 157. yılı kutlamaları 10 Ocak 2003 tarihinde Ziraat Mühendisleri Odası Tekirdağ Şubesi’nin, Tekirdağ Ziraat Fakültesi Dekanlığı ile ortaklaşa düzenledikleri törenlerle kutlandı. Trakya Üniversitesi Tekirdağ Ziraat Fakültesi Konferans Salonunda yapılan toplantıda Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN’ın yaptığı açılış konuşmasına Yerel TV ve yazılı basında yer verildi. Meslekte 30 yılını doldurmuş beş üyemize Şubece hazırlanan Plaketler sunuldu. Törenin daha sonraki bölümünde YÖK Denetleme Kurulu Üyesi Prof. Dr. Cezmi ÖNCÜER “Türkiye’de Tarım Eğitimi ile İlgili Yeni Düzenlemeler Üzerine Görüşler” konulu bir Konferans verdi.

10 Ocak 2003 Akşamı, Tekirdağ Yelken Kulübünde düzenlenen “Geleneksel Başak Gecesi”ne çok sayıda meslektaşımız katıldı.

22 Ocak 2003 tarihinde Tekirdağ Vali Yardımcısı Sayın Arif ULUDAĞ’ın başkanlığında yapılan “Sivil Toplum Örgütlerinin İnsan Hakları Komisyonu” toplantısına Odamızı temsilen Şube Başkanı katıldı.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Genel Merkezi’nin büyük maddi ve manevi katkıları ile Şubemizin Hizmet Binası olarak yararlanması amacıyla 6 Şubat 2003 tarihinde Bayol Pasajı’nın 6. katındaki gayrimenkul satın alındı.

15-16 Mart 2003 tarihinde Ankara’da yapılan 38. Dönem II. Danışma Kurulu Toplantısına Şube Başkanı ve Sayman Üye katıldılar. Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN, Ziraat Fakültelerinin yeniden yapılanmaları ve Ziraat Fakültelerinde eğitimin düzenlenmesi konusunda bir konuşma yaptı.

2003 yılı 14 Mayıs Çiftçiler Günü’nde Tarım İl Müdürlüğü ve Ziraat Odası ile ortaklaşa düzenlenen ve çok sayıda üretici ve meslektaşımızın katıldığı “Tarımsal Destekleme Politikaları, Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın Desteleme Uygulamaları” konulu panel düzenlendi. Paneli, Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN yönetti. Üyelerimizden Yrd. Doç.Dr. Okan GAYTANCIOĞLU “Tarımda Destekleme Politikalarının Dünü, Bugünü ve Geleceği”, Haydar SOYKAN “Tarım ve Köyişleri Bakanlığı’nın Desteleme Uygulamaları” konulu bildirimleri sundular.

Başbakanlık DPT Müsteşarlığı, Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları Dairesi ve Avrupa Komisyonu Eğitim ve Kültür Genel Müdürlüğü ile işbirliği içerisinde ülkemizin Socrates (Genel Eğitim), Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim) Programlarına katılım sağlamak için Tekirdağ Valiliği tarafından 8 Eylül 2003 tarihinde düzenlenen toplantıya Odamızı temsilen Şube Başkanı katıldı.

30 Eylül 2003 tarihinde İstanbul’da yapılan, Ülkemizin 2004 yılından itibaren Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programlarından yararlanabilmesi için Mesleki Eğitim Programı (Leonardo da Vinci) bilgilendirme toplantısına Odamızı temsilen Yazman üye Doç. Dr. Müjgan KIVAN katıldı.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odasının Ankara’da düzenlediği Güz Konferansları “Kendine yeterlilikten Bağımlılığa, Türkiye Tarım Sektörü, Bitkisel Alt Sektöründeki Değişim” çerçevesinde Şube Başkanı Prof. Dr. Temel GENÇTAN 18 Ekim 2003 tarihinde “Tarla Bitkileri Üretimindeki Son 20 Yıldaki Değişim” konulu bir Konferans verdi.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası Tekirdağ Şubesi olarak uzun süre özlemi çekilen Hizmet binasının açılışı 25 Ekim 2003 tarihinde gerçekleştirildi. Odamızın Önceki Genel Başkanı Muğla Milletvekili Prof. Dr. Gürol ERGİN, Oda Başkanı Gökhan GÜNAYDIN, Sayman Dr. Turhan TUNCER, İstanbul Şube Başkanı Zehra EYİCİL, Edirne İl Temsilcisi Sabahattin YILDIRIM ve çok sayıda Tekirdağlı konuk ve meslektaşlarımız bu mutlu güne katıldılar. Hizmet binasının açılışı Tekirdağ'ın yerel TV ve yazılı basınında yer aldı.

TMMOB Ziraat Mühendisleri Odası'nın Kuruluşunun 50. Yılı kutlamaları çerçevesinde düzenlenen etkinliklerden biri olan Şubelerarası Halı Saha Futbol turnuvasında 6. Grupta bulunan 6 Aralık 2003 tarihinde İstanbul Şubesi ile İstanbul'da yapılan ilk maç kazanılarak ikinci tura çıldı. İkinci turda Bursa Şubesi ile karşılaşılacaktır.

Değişik zamanlarda, grıda iş yerlerinde Sorumlu Yönetici olarak görev yapan üyelerimizle görüşmeler yapıldı ve sorunları saptanıp Genel Merkez'e bildirildi.

TMMOB tarafından organize edilen "Bağımsızlık, Demokrasi ve Barış, Halkımızın İnsanca Yaşaması için Ülkemize Mesleğine, Geleceğine Sahip Çıkıyoruz" amaçlı Ankara'da yapılan mitinge katılımın sağlanması için çaba harcandı.

Değişik zamanlarda, Tekirdağ Ziraat Fakültesi öğrencilerine Odamızı tanıtmak amacıyla çeşitli toplantılar düzenlendi ve bilgiler aktarıldı.

ZMO VAN ŞUBE ÇALIŞMA RAPORU

TMMOB Tarafından Aralık 2001 ayı içerisinde İlimizde gerçekleştirilen 2.Yerel Mimarlık ve Mühendislik Kurultayının düzenlenmesinde Oda Şubesi olarak aktif görev alındı.

Odamızın eski İl Temsilcisi Tekin TURAN'ın 7. ölüm yıldönümünde İzmir ilindeki mezarı başında anılması için TMMOB Van İKK Sekreteri Sayın Şevket AKDEMİR'in yaptığı çalışmalara Oda Şubemiz gerekli desteği sundu.

Ülkemizde Tarımsal Üretim 156. yıldönümünde 100. Yıl Ziraat Fakültesi Dekanlığı ile birlikte yapılan etkinlikler çerçevesinde Oda Başkanı Prof. Dr. Gürol ERGİN "Tarımda Son Değişiklikler" konulu bir Konferans verdi. Aynı günün akşamı üyelerimize ve davetlilere bir Kokteyl verildi.

Demokrasi Platformu etkinliklerine katılım sağlanarak Odamızın görüşleri platforma sunuldu. Demokrasi Platformundaki çalışmalardan dolayı Oda Şubesi Yönetim Kurulu Üyeleri hakkında açılan dava beraatla sonuçlandı. Konuyla ilgili olarak Şube Başkanı Cevdet ALTINDAĞ herhangi bir gerekçe gösterilmeden Van'ın Çatak ilçesine sürgün edildi. Daha sonra bu uygulama Mahkeme Kararıyla iptal edildi.

Odamızın eski İl Temsilcisi rahmetli Tekin TURAN'ın ölümünün 8. Yıldönümünde kapsamında verilecek halk müziği konserine Meteoroloji Mühendisleri Odası eski Genel Başkanı sanatçı Sn. Çetin GÜL'ün davet edilmesi düşünüldü, ancak izin konusunda yaşanan sıkıntılar nedeniyle ertelenen bu konser TMMOB Van Bileşenleri tarafından 23.12.2003 tarihinde gerçekleştirildi.

1 Mayıs 2003 tarihinde Bingöl ilinde meydana gelen depremi yerinde incelemek üzere aynı gün ilimizdeki TMMOB Birimleri ile birlikte Odamız Yönetim Kurulu Üyesi Şeref DEMİR inceleme gezisine katıldı.

4 Mayıs 2003 tarihinde Van yerel kanalı Çınar TV'de yayınlanan "Çınaraltı" programına TMMOB Van Birimleri ile birlikte Şube Başkanı Cevdet ALTINDAĞ katılarak "Deprem ve Tarım Arazileri" konusunda Oda'mızın görüşünü açıkladı.

11 Mayıs 2002 tarihinde Diyarbakır'da yapılan TMMOB Bölgesel Toplantısına Oda'mızı temsilen Yönetim Kurulu Üyesi Mustafa DEMİROĞLU katıldı.

11 Temmuz 2003 tarihinde TMMOB Eski Genel Başkanı Teoman ÖZTÜRK'ün ölümünün 9. yılında TMMOB İl Koordinasyon Kurulu Toplantı Salonunda düzenlenen etkinliğe katılım sağlandı.

1 Eylül Dünya Barış Günü nedeniyle 7 Eylül 2003 tarihinde yapılan Toplumsal Barış ve Demokratik Türkiye Mitingi'ne TMMOB İKK pankartı altında katılım sağlandı.

KESK ve TMMOB tarafından "Irak'a Asker Gönderilmemesi" yönünde 7 Ekim 2003 günü yapılan Basın Açıklamasına katılım sağlandı. Halen TMMOB İKK sekreterlik görevini yürüten ve Odamız üyesi Sayın Şevket AKDEMİR hakkında soruşturma açıldı.

Kamu haklarını savunarak sanayide kaçak elektrik kullanımına karşı mücadele ettiği için Adana'dan geçici görevle sürgün gittiği Şanlıurfa'da 18 Ekim 2002 tarihinde katledilen Elektrik Mühendisi Hasan BALIKÇI için İçişleri Bakanlığı ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına sunulmak üzere Genel Merkez'ce açılan imza kampanyasına 45 üyemiz katkıda bulundu.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi ve TMMOB Van İKK tarafından 14 Kasım 2003 tarihinde Yüzüncü Yıl Üniversitesi Nihat Bayşu Toplantı Salonunda ortaklaşa düzenlenen "Mühendislik ve Etik " konulu konferansa Odamız Yönetim Kurulu ve Üyeleri katıldılar.

Van Emek Platformu Bileşenleri (TMMOB, KESK, Hak-İş, Türk-İş ve Memur-Sen) tarafından 24 Kasım 2003 tarihinde düzenlenen "Şiddet ve Teröre Karşı Barış" konulu yürüyüşe katılım sağlandı

14 Eylül 2002 tarihinde Ankara’da toplanan TMMOB 37. Dönem Danışma Kurulu toplantısına TMMOB Birim Yöneticileri ile birlikte Odamız Yönetim Kurulu Başkanı Cevdet ALTINDAĞ katıldı.

1 Mart 2003 tarihinde DİSK, KESK, TTB ve TMMOB Tarafından Ankara’da yapılan “Savaşa Hayır Mitingi”ne 7 üye ile katılım sağlandı.

24 – 25 Mayıs 2003 tarihlerinde TMMOB İnsan Hakları Komisyonu ve Van İKK tarafından İlimizde düzenlenen “Köye Dönüş” konulu toplantıya katılım sağlandı. Bu maksatla Hakkari ili ve Yüksekova ilçesinde boşaltılan bir köye ZMO Genel Başkanı Sn. Gökhan GÜNAYDIN ve Genel Merkez Yönetim Kurulu Üyeleri ile birlikte gidilerek incelemeler yapıldı ve sorunlar yerinde tespit edildi.

Üyelik çalışmalarında arzulanan seviyeye ulaşılmamakla birlikte geçen süre içerisinde Odamıza 29 yeni üye kazandırıldı. 1 üyemizin nakil yoluyla, 3 üyemizin istifa etmek suretiyle üyeliklerine son verildi.

2002-2003 yılları içerisinde üyelerimizin yaklaşık % 25’i gerekli duyarlılığı göstererek aidat borçlarını ödediler. Bu noktadan hareketle 3 yıl ve üzeri aidat borçları birikmiş olan üyelerimize herhangi bir farklılık gözetilmeksizin gerekli uyarı yapıldı.

Gıda işletmelerinde sorumlu yönetici olarak çalıştırılmak üzere üyelerimize ve meslektaşlarımıza yönelik Tarım İl Müdürlüğü ile sektör bazında kurulan ikili ilişkiler neticesinde pek çok üyemize iş imkanı sağlandı. Halen 30 civarında Odamız üyesi meslektaşımız bu konuda istihdam edilmektedir.

ZMO TRABZON ŞUBESİ ÇALIŞMA RAPORU

2002-2003 döneminde öncelikle mesleğimize, meslektaşlarımıza ve üreticilere yönelik çalışmalara önem verildi. Ayrıca, İlin gündeminde olan sorunlarının çözümü için diğer sivil toplum örgütleri ile birlikte çeşitli çalışmalar yapıldı.

Öncelikle işsiz meslektaşlarımıza ulaşılarak sorunları dinlendi ve kendilerine çözüm yolları gösterildi.

Bilhassa sorumlu yöneticilik konusunda geniş kapsamlı bilgilendirme yapıldı.

İldeki Zirai İlaç Bayileri denetlenerek çeşitli hususlarda görüşmeler yapıldı ve mesai saatlerine uymaları sağlanmaya çalışıldı. ODA'mıza kayıtlı olmayan Zirai İlaç Bayii meslektaşlarımız tespit edilerek kayıt olmaları sağlandı.

Uzun yıllardan beri üyelerimiz arasında sorun olan Kamulaştırmada Birlikçilik konusunda, daha fazla üyemizin müracaat ederek faydalanabileceği bir düzen kurulması amacıyla 2003 yılında "havuz sistemi" uygulamasına geçildi ve oldukça başarılı sonuç alındı. Yönetim Kurulu, önümüzdeki yıllarda da bu uygulamanın devam etmesini kararlaştırdı.

Şube hizmet binası alımı için yoğun çalışma ve araştırmalar yapılarak uygun binalar tespit edilmeye çalışıldı. Çalışmalar sonuçlanma aşamasındadır.

Üyelerimizin özlük hakları için diğer sivil toplum örgütleri ile birlikte hareket edilerek çeşitli toplantılar düzenlendi ve basın bildirimleri yayımlandı.

TMMOB İl Koordinasyon Kurulu ile birlikte çalışma kararı alındı ve her ay en az iki toplantı düzenlenerek ilin sorunları ile ilgili ortak basın bildirimleri yayınlandı.

Yine, TMMOB İl Koordinasyon Kurulu ile birlikte "Trabzon'da Çöp Sorunu" ile ilgili bir Panel düzenlenerek, konu kamuoyunda tartışmaya açıldı.

Radyo ve TV aracılığı ile mesleğimizi tanıtıcı programlar ve "Bin Tarım Gönüllüsü Projesi" ile ilgili duyurular yapıldı.

ODA'mızın gelir ve giderleri ile ilgili kayıtlar en sağlıklı şekilde tutularak, sonuçlar her ay Oda Genel Merkezi'ne bildirildi.

Bunların dışındaki rutin çalışmalar herhangi bir aksaklığa meydan verilmeden yürütüldü.

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI
39. OLAĞAN GENEL KURUL DELEGE LİSTESİ

İl Sıra No	İli	Oda Sicil No	Adı ve Soyadı
01	Doğ. Del. Y.K.Ü.	13364	Gökhan GÜNAYDIN
02	Doğ. Del. Y.K.Ü.	5975	Özkan GÖKSEL
03	Doğ. Del. Y.K.Ü.	13897	Baki Remzi SUIÇMEZ
04	Doğ. Del. Y.K.Ü.	9711	Turhan TUNCER
05	Doğ. Del. Y.K.Ü.	7663	Cemil ERTUĞRUL
06	Doğ. Del. Y.K.Ü.	13184	Gülay SUBAŞI
07	Doğ. Del. Y.K.Ü.	12503	Emin Argun BARAN
08	Doğ. Del. Denet. K.Ü.	4899	Erol KASNAKLI
09	Doğ. Del. Denet. K.Ü.	8802	Enver ÇETİN
10	Doğ. Del. Denet. K.Ü.	10877	Ahmet AKIN
11	Doğ. Del. Onur K.Ü.	6846	Medar KALKAN
12	Doğ. Del. Onur K.Ü.	6910	Vahap KATKAT
13	Doğ. Del. Onur K.Ü.	10928	M. Serdar ÖZTEKİN
14	Doğ. Del. Onur K.Ü.	2779	İbrahim ÖZYILMAZ
15	Doğ. Del. Onur K.Ü.	10992	Nuri ARI
16	Doğ. Del. TMMOB Y.K.Ü.	9712	Ali Nazmi OZAN
17	Doğ. Del. TMMOB Y.O.K.Ü.	5471	Yılmaz OKTAY
01	ADANA	6951	Alaattin SABANCI
02	ADANA	9521	M. Tunç ÖZCAN
03	ADANA	12920	Haydar ŞENGÜL
04	ADANA	2758	Güven BURMA
05	ADANA	9234	Mehmet DÜZGÜN
06	ADANA	13394	Ayhan BARUT
07	ADANA	5247	Hamdi MART
08	ADANA	10023	Zülfikar DENİZ
09	ADANA	15965	Semih KARADEMİR
10	ADANA	16166	Saim İNCE
11	ADANA	22000	Erdogan ERBEK
12	ADANA	21438	A.Serdar KAPIKIRAN
13	ADANA	15129	H. Ali TİMURÖĞLU
14	ADANA	14102	Berkemal TUNCER
15	ADANA	12404	Zekeriya KILINÇ
16	ADANA	15983	Metin TAŞTAN
17	ADANA	9981	Nevzat NERGİS
18	ADANA	13378	Vedat DOĞAN
19	ADANA	13902	Şahin YETER
20	ADANA	13902	Meltem EREN
21	ADANA	13722	Abdullah DOĞAN
22	ADANA	15565	İbrahim DEMİR
23	ADANA	20301	Ali Rıza BOZ
24	ADANA	13677	Melih ACIMIŞ
25	ADANA	20395	Sedat SOYKAN
26	ADANA	14562	Mustafa AVCI
27	ADANA	15554	Erol SALMAN
28	ADANA	12177	Kubilay AKÇALI
29	ADANA	11705	Şükrü ABAY
30	ADANA	11064	Selma KIRANÇEŞME
31	ADANA	13747	Mustafa ALTIOKKA
01	ADIYAMAN	14090	Hasan DOĞAN
02	ADIYAMAN	16722	Mehmet BORTA

01	AFYON	19976	Hasan KARADENİZ
02	AFYON	11721	Yücel AYATA
03	AFYON	12173	Mustafa SELEK
01	ANKARA	633	Mehmet YÜCELER
02	ANKARA	409	Cemil KALELİ
03	ANKARA	699	Burhanettin AHİPAŞAOĞLU
04	ANKARA	1486	Duran TARAKLI
05	ANKARA	2019	Ekrem KÜN
06	ANKARA	2086	Avni BAŞDOĞAN
07	ANKARA	2512	Ş.Gökmeen GÖNENÇ
08	ANKARA	2748	Necdet KARABABA
09	ANKARA	3435	Şerafettin TAV
10	ANKARA	3843	Nurettin AYDIN
11	ANKARA	4019	Hilmi MERTTÜRK
12	ANKARA	4465	Tanju ÇORUH
13	ANKARA	4500	Aydın ÖZTAN
14	ANKARA	4515	Teoman ERENGİL
15	ANKARA	4551	Orhan AKBULUT
16	ANKARA	4663	A. İsmet TORTOPOĞLU
17	ANKARA	4714	Ali ERYILMAZ
18	ANKARA	4898	Celil AYGÜL
19	ANKARA	5024	Güner DEMİREL
20	ANKARA	5122	Mustafa ARLI
21	ANKARA	5341	İlhan HAN
22	ANKARA	5514	Aziz EKŞİ
23	ANKARA	5584	Erol ÜÇYILDIZ
24	ANKARA	5661	İlhami ÜNVER
25	ANKARA	5914	Taner TEKİN
26	ANKARA	5984	Meftune EMİROĞLU
27	ANKARA	6035	Hükümü KENKÜL
28	ANKARA	6286	Apti YALTIRIK
29	ANKARA	6345	Cabir SUBAŞI
30	ANKARA	6391	Serdar ÖZCAN
31	ANKARA	6405	M. Nedim KAN
32	ANKARA	6512	Ruşen SÜSLER
33	ANKARA	6696	Ferit CİNER
34	ANKARA	6710	Osman ERCAN
35	ANKARA	6893	Sait Beyhan ÇINGİ
36	ANKARA	7241	Bekir ÇAĞDAŞ
37	ANKARA	7406	Hacı YAYLAGÜL
38	ANKARA	7486	Uluer AKIN
39	ANKARA	7521	Muzaffer SÜREK
40	ANKARA	7651	Burhan HARMANKAŞI
41	ANKARA	7920	Kamil Nabi ÇİZMECİ
42	ANKARA	9537	Gürol ERGİN
43	ANKARA	7960	Cengiz ÖZKAN
44	ANKARA	7971	Atıla SARP
45	ANKARA	8009	Burhan ALICI
46	ANKARA	8018	Serpil KURTGOZÜ
47	ANKARA	8056	Baki TAŞTAN
48	ANKARA	8360	Cevdet RASGELENER
49	ANKARA	8456	Zeki UZUNTAŞ
50	ANKARA	8807	H. İbrahim OĞUZTÜZÜN
51	ANKARA	8998	Özden GÜNGÖR
52	ANKARA	9348	Miktat TARI
53	ANKARA	9496	Hamit KÖKSEL
54	ANKARA	9773	Nüvit SOYLU
55	ANKARA	9799	Latif ORTA

56	ANKARA	9826	Nevzat ERDOĞAN
57	ANKARA	9979	Kamil BAYRAM
58	ANKARA	9995	Sabahattin DURMAZ
59	ANKARA	10034	Murtaza YILDIZER
60	ANKARA	10036	Cahit YILMAZ
61	ANKARA	10424	Nazire BİRBUDAK
62	ANKARA	10899	Erol YILDIZ
63	ANKARA	10921	Nuran DALGÜN
64	ANKARA	11098	Raile KÖKDEMİR
65	ANKARA	11474	Mehmet GÖZAR
66	ANKARA	11501	Ayşe Dilek ÖNDEŞ
67	ANKARA	11745	M. Bülent TORUNBALCI
68	ANKARA	11980	Hikmet AKKAYA
69	ANKARA	11990	Mustafa BAŞKAN
70	ANKARA	12197	Ünal ÖRNEK
71	ANKARA	12448	Suat DÜRMÜŞ
72	ANKARA	12474	Serdar AÇIKGÖZ
73	ANKARA	12667	Ali ŞENAY
74	ANKARA	12776	Sema GİDER
75	ANKARA	12838	Belkiye KAYA
76	ANKARA	12884	Ali İhsan İLHAN
77	ANKARA	15468	Fatih TAŞDÖĞEN
78	ANKARA	15822	Caner AKSAKAL
79	ANKARA	17121	Yaşar Kemal ERDEM
80	ANKARA	18551	Ahmet ŞEREN
81	ANKARA	17276	Hamdi ARPA
82	ANKARA	18786	Selda ÜNAL
01	ANTALYA	12320	Durmuş HASDEMİR
02	ANTALYA	15567	S. İlker YILMAZ
03	ANTALYA	29209	Hakan ÖZTÜRK
04	ANTALYA	10493	Mustafa TÜREL
05	ANTALYA	27324	Ayşe Serpil KAYA
06	ANTALYA	12984	Nihat DİNÇ
07	ANTALYA	12400	Halim ALKAN
08	ANTALYA	27325	Nazım Eren ÇELEBİ
09	ANTALYA	28943	Mustafa Atıncı ERCAN
10	ANTALYA	22072	Ertekin CAN
11	ANTALYA	17508	Seçkin SERÇE
12	ANTALYA	24958	Vural ŞAHİN
13	ANTALYA	10609	Vahap TUNCER
14	ANTALYA	18763	Nihat ÖZEN
15	ANTALYA	19969	Zafer ÇİFTÇİ
16	ANTALYA	25334	Mehmet Sait GÜÇİN
17	ANTALYA	18428	Dursun BÜYÜKTAŞ
18	ANTALYA	30423	İbrahim Zafer ARIK
19	ANTALYA	16901	Ali KAYNAK
20	ANTALYA	23782	Leyla AYAR
21	ANTALYA	20005	Celal Münir ŞAHİN
22	ANTALYA	21795	Veysel Can AYTUĞ
23	ANTALYA	9022	Cuma Ali GAFFAROĞLU
24	ANTALYA	10777	Bekir KARA
25	ANTALYA	23785	Hayati KALAYCI
26	ANTALYA	20024	Şahin BİÇEN
27	ANTALYA	11774	Selma DEMİR
28	ANTALYA	11958	Adnan ÖZÇELİK
29	ANTALYA	10710	Zerrin KUMLU
30	ANTALYA	25153	Musa TOROS
01	ARTVİN	13913	Zafer ÇELİK

01	AYDIN	5263	Galip ORHAN
02	AYDIN	15953	Hüseyin BAŞPINAR
03	AYDIN	11239	Niyazi KAZIMOĞLU
04	AYDIN	15405	Kenan VARDAR
05	AYDIN	13051	Zeki OYMAK
06	AYDIN	8085	Hakkı TEMİZEL
07	AYDIN	7938	F. Serpil GÜLER
08	AYDIN	7790	Zekeriya ALŞAN
09	AYDIN	2457	Ülkü ERDOĞAN
10	AYDIN	13108	Hüseyin DEVECİ
11	AYDIN	15404	Meltem Çetin VARDAR
01	BALIKESİR	4662	Mehmet URGUŞ
02	BALIKESİR	4779	Hilmi BAYRAKTAR
03	BALIKESİR	6348	Ferhat YILMAZ
04	BALIKESİR	5960	Turan İLERİYE
05	BALIKESİR	7414	Naci BİLGİÇ
06	BALIKESİR	10466	Fikri ÖNEN
07	BALIKESİR	10833	M. Zeki KARADAĞ
08	BALIKESİR	11077	Gül GÜL
09	BALIKESİR	11310	Hicran TİBET
01	BİLECİK	19102	Mehmet COŞKUN
01	BOLU	20818	Metin AKDOĞAN
02	BOLU	8925	Niyazi KALFA
01	BURDUR	11364	Sedat GÖLBAŞI
02	BURDUR	10866	Veysel KILINÇ
01	BURSA	6917	Ali KARABULUT
02	BURSA	7487	Necdet ORAL
03	BURSA	5260	Necati TURAN
04	BURSA	10000	Sönmez ERBİL
05	BURSA	6523	Salim ERBAŞ
06	BURSA	6936	İsmet GÜNEY
07	BURSA	5717	Veli TOKER
08	BURSA	7035	Sadi Bülent ZOROĞLU
09	BURSA	9036	Salih ÇALI
10	BURSA	7947	Özkan KAMILOĞLU
11	BURSA	29354	Özgür Akgün KARABULUT
12	BURSA	9627	Gürbüz TIRAŞ
13	BURSA	7561	Savaş YENİGÜN
14	BURSA	8140	Yılmaz YAZICIOĞLU
15	BURSA	7766	İlhan DEMİRÖZ
16	BURSA	16997	Ayhan SOLAK
17	BURSA	14235	Orhan SARIBAL
18	BURSA	21502	Ali Yavuz KAYA
19	BURSA	21098	Murat ALKAN
20	BURSA	7724	Ruhi ALTUN
21	BURSA	14496	Nigar SOLAK
22	BURSA	6464	Salih BEYAZHANÇER
01	ÇANAKKALE	7567	Hicri NALBANT
02	ÇANAKKALE	29433	Okan ERKEN
03	ÇANAKKALE	25505	Seçkin KAYA
04	ÇANAKKALE	14349	Ahmet Nadir BİGÜL
05	ÇANAKKALE	27829	Mehmet AÇIKGÖZ
06	ÇANAKKALE	16729	Hasan Hüseyin YURT
07	ÇANAKKALE	7435	Mehmet TANIK
01	ÇORUM	11094	Ahmet HÖKELEKLİ
02	ÇORUM	12741	Hasan ÖZÜDOĞRU
03	ÇORUM	9047	Fatma KARAKETİR
01	DENİZLİ	11775	Yusuf GÜLSEVER

02	DENİZLİ	4754	Gönül Emel İNAL
03	DENİZLİ	12691	İbrahim GÜR
04	DENİZLİ	6403	Kadir ÇETİNKOL
05	DENİZLİ	7532	Ali İŞİKHAN
06	DENİZLİ	10988	A. Mehmet ATMACA
01	DİYARBAKIR	21215	Sedat EREN
02	DİYARBAKIR	15833	Muhittin TUTKUN
03	DİYARBAKIR	15351	Uğur ÇEVİRİM
04	DİYARBAKIR	17694	Celal PEKER
05	DİYARBAKIR	15921	Murat TÜRKER
06	DİYARBAKIR	14869	Nurettin BAYRAM
07	DİYARBAKIR	17684	M. Şerif YAŞAR
08	DİYARBAKIR	13751	M. Şahin ELÇİ
09	DİYARBAKIR	15832	Veysel ELMALI
10	DİYARBAKIR	15775	İskan TEĞİN
01	EDİRNE	10548	Sabahattin YILDIRIM
02	EDİRNE	27959	Mutlu KILIÇ
03	EDİRNE	1662	Ersan ÇAKAN
04	EDİRNE	15280	Özcan YAVAŞ
01	ELAZIĞ	8386	Vefa SARIEYYÜPOĞLU
02	ELAZIĞ	26781	M. Fahri OKUYUCU
01	ERZİNCAN	8704	Adnan ÖLMEZTÜRK
01	ERZURUM	10750	Binali ÇOMAKLI
02	ERZURUM	19998	Vedat DAĞDEMİR
03	ERZURUM	21131	Müdahir ÖZGÜL
04	ERZURUM	9310	Züfer ÇALIŞKAN
05	ERZURUM	30240	Okan DEMİR
06	ERZURUM	19278	Ömer ÇETİNKAYA
07	ERZURUM	13869	Ahmet Metim KUMLUAY
08	ERZURUM	21143	Mevlüt TEKİN
01	ESKİŞEHİR	8168	Feyyaz UYSAL
02	ESKİŞEHİR	7905	Hıdır SARIOĞLU
03	ESKİŞEHİR	18416	Mustafa DEMİRAL
04	ESKİŞEHİR	14024	Çetin TORAMAN
05	ESKİŞEHİR	9017	Yusuf KIZILDAĞ
06	ESKİŞEHİR	18773	Bilal PAR
01	GAZİANTEP	15720	Edip ÖZASLAN
02	GAZİANTEP	17365	İsmail POLAT
03	GAZİANTEP	17996	M. Fatih YILDIRIM
04	GAZİANTEP	14169	İsmail ÇELİK
05	GAZİANTEP	24390	Gülnaz KARTAL
06	GAZİANTEP	17049	Serpil KARADAĞ
07	GAZİANTEP	25569	Ahmet Faruk DEMİR
08	GAZİANTEP	18569	Kenan SEÇKİN
01	GİRESUN	16812	Recai GÜNDÜZ
02	GİRESUN	24524	Kutsi YAŞAR
03	GİRESUN	25787	Arif KAHYA
01	GÜMÜŞHANE	14367	Hasan İRKİN
01	HAKKARİ	30556	Yusuf TAŞKIN
01	HATAY	9744	Ahmet SEVER
02	HATAY	25702	Yasemin BAŞKILIÇ
03	HATAY	17319	Galip AKTİ
04	HATAY	27228	Hasan ÇELTİK
05	HATAY	24190	Pınar MISIRLIOĞLU
06	HATAY	25120	Hanifi YALÇIN
07	HATAY	9149	Ali NİSANI
08	HATAY	13141	Mustafa SEVİNİR
01	ISPARTA	12059	Nurettin AKKEÇİLİ

02	ISPARTA	9481	Nazım DEVELİ
03	ISPARTA	15297	Mehmet ÜNSAL
01	MERSİN	5664	Şükrü ALTINOVA
02	MERSİN	6518	İlhan AKAN
03	MERSİN	7449	Timur TURAN
04	MERSİN	8122	İbrahim ERKAL
05	MERSİN	8451	Ayhan İNAL
06	MERSİN	9005	Günaydın ŞAHİN
07	MERSİN	10047	İbrahim YALIN
08	MERSİN	10180	Zeynel KINIK
09	MERSİN	10469	Mehmet ATEŞ
10	MERSİN	10871	Nazife AYGÜL
11	MERSİN	12224	Cüneyt DUTLU
12	MERSİN	14229	A. Cemal AYDOĞDU
13	MERSİN	16273	Ömer TAŞ
14	MERSİN	19665	Gürhan DAYICIK
15	MERSİN	19867	Mustafa ONGUN
16	MERSİN	21600	Seçkin UYGUN
17	MERSİN	22118	Necmi BİRİM
18	MERSİN	22287	Serdar VETEM
01	İSTANBUL	20727	Ahmet ATALIK
02	İSTANBUL	5431	Yıldırım DERYA
03	İSTANBUL	3673	Hasan ARDIÇ
04	İSTANBUL	21675	Muharrem AKSOY
05	İSTANBUL	11179	Emel SİNAN
06	İSTANBUL	22113	Özlem ÇEVİK
07	İSTANBUL	25970	Övsen ZÜMRE
08	İSTANBUL	9108	Zehra EYİCİL
09	İSTANBUL	6402	Hüseyin ÜNÜVAR
10	İSTANBUL	19897	Nuran ÇAKIROĞLU
11	İSTANBUL	3674	İskender SOYDEMİR
12	İSTANBUL	2881	Hikmet GÜLER
13	İSTANBUL	3017	Çetin KILCI
14	İSTANBUL	9498	Ender ERTAN
15	İSTANBUL	4408	Ö. Metin BOZKURT
16	İSTANBUL	20327	Tolga ERTUĞ
17	İSTANBUL	11030	M. Kemal ÖZÇELİK
18	İSTANBUL	8866	H. Uğur TEKGÜLER
19	İSTANBUL	3595	Sırrı Mesrur YILDIRIM
20	İSTANBUL	4947	Süheyla YUSUFOĞLU
21	İSTANBUL	5499	H. Akif ÜLGEN
22	İSTANBUL	14108	Kemal ŞİRİN
23	İSTANBUL	10579	Ali Necmi YILMAZ
24	İSTANBUL	7165	İ. Erdiç TOPAL
25	İSTANBUL	8425	Nurettin AYDIN
26	İSTANBUL	8384	Ferhan ÖÇ
27	İSTANBUL	26905	Aliye AYDOĞDU
28	İSTANBUL	26876	Ş. Dilek TAŞTAN
29	İSTANBUL	19829	Murat YAZICI
30	İSTANBUL	25796	Özel GİRİT
31	İSTANBUL	23151	Aydan (GİRİT)GÜNEY
32	İSTANBUL	24270	Erdal ZÜMRE
33	İSTANBUL	22897	Arzu ÇAT
34	İSTANBUL	26904	Ali Murat ERDEM
01	İZMİR	6323	A. Asım ÖZKÖK
02	İZMİR	11447	A. Baki OKUTAN
03	İZMİR	8519	A. Fuat KÜÇÜKKARAKURT
04	İZMİR	12677	A. Sacit AKBAŞ

05	İZMİR	13848	Ahmet Muhtar EGEMEN
06	İZMİR	12904	Ahmet TOMAR
07	İZMİR	11822	Akın OLGUN
08	İZMİR	11054	Aliye BETTEMİR
09	İZMİR	18696	Asiye Bilge TOSUN
10	İZMİR	11933	Bahar B. KELEŞ
11	İZMİR	7097	Bahir UYSAL
12	İZMİR	29054	Bilal GÖRGÜLÜ
13	İZMİR	10026	Burhan İLENGİZ
14	İZMİR	8972	C. Cem SOYTÜRK
15	İZMİR	3996	Cengiz ÇAKIR
16	İZMİR	21314	Çağatay YILMAZ
17	İZMİR	8971	Çiğdem SOYTÜRK
18	İZMİR	13351	Dilek KAYA
19	İZMİR	16891	Ercan GÜRKAN
20	İZMİR	7573	Erman TUTAMLU
21	İZMİR	16863	Faruk METİNOĞLU
22	İZMİR	18381	Fatih ZOR
23	İZMİR	13594	Ferhan ÇİFTÇİ
24	İZMİR	12966	Ferruh İŞİN
25	İZMİR	20295	Göksel GEÇGEL
26	İZMİR	6621	H. Cahit EKER
27	İZMİR	7337	H. Hüseyin COŞKUN
28	İZMİR	14607	Hakan ÇAKICI
29	İZMİR	18388	Hanife ÜSTÜNER
30	İZMİR	7749	Hasan ERGEN
31	İZMİR	9229	Hüseyin AKDEMİR
32	İZMİR	2698	Hüseyin ÖZER
33	İZMİR	8909	İbrahim AYYAZ
34	İZMİR	19581	İlker ÖZDEMİR
35	İZMİR	15054	İzzet EKİCİOĞLU
36	İZMİR	18869	Kamil Okyay SINDIR
37	İZMİR	8537	Karip BOZKURT
38	İZMİR	11847	Kurtuluş BİNGÖL
39	İZMİR	7508	Mehmet TÜRKMENOĞLU
40	İZMİR	8333	Mualla ERGEN
41	İZMİR	11751	Muharrem ATALAY
42	İZMİR	20845	Murat TÜRKER
43	İZMİR	8284	Mustafa GÖKSEL
44	İZMİR	14580	Müştak ÖZVURAL
45	İZMİR	10311	Nejat ÖZİLBAY
46	İZMİR	11101	Okay SERÇİNOĞLU
47	İZMİR	11419	Olcağ GÜNEYİ
48	İZMİR	10007	Ömer BUHUR
49	İZMİR	21289	Özgür YILMAZ
50	İZMİR	15786	Özkan AKGÜN
51	İZMİR	28274	Öznur ŞAHAR
52	İZMİR	8465	Ramazan YILDIZHAN
53	İZMİR	592	Reşit SÖNMEZ
54	İZMİR	15999	Selahattin ALTUN
55	İZMİR	17860	Serpil KURUOĞLU
56	İZMİR	10449	Tevfik BETTEMİR
57	İZMİR	13136	Tijen DEMİR
58	İZMİR	5392	Ümit ERDEM
59	İZMİR	30125	Ümit PEKMEZ
60	İZMİR	15053	Vezaan KARABULUT
61	İZMİR	28475	Yaşar KARADAŞ
62	İZMİR	11386	Yüksel BALCI

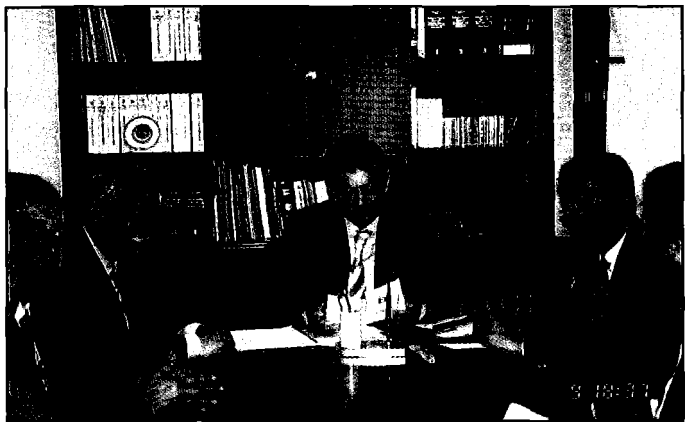
01	KARS	14012	Kutlay GÜLBAZ
01	KASTAMONU	21938	Ufuk ACAR
02	KASTAMONU	15796	Süleyman KÖPRÜLÜ
01	KAYSERİ	7827	Zeki MUTLU
02	KAYSERİ	14912	Yeşim BEKYÜREK
03	KAYSERİ	7827	Necati YILDIRIM
04	KAYSERİ	9402	Adil AKIN
05	KAYSERİ	27547	Serkan YILMAZ
06	KAYSERİ	7860	Mehdi AKSOY
07	KAYSERİ	12380	Yılmaz ÇELİKTEN
08	KAYSERİ	9670	Ali ÖZTÜRK
09	KAYSERİ	21992	Ramazan BİLGİÇ
01	KIRKLARELİ	10396	Erol ÖZKAN
02	KIRKLARELİ	19857	İ. Engin KAYHAN
03	KIRKLARELİ	23004	Muammer DURAN
04	KIRKLARELİ	24627	Duygu YAĞMUR
01	KİRŞEHİR	15440	Uğur ATAK
02	KİRŞEHİR	23062	Hamdi YAĞMUR
01	KOCAELİ	15539	Aykut Sami ÜNAL
02	KOCAELİ	24068	Özgür YILMAZ
03	KOCAELİ	24399	Gülfem HANGİŞİ
04	KOCAELİ	24105	Ramazan YAKAR
05	KOCAELİ	8312	Ergun TURAN
01	KONYA	7429	Mevlüt MÜLAYİM
02	KONYA	8261	Mustafa SARINÇ
03	KONYA	11468	Salim KABRAN
04	KONYA	12005	Rafet DURMAZ
05	KONYA	12511	Adil DEMİRCİ
06	KONYA	12873	Veli AKÖZ
07	KONYA	15275	Özkan TAŞPINAR
08	KONYA	15299	H.Hüseyin MOTUK
09	KONYA	18347	Bayram SADE
10	KONYA	18567	Gülseren ATICI
11	KONYA	21792	Cemil ŞAHİN
12	KONYA	22428	Ömer Faruk ÜNALDI
13	KONYA	27374	Celal YILDIZ
01	KÜTAHYA	29102	Ender M. GÜMÜŞ
02	KÜTAHYA	22793	Seyfettin BAYDAR
01	MALATYA	17342	Ali ŞAHİN
02	MALATYA	25379	Mustafa ŞAHİN
03	MALATYA	15853	Yaşar ZENGİN
04	MALATYA	20855	Haluk ŞENER
05	MALATYA	18025	Naim ATALAN
01	MANİSA	11596	Makbule EDE
02	MANİSA	10814	Fahri YILDIRIM
03	MANİSA	10442	Mehmet YILDIZ
04	MANİSA	9542	Levent AKSOY
05	MANİSA	21167	Yusuf ERTÜRK
06	MANİSA	11809	Erol TEKİN
07	MANİSA	9249	Ziya ÖNCELER
08	MANİSA	6641	Erdem KUTLAR
09	MANİSA	5016	Ali IŞIK
10	MANİSA	5270	M. Celalettin ÖVÜNÇ
11	MANİSA	12570	Mehmet YURTSEVEN
12	MANİSA	8956	Engin KURT
01	KAHRAMANMARAŞ	29283	Yusuf TEMİZKAN
02	KAHRAMANMARAŞ	13403	Ali Rıza YANAR
03	KAHRAMANMARAŞ	12191	Bahattin Acar SARI

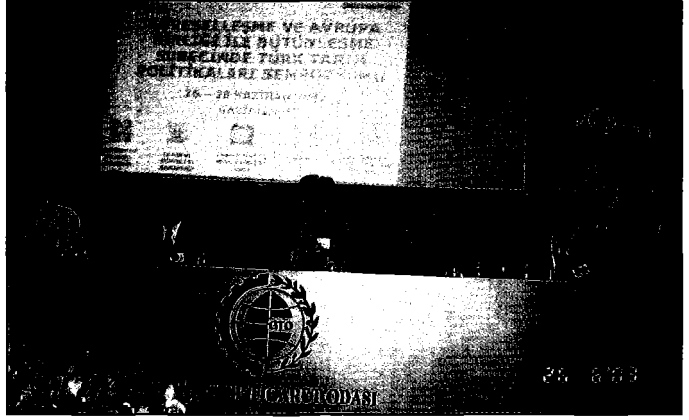
04	KAHRAMANMARAŞ	12994	Sıtkı BERBER
05	KAHRAMANMARAŞ	11621	Süleyman DURKAL
01	MUĞLA	12600	Uluhan KORKUT
02	MUĞLA	10408	Hüseyin GÜVEN
03	MUĞLA	11373	Ünal KIRAZ
04	MUĞLA	24186	Özkan AYDEMİR
05	MUĞLA	13486	A. Sabri TÜRKAY
06	MUĞLA	21059	Mesut DURMUŞ
07	MUĞLA	9495	Recep TURAN
08	MUĞLA	22491	Cengiz ÖZSOY
01	MUŞ	16080	Nevzat TANRIVERDİ
01	NİĞDE	9038	Salim AKALP
01	ORDU	11855	Mehmet BAYHAN
02	ORDU	28402	Fadime TURAN
03	ORDU	25948	Adem ÇEKİÇ
01	RİZE	19018	Necati TERZİ
02	RİZE	13648	Edip Kazım AYDIN
03	RİZE	20940	İlhan KARAASLAN
04	RİZE	19560	İbrahim BALCI
05	RİZE	19388	Ertan KAYNARCALI
06	RİZE	12188	Celal AKSU
07	RİZE	12189	Nevzat ÖZER
01	SAKARYA	6657	Mustafa KAYA
02	SAKARYA	18739	Ömer KIZMAZ
03	SAKARYA	15384	Hamdullah GÜMÜŞ
01	SAMSUN	6097	Kenan ATAGÜN
02	SAMSUN	7967	Ünal İŞİKER
03	SAMSUN	20872	Zeki ACAR
04	SAMSUN	11344	Murat AKAR
05	SAMSUN	23850	Ayşe ERTÜRK
06	SAMSUN	15479	Ercan YANOĞLU
07	SAMSUN	19824	Ali Fuat AKER
08	SAMSUN	7272	Hasan ÇOBANCI
09	SAMSUN	8221	Hasan BAŞARCI
10	SAMSUN	3354	Ümit TUNÇDEMİR
11	SAMSUN	8726	Aydın ÇALIŞKAN
12	SAMSUN	11865	Gülden Fazilet KARGI
13	SAMSUN	20549	Havva YURDUNUSEVEN
14	SAMSUN	19573	Yılmaz AYAZ
01	SİİRT	16719	Ergün DEMİRHAN
01	SİNOP	15334	M.Ali URAL
01	SİVAS	25204	Durmuş KALEM
02	SİVAS	28837	Muharrem ÖZKAN
03	SİVAS	23111	Bedrettin EĞRİ
01	TEKİRDAĞ	6926	Prof. Dr. Temel GENÇTAN
02	TEKİRDAĞ	6998	Dr. Süheyla TEKELİ
03	TEKİRDAĞ	12775	Doç. Dr. Müjgan KIVAN
04	TEKİRDAĞ	7683	Prof. Dr. Selçuk ARIN
05	TEKİRDAĞ	8780	Mine AKKÖSE
06	TEKİRDAĞ	8789	Talat AKKÖSE
07	TEKİRDAĞ	9540	Filiz ÇELİK
01	TOKAT	19504	Eyüp AKÇA
02	TOKAT	24987	Osman YAMAN
03	TOKAT	24458	Şükrü YILMAZ
04	TOKAT	18883	A. Ahmet YÜCER
01	TRABZON	14594	İsmail ASLAN
02	TRABZON	14317	Mehmet TAÇOĞLU
03	TRABZON	11366	Tekin AYKANAT

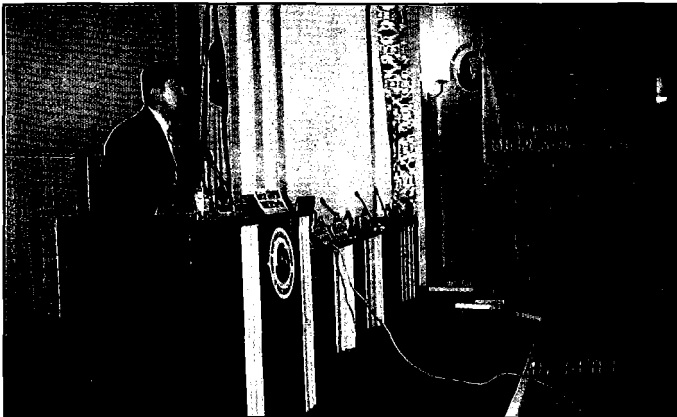
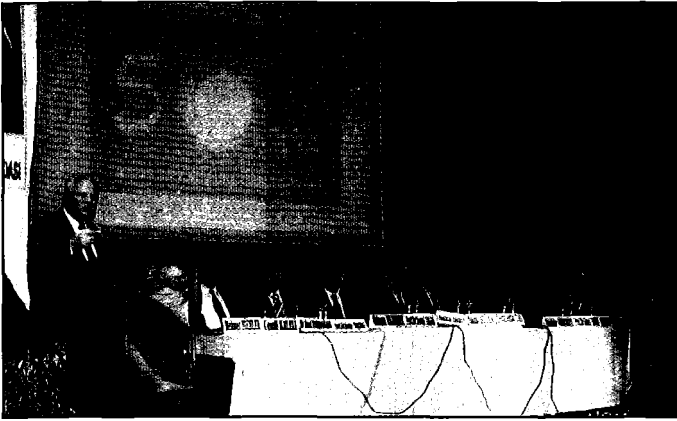
04	TRABZON	15252	Güngör KÜÇÜKOSMANOĞLU
01	TUNCELI	18500	Muharrem ÇOLAĞ
01	ŞANLIURFA	3984	A. Şemsettin GÜLTEKİN
02	ŞANLIURFA	9859	Mehmet Ali AKIL
03	ŞANLIURFA	11110	Tahir AKIL
04	ŞANLIURFA	12109	Sadettin GÜRSÖZ
05	ŞANLIURFA	13413	Mehmet Emin YAZAR
06	ŞANLIURFA	14705	İhsan ŞAKA
07	ŞANLIURFA	15676	Mehmet ERKAN
08	ŞANLIURFA	17404	Müslüm GÜLER
09	ŞANLIURFA	19121	Metin KANATLI
10	ŞANLIURFA	20425	Ahmet ŞANSAL
11	ŞANLIURFA	20965	Mustafa KALENDER
12	ŞANLIURFA	22941	Harun BAYDİLLİ
01	UŞAK	12787	İsa DİNÇER
02	UŞAK	13715	Faruk ARMAĞAN
01	VAN	15438	Şevket AKDEMİR
02	VAN	21058	Cevdet ALTINDAĞ
03	VAN	14097	Yusuf SEVMİŞ
04	VAN	23045	Bülent GÖKHAN
01	YOZGAT	18713	Kasım TUYGUN
01	ZONGULDAK	22702	Erkan BAYTEKİN
02	ZONGULDAK	13222	Hüseyin ÇAKIR
01	AKSARAY	28905	Doğan İPEK
01	KARAMAN	20418	E.Ercüment YILMAZ
01	KIRIKKALE	26837	Ali KABAKLI
01	BATMAN	28333	Yusuf ALP
01	BARTIN	12619	Ayşe Sevtap UZUN
01	İĞDIR	19255	Zafer AYDIN
01	YALOVA	6629	Ali Ekber FİDAN
02	YALOVA	7331	Filiz FİDAN
01	OSMANİYE	14647	Mehmet YALÇIN
01	DÜZCE	16126	Nihat GÜNAYDIN

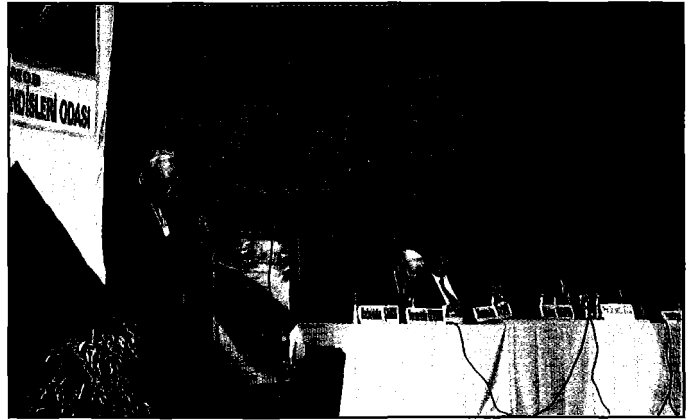
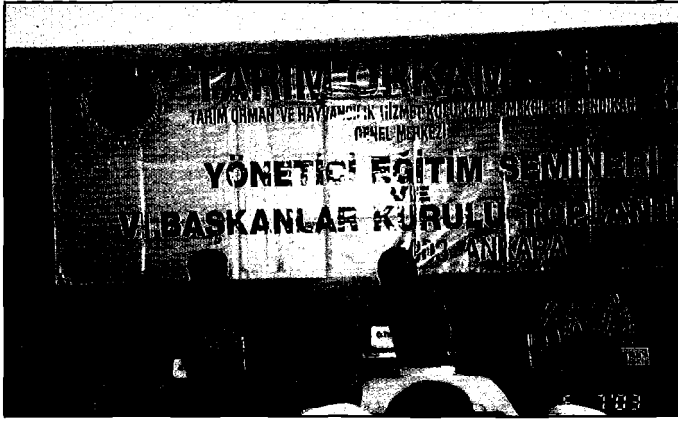
ETKİNLİKLERİMİZDEN

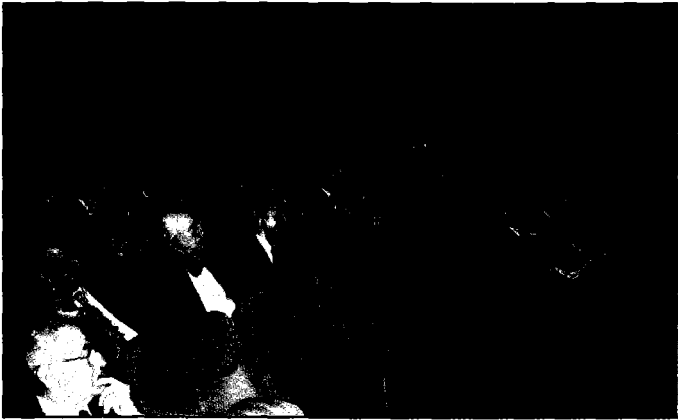

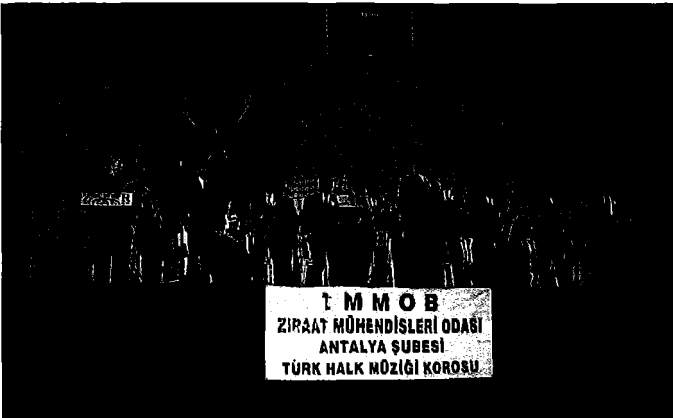

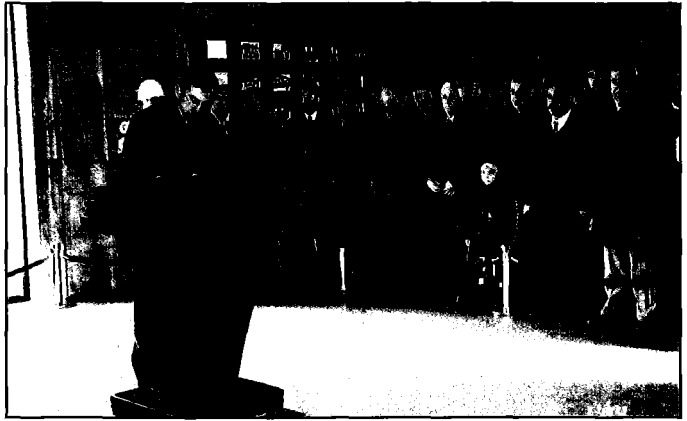

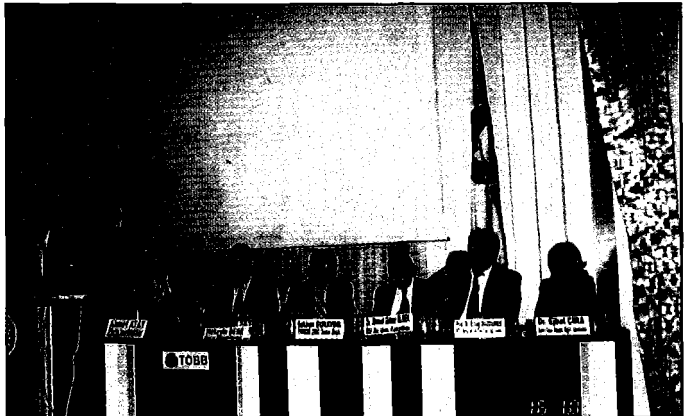

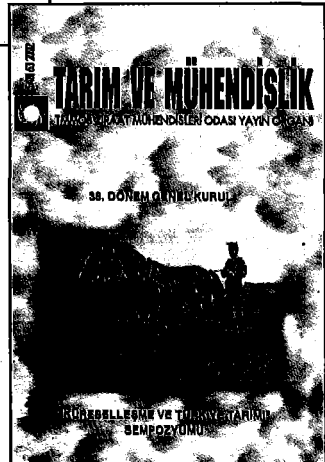
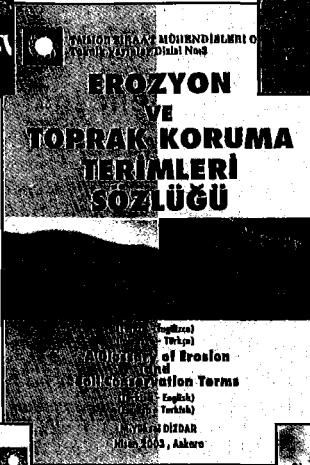
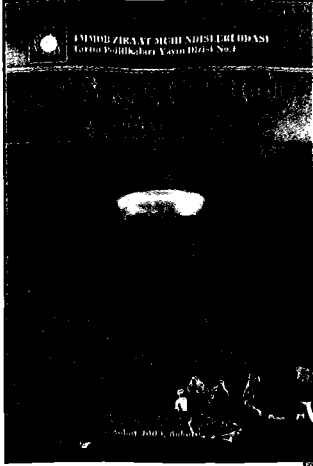

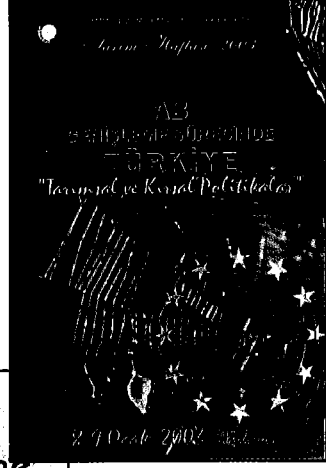
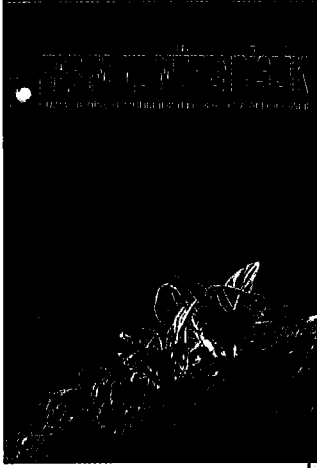

YAYINLARIMIZ

YAYINLARIMIZ

küreselleşme
ve
Türkiye tarımı

Tarım
Hattası

Sempozyum

7-8 Ocak 2000

